

HZ. BAHULLAH İSTANBUL'DA	11
HEVDEC LEVHİ	16
SÜBHANİKE - YA - HU	28
MESNEVİ'Yİ MÜBAREK	37
SOYUTLANMAK	42
BENLİK PERDESİ.....	50
CESARET VE FEDAKARLIK	53
EDİRNE'YE SÜRGÜN	63
ESHAB SURESİ.....	73
BABİ CAMİASININ DURUMU.....	74
Hz. BAHULLAH'IN MAKAMI	85
FİTNE - FESATTAN KAÇINMA EMRİ.....	94
TEBLİĞ ETME EMRİ	99
AHMED LEVHİ (ARAPÇA).....	117
AHMED LEVHİ (FARSÇA).....	147
ŞER GÜÇLERİ HIZ KAZANIYOR.....	163
EN BÜYÜK AYRILIK	176
BEYANIN VAAD ETTİĞİ KİMSE.....	183
BAZI LEVİHLER.....	183
<i>BAHA LEVHİ</i>	183
<i>RUH LEVHİ</i>	193
<i>LEYLATU'L KUDS LEVHİ</i>	199
İLK ZAMANLARDAKİ BAZI ZİYARETÇİLER.....	205
HACI MİRZA HAYDAR ALİ	205
MİRZA MUHAMMED ALİ NEHRİ	214
MİRZA ALİ SEYYAH	221
ÜNLÜ ŞEHİTLER	233

AĞA NECEF ALİ ZENCANİ	233
SEYYİD EŞREF VE EBA BASİR.....	234
EŞREF LEVHİ	241
BAZI ÖNEMLİ LEVİHLER	247
DAMM SURESİ	247
HAC SURESİ	251
BÜLBÜL İLE KARGANIN ÖYKÜSÜ	251
NASIR LEVHİ	256
HALİL LEVHİ	270
SİRAC LEVHİ	272
EMİRDE İMTİHANLAR	281
DÖKÜLEN YILDIZLAR	281
İBAD SURESİ.....	283
ALTINLA İMTİHAN	287
SELMAN LEVHİ.....	295
MİRZA YAHYA İLE YÜZLEŞME.....	303
MÜLUK SURESİ.....	313
MÜLUK SURESİNİN BAZI ÖNEMLİ NOKTALARI	317
<i>Kralların sorumlulukları :</i>	317
<i>Krallara genel öğütler :</i>	320
<i>İnkâr etmenin sonuçları :</i>	321
<i>Hıristiyanlara :</i>	323
<i>Osmanlı Padişahına :</i>	324
<i>Padişahın Vezirlerine :</i>	328
<i>İstanbul Halkına :</i>	329
<i>Din adamlarına ve filozoflara :</i>	331
<i>Fransız Elçisine:</i>	331
<i>İran Elçisine:</i>	332
DAHA UZAK BİR YERE SÜRGÜN HAREKETLERİ.....	338
İSTANBUL'DA SORGULAMALAR.....	340
MISIR VE İRAK'TA ZULÜMLER	344

İKİ KRALA ÇAĞRI	349
SULTAN LEVHİNİN KONUSU.....	349
<i>Babilere yapılan zulümler :</i>	352
<i>Bahaullah'ın Makamı :</i>	358
<i>Ulemaya meydan okuma :</i>	361
<i>Hikmet ve Kelâm Kılıcı :</i>	362
<i>Hz. Bahaullah'ın çektikleri :</i>	366
BİR ŞEHİDİN ÖYKÜSÜ.....	368
HZ. BAHAUULLAH'IN NAPOLYON III'E YAZDIĞI BİRİNCİ LEVİH.....	380
BEDİ KİTABI	383
AHDİ BOZANLARIN SUÇLANMALARI.....	388
<<ALLAH'IN ZAHİR EDECEĞİ KİMSE>> İLE İLGİLİ HZ. BAB'IN YAZILARI.....	390
HATİCE BEGÜM.....	394
GUSN SURESİ (DAL SURESİ)	403
HZ. BAHAUULLAH'IN EDİRNE'DEN AYRILIŞI	413
REİS SURESİ.....	428
EKLER	439
1866 Y İLDİZ DÜŞMELERİ.....	439
EDİRNE ZİYARETİ.....	445
İSFAHANLI HACI MİRZA HAYDAR ALİ.....	455
BİBLİYOGRAFİ	467
ALINTILAR	471

KİTAPTAKİ RESİMLER

Sayfa

- EMİR SURESİNİN BİRİNCİ SAHİFESİ3
Hz. Bahauallah'ın Kendi el yazısıyla, Kendisine yapılan suikast girişiminden kısa bir süre sonra nazil olmuştur. Katibi, Hz. Bahauallah'ın misyonunu resmi olarak Mirza Yahya'ya bildirmek için bu levhi kendisine sesli bir şekilde okumuştur.
- 1 – İSFAHANLI HACI MİRZA HAYDAR ALİ 144
Hz. Bahauallah'ın önde gelen müminlerinden ve O'nun Ahdinin savunucularındandır. Bu cildin birçok bölümünde bahsi geçmektedir.
- 2 – ÜSTAD MUHAMMED ALİ SALMANİ 145
Berber. Hz. Bahauallah'ın sadık hizmetkarlarından ve tanınmış bahai şair.
- 3 – EDİRNE'DEN BİR MANZARA – 1853 176
- 4 – EMRULLAH'IN EVİNİN KALINTILARI 177
Hz. Bahauallah'ın Edirne'de ikamet ettiği evlerden biri. 1933
- 5 – RIZA BEYİN EVİ 208
Hz. Bahauallah burada bir yıl oturdu. Bu fotoğraf ev restore edildikten sonra çekilmiştir.
- 6 – İZZET AĞANIN EVİNİN KALINTILARI 209
Hz. Bahauallah'ın Edirne'deki son ikametgahı. 1933'te çekilmiştir.
- 7 – AĞA MUHAMMED ALİ TAMBAKU FURUŞ 240
- 8 – MİRZA ALİ SEYYAH 241
Hz. Bab'ın hizmetkarlarından ve O'nun temsilcisi olarak Şeyh Tabarsi'yi ziyaret etmiştir. Daha sonra Hz. Bahauallah'ın sadık bir mümini olmuştur. Kıbrıs'a sürülen bahailer arasındadır.
- 9 – HACI İMAN 272
Hz. Bahauallah'ı Edirne'de ziyaret eden sadık hizmetkarlarından birisidir. Emir için çok eziyet çekmiştir. Hapisteyken çekilen bir Fotoğraf.

- 10 – HACI MUHAMMED İBRAHİM HALİL 273
Kazvinli önemli bir inanan. Halil levhinin nazil olduğu kişi.
- 11 – SELİMİYE CAMİİ..... 304
Edirne'deki bu ünlü cami Hz. Bahau'llah tarafından sık sık ziyaret edilmiştir.
- 12 - HÜSEYİN AŞÇI..... 305
Hz. Bahau'llah'ın evindeki aşçı ve O'nun en sadık müminlerindedir.
- 13 – ŞİRAZLI AĞA RIZA KANAT 400
Bağdat'tan Akka'ya sürgün yolculuğunda Hz. Bahau'llah'ı yoldaşlık eden sadık bir mümin.
- 14 – MİRZA MAHMUD KAŞANİ 401
Bağdat'tan Akka'ya sürgünü sırasında Hz. Bahau'llah'a eşlik eden güvenilir ve fedakar bir mümin.
- 15 – ABDUL GAFFAR..... 432
Hz. Bahau'llah'ın sadık hizmetkarlarından. Hz. Bahau'llah'ı görmesi engellenince kendisini denize atmıştır.
- 16 – HACI MUHAMMED İSMAİL KAŞANİ ZEBİH
olarak bilinir. 433
Hz. Bahau'llah'ın emrinin önde gelen mübelliğ-
lerinden ve en sadık müminlerindedir. Reis suresi
onun adına nazil olmuştur.

TERCÜME EDENİN ÖNSÖZÜ

Bu kitabı tercüme eden olarak ben de böyle güzel bir eseri bizlere hazırlayan kitabın yazarı Sayın Adib Taherzadeh'ye teşekkür ederim. Bu kitabın tercümesinin basılmasını gerçekleştiren Türkiye Milli Ruhani Mahfiline, tercümemi İngilizce aslından karşılaştırarak düzeltmeler yapan Sayın Suna Bozkır'a, matbaa provalarında yardımcı olan Sayın Zekiye Onat'a ve matbaa işini takip eden Sayın Tuncay Onat'a ve bana destek olan eşim Bedri Güler ile kızım Behiye Güler'e şükranlarımı sunarım.

Süreyya Güler

NOTLAR VE TEŞEKKÜRLER

Bu kitaptaki Hz. Bab ve Hz. Bahaullah'ın eserlerinden alıntılar, daha çok Bahai Dininin Velisi, Hz. Şevki Efendi'nin eşsiz tercümelerinden alınmıştır. Bu eserlerin neşredilmiş kaynakları bibliografide mevcuttur. Farsça olarak yapılan diğer neşriyat ve yazılardan diğer alıntıları ben kendim tercüme ettim. Bu alıntıların çoğunun tashih edilmesi gerekiyordu. Bu alıntılarla ilgili dip notlar bana aittir. Herhangi bir karışıklığa sebep olmamak için bu alıntılar açık açık belirtilmiştir. Kur'an ayetleri Arapça metne göre numaralanmıştır. Ancak, bu sıralama, İngilizce tercümesinde değişik olabilir. Farsça ve Arapça isimler, Bahai Dini kitaplarında olduğu gibidir fakat alıntılar aslı gibi yazılmıştır.

Hız. Bahaullah'a ilk inananlar nadiren fotoğraf çektirirlerdi. Bu kitaptaki ferdi fotoğrafların birçoğu grup fotoğraflarından alınmıştır. Bir çoğu solmuş ve iyi ayarlanmamışsa da tarihi açıdan ilgi çekici olduklarına inanıyorum. Dikkat ederseniz, bu ciltte adı geçen bir çok kişinin fotoğrafı birinci ciltte de mevcuttur. Bu fotoğrafların çoğunu bana temin eden Bahai Dünya Merkezi Audio-Visual departmanına ve İran Milli Ruhani Mahfiline, birer adet fotoğraf veren Bay Habib Manevi'ye ve Bay İbrahim Halili'ye teşekkür ederim. The Radio Times Hulton Pictures, Edirne'nin fotoğrafını temin etti. Bu kitapta basılmış olan fotoğraflardan çoğunu mükemmel bir şekilde tab eden Ruhullah Şakibai'ye teşekkür ederim.

İran Milli Ruhani Mahfiline, Londra Baha Yayın vakfına, Illinois, Wilmette'te Bahai yayın evine yayınladıkları yazılardan alıntılar alma izni verdikleri için teşekkür ederim.

Bn. May Ballerio (Hofman)'a el yazısı metnimi baskıya hazırlama işini çabuklaştırma çalışmaları ve Bay Mark Hofman'a "içindekileri" hazırladığı için teşekkür ederim. Kitabı gözden geçiren ve benim okunması güç el yazımla yazdığım müsvette

notlarımı yazan bayan Rosemary O'Mara'ya ve daktiloda yardımcı olan Dr. Margaret Magill, Bn. Frances Beard ve Bn. Eithna Early'ye çok teşekkür ederim. Matbaa provalarını dikkatle okuyan Bay Rüstem Sabit'e, Bn. Sammi Smith ve Bay Paddy O'Mara'ya teşekkür ederim

Bu cilt, vaktim az olduğundan ancak evde boş kaldıkça yazdığım için bitmesi uzun sürmüştür.Devamlı destek ve teşviklerinden dolayı eşim Lesley'e şükran borçluyum.

Adib Taherzadeh

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

ÖNSÖZ

' Hz. Bahauallah'ın Zuhuru ' kitabının ikinci cildi, birinci ciltteki aynı modeli izlemektedir. Amaç, İstanbul ve Edirne'de Hz. Bahauallah'a nazil olan eserlerin bazılarının içeriğini açıklamak olmuştur. Ancak, bu Levihlerin izhar olmasına zemin hazırlayan durumu açıklamak için Hz. Bahauallah'ın yaşam tarihine ve bu iki şehirde beş yıl sürgün bulunduğu sırada O'na eşlik eden dostlarına kısaca değinmenin gerekli olduğu görülmüştür.

Hız. Bahauallah'ın Emrini alenen açıklamasından kısa bir zaman sonra olduğu için, O'nun Edirne'de izhar ettikleri Levihlerde farklı bir ruh vardır. Bu Levihlerde, Hız. Bab'ın ahidini bozanların başı Mirza Yahya'nın hain davranışlarını anlatır ve Hız. Bahauallah'ın Vahyi'nin akışı doruk noktaya ulaştığında, Tanrı Günün'nün yaklaşmakta olduğunu insanlara ilân eder, yeryüzündeki Krallara ve Hükümdarlara çağrıda bulunur.

Çok zaman yazar, bir Levh'in temel noktalarını özetlemiş olmakla beraber, bazı hallerde, Hız. Bahauallah'ın Emrinin temel ruhani hakikatlerini oluşturan konular üzerinde uzun uzun durmuştur. Yazar bazen esas temayı aydınlatmak için başka konulara girmiştir. Bu konuların, okuyucuların ilgisini çekeceğine inanılmaktadır. Süreklilik ve derinleşme bakımından bu ciltten önce birinci cildin okunması önerilir.

Herhangi edebi bir eser ne kadar da derin olsa, Hız. Bahauallah'ın Levihlerini incelemeğe benzemez. Levih, Tanrı Kelâmının hazinesidir ve bunu takdir edebilmek için, insan temiz bir kalbe sahip olmalı ve edindiği bilgi perdesinden kendisini soyutlamalıdır. Hız. Bahauallah vevüzündeki insanlara şöyle buyurur:

" Ey kullarım, Benim kutsal, Benim Allah tarafından Emrolunan Zuhurumu açıklamam, denizin dibinde yatan yüksek değerli ve eşsiz parlaklıktaki sayısız incilere benzer. Her arayıcının görevi, kendisini yoklamak ve bu okyanusun kıyılarına varmaktır. Öyle ki gayretli araştırmaları ve göstermiş olduğu çabalarla orantılı olarak Tanrının erişilmez ve gizli Levihlerinden bir pay alsın."

Yazar, bu kitabı yazmakla ancak bu büyük Okyanusun yüzeyine dokunmaktan başka bir şey yapamamıştır.

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

HZ. BHAULLAH İSTANBUL'DA

Hız. Bahauallah'ın İstanbul ve Edirne'de geçirdiği beş yıl, misyonu boyunca olayların en çok olduğu ve en önemli dönemdir denebilir. Bu kısa dönemde O'un Zuhurunun güneşini en yüksek zirveye çıkıttı ve ihtişamının kemaliyle bütün beşere ışığını saçtı. Bu dönem, aynı zamanda, Hz. Bab'ın ahdini bozan ve bütün dünyanın haksızlık ettiği bu Zat'a karşı ayaklanan sadakatsiz üvey kardeşi Mirza Yahya'nın Kendisine verdiği acılar, ihanet ve sıkıntılarını tahammülle karşıladığı çalkantılı bir dönemdir.

16 Ağustos 1863'de, Hz. Bahauallah'ın Osmanlı İmparatorluğunun Başkenti İstanbul'a varışı, O'nun misyonunun açığa çıkmasında önemli bir dönüm noktasını belirler. Hz. Bahauallah Başkentte bulunduğu sırada, İran Sefiri, Muşirud-Devle, Hacı Mirza Hüseyin Han'ın entrika ve düzenlerinin bir sonucu olarak, yetkililerin uysal tavırları düşmanlığa çevrildi. Aynı olaylarla dolu dönemde, Hz. Bahauallah'ın Dünya Krallarına ve Hükümdarlarına Mesajının duyurulmasının ilk aşaması, Sultan Abdulaziz ve Vezirlerinin Allah'ın yeni doğan Dinine ve Kurucusuna karşı gelmelerini ciddi bir şekilde kınayan Levhiyle başlamış oldu.

Sevdikleri arasında, belki de sadece bir kaçı bu sürgünü Arz-ı Akdes sürgününe götüren bir sonraki adım olarak görmüşlerdi. Çünkü, kehanetlere göre, Ebedi Peder, Cenab-ı Hakk'ın, İzzetini insanlığa oradan göstermesi beklenmekteydi. Üçbin yıl kadar önce, İsrail Peygamberi Mika, Rabbin gelişini şu sözlerle ifade etmişti:

"O gün, Aşurdan ve Müstahkem şehirlerden ve Kaleden Irmağa ve denizden denize ve dağdan dağa kadar sana gelecekler." (1)

Bu kehanetin yerine gelmiş olması ne kadar açık bir şekilde doğru! Hz. Bahauallah Aşur'dan geldi; İstanbul ve Akka, her iki

şehirde surlarla çevrili bir şehir. Akka bir kaledir, Hz. Bahauallah, Karadeniz ve Akdeniz'den geçti ve Süleymaniye dağlarından Kermil dağına gitti.

Bir başka İsrail Peygamberi olan Amos, Hz. Bahauallah'ın İstanbul'a sürgününe ilişkin şöyle der:

" Çünkü, işte, dağlara biçim veren ve yeli yaratan ve düşüncesinin ne olduğunu insana bildiren, ve tan karanlığını yaratan ve dünyanın yüksek yerleri üzerine ayak basanın ismi RAB'dır, orduların Allah'ı." (2)

Hz. Bahauallah, Akka'da nazil olan bir Levhinde, bu beşaretin Kendisi ile ilgili olduğunu (1280 hicri, M.S. 1863) ve 'Arzın yüksek yerleri' nden maksadın İstanbul ve Arz-ı Akdes (Kermil Dağı) olduğunu söyler. Dahası, lâkabı Subh-i Ezel (Ezel'in Sabah'ı) olan Mirza Yahya'yı kastetmektedir. Buyururlar ki O'nun gücüyle, gerçek olmayan sabah tamamen kararmıştır.(3)

Hz. Bahauallah, gözle görülür bir haşmetle İstanbul'a vardı. Gemiden indiği zaman, yetkililer tarafından büyük bir saygıyla karşılandı. Hükümet adına misafirleri ağırlamak için tayin edilen Şemsi Bey, Hz. Bahauallah ve ailesini limanda karşılayarak, onları evine götürdü. Hz. Bahauallah ile beraber gelen diğer sürgünler ise, bir başka eve yerleştirildiler.

Hırka-i Şerif camiinin yakınındaki Şemsi Beyin iki katlı evinin aile için dar geldiği görüldü ve Fatih Sultan Mehmet camiine yakın üç katlı Veysi Paşanın evine nakledildiler. Bugün, her iki ev de mevcut değildir.

O günün bir çok evlerinde olduğu gibi, Veysi Paşanın da dış tarafta Selamlık ve iç tarafta Haremlik denilen ailenin oturduğu ev vardı. Selamlık ve Haremliğin her ikisi de üç katlıydı. Hz. Bahauallah, iç taraftaki binanın birinci katında otururdu. Ailesi ise evin geri kalan kısmını kullanırdı. Dış taraftaki evin birinci katında Hz. Abdülbaha, ikinci katında ahabplar otururdu. Üçüncü katı ise, mutfak ve kiler olarak kullanılırdı.

Şemsi Bey her gün, Hz. Bahauallah ve beraberindeki kimselerin

bir Şeye ihtiyaçları olup olmadığını hükümet adına sorardı. Bahçeye, alış veriŐ yapmaları ve diğer hizmetleri görmek için hükümet tarafından tayin edilen iki Hıristiyan'ın kalabilmesi için bir de çadır kurulmuŐtu.

İçlerinde Vezirlerin de bulunduğu bazı önemli kişiler, Hz. Bahauallah'a saygılarını sunmak için O'nun ziyaretine gittiler. Aralarında Sultanın bakanlarından eski sadrazam Kemal Paşa da vardı. Kemal Paşa bir kaç lisanı çok iyi biliyor ve bundan da büyük bir gurur duyuyordu. Hz. Bahauallah, Kemal PaŐayla yaptığı bir konuşmayı Şöyle anlatır:

" İstanbul'da bir gün Kemal Paşa Ben Mazlumun yanında bulunuyordu. Konuşma, insanlara yararlı olan konular etrafında yapılıyordu. Bir aralık, birçok diller tahsil etmiş olduğunu söyledi. Cevap olarak kendisine: 'Bütün bir ömrü ziyan etmiŐsiniz. Size ve sizin gibi devlet büyüklerine yaraşan hareket, bir meclis kurmak, o mecliste görüşüp mevcut dillerden ve yazılardan birini seçmek veya yeni bir dil ve yazı icat etmek ve sonra bu dil ve yazıyı bütün dünya okullarında çocuklara öğretmek yoluna gitmektir. Bu takdirde, her insan yalnız iki dile muhtaç olur: birisi kendi milli dili, öbürü ise bütün yeryüzünde oturanların konuŐacađı dil. Böyle yapılacak olursa, dünya tek bir memleket haline gelir, insan böyle çeşitli dil öğrenmek külfetinden azade olur, ' dedik. Aynı fikirde olduğunu söyledi ve bu onun çok hoşuna gitti. Bunun üzerine kendisine, bu meseleyi çeşitli memleketlerde gerçekleştirmek için devlet vezirlerine ve büyüklerine açmasını söyledik. O günkü mülakattan sonra bir kaç defa daha ziyaretimize geldi; fakat bu hususa dair tek bir kelime söylemedi; halbuki, vaki teklif yeryüzü sakinlerinin ittifad ve ittifakına sebep olacak bir teklif idi." (4)

Yüksek makam sahibi kişilerin çoğu, Hz. Bahauallah'ın Kendisi

ve kurduğu Din konusunda hükümetin desteğini sağlamak için kendilerinden yardım isteyeceğini beklədiler. Fakat, çok geçmeden, insanlar arasında alışılagelmiş bu beklentilerden Hz. Bahauallah'ın çok uzak olduğunu gördüler. O'nun standartları, ödün vermeğe ve çoğu zaman yalan ve bencilce davranışlar üzerine kurulu insanların devlet idaresinin çok üstündeydi. Yetkililer, O'nun Allah'tan doğan ruhani güçlerinin bilincine vardılar ve O'nun dürüstlük ve asaletinden son derece etkilendiler. Bu kişilerden bazıları, padişahın ve kabinesinin kafalarındaki şüphelerin dağılabilmesi için durumun tam ve adil bir şekilde araştırılması hususunda Bab-ı Aliye müracaatta bulunmasını Hz. Bahauallah'a önerdiler.

Hz. Bahauallah'ın tepkisinin şöyle olduğu söylenmektedir:

" Eğer ülkenizin aydın fikirli insanları akıllı ve gayretli olsalar, elbette bunu araştırırlar ve işin gerçeğini anlarlar; eğer, değillerse, o zaman (onların) gerçeğe ulaşmaları olamaz ve mümkün değildir. Bu koşullarda, devlet adamlarını taciz etmenin ve Saray vezirlerine müracaat etmenin ne gereği var ? Bizim herhangi bir endişemiz yok ve kaderimize razıyız. ' Söyle, her şey Tanrıdandır' yerinde ve yeterli bir sözdür. Ve 'eğer, Tanrı sizi incitirse, onu Tanrıdan başkası gideremez.' sözü tedavi edici ilaçtır." (5)

Hz. Bahauallah İstanbul'a vardıktan hemen sonra nazil olan bir Levhinde, karşılaşmış olduğu insanların Kendinde düş kırıklığı yarattığını ifade eder ve onların Kendisini karşılamalarının bir formaliteden ibaret olduğunu, onları bir buz parçası kadar soğuk, kuru ağaçlar kadar cansız bulduğunu söyler. (6) Müluk Suresinde İstanbul halkına hitap ettiği bir bölümde, Hz. Bahauallah, onların liderlerini '*Bir araya toplanıp çamurla oynayan*' çocuklar gibi olduklarını söyler ve şöyle devam eder :

" Tanrı'nın Bize öğrettiği hakikâtlardan feyiz alacak

bir seviyeye yükselmiş veya şaşılacak derecede güzel ve hikmetli sözlerimize rağbet gösterecek olgunluğa erişmiş bir kimseye rastlamadık. İç gözümüz onlar için, aşırılıkları için ve yaratılmalarındaki maksat ve gayeye karşı gösterdikleri derin gaflet için acı acı ağladı durdu.
" (7)

Hz. Bahauallah, İstanbul'a kadar Kendisi ile beraber gelen, İzzetinin sadık sevgili dostlarına zaman zaman Huzuruna çıkma izni vermişti. Hz. Bahauallah'ın mührünü * taşıyan ve anlaşılan, Bağdat'ta O'nun talimatı doğrultusunda yetkililerin hazırladıkları listeye göre (8) ailesi ile birlikte İstanbul'a kadar Kendisine eşlik eden elli dört kişi vardı. Bunlardan bir çocuk yolda öldü ve Mirza Yahya ile birlikte en az iki kişi daha kervana katıldılar.

Liste şunlardan ibaretti:

Mirza Hüseyin Ali [Bahauallah] 1, en büyük oğlu 1, erkek kardeşleri 2, hanım aile fertleri 12, † her yaştan çocuk 12 (yolda ölen 1 eksiği), hizmetkârlar 20, ‡ kendi hesaplarına kendi katırlarıyla iştirak edenler (bunlar geri döneceklerdi) 7, atlar 6.

Hz. Bahauallah'ın yolun bir kısmını, kırmızı demir kırkı Arap atıyla gitmiş olması ilginçtir, fakat çoğunlukla, mübarek haremleri Asiye hanımla § aynı tahtirevanı paylaştılar. Hz. Abdülbaha konvoyun tamamını yönetiyor, görev alan kişilerin işlerini organize ediyor ve onları yönlendiriyordu. Grubun çeşitli üyeleriyle irtibat kurabilmek için sık sık Hz. Bahauallah'ın atını kullanıyordu. Herhangi bir şehre varmazdan yaklaşık bir saat önce, Hz. Bahauallah'ın atla şehre girmesi için atı getirir ve kendisi tahtirevanda otururdu. Kervan şehirden ayrılırken de aynı şeyi yapardı.

*Resmi belgelerde Hz. Bahauallah 'Hüseyin Ali' ismini taşıyan mührünü kullandı.

†Bu hanımların arasında, Mirza Yahya dahil, kardeşlerinin de hanımları vardı

‡Dostları dahil

§Birinci cildin 14. Sayfasına bakınız

HEVDEC LEVHİ

Hız. Bahauallah defalarca dostlarını kaderleri ve ilerde başlarına gelecek olan belalar için uyarıyordu. İstanbul'a giderken Samsun limanında Arapça nazil olan Hevdec Levhinde (Tahtrevan Levhi) korkunç musibetlerin vuku bulacağını haber verdi. Sekreteri Mirza Ağa Can'ın isteği üzerine tahtrevanından Karadeniz'i seyrederken bu Levih Kendisine indi. Bildiğimiz kadarıyla, Hız. Bahauallah Bağdat'tan ayrıldıktan sonra O'na nazil olan ilk Levih budur. Bu Levihte, yapacakları deniz yolculuğuna değindi ve 'Kutsal Denizci ' Levhinde de daha önce bundan bahsedildiğini söyledi. Böylece Hevdec ve Kutsal Denizci Levihlerini birbirine bağladı ve bu iki Levhin incelenmesinin, ahbabların Tanrı Emrinin sırlarını anlamalarını sağlayabileceğini, Emirde pekişeceklerini söyledi. Kutsal Denizci Levhinde ima edilmiş olan meşum kehanetlerin yerine geleceğini bildirdi ve kendilerini saracak olan 'keder ve cefa verici kötülüklerin' yaklaşmakta olduğu, bu olayların bir mihenk taşı olacağı, bu vesile ile herkesin imanının ciddi bir şekilde imtihan edileceği, gerçeğin yalandan ayrılacağı konusunda dostlarını uyardı.

Dostlarından belki de sadece bir kaç bu ' elem ve keder verici kötülüklerin,' Hız. Bahauallah'ın üvey kardeşi Mirza Yahya'dan kaynaklanacağını, camia üzerine büyük boyutlarda çökeceğini veya onun insan isyanının timsali, bütün karanlık güçlerin merkezi olacağını, Tanrının Mazharlarının nuruna karşı savaşaacağını anlamışlardır.

Hız. Bahauallah'a yakın olmaları hasebiyle, dostlarının samimiyetleri sonuna kadar denenmişti. Çünkü, benliğinde Tanrının Ruhunu taşıyan, O'nun bütün Sıfatlarının ve Gücünün odağı olan Biri'ne yakın olmak, en üst düzeyde bir iman ve benlikten feragat gerektirir.* En ufak bir bencillik izi iman edenin ruhunu mahvedebilir. Bu yakınlığın bir başka yönü, Hız. Bahauallah'ın huşu verici Haşmetinin O'nunla karşılaşan kimselere

* Birinci cildin 131-132. Sayfalarına bakınız.

yapmış olduğu etkiydi. O'ndan yayılan hakimiyet, Cemalinin nuru ve özellikle gözlerinin çekici gücüyle birlikte bütün varlıkları saran sevgi ve merhameti o anda müritlerini mesteden, canlandıran ve rahatlatan bir etki yaratırdı ve onları ruhlar alemine götürürdü.

Çeşitli vesilelerle Edirne ve Akka'da, Hz. Bahau'llah'ın Huzuruna müşerref olan O'nun sadık dostlarından İsfahanlı Hacı Mirza Haydar Ali, * kendi gözlemlerine dayanan bazı aydınlatıcı tariflerde bulunmuştur. Hz. Bahau'llah'ın inanırlar üzerinde bıraktığı etkiye ilişkin şöyle yapar:

" Ruhani deneyimi tarif etmek mümkün değildir. Örneğin, iki veya daha çok kişi O'nun Huzuruna birlikte müşerref olabilirler. O'nun şefkat, merhamet ve lütfunu her biri sadece kendisine yöneltildiği şekilde kabul eder ve 'O benim Rabb'imdir' der. Her ne kadar hepsi aynı mübarek Zat'ın Huzurunda iseler de, O'nun Kelamı sadece bir kişiye hitap etmemekle beraber, O'nun sözleri damarlara, kalplere, zihinlere ve ruhlara nüfuz eder. Her biri kişisel olarak etkilenecek, başkalarına tarif edemeyeceği içine işleyen ruhani deneyimlere sahip olacaktır. Söylenebilecek tek şey, insan arkadaşına şöyle diyebilir: ' sarhoş gibiydim ve büyük bir sevinç içindeydim.' Belki bir zamanlar aynı duyguları yaşayan dostları ise kendi algılamaları derecesinde bunu takdir edebilirler... Demek istediğim şu ki, insanın iç duyguları, ruhani algılaması, iç aleminin aydınlanması ve ruhani dünyalarla ilgili şeyler ne olursa olsun, tabiat, maddi şeyler, zaman, zemin, şekil ve maddeden tamamen uzak ve onların üstündedir. Örneğin, hiç kimse olgunluk çağına erişmemiş bir çocuğa olgunluk halini veya olgun bir kimsenin zihinsel melekelerini anlatamaz, gerçi bunlar tabiat alemiyle ilgili iseler de. Çünkü çocuk henüz bunu anlayacak kapasiteyi elde etmemiştir. O halde, soyut bir

* Ek 3'e bakınız.

durumu, ruhani bir olayı birisine anlatmak çok daha imkan dışıdır.

Bir kimse, Allah'ın ve O'nun Mazharlarının yardımıyla böyle ruhani bir deneyim elde edecek olursa,(Hz. Bahau'llah'ın huzuruna varmanın bir sonucu olarak) ve geçici bir ışık ya da vehim olarak değil de bütün varlığına nüfuz edecek şekilde ruhuna işleyecek olursa, o zaman böyle bir erişme, onun ruhani dünyalarda gelişmesine yol açar, yeter ki gurur ve egoizm ile karışmasın.

Bu sözlerden maksat şu ki O'nun (Hz. Bahau'llah) Huzurundayken edinilen inayetlerin akışını tarif etmek veya Hz. Bahau'llah'ın göz kamaştırıcı İzzetini anlamak mümkün değildir " (9)

Hz. Bahau'llah'ın güç ve hakimiyeti ile ilgi olarak Mirza Haydar Ali şöyle yazmaktadır:

"Ezeli * taraftarlarından biri bir gün, ilk inananlardan olan Babi devrinin müritlerinden merhum Hacı Seyyid Cevad Kerbela'i'den † Hz. Bab'ın Cemalini ve Güzelliğini tarif etmesini istedi. O şöyle cevap verdi: 'O, güzellik ve sevimlilikte eşsizdi; Yusuf'a atfedilen bütün iyilikleri ve güzelliği O'nda gördüm.'

Soruyu soranın Ezeli oluşu ve başka bir kaç Ezelinin de orada bulduklarını bildiğim için Hacı Seyyid Cevad'ın bu beyanından onun da bir Ezeli olduğu sonucunu çıkarırlar sandım. Bu bakımdan, Kutsal Huzurunda güzellikler hükümdarının secdeye geldiği ve Eşiğinde her şeye kadir olma ve haşmet alemlerinin en yüce övgü ve izzet şarkıları söylediği O kimsenin güzelliğini anlatmasını söyledim. Cevap verdi: ' Kesin

*Mirza Yahya

†Birinci cildin 227-231. Sayfalarına bakınız.

olarak bilin ki dost olsun düşman olsun, direkt olarak Hz. Bahauallah'ın mübarek yüzüne bakabildiğini iddia eden kimse doğruyu söylemiyordur. Ben bunu defalarca denedim ve tekrar tekrar O'nun Cemaline bakmaya çalıştım fakat başaramadım. Bazen, bir kimse O'nun Huzuruna çıktığı zaman öylesine O'nun etkisi altında kalır ki aptallaşır, O'na hayranlık duyar, kendini kaybeder ve dünyayı unuttur. Kendini kaybetmediği zaman O'nun mübarek Cemaline dikkatle bakacak olsa, güneşe bakıyormuş gibi olur. Güneşin parlak ışığından insanın gözleri nasıl kamaşır , gözlerinden yaşlar akarsa, aynı şekilde insan Cemal-i Mübareğin * Yüzüne bakmaya devam etmekte ısrar edecek olursa, gözlerini yaşlar bürür ve bu da O'nu görmeği imkânsız kılar.

Ben kendim bunu yaşadım. Edirne'de kaldığım yedi ay içinde, kendimi öylesine kaptırmış ve gözlerim öyle kamaşmıştı ki (Onun varlığından ötürü) kendimden ve evrenden tamamen bihaberdim. On dört veya on beş yıl sonra, Melekut-u Ebha'dakilerin † hayranlık içinde tavaf ettikleri nurlu Nokta, Musa'ya indirilen vahyin Sinası kutsal şehir Akka'ya vardım. Üç ay Hz. Bahauallah'ın Huzuruna müşerref olmak nasip oldu. Bütün bu zaman içinde, O'nun başına giydiği taç'ın ‡ renginin ne olduğunu görmek istedim. Fakat, her seferinde O'nun Huzurunda bulunduğum zaman bakmayı unuttum, ta ki bir gün, mübarek adımlarıyla Rızvan Bahçesini § süslediği, rayihalar saçtığı ve aydınlattığı o gün gelinceye kadar. Gizli veya açık, cennetin vaat edilen gerçekleri O Rızvan

* Hz.Bahauallah

† Öteki dünyada toplanan kutsal ruhlar.

‡ Hz. Bahauallah'ın giyindiği uzun keçe şapka.

§ Kelime anlamı 'Cennet bahçesi' Akka'nın dışında, Hz. Bahauallah'ın gittiği bahçeye verilen ad. Bağdat'ın dışındaki Rızvan Bahçesi ile karıştırılmamalıdır.

Bahçesinde secde ede duruyordu. Halen ziyaretçilerin ziyaret ettiği, bir sedir, bir sandalye ve kullandığı bazı eşyaların bulunduğu o odada Hz. Bahauallah ögle yemeği yiyordu. Bir kaç kişi odada ve bir kaç kişi de dışarıda ayakta duruyordu. Hepsi de O'nun eşsiz, bozulmaz ve muhteşem Güzelliğine meftun olmuşlardı. Tacı işte o zaman gördüm... ahbabların ve O'nun dostlarının arkasında duruyordum. Tacının rengi yeşildi... ' " (10)

Hz. Bahauallah'ın gözleri kamaştıran Cemalini anlatan bir başka kaydı, 1878 yılında Akka'ya ziyarete giden Hacı Muhammed Tahir Malmiri'nin* anılarında bulabiliriz. Malmiri orada dokuz ay kaldı ve Hz. Bahauallah onun gün aşırı Huzuruna çıkmasına izin vermişti. Bu unutulmaz toplantılarda Hz. Bahauallah'ın Cemaline bakmanın özlemine çekti. Fakat O'nun Kutsal Huzuruna her çıkışında O'nun güzelliği karşısında gözleri kamaştı ve O'nun sözlerinin büyümesine kapıldı; bir gün, O'nun Cemaline gözü ilişti. onun sözlerinin tercümesi şöyle:

" Bir gün, Cemal-i Mübareğin Huzuruna müşerref oldum. Bana nazikçe oturmamı buyurdular. Oturduğum zaman Hadimullah'ı† çağırıldı ve ' Ağa Tahir'e çay getir, ' dedi. Hadimullah bir bardak çay getirdi ve bana verdi. Çayı alırken gözlerim Cemali Mübareğin yüzüne ilişti ve bir an bilincimi kaybettim. Simasının insan üstü güzelliğinden gözlerimi alamadım. Sonra bana buyurdular: 'Tanrım,bak ne yaptın ! Çayı döktün ve abanı batırdın ! ‡ Bu abanı iyi koru çünkü, İran'a gidinceye kadar tek giysin bu olacak. Süleymaniye'ye giderken bizim de üstümüzde sadece bir iç çamaşırı ve bir mintan

* Kitabın yazarının babası, birinci cilde bakınız.

† Kelime anlamı, 'Allah'ın hizmetkarı' dır. Hz. Bahauallah bu ismi sekreteri Ağa Can'a vermişti.

‡Şarkta giyilen bir tür giysi

vardı ' * Cemal-i Mübareğin bu sözlerinden sonra gördüm ki elimde sadece bir çay tabağı vardı, bardağı düşürmüştüm. Sıcak çay dökülmüş ve abadan içime geçmiş fakat ben bunu hissetmemiştim." † (11)

Daha önce adı geçen Hacı Mirza Haydar Ali, Akka'da bulunan bazı hükümet yetkililerinin Hz. Bahaullah'ı ilk gördükleri zamanki reaksiyonlarının öyküsünü kısaca Behçetu's Şudur'da şöyle yazmaktadır:

" ... Rızvan bayramıydı. Bayram Cenab-ı Kelim'in ‡ evinde kutlanıyordu. Evin selamlık§ bölümündeydim. Bahai olmayanların oturdukları başka daireler de vardı; birisi gümrük ve tekell müdürü olarak Akka'ya gelen bir Bey veya Paşanın ikametgahıydı.

Rızvan'ın birinci günü, öğleden sonra Hz. Bahaullah iç taraftaki evden dışarı çıkarak gümrük müdürü ve memurlarının oturduğu odaya geldi. O içeriye girer girmez, hepsi birden ayağa kalktılar ve gelenekleri olmamasına rağmen O'nun önünde eğildiler. Hayret ve

*Hacı Muhammed Tahir, abasının ve eve döndüğü zaman her şeyinin çalınmış olduğunun hikayesini ayrıntılı olarak anlatmıştır. Bu hırsızlık olayından kurtulan tek şey abası ile iki zarf olmuştu. İnce ipek kumaştan yapılmış abasını gömleğinin üzerine giydi ve kışın o soğuşunda titredi.O zaman Hz. Bahaullah'ın İran'a giderken tek giysisinin bu olacağı sözünü hatırladı. Hz.Bahaullah'ın Süleymaniye dağlarının soğuşunda ne kadar sıkıntı çektiğini anladı.

†Bu hikayedeki kelimeler Hz. Bahaullah'ın kullandığı aynı kelimeler olmamakla beraber o anlamı taşımaktadır.

‡Hz. Bahaullah'ın sadık erkek kardeşi Mirza Musa

§ O zamanlar evler iki bölümden oluşurdu. Bu evlerin iç bölümleri ailenin özel ikâmeti içindi, dış bölümleri ise ziyaretçiler ve misafirler için ayrılmıştı. Toplantılar dış bölümde yapılırdı.

hayranlık içinde ayakta durakaldılar. Kalpleri O'nun eşsiz ve güzel Cemalinin tesiri altında kalmıştı. Hz. Bahauallah onlara doğru gitti ve onlara iltifatlarda bulundu. Sonra tekrar kendi ikâmetgahına döndü. Memurlar şaşkınlık içinde, ' Bu mümtaz kişi kim ? O Kutsal Ruh ya da hükümdarlar hükümdarı mı ? ' diye sordular. Cevap verdik, 'O, Abbas Efendi'nin * babası ' " (12)

Bu hikayeler, Hz. Bahauallah'ın İzzeti ve huşu verici Azameti hakkında biraz olsun fikir verir ve belki de bazı müritlerinin neden O'nu tarif edemediklerini açıklar. O'nun tarifini kaleme alan ilk kimse, Bahai olmayan Şark dilleri tarihçisi Edward Grandville Browne olmuştur. 1890 tarihinde Behçi'ye yapmış olduğu ziyareti ve Hz. Bahauallah ile tanışmasını şöyle anlatır:

" ...Ayakkabılarımı çıkarırken, rehberim bir an durakladı. Elinin seri bir hareketiyle perdeyi çekti ve ben geçer geçmez tekrar kapadı; kendimi geniş bir odada buldum. Odanın üst ucunda alçak bir sedir, kapının karşısında ise iki üç sandalye bulunuyordu. Nereye gittiğimi ve kimi göreceğimi ancak pek müphem seziyordum (çünkü bana açık bir bilgi verilmemişti). Bir iki saniye geçti. Derken, hayret ve huşunun verdiği bir heyecanla odanın boş olmadığını farkına vardım. Sedirin bir ucunda, köşede mehabetli ve vakarlı bir sima oturuyordu. Başında dervişlerin taç tabir ettiği (alışıldandan daha yüksek) ince bir sarıkla çevrili bir külah vardı. Gözlerimi ayıramadığım yüzünü asla unutamam fakat, tarif de edemem. Ömrüm oldukça unutamayacağım o nafiz gözler sanki insanın ruhunun derinliklerini okuyordu. O geniş alnında iktidar ve azamet gür kaşlarının üzerine oturmuştu. Hemen hemen beline kadar uzanan o simsiyah gür saç ve sakal, alnında ve yüzünde

* Abdülbaha

gözle görülür derin buruşukların ifşa ettiği seçkin yaşı tekzip ediyordu. Kimin Huzurunda bulunduğumu söylemeğe hacet yok! Kralların gıpta ettiği ve İmparatorların beyhude hasret çektiği bir aşk ve merbutiyyetin hedefi olan bu Zat önünde hürmetle eğildim !

Tatlı ve vakur bir sesle oturmamı emretti ve sonra dedi: ' Elhamdülillah nail oldunuz ! ... Siz bir mahpus, bir sürgün görmeğe geldiniz... Bizim yegâne emelimiz dünyanın iyiliği, milletlerin mutluluğudur. Halbuki bizi fitne ve fesat yaratmakla suçlayarak sürgüne ve hapsedilmeğe müstahak görüyorlar...İstiyoruz ki bütün milletler bir Dinde birleşsin, hep insanlar kardeş olsun. İstiyoruz ki insan oğulları arasında birlik ve şefkat bağları kuvvetlensin... İstiyoruz ki din ihtilafları yok olsun, ırk ayrılıkları ortadan kalksın. Bunda ne zarar var ? Gerçi bu böyle olacaktır. Bu verimsiz çekişmeler, bu harap edici savaşlar kalkacak ve <<En Büyük Barış>> kurulacaktır. Siz de Avrupa'da buna muhtaç değil misiniz ? İsa da bunu haber vermemiş miydi ? Bununla beraber biz görüyoruz ki hükümdarlarınız kendi hazinelerini beşeriyetin mutluluğundan çok, onun harap olması uğruna harcıyorlar. Bu çatışmalar, bu kan dökmele ve bu nifaklar son bulmalı, bütün beşeriyet bir aile, bir millet teşkil etmelidir... İnsan yalnız vatanını sevmekle iftihar etmemeli, bütün alemleri sevmekle iftihar etmelidir...'

İşte Bahaullah'dan işittiğim sözlerin pek çoğunun yanı sıra hatırımda kalanlar bunlardır. Bu fikirlerin esaret ve ölüme müstahak yaptığını, bunların yayılmasıyla dünyanın kazançlı veya zararlı olacağını artık okuyucu kendisi düşünsün ve kararını versin" (13)

Hz. Bahaullah ile birlikte İstanbul'a gelenlerden birkaçının kalbinin temiz olmadığını biliyoruz. Onların yaptıkları kötülükleri önlemek için Hz. Bahaullah bu insanları yanında tuttu. Sadece

Allah'ın inayetiyle Tanrı Mazharının eline kendilerini bırakmış, her türlü nefisten kendilerini soyutlamış, O'nun Emrinde sebat etmiş, tam bir iman ve tevazu göstermiş olan kimseler O'nun dostu olmaya layık kişilerdi.

İlerde, Hz. Bahauallah'ın Makamı tam olarak tanındığı zaman beşer, eminlik ve bağlılık timsali bu insanlara övgü ve şükran duygularıyla dönüp bakacaklar. Çünkü onlar derin iman ve aşkları vasıtasıyla Tanrının inayet ve lütfunu bütün insanlık adına alabilmişlerdir. İmtihanlar ve felâketler karşısında onların sadakat ve özverileri olmasaydı, insan ırkı Tanrısına ihanet eder ve bu dünyada vaat edilen Meleku'tun kurulmasını ertelemiş olurdu.

Hz. Bahauallah'ın yolunda bir çoğu hayatlarını feda eden bu müritler, Hz. Bab'ın Zuhurunun meyveleriydiler. Onları bugün için O yarattı. Gerçek söylüyorum, Hz. Bab'ın misyonunun bütün amacı, eshabını, Hz. Bahauallah ile karşılaşmaya lâayık kimseler olarak hazırlamaktı.

Hz. Bab bir Levhinde, (14) bir kimse hazır olduğu ve Kendisinin Zuhurundan sonra bir başka Zuhurun geleceğini anladığı andan itibaren, Tanrı bir an bile ertelemeden Kendini açıklar ve Emrini izhar eder, buyurmuşlar. Hz. Bab aynı zamanda Kendi Zuhurunu örnek gösterdi ve Kendisine ilk iman eden Molla Hüseyin O'na, eğer bir kaç dakika önce iman etmiş olsaydı, Emrini o kadar önce açıklardı, buyurmuşlar.

Allah, Hz. Bahauallah'ın Zuhurunu anlama yeteneğinin en yücesini henüz dokuz yaşındayken insiyaki olarak babasının makamını idrak etmiş olan, en büyük oğlu Abdülbaha'ya bahşetmiştir. Hz. Bahauallah, Irak'a vardıktan hemen sonra Tanrının Kendisine verdiği görevi Hz. Abdülbaha'ya bildirdi. Abdülbaha, derhal O'nun Emrini kabul etti ve babasının ayaklarına kapandı, büyük bir tevazu ve istekle hayatını O'nun yolunda feda etmek için yalvardı.

Böyle önemli olaylar tesadüfi olamaz. Allah Kendi Zat'ını insanlara açıklayacak araçlar yaratmak için iş başına geçer. Hz. Bahauallah'ın yolunu düzenlemeğe sadece Hz. Bab değil, insanlık adına O'nun Emrini kabul etmek için Hz. Abdülbaha özellikle

yaratılmıştır. Böyle Yüce bir Zuhurun aracı olacak olan Hz. Abdülbaha'nın Hz. Bab'ın Emrini Molla Hüseyin'e açıkladığı ve eshabını 'Tanrının İzhar Edeceği Kimse'nin geleceğine hazırlama sürecini harekete getirdiği gece dünyaya gelmiş olması çok ilginçtir.

Bundan başka, Hz. Bab ve Hz. Abdülbaha gibi eşsiz kişileri yaratan ve kutsal görevlerini tayin eden İlâhi Kudretin, aynı zamanda Hz. Bahauallah'a iman eden ve Emrini kucaklayan pek çok ruhları da canlandırdığını Bahai tarihi bize göstermiştir.

Her Zuhurda, Allah'ın Mazharını tanıyan ve O'na itaat edenler, yeni bir ruhla bezenmiş yeni bir varlık oldular. Kutsal Kitaplarda adı geçen yeni doğuş işte budur. Daha çok tasvirlerinin güzelliği ile bilinen bir Levhinde (15) Hz. Bahauallah, İlâhi Sırları çok latif bir şekilde tarif eder. İmalı bir lisanla Hz. Bahauallah'ın Zuhurunun açığa çıkmasından önce Tanrının dünyalarında bazı çarpıcı ruhani olayları hikaye eder. Bu büyüleyici sahneleri tarif etmek mümkün değil. Fakat işin özü şu ki bu Zuhuru anlayacak yetenekte bir kimse olmadığı için Allah yeni bir yaratılışı emretti. Hz. Bahauallah Zuhur ettikten sonra insanlara İzzetini açıkladığını buyurur ve bu yeni yaratılışın Yüce karakterini süslü ifadelerle tarif eder.

Hz. Bahauallah, dostlarını karşılaşacakları keder verici imtihanlar konusunda uyardıktan sonra, Hevdec Levhinde sevgi dolu sözlerle onlara hitap eder. Kendilerini vehimden kurtaracak, dünyevi arzulardan nefislerini temizleyecek ve Tanrıya yakınlaşacak alemlere girmelerine vasıta olacak Allah'ın inayetlerinin üzerlerine ineceğinden emin olmalarını söyler. Cenab-ı Hakk'ın onları tüm insanların arasından seçtiğini, O'nun Mazharını tanımalarını sağladığını, Kendisinin dostları olma ayrıcalığını bahsettiğini, makamlarını yeryüzünde yaşayanların üstüne yücelttiğini ve isimlerini <Hıfse dilmiş Levih>e * yazdığını söyler.

* Bu terim "herşeyi bilen, hiç kimsenin bilmediği Tanrı bilgisi" için bir semboldür.

Levhin geri kalanının teması, Hz. Bahau'llah'ın Zuhurunun Yüceliği hakkındadır. Bütün yaradılışa hitap ederek, insanların sevinmelerini buyurur çünkü, mutluluk gününün geldiğini ve bu günde insanların Allah'ın Huzuruna eriştiklerini söyler.

Bir gün insanların Allah'ın Huzuruna vasıl olacakları inancı geçmiş dinlerin Kutsal Kitaplarına dayanmaktadır. Bu konuyla ilgili Kur'an'da pek çok ayet var. Aslında bu, İslam Peygamberi'nin en açık ve en önemli vaadidir. Büyük Bahai bilgini Mirza Ebul Fazıl, Kur'an'ı gerçekten bilen, iç görüş sahibi her hangi bir kimsenin Kitabın üçte birinin Tanrı Günü'nün gelişi ile ilgili olduğuna şahadet edeceğini söyler.

Şu ayetler onlardan sadece bir kaçıdır: " Tanrının alâmetlerine inanmayan ve O'nunla yüz yüze geleceklerine ihtimal vermeyen kimseler, Benim rahmetimden ümit kesmiş kimselerdir ve onları ağır bir mücazat bekler."(16) ve "Rabbın likasına ermek isteyen kimse iyi ameller işlesin " (17) ve gene, " Bunlar (bu içi saygı ile ürperen kimseler) Rablarına kavuşacaklarını ve O'na döneceklerini iyi bilirler." (18) ve gene, " (Hak Teala) mülkünün her işini tedbir ile idare eder, ayetlerini apaçık gönderir ki Rabbının Huzuruna çıkman için muhkem imanın olsun. " (19)

İncil'de de buna benzer birçok beşaretler vardır. Örneğin: " Ve artık hiç bir lânet olmayacak ve Allah'ın ve Kuzunun tahtı onda olacaktır; ve kulları kendisine hizmet edecekler; ve O'nun didarını göreceklerdir; ve isimleri onların alınları üzerinde olacaktır." (20) ve gene, "Ve tahttan büyük bir ses işittim: İşte, Allah'ın çadırı insanlarla beraberdir ve Kendisi onlarla beraber oturacaktır ve onlar kendi kavımları olacaklar ve Allah'ın kendisi onlarla beraber olacaktır; ve gözlerinden bütün yaşlarını silecek; ve artık ölüm olmayacak; ve artık matem ve ağlayış ve acı da olmayacak; çünkü evvelki şeyler geçtiler, dedi." (21)

Tevrat da Rablarının gelişi ile ilgili vaadlerle doludur. İşte birkaç örnek: "Bol bol çiçeklenecek ve sevinçle ve terennümle sevinecek; Lübnan'ın İzzeti, Kermil'in ve Şaron'un Haşmeti O'na verilecek; Rabbın İzzetini, Allah'ımızın Haşmetini görecekler. " (22) "Yürekleri korkak olanlara deyin: Kuvvetlenin, korkmayın,

işte Allah'ınız ! İntikamla geliyor ve mücazatla geliyor. O kendisi geliyor ve sizi kurtaracak. " (23) "Ve Rabb'ın İzzeti İzhar edilecek ve bütün beşer O'nu hep birden görecekler; çünkü, RABB'ın ağzı söyledi." (24) "Çünkü, işte dünyayı karanlık ve ümmetleri koyu karanlık örtecek; fakat senin üzerine Rab doğacak ve İzzeti senin üzerinde görecek."(25)

Hz. Bahaullah Levihlerinin pek çoğunda Allah'ın insanların idraklerinin çok ötesinde olduğunu ve "Bedensel varlık, yükseliş ve alçalış, giriş ve çıkış gibi her türlü beşeri vasfın çok yükseğinde olduğunu her türlü ayrılık ve birleşme, her türlü yakınlık ve uzaklığın ötesinde ve üstündeki yücelikte olduğunu "(26) açıklamıştır

Tanrının şahsen geleceği görüşü, Allah'ın tabiatına tamamen karşıdır. Böyle bir olay O'nu derhal sonsuzluktan sonluluğa alçaltır. Fakat, insanoğlu O'nun Mazharının* Huzuruna varmakla Tanrının Huzuruna varmış olur. Farsça Beyan kitabında Hz. Bab açıkça buyurmuşlar ki Kutsal Kitaplarda Tanrının Huzuruna değinen her türlü atf <<Allah'ın İzhar Edeceği Kimse>> demektir.

Tarihin yazılı olarak kayda geçtiği başlangıçtan itibaren, Allah'ın Mazharları ve Habercileri, insanlar için bir ikmal devrinin geleceğini haber vermişlerdir. Bütün Peygamberlerin görüşü, birçok şairlerin ve kahinlerin düşünceleri, Rabbın † gelişine odaklanmış, fakat, O gelince, dünyanın bütün insanları O'nu tanımakta gaflete düşmüşlerdir. Sadece bir kaç kişi O'na inandılar ve Makamını tanıdılar. O halde, geriye baktığımız zaman, altmış kadar erkek, çocuk ve kadının , şahsen Rablarına Bağdat'tan itibaren eşlik etmiş olmaları, Samsun'da bir gemiye dolmaları ve oradan İstanbul'a hareket etmeleri ne muazzam bir şey! Halbuki insanlar, böyle harikulade bir olaydan habersiz idiler. Tanrı onların yanından geçti ve onlar derin uykudaydılar.

*Birinci cildin 181-2 ve 190-1. Sayfalarına bakınız.

† İslamiyette, Musevilikte ve Hristiyanlıkta (Hz. Bab'ın Emrini açıkladığı yıl olan) bu yılın 1844 olduğunu belirten pek çok beşaretler var.

1280 Cemaziyel-Evvel ayının 5'inci akşamı (19 Ekim, 1863) Hz. Bab'ın Emrini açıklamasının yıl dönümü münasebetiyle Hz. Bahauallah'ın Kendi el yazısı ile Arapça lisanında, İstanbul'da güzel bir Levih nazil olmuştu.* Bu Levih adını birinci ayetten alarak Nakus Levhi (Çan Levhi) diye bilinmektedir. Aynı zamanda bu Levh'e Subhanike Ya Hu olarak da değinilmektedir. Bu Levih, Hz. Abdülbaha'nın aracılığı ile Hz. Bahauallah'ın dostlarından İsfahanlı Tömbeki tüccarı Ağa Muhammed Ali'nin †ricası üzerine inmiştir. Bu Levhin, böyle hayırlı bir münasebetle İzhar oluşu, o tarihi bayramı kutlayanların kalplerini büyük bir sevinçle doldurdu. Hz. Bahauallah Levh'e şöyle başlar:

" Ey eşsiz Tanrının keşişi ! Allah'ın Günü görününceye kadar ve Azametliler Azametlisinin Baha'sı Kutsal ve Haşmetli Tahtının üzerine kuruluncaya kadar çanları çal. " (27)

Bu bir kaç satır bize, Levihin haşmeti ve yüceliği hakkında bir fikir verir. Hz. Bahauallah'ın Kendisini açıklamasına yakın nazil olan diğer Levihler gibi, ancak Tanrının Yüce Mazharının Kaleminden çıkabilen tarif edilmez bir kuvvetle çınlar. Burada, Hz. Bahauallah'ın orijinal ve derin eşsiz sözleri öyle güzellik ve ritme sahiptir ki bunu hiç bir kalem tarif edemez. Ahbapları hep birlikte‡ terennüm etmeğe iten bir üslupla yazılan bu Levih, okunduğu zaman sevinç ve neşe havası yaratmaktadır. Bağdat'tan

* Hazreti Bab Emrini 5 Cemaziyel-Evvel 1260 da (22 Mayıs 1844) açıkladı. Fakat, bu bayram hala Şarkta Kameri aya göre kutlanmaktadır

† Bu kişi cilt 1, sayfa 291 de adı geçen İsfahan'dan Muhammed Ali ile aynı kişidir.

‡ Hz. Bahauallah'ın yasakladığı (cenaze namazı dışındaki) toplu ibadetle karıştırılmamalıdır. Levihler tek bir ahbap tarafından terennüm edilir. Bazen Levihte bulunan bir nakarat olursa, diğerlerinin de katılmaları usuldendir.

ayrıldıktan hemen sonra, Zuhur Küresinin yükselişini açık ve haşmetli sözlerle bildirir, gizlilik perdeleri arkasına gizlenmiş olan O'nun * artık açığa çıktığını teyit eder, Emrinin Kudret ve İzzetini över, Tanrı Gününün geldiğini ifade eder, en yüce cennet sakinlerinin kendilerini hazırlamalarını ve Tanrının Huzuruna çıkma ehliyetini elde etmek için onları davet eder, † aşıklarına, Maşuklarının gelişini kutlamalarını ve sevinmelerini söyler ve bu Zuhurun müjdesini insanlara vermeleri için bütün yaratıklara çağrıda bulunur. Ve nihayet, Kendinden başka her şeyden kesilmeleri, kalplerinin O'nun sevgisi ile tutuşmaları, arzusuz ve temiz olmaları, Emrinin yayılmasına kendilerini adayan dostlarının yeryüzünde yaşayanlara galebe çalmaları için dua eder.

Emir tarihi bu duanın gerçekleştiğini bol bol göstermiştir. Gerçi müritleri acı bir şekilde işkence gördüler ve dünya mallarından yoksun kaldılar ama, Allah'ın inayetiyle karanlık güçlere galebe çaldılar ve Rablarının Emrinde unutulmaz başarılar kazandılar. İki despot hükümdar, Nasreddin Şah ve Sultan Abdülaziz, yeni doğan Tanrı Emrinin kökünü kazımak için vazgeçilmez düşmanlık yapmaya kararlıydılar. Devrinde Hz. Bab'ın şehit edildiği ve sayısız inanırların işkence gördüğü Nasreddin Şah, Emrin nurunu söndürmek için ve hatta adını tarih sayfalarından silmek için elinden geleni yaptı. Abdülaziz ise, Dinin Kurucusunu hapsedirdi. O'na ve dostlarına en katı kısıtlamaları uyguladı. Buna rağmen, Hz. Bahauallah'ın Dini bugün dünyanın her yerinde yerleşti, bütün renkleri, ırkları ve milletleri temsil eden inanırları hayret verici bir hızla ve istekle O'nun Emrini her yere yaymaktadırlar. İnançlarını, temel ilkelerini, tarihini, öğretilerini bütün dünyayı kapsayan kurumlarını ve değiştirme gücünü azap çekmekte olan insanlığın dikkatine sunmuş ve sunmaya da devam etmektedirler.

Tıpkı bugün olduğu gibi, geçmiş dinlerde de Allah Emrini halim ve mütevazî erkek ve kadınlar vasıtasıyla yüceltmıştır.

* Hz. Bahauallah

† Birinci cilde bakınız. Sayfa 303-304.

Kur'an'da belirtildiği gibi, insanlara, "Biz dünyada eziyet görenlere nimetlerimizi ihsan etmek ve onları insanlar arasında ruhani liderler ve Bizim varisimiz kılmak istedik." (28)

Buna benzer olarak İncil'de şöyle demektedir: "Ne mutlu o halim olanlara; çünkü, onlar dünyayı miras alacaklar." (29)

İnsanlar arasında en düşük derecede olanların yardımı sayesinde Kendi Emrini yüceltmekle, Allah Kendi Mazharlarının nüfuzunu ve gücünü kanıtlamıştır. Hiç kimse Onları dini nüfuzlu insanlar aracılığı ile yüceltiler diye suçlayamaz. Örneğin, Hz. İsa'ya ilk inanan insanlar kalbur üstü kimseler değillerdi. Onlar, nefretle muamele gördüler ve eziyet edildiler. Onların izinden giden diğerleri, aynı kaderi paylaştılar ve pek çoğu şehit edildiler. O zamanlar çaresiz gibi görülmelerine rağmen, İsa'nın Dini dış ülkelere taşıdı ve oralarda kuruldu. Bu onun misyonunun hakikâtinin kanıtlarındandır.

Aynı şekilde, ilk zamanlarda, Hz. Muhammed'e inananlar sade ve camiadan dışlanmış kişilerdi. İşte bu sebepten pek çok kimse, "Biz seni kendimiz gibi insan görüyoruz. İçimizde ancak ayak takımının, düşünmeden sana uydukları gözümüzün önündedir. Sizin bize üstün bir meziyetinizi de görmüyoruz. Belki sizleri yalancı sanıyoruz, " (30) diye alay ettiler. Hz. Muhammed'in bizzat şahsına Mekke halkı tarafından acı bir şekilde karşı gelinmiş, işkence edilmiş ve sonunda selameti için Medine'ye hicret etmişti. Buna rağmen, Allah'ın kudretiyle O ve eshabı, mağdur duruma düşürülmeleri ve aşağılanmalarına rağmen, düşmanlarına üstün gelmişler ve pek çok kimseye ruhani hayat vermişlerdi.

Gerçi İslam Dininin kuruluşu Batı tarafından büyük ölçüde kınanmıştır. Bu, hemen hemen tamamen fanatik Hıristiyanların raporları sonucuna bağlıdır. Hıristiyanlar, asırlar boyu İslamiyetin asil ve ruhani öğretilerini ihmal etmiş, doktrinlerini çarpıtmışlar, herkesçe tanınmayan geçmişini abartmışlar ve Kurucusu hakkında büyük iftiralar yaymışlardır.

Bunun ilginç bir hikayesi olarak Hacı Muhammed Tahir Malmiri hatıratında, Fars lisanını iyi bilen bir Hıristiyan misyonerle Yezd'de yaptığı uzun bir mülakatın özetini şöyle

anlatır. Mülakatın konusu, Hz. Bahau'llah'ın Mesajının Hakikâti üzerinedir. Tartışma sırasında İslamiyetten söz açılır. Bu diyalogun kısa bir parçası şöyle:

"(Hıristiyan misyoner) Bana, 'Peki Muhammed için ne buyursunuz?' dedi. 'Bir bakıma Hz. Muhammed'in sözleri, Hz. İsa'ninkinden daha etkiliydi,' dedim. Hemen, 'Bu nasıl olur ? ' dedi. 'Biliyorsun, Hz. İsa bir şark ülkesi olan Arz-ı Mukaddes'de dünyaya geldi ve orada yetişti. Dinini orada açıkladı. Görev yıllarını orada geçirdi ve orada çarımıha gerildi. Buna rağmen, O'nun dini altı asır kadar, doğu ülkelerinin hiç birinde öyle göze çarparak boyutlarda yayılmadı. Halbuki, doğuda rastladığım her bir Müslüman, İsa'yı Allah'ın ruhu ve İncil'i Allah Kelâmı olarak kabul eder. İsa'ya olan inanç ve O'nun ilâhi mesajı Hz. Muhammed'in etkisiyle doğudaki insanlara iletilmiştir. Öyle değil mi ? ' 'Evet, öyle fakat bu kılıç gücüyle oldu,' dedi. Bunun üzerine açıkladım, ' Hz. Muhammed Kendisini açıkladıktan sonra, on üç yıl yaşadığı Mekke'de kendisine yapılan bütün aşağılama ve hücumlara rağmen, hiç kılıç kullanmadı. Bu saldırılar bazen o kadar şiddetlendi ki, mağaralarda ve sığınaklarda saklandı ve sonunda canını kurtarmak için Mekke'den kaçmak zorunda kaldı. Hz. Muhammed'in katıldığı çatışmalar ise tamamiyle bir nefsi müdafaa mahiyetindeydi. Haydi, senin iddialarının doğru olduğunu kabul edelim. Farz edelim ki, Hz. Muhammed Dinini kılıç kuvvetiyle kurdu, Hz. İsa ise Dinini Ruhul Kuds vasıtasıyla yaydı. Biliyorsun kılıç öldürücü bir alettir; can alır, tahrip eder, parçalara ayırır. Ama, Hz. Muhammed'in elinde kahır yüzünden lütuf oldu. Üç yüz milyon kadar insana ruhani hayat verdi; savaşan bir çok grupları ve ayrı camiaları birlik ve kardeşlik bağlarıyla birleştirdi; vahşi Arap kabilelerini en yüksek ilim ve irfan seviyesine çıkardı. Şimdi yargında insafılı ol. Hangisi daha zor ve mükemmel , kılıç gücüyle mi hayat vermek yoksa ruhani

yollarla mı ? Hangisi daha çok hüner gerektirir, hastasına zehir vererek onu hemen iyi eden doktor mu yoksa onu rahatlayıcı ilaçları yavaş yavaş veren doktor mu ?'

'Peki ama, Hz. Muhammed çok kişiyle evlenen şehvetli bir kişiydi. Hz. İsa hiç evlenmedi bile,' dedi. 'Hz. İsa evlenmedi diye O'nun ilâhi sıfatlarını artırmak istiyorsan, sanırım bu konuda yanılıyorsun. Çünkü, Hz. İsa'nın bedeni diğer herhangi birisi gibiydi. Evlenmeme olayına gelince, belki de kısa misyonu sırasında devamlı olarak ülkede dolaştığı için bir yerde kalıp yerleşme fırsatı olmadı. Eğer Hz. İsa'ya cinsel yetersiz diyorsan, bu O'nun ruhani bir fazilete sahip olduğunu değil, fiziksel özürlü olduğunu gösterir. Kaldı ki Hz. İsa evliliğe karşı olduğuna dair hiç bir şey söylememiştir. Farz edelim ki senin dediğin doğru. Hiç kimse Hz. Muhammed'in eshabına en yüksek derecede iffet ve ahlâk dürüstlüğü telkin ettiğini ve o günlerde vahşetin ve cehaletin en derinliklerine inmiş bir camiaya namus kavramını ve ruhani bilinç verdiğini inkâr edemez. Bu gün aradan 1300 yıl geçmiş olmasına rağmen, çeşitli ırkları bir arada tutacak olan ruhani gücü her yerde fark edilebilir. Ruhaniyet ve cinsel dürtü, su ve ateş gibi bir birine zıttır. Hz. Muhammed, bu iki zıt gücü kendi nefsinde birleştirir. Siz diyorsunuz ki İsa tamamen ruhaniydi ve bu sıfatla hayat verdi. Hz. Muhammed'in tabiatının daha mı çok ruhani veya şehvetli olduğu konusunu sizin tarafsız muhakemenize bırakıyorum. Bu gibi maddî düşüncelerle yanlış yola sevk edilmemeliyiz. Hz. İsa, Siz ağacı meyvesinden tanıyacaksınız, diye buyurmuşlar.' Sonra sordu, 'Peki Hz. Bahauallah'ın misyonunun doğruluğuna ne dersiniz ?' ..." (31)

Nakus Levhi gibi, İstanbul ve Edirne'de nazil olan pek çok Levihte Hz. Bahauallah eshabına kalplerini dünya arzularından temizlemelerini ve mümin olmayanların sözleri ve kötü fisıltularının onları Gerçekten ayırmaması için O'nun Emrine sıkı sıkıya yapışmalarını tembihler. Edirne'de Mirza Yahya'yı Hz.

Bahauallah'a karşı koymaya iten olayları inceleyecek olursak, bu öğütlerin önemini daha iyi anlarız. İlerde göreceğimiz gibi, Nakus Levhi İzhar olduğu zaman İstanbul'da bulunan önde gelen bir kaç inanır daha sonra, camiayı saran bu krizin pençesine düşmüşlerdi ve onun kötü gücünün kurbanı olmuşlardı.

Fakat, bütün bunlara rağmen, Hz. Bahauallah'ın öğütleri aralıksız sürdü. Gerçekten, O'nun hayatının harikulade yönlerinden biri, O'nunla karşılaşan herkese karşı merhametli olmasıydı. O'nun ilâhi ve her şeyi kapsayan merhameti, inananları ve inanmayanları eşit olarak sarardı. Ancak Tanrı Emrine zarar vermek isteyen Huzurundan uzaklaştırdı. İnananlarına koruma ve yol gösterici elini uzatırdı. Bu O'nun bütün eserlerinde görülmektedir. Levihleri, hayatın ruhani, ahlaki, sosyal yönleri konusunda öğütler ve yol göstericilikle doludur. Kişisel konularda bile, Hz. Bahauallah her zaman müritlerine yol gösterirdi. İstanbul'a yapacağı yolculukla ilgili bir örneğe bakalım: Bağdat'tan ayrılmadan önce, Hz. Bahauallah, Kendisi ile beraber yolculuk yapacak olanlara, Bektaşilerin yaptığı gibi saçlarını uzatmalarını söyledi. Onlara prestij ve koruma vermek için bu adım atılmıştı. Çünkü, Bektaşilerin Türkiye'de büyük nüfuzu vardı. Bu söz, Hz. Bahauallah'ın erkeklerin saçlarını uzatmalarını onayladığı anlamına gelmez. O günün şartlarına uysunlar ve böylece, güvenlik ve selametlerini temin etsinler diye böyle bir öneride bulunmuştu.

İran'da da dervişlere saygı vardı. İnsanlar onları rahatsız etmezler ve de onların inanç ve uygulamalarına karışmazlardı. O günlerde, şehre bir yabancı geldiği zaman, halk, onun kimliğini ve ziyaretinin maksadını öğrenmeğe meraklıydılar. Fakat, şehirden şehre giden dervişler konusunda durum öyle değildi. Halk, dervişlerin uzak yerlerden gelmelerine alışıklardı ve çok zaman onlar hakkında araştırma yapmazlardı. Emrin ilk günlerinde, bu durum İran'da saçlarını uzatıp derviş kıyafetine giren Bahai mübelliğlerin işine yaradı. Böylece, hiç rahatsız edilmeden ve eziyet görmeden ülke çapında serbestçe gezmeği başardılar.

Hz. Bab ve Hz. Bahauallah'ın zamanında Emre inanmış bazı gerçek dervişler de vardı. Aralarında, Tahran'ın yedi şehitlerinden

Mirza Kurban Ali gibi * meşhurlar da vardı. Haliyle bunlar derviş olarak görünmeği sürdürdüler. Keşküllerini taşıdılar. Pazar yerlerinde ve umumi yerlerde Rabbi övücü ilâhiler mırıldanma geleneklerini sürdürdüler. Tanınmış şairlerden alınan bu övgü şarkıları, dervişlerin en heyecan verici gösterileriydi. Her ne kadar Hz. Bahauallah inananlara O'nun Emrini yayarken hikmetli ve dikkatli olmalarını söylemiş ve umumi yerlerde inançlarını açıklamamalarını öğütlemişse de, bu dervişlerin daha atak olan bazıları, çarşı, pazar ve sokaklarda Hz. Bahauallah'ı öven ilâhiler söylemişlerdi. Bu gibi hikmetsiz hareketler, zaman içerisinde kaçınılması mümkün olmayan elem ve keder getirmişti. En sonunda Hz. Bahauallah bir kaç dervişe bu uygulamalarına bir son vermeleri ve hikmetle hareket etmeleri için sert bir mesaj gönderdi.

Bahailiği kabul eden bir kaç derviş, dilencilik ve kalender yaşam alışkanlıklarından dolayı, Emrin yasa ve emirlerini kendilerine uyacak şekilde değiştirdiler. Hz. Bahauallah bir Levhinde, bu insanların başkalarından ayrı davranış ve uygulamalarını reddeder, onların yemekten ve uyumaktan başka bir şeye önem vermediklerini söyler.(32)

Hz. Bahauallah içinde insanın en son hedefine varmak için ruhani ön koşullarını özetlediği *Yedi Vadi*'yi bir Sufi'ye hitaben yazdığı ve bizzat Kendisi bir derviş kıyafetiyle Süleymaniye'ye gittiği için O'nun öğretilerinin Sufi'lerin uygulamalarına uygun olduğu gibi yanlış bir kaniya varılabilir. O'nun dininin incelenmesi bunun böyle olmadığını gösterecektir. Hz. Bahauallah'ın iki yıl Süleymaniye dağlarında bulunmuş olması, O'nun tek başına inzivaya çekilmesinin koşullarına bağlıydı ve Sufi yaşam şeklini onaylamak gibi bir tefsir yapılamaz. Sufiliğin temel prensibine göre, insanın, varlığın ve gerçeğin Kaynağı ile temas kurmaya çalışarak, Tanrıyı direkt olarak hissetmesi mümkündür ve böylece, tam bir ruhani serbestliğe varabilir. Bu ruhani serbestlik içinde sezgisel duyuları en geniş kapsamına ulaşabilir. Fakat, Hz. Bahauallah'ın Dini, Yaratanla yaratılan ,

* Nebil Tarihine bakınız.

Sonsuzla sonlu arasında hiç bir ilişkinin olmayacağını ve "**Başlangıcı bulunmayan Zat'ı tanıma kapularının ...bütün varlıklara kapalı**" (33) olduğunu, insanın Tanrı'yı tanıyacağı tek yolun ancak O'nun Mazharlarını tanımakla olacağını öğretir. İnsanın ruhani gelişmesinin kendi hayatının dürtü ve isteklerine göre değil, Tanrı Mazharlarının öğretilerine itaat etmek ve uygulamasına bağlı olması, temel Bahai inancıdır.

Sufilikle Bahailik arasındaki bir başka temel fark, Hz. Bahauallah çilekeşliği ve dilenciligi yasaklamıştır. Eshabına değişik bir soyutluk ve feragat kavramı vermiştir. Bu kavram genelde Sufi görüşlerine taban tabana zıttır.

Hz. Abdülbaha bir Levhinde "**Yedi Vadi**" nin * feragat etme yolunda yürürken bize rehberlik ettiğini ifade eder. (34) Maksat, yolcunun Tanrı'yı nasıl seveceğini öğretmektir. Fakat dünyadan el etek çektiklerini iddia eden dervişlerin takındıkları tavrı hiç bir şekilde hoş görmez ve onları haklı çıkarmaz. Bu gibi insanlar serseri gibi dolaşırlar, kafaları karışmış ve tembel, işsiz ve başkalarına yük olan kimselerdirler. Bir önceki ciltte de belirtildiği gibi, **Yedi Vadi**, Sufi felsefesini iyi bilen bilgin bir insan olan Şeyh Muhyeddin'in sorularına cevap olarak İzhar olmuştur. Hz. Bahauallah bir Levhinde, (35) **Yedi Vadi** nin, Emrini açıklamadan önce ilgili kimselerin üslubunda yazıldığını söyler. Hz. Bahauallah, soruyu soran kimse anlasın diye ilâhi hikmetiyle, o günün geçerli Sufi terminolojisini kullanmıştır. Bu Levihte buyuruyorlar ki bu günde Kendisine dönen ve gerçekten O'nun Makamını tanıyan her kişi, o kitapta bahsedilen yedi merhaleye gerçekten varmışlardır.

Hz. Bahauallah çilekeşliği, dilenciligi ve inzivayı yasaklamıştır. (36) Bazı adalarda, vahşi hayvanlarla yaşayan, kendilerini beşerden uzak tutan, yemekten kesilmiş ve münzevi bir hayat yaşayan kimselerin var olduğunu ifade eder. Bunlar kendilerini insanların lideri olarak görürler. Fakat, Tanrı nazarında bu davranışların hiç biri makbul değildir. Aynı Levihte Bağdat'ta, Sufi mahallesinde birinin yere baygın düşünceye kadar kendisine

*Birinci cilde bakınız. (Sayfa 95).

şiddetle vurduğu gözlemlerini anlatır. Anlaşılan sözde nefesine hakim olmak için yapılan bu aptalca hareket aynı inanca sahip kişilerce son derece değerli ve insan üstü bir hareketmiş. Hz. Bahauallah, Allah'ın bu insanlardan usandığını ifade etmiştir.

Meşhur Bahai alimlerinden Mirza Ebu'l Fazıl, İslamiyetin kaderindeki gerilemeyi dikkatle izlemiş ve bunu Sufizmin yükselmesine atfetmiştir. Tıp, fen, matematik ve astronomi gibi bilim alanlarında İslamiyetin yaptığı büyük katkıları anlattıktan sonra şöyle yazar:

" ... Doğudan batıya kadar bütün İslam ülkeleri ve şehirleri ilim nuruyla aydınlanmışlardı. Fakat, ne yazık ki, yeni dikilen öğrenim ve eğitim ağaçları meyvelerini vermeğe başlamadan önce, bu parlayan ümmetin (İslamiyet) bahçesinde takva dikenleri büyümeğe başladı. Felç ve çürümeğe benzetilen Sufilik hastalığı, milletin sağlam organlarını etkilerse, onun neş'si, üstünlüğü, ilerlemesi ve etkisi tamamen silinecektir. Bu hastalık, İslam ümmetinin üzerine çökmüştür. Pek çok kimse koyu sofuluk (çilekeşlik) ve kendisini dünya bağlarından arıtmak adı altında aşırı dua ve murakebeye daldılar. Tarafsız olmak gerekirse, gerçi bunların arasından bazı büyük insanlar çıkmış, ve gerçek takvaları sonucu bazı kimselerin kalpleri bu muhteşem nurun hakikâtiyle aydınlanmışlardı ama, bunların çoğu Allah'tan ziyade kendi bencil ihtiraslarına tapan kimseler oldukları ve iman yerine liderlik arayışı içinde oldukları için bazı hallerde yalan ibadetler icat etmişler ve dinin prensiplerine yabancı ifadeler getirmişlerdir. Aldatıcı pek çok davranışlarıyla Hükümdarların ve Kralların kalplerini kendilerine döndürmeği başarmışlardır. Bunun bir sonucu olarak, Hükümdarların ilmi yayma heyecanları yavaş yavaş zayıflamış, ilim ve irfanın yayılmasının yerini din adamlarına olan hayranlık almış, ilim nurları yavaş yavaş sönmüş ve yerini Sufizmin gölgesi kaplamıştır."(37)

MESNEVİ REK

Hız. Bahauallah'ın İstanbul'da izhar ettikleri en güzel eserlerinden birisi MESNEVİ'dir. Bu eser, İran şiirinin bir şaheseridir ve terkibi, güzelliği ve kudreti ile tanınır ve O'nun şiirleri arasında insanın ruhunu en çok etkileyen bir şiir olarak bilinir. Kendi ana lisanında bile hiç bir kalem bu büyük eserin içeriğini hakkıyla tarif edemez. Bu eserin üç yüz mısra'ının her biri sonsuz derin manası ile başlı başına bir kitaptır. Küçük bir delikten fıskıran büyük bir okyanus gibi, Hız. Bahauallah insanın ruhunu mest eden bir kudretle Allah'ın gücünün ve azametinin bir nebzesini açıklar ve O'nun ilahi vahyinin bir zerresini insanlara ihsan eder. Kalbi temiz olanlara bilgi bahşeder, samimi olanlara sırları çözer, arayıcılara iç görüş ihsan eder, alimlere hikmet ve sevgililerine teselli ve öğüt verir. Bütün bunlar, insanın en sonunda varmak istediği bir son olarak bu ilahi şiirde göze çarpar.

Hız. Bahauallah bu şiirde ve fani bir dünyanın sınırları içerisinde muazzam ve sınırsız bir zuhurun sırlarını açmış, beşer dünyasının bazı hakikatlerini ifşa etmiş ve insanın izzet zirvesine nasıl varabileceğini belirtmiştir. Bu eserdeki bazı öğütleri, "**Saklı Sözler**"dekiyle aynı paralelliktedir.

Bu şiirinde, Hız. Bahauallah kendisini, parlaklığını bütün yaratılanların üzerine saçan, Hakikat Güneşine benzetir. Cismani güneş bu gezegende nasıl hayat kaynağı ise Tanrının Yüce Mazharı da bütün insanlar için ruhani hayatın kaynağıdır. İnsanların ilerlemeleri ve gelişmelerine sebep olan ruhani enerjileri beşer dünyasına salar.

Bir Levhinde (1) Hız. Bahauallah, İlahi Zuhurun başlıca amacının sırf beşer camiasında yasaları değiştirmek ve ilim vermek olmadığı; O'nun maksadının daha ziyade İlahi Zuhur

sırasında bütün yaradılışın Tanrı lütfunun bir vasıtası olmaları ve taze yetenekler edinmeleri için ilahi inayetleri saçmak olduğu diye buyurmuşlar.

Mesnevi izhar olduğunda Hz. Bahauallah'ın Emrini Beyanının haberi ve önemi Babi toplumuna tam olarak ulaşmamıştı. Bu sebeple Hz. Bahauallah bu şiirinde, perdeleri yırtması ve Zuhurunun Güneşini bütün ihtişamıyla yükseltmesi için Kendisine çağrıda bulunur. Bir başka bölümünde gene Kendisinden, bu karanlık dünyaya Kendi ışığından bir nebze saçmasını, Allah bilgisi kapılarını insanlığa açmasını ve onlar üzerinde Kendi mis kokulu meltemlerini estirmesini ve böylece ruhen ölmüş olanları cehalet ve gaflet çukurlarından çıkarıp canlandırmasını ister.

Emrinin ışığının Batı dünyasına yayılmasına atıfla Hz. Bahauallah kayda değer bir ifadede bulunur. Güneş Batıdan yükselsin diye izzet perdesini açması için Kendisinde var olan en içteki Tanrı ruhuna ısrar eder. Hz. Bahauallah bir başka yerde, her ne kadar Tanrı Emri Doğudan doğmuşsa da, etkisinin Batıda görüleceğini buyurmuşlardır.*

Mesnevide, Hz. Bahauallah Zuhurunu Tanrı Gününün gelişi ve Baharın görünmesi olarak tarif eder. Levihlerinin bir çoğunda bu konuya temas etmiştir. Maddi alemde bahar nasıl bütün canlılara yeni bir hayat verirse, Hz. Bahauallah'ın Zuhuru da insanların kalplerinin O'nun sevgisiyle dolmasını, en asil fazilet ve mükemmellik meyvelerini izhar etmesini sağlar. İnanan tarafından gösterilen bu semavi nitelikler tamamıyla o kimseden kaynaklanmaz. Güneşin ışını olmadan göz gereksiz bir araç ve tohum kısır bir organizmadır. Aynı şekilde, eğer Tanrı Mazharları olmasaydı, hiç kimse asalet ve doğruluğa asla erişemezdi. Beşeriyet bu Hakikat Güneşlerinin ışınları sayesinde kademeli olarak karanlıktan aydınlığa doğru yönlendirilmiştir.

Mesnevinin konularından biri de insanoğlunun bizzat

* Bahai Dininin Batı dünyasında yükselişi ve tesisi hayret verici olmuştur. Daha fazla bilgi edinmek için Bahai Dininin I. Yüzyılı ve The Bahai World'un ciltlerine bakın.

kendisinin Tanrının bir tecellisi olduğu, varlığında Tanrı sıfat ve gücünün emanet edildiği ve Tanrı nurunun onda yansıdığıdır; fakat o, bu inayetlerden perdelenmiştir ve hayatının kıymetli saatlerini içinde mevcut yüce güçlerden habersiz geçirir. İnsan kalbini temizlemek için çaba gösterirse, ancak o zaman bu sıfatlar ve vasıfların onda tecelli edeceği konusunda Hz. Bahaullah onları uyarmıştır.

Hız. Bahaullah *Saklı Sözler*'de Tanrı sesiyle konuşarak şöyle buyurur:

“Ey Varlık Oğlu !

Kandilim sensin ve ışığım Sende. Onunla aydınlan ve Benden başkasını araştırma; çünkü, Ben seni zengin yarattım ve sana verdiğim nimeti eksiksiz verdim.”

Hız. Bahaullah insanoğlunun yeni bir göz sahibi olmadıkça Tanrı nurunu alamayacağını MESNEVİ'de bize öğretir. Bu dünyanın varlıklarına çevrilen gözler O'nun Zuhurunun ihtişamını asla göremez. Tanrısal olmayan seslere ayarlanan kulaklar Melekutun nağmelerini işitemez. "Yeni Gözler" ve "Yeni Kulaklar"dan maksat ruhani gözler ve ruhani kulaklardır. Hız. Bahaullah, Ruhun gözü, nurunu Tanrıdan aldığına göre onun bir yabancıya çevrilmesine izin vermek yazık olur, diye ifade eder. Tanrının insanda iç göz yaratmasındaki maksadının insanın O'nun Zuhurunun güzelliğini bu dünyada görebilmesidir diye teyit eder.

Saklı Sözler'de Hız. Bahaullah şöyle buyuruyor:

“Ey Toprak Oğlu !

Kör ol ki Güzelliğimi göresin; Sağır ol ki tatlı ezgimi ve sesimi işitesin; bilmez ol ki bilğimden pay alasın; yoksul ol ki tükenmez zenginlik denizimden içedurasın. Kör ol: Güzelliğimden başkasını görmeğe; sağır ol: Kelimemden başkasını işitemeğe; bilmez ol: Bilğimden başka bir bilgiye; ta ki temiz bir yürek, aydın bir göz ve iyi bir kulakla Benim mukaddes katıma gelesin.”

Hız. Bahaullah bir Levhinde (4) gözlemcinin gözü kainat kadar büyük olsa ve bir an için O'ndan başkasına çevirecek olsa böyle bir insanın O'nun huzuruna gelmeğe layık bir kimse olmadığını

teyit eder. Güneş tam tepede parlarken aydınlanmayı mumda arayan bir kimsenin durumunu düşünecek olursak Hz. Bahauallah'ın bu beyanını takdir edebiliriz.

Hz. Bahauallah bir başka Levhinde (5) bu günün Tanrı Günü olduğunu ve başka hiç bir şeyden bahsetmenin değeri olmadığını anlatır. Bu günün gözler, kulaklar ve yürekler günü olduğunu ekler. Sevdiklerine bu üç şeyi benimsemeleri için çağrıda bulunur. Onlara sadece ufak bir zerrenin gözleri görmekten, kulakları işitmekten ve kalpleri anlatmaktan alıkoyabileceğini hatırlatır.

Ruhun iç gözü ve Tanrı Mazharı arasına çekilen perdelerin hepsi insanoğlunun dünyasından kaynaklanır. Bugün dünyada pek çok insan Tanrının Yüce Mazharı Hz. Bahauallah'ın İzzetine tanık olmaya henüz muktedir değiller. Çünkü, kalplerini bir çok perdeye sarmışlar. Bu perdelerin en amansızlarından biri, gelenek perdesidir. İnsanlar atalarından gelen geleneklerin içine doğmuşlar ve ömür boyu bunun içinde tutsak kalma eğilimindedir. Tarihte gördüğümüz gibi, her ne zaman Tanrı Kendisini açıklamış, insanlar için yeni ölçüler ve öğretiler getirmişse, bu insanlar babalarının, dini liderlerinin ve halkının arkasından giderek Tanrının yeni Mazharını inkâr etmişlerdir. Bunun en güzel örneği Hz. İsa'nın gelişidir. Sadece bir avuç insan O'na iman ettiler. Geleneklerin esiri olan diğerleri O'nun Emrini inkar ettiler. Hz. Bahauallah'ın en önemli öğretilerinden birisi insanların inanç konusunda dostlarını taklit etmemeleri, gerçeği bağımsızca araştırmaları ve bugünün yeni doğan Tanrı Emrinin azametini anlayabilmeleri için iç gözlerini açmalarıdır.

İnsanları Tanrı Mazharlarını tanımaktan alıkoymuş olan bir başka hazin perde de bilgi olmuştur. Bazen farkına varmadan, bilgi sahibi kimseler çok zaman gururlanırlar ve gözlerini gerçeğe yumurlar. Bu islamiyette ve **İkan Kitabı** dahil Hz. Bahauallah'ın pek çok levihlerinde bahsettiği "İzzet Perdeleri" dir. Böylece, Tanrının yüce sıfatlarından biri bir engel oluşturmuş oluyor.* Her ne kadar ilim insanoğlunun elde etmesi için övgüye değer bir sıfat ise de, ve

* Birinci cildin 40-41. Sayfalarına bakınız.

tıpkı Hz. Muhammed gibi, Hz. Bahaullah da taraftarlarının ilim sahibi olmalarını önermişse de, insanoğlu onu gurur ve bencillik için alet ederse o zaman o, "övünç perdesi" olur.

Emrin başlarında Kaşan'lı zengin ve bilgili bir kimse ailesi ile birlikte hac maksadıyla Necef ve Kerbela'ya doğru yola çıkarlar. Şartlar, grubu gideceği yere götürüp getirecek olan Haşim Han adlı bir Babi kervancı ile anlaşmak zorunda bırakır. Bölgede en güvenilir kervancı diye bilinmesine rağmen Haşim Hanla yolculuk etmekteki isteksizliğinin nedeni onun Babi oluşuydu. Haşim Han uzun boylu ve güçlüydü. Çok az eğitim görmüştü, fakat kalbine Tanrının yeni doğan Emrinin ışığı değmişti. Sonuç olarak idrak armağanı ile bezenmişti ve insanları benimsediği Emrin gerçeğine basit bir şekilde ikna edebiliyordu. Haşim Han Babi olarak tanınıyordu. Tüccar ile ailesi, yolculuk boyunca, kendi kanılarınca saçma bir inanca bağlı bir kimseyle görüşmek istemediler. Böyle uzun yolculuklarda dinlenmek ve hayvanları doyurmak için kervan günde birkaç kez durmak zorundaydı. Bir gün gene mola verdikleri bir sırada tacir, Haşim'le konuşup onu tekrar eski dinine döndürmeğe karar verdi. Bunun üzerine onu kendi gruplarına katılması için çağırdı. Karşılıksız hizmetlerinden ve ilgisinden dolayı ona teşekkür ettikten sonra Haşim ile konuşmağa başladı ve şöyle dedi: "Bütün bilgime rağmen nasıl oluyor da ben Bab'ın mesajının doğruluğunu göremedim de neredeyse okur yazar bile olmayan sen O'nun Emrinin gerçek olduğuna inandığını iddia ediyorsun?"

Haşim Han bir avuç kum aldı ve "Benim gibi insanların cemiyet içerisinde bir değeri yoktur. Onlar çölün kumu gibi değersizdirler, fakat sabah güneş doğduğu zaman onun ışınlarından ilk aydınlanan bu kumdur. İlim sahibi bir kimse ise değerli bir mücevhere benzer. Onlar bir kutunun içinde odada kilitlidirler. Güneş çıktığı zaman o karanlıktadır." Tacir bu cevaptan duygulandı. Görüşünü perdeleyen perdeler kalkıncaya ve Tanrının yeni doğan Emrinin ışınlarıyla kalbinin cevheri aydınlanıncaya kadar yol boyunca Haşim'den bir şeyler öğrenmeğe devam etti. Haşim'in bu basit cevabı aslında son derece derindir. Bilginin makamını yüceltirken, Hakikat Güneşi yeryüzünde görüldüğü zaman, ilim adamlarının kalplerini ve

ruhlarını O'nun ışınlarına açmak ve onlarla aydınlanmak için bir gayret sarf etmeleri gerektiğini ortaya koyar.

Tanrının yeni Emrini kabul etmeği engelleyen diğer perdeler bugün beşer camiasını sarmış bulunan, tam bir karanlık ve mahrumiyete batıran materyalizm, zenginlik, güç ve pek çok taassubun her çeşididir.

SOYUTLANMAK

Hz. Bahauallah MESNEVİ de Zuhurunun kudretini anlatır ve insanın bununla, faziletin ve ruhaniyetin en yüceliklerine ereceğini teyit eder. Temiz bir kalp ve sadakatle O'na dönmek ve sonra dünya mallarından kendilerini soyutmamak suretiyle bu makama erişmeğe çalışmaları için sevdiklerine çağrıda bulunur. Hz. Bahauallah Levihlerinin pek çoğunda insanlar için en büyük başarının Tanrıdan başka her şeyden kendilerini soyutmamak olduğunu belirtmiştir. İnsan bu dünyaya olan bağılıklarından arınmanın derecesine göre iman ve Tanrıya doğru ilerleme elde edebilir. Fakat bağılıktan arınmak çok zaman yanlış anlaşılmakta ve dünyadan el etek çekmek diye değerlendirilmektedir. Pek çok mezhepler ve gruplara bağlı insanlar kendilerini manastır ve benzeri kurumlara kapatma eğiliminde bulunurlar. Böyle bir davranışın ruhani makamlarını yükselteceğini düşünürler. Hz. Bahauallah'ın öğretileri şiddetle buna karşıdır. Örneğin, Hz. Bahauallah III. Napolyon'a hitaben yazdığı ikinci Levhinde keşişlere şu sözlerle hitap eder:

“Ey Papaz ehli! Kendinizi kilise ve manastırlara kapatmayın. Benim yaprağım altına girin. Kendi ruhunuz ve insanların ruhuna yararlı olacak şeylerle meşgul olun. Hesap Gününün Maliki size böyle buyuruyor. Benim Sevgimin kalesine girin. Size yaraşan sığınma işte budur, ne ola anlayabilerseniz. Kendini bir eve kapatan gerçek bir ölüden başka bir şey değildir. İnsana yaraşan şey tüm insanlara yararlı olmaktadır. Meyve vermeyen bir kimse ateşe atılmaya yarar.” (6)

İnsanlar dünyanın en güzel şeylerine sahip olabilirler, lüks bir hayat yaşayabilirler. Gene de dünya şeylerinden soyutlanabilirler.* Tanrı bu dünyayı ve içinde bulunan her şeyi insanların yararlanmaları ve zevkleri için yaratmış, yeter ki Tanrı öğretileri doğrultusunda yaşasınlar.

Hz. Bahauallah bir Levhinde,(7) bu dünyanın Tanrının maddi nimetleriyle dolu olduğundan, bütün iyi ve güzel şeylerin O'nun sıfatlarının tecellisi olduğundan ve onlara sahip olmanın bağıllık olmadığından bahseder. Mamafih, bu dünya şeylerinin geçici olduğunu ve insanoğlunun sevgisini bunlar üzerinde toplamamasını ve de onların esiri olmamaları konusunda uyarıda bulunur. Hz. Bahauallah aynı Levihte, dünyaya olan bağıllığı, O'nu inkâr edenlere ve Emrinden yüz çevirenlere gösterilen alâka olarak tarif eder. Hz. Bahauallah bir başka Levhinde (8) Tanrı ile insanoğlu arasında üç engel olduğunu belirtir. O'nun Huzuruna varabilmeleri için inananların bunların ötesine geçmelerini öğütler. Birincisi, biraz önce bahsettiğimiz bu fani dünyaya bağıllık. İkincisi , öteki dünyaya ve bundan sonraki hayatta onlar için mukadder olan her şeye bağıllık. Üçüncüsü ise, "İsimler Meleku"na olan bağıllıktır.

İkinci engelin önemini anlamak için yaşamın maksadının Tanrıyı tanımak ve O'na tapmak olduğunu hatırlayalım. İslam hadislerinin birisinde, başlangıçta Tanrı gizli bir hazineydi; keşfedilmek ve tanınmak istediği için insanı yarattı der. İnsanoğlu gayret ve ruhani içgüdüğü yoluyla Tanrıyı keşfetmekte başarılı olmuştur. Tanrının ona bahsettiği güçler ve sıfatların yanı sıra Peygamberlerin insanoğlunun yolunu aydınlatmaları sayesinde Yaradanını tanıması ve O'na tapması sağlanmıştır. Hz. Bahauallah *Saklı Sözler*'de buyuruyorlar:

"Ey insanoğlu !

Yaradılmayı sevdim, seni yarattım. İmdi Beni sev ki,Seni anıp hayat ruhunda berkiştireyim." (9)

* Birinci cildin 70-3. Sayfalarına bakınız.

Hz. Bahauallah dostlarının okuması için yazdığı bir münacatta buyuruyorlar:

"Ey Tanrım! Seni tanımak ve Sana tapmak için beni yaratmış olduğuna tanıklık ederim..." (10)*

İşte yaradılışın maksadı budur. İnsanların yaptıkları işler başka her hangi bir maksatla değil sırf O'na olan sevgilerinden dolayı yapıldığı zaman Tanrının nazarında övgüye değer. Hz. Bahauallah *Akdes Kitabı'*nda bunu teyit eder:

"Emirlerimi güzelliğimin aşkı için yerine getirin." (11)

Eğer insanoğlunun davranışlarının saiki öteki dünyada kendisi için bir ödül kazanmaksa, o zaman bu bir bağlılıktır, Soyutlanmak (bağlı olmamak) demek herşeyi Tanrı aşkına yapmak ve karşılık beklememektir.

Bu tavır ile içinde yaşadığımız şu zamanda her hareketin kişiyi ödüllendirmek için düzenlendiği beşer camiasında sürüp giden tavır arasında ne büyük bir çelişki var. Çıkar ve bencillik tavrı insanların bugün beyinlerini öylesine şartlandırmış ki Din ve Tanrıya iman gibi ruhani olaylarda dahi insanoğlu öncelikle kendi çıkarlarını tatmin edici şeyler arar.

Bugün pek çok kimse ruhani bir çeşit yardım görmek veya iç huzur, kurtuluş bulmak için şu ya da bu dine katılırlar. Bir dine girmek için bu doğru bir sebep değildir. Çünkü her dinin öyküsü sevgi diliyle yazılmıştır. Gerçek bir aşğın, sevgilisi için ihtiraslı sevgiden başka gizli duyguları veya bencil çıkarları yoktur. İnsanoğlunun birinci görevi Tanrı Mazharlarını tanımak ve sevmek, sonra izinden gitmektir. Çünkü bütün yaradılış aleminde sadece O övülmeği ve yüceltilmeği hak eder, övgü ve tapılmağa

*Tanrıya ibadet yalnız dua ve niyaz ile değildir. Hz. Bahauallah, insanlığa hizmet ruhuyla yapılan her işin ibadetten sayıldığını buyurmuştur.

layıktır.

İnsanoğlu, hayvani tabiatı itibariyle bencil bir varlıktır. Hayatta kalma iç güdüsü onu yiyecek aramağa, giyinmeğe ve yaşamın diğer gereksinmelerine iter. Sonra, güvenlik, zenginlik, güç ve benzeri servet arar. Entellektüel, duygusal ve ruhani uğraşlarının yanı sıra bütün bunlar kendi benliği çevresinde döner. Onun iyiliği, refahı ve mutluluğuna hizmet etmesine hedeflenmiştir. Onlardan bir menfaat sağladığı sürece daima varlığına varlık katma arayışı içindedir.

Tanrı Emriyle karşılaşp, O'nun İzzetini kabul ettiği zaman, daima olduğu gibi bunu da diğer hazinelerine katmağa yeltenir. Dinini diğer uğraşlarıyla aynı kefeye koyar ve sahip olduğu diğer şeylerde olduğu gibi ondan bencilce yararlanmayı umar. Tanrı Emrinin ona hizmet etmesini, sevinç ve hoşnutluk getirmesini ister. Bu düşünüş ve uygulama dünyaya bağlılıktır ve yaradılışın kuralına aykırıdır. Çünkü Tanrı Emrini, insanoğlunun bencil çıkarlarını tatmin etsin diye getirmemiştir. Aksine, insanoğlunun hayatını, Tanrı Zuhurunun etrafında dönecek ve hizmet edecek bir şekilde, düzenlemesi beklenmektedir. Kişi Tanrı Emrini bencilikten uzak ve saf bir sebeple izlerse hayatı öylesine kutsanır ki Tanrı sıfatları ve güçleri onun ruhunda tecelli eder. Fakat kendi egosunu yükseltmek için bu sıfatları ararsa, böyle bir saik kendisini Tanrının izzet ve inayetinin akmasından mahrum eder.

Bugün, Hz. Bahaullah'ın Makamını tam anlamıyla tanıyanlar ve gerçek anlayış ihsanı ile bezenmiş kimseler O'nun Emrinin kendilerine mutluluk getireceği, kişisel sorunlarını çözeceği, sıkıntılarını gidereceği ve ruhani yaşamlarını zenginleştireceği için değil de daha çok, Hz. Bahaullah'ın bu devir için Tanrının Mazharı olduğu ve tıpkı bir demirin mıknatısa cezbedilmesi gibi O'na yaklaştıkları için kabul etmişlerdir. Gözleri O'nun Zuhurunun İzzeti ile kamaşmış, kalpleri O'nun Kelamının kudretiyle kaplanmıştır. Getirdiği Emrin bütün varlık aleminin üstünde olduğunu ve insanoğlunun öncelikle O'na hizmet etmek için yaratılmış olduğunu bilirler. Tanrı Emrine girmek için saik sadece bu olmalı.

İman eden kimse Tanrı Mazharına gerçek sevgiyle yöneldiği zaman, kendi menfaat ve arzularını bir yana bırakıp Rabbinin memnuniyetini aramaktan kendini alıkoyamaz. Ancak böyle yapmakla Tanrı Mazharına olan sevgisinin ve teslimiyetin yan ürünü olarak semavi fazilet ve güçleri elde eder. Gerçek mutluluğa erenler ve ulaşılmaz ilâhi faziletleri elde edenlerin hiç bir çıkar gözetmeden Tanrı Mazharını tanıyan ve O'na inanan, bu ve öbür dünyanın ödülllerinden kendilerini soyutlamış kimseler olduklarını söylemek doğru olur.

Mirza Azizullah Misbah Emirde büyük alimlendendi. Yaşamı ve bilgisi Hz. Abdülbaha ve Şevki Efendi dönemlerinde Emir tarihine bozulmaz parıltı saçtı. Cevher gibi tefekkür koleksiyonunda bu kısa fakat derin ifadeyi götürüz.

"Yaptığı işler için ödülleneceği arayan Cennet bahçesi verilecek; Tanrıyı arayan için ise Cennete gerek yok." (12)

Hız. Bahauallah'ın bahsettiği üçüncü engel ise "İsimler Melekutu" na bağılılıktır. Hız. Bahauallah'ın eserlerinde bu Melekuta geniş yer verilmiştir. Örneğin, Hız. Bahauallah bir Levhinde buyuruyorlar:

" Yüceler Yücesinin Kalemi durmadan sesleniyor; bununla beraber O'nun sesine kulak verenler ne kadar az ! İsimler ülkesinin sakinleri bu dünyanın süslü püslü elbiseleriyle oyalanıyorlar. Halbuki her görür göz ve işitir kulak sahibi olan kimse ondaki renklerinin ne kadar fani olduğunu bilir.(13)

Tanrı Kendi Zatında tüm sıfatların üstündedir. Fakat O, ruhani ve cismani bütün mülklerinde ve dünyalarının her birinde sıfatlarının hükümdarlığını izhar eder. Yaradılan her şey Tanrının vasıflarını kendinde gösterir. Ruhani alemde bu vasıflar öyle yoğun bir şekilde tecelli eder ki insanoğlu kendi yaşamında bunu asla idrak edemez. Fakat beşer dünyasında, bu sıfatlar "Esma Melekutu"nda görünür ve genelde, insanoğlu bu isimlere yapışır.

Nasır levhinde Tanrı sesiyle konuşan Hız. Bahauallah, bir kelime

ile yaratmış ve ona yeni bir hayat üflemiş olduğu isimler arasında bir ismin O'nun aleyhine ayaklandığını ve O'nun hakimiyetine itiraz ettiğini beyan eder. Bu isme bağlanmalarından dolayı bazı Beyan ehlinin Hz. Bahau'llah'ın Emrini inkâr ettiklerini ve kendilerini O'nun İzzetinden mahrum bıraktıklarını teyit eder. Hz. Bahau'llah burada Mirza Yahya'nın lakabı olan "Ezel" * ismine değinir. Gerçekten, Tanrının sıfatlarından biri olan bu isim; yüce bir isme bağlı olmak için körü körüne inanan pek çok kimse için bir engel oldu. Mirza Yahya kendisi de bu isimle yolunu şaşırdı. İsmi'nin faziletlerini övdü ve yaşamının sonuna kadar o isme yapıştı.

Hız. Bahau'llah Levihlerinin çoğunda inananlarına İsimler Melekutu'nun esiri olmamalarını öğütler. Meşhur İslam sözü "İsimler gökten iner" in pek çok anlamları vardır. Bu dünyada Tanrının sıfatlarından her biri bir isimle süslenmiştir. Bu isimlerin her biri Tanrı sıfatının özelliğini gösterir. Örneğin, cömertlik Tanrının bir sıfatıdır ve bu kendisini insanlarda gösterir. Fakat bu sıfat sahibi bir kimse genelde bundan gurur duyar ve cömert diye bilinmek ister. Başkaları tarafından cömert denilmesinden mutluluk duyar, buna aldırış edilmediği zaman hayal kırıklığına uğrar. İsimler Melekutu'na bağlılığın bir şekli budur. Bu örnek her ne kadar "cömertlik" ile ilgili ise de bu, insanda kendini gösteren bütün isim ve sıfatlar için de geçerlidir. İnsanlar, genelde bu sıfatları Tanrıdan çok kendilerine yakıştırırlar ve kendi egolarını yüceltmek için kullanırlar. Örneğin, alim bir kimse ilim vasfını meşhur olmak için kullanır ve ismi geniş çapta reklam edilip yayımlandığı zaman gururlanır ve büyüklenir. Veya, öyle bir kimse vardır ki isminden bahsedildiği zaman ve beğeni kazandığını görünce yüreği gurur ve hoşnutluktan hoplar. Bunlar isimler Melekutu'na bağlılık örnekleridir.

İnsanlık halihazırda, insan ruhu üzerine zararlı etki yapmaktadır. Onun hizmet ve fedakarlık hayatı yaşamasına meydan vereceği yerde başarılarından ötürü gururlanmasını

*Ezel (ebediyet) Tanrı sıfatlarındandır. Suphi Ezel (Ezeliyet sabahı) Mirza Yahya'ya verilen bir lâkaptır.

öğretir. Çocukluk çağlarından itibaren bu egoyu geliştirecek ve kendisini diğerlerinden üstün görecektir şekilde eğitilir. Son hedefi kişisel önem, başarı ve güçtür.

Hz. Bahauallah'ın Zuhuru bu işlemi tersine çevirmeği amaçlar. İnsan ruhu alçak gönüllülük ve özveride bulunmak faziletleriyle donanmalı ki İsimler Melekutu'ndan soyutlansın.

Hz.Bahauallah'ın öğretilerinin gerçek Örneği Hz.Abdülbaha, davranışlarıyla bu tür soyutlanmayı sergilemiştir. Yaşamı boyunca İsmi asla yüceltmek istemedi, ne de Kendisinin reklam edilmesine izin verdi. Örneğin, fotoğrafının çekilmesinden hiç hoşlanmazdı. "... bir kimsenin resmini çektiği şahsiyetini vurgulamaktır..."(15) diye buyurmuştur. Londra'yı ziyaretinin ilk günlerinde fotoğrafının çekilmesini reddetti. Mamafih, resmini çekmek için gazete muhabirlerinin şiddetli ısrarları ve ahbabların ısrarlı yalvarıları sonucu Hz. Abdülbaha onları mutlu etmek için razı oldu.

Hz. Bahauallah tarafından O'na verilen yüce lâkaplar Hz. Abdülbaha'nın makamının yüceliğinin bir göstergesidir. Buna rağmen Hz. Abdülbaha hiç bir zaman bunları kendisine uygulamadı. Bunun yerine, Hz. Bahauallah'ın suudundan sonra Abdül Baha (Bahanın hizmetkârı) lâkabını aldı ve ahbabların Kendisini sadece bu isimle çağırmasında ısrar etti. Hz. Bahauallah'ın eşiğinde gerçek hizmet en çok değer verdiği şeydi. Makamının hakikatini tam bir feragatla tarif ederken kullandığı bazı sözcükler şunlardı:

“Özüm (kühüm) Abdülbaha. Övücüm Abdülbaha. Cemal-i Mübareğe köleliğim, benim muhteşem ve parlak tacım, tüm insan ırkına hizmet ebedi dinimdir... Abdülbaha'nın dışında ne bir ismim, ne bir lâkabım, ne bir zikrim, ne bir övücüm var ve hiç bir zaman olmayacak. Budur özlemim. Budur en büyük isteğim. Budur ebedi hayatım. Budur daimi izzetim.”

Hz. Bahauallah'ın yeni oluşan dünya nizamının farklı özelliklerinden birisi bencilce kişiliklere yer vermemesidir. Hz.

Bahau'llah mahalli olsun, milli veya uluslararası olsun, teşkilatlara yetki vermiştir. Fakat bu teşkilatlarda görev alma imtiyazına sahip fertlerin hiç bir yetkisi yoktur. Dünyada bugün güç kullanan, şan ve şeref peşinde koşanların tersine, Bahai teşkilatının üyeleri eğer Hz. Bahau'llah'a sadık kalmak istiyorlarsa alçak gönüllülük ve feragat dışında bir şey gösteremezler. Olgunlaşmamış veya iman eksikliğinden ötürü bu standartlara uymadıklarından başarısız olanlar gerçekten İsimler Melekutu'na bağlanmış ve bu devirde Tanrının lütuflarından mahrum kalmışlar demektir. Bir Bahai için kendisini İsimler Melekutu'ndan soyutlamak en zor iş olabilir, bununla mücadele bir ömür boyu sürebilir. Bu faziletlerin esasta kendinin öz malı olmadığını, Tanrı sıfatlarının açığa çıkması olduğunu bir idrak edebilirse, o zaman İsimler Melekutu'ndan soyutlanır ve gerçekten alçak gönüllü olur. Böyle bir insan, insanlığa ilâhi mükemmellik getirir. Tanrının insanoğlu için takdir ettiği en yüce makam budur.

Hız. Bahau'llah'ın bazı eshabı bu yüce makama erdiler. Faziletlerinin kendilerinden değil de Tanrı alemlerinden çıktığını gördüler. Hız. Bahau'llah'ın eshabı arasında en alim kimse diye bilinen Nebil-i Ekber* böyle bir kimseydi. Bu büyük adamın Kazvin'de bir toplantıda bazı ahabplara yaptığı konuşmayı Hacı Mirza Haydar Ali şöyle tarif eder.

"Bu büyük Fazıl'ın konuşmalarından o derece büyülenmişim ki sayısız vesilelerle değişik toplantılarda onun sözlerinden bahsetmiş olmalıyım. Onun büyüklüğünün bir özelliği olayları anlatma ve açıklamadaki olağan üstü gücünün üstüne kimsenin çıkamadığı idi. Örneğin, isterse suyun sıcak ve kuru, ateşin ise soğuk ve ıslak olduğunu ispat edebilir ve hiç kimse de bunu onunla tartışamazdı. Fakat dikkat ettim, sözleri bir okyanus gibi kabardığı, büyük bir canlılık ve ikna gücüyle konuştuğu halde, konuşması esnasında biri bir hatasını bulsa veya kendisi bunun farkına varsa, derhal

*Birinci cilde bakınız.

bilgisizliğini kabul eder ve hatalı yorumunu itiraf ederdi.

Onun derin ve önemli gözlemlerinden biri insanoğlunun tabiat itibariyle aciz, cahil, zayıf, sefil ve mükemmellikten uzak olduğu, her türlü kudret, güç, bilgi, hikmet, yükseklik, fazilet ve iyiliğin Tanrıdan olduğu idi, övgüler olsun O'nun İzzetine. O halde, insanoğlu her durumda kendisini eksik, cahil, benlik ve ihtirasın esiri kabul etmeli. Ne de olsa tabiatında var olan bu sıfatları insanlar kendisine atfettiği zaman canı sıkılmamalı, ya da incinmemeli. Aksine, sevinmeli ve müteşekkik olmalı. Aynı zamanda kendisi için hayal kırıklığına uğramalı, Tanrıya sığınmalı, kendi esasından ve istekli tabiatından korunmak için yalvarmalı.” (17)

Bu gibi insanlar gerçekten İsimler Melekutu'ndan soyutlanmış kimselerdir. Hiç şüphesiz Hz. Bahauallah'ın yazdıkları bu insanları ilgilendiriyor:

"Ey Şeyh! Bu kavim isimlerin dar boğazından geçmişler, feragat denizinin kıyısına çadır kurmuşlardır. Onlar seve seve bin can verirler de düşmanların istediği sözü söylemezler. Onlar Tanrı iradesine sarılmış, halk katında olandan soyutlanmış ve özgürdürler. Onlar, yaraşmaz sözleri ağza almaktansa baş verdiler. “ (18)

Nebil-i Ekber'in bu düşünceleri Hz. Bahauallah'ın öğretileriyle tamamıyla desteklenmiştir. Onun tarafından nazil olan pek çok münacat insanoğlunun zayıflığını, cehaletini ve fakirliğini, Tanrının ise yüceliğini, hikmet ve saltanatını itiraf ettiği kısımlarla doludur.

BENLİK PERDESİ

Mesnevide, Hz. Bahauallah'ın insan ile Tanrı arasına giren her türlü perdeyi yıkmasını öğütleyen bölümler var. Ancak o zaman Rabbinin Güzellik ve Azametini görebilir. Bu perdelerden biri

benliktir. Hz. Bahauallah, fertleri ruhlarında bir ateş yakmaları ve benliğin her zerresini yakıp yok etmeleri, öyle ki "BEN" sözcüğü ve düşüncesini varlıklarından tamamen silmeleri için onlara çağrıda bulunur. Bu, gerçekten Hz. Bahauallah'ın en köklü öğretilerindedir. Bir kimse kendisini yüceltmeğe çalıştığı, kendi ismini övdüğü ve meşhur olmayı arzuladığı zaman, aslında yaradılışın planına ters gidiyor demektir. Böyle bir kimse Tanrının kendisine akan lütuflarını engeller. Gerçi, görünüşte başarılı olduğu söylenebilir, ama gerçekte yaradılışındaki maksadı yerine getirmeği başaramamıştır. İnsan gerçek büyüklüğe erdiği zaman çaresizliğini, değersizliğini, aczini görür. Gerçek ilim sahibi olduğu zaman samimi olarak cahil olduğunu anlar. İşte o zaman içindeki Tanrı sıfatlarını gösterebilir ve başkalarıyla paylaşabilir.

Azizullah Misbah'ın tefekkürlerinde kendi yaşamının soyutluk ve fedakârlıklarını gerçekten örnekleyen şu sözleri görürüz:

"İnsanın kendisine olan sevgisinden vazgeçmesi ve benliğin her zerresini yok etmesi, varlığın anlamını ve hayatın maksadını anladığının ispatıdır."(19)

"Gerçek bilgi ile şekli bilgi arasındaki fark, birincisi insanın ruhunda alçak gönüllülük ve teslimiyet yaratır; ikincisi, izzet ve yücelik için arayışa doğru doyumsuzluğa iter." (20)

Gerçek bilgi makamına erenler arasında tanınan büyük Bahai bilgini ve Hz. Bahauallah'ın eshabından biri, Mirza Abu'l Fazıl'dır.* Geniş bilgisiyle yalnız Bahai camiasında değil, bütün doğuda da tanınıyordu. Tarih ve ilahiyat felsefesi dahil, pek çok konularda otorite sahibi diye bilinen , Arap ve Fars edebiyatının önde gelen üstadıydı. Bir keresinde, Mısırda, akademik çevrelerde onun için , " Kalemin Tanrısı, tarihin sütunu , bilgi ve faziletin köşe taşı " diye söylenmişti. Onu şahsen tanıyan Dr. Habib Mu'eyyed, anılarında

*Daha kapsamlı bilgiyi cilt III" de göreceğiz.

onun büyüklüğü hakkında pek çok şey yazmıştır. Bunlardan alınan bir alıntı şöyledir:

" Bir gün, ona (Abu'l Fazıl'a) böyle geniş bilgiyi nasıl edindiğini ve bu Tanrı vergisi bilginin nasıl sahibi olduğunu sormuşlar. Bu soruyu soranlardan o kadar rahatsız olmuş ki, hiddetle, ' Abu'l Fazıl kim ki ! Abu'l Fazıl ne ki! Ben sadece Hz. Bahauallah'ın okulunun uçsuz bucaksız okyanusunda bir damlayım. Siz de aynı okula girerseniz, Abu'l Fazıl'ın hocası olursunuz. Bana inanmazsanız, Gulpeygan'a *gidin, benim akrabalarımı görün, o zaman anlarsınız.' "(21)

Şu hikâye, onun büyüklüğü hakkında bize bir fikir verir. Bu asrın ilk yıllarında, ahabpların Emirde derinleşmelerine yardım etmek için, Hz. Abdülbaha, Mirza Abu'l Fazıl'ı Amerika Birleşik Devletlerine göndermişti. Abu'l Fazıl, oradan döndükten sonra, o ve birkaç Amerikalı ziyaretçi, Akka'da, Hz. Abdülbaha'nın huzurunda oturuyorlardı. Ziyaretçiler, Mirza Abu'l Fazıl'ı yardımcılarından ötürü övmeğe başladılar. Onun, pek çok kimseyi tebliğ ettiğini, Emri düşmanlara karşı savunduğunu, Amerika'da güçlü ve Emre bağlı bir Bahai camiası kurduğunu anlattılar. Onlar, Abu'l Fazıl'a övgüler yağdırmaya devam ettikçe, Mirza Abu'l Fazıl gittikçe huzursuzlaştı, nihayet, gözlerinden yaşlar boşandı ve hüngür hüngür ağladı. Ahabplar şaşkırdılar ve buna bir anlam veremediler, onu yeterince övmediklerini bile düşündüler.

Bunun üzerine, Hz. Abdülbaha, onu övmekle acı bir şekilde onu incittiklerini, çünkü, onun kendisini Emirde bir hiç olarak kabul ettiğini ve herhangi bir bahis veya övgüye lâıyk olmadığına içten inandığını açıkladı.[†]

* Mirza Abu'l Fazıl'ın doğduğu ve akrabalarının yaşadığı yer.

† Harlan F. Ober'in bu anısını Emrin Ellerinden, John Roberts yazara vermiştir.

Mirza Abu'l Fazıl, gerçekten Bahailerin yapmaları gereken bir örnek sergilemiştir, yani, yaşamı boyunca, kendisine paye vermek için asla "Ben" kelimesini kullanmamıştır.

CESARET VE FEDAKARLIK

Mesnevide, Hz. Bahauallah, Emrinin büyüklüğünden bahseder. Eşsiz bir lisanla, geçmişteki peygamberlerin O'nun Huzuruna gelmenin, O'nun Vahyinden pay almanın özlemini duyduklarını anlatır. Tanrı yolunda tereddüt etmeden hayatlarını feda eden Cemalinin aşıklarını över ve onların şehadet alanından yüz çevirmemelerini öğütler.

Hz. Bahauallah'ın Makamını gerçekten tanıyanlar, O'nun sevgisi uğruna işkence ve ıstıraplara göğüs gerdiler. Tanrı Emrini kabul ettikten sonra , hayatlarının tehlikeye gireceğini biliyorlardı. Gerçekten de, sokağa çıkmak için evden ayrıldıkları zaman, geri dönebileceklerinden emin değillerdi. Düşman, yeni doğan bu Emre bağlı olduğunu bildiği herhangi birine, her an hücum edecek vaziyette hazır bekliyordu. İşte, ilk zamanlarda, Hz. Bab ve Hz. Bahauallah'a iman edenler, her an hayatlarını Tanrının yoluna feda edeceklerinin açıkça bilincindeydiler. Bu, onların imanları için bir imtihanı ve onların büyük bir çoğunluğu sonuna kadar imanlarında sebat ettiler.

“İlk inananlardan birinin şehitlik sahnesini anlatan aşağıdaki olay, bu imanın bir göstergesidir. İşte hayatını dramatik bir şekilde veren birisi. Kurbanla alay etmek ve onun katli sırasında onunla eğlenmek için meydanı dolduran seyirci kalabalığının pek çoğu bu manzara karşısında göz yaş dökmekten kendilerini alamadılar. Bu iğrenç işi yapmak için görevlendirilen o acımasız adamların bile yürekleri derinden etkilendi.

Bu trajik sahnede görünen kahraman, İran'ın Yezd şehrinde gelme, çok yakışıklı genç adam, Ali Ekber Hakkak idi. Kendisi, sanatında çok yetenekli, usta bir

oymacıydı. Evli olup, dört yaşında Habibullah adında bir oğlu vardı. Neyriz olaylarının hazin haberi Yezd'e ulaşır ulaşmaz, Ali Ekber, korkusuz Vahid ile birlikte savaşıyor ve ölen cesur arkadaşlarının tarihi istirahatgâhlarını ziyaret etmek için derhal yola çıktı. Yezd'e döndüğü zaman, öyle bir ruhani neşe ve coşku dolu bir hevesle Emri yaymaya başladı ki çok geçmeden , onu 'Babi ' diye ilân ettiler. Bunun üzerine, despot Vali, onu kâfirlikle suçlayıp, tutuklattı. Durumu Tahran'a bildirdi ve onların emirlerini bekledi.

Aradan yaklaşık iki ay geçti ve Tahran'dan bir haber çıkmadı. Bunun üzerine mahpus, para cezasına çarptırıldı. Emir Tahran'dan gelir gelmez Valiye teslim olması kaydıyla kefaletle serbest bırakıldı. Ali Ekber, kendisini bekleyen kötü kadere aldırmandan , tam bir teslimiyet ruhuyla işine devam etti. Üç ay sonra, Tahran'dan Babi dinine mensup herkesin derhal öldürülmesi için emir geldi. Bu tiksindirici, iğrenç emir, meramını yerine getirmek için Valiye geniş bir güç verdi. 15 Temmuz 1852 de Ali Ekber'i tutuklamak için adamlarını onun evine gönderdi. Onu Valinin görüşme yaptığı kışlaya götürdüler.

Yezd halkının kafası, yeni dine karşı taassupla doldurulmuş ve Babi diye tanınan herhangi birine karşı şiddetli hiddete kapılmaya hazır olmalarına rağmen, az bulunur sıfatları ve güzel huylarından dolayı Ali Ekber'e hayranlık duyuyorlardı. Güzel huylarının dışında en üstün oymacı ustası olarak ün yapmış olması, kendisini tanıyanlar arasında ona karşı gerçek bir sevgi geliştirmişti. Vali ve yetkililer bile, onun öldürülmesine pek istekli değillerdi. Sözle de olsa, bu yeni dini inkâr etmesi ve hayatını kurtarması için, güçleri dahilinde ellerinden geleni yaptılar. İkna, tehdit ve vaad gibi pek çok yolu denediler. Fakat cesur kahramanı caydırmak için hiç bir şey fayda etmedi. İnsafsız hükümdarın tantana ve ihtişamı

bile bu arslan yürekli insanı, bu geçici hayat ve onun nimetleriyle , inancından vazgeçiremedi.

Vali öfkelen-di; otoritesi ile mücadele etmek cür'etinde bulunan ve kendi fikirlerinde ısrar eden bu kimseye karşı hoşgörölü olamazdı. Hırsından deliye dönen Vali, Başgardıyanı çağır-dı ve bu küstah Babinin topun ağzından fırlatmak suretiyle derhal öldürölmesi için emir verdi. Emir derhal topçu birliğine gönderildi. Topu kışladan çıkarıp, yandaki meydana getirdiler. Başgardıyan cellatla birlikte yiğit kurbanı kalabalık seyircinin toplandığı meydana getirdiler.

Ali Ekber'i bu kaderinden kurtarmaya çalışan Başgardıyan, onu inancından vazgeçirmek ve yeni dini inkâr etmesi için türlü yollar ve çareler denedi fakat bütün çabaları boştu.

Fırlatılacak olan top, eski ve ağızdan doldurulan tipten bir toptu. Başgardıyan, henüz topun doldurulmadığını biliyordu. Kurbanın korkup paniğe kapılacağını düşünerek, yalandan öldürme sahnesi yaratmayı düşündü. Genelde bu davranış işe yarardı. Ciddi ve acımasız bir çehre takınarak cellada acele etmesi, kurbanı sıkıca topun ağzına bağlaması, daha fazla gecikmeden, onu topun ağzından fırlatması için bağıra bağıra emirler yağdırıyordu. Böylece, Ali Ekber, topun ağzına bağlandı ve uzun süre, bu korkunç vaziyette bırakıldı. Bu arada topçu grubu, sanki ateşlemeğe hazır, toplarını ayarlar gibi yapıp sağa ve sola koşmaya başladılar.

Baştan beri Başgardıyan kurbanı yakından izliyor, sözünü geri alması için onu zorluyordu. Bütün bunlar olurken, Ali Ekber'in korkup dehşete düşeceği yerde, sükunetini ve metanetini korumuş olduğunu görmek, onu şaşırttı. Başgardıyan bu uyarılarının umduğunu gerçekleştirmediğini anladı. Topçuya koştı, dolu olmayan topu ateşler gibi yapmasını önledi ve cellada kurbanının bağlarını çözmesini söyledi. Bu arada (11 saat sıraları)

meydan, şaşkın ve hayret içinde görünen seyircilerle tamamen dolmuştu.

Ali Ekber, bağlarından çözülür çözülmez, Başgardıyan yanına gelerek, nazikçe üzgün olduğunu belirtti. Onu, kalabalıktan uzak, yakındaki bir su deposuna doğru götürdü ve bir düzlükte, yanına oturmasını söyledi Büyük bir ciddiyetle, Ali Ekber'le konuştu, onu zorlamaya, Emri inkâr etmesi ve hayatını kurtarması için tekrar tekrar ikna etmeğe çalıştı, fakat gayretleri bir sonuç vermedi. Ali Ekber, yerinden oynatılamayan ve uzlaşmaya yanaşmayan bir kaya gibi bu kötü imtihanlara bütün gücüyle direnerek öylece orada oturdu. Bu ıstıraplı anlar uzadıkça, o, bu yılmaz gencin sözünü geri almak için hiç bir şeyin fayda vermeyeceğini acı bir açıklıkla anlamaya başladı. Üzüntü ve hayal kırıklığı içinde onu tekrar ölüm meydanına götürdü. Topçulara, topu derhal doldurmalarını söyledi Bu arada aklına yeni bir fikir geldi. Belki de bu, kurbanın metanetini kırmaya etkili olabilirdi. Ali Ekber'in zavallı karısı ve çocuğunu olay yerine getirmeleri için adamlarını gönderdi. Doğrusu bu, çok kuvvetli ve meydan okuyan bir teşvik yoluydu. Kısa bir süre sonra, bedbaht karısı en güzel elbiselerini giyinmiş, şirin ve güzel evladının elinden tutmuş, korku içinde geldiler.

Kocasının yüzüne bakıp ve acı acı göz yaşları dökerek yalvardı, 'Gel şu çocuğa acı! Ben sensiz ne yaparım,' diye hıçkırdı. Fakat Ali Ekber cevap vermedi; onlara arkasını döndü. Karısı ve çocuğu öne doğru atıldı ve önünde durdular. Kadın ayaklarına kapandı. Fakat Ali Ekber gene ağzını açmadı ve gene onlara arkasını döndü. Bunun üzerine küçük çocuk babasına koştu. Eteğini tuttu ve 'Babacığım, babacığım, neden bana arkanı dönüyorsun? Artık beni sevmiyor musun?'

Bu basit, bu hançer gibi saplanan sözler Ali Ekber'i her şeyden çok duygulandırdı. Belki de dayanamıyordu! Çünkü, sabırsızlık gösteren bir hareketle başını göğe

kaldırdı. Sanki, 'Ey Tanrım! Beni daha fazla tahrik edilmekten Sen koru.' diyordu.

Bu hazin öykü doruğa çıkmıştı. Olay o kadar etkileyici, o derece yürek yakıcıydı ki seyircilerin çoğu keder ve acıma hissiyle dolmuştu. Başgardıyanın bile gözleri yaşarmıştı.

Bu cesur şehidin gösterdiği kahramanca davranışı ve insan üstü tahammülü Başgardıyanın, kurbanı imanından döndürmek için son ümidini de kırdı. Yılmış ve sıkılmışçasına, Valinin emrini derhal yerine getirerek bu hazin manzaraya son vermeğe karar verdi.

Böylece kurban bir kez daha bedbaht karısı ve çocuğunun gözleri önünde topun ağzına bağlandı. Bu yapılıp yapılmaz saha, etrafında duranlardan temizlendi, fakat çocuk geri çekilmeği reddetti, huzursuzlandı, ağlamağa ve yalvarmağa devam etti. 'Beni babama götürün, bırakın yanına gideyim!'

Korkunç son nihayet gelmişti. Herkes gerginlik içindeydi, dehşet duygusu ve keder, meydana kalabalık halkı sarmıştı.

Başgardıyanın keskin bir işaretiyle topçu, kurbanı göğe fırlatacak olan ve bir saniyeden daha az bir zamanda vücudunun parçalara ayrılması için ayarlanan, patlayıcı başlığını ateşledi. Fakat, topun patlamaması herkesi şaşırttı! Ateşleme tekrar tekrar yapıldı. Fakat, top hala ateş almıyordu. Herkes şaşırmış ve büyülenmişti.

Başgardıyan kurbanı doğru koştu. Ona ismiyle seslenerek, 'Biz senin ölmeni istemiyoruz. Anlaşılan Tanrı da istemiyor. Çocuğuna da mı acımıyorsun?' 'Dehşete düşen karısı ve çocuğunun tekrar yanına gelmelerine rağmen tek kelime etmedi. Her zamanki gibi sakin ve umursamaz halde durdu.

Bu arada topçu topun dibinde topu doldurmakla meşguldü. Başgardıyan bir an beklentiye girdi. Belki şimdi vazgeçerdi. Belki de inkâr edici bir söz söylerdi.

Belki hayatını kurtaracak bir şey olurdu.

Ama, Ali Ekber'in akli taviz vermeyi asla alamazdı... Ruhu Rabbının aşkı için , zayıf bedenini feda etmek ve Mahbubunun ülkesine uçmak özlemine duyuyordu. Altın fırsat şimdi kendini sunmuştu... Onun bu uzun ve bir örneği daha olmayan tahammülü kendi asil görüşü ile Başgardiyanın aşağılık düşünce tarzı arasındaki bariz tezatı açıkça ortaya koymuştu.

Başgardiyın tam bir ümitsizlik ve şaşkınlık içinde topun ateşlenmesi için tekrar işaret verdiği zaman, onun ruhu keder ve sarsıntıdan çok uzak olarak büyük bir neş'e, heyecan ve rahatlık duymuş olmalıydı.

Bu sefer, bir anda Ali Ekber'in bedeni müthiş bir patlamanın ateşi ve dumanı içinde parça parça havaya savruldu ve sonra kızıl damlalar arasında küçücük göktaşları gibi gökten yağarak meydanın her tarafına saçıldı. Vali, onun vücudunun parçalarının insanların ve hayvanların ayakları altında çığnemesi için güneş batıncaya kadar toplanmamasını emretti. Bu hazin şahadet, ilk inananlar ve özellikle bahtsız karısı üzerinde sarsıcı bir darbe yaptı. Sınırsız bir kederle ağlıyor, feryat ediyor ve dövünüyordu.” (22)

Bu kahramanlığa tezat olarak Emirle ilgisi olduğu anlaşılır diye çok korkanlar da vardı. Bunlar Hz. Bahaullah'a inananlardan resmen kaçıyorlardı.

Hacı Muhammed Tahir Malmiri kapsamlı "Yezd Eyaletinde Emrin Tarihi" adlı kitabında Seyid Abu'l Kasım Beyda ile ilgili şu ilginç öyküyü anlatmakta:

"Aka Seyid Abu'l Kasım tüccar ve yetenekli bir şairdi. Yazarlık adı Beyda (Paralayan) idi. Şehrin tüccarları ve üst düzeydekileriyle arkadaşlık eden saygı değer bir vatandaşı. O, iyi bir Müslüman, çok dürüst bir kimseydi ve Hacı Molla Rıza'nın torunuydu. Hacı Rıza tanınmış bir 58

Ravdi Han (İmam Hüseyin'in Kerbela'da şehit edildiği hazin hikayelerinin yazarı) olup Malemir'de bu kulun komşusuydu.* Abu'l Kasım büyük babasını ziyaret etmek istediği zaman bu kulun kapısının önünden geçirdi. Bizim evimiz, Babilerin evi diye bilindiği için ona yaklaşmaktan o kadar korkardı ki, kötü etkisinden etkilenmesin diye evin önünden büyük bir hızla koşup geçirdi. Neticede, bu adam Emri kabul etti, evde yapılan toplantılara katıldı ve sık sık geçmiş günlerini anlatarak şöyle derdi:

' Bu evin önünden her geçmemde, bütün vücudum öylesine titrerdi ki bütün gün huzursuz olur ve sarsılırdım.' " (23)

Mirza Ali Haydar, bir kaç inanan ile birlikte İran'ın bir kasabasındaki handa kaldıkları sırada meydana gelen bir olayı anlatır. İki adam sırf merak ettiklerinden, Bahailer hakkında bilgi edinmek için, geceleyin kapıyı çalmışlar. Bir kaç saat konuştuktan sonra bunlardan birisi Emri kabul etmiş. Hikâye şöyle:

" Onlardan biri Emri kabul etti. Aynı handa kalan diğeri, Emir hakkında bilgi edinmek için *İkan Kitabı'* nı odasına götürdü. Hikayeyi kendisi şöyle anlatır: ' Akşam üstü oturup kitabı okumaya başladım. Bir süre sonra, biri içeri girer ve Babilerin kitabını okuduğumu görürse hayatımdan ve tüm varlığımdan olurum korkusu beni sardı. Kapıyı kilitledim ve okumaya devam ettim. Sonra, vakit erken olduğu için ola ki biri gelir ve kapıyı erkenden kilitlemiş olduğumu görürse, sizler de handa olduğunuz için, Babi kitaplarını okuduğumu anlar diye düşündüm. Bunun üzerine, yatağa girip uyumaya karar verdim. Sonra, kendi kendime düşündüm. Biri benim erken yattığımı fark edecek olursa, Babilerin bana kitap verdiğinden ve bu nedenle erken yatıp ve gecenin bir

* Hacı Muhammed Tahir malmiri

vaktinde kalkıp sakın sakın kitabı okuyacağımdan emin olacaktı. Kısacası, en sonunda, kitabı ahıra götürüp yemliğin içine koydum. Bu kitabı nasıl okuyabilirim diye düşünmeğe başladım...'

Bu aşamada, Kur'an okuyup namaz kılmağa karar verdi. Hikayesine şöyle devam ediyor:

'Çaresizlik, tevazu ve biçarelik içinde, Bilici, Merhametli Tanrıya kalbimi çevirdim. Bana kurtuluş yolunu göstermesi ve hayat inayet etmesi için O'na yalvardım. Sırf bu kitabı okumaya çalıştığım, ya da sakladığım için kederlendiğim, paniğe kapıldığım ve korkudan titrediğim fikri birden kafamda çaktı. Kitabın yazarı ne kadar korkusuz ve mert olmalı diye düşündüm. O'nun kalbinden, dilinden ve kaleminden bu kitap var olmuştı. Bu kitabı meydana getirmek bir mucize idi. O'nun insanlar üzerindeki etkisi ne kadar güçlü olmalı ki pek çok kişinin şehit olmayı kabul edecek kadar yüreği böyle cesaret ve kudretle dolsun.'" (24)

Hacı Mirza Haydar Ali, bu adamın Emri nasıl kabul ettiğini, iş saatlerinde zaman buldukça *İkan Kitabı'* nın bir nüshasını herkesin içinde yazdığını ve büyük bir cesaretle halkı açıkça tebliğ ettiğini anlatmaya devam eder. O günlerde alışa gelmiş bulunan bu olaylar, Hz. Bab ve Hz. Bahauallah'ın eshabının , bu Emri yeni bir din olmasından veya herhangi kişisel çıkarlar veya duygusal nedenlerden ötürü kabul etmediklerini açıkça örnekler. Bu Emir, bela ve şehitlik ateşiyle yıkanmış ve Emri kabul eden kahraman insanlar O'nun azametini gerçekten tanımış, yeni ve harika bir varlığa dönmüşlerdi.

Hz. Bahauallah, Levihlerinden (25) birinde inananlara yapılan işkencelerin, din adamlarının karşı koymalarının, kitlelerin ahlâksızlıklarının, hep bu Emre girmeğe layık olmayanları Tanrı Emrine girmekten alıkoyduğunu buyurmuşlardır. Aynı Levihte, ancak bir kaç kişinin seçildiği bu eşsiz dönemin özel lütuflarını takdir etmeleri için eshabına çağrıda bulunur. Çünkü, O'nun Emri,

bütün dünyada tamamen kurulduğu zaman insanlar hiç bir hüner göstermeden bu dini kabul edecekler.

Hz. Bab'ın Huzuruna müşerref olmuş olan fakat gizli gizli Emre karşı olan Mirza Muhit Kirmani adında bir Şeyh, Prens Keyvan Mirza aracılığı ile Hz. Bahauallah Bağdat'tayken O'na bir mesaj göndermiş. Gece geç bir vakitte Hz. Bahauallah ile gizli bir mülâkat yapmayı rica etmiş. Bu görüşmeden Prens'in dışında başka hiç kimsenin haberi olmamasını istemiş. Bu gizliliğin nedeni ise, eğer halk bu görüşmeden haberdar olacak olursa, Mirza Muhit'in İslam camiasındaki durumu sarsılmış olurdu. Hz. Bahauallah, Süleymaniye'de yazdığı bir kasidenin iki mısraını Prens'in O'nunla paylaşmasını istedi. Bu mısralar, Hz. Bahauallah'ın İzzetini paylaşmak isteyenlerin durumunu açıklıyordu.

“Gayen kendi hayatını aziz tutmak ise Bizim Huzurumuza yaklaşma.

Eğer kalbinin arzusu fedakarlık ise, gel, herkes de seninle beraber gelsin.

Çünkü Emrin yolu böyle, eğer kalbinde Baha ile birleşmeyi düşünüyorsan;

Bu yoldan gitmeği reddediyorsan neden Bizi rahatsız ediyorsun ? Haydi git ! ”

Hz. Bahauallah'ın Prense, "Eğer istiyorsa, alenen ve çekinmeden bana koşar; eğer istemiyorsa, onu görmek istemiyorum." (26) dediği söylenir.

Mirza Muhit bunu duyduğu zaman, Hz. Bahauallah ile görüşme cesaretini bulamadı. Bir kaç gün sonra da öldü.

Hz. Bahauallah, Mesnevide bir kaç başka konuya daha değinir ve bu kitabın kapsamı dışında kalan pek çok sırları açıklar. Gerçekten, insanın ruhunu alt üst eden bu şiir ilâhi hikmetin eşsiz ve tükenmez bir hazinesidir.

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

EDİR ÜN

Osmanlı Hükümetini, Hz. Bahauallah'ı Bağdat'tan çıkarmaya iten koşullara baktığımız zaman, bu hükümetin, Hz. Bahauallah'ı İran yetkililerine teslim etmediği reddettiğini ve Bağdat'tan sürgün etme konusunda isteksiz olduğunu hatırlarız. Hz. Abdülbaha, İstanbul'a hareket etmeden önce, Rızvan bahçesinde bulunurken, İran'daki bir akrabasına yazdığı mektupta, İran Sefiri Hacı Mirza Hüseyin Han'ın Osmanlı Hükümetine yaptığı bütün baskılara rağmen, Bab-ı Ali'nin tutumu karşısında büyük bir düş kırıklığına uğradığını, bu yüzden, hükümet çevrelerindeki dostlarıyla ilişkilerini kestiğini, yedi gün evden dışarı çıkmadığını, Padişahın vezirlerini görmek istemediğini yazdı. Nihayet, onun çok yakın dostu olan Ali Paşa * başka çıkar yol bulamayınca, Hz. Bahauallah'ın Bağdat'tan çıkarılması için emir verdi.

Artık Hz. Bahauallah İstanbul'da olduğuna göre, İran Sefiri, Hz. Bahauallah'ı yetkililere yanlış tanıtmak için elinden geleni yapıyor, böylece, O'nu başka yere sürdürmek için onların desteklerini sağlamaya çalışıyordu. Hz. Bahauallah'ın İstanbul'a varışının ertesi günü Sefir, kendi çevresindeki en önemli kişiler olan Prens Şuca'u'd Devle ile Hacı Mirza Hasan Safa adındaki iki kişiyi, kendisini temsilen Hz. Bahauallah'ı ziyaret etmeleri için gönderdi. Hz. Bahauallah'ın iade-i ziyaret edeceğini umdu. Fakat, çok geçmeden bunun gerçekleşmediğini gördü. O zamanlar, Devletin önemli misafirlerinin, başkente vardktan hemen sonra Şeyhul İslamı †, Vezir-i Azam ve diğer yüksek rütbeli memurları ziyaret etmeleri usulendi. İşte bu ziyaretler sırasında insanlar her türlü isteklerde bulunur, anlaşmalar yapar ve kendi çıkarları için

* Padişahın Başveziri (Sadrazam)

† İslam camiasının en üst düzeydeki din adamı

yetkililerin desteklerini garanti altına alırlardı. Hz. Bahauallah bunu yapmayı reddetti ve hatta, Kendisine saygılarını sunmak için ziyaret etmiş olan Padişahın Vezirlerinin bazılarına bile iade-i ziyarette bulunmadı.

Kemal Paşa ve diğer birkaç kişi daha bu geleneği Kendisine hatırlatacak kadar ileri gittiler. Hz. Bahauallah, bu uygulamanın bilincinde olduğunu ancak, hiç kimseden istediği bir şey olmadığını, onlardan her hangi bir lütf istemediğini; bu sebepten, onları ziyaret etmenin bir anlamı olmadığı cevabını verdi. Hz. Bahauallah Müluk Suresinde bu noktaya şu sözlerle değinir:

"Şehre (İstanbul'a) varışını hatırla. Padişahın vezirleri Senin, onların kanun ve kurallarını bilmediğini ve Senin cahil olduğunu düşündüler. Söyle: Evet, Rabbuma yemin olsun! Tanrı'nın lütfkar keremiyle Bana öğretmekten mutluluk duyduklarının dışında her şeyden bilgisizim. Buna elbette tanıklık ederiz ve çekinmeden itüraf ederiz.

Söyle: Eğer yapmış olduğunuz kanunlar ve kurallar sizin kendinizin yaptıklarıysa, Biz hiç bir şekilde onları uygulamayız. Hikmetli ve Bilici olan O, Bana böyle buyurdu. Tanrı'nın Gücü ve O'nun Azametiyile Benim yolum geçmişte böyle olmuştur ve gelecekte de öyle kalacak." (1)

Hz. Bahauallah'ın bu uzak tavrı, O'nu kibirli, gururlu, hiç bir kurala boyun eğmeyen biri olarak Bab-ı Ali'ye tanıtmak isteyen İran Sefirinin eline koz verdi. Sefir bunu özellikle Mirza Hasan Safâ'nın nüfuzundan yararlanarak yaptı. Bu adam, Asya ve Afrika'yı baştan başa dolaşmış, Hacı Mirza Hüseyin Han İstanbul'a elçi olarak tayin edildiği sırada, İstanbul'da yaşamakta olan bilgin bir kimseydi. Elçinin yakın dostu ve onun en iyi sırdaşlarındandı. Hacı Mirza Hasan İstanbul'da Sufiler arasında önde gelen şahıslardan olup, hükümet çevrelerince son derece saygın bir kişiydi. Eskiden, ülkede, Sufilere büyük itibarda bulunulurdu

EDİRNE'YE SÜRGÜN

Hz. Bahauallah İstanbul'da kaldığı süre içerisinde Hacı Mirza Hasan, birkaç defa O'nu ziyaret etti. Hz. Bahauallah'ın fitri bilgisinin bulunduğu bilincine vardı. O'nun Huzurundayken, büyük bir saygı ve tevazu gösterirdi; fakat dışarıda O'nun aleyhine çalışırdı. İran Sefiri, onun sözünün Bab-ı Ali'de ağır bastığını bildiği için, Hz. Bahauallah'ın tavrı ve yüksek emelleri hakkında yetkililer arasında asılsız şayialar yaymak için Hacı Mirza Hasan'ı maşa olarak kullandı. Bu adam, gerçekten de Hz. Bahauallah'ı küçültmek ve O'nun emrini çarpıtmak için Elçiyi bu çalışmalarında başarı ile destekledi.

Mirza Hüseyin Han'ın entrikaları sonunda meyvesini verdi. Sadrazam Ali Paşa, Padişaha sunduğu raporda, İran Sefirinin, Hz. Bahauallah'ın Bursa veya Edirne'ye sürülmesi hususunda ricada bulunduğunu bildirdi. O'nun Edirne'ye sürülmesi için Padişahın onayını istedi ve Hz. Bahauallah'ın geçimi için ayda 5000 kuruş aylık bağlanmasını önerdi. Hz. Bahauallah'ın İstanbul'da bulunduğu süre içinde hükümetin misafiri olduğunu da ekledi. Hz. Bahauallah'a Bağdat'tan İstanbul'a kadar eşlik edenlerin bir listesini * de ekte sundu. Padişah bu raporu alır almaz bu önerileri onayladı ve ertesi gün bir ferman çıktı. Hz. Bahauallah'ın daha sonraki sürgünlerine yol açan olayları Hz. Şevki Efendi şöyle özetler:

" Tutsağa Kendi hakkında çıkarılan fermanı tebliğ etmeğe önemli bir kişi olan, Sadrazamın büyük itibar sahibi kayınbiraderi seçildi. Bu ferman, Türk ve İran hükümetleri arasında ortak bir düşmana karşı bir ittifak niteliğinde idi ve ileride Sultanlık, Hilafet ve Kacar hanedanı için çok acı sonuçlar doğurdu. Hz. Bahauallah'ın Huzuruna kabul etmediği aracı, zırva dolu fikirlerini ve saçma sapan iddialarını kendisiyle görüşmeğe memur edilen Hz. Abdülbaha ve Ağa Kelim'e nakletmek ve tebliğe görevli olduğu emirnamenin cevabını almak için

* Kitabın 1'inci bölümüne bakınız (Bahauallah İstanbul'da).

üç gün sonra tekrar geleceğini söylemekle yetinmek zorunda kaldı.

Aynı gün Hz. Bahauallah'a, ağır bir şekilde itham edici bir Levih indi ve ertesi sabah, mühürlü bir zarf içinde Şemsi beye vererek , Ali Paşanın eline teslim etmesini ve bu Levhin Tanrı tarafından gönderildiğini bildirmesini söyledi. Sonradan Şemsi bey, Ağa Kelim'e şöyle anlatmıştır: ' Mektubun içinde ne olduğunu bilmiyorum. Sadrazam mektubu okumasıyla, çehresi ölü benzine döndü ve dedi ki, - Sanki bir Sultanlar Sultanı kendi tabileri arasındaki en küçük bir Krala emir veriyor ve ona ne yapacağını ferman ediyor.- Hali öyle acıklıydı ki, hemen huzurundan çekildim.' Denildiğine göre, bu Levhin yarattığı etki hakkında Hz. Bahauallah şöyle buyurmuştur:

' Sultanın vezirleri bu mektubu okuduktan sonra Bize karşı ne yaptılarsa haklı idiler. Ama önceki davranışları haksızdı. '

Nebil'e göre, oldukça uzun olan bu Levih, Padişaha hitap eden sözlerle başlıyor, Vezirlerini şiddetle kınıyor, onların acemilik ve beceriksizliğini ortaya koyuyordu. Vezirlere hitap eden daha sonraki bölümleri ise, onlara meydan okumakta, dünya mallarıyla övünmemelerini,zamanla mutlaka kaybedecekleri bir debdebenin peşinden aptalca koşmamalarını öğütlemekteydi.

Hz. Bahauallah'ın sürgünlük fermanının çıkarılmasından hemen sonra, yola çıkmasının arifesinde, yukarıda adı geçen Hacı Mirza Hasan Safa ile son ve unutulmaz bir konuşmasında İran Sefirine şu mesajı gönderdi:

'Yıllar yılı mazlumların kanını dökmekten ve onlara onca eziyet etmekten senin ve senin gibilerin yanına ne kaldı? Onlar yüz kat arttı, ama sizler tam bir karışıklığa uğrayacak ve zihninizdeki bu ezici düşünceden nasıl

EDİRNE'YE SÜRGÜN

kurtulacağınızı bilemeyeceksiniz... O'nun emri sizlerin kuracağınız her türlü planın üstündedir. Şunu bil ki, bütün dünya hükümdarları bir araya gelip Benim canımı ve bu adı taşıyanların tümünün canlarını alsalar, yine de İlähi Ateş asla sönmez. O'nun Emri, bütün dünya hükümdarlarını, hayır, su ve topraktan yaratılmış her bir şeyi kuşatır... Başımıza her ne gelirse, bizim kazancımız büyük ve onların uğrayacağı kayıp aşikardır.' " (2)

Edirne'ye hareketlerinden bir akşam önce, Hz. Bahauallah, Nebil-i Azam * ve Münip† lâkabını taşıyan Mirza Ağa'ya Bahauallah'ın haberini Babilere yaymalarını, onlara Emri öğretmelerini ve O'nun Makamını tanımalarına yardımcı olmaları için İran'a gitmelerini emretti. O akşam Huzurundan ayrılmalarını istediği diğerleri, Ağa Muhammed Bakır Kaşani, Hayat Başı Kaşani, Ağa Hüseyin Naraki, Mir Muhammed Mukari ‡ ve Ağa Seyyid Hüseyin Kaşani idi. Adı geçen son kişi, çok şakacıydı ve arada bir Hz. Bahauallah'ın Huzuruna gider, şakalarıyla O'nu güldürürdü.

O akşam büyük bir kargaşaya tanık oldu. Mahbuplarından ayrılma düşüncesi onları öyle bir kedere boğdu ki hepsi göz yaş döktüler. İran'daki ahablarla haberleşme kanalı olarak ve şehre gelip giden ahablara yardım etmek için bir kişinin İstanbul'da bulunmasının büyük önem taşıdığını bilen Hz. Bahauallah, Yezd'den Ağa Muhammed Ali Sabbag'ın İstanbul'da kalmasını istedi. Başkaları onun görevini devir alıncaya kadar bu ahab, iki yıl İstanbul'da kaldı. Sonra, Edirne'ye gidip sürgünlere katıldı ve bir kez daha Rabbına yakın oldu.

Hz. Bahauallah'ın İstanbul'dan ayrılacağı gün Mirza Mustafa adında mümin bir ahabp geldi. Kendisi Naraklı olup, Hz. Bab'a ilk

* Birinci cildin 206-212'nci sayfalarına bakınız.

† Birinci cildin 287-291'inci sayfalarına bakınız.

‡ Kitabın 14'cü bölümüne bakınız.

günden inananlardandı. Hz. Bahauallah Irak'tayken oraya gitmiş ve Hz. Bahauallah ile müşerref olmuştu. Bir süre orada kalmış ve Hz. Bahauallah Emrini henüz alenen açıklamamış olmasına rağmen o, Rabbinin İzzetini görmüştü. İstanbul'da O'nunla sadece bir kere görüşebilmişti. Çünkü Hz. Bahauallah İran'a gitmesi ve Emri orada tebliğ etmesi için ona emir vermişti. O da Azerbaycan'a gitti. Hz. Abdülbaha bu kahraman kişiyle ilgili şöyle buyurmuştur:

“ Mirza Mustafa Azerbaycan'a vardığı zaman, Emri yaymağa başladı. Gece gündüz dua halindeydi ve sonunda Tebriz'de dolu kadehten içti. Büyük gayretle yaptığı duyuru heyecan yarattı. Sonra, seçkin bilgin, tanınmış Horasanlı Şeyh Ahmed Azerbaycan'a geldi ve ikisi güçlerini birleştirdiler. Sonuç öyle karşı konmaz ruhani ateşti ki Emri açıkça ve alenen tebliğ ettiler. Tebriz halkı kızgınlıkla ayağa kalktı. Polisler onları kovaladılar ve Mirza Mustafa'yı yakaladılar. Fakat saldırganlar, 'Mirza Mustafa'nın iki uzun zülfü vardı. Bu adam istediğimiz adam olamaz,! 'dediler. Mirza Mustafa derhal şapkasını başından çıkardı ve zülüfleri aşağı sarktı. 'Bakin o, benim,' dedi. O zaman onu tutukladılar, Tebriz'de, Şeyh Ahmed'le ona, ölüm kadehinden içinceye kadar işkence ettiler ve onlar şehit olarak Yüce Ufka uçtular.

Mirza Mustafa öldürülecekleri yerde şöyle haykırdı: ' Önce beni öldürün, Şeyh Ahmed'den önce öldürün ki onun kanını akıttıklarımı görmeyeyim !' “ (3)

İnfaz sırasında öldürülecek kişinin yüzünü Müslümanların Kiblesine * çevirmek usuldendi Fakat, Mirza Mustafa yüzünü Edirne'ye çevirdi. Kibleye dönmesi için ikaz edildi ama o bunu

*Müminler namaz kılarken yüzlerini çevirdikleri nokta. Müslümanlar için bu Mekke'deki Kabe'dir. Bahailer için Hz. Bahauallah hayattayken O'nun bulunduğu yer idi. O'nun suudundan sonra Akka'da Hz. Bahauallah'ın türbesinin bulunduğu yer olarak kabul edilmektedir.

EDİRNE'YE SÜRGÜN

reddetti 'Gerçek Kible budur' dedi ve 'Ya Bahaul Ebha !' * diye nida etti.

O olayda canını Tanrı yolunda feda eden bir başkası da Nişapurlu Molla Ali idi. Bu üç müminin başları, Hz. Bab'ın şehit edildiği aynı meydanda Tebriz Valisi, Serdar Aziz Han'ın emriyle kesildi. Bu olay, hicri 1283 (1866-7) tarihinde meydana geldi. Hz. Bahauallah, Mirza Mustafa için bir çok Levih yazdı ve bazı eserlerinde onun şehitliğinden bahsetti.† Mirza Mustafa şehit olduktan sonra, Hz. Bahauallah onun oğlunun adını babasının adı olan Mirza Mustafa olarak değiştirdi. Hz. Bahauallah, bu ana ve oğula Akka'da Kendi evinde hizmet etme şerefini verdi. Fakat, Hz. Bahauallah'ın suudundan sonra, Mirza Mustafa O'nun ahdini bozdu ve Hz. Abdülbaha'ya karşı geldi.

Türkiye'nin yıllardan beri gördüğü en soğuk bir Aralık ayında Hz. Bahauallah ve ailesi, iki sadık kardeşi, Ağa Kelim lakabıyla bilinen Mirza Musa ve Mirza Muhammed Kuli ile birlikte ve Mirza Yahya'nın da onlara katılmasıyla ‡ Edirne'ye doğru yola çıktılar. Yolda onlara refakat etmek üzere yüzbaşı Ali bey görevlendirildi. Ağa Can'ın bir beyanına göre, Hz. Bahauallah'a oniki dostu refakat etmiş. (4) Bunların arasında, kötü ruhunun gölgesi ile sürgünleri devamlı saran İsfahanlı Seyyid Muhammed de vardı. Şeytani nüfuzuyla, onların kalplerine büyük bir keder getirdi ve onlar için büyük imtihanlar yarattı.

Hz. Bahauallah, Sultan Abdulaziz'e hitaben yazdığı Müluk Suresinde, İstanbul'a vardığı zaman, büyük bir ihtişam ile karşılandığını, oradan ayrılırken ise, **'Bizi dünyada hiç bir zillet ile kıyaslanmayacak bir zilletle Şehirden (İstanbul) sürdüler...'** (5)

* Kelime anlamı,'Ey Azametliler Azametlisi' bu bir dua, bir İsm-i Azam'dır.

† Örneğin, **Kurdun Oğlu** kitabının 59-60'ıncı sayfalarına bakınız.

‡ Bağdat'tan ayrıldığı zaman Mirza Ali adı altında yeni bir isimle pasaport almıştı. Edirne'de kaldığı sürece ve daha sonra da Kıbrıs'da yetkililer ona bu isimle hitap ettiler.

buyurur. Kendisinin ve sevdiklerinin Edirne'ye sürgün edilişlerini; o Şehre varıncaya kadar ve vardıkları zaman katlanmak zorunda bırakıldıkları sıkıntıları anlatır. O'nun sözlerinden bir bölüm şöyle: **" Ne ailemin, ne arkadaşlarımın o dondurucu soğuktan korunacak giysileri yoktu... Halimize düşmanlarımız bile ağladı ve her görür gözü olan yaş döktü. "** (6)

Hz. Bahauallah'ın sürgün edilme koşulları hazin olduğu kadar ağağlayıcıydı da. Bu uzun ve tehlikeli yolculuk için yetkililer Hz. Bahauallah ve beraberindekilere yeterli bir zaman tanımadılar. Hava, normal soğukların altındaydı, su kaynaklarının çoğu donmuştu ve yolculuk sırasında su elde etmenin tek yolu, ateş yakarak buzları eritmekti . Kadın ve çocukların da bulunduğu kafilenin giysileri yetersizdi. Bazıları, eşya taşımak için kullanılan arabalara bindirildiler, diğerleri ise, hayvan üstünde yolculuk etmek zorunda kaldılar. Hz. Şevki Efendi bu yolculuk hakkında şöyle der:

"Yağmur ve fırtınada yol alan, bazen geceleri de yola devam eden yorgun yolcular, Küçük Çekmece, Büyük Çekmece, Silivri, Çorlu, Lüleburgaz ve Babaeski'de kısa molalar vererek, 1280 Recep ayının birinci günü (12 Aralık 1863) hedeflerine vardılar ve İzzet Ağa'nın evinin civarındaki iki katlı bir kervansaray olan Arap Hanına yerleştirildiler. Üç gün sonra, Hz. Bahauallah ve ailesi, Mevlevi Tekkesine yakın, Muradiye mahallesinde bir yazlık eve , bir hafta sonra da aynı mahallede, bir cami yakınındaki bir başka eve nakledildiler. Altı ay kadar sonra, Selimiye camii'nin kuzeyinde, Emrullah Evi olarak bilinen daha geniş bir binaya geçtiler." (7)

Bu gün, Muradiye'deki evin her ikisi de tamamen yıkılmış bulunmaktadır. İkinci evi görenlerden birinin tarifine göre, orası on sekiz odalı ve içinde bir de Türk hamamı olan bir konakmış. Hz. Bahauallah'a eşlik edenler, oraya vardıktan hemen sonra, kendilerine kalacak bir başka yer bulmuşlar ve Hz. Bahauallah'ın

EDİRNE'YE SÜRGÜN

emirleri gereği, şehirde ticaret ve diğer mesleklerle meşgul olmuşlardı.

Hz. Bahaullah'ın Edirne'ye varışından kısa bir zaman sonra, yerli halk O'nun büyüklüğünü anlamışlar, O'nun samimi sevgisi ve Yüce Kişiliğinden son derece etkilenmişlerdi. Şehrin Valisi dahil, liderler, diğer yüksek rütbeli memurlar, ilim ve kültür sahibi kişiler, O'nun tüm bilgilerin kaynağı ve faziletlerin örneği olduğunu çok geçmeden fark etmişler ve O'na cezbolmuşlardı. Bu insanların bazıları büyük bir istekle O'nun Huzurunda bulunmayı arzuluyorlar ve dizinin dibine oturup O'ndan İlahi feyiz alıyorlardı. Hz. Bahaullah'a gösterilen itibar ve saygı öyleydi ki bazen, çarşı ve sokakta O yürüdüğü zaman, halk hemen durup O'nun önünde eğilirdi. O'na olan saygıları derin ve yürektendi. Halk arasında "Şeyh Efendi" diye biliniyordu. Eskiden bu ünvan büyük bir itibara sahipti.

Hz. Bahaullah, Bağdat'ta olduğu gibi, Edirne'de de halkın arasında pek görünmezdi. Kendisinin yerine bu işi Hz. Abdülbaha'nın yapmasına izin verirdi. Fakat, Kendileri, ara sıra Muradiye ve Selimiye camilerine giderdi. Orada alimler ve müminlerden bazıları O'nunla görüştüler ve O'nun büyüklüğünü gördüler ve O'na hayran oldular. Hz. Bahaullah'ın hayatının dikkate değer özelliklerinden birisi de budur. Her ne kadar, tarif edilmez kişisel sıkıntı ve ıstırap getiren despot ve zalim hükümetin güçlü mekanizması O'na yönelmişse de, O öyle bir izzet ve sevgi gösterdi ki, pek çok kimse O'na mıkna-tısa cezbolurcasına cezboldular ve O'nun Eşsiz ve Yüce karakterinden derinden etkilendiler. Bir tutuklu ve bir sürgünün gerek alt ve gerekse üst düzeydeki her çeşit insana böyle gözle görülür bir etki yaratabilmesi, O'nun İlahi gücünün bir kanıtı ve Tanrı'nın Yüce Mazharı olarak otoritesinin bir işaretidir.

Bir başka yerde sürgün edilmenin bütün zorlukları ve şiddetine rağmen, Edirne'de Hz. Bahaullah'a Vahiyyelerin akışı engelsiz bir şekilde devam etti. Mirza Ağa Can 17 Cemadi 1281 (19 Ekim 1864) tarihli bir yazısında, Irak'daki o günlerden bugüne kadar, Levihlerin ardı ardına, durmadan Tanrı İradesi Semasından

HZ.BAHAULLAH'IN ZUHURU

gönderildiğine tanıklık eder. (8) Bu süreç, Edirne'de daha da büyük bir hız kazandı. Bu Levihlerin havasından, Hz. Bahau'llah'ın Zuhurunun yeni bir safhaya girmiş olduğu açıklığa kavuştu. Daha önceki yıllarda makamına sadece değinen Hz. Bahau'llah, şimdi, ahbapların Kendisini Tanrı'nın Yüce Mazharı olarak tanımlarını emrediyordu.

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

ES

Edirne'de nazil olan ilk Levihlerden birisi Eshab (Dostlar) Suresidir. Bu Levih, Hz. Bahauallah'ın Makamını, İnan Babilerinin gözleri önüne sermekte önemli bir rol oynadı. Bu, Arap'ça yazılmış uzun levihde Mirza Ağa Münib'e hitap edilmiştir. * Hz. Bahauallah, bu levhin muhatabına Habib (Dost) diye hitap eder. Bir yerde de Münib diye bahseder. Emrin bazı alimlerinin, Levhin Mirza Habib Maragh için nazil olduğunu ve Münib adının da burada zikredildiğini söylemelerine yol açtığı görülür. Fakat, Levhin dikkatle incelenmesi ve diğer tarihi olaylar hiç şüphesiz bunun Habib diye hitap ettiği Mirza Ağa Münib için nazil olduğunu gösterir. Cenab-ı Münib, bu önemli levhi aldığı zaman Hz. Bahauallah'ın Makamını mümin olduklarına inandığı Babilere açıklamak için hikmet ve cesaretle ayağa kalktı.

Eshab Suresinin ve Edirne'de nazil olan diğer ilk Levhin önemini anlamak için Hz. Bahauallah'ın Emrini açıklamasından önce ve sonra, İran'daki Babi camiasının durumunu daha iyi tanımak gerek. Bu bilgi Hz. Bahauallah'ın bu dönemdeki Levihlerini daha iyi anlamamıza yardımcı olur.

Hız. Bahauallah Bağdat'ta bulunduğu günden itibaren, İran'daki inananların büyük çoğunluğu O'na, Babi camiasının odak noktası olarak her zaman yüzlerini çevirmişlerdi. Yardım ve aydınlanma için O'na başvurdular ve O'ndan ilham aldılar. O'nun ruhani nüfuzu ve etkisi öylesine gözle görülür gibiydi ki Emrin düşmanları bile bu kudreti hissetmişlerdi. Örneğin, daha önce de öğrendiğimiz gibi, her ne kadar o aşamada henüz Kendisi için bir

* Mirza Ağa Münip ile ilgili daha fazla bilgi için birinci cildin 287-91.sayfalarına bakınız.

Makam iddia etmemişse de Irak'taki Şii İslam uleması O'ndan bir mucize göstermesini istediler. 1850 yılında Hz. Bab'ın şehit edilmesinden sonra, Babi camiası için yalnız Hz. Bahauallah'ın ruhani kudret pınarı ve ilham kaynağı olduğunu, bu açıkça ortaya koymuştu.

Bağdat'ta O'nun Huzuruna müşerref olan pek çok ahabap, O'nun ihtişamı hala 'on binlerce nur peçesine' (1) sarılı olduğu halde O'nun Makamını idrak etmişlerdi. Yüce nüfuzu ve doğuştan bilgisi bir çok delilleriyle ister istemez diğerlerinin dikkatini çekmişti. Hz. Bahauallah'ın on yıllık Irak'ta kaldığı sürede bu ahabaplar, ülkelerine döndükleri zaman O'nun büyüklüğünü diğer inananlara anlatmışlar ve her biri kendi anlayış çerçevesi içinde O'nun vasıflarını ve kudretini övmüşlerdi. Hz. Bahauallah hakkındaki bu kişisel tariflerin yanı sıra O'nun kaleminden akan levhler ve kitaplar pek çok inananın O'nun camia içerisindeki tek ve yüce mevkiini takdir etmesini sağlamıştı.

BABİ CAMİASININ DURUMU

Fakat, maalesef, insanoğlu her zaman samimi ve sadık değildir. Liderlik peşinde koşan bozuk ahlâklı ve bencil kimseler de vardı. İran'ın bazı şehirlerinde böyle bir kaç kişi ahabap arasında huzursuzluk yarattılar. Kendilerini Hz. Bab'ın eshabından saydıkları halde O'nun emir ve öğütlerinin tersini yaptılar. Bazıları Hz. Bahauallah'ın Huzuruna çıktıktan sonra sırf O'nun yükselen itibar ve nüfuzunu kıskanmışlardı. Bu kimseler, Mirza Yahya'nın herhangi bir üstün vasfı olduğu veya onu sevdikleri için değil, fakat sırf Hz. Bahauallah'a karşı oldukları için Mirza Yahya'nın etrafında toplandılar. Örneğin, Seyyid Muhammed İsfahani, Mirza Yahya'nın bilgisinin yüzeysel olduğunu ve karakterinin zayıf olduğunu biliyordu. Tartışma esnasında çok kez Mirza Yahya'yı alt etmişti. Bu olaylarda, Mirza Yahya her zaman sinirlenirdi. Bir keresinde, henüz Edirne'ye gelmeden önce, Seyyid Muhammed'in onu aşağılamasına o kadar sinirlenmişti ki Hz. Bahauallah'a şikayette bulundu. O da Seyyid Muhammed'i yaptıklarından ötürü

ESHAB SURESİ

azarladı ve Mirza Yahya'ya sataşmamasını söyledi.

Bir başka örnek: Bir gün, Hz. Bahauallah'ın sadık hizmetkârlarından ve 'Rahmanın Habercisi '* diye adlandırdığı Şeyh Selman, Mirza Yahya'dan Sadi'nin bir şiirini açıklamasını istedi. Mirza Yahya, bu isteği kabul etti ve Şeyh Selman onun cevabını aldı. Bu açıklamayı okuyan Seyyid Muhammed İsfahani cevabın yetersiz ve yüzeysel olduğunu, Hz. Bahauallah'a bildirdi ve Şeyh Selman'ın böyle yanıltıcı beyanları İran'a götürmesini engellemesini rica etti. Seyyid Muhammed , Hacı Mirza Ahmed Kaşani † ile birlikte Hz. Bahauallah'ın sadık kardeşi, Ağa Kelim'in evine gitti ve orada, Mirza Yahya'ya yaptığı açıklamaların hatalı olduğunu ispat etti. Halbuki, Bağdat'a gittiği günden itibaren İran'da, bu gibi kimseler, Babi camiasında Mirza Yahya hakkında hayli övücü sözler söylüyorlar, onun büyüklüğü hakkında asılsız haberler yayıyorlardı ve Hz. Bab'ın halefi olduğunu , Hz. Bahauallah'ın Eserlerinin hepsini Mirza Yahya'nın yazdığını , Hz. Bahauallah'ın onun makamını zorla elinden aldığını ve onu gizlenmek zorunda bıraktığını iddia ediyorlardı. Bu gibi propaganda, özellikle Mirza Yahya'yı tanımayan, sade insanların akıllarını her zaman karıştırıyordu. Irak'ta kaldığı on yıl sürece, kendisini öyle iyi gizlemişti ki yıllarca orada yaşayan birçok inanır bile onu tanıymıyordu. Örneğin, Hz. Bahauallah'ın grubuna Musul'da katıldığı zaman, kendisini bir yabancı olarak tanıtmayı başarmıştı. Hz. Bahauallah ile yolculuk eden bazı dostları onun asıl kimliğini bilmiyorlardı. Onun Hz. Bab tarafından tayin edilmiş olma gerçeği inananların ona önem vermesi için yeterliydi. Fakat, Mirza Yahya'nın cehalet ve korkaklığı onunla tanışma fırsatı bulan pek çok Babinin dikkatini çekmişti. Hz. Bahauallah'ın Makamından bu insanların hiç şüpheleri yoktu. Hz. Bab'ın Mirza Yahya'yı şeklen tayin etmesinin başlıca amacının dikkatleri Hz. Bahauallah'ın

*Şeyh Selman hakkında daha fazla bilgi almak için birinci cildin 108-111. sayfalarına bakınız.

† Hacı Mirza Ahmed Kaşani ile ilgili ayrıntılı bilgiyi kitabın 6. bölümde bulabilirsiniz.(Sonradan Nakız olan bir inanan)

üzerinden başka tarafa çekmek olduğuna da inanıyorlardı. Fakat Hz. Bahauallah'ın Huzuruna müşerref olmayan kimselerin, Babiler arasında süren Mirza Yahya ile ilgili söylentiler ve çelişkiler, yüzünden kafaları karışıyordu.

Mirza Haydar Ali, Hz. Bahauallah'ın Bağdat'ta bulunduğu son yıllarda, *Akdes Kitabı*'nın nazil olmasından hemen sonra , İran'ın bazı bölgelerindeki Babi camiasının canlı bir portresini gelecek nesillere bırakılmak üzere yazdı. Bu eser, Mirza Yahya'yı destekleyenlerin yarattığı kargaşa ve sıkıntıları ortaya koymakta ve yanlış tanıtımlarına dikkati çekmektedir. Babiliği kabul ettiği ilk günleri şöyle anlatır:

“İsfahan'da bana birkaç kez eziyet edilmesine ve çok sıkıntı çekmeme, kötü muamele görmeme rağmen mutluydum, Emirle yanıp tutuşmuştum. Hz. Bab'ın Eserlerine , Levihlerine ve özellikle Farsça Beyan kitabına cezbolmuştum ve aşıkım. Bu Kitaptan iki kopya çıkardım. Okudukça okuyasım geliyordu. O günlerde, herkes <<Tanrı'nın Zahir Edeceği Kimse>>nin çok yakında geleceğine inanıyordu. Çok zaman şöyle derdim: ... eğer Hz. Bab'ın Zuhurundan hemen sonra <<Tanrı'nın Zahir Edeceği Kimse>> gelmezse, o zaman Hz. Bab'ın tüm Eserleri, Levihleri ve Vaadleri yerine gelmemiş olacaktı ve her şey boşa gidecekti. Ezel'e karşı içimde bir saygı yoktu. Şöyle bir espride bulunuyordum. (Gizli kalan Ezel'le gizli kalan Kaim * arasında ne fark var ?..) Bundan başka, yazılarını gerçekten saçma buluyordum, tabii, Hz. Bab'ın Eserlerinden aldığı yüce sözlerin alıntılarının dışında. Fakat, bu düşüncelerimden ötürü vicdanım beni rahatsız ediyordu. Çünkü, kendi idrakimin başkalarından üstün olduğunu sanıyordum. Daha sonra,

* Pek çok Şii İslam inancına göre beklenen Kaim yaşıyor fakat insanların gözünde uzak bir yerde saklanmaktaydı. Mirza Yahya da öyleydi. Gizli bir yerde yaşıyor ve nerede olduğunu kimse bilmiyordu.

ESHAB SURESİ

Cemali Mübarek'ten İsfahanlı Zeynul Mukarrebîn* ve Ağa Muhammed Ali Tambaku Furuş adına iki Kutsal Levih geldi. Bu Levihler beni etkiledi ve Hz. Bahau'llah'ın sözlerine aşık oldum.

Daha sonra, ... Hz. Bab'ın dayısı Hacı Seyyid Muhammed, İsfahan'a ziyarete geldi ve sorduğu sorulara cevap olarak nazil olan **İkan Kitabı'** nı getirdi. Bu Kitabı okuduktan sonra Kıdem Cemali'nin † mübarek sözleriyle bin kat daha büyüdüm. Açık açık Hz. Bahau'llah'ın büyüklüğünü, eşsiz ve tartışılmaz hakikatini, sözlerinin kudretini, kaleminin akıcılığını, delillerinin ikna ediciliğinin tabiat üstü olduğunu , en büyük ve en belli başlı bir mucize olduğunu kabul ettiğimi anlattım. Fakat, bazı kimseler benim bu görüşlerimden hoşnut değillerdi ve **İkan kitabı'** nın Ezel tarafından yazılmış olduğunu ima ediyorlardı.

Hatta, ilk inananlardan Mir Ali Attar bir gün beni ziyaret etti ve bana gizli olarak şöyle dedi : 'Madem ki Hz. Bab <<Tanrı'nın Zahir Edeceği Kimse>> nin geleceği müjdesini her zaman verirmiş, hiç bir koşul öne sürmemiş, veya herhangi bir zaman tayin etmemiş , O'nun Kendisini açıklar açıklamaz herkesin O'nu kabul etmesini ve tanımasını emretmiş, (O'nun Emrini kabul etme konusunda) sorguyu, suali, tedbirli olmayı veya ertelemeyi yasaklamış, (inkâr edenleri) cehennem ateşine çarptırmış, O'ndan kanıt istemeyi kesinlikle yasaklamış ve Hz. Bab Kendisini ' Beklenen zuhurun' hizmetkârı, ve müjdecisi olduğunu söylemiş, bütün bunlar, Cenab-ı Bahanın ‡ bu makamın Kendisinin olduğunu iddia etmesine teşvik etmiş. Ezel'i hapsedmiş ve bazen de

* Zeynul Mukarrebîn hakkında daha fazla bilgi için birinci cildin 24.sayfâsına bakınız.

† Hz. Bahau'llah

‡ Hz. Bahau'llah

sorularına cevap vermesi için onu kırbaçlamış. Cevapları Cenab-ı Baha kayda geçmiş ve Kendi adına yayınlamış. Seyyid Muhammed iki kez Bağdat'tan İsfahan'a gitmiş ve müminlere onun yalnızlığını ve karşı kaldığı haksızlıkları gizlice anlatmış! '

Bunu duyduğum zaman hayretten donakaldım. Bunun imkânsız olduğunu, hayatımda böyle saçma ve yalan iddialar duymadığımı belirttim. *İkan Kitabı* 'nın kelime ve bölümleri kolay anlaşılır bir üslupla olmakla beraber taklidi imkânsızdı. Ezel'in kelimelerinde ise ne ağırlık vardı ne de belagat.

Çok geçmeden anladım ki meşhur olmuşum ve İsfahan şehri bana dar gelmeğe başlamıştı ve arkadaşlarım benden kaçıyorlardı. " (2)

Neticede , Hacı Mirza Haydar Ali dört aylık bir süre için inzivaya çekilmeğe karar verdi. Yanına dört kitap aldı: *Kur'an-ı Kerim* , *Mesnevi* , *Beyan Kitabı* ve *İkan Kitabı*. Herkesten uzak bir yerde yaşamak üzere gitti. Hikayesine şöyle devam ediyor:

"Nihayet insanın inzivaya çekilmesinin barbarca bir davranış ve boşa harcanmış insan hayatı olduğunu anladım. Tanrı'nın hoşnutluğunu kazanmak ve insanları O'na doğru yönlendirmek için insanın fedakâr olması gerekiyordu. Tanrı'nın yüce Zuhuru, <<Tanrı'nın Zahir Edeceği kimse>> nin gelmesi için tetikteydim. Mirza Muhammed Ali ve Seyyid Muhammed'in iki yüzlülükleri, yalanları ve entrikaları benim için gün gibi açıktı. Bu nedenle İsfahan'dan ayrılmaya karar verdim.

Gerçi, Zuhur Güneşinin Huzuruna varmak için sabırsızlanıyordum ama Kerbela ve Bağdat'ta bulunan iki riyakârla, yani Seyyid Muhammed ve Molla Recep Ali*

*Hz. Bab'ın ikinci karısının erkek kardeşi ve Mirza Yahya taraftarlarından.

ESHAB SURESİ

ile karşılaşacak olursam onların ruhumu ve vicdanımı etkilemelerinden endişe duyuyordum. Bu nedenle beş altı yıl kadar İran sınırları içinde... bazen yürüyerek, bazen at üstünde, büyük eziyet ve zorluklarla birçok yeri dolaştım, fakat son derece mutluydum. Her gittiğim yerde Hz. Bab'ın Zuhurunu anlattım ve <<Tanrı'nın Zahir Edeceği Kimse>> nin Zuhurunun çok yakın olduğu müjdesini verdim. Bir çok kasaba ve şehirde bana zulmettiler, dövüldüm ve hapsedildim...

Şiraz'da Hz. Bab'ın dayısı Hacı Seyyid Muhammed ve diğer bazı inananlarla tanıştım...O'na olan aşkla doluydular ve sevinçle , <<Tanrı'nın Zahir Edeceği Zat >>in Zuhurunu bekliyorlardı. Ezel'in ismi bile geçmiyordu. Merhum Ağa Seyyid Abdür Rahim İsfahani Hz. Bahauallah'ın (Yüce Olsun O'nun İzzeti), Beyan Kitabında vaad olunan kimse olduğunu, Ezel'in ise cansız bir ceset gibi gerçek olmayan ve sadece bir isim olduğunu kanıtlamak için Beyan'dan ve Hz. Bab'ın bazı eserlerinden alıntılar almıştı. Ağa Seyyid Abdür Rahim bu sözlerinden dolayı bazıları tarafından reddedildi. Bize şu hikayeyi anlatırdı: ' Hz. Bab şehit olduktan sonra, Ezel'in meşhur olduğu zaman, onunla tanışmak için özellikle İsfahan'dan Tahran'a gittim. İsmi Hz. Bab'ın kitaplarını ve Levihlerini süsleyen, Zuhur Güneşi, Sinanın Sözcüsü olan Hz. Bahauallah'a çarşıda rastladım. İzzetinin binlerce nur perdesinin arkasında gizli bulunduğu bir zamanda O'nun Huzuruyla müşerref oldum. (Ezelle görüşmek için mi geldin ?) diye sordular. (Evet) dedim. Aslında, daha önce Bedest'te Huzuruyla müşerref olmuşum. Kuddüs ve Tahire'nin O'nun önünde eğilmelerinden, tavrından, izzetinin yüceliğinden, eşsizliğini ve ululuğunu da anlamıştım. Ezel'in hareket ve davranışlarını biliyordum; buna rağmen, madem ki Hz. Bab'ın tayin ettiği kişi olarak tanınıyordu, o halde onunla tanışmanın Tanrı'ya yakınlaşmanın bir yolu olabileceğini düşündüm. Hz.

Bahaullah ile beraber evine gittik. Hz. Bahaullah çay getirmelerini buyurdu. Bunun üzerine Ezel semaveri getirdi ve çayları verdi. O, ağızından hikmet ve ilim ırmakları akan Hz. Bahaullah'ın Huzurunda ayakta duruyordu. Hz. Bahaullah çayını içtikten sonra ayağa kalktı ve Ezel'e dönerek (Seni görmeğe gelmiş) , dedi ve sonra evin iç avlusuna gitti. Ezel oturdu, ben önünde eğilerek ona bağlılığımı ifade ettim . Fakat onun bana söyleyecek bir şeyi yoktu.” (3)

Mirza Yahya'nın durumu ile ilgili çelişki Bağdat'ta ve İstanbul'da buldukları dönem boyunca devam etti. Bütün bu zaman hiç kimse Hz. Bab'ın adayı olarak onun mevkiine açık açık itirazda bulunmadı ve o kendi güvenliği bakımından her zaman Hz. Bahaullah'ın yakınında kaldı. Hz. Bahaullah'a Edirne'de baş kaldırmasından sonra bazı temiz kalpli kimselerin daha önce kafalarını karıştıran şüpheler tamamen silinmiş oldu.

Hz. Bahaullah Emrini , Rızvan Bahçesinde sadece bir kaç dostuna açıklamıştı. Bu tarihi olayın haberi Babilerin çoğuna ancak çok sonra bildirilmişti. Eshab Suresi ve diğer ilk Levihler Hz. Bahaullah'ın Makamını açıkça ve alenen açıklamıştı. Mirza Ağa Münib bu önemli Levhi bir çok kişiyle paylaştı. Bunlardan birisi de Hacı Mirza Haydar Ali idi. Haydar Ali bu Levhi ilk defa okuduğu zaman duygularını şu kelimelerle ifade etti:

" ... Mirza Ağa Münirin* de şehirde bulunduğu bir sırada Tahran'a vardım. Eshab Suresi Rablar Rabbinin kaleminden onun onuruna nazil olmuştu ve onun eline geçmişti. Benim kanaat getirdiğimden haberi olduğu ve yüreğimin Kıdem Cemali'ne† yöneldiğini bildiği için, beni çağırdı ve özel surette okumam için Levhi bana verdi. Her ayeti okuduğumda sevinç, kesinlik ve iç görüş

* Cenab-ı Münib

† Hz. Bahaullah

ESHAB SURESİ

dünyasının sanki içimde yaratıldığını hissettim. Bir kaç ayeti büyük bir coşkuyla okuduktan sonra Seyyid Muhammed'in mi Ezel'i kandırdığını, Ezel'in mi Seyyid Muhammed'i kandırdığını veya her ikisinin bir olup O'na [Bahauallah] karşı gelmek ve inkâr etmek için el ele verip dik başlılık ve düşmanlık tavrı mı aldıklarını Mirza münir'e sordum. Bunu duyan Mirza Münir o kadar sevindi ki beni kucaklayarak, 'Onların birleşmelerinin sebebi Hz. Bahauallah'a olan düşmanlıklarıdır. O'na karşı düşmanca harekete geçsinler diye birbirlerini kandırıp saptırıyorlar ' dedi.

Eshab Suresi ile kendimden geçtim ve içime ateş düştü. Beni öyle derinden etkiledi ki aradan elli yıl geçmesine rağmen şimdi bile yaşlılığın getirdiği hareketsizliğe, her yerimin tutulmuş olmasına rağmen bu Levhi her okuduğum veya o günkü duygularım aklıma geldiği zaman kendimi öyle bir coşku içinde buluyorum ki sanki şaşkınlık ve sarhoşluk içine giriyorum. “ (4)

Eshab Suresinde Hz. Bahauallah Mirza Ağa Münib'e sevgi ve teşvik sözleriyle seslenir. Ona Rabb'ı ile yolculuk ettiği zaman, iç görüş ve sadakati sayesinde O'nun Emrinin hakikatini anladığını hatırlatır. Tanrı'nın onu cehaletin derinliklerinden çekip aldığı ve ona böyle lütuf ve ihsanda bulunduğu için şükretmesini buyurur. Kendisini önce dünya ve ahiretteki her şeyden soyutlamasını ve sonra büyük bir kararlılık ve azimle Beyan ehlini uykudan uyandırması için ona seslenir.

O zamanki Babi camiasının durumuna baktığımız zaman Hz. Bahauallah'ın Münib'e ve diğer mübelliğlere muazzam bir görev verdiğini anlarız, bu görev, o camianın yeniden yönlendirilmesi ve zamanı geldiğinde bütün beşeri içine alması mukadder bir dünya camiasına dönüştürülmesiydi. Hz. Bahauallah'ın Makamının "Beklenen Zuhur" olduğu gerçeğinin ahbap toplantılarında ilân edilişi, Emrin yirmi yıl önce başlangıcından bu yana en heyecanlı ve meydan okuyucu bir olaydı. Babi camiasında mevcut sağlıklı

olmayan unsurlara karşı çıkmak muazzam cesaret gerektiriyor ve kalbi temiz olanları da yönlendirmek büyük hikmet istiyordu. Hz. Bahauallah İran'daki elçilerine bu iki özellik ile ilham verdi.

Eshab Suresi okunduğu zaman ahabap arasındaki heyecan ve endişeyi anlatan Şeyh Kâzım Samandari'nin* bir şahadetidir. O, bu Levihte Hz. Bahauallah'ın hitap ettiği kişilerden biridir ve bu sebepten Münib ona bu Levhin bir nüshasını gönderdi ve bu, Şeyh Kâzım'ın eline memleketi olan Kazvin'de geçti.

".....Bağdat'tan itibaren Münib Hz. Bahauallah'a eşlik etti ve geceleri O'nun tahtirevanının önünde elinde fenerle yürüdü. İstanbul'a kadar O'na eşlik etti. Hz. Bahauallah'ın talimatı üzerine oradan İran'a döndü. Kendi adına nazil olan Eshab Suresi Tahran'da eline geçinceye kadar İran'da Emri büyük bir ihtiyatla tebliğ etti. Hz. Bahauallah'ın izniyle yavaş yavaş peçeyi Emrin muhteşem cemalinden kaldırdı. Bunun sonucu olarak sur çaldı ve ahabap arasında yeni bir gayret ve heves yaratıldı. Ciddi gayret ve dikkatli araştırmayla her biri bu ince sırat-ı† geçmeği başardılar.

Bu Levhin bir kopyası Kazvin'e ulaştığı zaman [bu naciz kulun adı da diğerlerinin yanı sıra bu Levihte geçmekte] (ahbab arasında) büyük bir karışıklık meydana geldi ve ciddi bir fesat çıktı. Açıklamak ve aydınlatmak için bir çok toplantılar düzenlendi. Meşveretler,

*Üstün bir ahabap ve Hz. Bahauallah'ın Havarilerinden biri oldu. Daha sonraki ciltlerde daha ayrıntılı bilgi vereceğiz.

† Kelime anlamı "yol" , Müslümanlar, kıyamet gününde çok uzun bir köprü'nün kurulacağına ve ancak bu köprüden geçebilenlerin kurtulacağına inanırlar. İnançlarına göre bu köprü kıldan ince, kılınçtan keskin, ateşten daha sıcaktır. Bütün bunlar, Tanrı Mazhari geldiği zaman insanların ciddi bir şekilde sınavdan geçeceklerini ve sadece o imtihanı geçenlerin O'nun İzzetine nail olacaklarını ifade eder.

ESHAB SURESİ

konuşmalar, araştırmalar ve Kutsal Eserlere başvurmalardan sonra, Tanrı'nın lütfuyla, nasıl olduysa bir şekilde camiadaki her fert doğru yola kılavuzlandı ve istikamet seviyesine erişti.”(5)

Bu dönemde nazil olan Eshab Suresi ve diğer Levihlerin yaratıcı etkisi ve Emrin ileri gelen bazı mübelliğlerinin özverili çalışmaları sayesinde İran'daki camia Mirza Yahya ve onu destekleyenlerin yaptıkları kötülüklerden yavaş yavaş temizlendi. Hz. Bahau'llah'ın cesur kahramanları, Mirza Yahya'nın on yıldan fazla bir zamandan beri Babi camiasının beyinlerini zehirleyen şeytani etkisini, yanlış tanıtımlarını, yalanlarını ve eziyetlerini kökünden söküp atmak için çok zaman ve çaba harcadılar. Bu çalışma 1864 de başladı, iki, üç yıl sürdü. Bu zaman içinde İran Babilerinin büyük çoğunluğu İsm-i Azam camiasına katıldılar.

Hacı Mirza Haydar Ali, Hz. Bahau'llah'ın Emrine giren Babilerin sayısı hakkında ilginç bir görüş ileri sürer. “Vaadedilen kişi olan Kaimin gelişle meyvelerini versin diye Hz. Muhammed ve Kutsal imamların islam ümmetine kameri 1260 yıl* boyunca önderlik ettiklerini ve beslediklerini söyler. 1260 yıl sonra İslamın meyvesi olan Bab göründü, fakat sadece yaklaşık her yüz bin Müslümandan bir kişi O'nun Emrini kabul etti ve arkasından gitti. Buna tezat olarak, Hz. Bab Beyan ehlini sadece altı yıl yönlendirdi. Durmadan ' Beklenen Zuhur ' un geleceği müjdesini verdi, eshabını O'nun gelişine hazırladı, dikkatlerini O'nun ululuğuna ve ihtişamına odakladı, O'nun sevgi tohumlarını

* Hz. Muhammed'in vefatından sonra imamlar İslam Dininin ruhani yöneticileriydiler ve Dinin öğretilerini açıkladılar. Son imam Hicri 260 yılında vefat etti. Bahai inancına göre, Kur'an'ın bir ayetinde Vaad Olunan Kaim bu tarihten bin yıl sonra gerçekleşecektir. Yani Hicri 1260 yılı (Miladi 1844) . “ O (Allah) Emrini gökten yere kadar yürütür. Bu günden itibaren O, bir gün için O'na dönecek. Bu süre sizin hesabınıza göre bin yıl olacaktır.” (Kur'an Sure 32 ayet 5)

kalplerine ekti, sözlerinin akışı ile onları suladı. Nihayet, Hz. Bahauallah Emrini açıkladığı zaman Babi camiasının yüzde doksan dokuzu O'na iman etti ve Emrine sarıldı. Ancak yüzde biri, bencil hırslarından ötürü kendilerini O'nun İzzetinden mahrum ettiler.”

HZ.Bahauallah'ın Edirne'de kaldığı ilk yıllarda İran'a gönderdiği Münib ve diğer mübelliğlerin başlıca görevi, Babi camiasını tebliğ etmektir. Esasen Eshab Suresi'nin kendisi Babilere yöneliktir ve Hz. Bahauallah birkaçına bu Levihte ismen hitap etmiştir. Hz. Bahauallah bu Levihte, İzzetinin perdesini açar ve Hz. Bab'ın geleceğini müjdelediği Tanrı'nın En Yüce Mazharının Kendisi olduğunu açıkça ilân eder. Hz. Bab'ın* dokuz yılı ile ilgili kehanetinin Kendisi olduğunu söyler ve Zuhuru ile sur'un † çaldığını beyan eder. Bu müjdeleri cesaret ve iman ile bildirmesi için Münib'e çağrıda bulunur.

Bu Levihte, Hz. Bahauallah Kendisi ile Hz. Bab'ın esasta aynı hakikat olduğunu ve aynı gerçeğin yeniden açığa çıktığını (zahir olduğunu) açıklar. Kendisini ikinci kez tanınamalarından dolayı onların kör olduklarını söyler, Hz. Bab'ın sözlerinin O'nun Mesajının doğruluğunun kanıtı olduğunu iddia ettikleri halde, Kendisinden nazil olan sözlerin yaratıcılığı ve kudretini idrak etmemelerinden ötürü onlara çıkışır ve Kendi Zuhurunu inkâr ettikleri sürece, Hz. Bab'ın dini dahil, geçmiş bütün dinleri inkâr etmiş oldukları konusunda onları uyarır.

HZ. Bahauallah, Zuhurunun yüceliğini anlattığı zaman, sözleri doruğa ulaşır. Kendi Makamını överken kelimelerinin lafeti ve ihtişamını anlatmak mümkün değildir. Bu bölümlerin orijinal lisanda okunması gerçekten her samimi ve sade insanın kalbinde bir ateş tutuşturur. Bu insanlar, ne kadar büyük olurlarsa olsunlar,

* Hz. Bahauallah'a Tahran, Siyah Çal'da 1852-53 yılında ilk Vahiy'in geldiği yıl. Birinci cildin birinci bölümüne bakınız.

† İslamiyette Kıyamet Gününün işaretlerinden biri de o gün iki tane sur'un çalınmasıdır. Bu kıyamet, Hz. Bab ve Hz. Bahauallah'ın Zuhuru olarak yorumlanmaktadır.

ESHAB SURESİ

hiç kimsenin böyle tam güçlü ve yüce karakterli söz söyleyemeyeceğine tanıklık ederler.

Hz. Bahauallah, Zuhur Güneşinin , yaradılışın kalbinin tam ortasında parlamadığını, ışıklarını tüm dünyaya saçtığını fakat gözleri olmayanların bunu hissedemediklerini eşsiz bir lisanla bildirir, Kendisini tüm insanoğlunun mutlak Rabbi ve bizzat Tanrı'nın Mazharı olduğunu ifade eder, İzzet tahtı üzerinde kurulduğunu ilân eder, Saltanatını kimsenin yıkmaya gücünün yetmeyeceğini teyit eder, nazarında, evrenin bir avuç tozdan başka bir şey olmadığını beyan eder, ağzından çıkan bir kelimenin bile yer ve gök melekutlarında söylenenlerden daha şirin olduğunu teyit eder, Huzuruna müşerref olan ve Kelâmının nazil oluşuna şahit olan gerçek inananları över.

Eshab Suresinin tamamı henüz İngilizce'ye çevrilmediği için Hz. Bahauallah'ın söylemiş olduğu o yüce bölümleri ne kelimelerle anlatmak ve ne de önemini uygun bir şekilde ifade etmek mümkündür. Bunun dışında Hz. Bab ve Hz. Bahauallah'ın kullandıkları terimlere batılınların aşına olmamaları işi daha da zorlaştırıyor. Şimdiye kadar kullanılan ifadeler bu Levihte O'nun Zuhurunun büyüklüğü ile ilgili Hz. Bahauallah'ın sözlerini tasfir eden sadece birkaç zayıf atılımdan ibarettir.

HZ. BAHAUALLAH'IN MAKAMI

Hz. Bahauallah'ın benzer terimlerle Makamını açıkça anlattığı sayısız Levihleri var. Bunların bazı bölümleri Emrin velisi Hz. Şevki Efendi tarafından İngilizce'ye çevrilmiştir. Bu arada bunlardan birkaçını alalım:

" Tevrat'ta Yahova, İncil'de Hakikâtin Ruhu ve Kur'an'da Büyük Haber diye adlandırılan O'dur. [Bahauallah]."

"O olmasaydı hiç bir İlâhi Elçi Peygamberlik elbisesi ile ne donanabilir, ne de kutsal yazıların tek bir tanesi nazil olurdu. Bütün yaradılış buna tanıklık eder."

“Bu Günde, Tek Gerçek Tanrı'nın buyurduğu kelime, en çok kullanılan ve bilinen terimler de olsa yüce ve eşsiz bir ayrıcalıkla donatılmıştır.”

“Beşerin büyük bir kısmı halâ kemale ermemiştir.. Eğer yeterli kapasiteye sahip olsaydı, Biz bilgimizin büyük bir kısmını ona ihsan ederdik. Öyle ki yerde ve gökte oturanlar Kalemimizden akan Kerem vasıtasıyla, Tanrı Bilgisinin dışında, bütün bilgilerden tamamen bağımsız olur, ebedi sükunet tahtının üzerinde güvenle oturmuş olurlardı.”

“Tanrı Huzurunda teyit ederim , Kalem-i Akdes ak alnıma parlak, ihtişamlı harflerle bu parlayan, bu mis kokulu kutsal kelimeleri yazmış : ‘ Ey arz üstünde yaşayanlar, ey göklerin sakinleri, bakın, tanık olun, O gerçekten sizin Mahbubunuzdur. Yaradılış dünyası O'nun bir eşini daha görmemiştir. O'nun gözleri kamaştırıcı Güzelliği, Buyurucu, Güçlüler güçlüsü Eşsiz Tanrı'nın gözünü şenlendirmiştir.”

“Benim Mabedimde yüceler yücesi ve övgüler övgüsü Tanrı'nın mabedinden, Benim güzelliğimde O'nun güzelliğinden, Benim varlığında O'nun varlığından, Benim benliğimde O'nun benliğinden, Benim hareketimde, O'nun hareketinden , Benim razılığında, O'nun razılığından, Benim Kalemimde O'nun kaleminden başka hiç bir şey görünmez. Benim Ruhumda hakikatten başka bir şey yok, ve Benim Kendimde Tanrı'dan başka bir şey görünmez.”

“Bu En Yüce Ruhun ağzından çıkan tek bir harfle Kutsal Ruh meydana geldi, ne olaydı anlayanlardan olaydınız...”

“Hikmet hazinemizde açıklanmamış bilgi yatar. İnsanlara eğer bu hazineden bir kelime açıklamak istesek, her bir kişinin Tanrı Mazharını tanınmasına ve O'nun her şeyi bildiğini kabul etmesine sebep olurdu, tüm ilimlerin sırlarını çözmesine, kendisini gelmiş ve gelecek tüm öğrenimlerden bağımsız yüce bir makamda bulmasını sağlardı. Biz başka ilimlere de sahibiz, ancak bunlardan tek bir kelimesini ne açıklayabiliriz ve ne de insanoğlunun bunların anlamlarının açıklamalarını işitmeğe tahammül edemeyeceklerini biliyoruz. Bilici ve Hikmetli Tanrı Kendi ilminden işte sizi böyle haberdar etti. ” (6)

Hız. Bahauallah'ın bu beyanları ancak O'nun Makamını tanıyanlar ve bu dünyada Tanrı'yı Tanrı Mazharlarının temsil ettiğine kanaat getirmiş kimselerce takdir edilirler. O, her bakışta Tanrı'yı izhar eder ve bu yüzden beşer dünyasının çok üstündedir. Yaratıcı ile yaradılan hiç bir şekilde karşılaştırılmazlar. Varlık dünyası Tanrı Mazharlarının ihtişamı ile karşılaştırılırsa bir hiçtir. O ve ancak O Kendi övgüsünü terennüm eder ve Kendi sıfatlarını metheder. O'ndan başka övülmeğe değer kimse yoktur. Çünkü, insanın makamı hizmettir. Böyle olunca, Tanrı'nın kudret ve azametinin Mazharı ile yüz yüze geldiği zaman sözü bile edilmez. Yaradılan her şeyin rengi, güzelliği ve yaşamı güneş ışınlarına bağlı olduğu gibi insanın da iyiliği ve fazileti Tanrı Mazharlarının görünmesi sonucu aydınlığa çıkar.

Her ne kadar, Hız. Bahauallah'ın Zuhuru ölçülemeyecek kadar büyük ve Makamı son derece ihtişamlı ise de Görülmez ve Erişilmez Tanrı ile hiç bir zaman karıştırılmamalıdır. Hız. Şevki Efendi bu temayı açıklarken şöyle der:

“Böyle büyük bir Varlığa [Bahauallah] atfedilen uluhiyet ve Tanrı'nın tüm isim ve sıfatlarının böyle yüce bir kimsede tamamıyla tecessüm etmesi, hiç bir şekilde yanlış anlaşılmalı veya yanlış tefsir edilmemeli. Böyle güçlü bir Zuhur için vasıta kılınan insan Heykeli, eğer

Dinimizin akidelerine sadıksak, 'Ruhların en derin Ruhu', 'Ebedi Hakikâtlerin Hakikâti' nden her zaman ayrı tutulmalıdır. Tanrı Mazharlarının uluhiyetini yeryüzünde ne kadar översek övelim O görünmez fakat rasyonel Tanrı hiç bir şekilde Kendi sonsuz, bilinmez, bozulmaz, herşeyi kapsayan Hakikatini ölümlü bir varlığın elle tutulur, sınırlı çerçevesinde teccüm ettirmez. Evet, Hz. Bahauallah'ın öğretileri ışığı altında Kendi hakikatini böyle teccüm ettiren bir Tanrı o anda Tanrı olmaktan çıkar. Böyle noksan ve fantastik İlâhi teccüm teorisi panteist antropomorfik Tanrı kavramları kadar Bahai inancının özüne uzak, aykırı ve kabul edilemez bir görüştür. Hz. Bahauallah'ın beyanları her ikisini de şiddetle reddeder ve yanlış olduğunu söyler...

Hz. Bahauallah Tanrı'dan söz ederken şöyle bir açıklama yapar: *'Ezelden beri O Ulu Varlık yüce benliğinin tarif edilmez kudsîyetinde gizlenmiştir ve sonsuza kadar da bilinmez Zâtının nüfuz edilmez sırrına sarılmış olarak kalmaya devam edecektir... Her biri bir Musa olan on binlerce Peygamber Sina dağında arayış içindeyken Tanrı'nın (Siz Beni hiç bir zaman göremezsiniz!) diyen korkutucu sesiyle yıldırımla vurulmuşa döndüler; İsa kadar ulu on binlerce semavi Elçi, (Benim cevherimi asla anlayamazsınız!) yasağıyla tahtlarında dehşet içinde kalakaldılar.'* Hz. Bahauallah Allah ile buluştuğunda: *'Senin ilminin kutsal derinliklerine inmeğe çalışmak önemsiz olan Benim için ne şartırtıcı bir şey! Senin işinin tabiatındaki gücün azametini, yaratıcı gücünün vahyini tahayyül etme çabalarım ne kadar nafil. Beni Sana bağlayan ilişkiyi düşündüğüm zaman, Tanrım, yaratılan her şeye, (Ben gerçekten Tanrı'yım) demek için harekete geçiyorum; Kendi benliğimi düşündüğüm zaman, heyhat, onu, topaktan daha kaba görüyorum!'* (7) diye kendi el yazısı ile bir münacat buyurmuşlardır."

ESHAB SURESİ

Hız. Bahauallah'ın iddialarını anlamak için, zaman zaman gelen "Tanrı Mazharları" fikrini kavramak ve onların fonksiyonlarını tanımak şarttır. Fakat, biz, maalesef, Tanrısızlığın geniş çapta yaygın olduğu bir devirde yaşıyoruz, dolayısıyla bu görev zor geliyor. Din liderleri dinin esasını öylesine çarpıtmışlar ve ışığını öyle soldurmuşlar ki, çoğunlukla dürüst fakat hayal kırıklığına uğramış her gün sayıları artan insanlar agnostik ve ateistler grubuna katılıyorlar. Tanrı'ya inandıklarını iddia eden pek çok kimse ise inançlarının ne gerektirdiğinden emin değiller. Bütün kutsal kitaplarda övülen Tek, Eşsiz, Her şeye Kadir Tanrı şimdi ya kiliselerde ve insanların belleğinde unutulmuş, ya da hala kendi eski dinlerine bağlı kimseler tarafından sayısız yollarla tarif edilen bir ihtilaf konusu haline gelmiştir. Bu devirde "Tanrı" ve "Din" sözcükleri acayip imalar kazanmıştır. Bu da gerçek din ışığının din liderlerinin kokuşmuş uygulamaları ve yanlış aktarmaları ile perdelenmesinden dolayıdır. Emrin alimlerinden Mirza Azizullah Misbah * bu derin fakat sade mısrayı harikulade şiir albümü ve tefekkürlerinde şöyle yazmıştır:

"Eğer papazlar boş hayallere din demeselerdi,
filozoflar dini boş hayaller saymazlardı "(8)

Bir başka yerde şöyle der:

"Tanrı'ya tapan biri vardır, lakin puta bağlıdır; bir başkası, gerçi puta tapar, ama Tanrı Vahdeti şarabıyla sarhoştur." (9)

Hız. Bahauallah levihlerinin pek çoğunda, Emrinin tamamıyla kurulmasından önce dinsizlik ve inançsızlık güçlerinin bütün dünyaya yayılacağını söylemişti. Bir vesileyle şöyle teyit eder:

* Azizullah Misbah ile ilgili daha fazla bilgi kitabın 2nci bölümünde (Soyutlanmak) mevcuttur.

"İnsanların Tanrı'ya inançlarının hayatiyeti her ülkede ölüyor; O'nun devasından başka hiç bir şey onu asla kurtaramaz. Allahsızlık pası beşer camiasının can damarını kemiriyor; O'nun güçlü Vahyinin iksirinden başka onu ne temizleyebilir ve ne canlandırabilir?" (10)

İnsanlık sadece keşmekeşe ve inançsızlığa dönmüyor, dinin lisanını da tamamen yitiriyor.

Dinin ana teması, dünyanın büyük dinlerinin kurucuları olan Tanrı Mazharlarının * etrafında döner. Onların tanınmalarını engelleyen en büyük unsur ilim ve dünya kudretinden yoksun herhangi bir insan gibi gelmeleridir. Dış görünüşleriyle Onların, çaresiz gibi görünmeleri ve alçak gönüllü olmaları halkın çoğunu Onları inkâr etmeğe itmiştir. Ancak ruhani göz sahibi kimseler, O heykelin ardındaki gizli İzzete tanık olmuşlardır. Bu hayatta, iyi ve kötünün ayırt edilmesi için bu, Tanrı'nın bir kuralıdır. Yaradılışı yöneten prensiplerden birisi, insanların bu yeteneği elde etmedikleri sürece Tanrı'nın inayetine mazhar olamamalarıdır. En büyük lütuf Tanrı Mazharını tanımaktır, bu da insanlara bedava verilmez. Hakikât Güneşinin orada parlaması için kalp aynasını temizlemekle onu kazanmalıdır. Dış görünüşü ile hiç bir ululuk veya üstünlüğü olmadan Tanrı Elçisi olduğunu iddia eden Tanrı Mazharlarının kişisel koşulları, Onlara inanmayanların inkâr etmeleri için başlıca nedendir.

Hz. Bahaullah bir Levhinde şöyle buyuruyor:

"Dik kafalıları böyle bir uzaklıktan kurtarıp Kendine çekmek ve Huzuruna erdirmek, şüphesiz, Hakikât Maşrıkının elindedir. ' Tanrı istemiş olsaydı bütün insanları bir Millet yapardı.' Fakat maksat, temiz ruhlu ve feragatkâr kimselerin kendi iç güçleriyle Ulu Deryanın kıyılarına yükselmelerini sağlamak ve bu

* Birinci ciltte " Tanrı Mazharları" bölümüne bakınız.

ESHAB SURESİ

suretle Zülcelalin Cemalini özleyip arayanları hakikat yabancıtı muannidlerden ayırt etmektir. Kalem-i Aleml Ebhanın hüküm ve takdiri böyledir....

İlâhi Adalet Mazharlarının, Semavi İnalet Matlalarının insanlar arasında dünyevi saltanat ve servetten mahrum olarak görünmeleri yine bu iki zümreyi birbirinden ayırt etmek prensibini güden ilâhi hikmet ve gaye icaplarındandır. Zatı Ezeli kendinde gizli herşeyi açığa vursaydı, Celalinin bütün ihtişamı ile parıldılar saçsaydı, O'nun kudretinden kimse şüpheye düşemez ve kimse O'nun doğruluğunu red ve inkâr etmeğe mecal bulamazdı. Evet, hatta o şiddetli parlamışlar karşısında gözler kamaşıp görmeden kalacak ve bütün yaratıklar büsbütün yok olacak derecede yıldırımla vurulmuşa dönecekti. Bu takdirde iyi kötüden ve inanan inanmayandan nasıl ayırt edilebilirdi?" (11)

Bir başka Levihte (12) eğer Tanrı Mazharı isterse sadece tek bir kelimeyle dünyayı fethedebileceğini ve tüm sakinlerinin kalbini kazanabileceğini söylüyor. Böyle bir şey olacak olsa her fert O'nun Hakikatini kabul ederdi. Fakat böyle bir kabulün hiç bir değeri olmazdı. Hz. Bahauallah Tanrı'nın kullarının kalplerini yokladığını, böylece iyi ile kötünün birbirinden ayrıldığını beyan eder. Bunu ortaya çıkarmak için arada bir Mazharları O'nun İzzet ve Gücünün işaretlerini açıklar ve diğer zamanlarda saklar. Hz. Bahauallah'ın çeşitli vesilelerle onları denemek için her şeyi kapsayan bilgi ve gücünün işaretlerini insanlardan özellikle gizlediğinin belirtileri var. O, İzzetinin önüne perde çekti, dolayısıyla iç gözü olmayan pek çok kimseye ilâhi sıfatlarla donanmamış gibi göründü.

Tanrı Mazharlarının gelmesiyle birlikte gelen imtihanlar o kadar büyüktür ki hatta O'na inanan ve Emrini kabul eden bazıları bu imtihanlara dayanma güçlerinin olmadığını görürler. Din ve inançları sonunda sararıp solar. Gurur ve ihtiraslarıyla Tanrı Mazharlarına ortak koşanlar da var. Hz. Bahauallah ile yüz yüze

gelen bazı meşhur kimseler O'nun ululuğuna tanık oldukları halde kuruntularıyla kendilerini O'nun mertebesine çıkarmaya çalıştılar. Kör oluşlarının ana sebebi kendi başarılarıyla övünmeleri idi.

Tanrı Mazharı insan idrakinin çok ötesinde bir makama sahiptir. O, bütün yaratılanların üzerinde bir alemde yaşar. Kendini insanlara açıkladığı zaman, Mesajını onların anlayacağı dille anlatmaktan başka çaresi yoktur. Böyle yaptığı için de her türlü ilâhi güçten yoksun herhangi bir insanmış gözüyle bakılır.

Hız. Bahauallah bir levhinde, insanların tedavisi güç bir hastalıktan muzdarip olduklarını söyler, yani az bir anlayış ve bilgi edinmiş kimselerin kendilerini Tanrı Mazharı ile bir tutmaları gibi. O'nu kendi ölçüleri çerçevesinde düşündüklerinden dolayı O'nun Makamını takdir edemezler. Hız. Bahauallah pek çok kişinin bu hastalıktan muzdarip olduklarını buyurur. Değerlerinin ne olduğunu görmelerini, Emrinin hakikati ile insanların işleri arasındaki farkı ayırt etmelerini sağlamak için Tanrı'nın onların kalplerini örten perdeyi kaldırması için dua eder.

Hız. Bahauallah, Eshab Suresi'nde O'na olan sevgiden başka hiç bir şeyin, bugün insanlara yararı olmayacağını beyan eder. Kalplerini başka şeylere bağılıktan arındırmadıkça bu sevgi insanların kalplerinde yaratılamaz. İşte o zaman kalp aynalarının O'nun muhteşem güzelliğini yansıtacağını buyuruyorlar. **Saklı Sözler** 'de Hız. Bahauallah bunu doğruluyor:

“Ey Ruh Oğlu !

İlk öğüdüm şudur: İyi, güzel ve aydın bir yüreğin olsun ki daimi, baki, ezeli ve kadim bir padişahlığa eresin.” (13)

Babi camiasına hitaben, bugünün sorgulama günü olmadığını çünkü, ezelden beri insanoğlunun gözünden saklı duranın geldiğini söyleyerek onları uyarır. İzzet ve İktidarını tanımadıkları için onları paylar. Hız. Bab'ın "Beklenen Zuhur"a bahşedilen yaratıcı kudretle ilgili sözlerinden bahsederek ağzından çıkan tek bir kelimeyle bütün yaratılan şeylerin var olduğunu doğrular ve tüm

ESHAB SURESİ

yaradılış aleminde O'nun Huzuruna çıkıp tek bir kelime söyleyecek güçte kimsenin bulunmadığını meydan okuyan bir lisanla teyit eder. O'nun Saltanatının kanıtıyla her varlığın boyun eğdiğine tanıklık eder. Şu duygusal meydan okumayla sözlerine son verir:

"Bu Gencin boğazında hapsedilmiş kelimeler var. Eğer bunlar iğne deliğinden daha küçük bir delikten işa edilecek olsalar, dağların ufalanmasına, ağaçların yapraklarının solmasına, meyvelerinin dökülmesine neden olurdu; her başı tapmak için eğmeğe ve her yüzü hayranlıkla bu Kadir Hükümdara dönmeğe zorlardı. O, çok zaman ve değişik hallerde hırsla yutan alevler gibi, dalgalı okyanus gibi, parlak ışık gibi, kutsal toprağa kök salmış ve dallarını ölümsüz izzet tahtının ötesine yaymış ağaç gibi görünür." (15)

Benzer ifadeler diğer levihlerde de görülür. Örneğin, *Akdes Kitabı*'nda Hz. Bahaullah buyuruyorlar:

"Ey din liderleri! Görüş ya da iç görüşte aranızda Benimle boy ölçüşecek olan kimdir? Sözde veya Hikmette Benim dengim olduğunu iddia etmeye cesaret gösterecek kimse nerede bulunabilir? Rahman olan Rabbıma yemin olsun, hayır! Yeryüzünde her şey gelip geçecek; Aziz ve Sevgili Rabb'inizin Cemali budur." (16)

Hz. Bahaullah'a has özelliklerden birisi de bu Dinin sahibinin, yaklaşık on yıl Hz. Bab'ın eshabına Makamını açıklamamayı seçmesiydi. Fakat buna rağmen o zaman içinde Tanrı'nın Kelamını aralıksız söyledi. Pek çok kimse O'nun şahsına cebzolmuştu ve iç gözü olanlar ise Beyanda vaadedilen "Beklenen Zuhur" un O olduğunu anlamışlardı. Fakat, O, bu zaman içinde hiç bir iddiada bulunmadı. O'nun Yüce Makamını bilenlere de bunu başkalarına yaymamalarını öğütledi.

Eshab Suresi'nde Hz. Bahauallah, bunun sebebini açıklar. Emrinin peçesini tedricen kaldırmasının beşeriyet için bir rahmet olduğunu ifade eder. Çünkü, böyle kuvvetli bir Zuhurun ışığı dünyaya birden bire salıverilseydi, ruhen zayıf olanların O'nun ihtişamı ile gözleri kamaşır ve ağırlığı altında ezilirlerdi.

Aynı Levhin bir başka yerinde Hz. Bahauallah buyuruyorlar ki eğer Kelamını* tam gücüyle açıklamış olsaydı arz sarsılır ve gökler yarılırdı. Bunu gizlemekle Tanrı kullarına sabır ve merhamet göstermiş oluyordu. Emir tarihini gözden geçirecek olursak, görürüz ki Hz. Bab da Yüce Makamını insanların gözleri önüne kademeli olarak sermiştir. Şiilerce vaad olunan Kaimle halk arasında aracı diye inanılan Peygamberlerin Sultanı, İslamın vaad ettiği, tüm yaratılan şeylerin O'ndan var olduğu 'Nokta-i Ula' Zuhurunun ilk yıllarında insanlığa bir sevgi nişanesi olarak sadece Bab (kapı) olarak bilinmek istedi.† Bu iddia daha sonra Kendisinin Kaim olduğu iddiası kadar meydan okuyucu değildi. Haberinin ağırlığını taşıyacak kapasiteye sahip oldukları zaman taraftarlarına Makamını kademeli olarak açıkladı.

FİTNE - FESATTAN KAÇINMA EMRİ

Hz. Bahauallah, Eshab Suresi'nde, Emrinin ilerlemesi için dostlarının kıyam etmelerini teşvik eder ve kılıcın Tanrı Emrine zafer getirmeyeceği konusunda onları uyarır. Emir, iyi ameller, dünya bağlarından arınmak ve O'nun sevgisine bağlılıkla

* Tanrı sözünün kudreti birinci ciltte daha ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

† Gerçi Hz. Bab'ın iddiası Kendisinden daha büyük bir Zuhur için Kapı olduğu idi, ama, gene de, halkın çoğunluğu, Bab lâkabını Kaim ile halk arasında aracı olarak kabullendiler. Aslında, Kaim'in Kendisi olduğu iddiasını duydukları zaman, eshabından bazıları imanlarını yitirdiler ya da imanları sarsıldı. Örneğin, Azim'in hikayesine bakınız. (Nebil Tarihi S. 313, Amerikan baskısı)

ESHAB SURESİ

yüceltilecektir. Hz. Bahauallah bununla ilgili dostlarına bir direktif verir: Münkirler (inkâr edenler) ordusu kendilerine saldıracak olurlarsa, onları Tanrı'nın Kelâmının kudretiyle yenmelidir, kaba kuvvete baş vurmamalıdır.*

Hz. Bahauallah'ın bu ve diğer pek çok levhinde görülen en önemli emirlerden birisi fitne ve fesattan sakınmaktır. Bu emir Bahai yaşamının temelidir ve hem kişileri hem de camiyayı etkiler. İnsanın ruhunu allahsızlıktan ve camiyayı çöküntüden korur. Hz. Bahauallah bir levhinde (17) ahbabların en ufak fitne kokusu veya nifakın sezildiği olaydan uzak durmalarını söyler. Yılandan kaçır gibi ondan kaçmalarını öğütler.

Bir başka Levihte şöyle buyurur:

"Ey dünya halkı! Bu en Büyük Zuhurun mümeyiz vasfı, insanlar arasında ihtilaf, fesad ve nifaka yol açan şeyleri Kitaptan silip yerine sürekli ülfet, ittihat ve ittifakın esaslarını koymamızdır. Ne mutlu bu esasları tatbik edenlere!"

Fesat kokusu duyulan her şeyden sakınmalarını evvel ve ahir dostlara tavsiye ettik. Dünya inkilap içerisinde çalkalanıyor, insanların zihinleri tam bir karışıklık içinde. Adaletin aydınlığı ile onları aydınlatmasını, her durumda haklarında hayırlı olan şeyi onlara tanıtmalarını Yüce Tanrı'dan dileriz. Her şeyden ve herkesten müstağni Yüce Tanrı odur." (18)

İhtilaf ve fitne kasveti bugün dünyada arttıkça ve beşeriyet çaresizce onun karanlık uçurumuna doğru çekildikçe, ister dini, ister politik veya sosyal olsun, nifak kokusundan arı olabilecek sebep bulmak artık çok zor. Diğer taraftan, dünya milletleri arasında birlik ve dostluğu teşvik eden Hz. Bahauallah'ın Dini, Kendi eşsiz sistemine nifak, ihtilaf ve kavganın zararlı etkisini sokmak yolunda fertlerin veya grupların her türlü çabasını

*Birinci cildin 282-3.sayfalarına bakınız.

haddizatında reddeder. Hz. Bahauallah'ın gururlu ve kibirli ahbab Cemal Burujirdi'ye *hitap ettiği Levihteki sözleri şöyle:

"..... bugün bu Emre dostlar arasındaki ayrılık, kavga, didişme, soğukluk ve kayıtsızlık kadar zarar verecek bir şey yoktur. Allah'ın kudret ve yardımıyla böyle hallerden kaçınız. O'nun Birleştirici, Bilici, Hikmetli adına güvenerek gönülleri birbirine bağlamaya çalışınız." (19)

Hz. Bahauallah'ın Emrine sarılanlar başka dinden olanlarla sevgi ve dostluk ruhuyla arkadaşlık ederken, inançlarının temel prensibine ters düşebilecek herhangi bir etkinliğe katılmaz, ya da desteklemezler. Başlıca örnek, onların söz , ya da davranışla olsun, politikaya katılmamalarıdır. Bugün hiç bir kurumun politikada olduğu kadar bozulmuş olmadığını söylemek doğru olur. Bunlar, insanoğlunun karakterinin en kötü yanının sergilendiği araçlardır. Bugün, politikayı idare eden itici kuvvet çıkardır; birçok olayda kullandığı araçlar entrika, taviz ve aldatmacadır; verdiği meyveler ise ihtilaf, kavga ve harabiyettir. Hz.Bahauallah'a inananlar bu çerçeve içerisinde nasıl çalışabilir? Nasıl politikaya girer ve Hz. Bahauallah'ın koyduğu bu yüce prensiplere bağlı kalabilirler? Evrensellik, insan ırkı birliği, doğru sözlülük ve onurluluk, doğruluk ve dürüstlük, sevgi ve dostluk bugün politikanın güttüğü yolun tam tersi.

Beşer camiasında mevcut nizamın yıkıcı tabiatını, politik dini ve sosyal kurumlarının iflasını ve beşer ırkına birliği getirme yeteneksizliklerini gören Bahailer, Hz. Bahauallah'ın öğretileri doğrultusunda dünya çapında yeni bir nizamın çatısını kurmakla meşguller.[†]

* Birinci cildin 120-1.sayfalarına bakınız.

[†] Bu konuyu kapsayan çalışmalar için Hz. Şevki Efendinin "The World Order of Bahauallah" ve "The Promised Day is Come" eserlerine bakınız.

ESHAB SURESİ

Emrin velisi Şevki Efendi Bahai dünya camiasını ve insanlık için yeni bir dünya nizamı yaratmasındaki rolünü tarif ederken şöyle yazar:

"Yüce görevlerinin bilincinde, ve dinlerinin sahip olduğu cemiyet kurma gücünden emin olarak, Hz. Bahau'llah'ın cenin halindeki Dünya Nizamının olgunlaşması ve gelişmesi için gerekli araçları düzenlemek ve geliştirmek yolunda yılmadan ve usanmadan büyük bir gayretle hızla ileri doğru itmekte. Bahai camiasının dünya çapında hayatlarını tamamen vakfettikleri işte bu yavaş fakat zorlanmadan yapılanma işlemi darbe yemiş cemiyetin tek ümidini oluşturur. Çünkü bu yol Tanrı'nın değişmez maksadının üretici etkisiyle harekete geçmiş ve Emrinin Nazm-ı idaresi çerçevesi içinde gelişmektedir.

Politik ve sosyal kurumlarının yapısının bozulduğu, görme gücünün buğulandığı, bilincinin karmakarışık olduğu, dini sistemlerinin kanının çekildiği ve faziletlerini kaybettiği bir dünyada şekillenmekte bulunan bu son derece canlı ve her şeyi kapsayan bu şifa verici Araç, bu mayalayan güç, bu bağlayıcı kuvvet, teşkilatlanmakta, kuvvetlerini seferber etmekte, ruhani fetih ve insanlığın tamamen kurtuluşu için hazırlanmaktadır. Gerçi ideallerini tecessüm eden cemiyet küçük olabilir, direkt ve elle tutulur faydaları henüz dikkate değer olmayabilir, fakat sahip olduğu ve fertleri yeniden canlandıracak ve yıkılmış dünyayı yeniden kuracak potansiyelleri sonsuzdur...

Her ne kadar kendi hükümetlerine bağlı iseler de, güvenlik ve refahlarını etkileyecek herhangi bir şeyle derinden ilgilenirlerse de, çıkarlarını en iyi şekilde ileriye götürecek her şeye katılmak için istekli iselerse de Bahailer, Tanrı'nın bu dini fırtınalardan, bölünmelerden ve politika sahnesinin tartışmalarından çok yüksekte

tuttuğuna inanırlar. İnançlarının temelde gayri politik, karakter itibariyle milliyetçiliğin üstünde, kesinlikle partizan olmayan ve tamamıyla milli ihtiras, iş ve maksatlardan arınmış olduğunun bilincindedeler. Böyle bir din sınıf veya parti bölünmelerini tanımaz. Tereddüde veya kaçamağa kapılmadan, kişisel olsun, bölgesel veya ulusal olsun her türlü özel çıkarı beşeriyetin üstün çıkarlarına feda eder; çünkü halkları ve milletleri birbirine bağımlı olan bir dünyada, parçanın menfaatinin ancak bütünün menfaati ile temin edileceğine, ve bir bütünün genel çıkarları ihmal veya göz ardı edilirse onu oluşturan parçalara sürekli bir çıkar sağlanamayacağına kesinlikle inanır.

Bahailer Dinlerinde bir mezhepleşme veya tarikatçılık olmadığına, kaynağı, kökeni ve etkinlikleri ne olursa olsun her türlü dini teşkilattan farklı olduğuna kuvvetle inanırlar. Akideleri, gelenekleri, sınırlılıkları ve kendine has görüşleri ne olursa olsun, hiç bir dini teşkilatın (Bütün mevcut politik gruplar,partiler,sistemler programlarda olduğu gibi) her bakımdan Bahai inancının ana prensiplerine uygun olduğu söylenemez. Hz. Bahauallah'ın dinine inanan her vicdan sahibi Bahai, politik ve dini kurumlara hayat veren bazı prensipleri, şüphesiz kolayca kabul edebilir. Fakat bu teşkilatlardan hiçbiriyle ne özdeşleşebilir, ne de onların dayandığı akide, prensip ve programları kayıtsız şartsız onaylayabilir.

Şunu da unutmamalı ki, İlahi kurumları en az kırk ülkede* kurulmuş olan bu Emir, bu ülkelerin hükümetlerinin politikalarının ve çıkarlarının devamlı olarak çatıştığı ve her gün biraz daha karmaşık ve akıl karıştırmacı hale geldiği bir durumda, ister ferden isterse teşkilatlı kurumlar halinde, politik faaliyetlere

* 1936'da yazılmış, 1977 yılının Nisan ayında 330 ülkede adada ve müstemlekelerde Bahai teşkilatı vardı.

ESHAB SURESİ

katılmalarına izin vererek, öğretilerinin bütünlüğünü nasıl koruyabilir ve inananların birliğini nasıl sağlayabilir? Büyüyen teşkilatın canlı, kesintisiz ve barış içinde gelişmesini nasıl temin edebilir? Dallanıp budaklanarak, birbirleriyle uyumsuz din sistemleri, mezhepler ve inançlarla karşı karşıya gelen bir Din, inananlarının modası geçmiş inanç ve doktrinlere katılmalarına göz yumarsa, nasıl olur da kendi ilâhi sistemi içinde birleştirmeye gayret ettiği kimselerin kayıtsız şartsız bağlılığından emin olabilir? Beraberlikten farklı olan biçimsel bağlılığın kaçınılmaz olarak ortaya çıkaracağı sürekli sürtüşmelerden , yanlış anlamalardan ve tartışmalardan nasıl kaçınabilir?” (20)

TEBLİĞ ETME EMRİ

Eshab Suresi'nin başından sonuna kadar, Hz. Bahauallah Münib'e sebat etmesini, Allah'a tevekkül etmesini, hatta bütün insanlar ona kılıçlarını çekse ve her yandan ona saldırsalar bile, hiç kimseden korkmamasını ısrarla söyler. Hz. Bahauallah yüce kelimelerinin kudretiyle onun içine kuvvet ve kudret ruhunu akıtır, Emrini korkusuzca, fakat hikmet ve tedbirle Babiler arasında tebliğ etmesini emreder, onları Kendini tanımaktan alıkoyan peçeleri, bütün yaratılanların O'nu tanımalarını engelleyen her türlü peçeyi yüzlerinden sıyracak bir kuvvette yırtmasını emreder ve Tanrı'nın onu ilâhi koruması altına aldığı temin eder.

Hz. Bahauallah bir çok kez Münib'e Emrini samimi olan kimselere tebliğ etmesini, kendisine düşmanlık edenlerin arkadaşlığından kaçınmasını hatırlatır. Yalnız Tanrı'nın aşkıyla yüzleri parlayan Babilerle Eshab Suresi'ni paylaşmasını ve başkalarına bahsetmemesini öğütler.

Hz. Bahauallah, Emrin ilk günlerinden itibaren Emrini tebliğ etmelerini eshabına fârz kılmıştır. Her inanana yöneltilmiş olan bu emir, tüm Bahai etkinliklerinin temelini ve ferdin ruhani saadetinin oturduğu temel taşı oluşturur. Emrini tebliğ etmenin fevkalade önemini vurgulamak isteyen Hz. Bahauallah, Cemal Burujirdi'ye

hitap ettiği bir levihte (21) Batıda oturuyor olsa ve Doğuda birinin Tanrı ilmini elde etmek ve O'nun Mazharını kabul etmek için sabırsızlandığını öğrense, bu arayıcıya hayat kevseri vermek için imkânı varsa bu uzak ülkeye gitmesinin farz olduğunu ifade eder.

Hz. Bahauallah bir başka Levihte şöyle buyurur:

"Ey Ehli Baha! Tanrı'nın Emrini yayınız; çünkü Tanrı, Kendi Emrini yaymak için herkesi görevlendirmiş ve bunu işlerin en değerlisi olarak kabul etmiştir. Bu amelin makbul olması, Emri yayanın Müheymin, Aziz ve Muktedir olan Tanrı'ya tam bir iman ile iman etmiş olmasına bağlıdır. Bundan başka, Tanrının Hükmüne göre, Emir cebir ve şiddet vasıtasıyla değil söz ve beyan kuvvetiyle yayılmalıdır. Yüceler yücesi, Hikmetliler Hikmetlisinin Melekutundan Emir işte bu suretle indirildi. Bir kimseyle sakın münakaşaya girişmeyiniz, onu tatlılıkla yola getirmeye çalışınız. Sözünüzü dinleyip kabul ederse ne alâ , aksi takdirde, onu kendi haline bırakıp yüzünüzü Tanrı'nın mukaddes katına, ışıldar Kutluluk Makamına çeviriniz."(22)

Emrin beşığı olan İran'da, ilk zamanlar tebliğ işi muazzam bir bağlılık ve fedakârlıkla yürüdü. Ahabplar takım halinde çalıştılar. Aralarında halkla ilişkiye geçen, güvenlerini kazanan, saiklerinin ve geçmişlerinin ne olduğunu iyice araştırdıktan sonra onlara Emri tebliğ edip sonra ahbap toplantılarına getirenler vardı. Diğer yandan bilgi sahibi olan ve toplantılarda güzel konuşan hatipler vardı. Tanrı Emrinin meydan okuyan iddialarının tartışılması için ev sahipliğı yapan ve o havayı yaratımlar da vardı. Bütün bu ahbaplar el ele verip hep birlikte çalıştılar. Çok sayıda insanlar Emre katılınca ve pek çoğu canlarını O'nun uğruna feda edinceye kadar, ahbaplar mutlak birlik ve sadakâtle Hz. Bahauallah'ın Emrini tebliğ ettiler.

Emrin yetmiş yedi yıllık kahramanlık döneminde (Hz. Bab, Hz. Bahauallah ve Hz. Abdülbaha'nın dönemlerinde) İran'ın temiz

ESHAB SURESİ

kalpli kimselerinin, Hz. Bahauallah'ın Emrinin gölgesi altına getirildiklerini söylemek doğrudur. Bu dönemde o milletin cevher gibi özü, İsmi Azam camiasına cezbedildi.

Hz. Bahauallah bir Levhinde buyuruyorlar:

"Gerçek Tanrı'nın doğruluğuna yemin olsun! Eğer bir zerre mücevher kayboldu ve dağlar gibi taş yığını altına gömülse ve yedi derya ötesinde saklı kalsa, Kudret Eli mutlaka onu pak ve tozlardan arınmış olarak Bugünde açığa çıkarır." (23)

Evet, İlâhi Kudret Eli kısa zamanda İran halkından bir çok kahramanlar yarattı ve onlara lütuf ve ihsanını bahşetti.

Hz. Bahauallah, bir mübelliğin atacağı ilk adımın, kendisini tebliğ etmek olduğunu inananlarına öğütledi. Bir Levhinde buyuruyorlar:

"İçinizden biri Rabbin Emrini tebliğ etmek isterse, her şeyden önce kendi kendini tebliğ etmelidir ki onun sözünü işitenlerin kalpleri cezbedilmiş olsun. Bir mübelliğ önce kendi kendini tebliğ etmedikçe sözü arayıcının kalbinde heyecan uyandırmaz. Ey Kavim! Başkalarına iyi öğütler verip kendileri o öğütleri tutmayan kimselerden olmayınız. Bu gibilerin sözleri, bu sözlerin söylenmiş olmasından da öte, her şeyin hakikâti ve bu hakikâtlere ötesinde Tanrı'ya yakın duran meleklerin onları yalancılıkla itham etmesine sebep olur."

Böyle bir kimse herhangi bir kimseyi etkilemeyi başarır, bu başarı Aziz ve Hakim Hükümüne göre, ona değil Tanrı sözlerinin nüfuz ve tesirine atfolunmalıdır. Mübelliğ, Tanrı'nın nazarında, kendisi eriyip tükenirken çevresine ışık saçan bir mumdur." (24)

Napolyon III'e yazdığı ikinci Levhinde, Hz. Bahauallah inananlarına seslenir ve Emri tebliğ etmeleri için onları şu kelimelerle teşvik eder:

"Tanrı herkese, O'nun Emrini tebliğ etme görevini yüklemiştir. Bu görevi yapmak için her kim ayağa kalkarsa, O'nun Mesajını vermeden önce, dürüst ve övgüye değer karakterle kendisini süslemeli ki sözleri onun çağrısına açık kalpleri cezbedebilsin. Bu olmadan, dinleyenleri hiç bir zaman etkileyemez." (25)

Açığa çıkarılması gereken önemli nokta şu ki ,tebliğin ana maksadı Bahai camiasının sayısını arttırmak değildir, gerçi sonuçta böyle olursa da. Asıl amaç, kişinin Hz. Bahauallah'ı tanınması ve O'na yaklaşmasıdır. Bütün yaradılış aleminde kişinin Tanrı'ya cezbolmasından daha önemli bir şey yoktur. Fiziksel dünyada arz ve onun yörüngesine giren her cisim ile arasında var olan çekimi gözleriz. Arz her şeyi kendine doğru çekmeğe çalışır ve her cismin son hedefi ona ermek ve orada kalmaktır. Aynı çekim kanunu Yaratıcıyı yarattığına bağlar. Ruh, Tanrı dünyalarına cezbolur. İki arasında engeller kalkarsa, kişi son hedefine ulaşır. Tanrı Emrini tebliğ etmek, bu engelleri kaldırmanın ta kendisidir. Ruh Hz. Bahauallah'ı tanıdığı zaman meskenine varır ve Tanrı'nın nazarında kullarının kendisine tamamiyle cezbedilmesinden daha güzel bir şey yoktur.

Bahai mübelliğinin amacı Tanrı Mesajının yüceltilmesi ve kişinin O'nun Emrini kabul etmesinin sağlanması, O'nu övmesi ve O'na yaklaşmasıdır. Her şeyden çok , tebliğ işi Tanrı'yı sevindirir. Hz. Bahauallah bir Levhinde (26) buyururlar ki Tanrı'yı iki şey sevindirir: Tanrı korkusu ile dökülen göz yaşları ve yolunda akan şehit kanı. Fakat Hz. Bahauallah inananlarına canlarını feda etmek için gönüllü olmamalarını önerdiğinden, bunun yerine Emri tebliğ etmelerini buyurmuş.

HZ. Bahauallah, bir kaç levhinde Tanrı korkusunu, Tanrı'ya yakın olma sebebi olarak tarif eder. Bazıları için bu ifadenin

ESHAB SURESİ

kıymetini bilmek zor olabilir. Çünkü sevecen bir Tanrı'dan neden korkulsun? Bir olayın üstesinden gelemediği zaman insanda bir korku doğar ve kendisini tamamen kontrol altında gördüğü zaman güven gelişir. Örneğin, kendisine sorumluluk verilen kimse sorumluluğunu yerine getiremezse üstleriyle karşılaştığı zaman korkuya kapılır, çünkü onların adil davranacaklarını bilir. Bu yaşamda insan Tanrı'nın emirlerini yerine getirmez, suç işler ve Tanrı'nın kanunlarını çiğnerse bu durumda bir gün yaptıklarının hesabını vermek için çağırılacağını bildiği için nasıl rahat edebilir? İnsan Tanrı'dan korkmazsa bu onun kusurları olmadığını bir işareti ya da yaptıklarının hesabını öbür dünyada vereceğine inanmadığındandır. **Saklı Sözler** de Hz. Bahauallah kullarına şu sözlerle seslenir:

"Ey Varlık oğlu !

Sorguya çekilmeden önce her gün sen kendi kendini sorguya çek; çünkü ölüm ansızın gelir ve ettiklerinin hesabını vermek zorunda kalırsın." (27)

İnsan Tanrı'ya ne kadar yaklaşırsa hatalarını o kadar çok anlar ve Tanrı'dan o kadar çok korkar. Hz. Bahauallah'ın Eserlerinden seçilen aşağıdaki pasajlar insanın ruhani sıfatlar kazanması ve Emirde güçlenmesi için Tanrı korkusunun bir araç olduğunu açıkça belirtir.

"Bütün yeryüzü sakinlerini koruyan müstahkem kale, Tanrı korkusudur. Odur beşeri koruyacak sebep, odur insanları koruyacak vasıta. Evet, insanın varlığında, insanı her yaraşmaz şeyden uzaklaştırıp koruyan bir hassa vardır ki, bunun adına haya demişlerdir; fakat bu, az kimselere mahsustur, herkes bu rütbe ve makama haiz olamaz. Günün hükümdarları ve dünyanın ruhani liderleri dine yapışmalı; çünkü din vasıtasıyla ki Tanrı korkusu Tanrı özgesine aşılır." (28)

Ve yine:

"İnsanlara takva (Allah korkusu) tavsiye eyle. Tanrı'ya yemin olsun. Takva Rabbının askerlerinin başbuğu, takva askerleri ise güzel ahlak ve iyi amellerdir. Bütün asırlar ve nesiller boyunca gönül kalp şehirlerini fethedeyen, nusret ve zafer bayraklarını en yüce noktalara diken bunlardır." (29)

Hikmet sözlerinde buyuruyorlar:

"Hikmetin özü Tanrı korkusu, cezasının korkusu, adalet ve iradesinin idrakidir." (30)

Daha önce de bahsedildiği gibi Tanrı'nın gözünde en geçerli diğer amel kendini O'nun uğruna feda etmek ve şehit olarak ölmektir.

Yaradılışın en büyük sırlarından birisi fedakârlıktır. Biz bunu bu dünyada tam olarak takdir edemeyiz. Fakat tabiat aleminde bunu gözleyebiliriz. Her hangi bir yaratılan şey daha yüce bir aleme yükseltilecekse, kendi varlığını feda etmeli, yeni ve daha yüce bir yaşamın parçası haline gelmelidir. Bu dünyada insanın erişeceği en büyük yükseklik Tanrı Emrine hizmettir. Emre hizmet etmek için heves ve bağlılıkla ayağa kalkması Tanrı'yı sevindirir, özellikle inanan kişi kendi çıkarlarını, zamanını, varlığını ve kendisi için değerli her şeyini Rabbına hizmet olsun diye feda etmeğe hazırsa. Fakat Tanrı Emrinin ilerlemesi için hayatını feda etmeğe hazır olmak insanın bu dünyada yapacağı en son fedakarlıktır ve de Tanrı'nın nazarında en değerlisidir.

Saklı sözler 'de Hz. Bahaullah buyuruyorlar:

"Ey İnsan Oğlu !

Düşün, yataкта mı ölmek istersin, yoksa uğrumda toprak üzerine düşüp yolumda şehit olmak ve

ESHAB SURESİ

cennetlerin en yücesinde Emrime matla ve Nuruma mazhar mı olmak istersin? İnsaf et ey kul!"

"Ey insan oğlu !

Cemaline yemin olsun! Saçlarının kanınla boyanması Benim katımda kainatın yaradılışından ve her iki cihanın ışığından daha büyüktür: ona çalış, ey kul !" (31)

Hız. Bahauallah inananlarına bu en büyük bağıllık ve şehit olma arayışı yerine Emri tebliğ etmelerini buyurmuştur. Şehit olma yerine hayatlarının tamamını O'nun Emrini tüm insan ırkına tebliğ etmeğe adamalarını inananlara emretmiştir.

Hatta, bir Levhinde (32) Hız. Bahauallah, bu devirde canını feda etmek yerine Emrini hikmetle tebliğ etmenin tercih edildiğini açıkça belirtmişlerdir. Hız. Bahauallah yaşamı boyunca Tanrı Emrini hikmetle tebliğ etmelerini müminlerine tembihlemiştir. Emrinin halka bir ayırım yapmadan duyurulmasını hiç bir zaman onaylamamıştır. Özellikle Bedi'nin * şehadetinden sonra, İranlı ahabplara kendi güvenleri ve Emrin korunması bakımından çok dikkatli olmalarını, halka yaklaşımlarında tedbirli olmalarını, onları galeyana getirmemelerini ve tahrik etmemelerini tekrar tekrar tembihlemiştir.

Hız. Bahauallah bir Levhinde eshabına şöyle öğütler:

"Bugün Biz kendi dinini gizleyen korkakların bu hareketini tasvip etmediğimiz gibi bu Emre girişlerini velleyle ilân eden cesurların bu davranışını da tasvip etmiyoruz. Her ikisi de hikmetin icaplarına riayet gösterip Emrin menfaati neyi amir ise onu yapmaya çalışmalıdır." (33)

* Emirde meşhur bir genç şehit. Örnek fedakârlığı ayrıntılı olarak bir sonraki ciltte ele alınacaktır.

İran'daki Bahai mübelliğlerin büyük çoğunluğu bu öğüte uydular. Gerçek arayıcılara Emri tebliğ ettiler, fanatik ve olay çıkaranlara değil. Umumi yerlerde Emirden bahsetmekten kendilerini alıkoyamayanlar çok zaman camiaya ve kendilerine anlatılamaz bela getirmişler ve hatta şehit olmalarına neden olmuşlar. Halk arasında açık ve sınırsız şevkle Emirden bahseden Muhammed Abad'lı Molla Muhammed Rıza * bunun güzel bir örneğidir. Bu davranışı, kuşkusuz, fanatik halkı tahrik etti. Sonuçta, bunlar ahbap için büyük zorluklar yarattı ve onlara eziyet ettiler. Hz. Bahauallah Molla Muhammed Rıza'nın hikmet dışı hareket ettiğini fakat sevgi ve merhametiyle onu affettiğini bir Levih'de (34) belirtmiştir.

Bu önemli konudan söz ederken unutmamamız ki tebliğ yaparken ve Emri yayarken hikmetli davranmamıza dair emir, sadece Emrin Kahramanlık döneminde yaşayan ilk müminlere mahsus bir emir değildir. Bugün için de geçerli olup, Tanrı Emrinin zaferi için bu Devir boyunca da önemli koşullardan biri olarak kalacaktır. Evet, hikmet Tanrı'nın insana verdiği en büyük armağanlardandır. Bu olmadan kişi hem kendisine ve hem de Emre büyük zarar verir.

Fakat tebliğ alanında hikmet, gevşekliğe, teslimiyete ve hareketsizliğe yol açmamalı. Emir tarihi bize, İran'daki ilk inananların gayret ve heves, cesaret ve kararlılıkla Emri tebliğ ettiklerini gösterir. Yaşamlarının tamamını algılayıcı yetenekteki kimseleri aramak ve onları Emir'e tescil etmekle geçirdiler. Hiç bir dünya işi ve meşguliyeti onları bu yüce amaçtan saptıramadı. Kahramanlık dönemine mahsus bu kararlılık ile gece ve gündüz dua ettiler, Emri kabul etmeğe hazır kişilerle karşılaşmak için planlar yaptılar.

İran'ın pek çok şehrinde, ahbaplar gerçeği arayanların kabul edildiği toplantılar düzenlediler. Fakat bu toplantılar gece yarısından sonra ahbap evinde yapılıyordu. Ahbabın ve Emrin

* Yaşam öyküsü için birinci cildin 82-93.sayfalarına bakınız.

ESHAB SURESİ

güvenliği bakımından kimsenin dikkatini çekmemek için bir eve girip çıkarken inananların çok dikkatli olmaları gerekiyordu. Gene, aynı nedenden, arayıcının samimiyetinden emin olmadıkça toplantılara kabul edilmiyorlardı. Bütün bu önlemlere rağmen Emrin düşmanlarının ahababı kandırdıkları olmuş ve gerçeği arıyorlarmış gibi toplantılara katılmanın yollarını bulmuşlar. Böyle olaylar her zaman büyük felaketlere yol açmıştı, çünkü, ahbablar bir kere teşhis edilince hayatları tehlikeye giriyordu.

Diğer yandan, çeşitli nedenlerle ahbablar, inançlarını alenen tebliğ ya da savunmak zorunda kalıyorlardı. Koşullar gereği, onlar, sonuçta çok zaman büyük eziyetlerle karşı karşıya kalıyorlardı.

Hacı Muhammed Tahir Malmiri'nin anılarından alınan ve çevirisi yapılan aşağıdaki kayıt, ilk müminlerin Emri tebliğ etmek için her fırsattan nasıl yararlandıklarını ve koşullar gerektirdiğinde, halk arasında korkusuzca ve büyük bir coşkuyla imanlarının geçerliliğini sergilediklerini gösterir. Davranışlarının keder ve işkenceye yol açabileceğini bilmelerine rağmen, bu imtihana cesaret ve beceriyle göğüs gerdiler.

Hacı Muhammed Tahir Malmiri, Akka'da Hz. Bahauallah'ı ziyaretten döndükten hemen sonra, kendisine emredildiği gibi sınırsız bir coşku ve bağlılıkla, Yezd bölgesinde tebliğ işine başladı. Emrin nasıl tebliğ edileceğini Hz. Bahauallah bizzat Kendileri ona öğretmişti. Konuştuğu pek çok kişi inananlar grubuna katıldı. Fakat o, bu başarıyı hiç bir zaman kendine mal etmedi. Bu işte Hz. Bahauallah'ın yardımı olduğuna kesinlikle inanmıştı. Tanıştıklarından biri tanınmış müctehidlerden* ve Yezd bölgesinin ileri gelen din adamlarından Molla Muhammed Menşadi idi. Samimi ve temiz kalpli olduğu için bu büyük insan Tanrı Emrinin hakikâtini kabul etti ve daha sonra hayatını Hz. Bahauallah'ın yoluna feda etti.

Hikaye şöyle:

* İslam kanunları alimi. İslam kanunlarını hür iradesiyle uygulamaya yetkili (Şeri hükümler.)

"Kışın Menşad'a* gittim ve Rada'r Ruh'un evinde kaldım. Bir gün kardeşi Aka Molla Baba'i (daha sonra şehit edildi) iyi bir insan olduğunu söylediği bir İslam aliminden bahsetti. (Molla Muhammed Menşadi) Ona Emirden bahsedebilmem için davet edip edemeyeceği konusunda fikrimi sordu. Olay yaratmayacağı sürece bir zararı olmayacağını düşündüm. . . ve davet edilmesine razı oldum.

Molla Baba'i, ulemanın içinde en bilgili kimsenin Molla Muhammed olduğunu ve Yezd şehrindeki Müslüman hocaların da aynı fikirde olduklarını, çünkü şehrin ulemasının çoğunun Necef ve Kerbela'da† iki, üç yıl eğitim gördükleri halde Molla Muhammed'in yirmi bir yıl Necef'te eğitim gördüğünü ve üç ayrı Şii dini liderinden müctehit ünvanını kazandığını söyledi. Molla Muhammed Menşad'ın yerlisi olduğu için şehirde çalışmaktansa kendi köyünde kalmayı tercih etmiş. . . Dini konularda otorite olarak bilinirdi ve Yezd uleması kendi aralarında anlaşamadıkları konularda ona baş vururlardı.

Bir akşam geldi. Gerçi bilgili bir kimse değildim, ama, Tanrı, -İzzetine senalar olsun- bana yardım ettiği için, hiç bir şekilde kendimi yetersiz hissetmedim.

O akşam Molla Muhammed ile dört beş saat kadar konuştum. Fakat o pek konuşmadı. Ayrılırken ertesi akşam da gelmek istediğini ve beraberinde Molla Ali Ekber'i de getireceğini söyledi. Molla Baba'i olay yaratabilir düşüncesiyle Molla Ali Ekber'i davet etmenin akıllıca bir iş olmayacağı kanısındaydı. Fakat Molla Muhammed, Molla Ali Ekber'in kendi yanında

* Yezd'den 40 km. uzakta büyük bir şehir. Bahaileri ve şehitleri ile bilinir.

† Şii İslam dünyasının iki kutsal şehri. Şii hocaların müctehitlik ünvanını aldıkları yer.

ESHAB SURESİ

olacağından, bir zarar veremeyeceği konusunda onu ikna etti.

Ertesi akşam, ikisi de geldi. Molla Ali Ekber Molla Muhammed'in kayınbiraderiydi. Öyle derin bir bilgisi yoktu. Fakat konuşmalar esnasında konuları karıştıran, her şeye karışan, tartışan bir tipti. O akşam gece yarısına kadar süren konuşmalara karıştı. Konuşmalar boyunca, gerçeği saptırmaya çalıştı. Fakat devamlı bunun farkında olan Molla Muhammed araya girip benim tezimi destekliyordu.

Ertesi akşam Molla Muhammed yalnız geldi. Fakat benim konuşma ve açıklamalarıma ne evet, ne de hayır, diyordu. Ayrılırken evde okuması için ona **İkan Kitabı** 'nı verdim. Ertesi akşam geldiği zaman bana, 'Bugüne kadar senin konuşmalarından pek bir şey anlamadım. Fakat bu kitabın bir bölümünü okuduktan sonra Tanrı'nın Kendini İzhâr ettiğine kani oldum, çünkü bu sözler yeni ve eşsiz. . ' Böylece Molla Muhammed **İkan Kitabı** 'nı okuduktan sonra Emri kabul etti.

Ertesi gün minbere çıktı ve şu beyanda bulundu: 'Bugüne kadar hepimiz Babilerin sapmışlardan olduğunu sanıyorduk. Fakat son birkaç günden beri vaadedilen Kaim'in Zuhur ettiğini anladım ve şimdi bundan eminim. Her kim bunu bilmek isterse araştırabilir ve gerçeği kendisi bulabilir.'

Minbere yakın oturan Molla Ali Ekber yüksek sesle haykırdı: ' Cenab-ı Molla! Sen ne diyorsun? Bu şekilde konuştuğundan sonra artık camiye gelemeyeceğini ve Cuma İmamı olarak kalamayacağını bilmiyor musun? '

Molla Muhammed, ' Bir daha camiye gelmeyeceğim,' diye cevap verdi. Ve de hiç bir zaman gitmedi.'(35)

Molla Muhammed'in Emre girmesi Menşad'da sansasyon yarattı. Bazılarının canı sıkıldı, bazıları şaşırды, bir çoğu öfkelen-di. Molla Muhammed'in hayranları ve dostları olan köyün ileri

gelenleri şaşkınlık ve perişanlıklarından kurtulmaları için ondan kendilerine yardım etmesini istediler. Onların bu isteklerine karşılık eşraftan birinin evinde bir toplantı düzenledi ve Hacı Muhammed Tahir'in onunla birlikte gelmesini, Emir hakkında konuşmasını istedi.

Hacı Muhammed Tahir hatıralarında şöyle der:

“.....Cenab-ı Molla Muhammed geldi ve bana olanları anlattı. Onlara ertesi gün öğleden sonra benimle birlikte Hacı Kurban Ali'nin evine (köyün muhtarı) Emir hakkında konuşmak üzere gideceğimize söz verdiğini söyledi. Böyle bir işin hikmetsiz olduğunu biliyordum, ama madem ki gitmek için söz vermişti ben de gitmek zorunluluğunu duydum, yoksa onun imanı sarsılabilirdi. Bu arada Molla Ali Ekber'in bu düzenlemeden haberi olmuş. Eşrafa bu konuşmaya katılmalarının kendileri için iyi olmayacağını söylemiş. Kendisinin bu toplantıya katılacağını ve beraberinde bir takım din adamlarını da götürceğini söylemiş.

Ertesi günü otuz beş kişi kadar kimsenin toplandığı yere gittik. Aralarında Emre karşı çıkan ulema ve Menşad'ın tanınmış kimseleri de vardı. Kısa bir süre sonra konuşmaya başlayabileceğimizi önerdiler. Topluluğa, 'aranızdan meşverete katılacak birini seçin, kalanınız dinlesin,' dedim. Oy birliği ile Molla Ali Ekber'i seçtiler. Bu toplantının büyük sorunlar yaratacağından kesinlikle emindim. Çünkü böyle bir toplantı ne Yezd'de ve ne de başka bir yerde yapılmıştı.” (36)

Ulema adına sözcü seçilen konuşmacının gerçeği sapıran, mantık ve dürüstlüğe saygısı olmayan iddici birisi olduğu bilindiğinden, Hacı Muhammed Tahir konuya muhatabını tamamiyle alt edecek bir tavırla yaklaştı ve devamlı onun zihnini karıştırdı. Dört saat süren konuşmasında dinlerin tarihini anlattı ve hem akli delillerle ve hem de Kur'an'dan ve hadislerden deliller

ESHAB SURESİ

getirerek, Hz. Bahau'llah'ın dininin gerçek olduğunu gösterdi. Hacı Muhammed Tahir bu toplantıyla ilgili şöyle yazmakta:

"Tanrı, o gün öyle bir teyit ve nüfuz ihsan etti ki Tanrı'nın Emri açıklandı ve herkese ispat edildi. Cenab-ı Molla Muhammed o gün sanki bir ateş topuna dönüştü. Kendisini öylesine kaptırmıştı ki bunu anlatmam imkansız...

Aynı akşam toplantı sona erdiği zaman bir kısım ulema bir rapor düzenledi, mühürlerini bastılar ve Yezd'deki Şeyh Muhammed Hasan Sebzivari'ye gönderdiler. Bu raporda Hacı Muhammed Tahir'in Menşad'a geldiğini, Molla Muhammed'in dinini değiştirdiğini ve minberden alenen halka, Hz. Bahau'llah'ın Dininin doğruluğunu ilân ettiğini ve şimdi camiden tamamen ayrıldığını anlattılar. Hacı Muhammed Tahir'in, Hacı Kurban Ali'nin evinde açıkça Bahai dinini tebliğ ettiğini de belirttiler. Menşad'da durumun kontrolden çıktığını ve emirlerini beklediklerini ifade ettiler.

Şeyh Muhammed Hasan, bu haberi alır almaz, bu kulun ölüm fermanını yazdı ve mühürlü raporla birlikte Yezd Valisi Hacı Mu'addilul Saltana'ya götürdü. Neticede, bu kulu tutuklamak için Menşad'a iki memur gönderildi. Allah'tan, memurların gelmesinden bir gün önce Mihriz'e * hareket etmişim.... Bu haberi alır almaz Menşad'daki ahbablar bir haberci gönderdiler. Beni uarmak için haberci tam zamanında Mihriz'e geldi. Bu ahbabla birlikte, Yezd'e hareket ettim. Bir süre orada gözlerden uzak kaldım...Üstad Ali Askar Şal Baf'ın evinde...† " (37)

* Yezd ile Menşad arasında bir köy.

† Hz. Bahau'llah'ın Hacı Muhammed Tahir'e talimatı Emri tebliğ etmesi ve yaşaması için düşmanın eline geçmemektir.

Bu evde kaldığı zaman büyük sonuçlar yaratan bir olay oldu. Bununla ilgili şöyle yazmakta:

"Üstad Ali Askar bir gün bana, 'Bahram adında Zerdüş't bir genç var. Zaman zaman kapıya gelip bize pancar satar. Çok iyi delikanlıdır. İzninizle, bir daha ki gelişinde sizinle konuşması için getireceğim 'dedi. 'Olur' dedim... Birkaç gün sonra Molla Bahram geldi... ve Üstad Ali Askar onu bana getirdi.

O güne kadar Yezd'de Zerdüş'tilerden hiç kimse Emre girmemişti. Aslında, bu insanların Emri kabul edeceğini Bahailer hayal bile edemezlerdi. Çünkü bunlar Tanrı Zuhurlarının geçmiş tarihine ve Onlarla ilgili olaylara karışmamışlar ve Emirle ilgili konuşmalara katılmamışlardı.*

Fakat, o gün Molla Bahram'a † Emirden bahsettim. Ertesi gün geldi ve bir kaç gün sonra da Hz. Bahau'llah'ın Emrini kabul etti. Neticede, o mübarek kişi öyle bir mutluluk ve gayrete erişti ki anlatamam. Yerinde duramaz oldu. Bizi her ziyaretinde büyük bir sevgi, saygı gösterir ve çok zaman hüngür hüngür ağlardı. Daha sonra beraberinde Cenab-ı Aka Rüstem Hursand'ı getirdi. (Zerdüş't bir arkadaşı) Bir kaç toplantıdan sonra o da Emri kabul etti." (38)

* Yezd'de büyük bir Zerdüş't toplumu vardır. O günlerde iş ve ticaret bağlantıları dışında Zerdüş't'lerin Müslüman toplumuyla neredeyse hiç kültürel ya da dini bir ilişkileri yoktu. Bugün İran'daki Bahailerin büyük bir kısmı Zerdüş'tlerden gelmez. Her ne kadar Kaşan'da Sührab-i Pur-Kavus Hz. Bab'ın zamanında Babi Dininin gerçeğini tanıdıysa da, Hz. Bahau'llah'a ilk inanan Zerdüş't kay-Hüsrev-i Hudadad'dır.

† Molla Bahram daha önce kendisine Emri tebliğ eden başka Bahailerle de tanışmıştı.

ESHAB SURESİ

Emri kabul ettikten hemen sonra Molla Bahram Zerdüştî dostlarını tebliğ etmek için büyük bir kahramanlık ve bağlılıkla harekete geçti. Onun özverili gayretleri ile aynı dinden kimseler Emre katıldılar. Daha sonra, Hz. Abdülbaha ona Ahtar-ı Havari (Doğunun yıldızı) lâkabını verdi.

Hacı Muhammed Tahir, Üstad Ali Askar'ın evinde üç ay saklandıktan sonra Mıhrız köyüne gitti. Fakat, nasılsa, düşmanlar bulunduğu yeri keşfettiler ve onu tutuklamak ve öldürmek için bir atılımda daha bulundular. Hz. Bahau'llah onu korudu ve tam zamanında oradan ayrıldı. Sonuçta, durum değişinceye kadar Yezd bölgesinden ayrılmak zorunda kaldı.

Bu arada, Molla Muhammed'in Emri kabul etmesi ve Emri ulemaya açıklaması sonucu Menşad'da durum kriz noktasına vardı. Hacı Muhammed Tahir'i yakalamaları suya düşünce, Yezd'deki din adamları hırslarından Menşad'daki altı Bahainin tutuklanmasını düzenlediler. Bu altı kişi şehre götürülüp hapse atıldılar. Oradan, bölge Valisi, Zillu's Sultan Prens Mesut Mirzanın huzuruna getirildiler. Zincirle birbirine bağlı, silahlı askerlerin eşliğinde yaz sıcağında 250 millik mesafeyi yürütüldüler.

Bunlardan Ağa Seyid Muhammed Ali Gazur hapisanedeyken hastalanmıştı. Fakat Yezd'in kötü ün yapmış müctehidi Şeyh Muhammed Sebzivari, bu hasta adamın İsfahan'a kadar zincire vurulu olan tutuklulara baş çekmesini ve fazladan bir boy zincirle ona bağlı ağır bir demir çubuğu* omuzunda taşmasını emretti. Bunu duyan Ağa Muhammed Ali'nin tek kız kardeşi ve sadık Bahai, Fatime Begüm tutuklularla beraber yürümek ve ilâve zinciri gönüllü olarak taşımak istedi.

Gerçi o zamanlar kadınlar kapalıydılar, ender evlerinden çıkar ve dışarı işleriyle uğraşmazlardı, fakat yirmi yedi yaşındaki bekâr Fatime Begüm tutuklularla yürümeğe kararlıydı. Yaz sıcağında

* Bu demir mahkumlar dinlenirken veya uyurlarken kaçmasınlar diye yere çakılırdı.

yolculuğun tehlikelerini ve koşulların zorluklarını işaret ederek, ahbaplar, onu caydırmak için çok uğraştılar, fakat yalvarmaları sonuç vermedi. Ahbaplara cevabı şu olmuştu: "Ben burada oturup da kardeşimi ve Tanrı'nın diğer beş sevgilisini İsfahan'a götürmelerine nasıl izin verebilirim! Bu altı kişiyle İsfahan'a gideceğim. Onları öldürmeğe karar verirlerse önce benim canımı alsınlar, ondan sonra onları idam etsinler... Benim hayatım onlarınkinden daha değerli değil."

Askerleri ve seyircileri hayrete düşüren cesaret ve metanetiyle Fatime Begüm ayakları çıplak, yüzünde peçesiyle İsfahan'a kadar mahpusların önünde yürüdü ve yol boyunca zincirin geri kalanıyla demir çubuğu omuzunda taşıdı.

İsfahan'a vardıkları zaman bu adamlar hapse atıldı. Prens Zillu's Sultan'a durumu anlatmayı başaran Fatime Begüm'ün çabalarıyla serbest bırakıldılar ve tekrar Yezd'e gönderildiler. Fakat eziyetler burada bitmedi. Bir kaç yıl sonra bu yiğit insanlar şehit edildiler. Fatime Begüm'ün kendisi evinden zorla alındı ve hiç bir kalemin anlatamayacağı aşağılayıcı koşullar altında öldürüldü. Şehit edildikten sonra vücuduna uygulanan yakışık almayan muameleler Bahai tarihinin en utanç verici hikâyesini oluşturmuştur.

Hz. Bahauallah'ın Emrini kabul etmekle zulümleri alevlendiren, bir zamanlar Menşad'ın büyük müçtehidı Molla Muhammed'e gelince, Hz. Bahauallah'ın Makamını tanıdıktan sonra İslam camiasının liderliğini reddetti. Kendisini ve ailesini geçindirecek geliri olmadığı için inşaat işçisi olarak çalışmak zorunda kaldı. Bahailer için bir kuvvet kalesiydi. Emre büyük tevazu ve özveriyle hizmet etti. Birkaç yıl sonra şehitlik tacını giydi ve canını Hz. Bahauallah'ın yoluna feda etti.

Bir zamanlar onun hayranları ve kulları olan, aralarına girdiği zaman önünde eğilen ve namazlarını kıldırısın diye camiye dolduran aynı kimseler şimdi onun canını almaya bakıyorlardı, çünkü o Tanrı'nın Emrini kucaklamıştı. 1903 yılında Yezd şehri ve civar köylerdeki katliam sırasında Molla Muhammed de şehit edildi. Kalabalık halk cesedini köylerde sürüklediler ve sonra ateşe atıldılar.

ESHAB SURESİ

Birbirini kovalayan bu olaylar silsilesi Emrin ilk yıllarında tebliğin büyük cesaret ve hikmet istediğini büyük ölçüde sergiler. Tanrı Emri için kazanılan zaferlerin imtihanlar ve zulümlerin sonucu elde edildiğini de gösterir. Bu da inananları Rabları için daha büyük zaferler kazanmağa itmiştir.

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

AHMED (Levhî) (Arapça)

Ahmed Levhî, Hz. Bahaullah'ın İngilizce ve diğer pek çok dillere çevrilmiş en iyi bilinen Levhilerindedir. Bu Levhî Hicri 1282 (1865) yılında Yezd şehrinden Ahmed adında bir inanır için nazil olmuştur. Levh'in aslına göz atacak olursak bu Levh'in Mirza Yahya'nın Hz. Bahaullah'ı zehirlemesinden önce yazıldığını açıkça görürüz.

Ahmed'in yaşam öyküsü çok ilginçtir. Bu öykü, Aşkabat Bahailerinin derlediği Bahai tarihinde var. Bu kayıtlara göre Ahmed yüz yaşına kadar yaşamış ve Hicri 1320 (1902) de ölmüştür. Hacı Muhammed Tahir Malmiri henüz yayınlanmamış olan " Yezd Bölgesinde Bahai Tarihi" adındaki eserinde Ahmed'in yaşamından kısaca bahsetmiş ve onun yüz on üç yaşında öldüğünü yazmıştır!

Bu farklılığın nedeni, belki de genellikle İslam camiasında insanların doğdukları tarihi bilmemelerinden kaynaklanmaktadır. O yıllarda resmi doğum kayıtları yoktu; bazı anne ve babalar çocuklarının doğum tarihlerini özel olarak kaydederlerdi, fakat şahısların yaşlarının önemi yoktu. Doğum gününü önemsemedikleri gibi o günü de kutlamazlardı. Bu davranış, İslam eğitiminden alınan kendisine önem vermemek ve gurur duymamaktan kaynaklanmaktadır. Doğum gününe önem verilmesi gereken tek kişi Allah'ın Elçisiydi.

Ahmed, Yezd eyaletinin zengin ve nüfuzlu bir ailesinden gelmekteydi. Küçük yaşlarda, ergenlik çağındayken mistisizme karşı büyük ilgi duydı. Daha o yaşlarda, Tanrı'yla konuşmak için bir odaya kapanırdı. Hayatta en büyük arzusu vaad edilen Kaimle yüz yüze gelmekti. Kendisine yol gösteren herkese kulak verir ve çok zaman kendilerinde ilâhî nurun var olduğunu iddia eden

zahitlerin ve dervişlerin dizinin dibine otururdu.

Koyu bir Müslüman olan babası ve ailesi Ahmed'in ruhbanlık ve dervişliğe karşı olan eğiliminden rahatsız oluyorlardı. Bu gibi fikirlerinden vazgeçmesi için ona baskıda bulundular, fakat Ahmed'in baş eğmeyen ruhu geleneksel dini inançlarla engellenemezdi. Ülkesinin havasının ruhani gelişmesine yardım edemeyeceğini bildiği için evden ayrılmaya karar verdi. O günlerde genç bir adamın evini terk etmesi az görülen bir olaydı, özellikle ailesinin izni olmadan. Fakat Ahmed, karşı konmaz bir güçle gerçeğin özünü bulmak ve Kaim'in Huzuruna varmak için sürüklendi.

Bir sabah, Ahmed hamama gidiyormuş gibi bohçasını alıp kayboldu. Hindistan'a varıncaya kadar hiç durmadan güneye doğru gitti. Orada kendisini Mahbubuna iletcek bir ip ucu bulacağını umdu. Bu olay Hicri 1242 (1826) da Hz. Bab'ın Emrini açıklamasından yirmi yıl kadar önce oldu.

Hacı Muhammed Tahir Malmiri'ye göre Ahmed Yezd'den ayrıldığı zaman yirmi yaşlarındaydı. Şöyle der:

" Ömrünün sonlarına doğru Munj-i Bevanat'ta (Fars Eyaleti) otururken dört yıl onunla aynı yerde bulundum. Fath Ali Şah'ın hükümdarlığı sırasında Prens Hanler Mirza, Yezd Valisiyken o da yirmi yaşlarındaydı. Günlerini riyazetle, dua ve tefekkürle geçirmekteydi. Derviş olma eğilimindeydi ve Hindistan'a da derviş giysileriyle gitti. Yolculuğu esnasında Buşir'de bir fırıncıyla tanıştı ve bir süre orada kaldı. Bu fırıncı hakkında bazı öyküler anlatırdı. Fırıncının ruhani alemlerde büyük makamı olduğunu , ilâhi varlıktan haberdar olduğunu ve ruhani deneyimler geçirmekle tanındığını anlatırdı. Fakat Ahmed, derviş hayatı sürdüğü, dua ve tefekkürle uğraştığı Bombay'a gitti." (1)

Bu yolculuğunda bir çok mistik, Sufi ve diğer düşünür liderlerle tanıştığını söylemiş ama düş kırıklığına ve ümitsizliğe

AHMET LEVHİ (ARAPÇA)

kapılmış. Şiddetle nefsinin terbiye etmesine ve secdeye vararak on iki bin kere Kur'an'ın bir bölümünü okumasına ve pek çok güçlü dualar okumasına rağmen kalbinin aradığı şeyi Hindistan'da bulamadı.

Canı sıkılmış ve kalbi kırılmış bir halde tekrar İran'a döndü. Kaşan'a yerleşti. Orada evlendi ve el tezgahında dokumacılık yaptı. Ahabplara anlattıklarından bazı alıntılar şöyle:

" Bir zaman sonra Şiraz'da, Hz. Bab'la ilgili haber Kaşan dahil pek çok bölgeye yayıldı. Bu haberi araştırmak için içimde dayanılmaz bir istek doğdu. Bir gün Kervansarayda bir yolcuya* rastlayınca kadar her yere baş vurdum. Ona sorduğum zaman bana, 'Gerçeği araştırmacılar isen Meşhed'e † git . Orada senin araştırmalarına yardım edebilecek Molla Abdül Halik Yezdi'yi ziyaret edebilirsin 'dedi.

Bunu duyar duymaz, ertesi gün erkenden yola çıktım. Tahran'a kadar yaya gittim ve oradan da Meşhed'e gittim. Fakat Meşhed'e gittiğim zaman hastalandım. Kendime gelinceye kadar iki ay orada kaldım. İyileştikten sonra Abdül Halik'in evine gittim ve hizmetçiye efendisini görmek istediğimi söyledim. Mollayla tanıştım ve isteğimi ona bildirdim. Bunu duyunca çok kızdı ve beni dışarı attı. Fakat ertesi gün gene gittim. Beni aydınlatması için ağladım ve yalvardım. Benim araştırma konusunda hırslı ve kararlı olduğumu görünce o gece Gevhar Şad camiine gelmemi ve orada bana bütün gerçeği anlatacak biriyle tanıştıracığını söyledi.‡

Akşam camiye gittim, fakat namazımı kıldıktan ve

* Bu yolcu bir Babi olsa gerek.

† Kaşan ile Meşhed arası yaklaşık 500 mildir.

‡ O zamanlar, ahabplar Dinlerini halka söyleme konusunda çok dikkat ederlerdi. Ancak çok samimi kimselere Emri tebliğ ederlerdi.

onun vaazını dinledikten sonra kalabalıkta onu kaybettim. Ertesi sabah evine gittim ve olanları anlattım. Akşama, Pir Zan Camiine gitmemi söyledi ve kararlaştırılan yere beni götürüleceğine dair söz verdi. Benimle camide buluşan adamın eşliğinde bir süre yürüdüktan ve bir koridordan geçtikten sonra bir evin avlusuna girdim, yukarda bir odaya gittim. Baş köşede oturan saygı değer bir zat gördüm. Kapıda ayakta duran Abdül Halik tanışmamı istediği büyük insanın bu olduğunu bana haber verdi. Bu zat Molla Sadık Horasani'den * başkası değildi.

Bir kaç toplantıya katıldıktan sonra Hz. Bab'ın Mesajının doğru olduğunu idrak ederek kabul ettim. Daha sonra, Molla Sadık benim Kaşan'a karımın ve ailemin yanına dönmemi ve işime devam etmemi söyledi. İştir kulak buluncaya kadar da Emri tebliğ etmememi söyledi

Bunun üzerine Kaşan'a döndüm ve çok geçmeden Kaşanlı Hacı Mirza Cani'nin de Babi olduğunu öğrendim. O şehirde Babi olarak sadece biz ikimiz vardık.

Hz. Bab İsfahan'dan Tahran'a götürüldüğü zaman Hacı Mirza Cani görevli şubaylara Hz. Bab'ın kendi evinde misafir edilmesine izin vermeleri için iki yüz tümen † bahşiş verdi ve Hz. Bab iki akşam onun‡ evinde misafir kaldı. Hacı Mirza Cani benim de oraya gitmem ve sevgili Mevlâmızın Huzuruna müşerref olmam için davet etti." (2)

* Hz. Bab ve Hz. Bahauallah'ın sadık inanırlandı. Daha fazla bilgi edinmek için Nebil Tarihine , Memorials of the Faithful ve Bahauallah'ın Zuhuru birinci cildine bakınız.

† Bu o günlerde çok büyük bir paraydı.

‡ Hz. Bab Kaşan'da üç gün kaldılar. Bazı tarihçilere göre, Hacı Mirza Cani'nin Hz. Bab'ı evinde misafir etmek için görevlilere para vermesinin sebebi, her ikisi de tüccar olduğu için, Hacı Mirza Cani Hz. Bab ile olan hesabını kapatmak istemesinden ötürüydü.

Ahmed, daha sonra Hz. Bab ile karşılaşmasını ve O'nun Kaşan'lı bir kaç din adamıyla konuşurken haşmetini, asaletini ve güzelliğini tarif eder. Bunun hemen ardından Kaşan'da inananların sayısı arttı ve eziyetler de başladı. Ahmed öyküsüne şöyle devam eder:

" Bir gün, bir takım serseriler ahabplara saldırdılar, mallarımızı aldılar. Hatta bütün kapıları ve camları kırdılar. Ben evin havalandırma kulesine gizlendim.* Kırk gün orada kaldım. Ahabplar gizli gizli bana yiyecek ve su getirdiler.

Yaşam Kaşan'da zorlaşınca Bağdat'a hareket ettim. Beş yıldan beri Hz. Bahauallah oradaydı. Yolda bir yabancıya rastladım. Her ikimiz de hedefimizin Kerbela† olduğunu söyledik. Yolculuk boyunca kendimizi Müslüman diye tanıttık ve İslam kurallarına göre namaz kıldık. Bağdat'a vardığımız zaman Hz. Bahauallah'ın evine doğru yürüdüm ve çok geçmeden onun da bir Babi olduğunu gördüm. Her ikimiz de inancımızı gizlemiştik. ‡

Hz. Bahauallah'ın evine kabul edildikten sonra O'nun

* Orta İran'da, eski evlerin çoğunda yüksek kule gibi görülen havalandırma deliği vardı. Yazın, sıcak hava buradan çıkardı ve evin bir bölümünü soğutan hava akımını sağlardı. Marko Polo'yu şaşkırtan rüzgâr kuleleri işte bunlardı.

† Şiilerin hac için gittikleri kutsal şehir. O günlerde Bağdat, Babiler için odak noktası olduğundan, halk şüpheleniyordu. Bağdat'ta giden bir kimse, çok zaman Babilikle suçlanırdı.

‡ Bir kimsenin şifahi olarak dinini inkâr etmesi, asırlar boyu Şii Müslümanlarca uygulanmaktaydı ve tehlike anında böyle yapması uygun görülürdü. Çok zamanlar, Babiler de buna baş vurmuşlardır fakat dinini inkâr etmek Hz. Bahauallah'ın öğretilerine aykırıdır

Huzuruna çıktım bana döndü ve ' Ne adam! Babi oluyor, sonra gidip rüzgâr kulesine gizleniyor! ' dedi. * Altı yıl Bağdat'ta kaldım ve dokumacılık yaptım. Bu zaman içinde ruhum O'nun muhteşem Huzurundan bol bol gıda aldı ve O'nun mübarek evinin selamlık kısmında kalma onuruna sahip oldum.

Bir gün Zavarili Seyyid İsmail'in[†] ölüm haberini getirdiler. Hz. Bahauallah şöyle buyurdular: '***Hiç kimse onu öldürmedi. Biz binlerce nur peçesinin ardındaki İzzetimizin bir nebzesini ona gösterdik; o bunu kaldıramadı ve kendisini kurban etti!***' Bazılarımız nehrin kenarına gittik ve Seyyid İsmail'in cesedini yerde yatar gördük. Boğazını halâ elinde tuttuğu ustura ile kesmiş. Cesedini götürüp gömdük.

Hz. Bahauallah'ın İstanbul'a gitmesiyle ilgili ferman Padişah'tan gelinceye kadar O'nun güneşinin altında oturdum. Nev-Ruz'dan otuz bir gün sonra Cemal-i Mübarek Necip Paşa bahçesine gitti. O gün nehir taşı ve suları boşaltmak için kanal kapaklarını açmak zorunda kaldılar. Dokuzuncu gün sel suları çekildi ve Hz. Bahauallah'ın ailesi Bağdat'taki evden ayrılıp Bahçeye geldiler. Onlar geçer geçmez nehrin suları tekrar kabardı ve kanal kapakları tekrar açılmak zorunda kaldı. On ikinci gün Hz. Bahauallah İstanbul'a doğru hareket etti. Bazı ahbablar O'na eşlik ettiler, bazı benim gibiler de Bağdat'ta kalmak zorunda kaldılar. Ayrılacağı zaman hepimiz Rızvan Bahçesinde bir aradaydık. Geride kalacak olanlar bir kenarda durdular. O Mübarek Zat yanımıza geldi ve bizi teselli edici sözler söyledi. Bizlerin geride kalmamızın daha iyi olduğunu buyurdular. Bazı kimseleri beraberinde götürmesinin nedeninin onların olay

* Bu sözler kelime kelime Hz. Bahauallah'ın sözleri olmasa da o anlamı taşımaktadır. (A.T.)

[†]Birinci cildin 100-2. Sayfasına bakınız.

AHMET LEVHİ (ARAPÇA)

çıkarmalarına engel olmak olduğunu söyledi.

Ahbablardan birisi duygusallığını ve derin üzüntüsünü belirten bir sesle Sadi'nin şu şiirini okudu:

Dökelim göz yaşlarını Bahar bulutlarının yağdırdığı
yağmur gibi,
Taşlar bile feryad eder sevgililer ayrılınca.

Hz. Bahauallah, ' Bu sözler gerçekten bu gün için söylenmiş ' (3)* buyurdular. “

Hz. Bahauallah ile ilgili Ahmed'in birkaç öyküsü kendi ağzından çıkan kısa hayat hikayesi ile birlikte gelecek kuşaklara bıraktığı tarihçesinin esas bölümünü oluşturur. Burada Hz. Bab ve Hz. Bahauallah'ın Huzurlarına müşerref olmasının üzerinde bıraktığı muazzam etkinin ayrıntılarını ne anlatmış ve ne de Hz. Bahauallah'a öylesine yakın oturduğu altı muhteşem yıldan söz etmişti. Fakat, Bağdat'da Hz. Bahauallah'ın dostları arasında Ahmed gibi iman ve iç görüşe sahip sadece birkaç kişinin olduğunu biliyoruz. Hz. Bahauallah'ın Zuhurunun kudretiyle yeniden hayat bulmuştu ve ömrü boyunca varlığını yönlendiren böylesine büyük ruhani çekicilik ve feyzi O'ndan elde etme kabiliyet ve değere sahipti.

Hacı Muhammed Tahir Malmiri onun için şöyle yazmakta:

"Ahmed bir kaç yıl Bağdat'ta kaldı ve Hz. Bahauallah'ın Huzuruyla müşerref oldu. O'nun inayet ve ihsanlarına mazhar oldu. Bir kez bana Cemal-i Mübareğin iç güzelliğini gördüğünü söyledi. Doğru söylüyordu çünkü ona Hz. Bahauallah'dan kendi el yazısı ile yazılmış bir Levih gelmişti. Bu Levihde, Ahmed'in O'nun gizli güzelliğini seyrettiği doğrulanıyordu.”(4)

* Hz. Bahauallah'ın buyurduğu kelimelerin aynısı olmamakla beraber o anlamı taşımaktadır.

Hız. Bahauallah İstanbul'a hareket ettikten sonra Ahmed Bağdat'da kaldı ve o şehirde büyük bir bağlılıkla Emre hizmet etti. Fakat kalben, tekrar Rabbinin Huzuruna erme özlemi çekiyordu.

Bir süre sonra ayrılığa artık dayanamadı ve Edirne'ye doğru yola çıktı. İstanbul'a vardığı zaman, Hız. Bahauallah ona, bugün bütün dünyada Ahmed Levhi olarak bilinen bir Levhi gönderdi. Ahmed bu Levhi okur okumaz kendisinden bekleneni anladı. Kendi iradesini Hız. Bahauallah'inkine feda etti. Edirne'ye gitmekten vazgeçip Rabbinin Huzuruna varmak yerine sırf Hız. Bahauallah'ın Mesajını Babi camiasına iletmek için İran'a döndü.”

Hız. Bahauallah'ın Emrini tebliğ etmek için gönderilen Münip ve Nebil-i Azam'ın izinden giden Ahmed, İran'ı baştan başa dolaştı ve çok sayıda Babiye <<Tanrı'nın Zahir Edeceği Kimse>>nin geldiği müjdesini verdi. Onun özverili çabalarıyla pek çoğu Hız. Bahauallah'ın Makamını tanıdı ve O'nun sadık eshabından oldular. O günlerde Babi camiası öyle bir mahrumiyet ve yoldan çıkmışlık içerisindeydiler ki bazen Bahai mübelliğlerine karşı düşmanlık bile gösteriyorlardı. Ahmed Horasan'da geçen bir olayı şöyle anlatır:

“Tahran'dan Horasan'a gittim. Pek çok insanla <<Tanrı'nın Zahir Edeceği Kimse>>nin gelmesi hakkında konuştum. Fûrug'a * derviş kıyafetiyle gittim ve <<Tanrı'nın Zahir Edeceği Kimse>> hakkında Molla Mirza Muhammed † ve kardeşleriyle konuştum. Konuşmamız sırasında saldırganlaştılar ve bana şiddetle saldırdılar. Kavgada dişimi kırdılar. Sinirleri yatıştıktan sonra Hız. Bab'ın özellikle bahsettiği <<Tanrı'nın Zahir

* Hız. Bahauallah Horasan'ın bazı kasaba ve köylerine yeni isimler verdi: Drug Abad'a Fûrug (aydınlık), Nişapur'a Medinetur Rızvan (cennet şehri), Sebzivar'a Medinetul Hadra (Yeşil Şehir), Tun'a Faran, Tabas'a Cezbe adlarını verdi. Bahai yazarlar eserlerinde bu yeni isimleri kullanmaktalar.

†Şeyh Tabarsi'den kurtulanlardan birisi. Hız. Bahauallah'ın sadık eshabından oldu.

AHMET LEVHİ (ARAPÇA)

Edeceği Kimse>>nin Baha ismiyle geleceğini söyleyerek konuşmama devam ettim. İfademı kanıtlayabilirsem Hz. Bahauallah'ın iddialarını kabul etmeğe söz verdiler. Hz. Bab'ın Eserlerini bana getirmelerini söyledim. Duvarı eştiler ve düşmanın korkusundan sakladıkları tüm Eserleri oradan çıkardılar. * Bir tanesini açar açmaz <<Tanrı'nın Zahir Edeceği Kimse>>nin adının Baha olacağını belirten bölümü bulduk. Sevinçle Hz. Bahauallah'ın Emrine sarıldılar. Ben de onlardan ayrılıp başka kasabalara gittim." (5)

Fürug'daki bu kardeşlerin, özellikle Molla Mirza Muhammed Furugi'nin oğlu Mirza Mahmud'un ileri gelen Bahailerden olduğunu görmek ilginçtir. İmanın ve cesaretin örneği, Hz. Bahauallah'ın ahdinin yorulmak bilmez savunucusu kahraman bir insandı.

Hacı Muhammed Tahir Malmiri Ahmed'le ve onun son günleriyle ilgili şöyle yazmakta:

" Ahmed bir süre Kaşan'da yaşadı ve çalıştı . Ahmed Levhi (Arapça) onun adına nazil oldu ve Cemal-i Mübareğin el yazısıyla yazılı bu Levhin aslını hep yanında taşırdı. Karısı Kaşan'da öldü. Kızı † da Tahran'da, Nasreddin Şah'ın sarayının saka başısı (sucu) ile evlendi

Bunun üzerine Şiraz'a gitti ve oradan da ikinci kez evlenip, yirmi sene yaşadığı Neyriz'e gitti. Bir süre de Sarvistan'da (Fars eyaleti) kaldı. Çok basit, temiz ve dürüst bir insandı. Munj'a gelmesinin nedeni, Tahran'a

* İlk inananlar,Kutsal yazıları ve hayatlarını korumak için bu eserleri bir kutu içinde duvara veya toprağa gömerlerdi.

† Ahmed Babiliği kabul ettikten hemen sonra tek oğlunu kaybetti ve Cemal adındaki Ahmed'in torunu hayatta kaldı. Ahmed, torunu Cemal'in bakımını üstlendi ve Cemal yaşamı boyunca Emirde sabit bir insan olarak kaldı.

gitmek istemesiydi. Kızı, yaşlı babasının Tahran'a gitmesini düzenlemesi için defalarca, Ağa Beşir İlahiye* mektup yazarak rica etmişti. Çünkü, onu çok özlemişti. Fakat, Ahmed'in gitmeğe pek niyeti yoktu. Munj'e geldiği zaman doksan altı yaşındaydı, fakat, son derece sağlıklı ve hareketliydi. Vaktinin çoğunu kutsal yazıları okumakla geçirirdi, özellikle kendisi için yazılmış Levhi, ahenkle okurdu. Afnan, † güvendiği bir hizmetkârıyla onun Tahran'a gelmesini düzenleyinceye kadar, dört yıl Munj'da kaldı. Bir süre Tahran'da kaldıktan sonra Kazvin'e ziyarete gitti." (6)

Ahmed Levhine özgün bir kudret ihsan edilmiştir ve bundan dolayı inananlar zor ve sıkıntılı zamanlarında genellikle bunu okurlar. Gerçi kısa bir Levihtir ama Hz. Bahauallah'ın Emrinin tüm hakikâtlerini içerir. Kişinin hizmet ve imanının gerekçelerini ortaya koyan bir berat sayılabilir.

Hz. Bahauallah burada Kendisini "Cennet Bülbülü" , " En büyük güzellik", " Hayat Ağacı" diye adlandırmakta ve temiz yüreklilere Kendi Makamını bildirmekte; Tanrı Gününün geldiğini haber vermekte ve Kendi Huzuruna varanın Tanrı Huzuruna vardığını açıkça belirtmektedir.

Bu Levhin ilk paragraflarında Hz. Bahauallah, Zuhurunun yüce hakikâtini beyan ediyor. Kullandığı terimler öyleydi ki Beyanın vaad ettiği <<Tanrı'nın Zahir Edeceği Kimse>>nin Kendisinin olduğu hakkında Babilerde en ufak kuşku bırakmamıştı. Ancak, samimi ve gönüllerini dünyadan kaldırmış olanların bu nazargâha girebileceklerini de açıkça belirtmiştir

.Hz. Bahauallah'ın bu ve daha pek çok Levihlerinde, Makamını tanımanın ön koşulunun samimiyet olduğu hususu mesajının hakikât olduğunun başlı başına ispatıdır. Tanrı Huzurunda iki yüzlülüğe ve aldatmacılığa yer yoktur. Aydınlığın karanlığı yok

* Şiraz'da tanınmış bir Bahai.

† Mirza Muhammed Bakır Afnan

AHMET LEVHİ (ARAPÇA)

ettiği gibi hakikâtin de gücü yalanı reddeder.

Ancak, Tanrı rahmetiyle imansızların gidişatını düzeltmeleri için sabreder. Hz. Bahauallah etrafındaki bazı riyakâr ve hainlere yıllarca öyle bir alicenaplık ve nezaketle hoşgörü gösterdi ki hepsi O'nun Huzurunda kendilerini huzurlu hissettiler. Hacı Mirza Haydar Ali heyecan verici "Behçetu's Şutur" (kalplerin mutluluğu) adlı hatıralarında Hz. Bahauallah'ın bu konuda Akka'da buyurdularını şöyle yazmış:

" ... Sonra buyurdular (Hz. Bahauallah) 'İnsanların görür gözü olsaydı Tanrı'nın işaretleriyle başkalarınınkini karıştırmazlardı. Etrafımı saran bazılarının uygunsuz davranışlarını izlemek her şeye Yeterli, Ayıpları Örtün, Affedici, Merhametli, Sabırlı ve Tahammüllü Tanrı'nın İzzet, Azamet, Ululuk, Kudret ve Hükmünü anlamalarını sağlardı. Kulağımıza yalanlar geliyor, fakat Biz onları gizliyor ve ses çıkarmıyoruz. O zaman yalan söyleyenler sözlerine inandığımızı ve Bizim Huzurumuzda olayı karıştırmayı başardıklarını sanıyorlardı.' *“(7)

Muhammed Ali adlı birine nazil olan Levihte Hz. Bahauallah buyuruyorlar:

" Sevgilinin güzelliğine yemin olsun , imkân dünyasını kaplayan Rahmet budur; Tanrı fazlının her şeye nüfuz ettiği ve kapladığı Gün budur. Ey Ali! Merhametimin diri suları hızla dökülüyor, yüreğimin şefkatinin ve merhametimin sıcaklığı ile eriyor. Sevdiklerime gelen belalar veya onların neşelerini

* Bunlar Hz. Bahauallah'ın kelimesi kelimesine aynı sözleri değil, Hacı Mirza Haydar Ali'nin hatırında kalanlardır. Çünkü, hiç kimse, Hz. Bahauallah'ın Huzurunda not alamazdı. Böyle ruhani bir atmosfer içinde, O'nun Huzurunda not tutmak saygısızlık olurdu. Bir Levih nazil olduğu zaman, yalnızca O'nun kâtipleri ağzından çıkan sözleri kaydedirdi.

kaçıracak üzüntüler karşısında lakayt kalmaya bir türlü razı olamadım.

Her ne zaman <<Rahman>> (merhametli) İsmim aşıklarından birinin arzum hilafına bir söz söylediğini işittiyse, o İsmim mahzun mahzun dönüp meskenine gitti. Her ne zaman <<Settar>> (örtücü) İsmim sevgililerimden birinin kendi komşusuna yüz kızartıcı veya aşağılatıcı bir muamelede bulunduğunu gördüyse o İsmim de mağmum (kederli) dönüp kendi izzetine gitti ve orada acı acı ağladı. Her ne zaman <<Gaffar>> (yarlıgayıcı) İsmim dostlardan birinin bir günah işlediğini duyduysa o İsmim de büyük bir ıstırap içerisinde haykırdı; duyduğu acıya dayanamayarak toprağa düştü ve görünmez melekler tarafından yücelerdeki meskenine götürüldü.

Ey Ali Hak olan Nefsime yemin olsun ki: Baha'nın yüreğini yakan ateş senin yüreğinde alevlenen ateşten daha şiddetli; onun iniltisi senin iniltinden daha derin. Dostlardan birinin bir günah işlediğini duyan Cemal-i Kıdem, her defasında, Yüzünün Nurunu bütün insanlardan gizlemeği isteyecek derecede utanç duydu; çünkü O'nun gözü daima onların vefakârlığında olmuş ve vefakârlığın icaplarını yerine getirmiştir." (8)

Bir başka Levihte (9) <<Settar>>, örtücü sıfatıyla birçok hilekâr kimselerin hatalarını ve eksiklerini örttüğünü, onların ise şeytani işlerinden Tanrı Mazharlarının bilgisinin olmadığını sandıklarını yazar. Tanrı'nın bilgisi sayesinde onların yaptıkları hatalardan tamamen haberdar olduğunu bu insanlar anlamadılar. Fakat, Tanrı'nın ayıpları örten gözü, onların günahlarını açığa vurmadı. Ancak, Tanrı'nın Emrine zarar verecekleri zaman, onları Huzurundan kovdu ve <<Baha ehlinde >> tardetti. Örneğin, Hz. Bahaullah Seyyid Muhammed İsfahani ve Hacı Mirza Ahmed

AHMET LEVHİ (ARAPÇA)

Kaşani'ye * ve yıllarca O'na yakın olan başka bir kaç kişiye işte böyle davrandı. Onların riyakârlıkları o kadar açıktı ki, Hz. Bahauallah'ın sadık inananlarının bile dikkatlerini çekmişti. Nihayet, bu sadakatsiz insanları Huzurundan kovdu. Onlar da kaderlerini Mirza Yahya ile paylaştılar.

Gerçi, başından beri pek çok kimsenin ahlâksız ve günahkâr diye bildiği bazıları, senelerce Emirde kaldılar. Bunlardan Hz. Bahauallah'ın <<İsmullah'ul Cemal>> lakâbını verdiği Cemal Burujirdi ve << İsmullahu'l Mehdi>> lakâbını verdiği Seyyid Mehdi Dahaci kötü ün yapanlardandı. Bu hırslı ve hilekâr kimseler, Bahai mübelliğlerinin önde gelenlerindiler. Namları camia arasında yayıldı. Fakat onları yakından tanıyanlar iki yüzlülüklerini biliyorlardı. Hz. Bahauallah, onların hatalarını gizledi, her ikisi için de bir çok Levihler yazdı, onları sadakat ve şerefe davet etti. Affediciliği ve alicenaplığıyla hatalarına göz yumdu. Fakat Emre zarar veren bazı hareketlerinden dolayı onları uyardı.

Örneğin, birini Hz. Bahauallah'ın daha sonraları Emrin Eli olarak seçtiği seçkin iki mümin, başka ahbapları ziyaret etmek ve tebliğ için Horasan'a doğru yola çıkmışlardı. Cemal Burujirdi bunları kısılandı. Ahbaplara bunlardan sakınmalarını söyledi ve onları kaba bir lisanla, kötülüğün habercileri olarak tanıttı. Onun bu davranışı Hz. Bahauallah'ı öfkeliendirdi. Belki pişman olur ümidiyle, yıllarca Cemal'i koruyan örtünün perdesi artık kalktı. Uzun zamandan beri şefkatle onu izleyen, Tanrı'nın ayıpları örten gözü onun üzerinden kalktı. Hz. Bahauallah, gazap dolu Levhinde, Cemal'in hareketlerini kınadı ve davranışlarından ötürü onu şiddetle payladı. Fakat Cemal, ahbap arasında itibarını ve ününü bir süre sarsan bu büyük darbeden sıyrıldı. İki yüzlülüğün ustasıydı ve çok geçmeden camia içerisinde tanınmış mübelliğ olarak ününe yeniden kavuştu.

Hz. Bahauallah'ın suudundan sonra, Cemal'le Seyyid Mehdi, Hz. Bahauallah'ın ahdini bozdular ve Hz. Abdülbaha'ya karşı

* Kitabın 6. Bölümüne bakınız.

geldiler. Destekleyicileriyle beraber Emirde ayrılık yaratmak için çok çalıştılar fakat ahdin gücüyle zihinleri tamamen karıştı ve kısa bir süre sonra yok oldular.*

Hz. Bahauallah, Ahmed Levhinde Hz. Bab'a insanı duygulandıran sitayişte bulunur ve O'nun 'Elçilerin Sultanı' olduğunu teyit eder. O günlerde, Hz. Bahauallah'a inananlar için temel inançlardan birini oluşturan bu beyanın Bahai mübelliğler için özel anlamı vardı. Çünkü başlıca görevleri Hz. Bahauallah'ın mesajını Babi camiasının fertlerine öğretmekti.

Tanrı Mazharlarına karşı gelenler ve inkâr edenler daima zayıfın iki silahını kullanmaya baş vurmuşlar : eziyet etmek ve yalan propaganda yapmak. Hz. Bahauallah'ın Emrini inkâr eden bazı Babiler ikinci silahı kullandılar ve Bahailerin Hz. Bab'a saygıları olmadığını söyleyen yalan suçlamalarda bulundular. Böyle anlamsız iddialar sade insanların beyinlerini zehirmek için düzenlenmişti. Bu devirde nazil olan bu ve daha birçok Levihlerde Hz. Bahauallah Hz. Bab'ın Makamını yüceltir ve Beyan kitabından <<Kitapların Anası>> diye bahseder ve herkesin onun kural ve emirlerine uymalarını emreder. Fakat daha sonra Hz. Bahauallah Kanun ve Emirlerini bu Zuhurun Ana Kitabı olan *Akdes Kitabı* 'nda formüle ettiği zaman bu kanunların pek çoğu yürürlükten kalktı.

Ahmed Levhi'nin en aydınlatıcı pasajlarından birisi şöyle:

" Ey kavim ! Eğer bu ayetleri inkâr ederseniz , bundan önce Allah'a hangi delil ile iman ettiniz. Gösteriniz o delili ey yalancılar zümresi ! Hayır, ruhumu elinde tutana yemin olsun ki onların bunlara güçleri ve kuvvetleri asla yetmez. Birbirlerini destekleseler de." (10)

* Bu şahıslar için ayrıntılı bilgi kitabın 11. bölümde (Bazı önemli levihler) Sırac Levhi ve 12. bölümde (Emirde imtihanlar) İbad Suresi başlığı altında verilmiştir.

AHMET LEVHÎ (ARAPÇA)

Bu meydan okuyucu ifadesinde Hz. Bahauallah, ilâhî Makamının en yüce ispatının Kelâmı olduğunu bir kere daha teyit eder. Hz. Bahauallah yazılarında, Allah'ın Mazharının hakikâtinin birinci delilinin Kendi Nefsi olduğunu beyan eder. Çok zaman güneşin ispatının güneşin kendisi olduğu söylenir. Hz. Bahauallah'ın Eşref Levhinde * nazil ettiği sözleri şöyle:

" Söyle: O'nun hakikâtinin delilinin birincisi ve önde geleni Kendi Nefsi ve sonra Zuhurudur. Bir insan bu ikisini tanımaktan aciz kalırsa, nazil ettiği Kelimelerini Kendi Hakikâtinin bürhanı tayin etmiştir. Bu O'nun aemlere olan bir fazlıdır. " (11)

Temiz bir kalple bezenmiş ve Huzuruna müşerref olmak gibi değerli imtiyaza sahip olan müritleri, güneşi kendi gözleriyle görenlere benziyorlardı. O'nun zuhurunun azametine şahit olmuşlardı ve hiç bir delile ihtiyaçları yoktu. Tartışmalar, zıtlıklar ve şüpheler her zaman karanlık köşelerden duyulur.

Bu gün ise Hz. Bahauallah'ın Makamını tanımak için O'nun Kelâmına bakmalıyız. Çünkü, Mazharın sözü insan aklının almadığı ruhani kudretle süslenmiştir. Ne kadar mükemmel olursa olsun, hiç bir insan ve hatta bütün insan ırkı bir araya gelse, Tanrı Kelâmından salıverilen ruhani gücü yaratmayı asla umut edemez. Evet, Tanrı sözüyle insan sözü arasındaki farklardan birisi şudur ki, birincisi gücünü Tanrı'nın alemlerinden alır, yaratıcıdır ve insanın kalbinin derinliklerine nüfuz eder; ikincisi ise yaradılış dünyasına mahsustur. Sınırlı ve esas itibarıyla iktidarsızdır. İnsanın sözü, gücünü Tanrı'nın öğretilerinden almadığı sürece toplum üzerinde süreklilik etkisi yoktur.

Tarih Tanrı Mazharlarının Kelâmının gücünü yeterince göstermiştir. Firavun'un gözünde Hz. Musa fakir ve acizdi, fakat O'nun Kelâmı gaddar güçlerin mağlubiyetine neden olmuş ve İsrail çocuklarını esaretten egemenliğe çevirmişti. Hz. İsa, yeni bir

* Kitabın10. Bölümüne bakınız.

mesaj getirdiği için suçlanmıştı. O'nun Emrini yok etmek için ruhban sınıfıyla halk el ele verip O'nu çarmıha gerdiler. Fakat O'nun güçlü ve yaratıcı Kelâmı Batı dünyasına nüfuz etti, milyonların kalplerini değiştirdi, Roma imparatorluğunun standartlarını bir yana attı ve yerine yeni bir medeniyet kurdu. Aynı şekilde, Batıda çok zaman yanlış değerlendirilen Hz. Muhammed, Kur'an'da kaydedildiği gibi, Tanrı Kelâmını izhar etti. O'nun öğretileri ve sözleri değişik ırklardan gelen bir milletin asırlarca gidişatını şekillendirdi ve şimdi bin yıl sonra, O'nun sözlerinin etkisi ve saltanatının işareti İslam camialarında görülmektedir. Hz. Bab'ın ve Hz. Bahau'llah'ın sözleri bu devir için Tanrı sözlerini teşkil eder. Onların sözlerinin etkisi öyle muazzam idi ki, binlerce kadın ve erkek şehitlik alanına gittiler ve Onların öğretilerini yaymak için canlarını verdiler.

Tevrat, İncil, Kur'an, Babi ve Bahai Kutsal Kitapları milyonlarca insana yol göstericilik, ilham ve ruhani hayat kaynağı olmuşlardır. Teması ne kadar yüce olursa olsun, milyonlarca kitabın hiç birisi insanoğlunun beyinlerinde ve ruhlarında semavi kitaplarla mukayese edilebilir bir etki yapmamışlardır.

Hız. Bahau'llah'ın Dini dikkatle incelendiği zaman, O'nun Kelâmının etki ve kudretinin insanlık tarihinde emsalsiz olduğu görülür. Günümüz toplumunda, Hız. Bahau'llah'ın Kelâmının yaratıcı gücüne zaten tanık olabiliyoruz. Bir örneği ele alalım. Hız. Bahau'llah *Akdes kitabı'* nda her şehirde bir Adalet Evi *(halen Ruhani Mahfil diye bilinen) kurmak için taraftarlarına emreden sadece birkaç cümle yazdılar. Yüz yıl kadar önce Akka'da bir mahpus tarafından verilen bu emir kalplerde öyle bir etki yarattı ki, her sınıftan, her ırktan ve kökenden binlerce erkek, kadın, evlerini terk ettiler, bütün dünyaya yayıldılar, kürenin yabancılara karşı en soğuk ve katı noktalarına öncü gittiler, varlarını feda ettiler, türlü eziyet ve zahmetlere katlandılar ve bu kurumları kurmak için ellerinde ve avuçlarında ne varsa harcadılar. Bu arz üzerinde her mahâllin kendi Adalet Evi oluncaya kadar bu emri yerine

* Bu Yüce Umumi Adalet Evi ile karıştırılmamalıdır.

AHMET LEVHÎ (ARAPÇA)

getirmeğe devam etmektedirler. İşte Hz. Bahauallah'ın buyurdıkları Tanrı Kelâmının gücü böyle ! Yüce Kalemde* nazil olan her emir için aynı şey geçerli.

Tanrı, iman etmeyen Araplara Kur'an'da şöyle der:

" Kulumuza† gönderdiklerimizden şüphe ederseniz buna benzer bir sure yazın ve eğer hakikât ehliyseniz şahitlerinizi Allah'ın yanına çağırın" (12)

Bu ayet nazil olduğu zaman, iman etmeyenler arasından birkaç alim, bazı mısralar yazıp bunların Hz. Muhammed'in sözlerinden daha belagatli olduklarını söyleyerek yayınladılar. Fakat, mısraların tek bir ruha nüfuz edemeyeceğini anlamadılar. Kur'an ise bütün dünyada, milyonlarca insanın hayatını değiştirdi ve kendi zamanında pek çok milleti içine alan büyük bir medeniyet yarattı.

Hz. Bahauallah'ın Ahmed Levhindeki "**Gösteriniz o delili ey yalancılar zümresi**" sözleri Kur'an'ın sözlerini doğrular. Fakat daha da büyük meydan okur : "**Hayır, Ruhumu elinde tutana yemin olsun ki, onların buna güçleri ve kuvvetleri asla yetmez, birbirlerini destekleseler de**" (13)

Tanrı Mazharlarının bir başka kanıtı, toplumu etkileme şeklidir. Bu, kendine özgü bir fenomendir ki hiç kimse asla bunu yapmayı düşleyemez. İnsanın lider olabilme ve kendisine taraftar bulma yol ve araçlarının bazılarını ele alalım. Tarihte bunun pek çok örnekleri vardır. Örneğin, despot bir hükümdar gücünü kullanarak milyonlarca kimseyi liderliğine boyun eğdirir. İktidarda kaldığı sürece halk etrafını alır. İktidardan düştüğü anda bütün sistem çöker ve taraftarları dağılır. Aynı şekilde, servetini halka veren zengin ve varlıklı bir kimse lider diye ortaya çıkar. Servetini akıttığı sürece etrafında toplananlar olur. Halk arasında popüler ve prestij sahibi kimseler kendilerinin bazı hayranlarının cazibe merkezi olduğunu görür. Kuvvetli ve azim sahibi bir kimse

* Hz.Bahauallah

† Hz.Muhammed

insanların tabiatlarının düşük yönlerine baş vurarak veya halkın duygularını kabartarak kargaşa veya ihtilal yaratmayı başararak odak noktası olabilir. Bahsetmeğe değer bir başka katagori de cemaatine onların zaten bildiklerini öğretmekle önder olan dini liderlerdir. Onlara yeni bir şey öğretecek olsa ve bunda ısrar etse, neredeyse görevinden atılır.

Bütün bu örneklerde halkı etkilemekte başarılı olmak için lider bazı dünyevi yollara güvenmektedir. Böyle bir yol dünyevi güç, zenginlik, sosyal ve politik prestij, dini liderlik veya daha pek çok şey olabilir. Fakat Tanrı Mazharında maddi güçlerin hiç biri yoktur.

Hız. İsa'yı örnek alalım. Emrini Yahudiler arasında açıkladığı zaman taraftarlarını etkileyecek dünyevi güç , ya da zenginliği yoktu. Dünyaya geliş koşullarından ötürü camia içerisinde sosyal bir itibara da sahip değildi. İnsanların düşük içgüdülerine hitap ederek Emrini yaymıyordu. Ne de zamanın yerleşmiş dinini vaaz eden dini bir liderdi, aksine, yeni bir dini tebliğ ediyordu. Üç yıllık Peygamberliği sırasında işkence gördü ve sonunda çarımha gerildi. Buna rağmen, O'nun Emrinde, taraftarları olan pek çok kimsenin kalbine nüfuz eden esrarengiz bir güç vardı. Hatta, aradan iki bin yıl geçmesine rağmen milyonlarca insan sadakat ve sevgiyle hala O'na dönmekteler. Bu Ruhul Kuds'un gücünü sergiler ve insanın yapısıyla İlahi zuhur arasındaki tezadı gösterir.

Aynı şekilde, Hz. Bahau'llah'ın Emri sırf Tanrı'nın gücüyle bütün dünyada yayılıyor ve yerleşiyor. Fakat Tanrı'nın bu En Yüce Zuhuru geçmiş bütün Zuhurlardan daha büyük bir güçle donanmış bulunmaktadır. * Her ne kadar Zuhur Sahibi devrinin kırk yılını en zalim koşullar altında sürgünde ve hapiste geçirdiyse de ve her ne kadar despot iki hükümdar kendisine karşı birleştilerse de gene de o devirde Emrinin yayılması için hiç kimseden yardım istemedi, Dinini tesis etmek için uzlaşmaya, geçici çarelere ve maddi vasıtalara baş vurmadı. Tanrı'nın tüm Mazharlarının özelliği olan halim ve selimlikle Kendini düşmanlarına teslim etti. O'na yapılan

* Birinci cildin 61-64.sayfalarına bakınız.

AHMET LEVHİ (ARAPÇA)

haksızlıklara tevekkül etti. Fakat şiddetli muhalefete rağmen ilân ettiği Mesajı hücrelerinden zamanın en güçlü hükümdarlarının kulağına ulaştı. Emrinin nuru kendi yaşam döneminde Asya ve Afrika kıtalarının on üç ülkesinde yayıldı. Bu ışık bugün dünyanın her tarafına nüfuz etmiştir. Öğretileri çağın Ruhu halini aldı ve bu arza insan ırkı birliğini getirmek için düzenlenen Dünya Nizamının kurumları bütün dünyada yükselmekte.

Hz. Bahau'llah'ın Emrinin gelecekteki zaferinin, ve zamanı geldiğinde insanlığın her şeyi kapsayan dini olarak kurulacağını habercisi olan bu başarılar, dünyanın güçleri O'na karşı olduğu halde, Hz. Bahau'llah'ın Tanrı'dan doğan gücü ile gerçekleşmiştir.

Her dinin insanlar üzerinde büyük etki yarattığı, özellikle o dine sarılanlarda ruhsal ve maddi gelişmeler meydana getirdiği bir yürürlük dönemi vardır. O dinin kurucusunun Kelâmı insanların kalplerini etkiler ve öğretileri uygulanabilir. Fakat Tanrı'nın yeni bir Mazharı gelince bir önceki din etkisiz kalır. Etkisi zayıflar ve yaratıcı gücü azalır. Mesajı artık insanların kalplerine heyecan vermez ve öğretileri pratik olmaktan çıkar. Çünkü Tanrı, insanlığın gelişmesi seyrinde daha ileri noktaya götüren geçerlilik, ilham ve etkiyi yeni Zuhura vermiştir. Kur'an'daki şu ayetler dinin bir doğuşu ve eceli olduğunu açıkça belirtir: " Her ümmetin * bir eceli var; onun eceli gelince ne bir saat ileri ve ne de bir saat geri gider." (Araf suresi - 7/ 33)

Bu günde Tanrı'nın Gücü ve O'nun azametli Zuhuru Hz. Bahau'llah'ın Emrine hayat veriyor, dünyayı canlandıran bir ruh ihvan ediyor, herhangi dünyevi vasitanın yardımı olmadan, bu arzın tamamının üzerine ışığını yayıyor ve tüm beşer ırkının ilerlemesi, ruhanileşmesi için evrensel nizamın temellerini kuruyor.

Ahmed Levhinde Hz. Bahau'llah buyuruyorlar:

" ... Her kim bu Cemalden † yüz çevirirse, bundan

* Dini camia

† Hz. Bahau'llah

***önce gelen bütün Tanrı Elçilerinden yüz çevirmiş,
ezelden ebede dek Tanrı'nın karşısında kibirlenmiş
olur."*** (15)

Bu beyan, Tanrı Emrinin temel ilkelerinden birini bir kere daha gösterir. Yani, İlahi Zuhurun müterrakki olduğunu, en son gelen Tanrı Mazharının geçmiş bütün zuhurların özünü Kendi Zuhuru içinde tuttuğunu gösterir. Bu, insanın hayatının her döneminde, daha önce elde ettiği sıfatları ve faziletleri içinde bulundurmasına benzer.*

Hız. Bahaullah, Ahmed Levhinde, Kelâmının kudret ve ilhamıyla Ahmed'in içine muazzam iman gücünü ve soyutluğunu damla damla akıttı. Düşmanları için "bir ateş parçası" ve sevdikleri için bir "beka kevseri" olma yetenek ve gücünü ona verdi. Su ve ateşin ayrı özellikleri vardır. Su hayat verir, varlıkların büyümelerini sağlar, ateş ise yok olabilecekleri yakmakla ısı yaratır ve katı maddeleri akkor haline getirir. Hız. Bahaullah'ın sevgisi inananın bir kere kalbine ekilince, beslenmesi ve sulanması gerekir. Diğer tarafta, düşmanların kalplerine yerleşen nefret ve düşmanlığın kötülükleri Tanrı sevgisi ateşiyle yok edilmeli ki samimi olan insanlar, imanının parıltılarını ve sıcaklığını elde edebilsinler. Ahmed ve ülkede dolaşan Emrin diğer mübelliğleri bu görevi yerine getirdiler. İnananları şevklendirdiler, ruhlarını yücelttiler ve canlarını Tanrı dininin hayat veren suyu ile canlandırdılar. Diğer taraftan, Emrin düşmanlarına "ateş parçası" olarak göründüler.

Hız. Bahaullah diğer Levihlerinde de benzer öğütlerde bulundular. Örneğin, Umm-i Attar'a (Attar'ın annesi) yazdığı bir Levihte (16) Emrini inkâr edenlerle ve O'na karşı gelenlerle arkadaşlık etmemesini tavsiye eder. Fakat onlarla karşılaşacak olursa onun Rabbına karşı duyduğu sevgiyi hissedebilsinler diye " Tanrı'nın ateşi " gibi görünmesini buyurmuşlar. Bir başka Levihte (17) bir inanıra Tanrı Kelâmının ateşi ile O'nu inkâr edenleri ve

* Birinci cildin 62.sayfasına bakınız.

AHMET LEVHİ (ARAPÇA)

O'nun Emrine arka çevirenlerin yüreklerini yakması için teşvik eder.

Bu gibi beyanlar kelime anlamıyla ele alınmamalı. Hz. Bahau'llah hiç bir zaman inananlara başkalarına karşı saldırganca hareket etmelerini öğretmedi. Fakat Tanrı'nın Emrinde yoluna çıkan her engeli aşan ve düşmanlarının kuvvetlerini darmadağın eden görünmez bir kudret, ruhani bir dinamizm vardır. Hz. Bahau'llah'ın bazı eshabı bu kudretle donanmıştı. Dilleri, Cemali Mübareğe karşı düşmanlıkla dolan o kalpleri parçalayan kılıçlar gibiydi. Sözlerinin kudret ve ateşiyle bu kahraman kimseler taassup ve nefret perdelelerini yaktılar ve Tanrı Emrinin binasını yıkmak için ayağa kalkan imansızlar ordusunu yendiler.

Kaşanlı * Hacı Mirza Ahmed için nazil olan bir Levihte Hz. Bahau'llah kullarına şöyle der:

"Ateş gibi alevleniniz ki gaflet perdelerini yakıp Tanrı sevgisinin canlandırıcı kuvvetiyle soğuk ve dik başlı kalpleri ısıtıp tutuşturacaksınız. Sabah rüzgarı gibi hafif ve azad olunuz ki likamın kutsal haremine kabul olunasınız." (18)

Tanrı'ya iman ve O'nun yolunda sebat izafi terimlerdir. Zayıf bir kimsenin gücü kuvvetli bir adam için zayıflık olarak kabul edilir. Aziz bir kimseye samimi olmayan kimsenin Tanrı'ya sevgi ve bağlılığı küfürden başka bir şey değildir. Dolayısıyla, imanın ölçüsü kişiye göre değişir. Hz. Bahau'llah Levhinde Ahmed'i imanının en yüksek derecesine varmaya davet eder. Ona verdiği öğütleri Onu ve diğerlerini sadakat ve cesaretin zirvesine yönlendirmek için düzenlenmiştir. Hz. Bahau'llah'ın inananlardan şu kelimelerle beklediği sadakat ve imandan daha fazlasını Tanrı'nın istediğini tasavvur etmek zor.

" Sevgimde öyle sağlam dur ki başına düşman

* Kitabın 6.bölümüne bakınız.

kılıçları inse veya yer gök aleyhine yürüse, yüreğın zerre kadar titremesın ." (19)

Hz. Bahauallah'ın bu sözleri kişinin bu Levhi <mutlak samimiyetle> okuyup okumadığına karar vermesi için bir ölçüdür. Samimiyetin işareti odur ki inanan kişi düşman elinde şehitlikle yüz yüze gelse de iman ve sebatın en yüksek zirvesine gelmişse yüreği zerre kadar titremez. Hz. Bahauallah'ın bu yüce iman standardını kurmuş olması pek çok insanın ayağa kalkacağına ve bunu başaracağına dair başlı başına bir delildir. Çünkü Hz. Bahauallah'ın sözleri yaratıcıdır ve o sözleri söylediği andan itibaren O'na gerçekten inananların kalplerine damla damla yeni bir ruh akıtır. Sadece Ahmed yeni bir ruhla doldurulmadı fakat pek çok kimse eminlik ve kahramanlığın yüceliğine erdiler. Bu insanlar kalplerindeki her türlü korku ve şüpheleri attılar, Tanrı'nın Emrinde kaya gibi sabit kaldılar ve cellatlarıyla korkusuzca yüzleştiler.

Bir örnek vermek gerekirse, Hz. Bahauallah'ın önde gelen taraftarlarından iman ve soyutluğun örneği Hacı Abdül Mecid Nişapuri'nin şehitliğine yol açan bazı olaylardan söz edelim. On yedi yaşındayken Akka kalesinde Hz. Bahauallah'ın Huzuruna çıkan, O'nun Levhini Nasreddin Şah'a veren ve sonuçta Nasreddin Şah'ın adamlarının öldürdüğü Bedi adıyla bilinen Ağa Buzurg'un babasıydı.

Hz. Bahauallah'ın kendisine Eba Bedi (Bedi'nin babası) adını verdiği Hacı Abdül Mecid, Emri Hz. Bab'ın döneminde kabul etmişti. Molla Hüseyin Buşru'i'nin * Horasan eyaletinde tebliğ ettiği ilk inananlardandı . Şeyh Tabarsi† olaylarına katılan ve bu kanlı çatışmadan kurtulanlardan biriydi.

Zengin bir kişi olan Eba Bedi, o kaleye giderken Molla Hüseyin'in dostlarına 'kılıç ve atınızın dışında her şeyinizden vazgeçip gelin' çağrısına itaat eden ilk kişiydi. Bir servet

* Hz. Bab'a inanan ilk kişi

† Nebil Tarihine bakınız.

AHMET LEVHİ (ARAPÇA)

değerindeki bir torba dolusu firuzeyi yol kenarına fırlattı. Hz. Bahau'llah'ın Emrini açıklama haberi kendisine ulaştığı zaman Eba Bedi coşkuyla O'nun Makamını tanıdı, büyük bir bağlılıkla O'nun Emrine hizmet etti. 1876 da ileri yaşlarda Hz. Bahau'llah'ın Huzuruna varma özlemiyle Akka'ya gitti ve O'nun İzzet Güneşinin altına sığındı. Hz. Bahau'llah'la yapmış olduğu unutulmaz mülakatlarından birini gelecek kuşaklara şöyle aktardı:

" Bir gün, Huzuruna müşerref olan, mübarek Levhi Tahran'a götüren ve şehitlik tacını giyen Bedi'den bahsederken ben de Cemal-i Mübareğin Huzurunda bulunma şerefine nail olmuşum. O konuşurken gözlerimden çeşme gibi yaşlar akıyordu ve göz yaşlarım sakalımı ıslattı. Hz. Bahau'llah bana döndü ve ' Eba Bedi! yaşamının dörtte üçünü yaşamış bir kimse geri kalanını Tanrı yoluna harcamalı...' dediler. Sordum: Göz yaşlarımla ıslanan şu sakalımın bir gün kanımla kızıla boyanması mümkün mü ? Cemal-i Mübarek cevap verdi, ' İnşallah...' * (20)

Eba Bedi, Hz. Bahau'llah'ın sevgisinin ateşiyle yanarak, ve ruhu O'nun azametinin ışığıyla parlayarak memleketi olan Horasan'a döndü. Meşhed'de ahbap toplantılarına katılır, Tanrı Emrinde sebat etmeleri için onlara heyecan ve cesaret verirdi. Onlara, ilk nüshasını Horasan'a getirdiği *Akdes Kitabı*'ndan bölümler okurdu. Sık sık konuştuğu konulardan birisi, Reis ve Fuad †levihlerinde bahsedilen yakında olması beklenen Sultan Abdül Aziz'in tahttan indirilmesi ile ilgili, Hz. Bahau'llah'ın kehanetiydi. Zamanının çoğunu Hz. Bahau'llah'ın Levihlerinin suretini çıkarmakla geçirirdi.

Eba Bedi'nin coşkuyla Emri tebliğ etmesi, Emrin

* Bunlar Hz. Bahau'llah'ın sözlerinin aynısı olmamakla beraber o manayı taşımaktadır. Bunlar Eba Bedi'nin hatıralarından alınmıştır.

† Bu Levihler üçüncü ciltte ele alınacak

düşmanlarının husumetini uyandırdı. Bunların başında faaliyetlerini Şeyh Muhammed Takii Bucnurdi adında bir müçtehide rapor eden kendi öz erkek ve kız kardeşi de vardı. Kardeşlerinin yıllardan beri bir Babi olduğunu, Molla Hüseyin'in müritlerinden olup, Şeyh Tabarsi'de savaştığını ve oğlunun Şahın emriyle öldürüldüğünü bildirdiler. Kısa bir süre önce, Hz. Bahauallah'ı ziyarete gittiğini ve Bahai dininin açık açık anlatılması dahil, tüm etkinliklerini bildirdiler. Müçtehit bu bildirilerden telaşlandı, Eba Bedi'yi sorgulamak üzere, iki adamını gönderdi. Eba Bedi, onlara inancını açıkça anlattı ve Hz. Bahauallah'ın Mesajını onlara verdi. İnancını bu açık itirafı onun ölüm fermanının imzalanmasında bir engel yok demektir. Bu olay 1877'de Eba Bedi'nin Akka'da, Hz. Bahauallah'ın Huzuruna müşerref olmasından bir yıl sonra meydana geldi. O zaman seksen beş yaşındaydı.

Din adamlarının ve halkın entrikaları meyvelerini verirken, Hz. Bahauallah'ın kurt* diye damgaladığı Emrin amansız düşmanı İsfahan'lı Şeyh Muhammed Bakır, Meshed'e geldi ve o iğrenç cinayette baş rolü oynadı. Önce, Eba Bedi'nin onun huzuruna gelmesini emretti. O buna kulak asmayınca daha önce adı geçen Şeyh Muhammed Taki ve Horasan'ın ileri gelen din adamlarından Şeyh Abdür Rahim ile iş birliği yaptı. Bu üç müçtehid, Horasan Valisi olan Şahın kardeşi Rukneddin Devle Prens Muhammed Taki Mirza'ya bir dilekçe gönderdiler ve Eba Bedi'nin idam edilmesini istediler. Prens iyi huylu ve Bahailere zarar vermekten çekinen birisiydi, fakat, din adamlarının muazzam baskılarına karşı koyamadı. Eba Bedi'nin tutuklanması için, emir çıkardı ve göz altına alındı. Fakat tutukluya zarar vermek istemeyen Rukniddin Devle olayı daha fazla uzatmadı. Din adamlarının ona karşı sabırları taşıdı ve şikayetlerini Nasreddin Şah'a götürdüler. Şah kurbanının yeni dini inkâr etmesi koşuluyla serbest bırakılması için ferman gönderdi.

Bundan sonra Şeyh Muhammed Bakır, idam kararının

* Kurdun Oğlu kitabının ön sözüne bakınız.

AHMET LEVHİ (ARAPÇA)

verilmesi için Prense devamlı baskı yaptı. Valinin evine gitti ve şeytani planlarını onunla tartıştı. Bu plan, Meşhed'e hediye gönderilen havayla şişirilen balona bağlayıp oradan aşağıya düşüp ölmesini de kapsıyordu. Tartışmalar uzayıp giderken Prensin evinde bir facia yaşandı. Prensin çok sevdiği küçük kızı evin havuzuna düşüp boğulmuştu. Kederinden şoka giren Prens, toplantıdan ayrıldı ve Şeyh Bakır'ın planları ertelenmek zorunda kaldı. Prensin karısı, kızının acı ölümünün yaşlı Eba Bedi'yi hapsedmelerinden ötürü Allah'ın onlara bir cezası olduğuna inanıyordu. Şiddetle kocasına çıkıştı. Prensin tek yapabildiği şey Eba Bedi'yi görevli subayla Bahailere dost olan bir başka yere göndermek oldu.

Prensin pasif davranışlarına ve erteleyici taktiklerine artık tahammül edemeyen Şeyh Muhammed Bakır, Şaha bir şikayetname daha gönderdi. Şah İkinci kez Prense, tutuklunun, inkâr ettiği takdirde serbest bırakılmasını, aksi halde dinin kanunları gereğince hareket edilmesini emretti. Eba Bedi'yi ölümden kurtarmayı çok isteyen Prens, tanınmış iki kişiyi onunla konuşmak ve inancından vazgeçirmeğe ikna etmek için gönderdi Bunlardan birisi eski Dış İşleri Bakanı Mirza Sa'id Han ; * diğeri ise, Hz. Bahau'llah'ın taraftarlarından Şeyh'ur Reis, Abul Hasan Mirza idi. † Bu ikisi, kendisini kurtarması açısından Emirle ilgisi olmadığını söylemesi için Vali adına ona yalvardılar. Valinin ancak o zaman onun davasını savunabileceğini ve hayatını kurtarabileceğini söylediler. Bundan başka çıkar yolu olmadığını, çünkü Valinin elinin kolunun bağlı olduğunu ve bu olayı çözümlenecek başka bir şey yapamayacağını ona açıkladılar.

Eba Bedi, sağlam ve kararlı bir şekilde dimdik ayakta durdu.

* Birinci cildin 231-2.sayfalarına bakınız.

† Son derece yetenekli bir şair, güzide bir edebiyatçıydı. Makamı ve kişiliğinden ötürü halkla ilişkilerini sürdürüyor ve aynı zamanda da, Bahailerle dostluk kuruyordu. Arz-ı Akdes'de Hz. Abdülbaha ile müşerref olmuş, gerek Hz. Bahau'llah ve gerekse, Hz. Abdülbaha'yi övücü bir çok şiirler yazmıştır.

Bu geçici dünya için imanından vazgeçemezdi. Hz. Bahaullah'a olan sevgisi kendisini öyle sarmıştı ki, kalbinde en ufak bir korku yoktu. Rukneddin Devle'ye dinini inkâr etmeyeceğini ve gerekirse canını feda edeceğini bildirmelerini söyledi. Vali vazgeçmedi. Eba Bedi'yi inkâr etmeğe teşvik edecek olan planını sürdürmeğe kararlıydı. Horasan eyaletinin üst düzeydeki kişilerden belki on iki kişiyi değişik zamanlarda onu bu kararlılığından vazgeçirmek için gönderdiği söylenir. Fakat hiç biri başarılı olamadı. Bu insanlardan birinin verdiği rapora göre, Eba Bedi, Rukneddin Devle'nin sözlerine kulak asacağı yerde, Emri tebliğ etmeğe devam etmiş. Nihayet beklenen son geldi. Prens in hocaların dediklerini yapmaktan başka çaresi kalmadı ve Eba Bedi'nin idamı için emir çıkardı.

Eba Bedi, şehit edilmezden bir gün önce kendisini her gün ziyarete gelen ve ahablarla arasında irtibatı sağlayan Hatice Hanım adında bir inanıra artık gelmemesini söyledi, çünkü, ertesi günün, bu dünyadaki son günü olacağını biliyordu. Bir rüya görmüştü. Rüyasında onu götürmek için bir at getirmişlerdi; Ata bindi fakat Arg Meydanına geldiği zaman (Meşhed'de halka açık bir meydan) attan düştü. Hatice Hanıma bu meydanın kendisinin şehit edileceği yer olduğunu söyledi.

Ertesi gün gardiyan ahablara beklenen o meşum saatin geldiğini ve idamın o gün gerçekleşeceğini gizlice bildirdi. Babiye * evinde toplanan kederli ahablar dua ederek haberi beklediler. Bu arada bir takım devlet memurları, cellatlar ve büyük bir kalabalık hapisanenin dışında toplanmışlardı. Bir kaç saat sonra Eba Bedi'nin yaşlı fakat etkileyici bedeni hapisaneden çıkarken görüldü. Parlak çehresi ve beyaz sakalı ona asil bir hava veriyordu. Zayıf boynundaki zincir ise ona alçak gönüllülük ve tevekkül görünümünü vermişti. Düşman kalabalığın çığlıkları ve hakaretleri arasından geçirilip Valinin konağına getirildi. Yolda seyircilerle karşılaştı ve sevinçle gülümseyerek şu meşhur Farsça

* Bir zamanlar Meşhed'de Babilerin aktivite merkezi olan tarihi bir ev.

AHMET LEVHÎ (ARAPÇA)

şii okudu:

Tanrı'nın isteğine tevekkül ederiz;
Zincire vurulu arslan hicap duymaz
Sevgilimin ipi boynuma bağlı
Her nereye isterse oraya çeker beni

Hükümet konağında üç kişinin önüne çıkarıldı: Vali, daha önce adı geçen Mirza Sa'id Han ve Şeyh Muhammed Bakır. Şeyh Bakır Eba Bedi'ye hitaben, " Senin Bahai olduğundan hiç kuşumuz yok. Fakat, eğer değilsen şimdi lânetlenmelisin ve bu Dinin kurucularını inkâr etmelisin. " dedi. Eba Bedi bunu reddetti. Bunun üzerine Şeyh ona sordu: " İslamiyetin kusuru neydi de Bahai oldun ?" Eba Bedi, Hz. Bahaullah'ın taraftarlarının inançlarını anlattı. İslamiyetin hakikâtinin ve özünün bu Dinde olduğunu söyleyerek ifadesini tamamladı. Sonra Vali, Eba Bedi'ye Şeyh'in emirlerine uyması için rica etti, fakat o bunu bir kez daha reddetti. Hz. Bahaullah'a küfredici sözler söylemezse öldürüleceği konusunda Şeyh ısrar etti. Daha önce hapisşanede Eba Bedi ile konuşan Mirza Sa'id Han Şeyhin davranışından rahatsız oldu ve tutuklunun ifadesinde ölümü hak edecek kadar kâfir ve küfürbaz olduğunu belirten bir şey görmediğini ifade etti. Bu sözlere kızan Şeyh Mirza Sa'id Han'a bu sözlerle onun serbest bırakılmasını güvence altına alamayacağını ve böylece İslam dinine darbe vuramayacağını söyledi. Valiye hitaben Şeyh, bunun üzerine ölüm fermanını verdiğini tekrar etti ve Vali de adamlarına emri yerine getirmelerini emretti.

Eba Bedi, cellatların eşliğinde Arg Meydanına getirildi. Ölümünü izlemek için büyük bir kalabalık toplanmıştı. Ahbaplardan biri kalabalığı yarıp yanına yaklaştı. Sözünden geri dönmesi için ona yalvardı. Böyle yaparsa canını kurtaracağını ve Emre bir zarar gelmeyeceğini söyledi. Cevap olarak Eba Bedi şu Farsça şiiri okudu:

Tuzağını bir başka kuş için kur.

Bu anka kuşudur, yuvası yükseklindedir.

Masum ve mübarek bir kimsenin kanının dökülmesine gönlü razı olmayan Vali, idam sehпасının korkunç manzarasının Eba Bedi'yi korkutup sözünü geri alması için onu etkileyeceğini ümit etti. Tam infaz yapılacağı sırada Vali tarafından özel bir elçi olay yerine geldi ve hayatını kurtarması için boş yere yalvardı. Fakat Eba Bedi, Tanrı Emrinde istikametın timsali idi. Ne halkın velvelesi, hakaretleri, zulmü ve ne de elinde hançeri ile yanında duran celladın korkunç görünüşü onu Tanrı'nın yolundan ayırabilirdi. Büyük ihtimal, bu muazzam imtihanın doruğunda ruhu Hz. Bahauallah ile konuşuyor ve ruhlar alemine uçmanın özlemını çekiyordu. Düşünceleri Rabbi ile Akka'da geçirdiği unutulmaz saatlere ve Emrin Şehitlerinin medar-ı iftiharını *sevgili oğlunun on yedi yaşında şehitliğine odaklanmış olmalı. Bu büyük kahraman, iman ve ıkan ateşiyile tutuşmuş Tanrı'nın bu yaşlı insanının etrafı küfürler savuran, hakaret eden, taassup ve nefret dolu binlerce insan tarafından sarılmıştı. Kendine zulüm edenlerin azgınlık ve vahşetinden rahatsız olmamışçasına asude ve sakin ayakta duruyordu.

Nihayet görevli memur işaret verdi, kırmızılar giymiş cellat öne çıktı. Eba Bedi'nin sarığını, atkısını ve abasını çıkardı, bir tas su getirdi † Yüzünü İslam kıblesine ‡çevirdi, kuvvetli bir hançer darbesiyile belinden boğazına kadar göğsünü yarıdı. Halkın görebilmesi için kafası mermer bir sehpaaya kondu ve bedeni çarşımın içinde sürüklendi ve nihayet şehir morguna terk edildi. Bir sürü kaba ve canavar gibi adam cesedin yanında durdu ve ailesinin yanına yaklaşmasını engellediler. Acısı dindirilemeyen kızı (

*Bu lâkabı Hz. Bahauallah Bedi'ye verdi

† İdam edilecek bir kimseye öldürülmeden önce bir tas su vermek İslamiyetin geleneklerindedir. Bunun nedeni imam Hüseyin öldürüldüğü sırada susuzdu. Su istemişti fakat düşmanları ona su vermedi reddettiler.

‡ Namaz kılarken Müslümanların yüzlerini çevirdikleri yer

AHMET LEVHİ (ARAPÇA)

Bedi'nin kız kardeşi) gözlerinden yaşlar akararak kucağında bebeği ile şanlı babasının vücudunun ezilmiş kalıntılarını ziyaret etmek için kocası ile birlikte saatlerce uzakta durup bekledi. Fakat kalabalık durmadan onlara taş atıyordu ve ailesi kalpleri parçalayan tarif edilmez bir ıstırapla oradan ayrılmak zorunda kaldı. Büyük üzüntüyle gelişmeleri izleyen ahabplar, Eba Bedi'nin kalıntılarını kurtarmak için bir plan yaptılar. Cesedi Sünnilerin camii'nin önündeki morga konduğu için ancak bir Sünninin oradan kaldırması tabii idi. Bahailerden biri Kürt kılığına girdi ve beraberindeki iki kişiyle birlikte cesedi oradan almayı başardı ve şehir kapısından dışarı taşıyıp gece karanlığında terk edilmiş bir mezarlığa gömdüler.

Sonuna kadar, Rabbinin Emrinde sağlam ve yerinden kıymıdatılamaz bir dağ gibi ayakta duran birinin yaşamı böyle sona erdi ve kendi kanıyla O'nun hakikâtine şahadet etti. Tek bir kelimeyle yeni bir insan ırkı yaratan ve onlara " *Sevgimde öyle sağlam dur ki başına düşman kılıçları inse veya yer gök aleyhine yürüse yüreğin zerre kadar titremesin,*" sözlerinin timsali olan böyle bir imanı onların kalbine yerleştiren Hz. Bahauallah'ın kudretini, o fazlasıyla sergilemiş oldu.

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

AHMED (FARSÇA)

Bu Levih, Arapça Ahmed Levhinden farklı olup, Farsça yazılmış uzun bir Levihtir ve Kaşanlı Hacı Mirza Ahmed için nazil olmuştur. Hacı Mirza Ahmed, Hacı Mirza Cani'nin ve Hz. Bahauallah'ın Zebih (kurban) ve Enis (dost) lâkaplarını verdiği Hacı Muhammed İsmail'in * üvey kardeşiydi. Hz. Bab'ın Emrini Kaşan'da ilk kabul eden Hacı Mirza Cani idi. Hz. Bab ile Mekke'de müşerref olmuş ve hararetle bir inanan olmuştu. Hz. Bab Tahran'a götürülürken, Hz. Bab'ı evinde misafir etmek için görevlilerden izin aldı ve üç gün O'nu evinde misafir etti. Daha sonra bu zat Tahran'da şehit edildi.†

Hacı Mirza Ahmed ve diğer üvey kardeşi Hacı Muhammed İsmail bu kardeşleriyle görüşmeleri sonucu, her ikisi de Babi oldular.

Hacı Mirza Ahmed, Emirde sabit kalan iki kardeşinden farklı olarak Hz. Bahauallah'a sadakatsizlik etti ve Mirza Yahya taraftarlarından oldu. Hz. Bahauallah ile Bağdat'da müşerref olduktan sonra, İstanbul ve Edirne'ye de O'nunla birlikte gitti. O, davranışlarını kontrol etmek için Hz. Bahauallah'ın beraberinde götürdüklerinden biriydi. Hz. Bahauallah, bir Levhinde, Hacı Mirza Ahmed için, Rabbinin Huzuruna müşerref olan ve O'nunla konuşmakla onurlandırılan, fakat, O'nun Makamını tanımayan biri diye bahseder. Tanrı'nın sesini çok defa duyduğu halde o buna kulak asmadı. Ahmed Levhi onu iman yoluna ve inanca kılavuzlamak için Edirne'de nazil oldu.

Bu Levih, Hz. Bahauallah'ın merhamet ve sabrını gösterir,

* Kitabın 19ncu bölümüne (Reis Suresi) bakınız.

†Nebil Tarihine bakınız.

çünkü Hacı Mirza, kalben riyakâr, davranışlarında kaba ve ağzı bozduktu. Hz. Bahauallah'ın öğütlerine hiç kulak asmadı. Davranışlarını düzeltereği yerde , hiç umursamadı, Mirza Yahya ile iş birliği yaptı ve dostlar arasında nifak ve ayrılık yarattı. Hz. Bahauallah, en sonunda onu Huzurundan kovdu ve Edirne'den çıkıp Irak'a gitmesini emretti. Ahmed, Irak'tayken bazı kötü niyetli insanlarla arkadaşlık etti . Sonunda, bu insanlar sırf bozuk ağzından ötürü kendisini öldürdüler.

Bu Levhin yaklaşık üçte ikisi, Emrin Velisi tarafından İngilizceye çevrildi.* Hz. Bahauallah bu Levihte, genel olarak Babilere ve özellikle Ahmed'e öğütlerde bulunmuştur. Bu Levhi takdir etmek için, O'nun Edirne'ye sürgün edildiği ilk zamanlarda şefkat dolu ve Ezel'in Kendisini öldürmeğe teşebbüs etmesinden önce nazil olduğunu hatırlamalıyız. Bu dönem, Babilerden bazı fesatçı unsurların baş kaldırdıkları ve inananlar arasında fitne tohumu ektikleri bir dönemdi. Bunlar, Mirza Yahya'nın etrafında toplandılar, onun egosunu desteklediler ve aralarında onu putlaştırdılar. Hakikât yolundan saptıkları ve Hz. Bahauallah'a karşı riyakâr oldukları için, bu insanların ruhları gerçek bir şeytana döndü. Bunun nedeni , Tanrı insanları " O'nu sevmeleri ve O'na tapmaları " için yaratmış olmasıydı. Fakat insanoğlu Tanrı'nın kanunlarını çiğner ve kendisi için zararlı olan bir çok günah işler. Ancak, Tanrı merhametlidir ve lütfuyla onları bağışlar. Evet, eğer Tanrı'nın inayeti olmasaydı hiç bir yaratık var olmazdı, ne de insanoğlu bu ve öbür dünyada terakki etmezdi. Kutsal Kitaplar incelendiği zaman görülür ki bütün yaradılışı kapsayan Tanrı'nın merhameti ve affediciliği, Tanrı'nın Mazharını tanıdıkları halde bilerek ve bilinçli olarak O'na karşı çıkanlardan esirgenmiştir. Doğrusu, bu davranışlarıyla Tanrı Mazharına ortak koşarlar ve kendilerini O'nun seviyesine koymaya çalışırlar. Ruhlen ölmüş olan böyle bir kimse eğer gerçek pişmanlıkla Tanrı'ya dönmezse Tanrı'nın Ahdini bozan bu davranış affedilemez. Hz. İsa bundan,

* Bu pasajlar, " Bahauallah'ın Sesi" kitabının 152 ve 153'üncü bölümlerinde bulunmaktadır.

AHMET LEVHİ (FARŞÇA)

"Ruhül Kuds' e karşı işlenen günah," diye bahseder. Bu Tanrı'nın gazabına sebep olur ve yukardan gelen inayet kanallarını tıkar.

Sırf Hz. Bahauallah'a karşı gelmek için, Hacı Mirza Ahmed dahil , Mirza Yahya'nın etrafında toplanan birkaç Babi bu sınıfa girer. Düşünceleri, konuşmaları ve yaptıkları işler , hepsi gerçekten uzaktı. Onlar, Edirne'de, zamanlarını ayrılık yaratmak, inananların beyinlerini zehirlemek, Tanrı Emrinin kökünü kazımak, bölünmeler yaratmak için şeytani planlar yapmakla geçirdiler.

Ahmed Levhi, bu insanları Tanrı'larına geri döndürmek için Hz. Bahauallah'a nazil oldu. Hz. Bahauallah bu Levh'e, Ahmed'i iyi bir yüreğe sahip olması için teşvik etmekle başlar. Başlangıç paragrafının bir bölümü şöyle :

" Ey vefakâr ve sürgün dostum ! Gaflet susuzluğunu inayetimin berrak sularıyla teskin et. Uzaklık zulmetini İlâhi Huzurumun aydınlığı ile dağıt. Sana karşı beslediğim sonsuz sevginin kaşanesini kıskanç emellerin zulüm elleriyle yıkma. Semavi Gencin güzelliğini nefis ve ihtiras tozu ile tozlandırma. Hakkaniyet cevherini kendine elbise yapıp ona bürün. Tanrı'dan başka hiç bir şeyden korkma. Nurlu ruh pınarını boş ve uygunsuz meyillerin çerçöpü ile tıkama. Gönül çeşmesinden akan hayat sularının akışına boş ve aşırı sevgilerin diken ve çalularıyla sed çekme. Gönül pınarından akan ırmağın diri sularını engelleme. Bütün ümidini Tanrı'ya bağla. O'nun tükenmez merhametine güven. " (2)

Hz. Bahauallah bu Levihte, Tanrı'nın insanlara bahsettiği duyuların gerçek amacını anlatır.

" Gözün emanetimdir; onu ihtiras dumanıyla bulandırma. Kulağın lütfumun nişanıdır; onu yaraşmaz saiklerin paturtısına kaptırarak cihani saran Kelâmımdan çevirme. Kalbin hazinemdir; nefsin hain eli Benim onda sakladığım incileri aşırmasın. Elin

inayetimin sembolüdür; onun mahfuz ve mestur Elvahuma yapışmasına engel olma..." (3)

Bu yüce kavramlar, insanların Hz. Bahauallah'ın Emrinin gölgesinde elde edeceği asalet ve safiyetin bir nebze görünümünü verir. Eserlerin incelenmesi, Hz. Bahauallah'ın Zuhurunun temelinde yatan amacın, düşünce ve amelleri en yüce sıfatları ve ilâhi faziletleri yansıtan ve açığa çıkaran yeni bir insan ırkı yaratmak olduğunu açıkça belirtir. Bu vesileyle, Nebil-i Azam'ın, insanlığın gelecekteki asaleti konusunda bazı İranlı Prenslere Bağdat'ta Hz. Bahauallah'ın bazı beyanları ile ilgili ilginç bir hikâyesini anlatmak yerinde olur. Bu hikaye " Penc Kanz" (beş hazine) diye bilinir. Bunun bir bölümünün tercümesi şöyle:

" ... Birkaç prens Hz. Bahauallah'ın Huzuruna geldi. Hz. Bahauallah onlarla konuştu ve şefkatle ülkeleri hakkında bilgi istedi. Konuşmaları sırasında prenslerden biri, 'Nasıl oluyor da dostlarınız Huzurunuza geldiği zaman onlara ruhani konulardan bahsediyorsunuz, bize gelince sadece şehir ve çarşı haberlerinden bahsediyorsunuz ? ' Yani şöyle demek istiyordu, ' Bilgisiz, cahil insanlar bize tercih ediliyorlar ?' Hz. Bahauallah buna cevap olarak şöyle buyurdular :

' ... Benim sözlerimi kimlerin işitmeğe ve Huzuruma kimlerin gelmeğe lâıyk olduğunu anlatacağım. Birisinin geniş bir düzlüğe götürüldüğünü ve sağında bu dünyanın bütün nimetlerinin zevkleri ve rahatlığı ile birlikte her türlü keder ve üzüntüden arınmış ebedi saltanatın olduğu bir yeri düşünün. Bu düzlüğün sol tarafı da ebediyete kadar türlü felâketler, zorluklar , acılar ve muazzam sıkıntılara ayrılmış. Ve sonra Kutsal Ruh bu şahsın önüne çıkıp ona şöyle dese, - Soldaki felâketler yerine sağındaki tüm ebedi zevkleri seçecek olursan Tanrı nazarında senin makamından hiç bir şey eksilmeyecek. Soluna konmuş sayısız ıstıraplara maruz kı seçecek

150

AHMET LEVHİ (FARŞÇA)

olursan her şeye gücü yeten, Muhtar Tanrı'nın katında en ufak şey senin makamına eklenmeyecek- O anda bu kimse büyük bir gayret ve istekle duygularına kapılarak sağdaki izzet yerine soldaki zilleti seçerse o zaman Benim Huzuruma gelmeğe ve sözlerimi işitmeğe layık bir kimsedir.'

Bu vesile ile Azamet Dili ** araştırmacılara seslenerek der, '*Eğer maksadın hayatını kurtarmaksa, Bizim Huzurumuza yaklaşma; fakat yüreğinin isteği fedakârlık ise gel ve başkalarını da getir. Eğer kalben Baha ile birleşmek istiyorsan, işte iman yolu budur; bu yoldan gitmeği reddediyorsan neden bizi rahatsız ediyorsun? O zaman defol*' †

Soruyu soran aynı kişiye hitaben Hz. Bahauallah sözlerine şöyle devam etti, 'Zulüm ve eziyetlerle tüm insanlığa barış ve sükunet kapılarını kapatan zalimlerin ve hainlerin bulunduğu bu kokuşmuş dünyaya gelmekteki amacım, Tanrı'nın gücü ve kudretiyle adalet, güven, emniyet ve iman kuvvetlerini kurmaktır. Örneğin, paha biçilmez güzel mücevherlerle donanmış son derece güzel bir kadın (gelecekte) yüzünde peçesi olmadan dünyanın doğusundan batısına her diyardan tek başına geçebilmeli ve her ülkede yolculuk edebilmeli. Bir yanda adalet, güvenilirlik ve iman, diğer tarafta hainlik ve zelaletin olmaması gibi öğle değerler olmalı ki onun varlığını almak veya onun iffetli güzelliğine kem gözle bakmak isteyen kimse bulunmamalı !...'

Sonra, Hz. bahauallah şöyle devam etti, ' Tanrı'nın Gücüyle Ben insanları işte bu yüce makama getireceğim ve bütün insanlığın yüzlerine bu kapıları açacağım.' "(4)

* Hz.Bahauallah

† Hz. Bahauallah'ın Süleymaniye'de yazdığı " Saki ez Geyb-i Beka" şiirinden alınmış iki mısra. Nebil tarihinde de bundan alıntı yapılmıştır (Amerikan baskısının sayfa 137-8)

Bu münasebetle, Hz. Bahauallah Baha ehli ile ilgili şu sözleri buyurmuşlar:

" Saf altın vadisine gelirse, duraklamadan, arkasına bakmadan bir bulut gibi ilgisizce içinden gelip geçerse, işte o Benim gerçek taraftarımdır. Böyle bir kimse kesinlikle Bendendir. Melekut-u Alâ onun giysilerinde kutsiyet rayihalarını koklar... Ve eğer en güzel bir kadını görse bile yüreği onun güzelliğine karşı en küçük bir arzu gölgesi ile dahi baştan çıkmaz" (5)

Nebil, Hz. Bahauallah'ın Prensle konuşmasının öyküsüne şöyle devam eder:

“ Azamet Dili* saiklerin samimiyeti ve amellerinin safiyeti hakkında şöyle devam etti: ‘Farz edelim serveti ölçülemeyecek kadar zengin birisi var. Bu adam zamanla servetini fakir bir adama bağışlar, kendisi tamamen fakirleşir ve fakir olan ise zengin olur Farz edelim, fakirken küçük bir borca girer. Borcunu ödeyemediği için şehrin meydanına getirilerek aşağılanır ve cezalandırılır. Borcunu ödemediği takdirde serbest bırakılmayacağı kendisine bildirilir. Bu arada arkadaşını görür (bir zamanlar yoksul olan ve onun alicenaplığı sonucu zengin olan kişi). Eğer yaptığı iyiliklere karşı onun gelip kendisini bu sıkıntıdan kurtarması gerektiği düşüncesine kapılacak olursa, o anda yaptığı bütün iyilikler boşa gider, tatmin olma ve razılık sıfatlarından mahrum olur ve insanlık ruhu faziletlerinden uzak kalır.

Tutuklunun alicenaplığı ile zengin olan adam için de aynı şey geçerli. Bir zamanlar kendisine sonsuz sevgi ve merhamet gösterdiği için onun borçlarını ödemeyi,

* Hz.Bahauallah

AHMET LEVHİ (FARŞÇA)

sıkıntılarında kurtarmayı ve geri kalan ömrünü rahat yaşamasını sağlamayı kalbinden geçirecek olursa arkadaşının cömertliğine karşı borcunu ödemeye iten saik (insaniyet uğruna bağışta bulunmak yerine), kendisinin samimiyet kadehinden mahrum olmasına neden olur ve onu alçalma dünyasına çeker.

Tanrı için makbul olan tek yol, birinci adamın keremli davranışlarını tamamen Tanrı aşkı için insani prensiplerine dayandırmasıdır. Aynı şekilde ikinci kişi de Tanrı hatırı için geçmiş ve gelecek olaylardan bağımsız olarak Allah rızası için ve insanlık dünyasına görev olarak yapmalıdır. Şöyle buyurulmuş:<<Biz ruhlarınızı Tanrı hatırı için besleriz. Sizden ne karşılık ne de teşekkür bekleriz.>>* ‘ ‘ (6)

Ahmed Levhinde Hz. Bahau'llah insanlara şöyle öğüt verir:

" Ey kullarım! Tanrı İzzeti Lambası içerisinde yanan sönmez ışıktan kendinizi mahrum etmeyin. Tanrı sevgisi ateşi nurlu kalplerinizde şiddetle yansın. O'nu ilâhi kulavuzluk yağı ile besleyiniz ve istikamet mahfazanızda koruyunuz. O'nu tevekkül ve feragat şişenizde muhafaza ediniz ki Allahsızların vesvesesi O'nun ışığını söndürmesin. Ey kullarım! Benim kutsal Emrim, derinliklerinde sayısız ağır pahalı incilerin bulunduğu bir denize benzer. Tanrı'nın gizli ve geri alınmaz Levihlerinde mukadder nimetlerden, araştırma ve çabalama derecesine göre, müstefid olmak için bu denizin kıyılarına varmaya çalışmak herkesin vazifesidir. Adımlarını O'nun kıyısına çeviren olmazsa ve hiç kimse O'nu bulmağa kıyam etmezse, hiç bu denizin kadrine bir halel, hazinelerine bir nakise gelir mi? Ne boş düşünce! Ne zavallı kuruntu! Ey kullarım!

* Kur'an 76'ncı sure, 9. ayet

Biricik gerçek Tanrı şahidimdir ki: bu ulu, dipsiz ve dalgaltı Deniz size yakın, hem de şaşılacak derecede yakındır ! O size kendi can damarınızdan daha yakındır. Siz isterseniz, bir göz açıp kapamada bu fena bulmaz nimete, bu Tanrı inayetine, bu ebedi bağışa, bu kutlu ve nurlular nurlusu kereme erip Ondan nasip alabilirsiniz.

Ey kullarım! Ruhlarınızı kerem ve sehavetimin ne gibi harikalarına mazhar kılmak istediğimi idrak edecek olursanız, gönlünüzü bütün yaratıklardan muhakkak kaldırr ve kendi nefsinizin irfanına, yani Varlığımın idrakine yol bulursunuz. " (7)

Bu son ifade İslamiyette de var. Bir hadiste şöyle yazar: “ Kendi nefsini tanıyan Tanrı'yı tanımış olur.” Huruf-u Hay'dan (Diri Harfler) * biri olan Mirza Hadi Kazvini Hz. Bahauallah'dan, başka şeylerin yanı sıra bu hadisi de açıklamasını rica etmiş. Hz. Bahauallah, Mirza Hadi'ye yazdığı uzun bir Levihde (8) rasyonel hassa diye adlandırdığı insan ruhunun Tanrı'nın dünyalarından çıktığını açıklar. İnsanın her hassası, ister fiziki ister ruhani olsun, can'ın bir tezahürüdür. Örneğin, duyuların her biri gücünü can'dan alır ve her ruhani sıfat buna bağlıdır. Buna rağmen, insanda var olan bu hassaların toplamı can'ı oluşturmaz. O halde, can nedir diye sorabiliriz. Hz. Bahauallah, can'ın bilinmeyen olduğunu teyit eder. Bir kimse sonsuza kadar bu konu üzerinde düşünse, can'ın tabiatını asla anlayamaz, ne de onun içinde gizli sırlara vakıf olamaz. Şöyle devam eder:

" Sen sende bulunan bu Hakikâtin † bile gereği gibi idrakinden aciz bulunurken, Nur Matlat, ve Kadim Diri Tanrı'nın sırrına akıl erdirmek vadisindeki çabaların ne kadar boş olduğunu kolayca teslim edersin . " (9)

İnsan kendi ruhunun tabiatını ve dahası, bunun ötesinde

* Hz. Bab'a inanan ilk on sekiz kişi.

† İnsanın ruhu (A.T.)

Tanrı'nın tabiatını bilmekteki aczini anladığı zaman gerçek bilgi ve anlayışın en yüksek derecesine ermiş olur. Şunlar Hz. Bahau'llah'ın bu konudaki sözleridir:

" Olgun tefekkürle her zihnin , önünde ve sonunda itiraf etmek zorunda kalacağı bu acizlik beşer idrakinin çıkabileceği en yüksek zirvedir, insan gelişiminin en son merhalesidir. " (10)

Bu cümlelerin insan idrakinin ötesinde, Tanrı'nın bütün alemlerinde daha pek çok anlamlar taşıdığını Hz. Bahau'llah Mirza Hadi'ye açıklar. Diri Harflerden olduğunu daha önce bahsettiğimiz Mirza Hadi, sonunda Hz. Bahau'llah'ın Emrine sadık kalmadı. Mirza Yahya'nın taraftarlarından oldu ve kendisini Tanrı'nın ihsanından mahrum etti. Hz. Bab'a inanan ilk on sekiz kişiden biri olabilmenin sonsuz imtiyazına sahip bir kimsenin hazin sonu Tanrı'nın kullarını sınavdan nasıl geçirdiğini gösterir. İnsan Tanrı Mazharına ne kadar yaklaşırsa, sınavlar o kadar çetin olur.*

Diri Harflerden Tanrı'nın sınavına dayanamayan birkaç kişi daha oldu. Bunlardan birisi , Bağdat'da Hz. Bahau'llah'ın Huzuruna müşerref olan, Molla Hasan Bacistani idi. Hz. Bab'ın Zuhuru ile ilgili kuşkularını Hz. Bahau'llah'a anlattı. İtirazlarından birisi, Hz. Bab'ın yazılarında Diri Harflerin makamını ve faziletlerini parlak kelimelerle övmüş olmasıydı, oysa, bir Diri Harf olarak, kendisinin bu sıfatlardan yoksun olduğunu biliyordu. Hz. Bahau'llah, bir çiftçinin mahsulünü sulamak için tarlayı suladığını ve bu işlemde yabancı otların da sulandığını buyurdu. Hz. Bab'ın Diri Harflere yaptığı bu iltifatlar ve onlara yağdırdığı bu övgüler O'na ilk inanan Molla Hüseyin'e ve daha birkaç kişiye atfedilmişti, diye açıkladı. Geri kalanlar bu inayetleri işin tabii gidişatından dolayı aldılar.

Diri Harflerin çoğu Hz. Bab'ın Emrinde sabit kaldılar ve en az on ikisi, Rablarının uğruna canlarını verdiler. Diri Harflerden çoğu Hz. Bahau'llah'ın Zuhurundan önce öldüler, fakat İran'da O'nun Huzuruna müşerref olmuşlardı ve hatta bazıları O'nun Makamını

* Birinci cildin 130.sayfasına bakınız.

tanıyabilmişlerdi.

Diri Harflerin hepsinden sonra ölen Molla Bakır Tebrizi, aralarında Hz. Bahauullah'ın Emrini kabul eden ve O'na sadık kalan tek kimseydi. Şeyh Tabarsi kalesine, Hz. Bahauullah ile beraber gitti. Bedeşt Konferansına da katıldı.* <<Tanrı'nın Zahir Edeceği>> Hz. Bahauullah'ı öven şu yüce kelimeleri Hz. Bab ona söylemişti:

" Ben O'nun[†] vasfında şu cevher kelimeleri yazdım: 'O'na Benim herhangi bir işaretimle işaret edilmez ve ne de Beyan'da yazılı bir şey ile anlatılabilir.' 'O Kendisinden özgesinin tanıtmasıyla tanınmanın veya yaratıklarının nitelemesiyle nitelenmenin çok çok yücesindedir. Ben O'na ve alâmetlerine ilk iman eden kulum. Ben O'nun irfanı cennetindeki turfanda meyvelerinden O'nun sözlerinin hoş tadını aldım. Evet, İzzetne yemin olsun O'nun, O hakikâtin kendisidir. O'ndan başka Tanrı yoktur. Herkes O'nun emriyle Kaimdir.' (11)

Molla Bakır'ın <<Tanrı'nın Zahir Edeceği Kimse>> için sorusuna karşılık, Hz Bab özel bir Levih'te yıl "sekiz" in 1268 Hicri (1852 Miladi) ya başında veya sonunda O'nunla müşerref olacağına dair söz verdi.

Hız. Bahauullah'ın, Tahran'da, Siyah Çal'dan serbest bırakılmasından hemen sonra, Molla Bakır, Bağdat'ta Hz. Bahauullah ile müşerref oldu ve Hz. Bab'ın verdiği sözü hatırlayarak O'nun Makamını kabul etti ve O'nun Zuhurunun İzzeti ile doldu. Zuhurun önde gelen inanırlarından ve öğretmenlerinden idi. Hz. Bab şehit edilmesinden hemen önce , bütün önemli belgelerini, Levihlerini, mühürlerini ve akik yüzüğünü içeren kutuyu Hz. Bahauullah'a gönderilmek için talimat

* Daha fazla bilgi için Nebil Tarihine bakınız.

† Tanrı'nın zahir edeceği kimse.

AHMET LEVHİ (FARŞÇA)

verdiği Mirza Ahmed İakâbindaki Molla Kerim Kazvini'ye verilmek üzere ona teslim etti.

Hız. Bahaullah Emrini açıkladıktan hemen sonra Molla Bakır, büyük bir azim ve sadakatle O'nun Emrini Azerbaycan bölgesinde hemşehrilerine öğretmek için ayağa kalktı. Yazdığı bir risalede Mirza Yahya'nın iddialarını çürüttü ve yazılarını reddetti. Rabbinin Huzuruna varmanın özlemiyle iki kez Akka'ya gitti ve son ziyaretinde İstanbul'da yaşamak için Hz. Bahaullah'dan izin istedi ve 1881 yılında da İstanbul'da öldü.

Hız. Bahaullah Ahmed Levhinde, kendine karşı gelenlere çıkışarak şöyle buyurmuş:

" Ey kullarım! Yersiz ümitleriniz ve boş kuruntularınız Zülcelale olan imanınızın temelini sarsmasın; çünkü, böyle kuruntular insanlara hiç bir zaman bir fayda temin etmemiş, hiç bir zaman onları Doğru Yola kılavuzlamamıştır. Ey kullarım! Her şeyi Saran, her şeyi Koruyan ve her şeyden Üstün saltanat Elimin zincirlendiğini mi zannediyorsunuz ? Bidayetsiz, inkıtasız ve hudutsuz rahmetimin akışını durur mu sanıyorsunuz? Ulvi ve her şeyden üstün inayet bulutunun artık kendi feyzini insanlar üzerine yağdırmayacağına mı inanıyorsunuz? Galip ve kahir kudretimi ilân eden harikalı işlerin sonu geldiğine mi ihtimal veriyorsunuz ? Yoksa İrademin beşer mukadderatını tayinden vazgeçtiğini mi tahmin ediyorsunuz? Hayır mı ? Öyle ise neden mübarek ve inayetskâr Cemalimin insanlara görünmesine mani olmaya çalıştınız? O halde, niçin Aziz ve Muktedirin dünyayı kendi Zuhurunun ışığı ile aydınlatmasına var kuvvetinizle engel olmak istediniz? İnsaflı düşünürseniz, Yaradılmış her şeyin hakikâtinin bu yeni ve hayranlık verici Zuhur karşısında sevinç sarhoşu olduğunu, bütün zerrelere bu Emrin nuru ile münevver olduğunu görürsünüz. Düşündüğünüz şeyler ne kadar boş ve zavallı!." (12)

Hz. Bahauallah onları ikaz etmeğe devam eder ve buyurur ki bu Zuhurda Tanrı'nın Emrine karşı çalışanların ellerini Tanrı yakalayacak. Şöyle buyurur:

" Ey aymazlar ! Vakti rahmetimin harikaları görünen ve görünmeyen bütün yaratıkları sarmış ve inayetimin tecellileri evrenin her bir zerresine nüfuz etmişler; fakat şerirleri cezalandıracak değneğim yaman ve onlar aleyhine kabaran gazabımın şiddeti korkunçtur." (13)

Hz. Bahauallah bir başka Levhinde de (14) eğer Tanrı'nın İzzeti ve Hükümünün Hikmeti olmasaydı, inananlara en küçük bir zarar verenleri İlâhi Kudret Eli yakalardı ve bir an bile bu dünya onlara barınak olmazdı. Fakat bu zayıf ve cahiller için geçerli. Hz. Bahauallah buyuruyorlar ki Tanrı, sevdiklerine eziyet etmek için büyük bir düşmanlıkla ve Emrini yok etmek için bütün güçleriyle ayağa kalkanları bu devirde, mutlaka yere vuracaktır.

Emir tarihi bu olguyu bol bol göstermiştir. Emre ve onun mihver kişilerine (Hz. Bab, Hz. Bahauallah, ve Hz. Abdülbaha'ya) karşı gelenler lâıyk oldukları cezayı bulmuşlar. Emrin Velisi Şevki Efendi bu ceza ile ilgili şöyle yazar:

" Bütün bir yüz yılın bu karışık tarihine baktığımız zaman, Doğuda olsun, Batıda olsun, Krallar, İmparatorlar, Prensler ya onun Kurucularının çağrısına kulak vermemişler, ya Onların Mesajını küçümsemişler, ya sürgüne ve uzaklara göndermişler, ya taraftarlarına barbarca zulmetmişler, veya Onların öğretilerini ısrarla itibardan düşürmeğe çalışmışlardı. Onlar, Allah'ın gazabına uğrayarak birçoğu tahtlarından oldular, bazıları, hanedanlarının söndüğünü gördüler, birkaçı katledildi veya zillete düştüler, bazıları Krallıklarının felâket içinde çözümlüp gitmesi karşısında çaresiz kaldılar, bazıları kendi ülkelerinde mağdur duruma düştüler. Baş düşmanı olan

158

AHMET LEVHİ (FARŞÇA)

Hilâfet, Kurucusuna karşı kılıcını çekmiş ve üç kere sürgünlüğüne ferman vermişti. Hilâfet toz olup gitti ve bu çöküşünde hemen hemen iki bin yıl önce , Hıristiyanlığın birinci yüz yılında Hz. İsa'ya zulmedenlerin başında gelen Yahudi hiyerarşisinin Romalı efendilerinin elindeki akıbetlerinin aynısına uğradı. Şii, Sunni, Zerdüsti ve Hıristiyan, çeşitli dini tarikatlar Emre şiddetle saldırmış, inananları küfre sapmış olarak damgalamış, onun dokusunu bozmak ve temellerini yıkmak için durmadan uğraşmışlardı. Bu tarikatların içinde en korkulu ve düşmanca olanları ya yıkıldı veya fiilen dağıldı, bazılarının itibarı ve nüfuzu hızla geriledi, hepsi onların ayrıcalıklarını kısıtlamaya ve kendi otoritesini ortaya koymaya azimli laik bir gücün etkisine maruz kaldılar. Dönmeler, asiler, hainler, küfre sapanlar, o Dine inananların sadakatlerini bozmak, saflarını yıkmak ve kurumlarına saldırmak için, gizlice veya açıkça , ellerinden geleni yapmışlardı. Bu düşmanlar birer birer, bazıları yavaş yavaş, bazıları dramatik bir hızla bozguna uğradı, dağıldı, savruldu ve unutuldular. Emrin ileri gelenlerinden, ilk müminlerden, en öndeki destekçilerden, Kurucularının arkadaşlarından ve sürgünlük yoldaşlarından, Kurucusunun ve Misak'ın Merkezinin güvenilen Vahiy katiplerinden ve yazıcılarından ve hatta Zuhurun akrabaları arasında bazılarından, ki bunlara Hz. Bab'ın adayı ve Hz. Bahau'llah'ın Misak kitabında isminden bahsettiği Kendi oğlu da dahildir, birçoğu O'nun gölgesinden çıkmışlar, silinmez rezilliklerle O'na utanç vermişler ve daha önceki dinlerde görülmedik boyutlardaki bunalımları tahrik etmişlerdi. İstisnasız, hepsi sahip, oldukları gıpta edilecek makamları kaybettiler, bazıları planlarının suya düştüğünü görecekt kadar yaşadı, bazıları aşağılandı ve sefalet içinde kaldı, utanmazca terk ettikleri Dinin birliğini bozacak veya ilerlemesini köstekleyecek bütün güçlerini kaybettiler.

Nazırlar, Sefirler ve diğer Devlet Erkânı O'nun amacını saptırmak için gayret göstermişler, Kurucularının arka arkaya sürgün edilmelerine ön ayak olmuşlar ve temellerini sarsmak için garazla çalışmışlardı. Bu entrikaları ile bilmeden kendi düşüşlerini hazırladılar, hükümdarlarının güvenini kaybettiler, utanç kadehini dibine kadar içtiler ve kendi bozulmaz kaderlerini çizdiler." (15)

Hz. Bahauallah, Ahmed Levhinde insanların yaratılış aleminde oynayacağı rolü açıklar ve buyurur:

" Ey kullarım! Toprak gibi itaatli ve boyun eğen olunuz ki ilmimin güzel kokulu ve kutlu sümbülleri varlığınıza toprağınızdan bitsin." (16)

Meyvesini vermek için toprağın güneşin ışınlarını ve bahar yağmurlarını alması gibi insanoğlu da aynı şekilde Hakikât Güneşine* yani bugün Hz. Bahauallah'a dönmeli ki yaratılışının maksadını yerine getirebilsin. Bu yaratılışın kanunudur, çünkü, bu ilişki olmadan insanoğlu maddi bir varlık olarak kalır. Gerçek ruhani hayat olmadan sosyal yaşamın en son noktası taassup, nefret ve kargaşanın olduğu bir cemiyet yaratır. İşte insanlığın bugünkü hali bu !

Hz. Bahauallah bu Levihte Ahmed'e tekrar tekrar seslenir ve doğru davranışlı, temiz kalpli ve samimi olması için öğüt verir, yoldan sapmışları taklit etmemesini, gözlerini Zuhurunun ışığı ile aydınlatmasını ve doğru yola girmesini söyler.

Zuhurunun temelinde yatan amacın kalbi saf, ve yetenekle süslenmiş kimselerin iman gücünü kazanmalarını ve Azamet alemlerine gidebilmelerini sağlamak olduğunu belirtir. Yoksa, İzzetinin her şeyin üstünde ve tüm anlayışlı kalplerden bağımsız olduğunu teyit eder. Güneşi örnek gösterir. Bütün dünyada görür

* Tanrı Mazharı

AHMET LEVHİ (FARŞÇA)

gözü olanlar onun ışığının olduğuna tanıklık etseler ve körler de karanlığı iddia etseler, bu delillerin hiç biri asla güneşi etkilemezler. Halkın övgüsü veya inkârı kendileriyle ilgilidir. Güneş ise insanların görüşlerinden azade, gök yüzünde parlak ve ışıklı durur. Hz. Bahau'llah, Zuhurunun azametini bir Levihte şöyle beyan eder:

" Ey kullarım! Beka Okyanusunun derinliklerinde yatan incileri Hakk'ın kuvvet ve kudretiyle Tanrı irfanının hazinesinden çıkarıp size gösterdim. Cennet kızlarını gayb perdesinin arkasından çıkarıp kendilerine bu kudret ve hikmet Kelimelerimin libasını giydirdim. Bundan başka , Vahyimin nefis şarabı üzerindeki mührü kudret elimle söktüm; onun kutlu, gizli ve mis kokan rayihasını bütün yaratıklara saçtım. Bu üstün ve kaplayıcı inayetimin bu derece büyük feyzi ile feyizlenmez, ve rahmetimin bu kadar parlak tecellisi ile aydınlanmaz iseniz, bundan dolayı ayıplanacak olan siz, ancak sizsiniz...

Ey kullarım! Kalbimde Hidayet Sabahının solmaz ışığından başka bir şey parlamaz. Ağzımdan Allah'ınız Rabb'ın Vahiy buyurduğu hakikât cevherinden başka bir şey çıkmaz. İmdi, dünyevi arzularınıza uymayınız, Tanrı'nın Misak'ını bozmayınız. O'nunla olan ahdinizden dönmeyiniz. Sarsılmaz bir azimle, kalbinizin bütün sevgisi ile , sözlerinizin derin samimiyeti ile O'na dönünüz, akılsızların gittiği yola gitmeyiniz. Dünya boş bir gösteriş, hakikât gibi görünen bir hiçtir. Sizi Yaradanınıza bağlayan bağı koparmayınız, yolları şaşırıp O'ndan uzaklaşanlardan olmayınız. Gerçek söylüyorum: Dünya çöllerdeki buğuya benzer; susuzluktan yanan kimse onu su sanır, var kuvvetiyle ona yetişmeğe çalışır. Yanına varınca , bakar ki bir hayal, bir serap! “ (17)

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

SER GÜÇLE [] NİYOR

Hız. Bahauallah'ın, <<Tanrı'nın Zahir Edeceği Kimse>> nin Kendisi olduğunu açıklaması haberi, İnan'daki Babilerin kulaklarına gitmeğe başladığı ve bir kaç Bahai mübelliğinin O'nun Emrini öğretmeğe ve son Levihlerini faâl bir şekilde yaymağa başladıkları bir zamanda, Edirne'de görülmemiş boyutlarda ve şiddette bir kriz oluşuyordu. Çok geçmeden bu kriz, Hız. Bahauallah'ın dostlarını o şehirde sardı. Mirza Yahya'dan kaynaklanan ve Seyid Muhammed İsfahani'nin düzenlediği bu olay, sonunda bütün camiayı girdabının içine aldı. Hız. Bahauallah'a anlatılamayacak keder verdi ve inananlar arasında geçici de olsa ayrılıklar yarattı.

Mirza Yahya, Edirne'ye varışından hemen sonra, artık hayatının tehlikede olmadığını anladı. Hız Bab'ın idam edildiği gündən beri zulüm ve ölümden korkmuştu. İşte bu korku, onu on üç yıl İnan ve Irak'ta saklanmaya itmişti. O yıllarda, çeşitli kılıklara girerek yaşamını sürdürdü ve devamlı oradan oraya giderek gizlendi. Hız. Bahauallah ile irtibatını devam ettirmek suretiyle eşlerinin ve ailesinin Hız. Bahauallah'ın evinde yaşamalarını sağladı. Oysa şimdi, Edirne'de durumun farklı olduğunu ve zulüm yapılmadığını biliyordu. Hız. Bahauallah, Edirne'ye geldikten kısa bir süre sonra, Edirne Valisinin, diğer ileri gelenlerin ve halkın sevgi ve hayranlığını kazanmıştı. Hız. Bahauallah'ın direktifleri doğrultusunda, dostlarının pek çoğu bir çeşit iş ve sanatla meşgul oldular ve camia ile kaynaşınca halkın işbirliği ve iyi niyetleri belli oldu.

Hız. Bahauallah'ın artan itibarını kıskanan ve <<Tanrı'nın Zahir Edeceği Kimse>>nin Makamının açıklanmasından haberdar olan Mirza Yahya, artık ortaya çıkmanın ve hayatı boyunca yol göstericisi ve sığınağı olan ve pek çok utanç veren hareketlerini Ayıpları Örtən sıfatıyla saklayan Kimsenin elinden camianın

liderliğini almanın zamanı geldiğine karar verdi. Hz. Bahauallah'ın sevgi dolu affediciliğinden cesaret alan, Seyid Muhammed'in baştan çıkarıcı ümitlerine aldanan ve liderlik için hırsı ve hevesi kabaran Mirza Yahya tamamen kötülerin yolunu tuttu, yani bir insanın hayatına kastetti. Bu onun tek çıkar yoluydu, zira kendisinde Hz. Bahauallah ile yüzleşme gücünün olmadığını bilincindeydi. Mirza Yahya'nın Hz. Bahauallah'ın yanında ağzını açmadığı bir gerçektir. Tanrı'nın Yüce Mazharının azamet ve otoritesi o kadar büyüktü ki tek kelime söylemekten aciz kalıyordu ve pek çok kimse de buna tanık olmuştu. Mirza Ağa Can'ın ifadesine göre, Bağdat'a ilk gittikleri zaman, Mirza Yahya'nın Hz. Bahauallah'ın Huzurundayken, söz söyleyemeyecek kadar önemsiz bir kimse olduğunu fark etmişti. Bu Ağa Can'ı şaşırtmıştı, fakat daha sonra, onun Hz. Bahauallah'ın Huzurunda herhangi bir kimseden farksız olduğunu anlamıştı. Fakat Hz. Bahauallah kâtibine bu gözlemini kimseye açıklamamasını tembihlemişti.

Hz. Bab'ın ileri gelen müritlerinin ve kuzeninin katli* için emirler vermenin yanı sıra daha bir kaç suç işlemiş olan Mirza Yahya gibi bir insanın, Hz. Bahauallah'ın hayatına kastetmek için ayrıntılı planlar hazırlaması hiç de şaşırtıcı değildi. Mirza Yahya'nın kendi eliyle hazırladığı ilk atılım O'nu zehirlemek oldu. Bu utanç verici olayı Şevki Efendi şöyle özetler:

" Edirne'ye geldikten yaklaşık bir yıl sonra, Hz. Bahauallah'ı ve arkadaşlarını zehirlemek, böylece yeniden liderliğe kavuşmak gibi çılgınca hayaller zihnini karıştırmaya başladı. Üvey kardeşi Ağa Kelim'in tıbbi meselelerde derin bilgisi olduğunu bildiğinden, çeşitli bahanelerle bazı otların ve zehirlerin etkisi hakkında ondan bilgi edinmeye çalıştı. Sonra da mutadı olmadığı halde Hz. Bahauallah'ı evine davet etmeğe başladı. Ve bir gün, kendi hazırladığı bir maddeyi çay bardağına sürerek O'nu bir ay ciddi şekilde hasta edecek, şiddetli sancılar ve

* Birinci cildin 15. Bölümüne bakınız.

ŞER GÜÇLERİ HIZ KAZANIYOR

yüksek ateşle kıvrandıracak derecede zehirlemeği becerdi. Bu teşebbüs, Hz. Bahauallah'ın elinde ömrünün sonuna kadar süren bir titreme bıraktı. Durumu çok ağır olduğundan, Şişman adlı bir yabancı hekim çağrıldı. Cildinin kurşunu renginden endişelenen doktor, hastalığın ümitsiz olduğunu bildirerek O'nun ayaklarına kapandı ve ilaç vermeden, Huzurundan çekildi. Birkaç gün sonra doktor hastalanıp öldü. Ölümünden önce Hz. Bahauallah, doktorun hayatını O'nun için feda ettiğini ima etmişti. Doktor, Hz. Bahauallah tarafından ziyaretine gönderilen Mirza Ağa Can'a, Tanrı'nın dualarını kabul ettiğini ve ölümünden sonra, lüzumu halinde, emin bir kimse olan doktor Çupan'ın çağırılmasını söyledi.

Mirza Yahya'yı geçici olarak terk eden ve yukarıdaki olayın ayrıntılarını açıklayan hanımlarından birinin anlattığına göre, bir keresinde de Hz. Bahauallah'ın ailesi ve arkadaşlarının su aldığı kuyuyu zehirlemiş, dolayısıyla, sürgünlerde tuhaf hastalık belirtileri görülmüştü. " (1)

Buna rağmen Hz. Bahauallah kardeşinin bu kötü işlerini halka açıklamak istemedi. Haberi yaymamalarını dostlarına tembihledi. Fakat, daha sonra Mirza Yahya'nın davranışları, olayın anlatılmasını zorunlu kıldı. Hz. Bahauallah iyileştikten hemen sonra Mirza Yahya, açıkça ve bazen de ima yoluyla utanmadan , Hz. Bahauallah'ın kendisini zehirlemek istediğini iddia etti ! Sevgi ve affediciliğin kaynağı bir kimseye karşı, böyle inanılmaz ve yalan suçlamalar, Mirza Yahya'nın maskesini düşürdü. Şeytani yaradılışını dost ve düşman herkese göstermiş oldu.

Aradan zaman geçti ve Mirza Yahya, Hz. Bahauallah'ın hayatına kastetmek için hala bir fırsat kolluyordu. Planına göre bu kez

hücum alanı Hz. Bahauallah'ın mutlaka gideceği umumi hamamdı.* Kurnazlıkla, Hz. Bahauallah'a hamamda yıkanmasına yardım eden, berber† üstad Muhammed Ali Salmani'ye ‡ Hz. Bahauallah'ı öldürmenin yararlarını anlattı. O'nu hamamda yıkarken öldürecek olursa, Tanrı Emrine büyük hizmette bulunacağını açıkladı. Üstad Muhammed Ali, bu teklifi duyar duymaz o kadar öfkelenmişti ki, daha sonra da göreceğimiz gibi, hemen orada Mirza Yahya'yı öldürmek istedi.

Üstad Muhammed Ali, Hz. Bahauallah'ın müritlerindendi ve Bağdat'da oturduğu günden beri hamamda O'nun yıkanmasına yardım etme şerefine nail olmuştu; Bu göreve Akka'da da devam etti. Üstad Muhammed, Hz. Bahauallah'ın hizmetkârlarından, büyük cesaret ve iman sahibiydi. Hz. Bahauallah'ın Makamını öylesine derinden ve inançla kabullenmişti ki tüm varlığı O'na karşı duyduğu şiddetli sevginin hakimiyeti altındaydı. Bu öyle bir aşk idi ki hiç bir sınır tanımazdı ve çok zaman onu, kendinden geçmenin eşiğine götürürdü. Tarihçiler, onun okuma ve yazması olmadığını, otobiografisini başkalarına dikte ettirdiğini söylerler. Ancak açık olan bir şey vardı ; okuma ve yazmayı çok az öğrenmiş

*Hz. Bahauallah'ın zamanında evlerde banyo olmadığı için halk çarşı hamamlarına giderdi. Çarşı hamamları haftanın belirli günlerinde erkeklere ve diğer zamanlarda da kadınlara açıktı. Bunlar Türk hamamı diye bilinirdi. Halk genellikle haftada bir gün hamama giderler sıcak buharlı hamamda yıkanmak ve rahatlamak için saatlerce kalırlardı. Orada aynı zamanda havadis toplamak ve çeşitli konularda konuşmak için insanların bir araya gelmesiyle sosyal bir ortam yaratılırdı. Dostlar bir kaç saati birlikte geçirmek için hamama beraber giderlerdi. Çarşı hamamında yıkanmalarına yardımcı tellaklar vardı. Bunlar istek üzerine saçlarına kına yakmak ve traş etmek gibi başka hizmetler de yaparlardı. Önemli kişilerin özel tellakları olurdu.

† Geleneklere göre, bir berber aynı zamanda tellaklık da yapabiliirdi.

‡ Meşhur Şeyh Salman'la karıştırmayın.

ŞER GÜÇLERİ HIZ KAZANIYOR

olsa bile hiç eğitim görmemişti.

Mamafih, Hz. Bahauallah ona Tanrı ilmini ihsan etmişti. O, İlâhi feyizleri öyle bir algılıyordu ki, eğitim görmemiş olmasına ve basit bir aileden gelmesine rağmen, şiirleriyle Fars edebiyatına değerli katkılarda bulunmuştu. Bahai tarihinde kültürlü ve tahsilli pek çok tanınmış Bahai şairlerine rastlarız. Fakat bazı kimseler , Muhammed Ali'de şiirlerini olağan üstü kılan özel bir güç bulunduğunu iddia ederler. Şiirden anlayanlar, onun şiirlerinin güzelliğini, berraklığını ve derinliğini kabul etmişlerdir. İnsanın ruhunu okşayan şiirlerini okuyan ahbablar, huzur duyar ve ilham alırlar , bu ölümlü dünyadan gerçekler dünyasına giderlerdi. Onun derin ve anlam dolu sözleri insanı duygulandırır ve Hz. Bahauallah'a sevgi ve hayranlık manzaralarını gözler önüne serer.

Hz. Bahauallah'ın Zuhurunun kudretinden henüz etkilenmemiş kimseler böyle cahil ve okumamış bir kimsenin insanlık ilim ve edebiyatına değerli katkıda bulunacak kadar yükselebileceğine inanmakta zorluk çekebilirler. Üstad Muhammed Ali'nin yaşamını yakından incelediğimiz zaman ve onun insanlarla günlük karşılaşmalarını hesaba alacak olursak, zaman zaman sert ve incitici davranış ve lisanı onun yalnız cahil bir kimse olmadığını, aynı zamanda da eğitilmemiş olduğunu gösterir.

Gene de, kalp temiz olduğu ve ruh samimiyet ve bağlılıkla Hz. Bahauallah'a yöneldiği zaman, İslamiyette “ Tanrı istediği kimsenin kalbine o nuru kor “ (2) dediği Tanrı ilminin alıcısı olur. Üstad Muhammed Ali bunun bir örneği idi; Bu, Hz. Bahauallah'a olan aşkının alevi diye tarif edilebilir. Şiirleri de aynı şekilde aşk ve vecd hali şarkılarıdır. Bu temadan sapan tek bir satır bile bulamayız. Hayranlığının hedefi, Hz. Bahauallah'dan başkası değildi ve bu da şiirlerinde kendini göstermektedir. Güzel bir lisanla O'nu yüceltir , över ve yüreğinde yanan aşk ateşini sunar. Şiirlerinin pek çoğu Hz. Bahauallah'ın saçlarıyla meşgul olduğu anda ilham olmuştur. Mevlasına dokunduğu zaman ruhlar alemine uçar ve etrafında olanların hepsini unutturdu. İşte bu haldeyken o güzel şiirler kontrolsüzce akardı. Eğitimi olmadığı için kullandığı bazı kelimelerin anlamlarının ne olduğunu sorardı. Örneğin,

yıllarca Hz. Bab'ın evinin bekçiliğini yapan saygı değer bir inanır olan Hacı Mirza Buzurg Afnan şu hikayeyi anlatır:

" Salmani'nin Akka'da küçük bir berber dükkanı vardı ve müşterilerinin oturması için içeriye tuğladan bir set yapmıştı. Saç kestirmek için ben birçok kez o setin üstüne oturmuştum. Eğitimi olmadığı için bazen saçımı keserken şiirlerinde kullandığı bazı kelimelerin anlamlarını benden sorardı."(3)

Üstad Muhammed Ali İsfahan'lıydı. Dokuz yaşındayken babası onu bir berber yanına çırak koymuş . On beş yaşına gelince bağımsız çalışmaya başlamış. Çok geçmeden İsfahan'daki Babilerle tanışmış. Hz. Bab'ın şehit edilmesinden üç yıl sonra da Babi olmuştu. Babi olduğu için, Üstad Muhammed Ali diğer bazı Babilerle İsfahan'da zulüm gördü. Dindaşlarından ikisi, şehir merkezinde şehit edildi. Bu kişiler Ağa Muhammed Cevad ve şehir alanına kadar oynaya oynaya giden Molla Ali idiler. Bu iki sadık Babi meydana götürüldüler ve cellat gelip kafalarını uçuruncaya kadar yerde yatmak zorunda bırakıldılar. Sıra Üstad Muhammed Ali ve tahta oymacısı Üstad Abdül Kerim Harrat'a * geldi. Fakat, Vali, bunların işkence edilerek zindana atılmalarını emretti. Daha sonra akrabaları yetkililere para verip bunları özgürlüklerine kavuşturdular. Serbest kalır kalmaz her ikisi de İsfahan'dan ayrılıp Bağdat'a gittiler ve Hz. Bahauallah'ın Huzuruna müşerref oldular. Üstad Muhammed Ali Bağdat'ta berberlik yaptı. Hz. Bahauallah'a hamamda da yardımcı olma şerefi verildi. Hz. Bahauallah'ın kardeşlerine, Hz. Abdülbaha'ya ve diğer inananlara da hizmet etti.

Bağdat'da olsun, Edirne'de olsun, sırf Hz. Bahauallah'a ve O'nun Emrine saygı göstermek için, dostları Mirza Yahya'ya anlayış ve

* Nakız oldu ve o günden sonra da kendisine Heratin (solucan) lâkabı verildi.

ŞER GÜÇLERİ HIZ KAZANIYOR

saygı göstermişlerdi. Ne de olsa o, Hz. Bab'ın atadığı bir kimse ve Rablarının kardeşiydi. Sırf Tanrı Emrini yüceltmek için gösterilen bu davranışı, Mirza Yahya yanlış yorumladı ve önemli olsun veya olmasın, bu insanların onun emirlerini yerine getireceği hayaline kapıldı. Ancak, Hz. Bahau'llah'ın en sadık kullarından biri olan Üstad Muhammed Ali'ye uğursuz planını uygulamasını söylemekle, düşüncelerinde ne kadar yanlış olduğunu çok geçmeden fark etti.

Üstad Muhammed Ali, bu utanç verici olayı ve ona zemin hazırlayan olayları anılarında ayrıntılı olarak not etmiş. Sözlerinin bir bölümünün tercümesi şöyle:

"Bir gün hamama gittim ve Cemal-i Mübareğin gelmesini bekledim. İlk Ezel * geldi. Onunla ilgilendim ve saçına kına yaktım. Benimle konuşmaya başladı. Uzun zamandan beri beni kendi safına çekmeğe çalışıyordu fakat bunu gizli yapıyordu. 'Dün gece elinde süpürgesiyle birini gördüm ve benim etrafımdaki alanı süpürüyordu,' † dedi. Bunun Cemal-i Mübarek olduğunu anlatmaya çalışıyordu. Sesinin tonundan kendisi için bir şey yapmamı istediğini biliyordum fakat bana bir şey söylemedi ve çok geçmeden hamamdan ayrıldı.

Sonra Cemal-i Mübarek içeri girdi. Duvarda bir ayna vardı. Aynada aksi görününce şu mısrayı okudu: 'Sen çok büyüksün, ayna ise, Senin güzelliğini gösteremeyecek kadar küçük.'

Ezel'in sözlerini derin derin düşündüm. Cemal-i Mübareğin onun çevresindeki yeri süpürmesini ima etmekle maksadının ne olduğunu anlamadım. Ama onun için bir şey yapmamı istediği çok açıktı. Aynı zamanda

* Mirza Yahya

† Bu sözlerin Farsça lisanındaki ifadesi Hz. Bahau'llah'ın Mirza Yahya'nın mütevazı hizmetkârı anlamını veriyordu.

Hacı Mirza Ahmed* de Ezel'in tarafına geçmem için beni etkilemeğe çalışıyordu. Beni kazanmak için birkaç gün devamlı olarak ısrar etti."(4)

Üstad Muhammed Ali, bir kaya gibi yerinden oynamaz ve sabit kaldı. Hacı Mirza Ahmed'in tartışmalarını reddetti ve sonunda öyle sert ve ağza alınmayacak saldırgan bir dil kullandı ki muhatabı Hz. Bahauallah'a gitti ve onu şikâyet etti. Ertesi gün, Hz. Bahauallah'ın direktifleri doğrultusunda, Ağa Can inananları bir araya topladı . Anlaşmazlıklarını çözümlenmeğe yardımcı olması için, Hacı Mirza Ahmed için nazil olan Ahmed Levhi (Farsça) ile birlikte bazı Levhileri okumalarını söyledi.

Üstad Muhammed Ali anılarında şöyle devam eder:

"Bir gün, hamamda Hz. Bahauallah'ın gelmesini bekliyordum. İlk Ezel geldi. Yıkandı ve başına kına yakmaya başladı. Yardımına gittim ve benimle konuşmağa girişti. 'Neyriz'in eski Valisi Mirza Na'im, inananların pek çoğunu öldürttü ve Emre karşı sayısız suç işledi ' dedi. Sonra parlak kelimelerle cesaret ve kahramanlığı övdü. Bazı kimselerin yaradılış itibariyle cesur olduklarını ve bu yeteneklerini yeri geldiğinde ortaya koyacaklarını söyledi. Sonra, Mirza Na'im'in öyküsünü anlatmaya devam etti. 'Öldürülen Babi ailesinden geriye on, on bir yaşlarında bir erkek çocuk kalmıştı. Bir gün, Mirza Na'im hamama girdiği zaman, bu çocuk elinde bıçakla içeri girdi. Mirza Na'im tam sudan dışarı çıkarken, çocuk onu bıçakladı ve karnını deşti. Mirza Na'im çılgık attı. Dışarıdan hizmetkârlar koştular, çocuğu yakaladılar ve dövdüler. Sonra efendilerinin nasıl olduğunu görmeğe gittiler.Çocuk yaralandığı halde ayağa kalktı ve tekrar Mirza Na'im'i bıçakladı.' Ezel cesareti tekrar övdü ve ' Bir insanın cesur olması ne kadar güzel

* Farsça Ahmed Levhi'nin hitap edildiği kişi

ŞER GÜÇLERİ HIZ KAZANIYOR

bir şey. Bak şimdi Emre neler yapıyorlar . Herkes ona zarar veriyor, herkes bana karşı çıkıyor, kardeşim bile. Hiç huzurum yok ve çok kötü durumdayım' dedi. Sesinin tonu ve yaptığı imalar öyleydi ki, sanki Hz. Bab'ın halefi olan kendisi mazlum, kardeşi ise (Maaz Allah) gaspedici ve saldırgan bir kimseydi. Sonra, cesareti bir kez daha övdü ve Tanrı Emrinin yardıma ihtiyacı olduğunu söyledi. Bütün bu konuşmaları, sözlerinin havası , Mirza Na'im'in hikayesi, cesaretin övülmesi ve beni teşvik etmesi, aslında bana, Hz. Bahau'llah'ı öldürmemi ima ediyordu.

Bütün bunların benim üzerimdeki etkisi o kadar rahatsız edici idi ki hayatımda hiç böyle sarsılmamıştım. Sanki bütün bina başıma yıkılıyordu. Korkmuştum; hiç bir şey demeden soyunma odasına gittim. Kafam allak bullaktı. Kendi kendime, sonuç ne olursa olsun içeri girip kafasını keseyim dedim! Sonra düşündüm, onu öldürmek kolay ama belki de Cemal-i Mübareği gücendirmiş olurum. Niyetimi gerçekleştirmemi engelleyen tek şey , eğer onu öldürürsem Cemal-i Mübareğin Huzuruna gittiğim zaman, bana neden öldürdüğümü soracak olursa, ne cevap vereceğim düşünceydi.

Tekrar hamamdan içeri girdim, o kadar kızgındım ki , ' Defol git, uzaklaş buradan ' diye bağırmağa başladım. Hıçkırmağa ve korkudan titremeğe başladı ve bana üzerine su dökmemi söyledi. Kabul ettim. Yarı yıkanmış bir halde dehşet içinde dışarı fırladı ve ondan sonra da bir daha onu görmedim.

Fakat öyle bir haleti ruhiye içindeydim ki, hiç bir şey beni yatıştıramadı. İşin tuhafı, o gün Cemal-i Mübarek de hamama gelmedi, fakat, Ağa Mirza Musa Kelim (Hz. Bahau'llah'ın sadık kardeşi) geldi . Ezel'in korkunç önerilerinden ötürü ateş püskürdüğümü ona söyledim. Ağa Musa , 'Bunu yıllardan beri düşünüyor, bu adam her zaman böyle düşünmüştür. Ona kulak asma ' dedi ve her şeyi bir yana bırakmamı öğütledi ve hamama girdi.

Hamamda işim bitince Serkâr Ağa'ya * gittim. Ona Mirza Yahya'nın, bana söylediklerini ve benim nasıl hiddetlendiğimi ve onu öldürmek istediğimi anlattım. Serkâr Ağa , 'Bunu bir tek sen biliyorsun. Sakın kimseye anlatma, gizli kalması daha iyi ' dedi. Bunun üzerine Mirza Ağa Can'a gittim. Olayı bütün ayrıntılarıyla anlattım ve bunları Hz. Bahauallah'a anlatmasını istedim. Geri geldi ve 'Üstad Muhammed Ali'nin bundan kimseye bahsetmemelerini buyuruyorlar' dedi.

O gece Ezel'in tüm yazılarını topladım ve Hz. Bahauallah'ın evinin çay odasına † gittim ve hepsini mangalda yaktım. Yakmadan önce onları orada bulanana yedi sekiz inanıra gösterdim. Hepsini de bunların Ezel'in eserleri olduklarını gördüler. Bana karşı çıktılar ve bunu neden yaptığımı sordular. Ben de, Bugüne kadar Ezel'e değer verdim fakat şimdi bana göre bir köpekten aşağı dedim.‡”(5)

Sonunda Üstad Muhammed Ali bu olayı gizleyemeyeceğini anladı. Çok geçmeden haber yayıldı ve Edirne'deki inanırların yüreklerinde muazzam bir korku ve endişe yarattı.

Bu olaydan sonra, Hz. Bahauallah, Hz. Bab'ın tayin ettiği Mirza Yahya'ya , İlâhi Zuhurun Pınarı , << Tanrı'nın Zahir Edeceği Kimse>> nin kendisi olduğu iddiasını resmen bildirmeğe karar verdi Gerçi Mirza Yahya Hz. Bahauallah'ın açıklamasından zaten haberdar edilmişti ve Levihleri aracılığı ile O'nun iddiasını biliyordu, gene de bu bildirin büyük önemi vardı, zira Mirza Yahya'ya bunu perdelemesi için bir özür payı bırakmıyordu. Hz. Bahauallah, Tanrı Emrine itaat etmesi için resmen ona çağırıda

* Abdülbaha

† Ahbaplar genellikle bu odada toplanırlar, aralarında konuşurlar ve çay içerlerdi.

‡ Farsça'da bir kimseye köpek demek İngilizce de söylenenenden çok daha ağır bir hakarettir.

ŞER GÜÇLERİ HIZ KAZANIYOR

bulundu. Buna uymaması, yollarının ayrılması demektir.

Bu bildiri, Hz. Bahaullah'ın Emir Suresi diye bilinen özel Levhi aracılığı ile yapıldı. Bu Levihte iddialarını açıkça belirtti ve görevinin niteliğini bildirdi. Sekreteri Mirza Ağa Can'ı, bunu şahsen Mirza Yahya'ya götürmesi, yüksek sesle ona okuması ve kendisinden kesin bir cevap istemesi için görevlendirdi. Mirza Yahya cevabını vermeden önce, düşünmek için belli bir süre istedi. İsteği kabul edildi ve ertesi gün İlâhi Zuhurun alıcısının kendisi olduğunu, dünyadaki insanların onun taraftarı olmasının ve ona itaat etmelerinin farz olduğu cevabını verdi.

Hile ve yalan timsali birinin böyle bir iddiada bulunması, Tanrı'nın gazabına sebep oldu ve Hz. Bahaullah ile Mirza Yahya arasındaki ebedi ayrılık için açık bir işaret olarak kabul edildi. Unutmayalım ki, Edirne'deki camianın çoğunluğu, Hz. Bahaullah'a inanıyorlardı ve tamamen O'na sadık idiler. Geriye birkaç kötü ve fesatçı kalıyordu . Bazıları da zayıf ve kararsızdılar. Birbirleriyle serbestçe görüşüyorlardı ve sonuçta, o devirdeki imtihanlar çok çetin oldu. Hz. Bahaullah'ın sadık dostları Edirne'ye sürgün edildiklerinden beri, Mirza Yahya'nın ve onu destekleyenlerin faaliyetleri sonucu olarak acı ve kederle doluydular. Emir Suresi'nin nazil olması ve Mirza Yahya'nın cevabı aydınlık ve karanlık güçler arasındaki mücadeleyi su yüzüne çıkardı. Bu sırada, Emrullah efendinin evinde kalmakta olan Hz. Bahaullah, sadakâtsizlerin Emre utanmazca zarar verdikleri zaman nasıl Süleymaniye dağlarına inzivaya çekildiyse, aynı olayı hatırlatan bir hareketi başlattı ve talimatı üzerine kiralanan, yakın bir yerdeki Rıza beyin evine ailesiyle birlikte çekildi ve hiç kimseyle görüşmek istemedi. Bu olay, 10 Mart 1866' da oldu. Fakat, kısa süren bu inzivanın sebebi, O'nu on yıl önce Süleymaniye dağlarına çekilmeğe sevk eden uzaklaşma ile aynıydı, yani gerginliği ortadan kaldırmak ve Mirza Yahya'nın yıllardan beri bazı kimselerin kalplerinde meydana getirdiği ve son davranışlarıyla alevlendirdiği düşmanca duyguları hafifletmekti.

Her iki durumda da, Hz. Bahaullah'ın her şeyden elini eteğini çekmesi hem samimi kimseler hem de samimi olmayanlar

üzerinde şiddetli bir etki yarattı. Aynı zamanda da, sürgünlere Mirza Yahya ile Kendisi arasında seçim yapma serbestliğini sağladı. O'nun tükenmez inayetiyle beslenen gerçek inanırlar, kendilerini ansızın Hayat Pınarından kesilmiş gördüler. Aralarından Nur ayrıldı ve ruhları karanlık ve mahrumiyet dünyasına batmış oldu. Güneş ışınlarından uzak tutulan bitkiler nasıl solar ve büzülürse, Hz. Bahauallah'ın gerçek inanırları , O'nun güzelliğinin aşıkları da, ruhsuz ve tesellisiz kaldılar. Canlarını ve mallarını feda etmek, Mahbuplarıyla tekrar bir araya gelmelerini mümkün kılacaksa, bunu yapmaya hazırlardı.

O karanlık sınav saatlerinde , özellikle Hz.Bahauallah'ın yokluğunda, Hz. Abdülbaha ile birlikte pek çok sorumlulukları omuzlarında taşıyan Hz. Bahauallah'ın sadık kardeşi ve kuvvetli desteği Ağa Kelim Hz. Bahauallah'ın Rıza Beyin evine çekilmesiyle ilgili şu sözleri Nebil'e aktarmıştır.

" O gün büyük bir kargaşaya şahit oldu. Bütün dostları Cemal-i Mübarekten ayrı kalmalarından ötürü matem tuttular." (6)

Hz. Bahauallah'ın orada hazır bulunan dostlarından biri O'nu sevenlerin duygularını gelecek nesillere bırakmak üzere şöyle kayda geçmiştir:

" O günler, heyecan ve karışıklığa damgasını vurdu. Donduk kaldık ve O'nun Huzurunun inayetinden ebediyen mahrum kalmaktan çok korktuk." (7)

Mirza Yahya'ya meyilli oldukları halde, sık sık Hz. Bahauallah'ın Huzuruna gelen düşmanları ve kararsız kimseler O'nun çekilmesiyle eylemlerinde bozguna uğradılar. Sadakâtsizliklerine rağmen, o güne kadar onları destekleyen, sevgi ve ilgiyle koruyan Hz. Bahauallah'ın yol gösterici eli şimdi çekilmişti. Kendi başlarına kalmışlar ve mukadderatlarını hızlandırın mücadelenin pençesine düşmüşlerdi. Zamanla kendi

ŞER GÜÇLERİ HIZ KAZANIYOR

desiselerinin batağının derinliklerine battılar ve feci bir şekilde yok oldular.

Hz. Bahauallah, Emrullah'ın evinden Rıza Beyin evine taşınırken, kardeşi Ağa Kelim'e bütün eşyaları, yatakları, mutfak eşyalarını ayırmasını ve yarısını Mirza Yahya'nın evine göndermesini ve devletin sürgünler için verdiği maaştan hissesine düşenini tam olarak Mirza Yahya'ya verilmesini sağlaması için direktif verdi. Hz. Bab'ın yüzükleri, mühürleri ve bazı el yazmalarının da ona gönderilmesini buyurdu. Mirza Yahya, Hz. Bab şehit edilmeden önce özellikle Hz. Bahauallah'a gönderdiği bu kutsal emanetlere sahip olmayı çok istiyordu.

Hz. Bahauallah, Rıza Beyin evine taşındığı zaman kendisi ve ailesi için sadece bir hizmetçi götürdü. Onlara eşlik edenlerden sadece birini kendisine hizmet etmek için almasını ve Mirza Yahya'da kimi isterse onu ailesinin hizmetine tayin etmesi için Ağa Kelim'e talimat verdi. Mirza Yahya, Hz. Bahauallah'ın en sadık müritlerinden Derviş Sıtkı Aliyi * istedi. Bu haberi alan Hz. Bahauallah Ağa Kelim'e, Derviş'e Mirza Yahya'nın yanına gitmesini, büyük bir dürüstlikle, canla başla hizmet etmesini söylemesi için talimat verdi ve Cemal-i Mübarek için yüreğindeki aşkı sadakâtsizlerden kimsenin çalamayacağını buyurdu. Dahası, Derviş için nazil olan Levh-i Leylatu'l Kuds† (Kutsal Gece) levhini okumasını istedi ve onu şimdi okuyacak olursa, ondaki gizli manaları anlayacağı konusunda emin olmasını söyledi.

Ağa Kelim, Hz. Bahauallah'ın mesajını Derviş Sıtkı Ali'ye bildirir bildirmez, o, alçak gönüllülüğünü ve şükranlarını belirtmek için secdeye vardı. Hz. Bahauallah'ın bu mesajının ve O'nun sevgisinin kendisini ayakta tutmaya yeterli olduğunu ve ömrünün kalan kısmında eziyet çekse de mutlu kalacağını söyledi. Mirza Yahya hizmetine karşılık Derviş'e bir miktar para vermek istedi,

* Hayatı hakkında özet bilgi edinmek için 'Memorials of the Faithful 2 ve Birinci cildin 293 ve bu kitabın 15. Bölümüne (İstanbul'daki sorgulamalar) bakınız.

† Kitabın 8.bölümüne bakınız.

fakat o bunu kabul etmedi. Hz. Bahauallah'ın onun ihtiyaçlarını karşıladığını, Mirza Yahya'ya sadece Hz. Bahauallah'ın emrine itaat için hizmet ettiğini, yoksa para için bu işi yapmadığını söyledi. Fakat Derviş Sıtkı Ali, Mirza Yahya'nın hizmetinde fazla durmak zorunda kalmadı. Birbirini kovalayan olaylar sayesinde, bu tatsız görevden kurtulmuş oldu. Evet, ilerde göreceğimiz gibi Hz. Bahauallah'ın Rıza Beyin evine çekilmesinden hemen sonra Hz. Bahauallah'ın tüm taraftarları, Mirza Yahya ile ilişkilerini tamamen kestiler ve onun kötü ruhunun kirliliğinden temizlenmiş oldular.

EN BÜYÜK AYRILIK

Hz. Bahauallah'ın Rıza Beyin evine çekilmesi ve sürgünlerin hiç biriyle görüşmek istememesi, bazı sadakâtsizlerin, açıkça O'nun aleyhine döndükleri ve Mirza Yahya'ya bağlandıkları bir durum yarattı. O güne kadar, Hz. Bahauallah'ı ziyaret eden ve O'nun sevdikleriyle görüşen Seyid Muhammed İsfahani O'nun yokluğundan cesaret alarak Hz. Bab'ın Ahdini bozanların başıyla birleşti ve artık meydanın kendine kaldığını düşünerek açıkça Hz. Bahauallah'a karşı cephe aldı ve halk arasında O'nu küçük düşürmek için yoğun bir kampanyaya girişti. Mirza Yahya ve Seyid Muhammed'in başrolü oynadığı yoğun bir faaliyet dönemi başladı. Rezil müttefikleri ve dostlarının desteği ile Hz. Bahauallah'ın aleyhine iftira ve yalan suçlamalarla doldurulmuş mektupları İran ve Irak'taki inanırlara yaygın şekilde dağıttılar.

Bu mektuplar İran'daki bazı Babi topluluklarında büyük kargaşa ve nifaka sebep oldu. Bazı kimseler bu iftira dolu beyanlardan ötürü yollarını şaşırdılar ve tamamen inançlarını yitirdiler. Babilerden bazıları, Hz. Bahauallah'a mektup yazdılar ve kendilerini aydınlatması ve yol göstermesi için O'na yalvardılar. Bu gibi sorulara cevap olarak bir kaç Levih nazil oldu. Diğer inananlar inançlarında emin olma düzeyine zaten varmışlardı. Bu kimseler, bu zararlı mektupların dağıtılmasıyla harekete geçtiler ve Hz. Bahauallah'ın Nebil gibi özellikle seçtiği kimselerle birlikte, O'nun Emrini savunmak için ayağa kalktılar. Babi

ŞER GÜÇLERİ HIZ KAZANIYOR

camiasındaki,Tanrı Emrinde ayrılık getirmek için kararlı,bencil kişilere karşı son derece başarı ile Emri savundular.

Davranışlarıyla Mirza Yahya kendisi, Hz. Bab'ın <<Tanrı'nın Zahir Edeceği Kişi>> ile ilgili kurduğu karşı konmaz Misak'a itaatsizliğini Babi camiasına açıkladı. O'nun bu itaatsizliğini, Hz. Bahauallah yıllarca gizlemişti. Hz. Bahauallah'ın Levihlerinde kehanette bulunduğu imtihanlar, yavaş yavaş inananların üstüne çökmeğe başlıyordu. Hz. Bab'ın adayı olan Mirza Yahya'nın karşı gelme haberi Babiler arasında büyük bir kargaşa yarattı ve kardeşiyle arasındaki bağların ebediyen kopmasının bir işareti oldu.

Bu dönemde Mirza Yahya, bazı bildirimleri İran'daki Babilere dağıtması için dostlarından birini görevlendirdi. Bu adam, bildirimnin içindekilerin ne olduğunu öğrenince verilen emri yerine getirmeği reddetti ve onları bazı sadık inanırlara gösterdi. Bu kağıtlar, Hz. Bahauallah'ı yanlış tanıtıcı beyanlar olup, aslında Mirza Yahya'nın kendisinin işlediği suçları içeriyordu . Bunlar en sonunda Hz. Bahauallah'ın Edirne'deki dostlarının eline geçti. Bunları gördükleri zaman, Mirza Yahya'nın utanç verici davranışından şaşkına döndüler.*

Bu hıyanetle yetinmeyen Mirza Yahya, o zamana kadar bu olaylardan habersiz, kalan çevrelerde de isyanını yürütmeğe karar verdi. Hz. Bahauallah'ın her türlü yalan suçlamaları sineye çekmeğe ve her türlü kötü işlemlere tevekkül ve tahammül etmeğe devam edeceğini düşünerek, Edirne Valisi Hurşit Paşaya ve yardımcısı Aziz Paşaya bir mektup gönderdi. Valinin Hz. Bahauallah'a gösterdiği dalkavuk bir lisanla yazılan bu dilekçe Hz. Bahauallah hakkında yalan beyanlarla doluydu ve O'nu en hararetli hayranlarından olan Valinin nazarında küçük düşürmeğe yönelikti. Yahya'nın yalan suçlamalarından birisi de hükümetin Hz. Bahauallah ve sürgünler için tahsis ettiği paradan hissesine düşenin

* Bu mektupların içeriğine rağmen, Hz. Bahauallah, haberciye, Mirza Yahya'nın emirlerini yerine getirip kağıtları dağıtmasını buyurmuşlar.

verilmediği idi. Bu iddiayı desteklemek için hanımlarından birini, Hz. Bahauallah'ın harçlıklarını kestiğini ve bu yüzden kocasının yoksul düştüğünü ve çocuklarının açlığın eşiğinde olduklarını şikâyet etmesi için Valiye gönderdi.

Daha önce de belirttiğimiz gibi Hz. Bahauallah'ın Mirza Yahya ve ailesine her zaman yardım ettiği bir gerçektir. Hz. Bahauallah, Rıza Beyin evine çekildiği zaman hükümetin verdiği harçlıktan hissesine düşenin tamamını Mirza Yahya'nın almasını temin etmişti.

Bu tatsız olaylardan birkaç ay sonra Edirne'ye gelen ve pek çok kez Hz. Bahauallah'ın Huzuruna müşerref olan Mirza Haydar Ali, Mirza Yahya'nın hükümet yetkililerine dilekçesi için şu cümleleri yazmış:

" Ezel kötü niyetiyle Cemal-i Mübareğe karşı çıkmak için düşmanca ayağa kalktığı zaman, Edirne Valisine iftira ve yalan suçlamalarla dolu bir mektup yazdı. Hepimiz* bu mektubu gördük. Mektup şu sözlerle başlıyordu: 'Canım ve bedenim sana kurban olsun ' ve devam ediyor, ' Ey Aziz, † yoksulluk içinde sana baş vuruyoruz. Bize biraz zahire ihsan eyle.' Kıdem Cemalini onların can damarlarını kesti diye yalan yere suçlamaya devam eder.

Mektubunun açılış cümlesi, ihtiyaçlarının belirtilmesi ve şikâyetleri Tanrı ile insanın birbiriyle karıştırılmayacağını ve ikisi arasında hiç bir benzerlik olmadığını gösterir. Örneğin, bu tezadı, Kıdem Cemalinin Sultan Abdül Azize ‡ hitap eden kelimelerinde görürüz: '***Ey Reis! Yüce Hükümdar, zorlukta yardım edici, Kaim***

* Burada kendisini ve Hz. Bahauallah'ın diğer müritlerini kastetmektedir.

† Edirne Valisi temsilcisi Aziz Paşa

‡ Bu Levih aslında, Vezir-i Azam Ali Paşaya hitap etmektedir.

ŞER GÜÇLERİ HIZ KAZANIYOR

olan Tanrı'nın sesine kulak ver. O gerçekten yer ile gök arasından sesleniyor ve insanları parlak izzet alanına davet ediyor.'

Bu kutsal Levihte Sultanın tahtından olacağını ve ülkenin elinden çıkacağını haber veriyor... Konumuza dönelim: Bir aracı kanalıyla Hz. Bahauallah Valiye Mirza Yahya'nın bu iddialarının yalan olduğunu kanıtladı ve bir mesajında bu iftiraların kendisini incitmek ve aşağılamak için düzenlendiğini açıkladı.”(8)

Mirza Yahya'nın suçlamaları uzak yakın her yere yayıldı. Hz. Şevki Efendi şöyle yazmaktadır:

“ ... Kısa bir süre sonra, Mirza Yahya'nın hanımlarından birini, kocasının haklarının gasp edildiğinden ve çocuklarının açlıktan ölme haline geldiğinden şikâyet etmek için Vilayete gönderdiğini öğrendi. Bu şikâyetin, uzaklara kadar yayılarak ta İstanbul'a ulaşması ve Hz. Bahauallah'ın asil ve vakur davranışlarının etkisinde kalmış olan çevrelerde heyecanlı tartışmalara ve zararlı yorumlara neden olması, O'nu çok üzdü. " (9)

Hz. Bahauallah Şeyh Salman'a * yazdığı bir Levihte Mirza Yahya'nın utanç verici işlerinden yüreğinin sızladığını anlatır. Hissesine düşen maaşla ilgili onun iftiralarından bahseder. Paranın her zaman sürgünler arasında paylaşıldığını ve eğer onunla birlikte bulunan kimselerin hatırı olmasaydı, çıkacak bütün zorluklara rağmen Kendisinin hükümetten maaş kabul etmeyeceğini bildirir. İlerde de göreceğimiz gibi, iftira kampanyası yoğunlaştığı zaman, Hz. Bahauallah bu maaşı almayı reddetti ve geçimi için bazı eşyalarını satmak zorunda kaldı.

* Bölüm 13'e ve Birinci cildin 106-107. Sayfalarına bakınız.

Hız. Bahauallah'ın hayatının özelliklerinden birisi, İran'ın en zengin ailelerinden gelmesine ve yıllarca refah içinde yaşamasına rağmen, döneminin kırk yılını gençliğinde hiç görmediği zorluklar içinde geçirmesiydi. İki yıl, Süleymaniye dağlarında, son derece yoksul bir hayat sürdü. Günlerce, yalnız sütle beslendiği oldu. Bağdat'da, sade bir hayat yaşadı ve pek çok şeyden mahrum kaldı. Bir Levhinde, **“İrakta zaman oldu ki Kıdem Cemalinin değiştirecek çamaşırı olmadı... Üzerindeki tek gömleği yıkanır, kurutulur ve onu giyinirdi.”** Buyurur.(10) Edirne ve Akka'da acımasız düşmanın kendine reva gördüğü mahrumiyet ve zorluklara boyun eğdi. Gerçi pek çok inanır, O'na bağlılıklarından, kendi ihtiyaçlarından fedakârlık ederek Hız. Bahauallah'a hediyeler verdiler, fakat O genellikle bu gibi hediyeleri fakirlere dağıtır ve Kendisi, son derece sade yaşardı. Örneğin Edirne'de ve daha sonra Akka'da, Hız. Bahauallah'a aşçılık yapan Kaşanlı genç Hüseyin Aşçı, Edirne'de Emrullah'ın evinde kaldığı sırada anılarını, gelecek nesillere şöyle anlatır:

"Bu ev (Emrullah) çok büyük ve muhteşemdi. Büyük selamlıkta Hız. Bahauallah'ın sevdikleri toplanırlardı. İnanırlar, O'nun Eşsiz Güzelliğinin şarabıyla kendilerinden geçerlerdi... Fakat geçim olanakları yetersiz ve kısıtlıydı. Çok zamanlar, Hız. Bahauallah'a ikram edilebilecek ekmek ve peynirden başka bir şey bulunmazdı . Her gün, bir pişirimlik biriktirene kadar, biraz et ve biraz yağ bir kenara kordum. Sonra Hız. Bahauallah'ı avluya yemeğe davet ederdim. İki inek ve bir keçi alacak kadar para biriktirmeği başardık. Elde edilen süt ve yoğurt o mübarek evde sofraya getirilirdi...

Kışın her odada bir mangal yanardı. Her gün mangalları yakmak benim görevimdi. Tasarruf etmek için her mangala ne kadar kömür koyduğumu ölçerdim . Biri bunu Hız. Bahauallah'a bildirmiş. Beni Huzuruna çağırdı ve ' Duyduğuma göre mangala koyduğün kömürleri sayıyormuşsun! ' dedi. ve gülümsedi ve bu pek hoşuna 180

ŞER GÜÇLERİ HIZ KAZANIYOR

gitti. Böyle büyük bir evde tasarruf etmenin gerekli olduğu konusunda bana katıldı " (11)

Mirza Yahya ve Seyid Muhammed'in yıkıcı hareketlerinden ötürü, Hz. Bahauallah iki ay süren inzivasına son vermek ve Tanrı'nın Emrini sadakâtsizlerin şiddetli saldırılarına karşı korumak zorunda kaldı. İşte o zaman, Hz. Bahauallah, Seyid Muhammed'i taraftarlarının toplantılarından kovdu ve bunun arkasından, Hz. Bahauallah'ın taraftarlarıyla Mirza Yahya'nın taraftarları arasındaki 'En Büyük Ayrılık' su yüzüne çıktı. Hz. Bahauallah'ın iki ay uzaklaşması, Edirne'deki sürgünler için ruhani bir boşluk yarattı. Bu büyük bir sınav oldu ve sonuçta her biri samimiyet ve imanının ölçüsünü gösterdi. Ayrılık zamanı gelince herkes hangi tarafa ait olduğunu anlamıştı. Fakat sürgünlerin çoğu, Hz. Bahauallah'ın Emrinde sadık kaldılar. Mirza Yahya'nın tarafını tutan sadece birkaç kişi, Hz. Bahauallah'ın Huzurundan kovuldular. İran'daki bazı hırslı ve bencil kimseler de Mirza Yahya'ya katıldılar. Onun kol ve kanadını kuvvetlendirdiler ve daha sonra da göreceğimiz gibi, o, Seyid Muhammed'in kışkırtmalarıyla kötü fiillerini yoğunlaştırdı ve Osmanlı İmparatorluğunun Başkentinde yetkililer arasında ayrılık ve çekişme tohumlarını serpti.

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

BEYANIN [] İ KİMSE

BAZI LEVİHLER

BAHA LEVHİ

Levh-i Baha (Baha Levhi), bu dönemde, Hz. Bahaullah'a nazil olan Levihlerden biridir. Bu Levih, muhtemelen Hz. Bahaullah'ın Rıza Beyin evine çekilmesinden kısa bir süre önce nazil olmuştu. Çünkü, burada, yüreğindeki kedere değinmekte ve camiada herkesten elini ayağını çekmek istediğini belirtmektedir. Bazı yerlerini Kendisinin Farsça'ya çevirdiği bu Arapça Levih , Kazvinli Hacı Asadullah Ferhadi'nin * en büyük kızı Hatun Can için nazil olmuştur.

Hatun Can sadık bir inanırdı. Babası Hacı Asadullah, Seyid Kazım Reşti'nin taraftarlarındandı. Tahire'de Seyidin müridlerinden biri olduğundan, Tahire ile Hacı Asadullah'ın kızları arasında büyük bir dostluk vardı. Hz. Bab Emrini açıkladığı zaman, o sıralarda Kerbela'da bulunan Tahire O'nun Emrinin hakikât olduğunu kabul etti. ve Huruf'u Hay'dan (Diri Harflerden) biri seçildi. Bunun hemen ardından Hz. Bab'ın Emrini açıklama haberi Kazvin'e ulaştı. Hacı Asadullah ile ailesi Kazvin'in ilk inananlarındandı. Tahire Kazvin'e döndükten sonra Ferhadi ailesiyle aralarındaki sevgi ve birlik bağları daha da güçlendi. Özellikle Hatun Can, Tahire'nin en hararetle hayranlarından oldu. Onun ayaklarının dibine çöker ve Tahire'nin Hz. Bab ve Hz. Bahaullah 'a olan bağlılık ve aşkı onu büyüledi.

Tahire'nin Kazvin'e dönmesinden hemen sonra Babilere karşı zulüm başladı. Hatun Can'ın babası, Hacı Asadullah ihtiyar yaşında hasta yatağından sürüklenerek çıkarıldı ve diğer

* Nebil Tarihine bakınız.

mahpuslarla birlikte zincirlere vurulu bir halde Tahran'daki bir hapisaneye yüz yetmiş kilometre yürümek zorunda bırakıldı. Onların bu kaderini Nebil şöyle yazar:

" Mahpuslar fitnecilerin ellerine teslim edilir edilmez, onlara karşı amansız nefret duygularını gösterme işine girdiler. Düşmana teslim edildikleri ilk gece Ağa Muhammed Hadi ile Ağa Muhammed Cevad Ferdani'nin amcaları ve Hacı Allahverdi'nin kardeşi olan Hacı Asadullah, acımasızca öldürüldü. Bu mazlum zat, Kazvin şehrinin büyük tüccarlarından olup, kardeşi gibi takva ve iyiliğiyle meşhurdu. İstedikleri cezayı onun kendi şehrinde veremeyeceklerini çok iyi bildikleri için hazır Tahran'dayken, kendilerini cinayet suçundan koruyacak bir biçimde onu öldürmeğe karar verdiler. Gece yarısı bu utanç verici işi yaptılar ve ertesi gün onun hastalıktan öldüğünü söylediler. Çoğunluğu Kazvinli olan dost ve ahbabları böyle asil bir kimsenin hayatını cinayetin söndüreceğinden en ufak kuşku duymadan, ona yaraşır bir cenaze töreni yaptılar. " (1)

Hacı Asadullah ve diğerlerinin feci bir şekilde şehit edilmeleri, ilerde Kazvin'de olacak zulümlerin bir işaretiydi. Ferhadi'lerin evi yağma edildi ve mallarına el kondu. Hatun Can'ın kocası ve Hacı Asadullah'ın yeğeni Muhammed Hadi Ferhadi, canını kurtarmak için oradan kaçtı ve Tahran'a gitti.

Bu arada, amansız bir düşmanın emriyle Tahire babasının evine hapsedildi ve günlük ihtiyaçlarını gidermenin dışında, odadan dışarı çıkmadığından emin olmak için, bazı kadınlar tarafından göz hapsine alındı. Durum kötüye gidince, düşman Tahire'nin yaşamına son vermeğe karar verdi. Nebil bu konuyu şöyle anlatır:

" Kötülük yapanların Şah ve hükümet tarafından cezalandırılmamaları, onlara kurbanlarına olan

BEYAN'IN VAAD ETTİĞİ KİMSE

nefretlerini göstermek için başka yollar arama için cesaretini verdi. Şimdi gözlerini Tahire'ye diktiler ve dostlarının uğradıkları aynı akıbete onun da uğramasına karar verdiler. Tutuklu iken düşmanlarının emellerini haber alan Tahire, babasının yerine geçen Kazvin'in Cuma İmamı, Molla Muhammed'e şu mesajı gönderdi: '<Onlar Allah'ın nurunu ağızlarıyla söndürmek isterler. Allah ise nurunun tamamlanmasından başka bir şeye razı olmaz, imansızlar ondan nefret etseler de. >(Kur'an 9:33). Eğer benim inancım Hakikât Emriyse, taptığım Rab gerçek Tanrı'ysa beni dokuz güne kadar senin zulmünden kurtaracaktır. O, benim kurtuluşumu başaramazsa, o zaman, bana istediğinizi yapmakta serbestsiniz. O zaman inancımın batıl olduğu anlaşılır. ' Böyle cesurca meydan okumayı kabul edecek kadar güçlü olmadığını gören Molla Muhammed, onun gönderdiği bu mesajı görmezlikten geldi. Her türlü hileye baş vurarak amacını gerçekleştirmek istedi. " (2)

Nebil'in de bahsettiği gibi, Molla Muhammed Kazvin'de Babilerin baş düşmanıydı. İlginç olan şu ki, bu adam, Tahire'nin kuzeni ve aynı zamanda da kocasıydı. Tahire, Seyid Kazım'ın taraftarlarından olunca, araları açıldı. Tahire kocasını terk etti ve babasının evine gitti. Hz. Bab'a inananlardan olunca araları daha da açıldı. Hz. Bab'ın Emrini kabul ettikten sonra Kazvin'e döndüğü zaman, Molla Muhammed, onu evine gelmesi için davet etti. Tahire ona şu mesajı gönderdi:

" Küstah ve kibirli akrabama söyleyin , ‘ Niyetin gerçekten sadık bir koca ve dost olmak olsaydı, Kerbela'ya yanıma koşardın ve tahtirevanımın yanında Kazvin'e kadar yürürdün. Seninle yolculuk ederken seni gaflet uykusundan uyandırır doğru yolu gösterirdim. Ancak böyle olmadı. Ayrılığımızdan bu yana, üç yıl geçti. Ne bu dünyada ve ne de öbür dünyada seninle asla

beraber olamam. Seni ebediyen hayatımdan çıkardım.' "

(3)

Tahire kendi evinde hapis tutulduğunda onunla temas eden tek kişi Hatun Can idi. Bazen dilenci kılığında ve bazen de , yakındaki umumi çamaşırhanede çamaşır yıkayan kadın kılığında, hemen hemen her gün, onun evine gitti. Bu düzenli görüşmeler, Tahire'ye haber götürüp getirmek için önemli bir rol oynadı. Düşmanlar Tahire'yi öldürmeye niyet ettiklerinde, ona gizli gizli yemek bile getirdi çünkü yemeğine zehir koyma ihtimalleri büyüktü. Nihayet kocası Muhammed Hadi ile birlikte sevgili hanımını mahpusluktan kurtarmak için önemli bir rol oynadı.

Tahire'nin, Molla Muhammed'e kendisinin serbest bırakılmasıyla ilgili yukarda adı geçen mektubuyla aynı zamanda Kazvin'den Tahran'a kaçan Muhammed Hadi Ferhadi'yi* Hz. Bahauallah Huzuruna çağırdı ve derhal geri dönmesi ve planladığı kurtarma işlemini yerine getirmesi için talimat verdi. Nebil bu öyküyü şöyle anlatır:

" Muhammed Hadi, karısı Hatun Can'a mühürlü bir mektup vermekle ve ona bu mektubu, dilenci kılığında girip Tahire'nin hapsedildiği eve götürmesi; mektubu bizzat onun eline vermesi; evin girişinde onunla buluşuncaya kadar beklemesi, birlikte oradan hemen ayrılması ve onu yanına getirmesi için talimat vermekle görevlendirildi.

Hız. Bahauallah, elçiye şöyle talimat verdi: ' Tahire ile buluşur buluşmaz derhal Tahran'a hareket et. Bu gece Kazvin Kapısı yakınına üç atla birlikte birini

* Ağa Muhammed Hadi Tahire'ye başka çeşitli şekillerde hizmet etti. Örneğin, Bedeşt konferansına giderken ona eşlik edenlerden biriydi ve orada Hz. Bahauallah'ın tayin ettiği evin bahçe kapısında nöbet tuttu. Bedeşt konferansının ayrıntıları için Nebil Tarihine bakınız.

BEYAN'IN VAAD ETTİĞİ KİMSE

göndereceğim. Bunları alıp Kazvin surları dışında belirleyeceğin bir yerde beklet. Tahire'yi oraya götüreceksin, atlara binip تنها bir yoldan giderek sabaha karşı Başkent'in dış mahallelerine varmaya çalış. Kapılar açılır açılmaz, şehre girmeli ve doğru Benim evime gelmelisin. O'nun kim olduğunu kimsenin tanımaması için çok dikkatli ol. Tanrı size mutlaka yardım edecek ve koruyacaktır.' " (4)

Hatun Can'ın yardımıyla Muhammed Hadi'nin kurtarma işini Şeyh Kazım Samandari * şöyle anlatır:

" Tahire babasının evine hapsedilmişti. Kuzeni ve aynı zamanda kocası olan Molla Muhammed onu zehirlemeye çalıştı fakat fırsat bulamadı. Merhum Asadullah'ın ona gerçekten sadık en büyük kızından (Hatun Can) başka ahablardan hiç birinin onunla görüşme imkanı yoktu. Hatun Can, çeşitli planlar düzenledi ve kendini çeşitli kılıklara soktu. Çamaşırlarını taşıyan çamaşırcı kadın yahut dilenci kılığına girerek Tahire ile görüşebilmeyi ve ona yemek götürmeyi başardı. Bu önemliydi zira Tahire evde, kendisine verilen yemek konusunda titiz davranıyordu ve neticede zor koşullar altında yaşıyordu.

Ağa Hadi † Tahran'a kaçmıştı. Daha önceden tanıdığı Vahid'i ziyaret etti. Vahid onu Cemal-i Mübareğe götürüp tanıştırdı. Bunun üzerine Hz. Bahauallah Tahire'ye bir mektup yazdı ve Ağa Hadi'ye onu kurtarıp Tahran'a getirmesi için direktif verdi. Ağa Hadi kıyafet değiştirerek, Kazvin'e geldi. Her zamanki yöntemlere başvuran karısının yardımıyla, mektubu sahibine vermediği

* Hz. Bahauallah'ın müritlerinden biri. Ayrıntılı bilgi cilt üçte verilecektir.

† Hatun Can'ın kocası, Ağa Muhammed Hadi Ferhadi (A.T.)

başardı. Tahire mektubu okudu ve az sonra evden çıkacağını ifade etti. Bir saat sonra onlarla buluştu. Ağa Hadi ile karısı derhal onu güvenilir ve sır saklayan ahbaplardan biri olan komşuları Ağa Hasan Naccar'ın evine götürdü. Hiç kimse ondan Tahire'yi sakladığı için kuşulanmazdı.

Çok geçmeden akrabaları Tahire'nin yokluğunu fark ettiler. Her yerleri boşuna aradılar. Haber yayılınca ilâhiyat öğrencileri ve bir grup alçaklar sokaklara yayılıp yeniden büyük bir kargaşa yaratılar.

O gece Ağa Hadi, Ağa Kuli'nin * yardımıyla Tahire'yi, Şehzade Hüseyin kapısından geçirip şehrin dışına çıkardı. Surların dışında mezbahada kendilerini bekleyen üç at vardı. Atlara binip Tahran'a gittiler. Önce İmamzade Hasan † bahçelerine vardılar. Tahire dinlenirken, Ağa Kuli atlarla ilgilenecekti. Ağa Hadi de buldukları yeri haber vermek için şehre indi . Bu arada, Kerbelalı Hasan adlı Kazvinli bir tüccar, Tahire'nin geldiğini duydu ve oraya gitti. Bu adamın bir dost olduğundan haberi olmayan Ağa Kuli, içeri girmemesi için onu uyardı, fakat adam gülümseyerek içeri girdi. Ağa Kuli, kaba güç kullandı ve suratına iki şamar attı. Olanları duyan Tahire, Ağa Kuli'ye durmasını söyledi. İkisini de yanına çağırdı Kerbelalı Hasan'dan biraz meyve aldı ve Ağa Kuli ile paylaştı. Gece olunca, birkaç atlı geldi ve büyük bir ihtiram ile Tahire ve arkadaşlarını Kıdem Cemalinin evine götürdüler. Yatma zamanı gelince, Ağa Kuli'ye yatağını gösterdiler. Üstü perişan olduğu için, önce böyle lüks bir yatağa yatmak istemedi. Yırtık pırtık elbiselerini

* O, Babi değildi ama Ağa Hadi'nin dostu ve sırdaşıydı. Ağa Kuli, pazar yerinde bir esnaftı. Görevin gizliliğinin bilincindeydi ve bütün tehlikelere rağmen bu görevi yapmayı üstlendi

† Tahran'ın dışında bir yer

BEYAN'IN VAAD ETTİĞİ KİMSE

göstererek Tahire'ye: ' Bu kılıkla o yatağa yatmaya cesaret edemem ' dedi. Fakat Tahire onu orada yatmaya razı etti ve yakında Tanrı'nın ona da böyle lüks bir yatak nasip edeceğini söyledi.

Tahire, ertesi gün, Ağa Kuli'yi yanına almadan Tahran'ın dışında birkaç inanırın da oturduğu köye* Ağa Hadi ile beraber gitti. Hz. Bahauallah evden ayrıldı ve çok geçmeden içi madeni para dolu bir torbayı taşıyan bir hamalla geri geldi ve paraları † yere boşalttı. Hz. Bahauallah bir heybe getirmelerini söyledi ve Ağa Kuli'ye bunu doldurmasını söyledi. Fakat altınları heybenin bir gözüne, gümüşleri de öteki gözüne koymasını tembihledi. Fakat Ağa Kuli altınları heybenin dibine ve gümüşleri de onun üstüne koymaya karar verdi. Hz. Bahauallah bunu görünce, ' Neden öyle yaptın ? Sana altınları bir tarafa, gümüşleri de öteki tarafa koyman söylendi' diye buyurdular. Ağa Kuli, ' Basit bir nedenle böyle yaptım. Yolculuk sırasında veya heybeyi atın sırtına yüklerken veya indirirken paralar dökülecek olursa dökülenler altın değil de gümüş olsun dedim,' diye cevap verdi. Hz. Bahauallah konuyu daha fazla uzatmadı. Çantayı ve anahtarı Ağa Kuli'ye verdi . O da çantayı ata yükledi ve kendisi de ata bindi . Hz. Bahauallah da atına bindi. Arkasında kendini izleyen Ağa Kuli'yle birlikte Tahire'nin kaldığı köye geldi. . Hz. Bahauallah ve diğer misafirler geceyi orda geçirdiler.

Sabahleyin Tahire namazını kılması için Ağa Kuli'yi

* Burası, büyük bir olasılıkla, Hz. Bahauallah'ın sahibi olduğu Küçük Hisar köyüdü.

†O günlerde madeni para kullanılmaktaydı ve banka sistemi yoktu. Zenginler, genellikle paralarını yanlarında taşırlardı. Hz. Bahauallah, Tanrı Emrini yaymak için yaptığı bütün yolculuklarda dostlarını ve hizmetkârlarını beraberinde götürür ve onların bütün masraflarını Kendileri karşılardı.

uyandırdı. Orada fazla kalacak kadar şanslı olmadığını, artık Kazvin'e dönme zamanı geldiğini, yoksa orada büyük olayların olacağını söyledi. Tahire bir ağacın gölgesine oturmuş mektup yazıyordu. Ağa Kuli namazını kıldıktan sonra geldi. Tahire'nin önünde ve Ağa Hadi'nin yanında durdu. O sırada Hz. Bahauallah geldi ve Tahire de yazısını bitirmişti. Hz. Bahauallah para torbasını getirmelerini söyledi Torbanın ağzını açtı ve Ağa Kuli'yi yanına çağırdı. Sonra ona para vermek için eteğinin ucunu açmasını söyledi. Nezaket ve terbiye icabı Hz. Bahauallah'ın emrini yerine getirmekte tereddüt etti. Bunun üzerine arkadaşı Ağa Hadi, Hz. Bahauallah'ın emirlerine uymasını söyledi. Ağa Kuli eteğini açtı ve Hz. Bahauallah dokuz kere elini torbaya daldırdı ve onun eteğine boşalttı. Hz. Bahauallah paraları boşaltırken Ağa Kuli bir an için, paralar keşke altın olsaydı diye gönlünden geçirdi. Hz. Bahauallah derhal cevap verdi ve, 'Seni Kazvin'e götürecekt kadar yeterli para veriyoruz. Düğün paran daha sonra sana ulaşacak. Her neyse, bu senin suçun. Altınları heybenin dibine sen koydun. '“(5)

Ağa Kuli eve gitti ve Tahire'nin mektuplarını aldı. Biraz gecikmiş olsaydı, başı büyük derde girecekti. Zira akrabaları durumdan şüphelenmişlerdi ve Hatun Can'dan onun hakkında bilgi almaya çalışıyorlardı. Ağa Kuli'nin sadakatle Tahire'ye hizmet etmesi, Hz. Bahauallah'ı sevindirdi ve vaad ettiği gibi, çok geçmeden Tanrı ona para ve makam ihsan etti. Kazvin'de sözü geçer bir kimse oldu. Daha sonra Tahran'a gitti ve orada yaşadı. Ömrünün sonuna kadar Emrin dostu olarak kaldı.

Tahire'nin yaşamı sırasında kahramanca işler yapan Hatun Can, onun sevgili kahramanı şehit edildiği zaman, büyük bir keder ve yeise düştü. Bu olaydan bir süre sonra, kocası Muhammed Hadi'yi de kaybetti. Fakat bu felaketler, yüreğindeki iman ateşini söndüremedi. İştıyak ve şevk ile Tanrı'nın Emrine hizmet etmeğe devam etti. Hz. Bahauallah'a olan aşk tohumu, daha ilk günden

BEYAN'IN VAAD ETTİĞİ KİMSE

O'nun Makamını tanıyan Tahire'nin eliyle Hatun Can'ın yüreğine ekilmişti. Bunun neticesi, Hatun Can hayatı boyunca Hz. Bahauallah'a temiz bir iman ve sadakatle bağlandı. Kız kardeşleri ve ailenin bazı fertleri de O'nun Emrinde sabit kaldılar. Bağdat'daki günlerden itibaren, Hatun Can, Hz. Bahauallah'tan Levihler alırdı. Bu büyük lütf devam etti ve Edirne'de büyük kriz sırasında , sadakatsiz kimselerin amansız hücumları esnasında Hz. Bahauallah'tan onun için Baha Levhi nazil oldu ve Hz. Bahauallah bu Levihte ona içini döktü.

Hız. Bahauallah, bu Levihte hayatına kastetmek için ayaklanan ve büyük zulümlerde bulunan Beyan ehlinin yaptıklarını kınamaktadır. Tanrı'nın Ahdini bozdukları için üzüntü duyar, onları Hz. Bab'ı şehit edenlere benzetir ve onları şeytanlar ordusu diye işaretler. Tanrı'nın emirlerini hiçe saydıkları için onları kınar ve Tanrı'nın gözünün yaşını akıttıkları için onlara çıkışır. Kendisini Nemrud'un elindeki İbrahim'e, Yahudilerin elindeki İsa'ya ve kardeşleri tarafından aldatılıp kuyuya atılan Yusuf'a benzetir.

İşte, bu Levihte Hz. Bahauallah taraftarlarına ' Ehli Baha ' diye değinir. Onların 'Kızıl Denizde ', özellikle kendileri için yapılan Tanrı'nın yüzen Gemisine bilmeleri için çağrıda bulunur. Bu sözler, Hz. Bab'ın Kayyum-ul Esmâ'da nazil olan kelimelerine atıfta bulunmaktadır. Burada 'Baha Ehli' için 'Kızıl renkli Geminin yolcuları' diye bahseder. Eserlerde 'Gemi' Tanrı emrinin ve Ahdinin adıdır. Hz. Bahauallah'ın taraftarları ' Ehli Baha ' ile Hz. Bab'ın taraftarları, 'Ehli Beyan'ı belirgin bir şekilde ayıran terim ilk kez Edirne'de ' En Büyük Ayrılık ' olduğu zaman kullanıldı. Hz. Bab'ın ahdine sadık olanlar kendilerini Bahai olarak tanımladılar. Ahdini bozanlar ve Mirza Yahya'nın peşinden gidenlere Babi bazen da Ezeliler dendi. Bundan sonra, Babilerin birbirlerini selamlamak için kullandıkları Allah'u Ekber (Tanrı En Büyüktür) sözcüğü Allah'u Ebha (Tanrı Azametliler Azametlisidir) sözcüğüne çevrildi.

Hız. Bahauallah Baha Levhinde nazil olan her kelimenin, O'nun Emrinin doğruluğunun büyük bir kanıtı olarak kabul edilmesini buyurmuştur. Bu Levihte nazil olan Kelâmın ufkundan, Tanrı'nın

dünyalarını nurlandıran ve sayısını Tanrı'dan başka kimsenin bilmediği sayısız parlak ihtişamlı güneşlerin doğduğunu da ekler. Gönül aynalarını onların ışınlarına tutmalarını ve nurlarından feyiz almalarını Baha ehline öğütler.

Baha Levhinin kendisi için nazil olduğu Hatun Can, Rabbının Huzuruna ulaşma özlemini çekiyordu. Sonunda duaları kabul olundu. Kızı ve damadı Hacı Hasan Zargar ile birlikte Akka'ya gitti ve bir süre O'nun sevgi ve himaye güneşinin ışığında ısındı.

Hatun Can'ın babası Hacı Asadullah'ın evi Kazvin'in turistik yerlerindedir. Hz. Bab'ın Zuhurundan önce orası şehirdeki Şeyhi faaliyetlerinin odak noktasıydı. Şeyh Ahmed Ahsai * o evde kalmıştı. Daha sonra Babi ve Bahailerin toplantı merkezi oldu. O duvarlar arasında Tahire, Kuddüs, Vahid ve daha başka Emirde tanınmış pek çok kahramanlar misafir olmuştu. Bodrumdaki odalardan birinde Ağa Muhammed Hadi , Şeyh Tabarsi kalesini† savunanlar için kılıç yapmıştı. Bir rivayete göre, Kuddüs ve Vahid o şehirden geçtiklerinde, bu kılıçları deneyden geçirmişler. Hatun Can ve iki kız kardeşi varisi oldukları bu evi Emre hibe etmişler Hz. Bahauallah'a yazdıkları bir mektupta burasının Meşrek'ul Ezkar ‡ olarak kullanılmasını arzuladıklarını bildirmişler. Hz. Bahauallah bu armağanı kabul etmiş ve arzularını onaylamış

* İslamiyette Şeyhi mezhebinin kurucusu. Nebil Tarihine bakınız.

† Kalenin üç yüz on üç kahraman Babi savunucuları ile ordu kuvvetleri arasında cereyan eden savaşların olduğu yer. Babiler zorla bu savaşlara itilmişlerdi, ancak, bu savaşlar güçlü bir ordunun yenilgisi ile sonuçlanmıştı. Daha sonra, kalenin savunucularının çoğu, hile yoluyla şehit edildiler. Daha fazla bilgi için Nebil Tarihine bakınız.

‡ Kelime anlamı, ' Allah'ın zikrinin tan yeri '. Bahai mabedi.

BEYAN'IN VAAD ETTİĞİ KİMSE

RUH LEVHİ

Hız. Bahauallah, Rıza Beyin evinde inzivaya çekildiği zaman Kendisine nazil olan Levihler arasında Arapça olarak yazılmış Ruh Levhinde da vardı. O sıralar, yazmış olduğu pek çok Levihlerinde olduğu gibi bunda da iki ana tema vardır: Birincisi, misyonunu ilân etmesi ve Yüce Makamının perdesini açması; diğeri ise Hız. Bahauallah'ın bunlardan sık sık "Tanrı'ya ortak koşanlara katılanlar" diye bahsettiği Mirza Yahya'ya yönelen Babilerin hilekârlıkları ve şeytanlıklarıydı.

Bu insanların işledikleri iğrenç işleri suçlayan Hız. Bahauallah, o ıssız evde yüreğindeki ıstırapı yumuşak bir lisanla anlatır. Cemalinin güzelliğinin perdesi insanlara açılmış olduğu halde, O'nu saklamak zorunda kaldığı için onlara serzenişte bulunur.

Onların bu kötü hareketleri insanlar arasında O'nun onurunu kırmıştı.; hatta, bir gün ziyarete gelen Valiye hizmetçisi olmadığı için kapıyı Kendisinin açmak zorunda kalması gibi küçültücü olayı anımsar; o gün , bu küçülmeden dolayı, Tanrı'ya yakın olanların yürekleri erirken bütün yaradılış bu alçalmaya göz yaşı döktüler.*

Hız. Bahauallah, Ruh Levhinde Mirza Yahya'nın ve etrafındakilerin yaptıkları kötülükleri anlatmaktadır. Ali adında bir inanıra hitap ederek, Kendisinin (Bahauallah) yardımları ve himayesi sayesinde isimlerinin her yere yayılmasına rağmen onların Kendisini öldürmek için yaptıkları planlara değinir. Uğursuz planlarını uygulamaktan aciz kalacaklarını anlayınca, suçsuz olduklarını iddia ettiler ve kendi suçlarını O'nun üzerine atarak yalan ithamlarda bulundular.

* Bunu Kraliyet müessesesine yansıtabilecek olursak Kralın misafirlerine kapıyı kendisinin açması bu ifadeyi bize açıklar. Hız. Bahauallah'ın Tanrı'nın Yüce Zuhuru oluşunun ve sevdiklerinin ve müritlerinin büyük bir sadakatle O'nun hizmetinde olmalarının dışında, zamanın gelenekleri gereği, bir kimsenin evinde birkaç hizmetkârı olmasını gerektirirdi. Yüksek makamda bir kimsenin ev işlerini bizzat yürütmesi görülmemiş bir şeydi.

Mevkilerinden ötürü gururlanan bu kimseleri Melekutun köleleri diye tarif ederek, Tanrı'nın, yakında onları, tam bir hiçliğe indireceğini ve onlardan hiç bir iz kalmayacağını söyler.

Hz. Bahauallah'ın bu sözleri zaten yerine gelmiş bulunmaktadır . Emrin başlarında, Mirza Yahya tarafından yanlış yönlendirilen ve Tanrı Emrine karşı isyan bayrağını çeken pek çok kişi, bugün, bir hiçlik mertebesine düşmüş bulunmaktadır.

Hz. Bahauallah, bu Levihte, Emrinin zaferini haber verir. Çok geçmeden, Allah'ın, gölgesi altında yeni bir yaratılış yaratacağını söyler. Bir başka yerde , Tanrı'nın, Kendi öz varlık Zuhurunu desteklemek için, güç ve kudretle donanmış ordularını gönderecek ve Peygamberlerinin ve Elçilerinin hakikâtlerinin ayağa kalkmalarına ve Emrine hizmet etmelerine neden olacak diye buyurmuşlardır.

Diğer Levihtelerde de benzer beyanlar görülebilir . Hz. Bahauallah, Zuhurunun Azametinden ve onun arkasından gelecek olan imtihanlardan bahsederken, Allah'ın Peygamberlerinin ve Elçilerinin de hakikâtinin bu Günde imtihan edileceğini bir Levhinde (6) söyler. Emir tarihine bakacak olursak, bir takım gerçekler hayal gücümüzü hayrete düşürebilir. Zuhurunu, Hz Bahauallah'ın ' Benim Zuhurum ' diye tarif ettiği Hz Bab, Huruf-u Hay'ın * İslam Devrindeki Mübarek İmamlara benzediklerini buyurmuşlar. (7) Hz. Bab, bir Levhinde (8) << Tanrı'nın Zahir Edeceği Kimse >>nin[†] kudretini, sıfatlarını ve yüce makamını sayarken , O'nun zuhur ettiği gün, tayin edeceği bir kimsenin başı olmayan başlangıçtan ve sonu olmayan, bir sona kadar Peygamber sayılacağını beyan eder. Tanrı rızasının,<<Tanrı'nın Zahir Edeceği Kimse>>nin dışında asla tecelli edemeyeceğini sözlerine ekler.

Bu beyanlar insanı gerçekten hayrete düşürür. Fakat Tanrı'nın Emrine yönelecek olursak, Hz. Bahauallah'ın Tanrı Gününü başlattığını görürüz. O Gün ki geçmişteki bütün Peygamberler ve

* Hz. Bab'a inanan ilk on sekiz kişi

† Hz. Bahauallah

BEYAN'IN VAAD ETTİĞİ KİMSE

Elçiler O'na ermenin özlemini çekiyorlardı. O'nun Zuhuru, Hz. İsa'nın gökteki Peder diye bahsettiği Allah'ın Kendi Zuhurudur. Hz. Bahaullah'ın Makamını, bir an için İncil'in ışığında inceleyelim. Hz. İsa, Oğul makamında Zuhur etmişti. Bu Erişilmez ve Azametliler Azametlisi Tanrı'nın fiziksel olarak bir oğlu vardı demek değildir. Kelime anlamı ile yapılan böyle bir tefsir, Tanrı'yı sonsuzluklar aleminden sonlu aleme indirmek olur. Öz varlığında O, her şeyin üstündedir, hatta Kendi sıfatlarının bile. O halde, eğer Hz. İsa, kendi makamından Tanrı'nın oğlu diye bahsetmişse, bu bir ilişki kuruyor demektir. Kendisini Oğul ve Tanrı'yı da semavi Peder diye tanıtmıştır. İnsanlar arasında babası adına görünen oğul iki büyük işarete sahip olmalıdır. Babasının yetkisine sahip olmalı ve Ondan miras aldığı benzerlikleri izhar etmelidir. Yetkisinin kaynağını gösterebilmesi için Hz. İsa, Kendisini Tanrı'nın Oğlu olarak tanıtmayı seçti ve Tanrı'yı Baba olarak gösterdi. İncil'de " Baba " ve "Oğul" terimleri mecazi anlamda kullanılmıştır.

Hz. İsa, kendisini Baba'nın gönderdiğini de açıkça belirtti.

" Çünkü Ben kendiliğimden söylemedim; ancak Beni gönderen Babadır, ki ne diyeceğimi ve ne konuşacağımı bana emretti" (9)

Kendisinin "Pederin İzzetinde " geri döneceğini de açıkça söyledi . "Zira insanoğlu Babasının İzzetinde melekleriyle gelecek..." (10)

Bu ve buna benzer ifadelerden anlaşıyor ki, Hz. İsa'yı gönderen Semavi Peder Kendisi geri dönecek.

Hz. Bahaullah, bir çok Levhinde, makamının Pederin makamı gibi olduğunu açıkça bildirmiştir. Hıristiyan din adamlarına şöyle hitap etmektedir:

" Ey Papazlar ehli! ... Ebedi Peder yer ile gök arasında yükselen ses ile sesleniyor. Ne mutlu o kulağa ki işitmiş, göze ki görmüş ve gönüle ki yerde ve göktekilerin sevgilerinin Noktasına çevrilmiştir..." (11)

Bir başka Levhte de şu coşkulu müjdeyi ilân eder:

" O, gerçekten, Kendi Melekutu ile gelmiştir. Bütün atomlar, 'Sevinin! Rab bütün haşmetiyle geldi! ' diye haykırır. Peder geldi ve Oğul (İsa) mukaddes vadiden,' İşte buradayım, işte buradayım ey Rabbim ve Tanrım ' diye haykırırken Tur-u Sina, Evin etrafında tavaf eder ve Yanar Çalı şöyle seslenir:' Lütuflular lütuflusu bulutların üzerine binmiş olarak geldi! '" (12)

Daha öce de gördüğümüz gibi Tanrı'nın hakikâti bölünemez. Yaratık dünyasında öz varlığının sıfatlarıyla kendini gösterir. Kendi melekutunda ise hakikâti ve sıfatları birdir ve aynıdır. O'nu herhangi bir sıfatla tarif etmek sınırlılık dünyasına indirmekle aynıdır.

Hız. Bahauallah , Güçlüler Güçlüsünü erişilmez İzzet Yüceliklerinde överken şöyle buyurdu:

" Sen, Sana yakın olanların senalarının Senin yakınlık Cennetine ulaşamayacağı ve Sana bağlı olanların gönül kuşlarının Senin Kapına varamayacağı kadar yücesin. Bütün sıfatlardan daha kutsal ve bütün isimlerden daha mübarek olduğuna şahadet ederim. Senden başka Tanrı yoktur, Sensin Yüceler Yücesi ve Azametliler Azametlisi. " (13)

Her şeyin kaynağının ve onları Yaradanın Tanrı olduğunu biliyoruz, fakat bunu hakikâtin özünde nasıl yaptığını asla bilemeyiz. Tanrı Mazharları bile bunu bilmezler çünkü O'nun Hakikâatine vakıf olamazlar. Oysa, bazı vesileler aracılığı ile var olduklarına göre bu dünyada bir yaratılış düzeni vardır. Örneğin, insan , ebeveynlerinin aracılığı ile dünyaya gelir . Gerçi, onun doğumuna neden olan ve Tanrı'nın alemlerinden gelen gücün mahiyeti bilginin dışındadır. Bu gücün Tanrı'nın Özünden meydana geldiğini varsayarsak, o zaman, böyle bir ifade, daha önce de görüldüğü gibi O'nu sınırlandırmakla eşitir. Gene de her 196

BEYAN'IN VAAD ETTİĞİ KİMSE

şeyin Tanrı'nın Kendisinden kaynaklanması gerektiğini biliyoruz. İşte bu sebepten aklımızın bu gerçeklerin derinliklerine asla inemeyeceğini idrak etmemizin noktası budur. Sonlunun sonsuz hakkında direkt olarak bilgi edinme yolu tamamen kapalıdır.

Hz. Bahau'llah'ın Eserlerinden anlaşıldığına göre, Tanrı'nın yaratık alemine ihsan ettiği kudret ve sıfatlar ' O'nun Zuhurunun Melekutundan ' çıkar. Bu melekut vesilesiyle fiziksel ve ruhani hayat bütün yaratılanlara verilmiştir. Allah'ın bütün Zuhurları bu melekuttan kaynaklanmış ve bütün Tanrı Mazharları oradan gönderilmiştir. Hz. Bahau'llah bir Levhinde (14), Tanrı Mazharlarının dış görünüşleriyle bir takım sınırlılıkları olduğunu, içten ise Mutlak dünyasında her türlü sınırlılıktan arı yaşadığını bir açıklamasını yapar. Fakat bu mutlak dünya Tanrı'nın Kendi aleminden farklı olup Onunla karşılaştırılacak olursa sınırlılıkları vardır.

' Zuhurlar Melekutunun ' Rabbi, Semavi Kitaplarda, Pederin makamında Tanrı'nın Yüce Mazharı olarak geleceği vaad edilen Hz. Bahau'llah ' dır. Bu ifade, Tanrı'nın Mazharlarının vahdeti konusundaki temel prensibe ters düşecek şekilde tefsir edilmemelidir. Bu noktaya daha önceki ciltte de değinmiştik. * Esasta, Tanrı Mazharları özde hep aynıdır, fakat zuhurlarının yoğunluğunda farklıdırlar. Bu şuna benzer; bir kimse her ne kadar kapasite ve gücünü devamlı olarak geliştirirse de gene de aynı kimliğini korur.

Hz. Bahau'llah Ruh Levhinde buyururlar ki Tanrı'nın Emrinin gölgesinden başka ne yerde ve ne de gökte beşeri kuvvetlendirecek hiç bir şey yoktur . Ayrıca, bugün, insanın Allah'a imanının değerinin, Hz. Bahau'llah'ı tanımaya ve O'nun Zuhurundan alacağı feyze bağlı olduğunu teyit eder. Buna örnek olarak şöyle bir benzetme yapar ve der ki en güzel kristalden de yapılmış olsa, yanmayan bir lamba amaca hizmet etmez ve çok az bir değer taşır. Bu sözler üzerinde düşünecek olursak görürüz ki herhangi devirde insanın kurtuluşu , Tanrı'nın o gün için verdiği yol göstericiliği

* Birinci cildin 61-64.sayfalarına bakınız.

kabul etmesine bağlıdır.

Hz. Bahaullah, başka Levihlerde de buna benzer beyanlarda bulunmuştur. Örneğin, Hz. Bahaullah'ın en Kutsal Kitabının başlangıç paragrafında eşsiz güzellikte bir lisanla insanın Tanrı'ya karşı ilk görevinin O'nun Mazharını tanıması olduğunu kesin bir dille beyan eder.

" İnsanlara Tanrı tarafından tayin olunan ilk vazife, O'nun gerek Emir Melekutunda ve gerek yaratık aleminde Uluhiyetin temsilcisi olan Vahiy Maşukını ve Emir Matlamı tanımaktır. Bu ödevi yerine getiren her iyiliğe ermiş olur; bundan mahrum kalan ise, bütün amellerle amel de olsa sapmışlar sırasında kalır. Bu en yüce makama ve en yüksek ufka erenlere düşen vazife, Alemlerin Maksudu katından emir buyurulan şeyleri tutmaktır. Bu iki ödev birbirinden ayrılmaz. Biri öbürü olmadan makbul değildir. İlahi İlham kaynağının hükmü budur. " (15)

Ruh Levhinin en güzel paragraflarından birinde, yüce Melekuttaki Ruhun sesi, Hz. Bahaullah'ın Yüce Makamını açıklar ve duygusal bir lisanla O'nu, "Maşukun Cemali ", insanlar arasında "Tanrı'nın Emaneti ", kullarına zahir olan "Tanrı'nın Kendisinin Ruhu ", yerde ve gökte bulunanlara " Tanrı'nın Hazinesi ", beşer için " Tanrı'nın Kelâmı ", Vahiy Melekutunda " Tanrı'nın Nuru ", "Kendi içinde öyle sırları saklar ki tek bir kelimesini açıklayacak olsa gökler parçalanırdı " diye ilân eder. Bu ve bunun gibi pek çok ünvanlar görünmez İzzet Alemlerinden Hz. Bahaullah'a ithaf edilmişlerdir. Ruhun sesi O'nun Makamını o kadar yükseltir ki daha fazla açıklamayı engellemeğe çalışır, fakat Tanrı'nın gücüyle donanmış olduğunu ve susturmanın imkansız olduğunu görür.

Ruh Levhinde, Hz. Bahaullah'ın Kaleminin mecazi anlamda rol oynadığı bir başka büyüleyici manzara yer alır. Bu diologda Kalem, Hz. Bahaullah'ın parmakları arasında fıgan etmeğe başlar.

BEYAN'IN VAAD ETTİĞİ KİMSE

Daha önce kimsenin duymadığı Allah'ın gizli sırlarından tek bir Kelimeyi Melekutun sakinleri duysunlar diye bütün yaratılışa açıklamasına izin vermesi için Rabbına yalvarır. Başı olmayan bir zamandan beri akıp gelen hayat kevserinden bütün yaratılışı mahrum etmemesi için Hz. Bahau'llah'ın parmaklarından kendisini tutmamasını niyaz eder. Cahiller O'nun İzzetine tanık olsunlar diye O'nun Emrinin yüzündeki peçeyi yırtıp atmak için izin verilmesinin özlemine çeker. Bakar ki Hz. Bahau'llah yardımcısız ve sıkıntı içerisinde, Allah'ın kendisine verdiği güçle O'na yardım etmek için izin ister, Bu güç onun hareketinden oluşur ve bütün yaratılışın ona itaat etmesini sağlayan bir güç. Hz. Bahau'llah'ın isterse tek bir kelimeyle bütün beşeri Emrine hizmet etmeleri için ayağa kaldıracağını bildiği için Kudret ve Azametine rağmen gösterdiği sabır ve tahammüle hayret eder. Azamet dili * ona durmasını, Tanrı'nın Vahyinin sırlarını açığa vurmamasını ve her koşul altında sabretmesini söyleyinceye kadar Kalem boş yere büyük bir heves ve sadakatle yalvarmaya devam eder.

Hz. Bahau'llah, Ruh Levhinde sevdiğine, Tanrı sevgisiyle birleşmelerini ve bir çok bedende tek bir ruh olmalarını öğütler. Sadece bu davranışla düşmanlarını yenilgiye uğratacakları konusunda onları temin eder. Müminler arasında fitne, ihtilaf ve bölücülüğü şiddetle kınar ve böyle yapacak olurlarsa Emre zarar getirecekleri konusunda onları uyarır.

LEYLATU'L KUDS LEVHİ

Bu ifadeyi teyit eden Levih, Leylatu'l Kuds Levhidir. † Bu Levih Edirne'de Derviş Sıtkı Ali için nazil olmuştur ve konusu inananlar arasındaki birliklerdir. Hz. Bahau'llah bu Levihte, dostlarının aralarındaki ayrılık ve dargınlık izlerinin yok olacak bir

* Hz. Bahau'llah

† Akka kalesinde mahpusken, bir gece Hz. Bahau'llah'a bir Levih nazil oldu ve o geceye Leyletu'l Kuds (Kutsal gece) adını verdi. Edirne'de nazil olan Leyletu'l Kuds Levhi ile karıştırılmamalıdır.

şekilde birleşmelerini öğütler . Şu pasajlar Hz. Şevki Efendi tarafından Bahauallah'ın Sesi kitabında tercüme edilmiş olup Leylatu'l Kuds Levhinden alınmıştır:

" İsm-i Azam şahittir ki: bugünde herhangi bir kimsenin bu dünyanın fani şeylerine muhabbet bağlaması ne hazin bir şey! Kalkınız, Tanrı'nun Emrine sımsıkı yapışınız. Birbirinizi seviniz. Benlik perdesini Sevgilinin aşkına , sönmeyen ateş ile yakınız. İçinizdeki neşe ve nuraniyeti dışınıza aksettirerek herkesle iyi arkadaşlık ediniz. Aranızdaki Hakikât Kelimesinin, her yönüyle nasıl davrandığını gördünüz. Bu Gencin, herhangi bir Tanrı dostuna tek bir geceyi bile kederli geçirtmeğe çalıştığını pek ala bilirsiniz.

Tanrı sözü dünyanın kalbini tutuşturdu. Bu ateşin alevi ile alevlenmezseniz yazık size! Umarım ki bu kutlu geceyi birlik gecesi sayıp ruhlarınızı birbirine sımsıkı bağlar, kendinizi güzel ve övülecek huylarla donatırsınız. Bütün gayretiniz , ölüm bataklığına saplanmış olanları kurtarıp, Tanrı'nun kadim Dinine çekmek yolunda masraf olsun. Temas ettiğiniz insanlar sizde biricik gerçek Tanrı'nun işaretlerini görsünler, çünkü siz, Tanrı Ruhunun insanlar arasında ilk olarak yeniden yarattığı kimselersiniz; çünkü siz, ilkin O'nun önünde diz çöküp yere kapanansınız; çünkü siz,herkesten önce O'nun Celalinin tahtı etrafında dönenlersiniz. İstedliğini bana ifşa ettiren Kimseye yemin olsun ki: Yüceler ülkesinin Sakinleri sizi sizden daha iyi tanırlar. Sakın bu sözümü boş bir lakırdı sanmayınız. Keşke Rahman olan Rabbinizin gördüğünü siz de görebilseniz! Manevi seviyenizin üstünlüğüne , değerinizin büyüklüğüne ve makamınızın yüceliğine tanıklık eden şeyleri siz de görebilseniz ! Arzu ve ihtiraslarınızın sizi sizin için takdir buyurulan şeyden geri tutmamasını temenni eylerim." 16

BEYAN'IN VAAD ETTİĞİ KİMSE

Dirliksizlik düşüncesi Hz. Bahaullah'ı o kadar rahatsız etmiştir ki, bu Levihte, içini dökmüş ve ahbablar arasında yeis ve küskünlük görmektense her gün yeni felâketlere maruz kalmaya razı olduğunu söylemiştir.

Hız. Bahaullah'ın bu Levihte en belli başlı öğüdü, iki kişinin birbirine karşı nasıl davranması gerektiği hakkındadır. Hız. Bahaullah'ın öğüdünün ruhani prensibi , insanoğlunun yaradılışını içeren temel hakikâtlardan birini teşkil eder. İç görüşü olan bir kimseye bu dünyada hiç bir şey zarar veremez. Bu dünyada başına gelebilecek hiç bir şey O'nun doğruluğunu ve Yüce makamını asla etkileyemez, çünkü bir kimse bir başkasına Tanrı'nın hatırı için sevgi ve tevazu gösterdiği zaman, Tanrı'yı sevmiş ve O'nun önünde kendisini alçaltmış gibi olur. Bu Tanrı'nın lütf ve ihsanının onun üzerine inmesine sebep olacak davranışlarından dolayı ödüllenecektir. Diğeri aksi yönde hareket eder, arkadaşına saygısızlık ve kibir ile davranırsa bu davranışı küçük gördüğü o kimseyi asla etkilemez fakat bu hareketiyle Tanrı'ya karşı nefret ve büyülenme göstermiş gibi olur. Bunun için de cezasını görür. Hız. Bahaullah bir Levhinde (17) buyururlar ki ayrılık yaratan ve insanlara karşı kötülük gösteren kimseleri Allah lânetler. Bir insan bir başkasına zarar vermeğe kalkarsa sanki Allah'a zarar vermek için ayaklanmış gibi olur.

Hız. Bahaullah'ın bu öğretisi insan ilişkiler üzerine yeni bir ışık saçar ve heyecan verici bir yaklaşımın kapılarını açar. İnsanlara, gerçekler dünyasını görmeleri için muazzam bir iç görüş verir, etkin bir şekilde nefretten, taassuptan ve çok zaman insanların birbirleriyle olan ilişkilerinde etken olan bir çok kötülüklerden kendilerini kurtarmalarını sağlar. Örneğin, bir insan haksız yere tenkit edilir ve davranışları kınanırsa kırılır. Normal şartlar altında bu insanlar arasında soğukluğa, uzaklaşmağa, kızgınlığa ve hatta nefrete yol açar. Haksız yere tenkitler, yalan yere suçlamalar insan üzerinde büyük bir baskı yaratır ve bu onu son derece üzer, tamamen bir bunalım noktasına getirir. Fakat bir kimse Hız. Bahaullah'ın sözlerine inanır ve samimiyetle bu yüce öğretilere

uyarsa arkadaşına karşı davranışı tamamen değişir ve bu tehlikeye karşı başışıklık kazanır. Çünkü insan Allah'a tevekkül ettiği sürece yalanın, düşmanlığın ve kötü duyguların asla onu etkilemeyeceğini , haksız yere suçlamaların, yanlış davranışların ise Tanrı'ya karşı yapılmış olduğunu ve bu davranışlarından dolayı cezalandırılacaklarını bilir.

İnsanoğlu, bu olgunluk ve idrak mertebesine erdiği zaman , ne yersiz tenkitlerden umutsuzluğa düşer, ne de övülme ve tazimden mutluluk duyar. Birinci durumda her zaman üzölen ve ikincisinden mutlu olan benliktir. Hz. Bahauallah'ın yukarda adı geöen öğretisi benliğini bastırmakta kişiye yardımcı olur. Tanrı'ya yüzünü döndüğü sürece, kötü güçlerin asla kendisine zarar vermeyeceğini idrak etmesini sağlar.

Daha önce bahsedilen ve dindar bir kişi olan Mirza Azizullah Misbah insanı düşünceye yönlendiren şu sözleri söylemiş:

" Gözü gören birine kör dersiniz bu onun görmesini sağlamaz. Tamamen kör olan bir insana keskin gözü var dense böyle bir komplimanın onun için bir değeri yoktur. Çünkü geröekte övgü için olsun veya aşağılamak için olsun geröek olan şey görmek veya görmemektir. Yoksa insanların olumlu veya olumsuz görüşleri değil. Bundan anlaşılıyor ki keskin görüşün işareti insanın başkalarının övmelerine veya kınamalarına aldırılmamasıdır." (18)

Hz. Abdölbaha buyurmuşlar ki birisi her hangi bir yerde ahabplar arasında en ufak bir anlaşmazlık olduğundan Hz. Bahauallah'ın Huzurunda bahsedecek olsa, Cemal-i Mübarek o kadar üzölürdü ki O'nun Cemali derin mutsuzluk ve acıyı belirtirdi. (19) Hz. Bahauallah ,Allah'ın Emrinin iki kişi arasında ayrılık kaynağı haline geldiğini öğrenirse, o zaman ondan vazgeöeceğini Huzuruna gelenlere defalarca buyurmuşlar.

İnananlar arasında birliği kurmak Hz. Bahauallah'ın öğretilerinin temel taşıdır. Bu olmadan Emir ve kurumları ne çalışabilir ve ne de fertler ve camia maddi ve ruhani bir gelişmede bulunabilir.

BEYAN'IN VAAD ETTİĞİ KİMSE

İnananlar arasında birlik zamanı geldiğinde ise beşer birliği, gelip geçici tedbirler, insanların yaptıkları planlar ve hatta bütün beşerin hoşgörü ve anlayışı ile uygun ölçülerle başarılamaz. Bu ve buna benzer metotlarla insanlar ancak politik birliği sağlayabilirler , Hz. Bahau'llah'ın tasavvur ettiğini değil. Bu birlik ki bütün beşer sınırlamalarını aşar, gerçek kardeşlik ruhu ile insanların kalplerini ve ruhlarını birbirine bağlar ve bir araya getirme gücünü Hz. Bahau'llah'ın kendisinden alır.

İnsan , beşer etkinliklerinin bütün alanlarında büyük işler başarma yeteneğine sahiptir. Tabiat kanunlarını bozabilir, sesten daha hızlı uzaya seyahat edebilir, muazzam enerjilerin kaynaklarını kontrol altına alabilir ve kullanabilir ve gelecekte başarabileceği şeyler konusunda herhangi bir sınır yoktur. Fakat kendi başına insanların kalplerini etkileyecek ve birbirine düşman iki kişinin birbirlerini sevmelerini sağlayacak herhangi bir gücü yoktur. İki insanı ruhen birleştirmek için bütün maddi olanaklarını kullansa bile kendi başına bunu başaramaz. İnsanların kalplerini birleştirme işi ancak Tanrı'nın Mazharlarının yapabileceği bir şeydir. Hz. Bahau'llah bir Levhinde bunu teyit eder :

"Bütün dünyada Tanrı'nın Kendisi için seçip ayırdığı şey insanların kalpleridir. İnsan kalbi ise ancak hikmet ve beyan askerleriyle alınır. Baha'nın Parmakları bu hükmü, Bilici ve Buyurucunun fermanyıyla, kaza levhası üzerine işte bu suretle yazdı."
(20)

Bir başka Levihte şöyle buyurur:

"Ey insanlar, aranızda Tanrı zikri ve Hikmet kaynağı olan kimsenin zikri ile insanların kalp kapılarını açınız. O , bütün dünya içerisinde insan kalbini seçip Kendi nuruna tecelligâh kalmıştır. İmdi kalplerinizi her kirden temizleyiniz ki Hak onlarda tecelli etsin. Kalp bu maksatla yaratılmıştır. Bu gerçekten Tanrı'nın lütuf ve inayetidir." (21)

Tanrı Mazharı geldiği zaman taraftarlarının kalpleri O'nun Kelâmının etkisi ile birlik bağı içerisinde birleşir. Daha önce

düşman olanlar birlik bağı ile bağlanırlar. Yeni bir yaratılışa dönerler ve diğerlerini etkileme gücüne sahip olurlar ve onların kalplerini değiştirirler. Budur bütün dinlerin öyküsü. Gerek Hz. Musa, gerek Hz. İsa ve gerekse Hz. Muhammed kendi zamanlarında bunu yaptılar. Bu gün yalnız Hz. Bahauallah'ın Kelâmı insanların kalplerini değiştirebilir . Hz.Bahauallah'ın taraftarları, daha önce birbirlerine düşman olan milyonlarca insanın kalbini Tanrı'nın Kelâmının yaratıcı gücüyle silahlanmış olarak birleştirmeyi başarabilmişlerdir. Yeryüzündeki bütün kıtalarda yaşayan Museviler, Hıristiyanlar, Müslümanlar, Budistler , başka dinlere inananlar, putperestler, dinsizler her ırktan, kabileden temsilciler, değişik dilleri konuşsalar ve ayrı kökenden gelseler de bu günde Hz. Bahauallah'ın Makamının vaadedilen Peder olduğunu kabul etmişler ve O'na inananlardan olmuşlardır. O'nun sözünün etkisiyle kalplerinden kin ve taassup silinmiş ve yerini bütün insanlar için evrensel sevgi ve ruhani vahdete bırakmıştır. Hz. Bahauallah'ın devamlı gelişen, geniş ve uyum içinde çalışan dünya camiası insanlık tarihinde eşsizdir. Geleceğin Bahai Topluluğunun vaad edilen ihtişamını sergiler ve modelini oluşturur. Hz. Bahauallah'ın mesajının doğruluğu için kanıt arayan tarafsız bir gözlemci, bugünün Bahai camiasını bir arada tutan birlik gücünün , Kurucusunun İzzet ve İlâhi kaynağının en belirgin işareti olduğunu derhal görür.

İLK ZAMANLARI ZİYARETÇİLER

Hz. Bahauallah'ın Edirne'ye vardığı haberi inananlara ulaştığı günden itibaren, onların pek çoğu, o şehre gitmenin ve O'nun Huzuruna müşerref olmanın özlemini duydular. Önceleri, sadece bir kaç kişi bunu başarabildi, fakat, aradan zaman geçtikçe, ve özellikle ' En Büyük Ayrılık' ortaya çıktıktan sonra, İran'dan bir kaç ziyaretçi, kuşkusuz Kendisinin <<Allah'ın Zahir edeceği Kimse >> olduğunu iddia eden (Allah'ın İzhâr ettiği ve geçmiş zamanların vaad ettiği) O'nun evine ziyaretçi olarak geldiler. Hz. Bahauallah, bu ziyaretçilerin bazılarının Edirne'de kalmalarına izin verdi, büyük çoğunluğunu ise Emrini insanlar arasında yaymaları için İran'a ve diğer ülkelere gönderdi.

HACI MİRZA HAYDAR ALİ

Edirne'ye gelip Rablarının Huzuruna müşerref olan tanınmış simalardan, Hacı Mirza Haydar Ali, Hz. Bahauallah'ın müritlerinin önde gelenlerindedir. Hacı Mirza Haydar Ali , Hz. Bahauallah ile ilgili hatıralarını, İran, Irak, Edirne ve daha sonra Akka'da tanık olduğu olayları Behçetu'ş Şutur (Kalplerin Zevki) adlı kitabında yazmıştır. 1283 de (1866-7) Edirne'ye gitti. Hz. Bahauallah, onun orada yedi ay kalmasına izin verdi. Orada kaldığı sürece, hemen hemen her gün, Hz. Bahauallah'ın huzuruna müşerref oldu. Hz. Bahauallah ile bu yakınlığının sonucunda Mirza Haydar Ali Emrin aleviyle tutuştu. ve yeni bir ruhla doldu. O, dünya bağlarından arınmışlığın, alçak gönüllülük ve tevazunun bir timsaliydi. Hz. Bahauallah'ın haşmetli makamını gerçekten anladıktan sonra, ihtiraslı sevgi ve hayranlık bütün varlığına hakim oldu.

İsfahanlı bir din adamı, bir gün, Hacı Mirza Haydar Ali'den Hz. Bahauallah hakkındaki intibalarını anlatmasını istedi. Hz. Bahauallah'ın iddiasının doğruluğunun kanıtlarıyla ilgili konulara

girmek istemediğini , Hacı Mirza Haydar Ali'nin, kendi gözleriyle şahit olduğu bazı şeyleri duymak istediğini söyledi. Hacı Mirza Haydar Ali din adamı ile yaptığı konuşmayı şöyle yazar:

"Açıklanması mümkün fiziksel olayların tersine, insanın ruhani intibalarını açıklamanın mümkün olmadığını ne kadar anlatmaya çalıştımsa da, o bunu anlamadı. Bunun üzerine ona dedim ki, ' O'nun huzuruna çıkmadan önce, pek çok mucize göreceğimi umut ediyordum, yani, fiziksel, entelektüel ve ruhani. Aynı zamanda kafamda sormak istediğim birtakım sorular da vardı ve bunların cevaplanmasını isteyecektim. Fakat, O'nun güzel Cemalinin nurunu gördüğüm zaman, öyle bir hale girdim ki, görmeği umut ettiğim bütün mucizeler, ve anlamak için özlem duyduğum bütün maddi ve manevi sırlar bir hiç oldular. Bütün bunlar, susuzluğu gideren ve insana hayat veren su gibi değil de, susuz bir insanın koştuğu serap gibiydi. ' Hoca bana sordu, ' Böyle bir düşünce ve inanç haleti ruhiyesini elde etmiş olmak için nasıl bir şey gördün?... ' O'nun mübarek heykeli dış görünüşüyle bir insandı, fakat hareketleri, davranışları, oturuşu ve ayakta duruşu, yiyip içmesi hatta uykusu ve uyanıklığı benim için birer mucize idi. Kusursuzluğu, yüce karakteri, güzelliği, azameti, en yüce sıfatları, ve saygı değer fazileti O'nun tek ve eşi olmayan bir kimse olduğunu bana gösterdi. Kimsenin ortak koşamayacağı eşsizlikte, eşi ve eşiti olmayan tek, temsilcisi olmayan vahid ve yegâne, önünde secde edilen Tanrı, hiç kimseyle mukayese edilmez varlık <doğmamış> ve <doğurulmamış> olan; hiçbir dengi yoktur, olamaz da '(İhlas suresi, 112.sure) dedim"(1)

"Bana dedi ki (hoca) 'Hz.Bahau'llah'ın babası (hükümetin) tanınmış vezirlerindendi. Oğlu Abbas Efendi ise bütün dünyada tanınıyor ve yeryüzünde en kusursuz insan olarak ün salmış.' Cevap verdim, ' Ne O'nun babası

206

İLK ZAMANLARDAKİ BAZI ZİYARETÇİLER

ve ne de oğlu Sina'da Kelimin * Tahtına oturtuldular, onlar ne bir dinin kurucuları ve ne de Kitap Sahibiydiler. Allah'ın Zuhurunun ihtişamının oturduğu Taht, O'nun nurunu yansıtan Ayna, yalnız ve yalnız Hz. Bahau'llah'dır. <Allah, ne doğmuş ve ne doğurulmuştur >. Tanrı'nın oturduğu Taht, Hz. Bahau'llah'dır. Aynanın önünde duracak olursanız ve kimliğinizi belirtirseniz, ayna da aynısını yapar. fakat gerçekte o kendisini sizden ayırıyor.' † Hoca bu cevaptan çok memnun oldu. Pek çok gerçeği kapsayan , ikna edici ve doyurucu cevaplar aldığını söyledi. Biraz daha anlatmamı istedi. Ona dedim, ' Beşeri açıdan diğer insanlar gibi olan Bir Kimse gördüm. Fakat, dünyadaki bütün insanların sevgisi, merhameti ve şefkati bir araya toplansa , O'nun nazik şefkat ve merhameti yanında okyanusta bir damla gibidir. Böyle bir karşılaştırma yaptığım için de Allah beni affetsin. Aynı şekilde, insanların sahip oldukları bütün ilimler, sanatlar, felsefe, politika, tabii bilimler tarihi, dini bilgileri bir araya gelse, O'nun bilgi ve idrakiyle karşılaştırıldığı zaman atom zerreciği ile güneşin karşılaştırılmasına benzer. Kralların, Başkanların, Peygamberlerin ve Nebilerin kudret ve azameti, O'nun Kudret ve Saltanatı, Azamet ve İzzeti, Haşmet ve Mülkiyle ölçülecek olursa, denizdeki su ile nemin karşılaştırılmasına benzer... O'nun sıfatlarının her birini gördükçe, O'na benzememin ne kadar imkansız olduğunu fark ettim, dünyadaki bütün insanların O'nun kusursuzluğuna asla erişemeyeceğini anladım. ' Hoca, bütün bunların mucize olduğunu ve Tanrı'nın ve Tanrı'nın gücünün işaretleri ve alametleri

* Hz. Bahau'llah'ın isimlerinden biri

† Hacı Mirza Haydar Ali, Hz. Abdülbaha'nın, Hz. Bahau'llah'ın bir yansıması olduğunu, fakat aralarında çok büyük bir fark olduğunu ve yansıyan şeyin, Yansıtan O Kimsenin hakikati ile aynı olmadığını söylüyor.

olduğunu kabul etti.” (2)

Hız. Bahauallah'ın Makamını tanımayan bazı kimseler için, Hacı Mirza Haydar Ali'nin yukarıdaki beyanı abartılı görünebilir. Ancak gerçek şu ki , insaf sahibi bir kimse, tabii böyle bir şey mümkün olsaydı, Allah ile karşılaşmış olsa ve O'nu tarif edecek olsa, hikayesini böyle anlatır ve O'nu böyle överdi. Tanrı Mazharlarının kudret ve sıfatlarının tarifini yapmak, insan kabiliyetinin ötesindedir. İnsan duygularını ancak kelimeler ile ifade edebilir, kelimeler ise ruhani olayları ifadeden veya ilahi nitelikleri açıklamaktan acizdirler. İşte bu sebepten, Hız. Bahauallah ile müşerref olan diğer Bahai yazarlar gibi, Hacı Mirza Haydar Ali de, Rabbi'nın sıfat ve faziletlerini mümkün olan bütün sıfatları kullanarak mutlak bir samimiyetle ve bütün gücüyle övmüştür. Mirza Haydar Ali'nin kitabını okuyan bir kimse, Hız. Bahauallah'ın önünde onun ne kadar önemsiz, mütevazi olduğu görüşünü, asaletini ve temiz ruhunu da takdir eder.

Kendi ruhi uyanışını ve çabalarının ilginç hikayesini şöyle anlatır:

“Emir, İsfahan'da daha yeniyken, Hız. Bab'ın Levihlerini ve Eserlerini incelemeye başladığım ve inananların açıklamalarını dinlediğim zaman , Zuhurunun delillerinin ikna edici ve tatminkar olduğunu ve şahadetlerinin son derece sağlam ve kusursuz olduğunu gördüm. Bu Emrin, Tanrı Emri olduğuna ve Azametinin Zuhuru, Her şeye Kadir Tanrı'nın geleceğini vaad ettiği Hakikat Güneşinin doğuşu olduğuna kanaat getirdim. Ancak, etrafımda konuşacak kimse olmayınca çok zaman şüpheye düşüyordum. Geçmişteki hayatımın boş kuruntuları ve içimdeki şeytan beni dürtüyordu... Allah bilir ne kadar göz yaş döküm ve nice geceler sabaha kadar gözüme uyku girmedi . Gün oldu ki düşüncelere daldığımdan yemek yemeği unuttum. Bu şüphelerden kendimi kurtarmak için her yolu denedim . Bazen Emre

İLK ZAMANLARDAKİ BAZI ZİYARETÇİLER

sadık kalıyor ve inanıyordum, fakat sonra yoldan çıkıp şaşkınlık ve dehşete düşüyordum.”

Bir gece rüyamda, tellalın İsfahan'da şöyle bir duyuruda bulunduğunu duydum : ‘ Ey ahali! Hatemül Enbiya * filan evde ve Huzuruna müşerref olmak isteyenlere oraya gitmesi için izin veriyor. Unutmayınız ki O'nun Cemaline bir anlık bakış her iki dünyada ibadet etmekten daha iyidir.’ Bunu duyunca koştum ve o eve girdim. Böyle bir bina hiç görmemiştim. Yukarı çıktım. Orası üstü örtülü bir alandı ve etrafı hücrelerle çevriliydi. Zülcelalin Mazharı bir aşağı bir yukarı yürüyor ve birtakım insanlar da hareketsiz ayakta duruyorlardı Oraya vardığım zaman gayri ihtiyari ayaklarına kapandım Elleriyile beni tutup nazikçe ayağa kaldırdı ve şöyle dedi: ‘ Bir kimse , Emri kabul ettiği için dünyadaki insanların kılıçlarını çekip onu öldürmek üzere, şiddetle saldırmalarından çekinmeden gelirse, sırf Allah'ın hatırı için buraya geldiğini iddia edebilir ve gerçekten de Rabbinin huzuruna varmıştır. Aksi halde davranışının Tanrı'yı aramak olduğu dürüst olarak söylenemez.’ “

“Bu sözleri duyunca uyandım. Kendimi tatmin olmuş, coşkulu ve minnettar buldum. Bütün şüphelerim tamamiyle yok olmuştu. Her dinde maruz kalınan şehitlik, zulüm ve ıstırapın sırlarını öğrendim. Geçmişteki şüphelerime, cehaletime, akılsızlığıma, inancımın zayıflığına ve yüzeysel düşüncelerime dönüp baktığım zaman, hayret ettim. Hatta, kendi kendime güldüm bile, çünkü, uyanık olduğum zaman buna benzer pek çok beyanlar duyduğum, geçmişteki dinlerin Kutsal Kitaplarında ve Levihlerinde de okuduğum halde bunlarla ikna olmamıştım. Bu rüya sayesinde iman ve kanaat sahibi olmuşum. “

“Aradan zaman geçti ve yaklaşık on dört yıl sonra

* Hz. Muhammed

yedi ay kaldığım Arz-ı Sırta *gittim. Her gün lütuflarıyla, bir, iki ve bazı günler daha çok kere Huzurlarına müşerref oldum. Bir gün, güneş battıktan dört ,beş saat sonra, Mirza Muhammed Kuli† ve Ağa Muhammed Bakır Kahveci ‡ ile birlikte çay odasında otuyordum. (Hz. Bahauallah'ın dostları ve ziyaretçileri için ayrılan oda) O gün Hz. Bahauallah'ın huzuruna müşerref olmamıştım ve oraya gitmeğe can atıyordum. Gerçi izin istemeğe cesaret edemiyordum ama kalbimin derinliklerinde bu şeref için O'na yalvarıyor ve dua ediyordum. Fakat vakit geç olduğu için pek ümit yoktu. Ansızın kapı açıldı ve Sırrullah diye tanınan Gusnu Azam § (En Büyük Dal) içeri girdi ve kendisini izlememi söyledi. Odadan çıkınca, Kıdem Cemalini ** evin üst katında bir aşağı bir yukarı yürürken gördüm. Ağzından Kelam akıyordu. Birkaç kişi de ayakta duruyordu. Ayağına kapandım. Bunun üzerine o mübarek elleriyle beni tutup kaldırdı. Bana döndü ve ‘ Bir kimse, Emri kabul etti diye ellerinde kılıçlarıyla öldürmeğe teşebbüs eden , şiddetle taarruz eden insanlar tarafından alıkonmadığı zaman tamamen Tanrı hatırı için buraya geldiğini iddia edebilir ve gerçekten Rabbinin huzuruna varır.’ Bunlar on dört yıl önce rüyamda duyduğum sözlerin aynısıydı ve Kendileri aynı mukayese edilmez Güzellikteydiler ve bina aynı binaydı. Şaşkın ve hareketsiz, duvarın dibinde kaldım. Yavaş yavaş kendime geldim ve aklımı başıma toplayıp Huzuruna vardım. Bu öyküyü anlatmamdaki maksat, Allah korusun, herhangi

* Edirne

† Hz. Bahauallah'ın en küçük üvey kardeşi. Cilt 1, sayfa 15'e bakınız.

‡ Aynı kitabın 15nci bölümünde ‘İstanbul'daki sorgulamalar’ kısmına bakınız.

§ Hz. Abdülbaha

** Hz. Bahauallah (A.T.)

İLK ZAMANLARDAKİ BAZI ZİYARETÇİLER

mucizeyi * atfetmek değil ancak olayları olduğu gibi anlatmaktır. ..”

“O akşam oradan ayrılacağım lafi geçti. Hz. Bahauallah, benim amacımın ne olduğunu ve ne yapmak istediğimi öğrenmek için haber gönderdi. İşlerimin bana bırakılması ve isteklerimin ne olduğu sorulması yerine Kendi isteklerini belirtmesini ve beni ona göre yönlendirmesi için Hz. Abdülbaha'nın aracı olmasını yalvararak rica ettim. Benden istenilene yapabilmem için O'nun teyid ve yardımlarını bana ihsan etmesini rica ettim. Bu dünyada yalnız olduğumu, ailem ve evimin olmadığını, yalnızca O'nun ilahi takdirinin beni korumasını istediğimi de ekledim. Bu yalvarım, Hz. Abdülbaha'nın aracılığı ile kabul edildi ve Hz. Bahauallah'ın Emrine hizmet etme onur ve ayrıcalığının bana ihsan edildiği , bana yardım etmek için teyid ve yardımını üzerime indireceği söylendi.

İstanbul'a gitmem kararlaştırıldı. O şehre girip çıkan ahbablar için haberleşme aracısı olarak hizmet etmek ve değişik yerlere mektup ve Levihleri göndermek için görevlendirildim. Ağa Kelim, Hz. Abdülbaha ve diğerlerinin el yazısı kitap ve Levihlerini yanıma alarak İstanbul'a geldim. Mirza Hüseyin† bana eşlik etti ve her ikimiz de hizmetimizde mutlu ve başarılı idik. Birkaç yere gönderilmek üzere her hafta bazı Levihler gelirdi, ve ben hepsini de okurdum. Edirne'yi ziyarete gideceklerle görüşme olanağım da oluyordu. Bu inanırlar, yol hazırlıklarını yapmak veya ziyaret için Hz. Bahauallah'tan izin istemek üzere İstanbul'da birkaç gün kalmak

* Cilt 1 sayfa 295'e bakınız.

† Şırazlı Mirza Hüseyin Hurtumi diye tanınmaktadır. Hacı Mirza Haydar Ali'ye Mısır seyahatinde eşlik etti. Her ikisi de esir düşüp beş başka kişiyle birlikte Sudan'a sürgün gönderildiler. Bu adam, daha sonra Nakızlardan oldu.

zorundaydılar. Dönüşlerinde de birkaç gün kalırlardı.

Zahire alımı ve diğer dünyevi işler konusunda merhum İsfahanlı Muhammed Ali Tembaku Furuş'tan ve ruhani konularda da Ağa Kelim'den talimat alırdım. Ağa Muhammed Ali bir gün bana çay siparişi etti. Ben de satın alıp ona gönderdim. Çaydan memnun kalmayan Ağa Muhammed Ali nazik bir mektup yazarak çayın Hz. Bahauallah ve ailesinin bulunduğu bir mecliste ikram edileceğine değinerek çayı göndermeden önce keşke denemiş olsaymışım, ona göre iyi cins seçmeye dikkat etseymişim diye, yazdı.*

Hatırşinas ve candan arkadaşın bu önerisi canımı sıktı. Gurur ve cehaletim burada kendini gösterdi. Nezaket, sevgi ve kıdemini hiçe sayarak onu cevap yazdım Bu haksız ve yanlış Mektup yerine ulaştı. Çok geçmeden, Ayıpları Örtten, Merhametliler Merhametlisi, Vehhap Olan Cemal-i Mübarek'ten bir Levih aldım. Levih, günahkar, kibirli, isyankar, kendini beğenmiş olan bana hitap ediyordu. Benim ve davranışlarımın övgüye değer olduğunu ve hoş görüşü ile takdis edildiğimden emin olmam yazıyordu.

Bu Levhi okur okumaz hatalarımı anladım, önemli bir hata ve ciddi bir suç işlediğim bilincine vardım. Cehaletime ve gençliğimin verdiği kendini beğenmişliğe rağmen, kutsal Levihleri incelemem ve yedi ay O'nun huzurundayken gözlemlerim sonucu, bu en Büyük, bu en

* Hayatın önemli yönlerinden biri, özellikle toplantılarda insana haz veren şey çay ikramıydı. Sadece çayın kalitesi değil, hazırlanışı da büyük bir dikkat ve yetenek isteyen bir işti. Çay, küçük cam bardaklarda servis edilirdi. Aromasının zevkine varılması için, kelle şekerden koparılan şeker parçaları dışında çaya hiç bir şey konmazdı; çay yapmakta usta kimseler vardı. Edirne'de Ağa Muhammed Bakır Kahveci, usta bir çaycıydı. Hz. Bahauallah ve dostlarına çayı o demlerdi.

İLK ZAMANLARDAKİ BAZI ZİYARETÇİLER

Kadim Zuhurda, Tanrı'nın çalışma şeklini anlamıştım... Ve günahkârları eğitmek, kötülük yapanların ruhlarını ıslah etmek ve onlara insancıl sıfatları ve hizmet yolunu öğretmek için , işte, Hz. Bahauallah onları hoşgörü, sabır, şefkat dolu rahmet ve inayetinın kırbacıyla ıslah eder, Merhametliler Merhametlisi, * insanların ayıplarını örten, günahları affeden ve Cömertler Cömerdi sıfatlarını onlara zahir eder.

İşte bu nedenle çok üzüldüm, acı çektim ve dehşete düştüm. Gözlerim yaşlı, Tanrı'ya yöneldim ve dua ettim. Pişmanlığımı kabul etmesi için candan yalvardım. Benim için dua etmesi için tekrar Hz. Abdülbaha'ya, Sırrullah'a döndüm. O'nun ' ayıpları örten ' isminin Güneşinin ışıkları yoğun bir şekilde görüldüğü, Rahmet Denizinin dalgaları şiddetle kabardığı, merhamet ve sevgisi cömertçe yağdığı zaman, beni daha çok korku ve şiddet sardı. Kısacası, o kadar utanmıştım ki huzurum kaçtı. Hz. Bahauallah'ın şefkat dolu rahmet ve sevgi dolu inayetinın beni sarması için yalvardım. Emre hizmet etmeme vesile olacak şeyi yapmam ve O'nun hoşnutluğunu kazanmam için beni yönlendirmesi için yalvardım.

Bunun üzerine, Hz. Bahauallah, benim Mısır'a gitmemi ve orada Emri, hikmet ve sözle , iyi davranış ve yüksek karakterle öğretmemi söyledi. Günahlarımın affedildiğini anladım, rahatladım ve sevindim... " (3)

Hacı Mirza Haydar Ali Mısır'da tutuklandı. Bu, Emri hikmetsizce tebliğ etmesinin ve Bahai olduğunun ortaya çıkması sonucu oldu. Mahpus olarak Sudan'a gönderildi ve ancak dokuz yıl sonra serbest bırakıldı. †

* Hz. Bahauallah

† Onun olaylarla dolu yaşam hikayesi için cilt 1 sayfa 26-7 ve ek III'e bakınız.

MİRZA MUHAMMED ALİ NEHRİ

Edirne' ye ziyarete gelen ve Hz. Bahauallah ile müşerref olan tanınmış ahabaplardan bir başkası da, bir kaç yıl önce O'nunla Bağdat'ta görüşmek şerefine eren Mirza Muhammed Ali Nehri idi. Mirza Muhammed Ali, İsfahan'da maddi ve manevi zenginliklerden nasibini almış tanınmış bir aileden gelmekteydi. Kardeşi Mirza Hadi ile birlikte, Şeyhi mezhebine girdikleri Kerbela'da bir kaç yıl kalmışlar ve ruhani feyiz almak için saatlerce Seyyid Kazım-ı Reştî'nin * dizinin dibinde oturmuşlardı.

Bu kardeşler, Hz. Bab ile ilk kez, Kerbela'da tanıştılar. O'nun İmam Hüseyin'in türbesinde dua ettiğini izlerken şahsına karşı büyük bir cazibe duydular ve O'nda olağan üstü bir kuvvetin var olduğunu sezdiler. Seyyid Kazım'ın O'na gösterdiği derin saygı ve yüksek değer de gözlerinden kaçmadı. Tevekkeli değil, Şiraz'da bir genç Kendisini Bab olarak ilan ettiği zaman hemen O'nu kabul ettiler!†

Mirza Muhammed Ali ile kardeşi, Hz. Bab'ın emri üzerine, İsfahan'a doğru yola çıktılar. Yolda, Molla Hüseyin ile tanıştılar. Molla Hüseyin, onlara Emrin bütün ayrıntılarını anlattı. Molla Hüseyin'in harareti ve heyecanı, imanının kuvveti ve Hz. Bab'a olan derin sevgisi, her iki kardeşi de son derece etkiledi ve Tanrı'nın yeni doğan Emrini kabul etmelerini sağladı. Hz. Bab, Şiraz'da bölge Valisinin ‡ evinde tutuklu bulunurken O'nunla müşerref oldular. Bu görüşme, Mirza Muhammed Ali ile Mirza Hadi'nin üzerinde yeni bir bağlılık ve güven ruhu yarattı. O günden sonra Hz. Bab'ın müritleri arasında ön sıraları aldılar. Mirza Hadi, Şiraz'dan Kerbela'ya ve Mirza Muhammed Ali de

* Şeyhi mezhebi ve Seyyid Kazım hakkında fazla bilgi için Nebil Tarihine bakınız.

† Hz. Bab, Emrini açıkladıktan hemen sonra müritlerine Emrini yaymaları için ülkeye dağılmalarını fakat Kendi Kimliğini daha sonra belirteceği bir tarihe kadar açıklamamalarını buyurdu.

‡ Nebil Tarihine bakınız.

İLK ZAMANLARDAKİ BAZI ZİYARETÇİLER

İsfahan'a döndü ve oraya gittikten hemen sonra, karısının Kerbela'da öldüğünü duydu. Tekrar evlendi. Hz. Bab, Tahran dönüşü, İsfahan'a gelinceye kadar orada kaldı. Mirza Muhammed Ali'nin hiç çocuğu olmamıştı. Evlendikten birkaç yıl sonra ölen karısı, ona çocuk verememişti. Büyük önem taşıyan bir olaya kadar ikinci karısından da çocuğu olmadı.

Nebil-i Azam bu mutlu öyküyü şöyle anlatır:

" Hz. Bab, Mutemedin evine taşınmazdan kısa bir süre önce, Sultan-ı Şüheda'nın * babası ve daha önce bahsettiğimiz Mirza Muhammed Ali Nehri'nin abisi Mirza İbrahim, bir akşam Hz. Bab'ı evine davet etti. Mirza İbrahim, Cuma İmamının dostuydu , onunla yakın ilişkileri vardı ve onun bütün işlerini idare ederdi. Hz. Bab için o gece verdiği ziyafet, eşi görülmemiş bir ihtişamdaydı.

Şehrin ne tanınmış adamları ve ne de devlet adamlarının böyle muhteşem ve büyük bir ziyafet vermediği herkesin dilindeydi. Birisi dokuz ve diğeri on bir yaşlarında olan Sultan-ı Şüheda ve kardeşi Mahbub-u Şuheda † o ziyafette hizmet ettiler ve Hz. Bab'dan özel ilgi gördüler. O gece, Mirza İbrahim, Misafirine döndü ve 'Kardeşim Mirza Muhammed Ali'in hiç çocuğu yok. Onun adına şefaet göstermeniz ve gönlüne göre ihsan etmenizi sizden niyaz ediyorum.' dedi. Hz. Bab, kendisine ikram edilen yemekten bir miktar aldı ve kendi elleriyle düz bir tabağa koydu ve ev sahibine verdi. Onu Mirza Muhammed Ali ile karısına götürmesini söyledi ' Her ikisi de bundan yesinler. İstedikleri olacaktır ' dedi. Hz. Bab'ın verdiği ziyafetten sonra, Mirza Muhammed

* Mirza Hasan, Hz. Bahauallah tarafından "Şehitlerin Sultanı" olarak adlandırıldı. (A.T.)

† Mirza Hüseyin, ' Şehitlerin Sevgilisi' olarak nitelendirilmiştir.

Ali'nin karısı hamile kaldı ve bir kız çocukları oldu. Bu kız daha sonra Gusn-u Azam* ile evlendi. Bu birleşme , kızın ebeveyninin ümitlerinin yerine gelmesi olarak kabul edildi. “(4)

Ailesi bebeğe Fatime adını verdi. Daha sonra, Hz. Bahauallah ona Münire (ışık veren) adını koydu. Bebek dünyaya geldiği zaman babası ve amcası Mirza Hadi Bedeşt konferansına gitmişlerdi. Bedeşt konferansında † Tahire peçesini attığı zaman, son derece huzursuz olanlar arasında bu iki kardeşin de bulunması ilginçtir. Konferans salonunu terk edip, yıkık bir kalede oturmak şeklinde tepki gösterdiler. Hz. Bahauallah onları çağırarak yatıştırdı ve dostlarını terk etmelerinin yersiz olduğuna işaret etti. Bedeşt konferansı bittiği zaman inananlar Niyala köyünde saldırıya uğradılar. Bu eziyetler sonucu, Mirza Hadi eve dönerken yolda öldü.

Mirza Muhammed Ali İsfahan'a döndü. İman gücüyle o şehirde Emrin ileri gelen temsilcilerinden oldu. Nebilin, ' Şehitlerin Mahbubu' ve ' Şehitlerin Sultanı ' diye bahsettiği Mirza Muhammed Ali'in iki yeğeni onun yardımcıları ve önderliği ile Emri Kabul ettiler ve Emrin şehitlerinin en şanlıları oldular.

Hz. Bahauallah Bağdat'dayken Mirza Muhammed Ali yeğenlerini o şehre götürdü ve Hz. Bahauallah ile müşerref oldular. Peçeler ardında gizli bulunan Tanrı'nın saklı İzzetini gördüler; O'nun sevgisi kalplerini mıknatıs gibi çekti ve yeni bir yaradılışa dönüştüler. Gerçekten kendilerini bu dünya bağlarından arındırdılar , sevinç ve bağlılık ruhiyle eve döndüler.

Mirza Muhammed Ali, birkaç yıl sonra Edirne'ye gitti. Rabb'ının huzuruna bir kez daha müşerref oldu ve arzusu gerçekleşti. Fakat, kızı Münire hanımın, Hz. Abdülbaha'nın eşi olma şerefine erdiği günü görecektedir kadar uzun yaşamadı.

* Münire Hanım ile Hz. Abdülbaha'nın evliliğine değinilmektedir.

†Ayrıntılı bilgi için Nebil Tarihine bakınız.

İLK ZAMANLARDAKİ BAZI ZİYARETÇİLER

Hz. Abdülbaha'nın birkaç yıl sonra Akka'da evlenmesine vesile olacak olaylar Edirne'de başladı. Zamanın örf ve adetlerine göre, özellikle asil aileler arasında , kız ve erkek çocukların evlilik planları çocuklar küçükken yapılırdı. Evliliklerin çoğu aileler tarafından düzenlenir ve çocukların fazla söz hakları olmazdı. Hz. Abdülbaha'yı Tahran'da çocukken kuzeni Şahr Banu ile nişanladılar. Şahr Banu, Hz. Bahauallah'ın üvey abisi Mirza Muhammed Hasan'ın * kızıydı. Hz. Bahauallah ve ailesi Irak'a sürgün edildikleri zaman Şahr Banu 1285'e kadar (1868) Mazenderan'ın Nur bölgesinde yaşadı. Hz. Bahauallah, Şahr Banu'yu Tahran'a ve oradan da Edirne'ye getirmesi için amcası Molla Zeynu'l Abidin'e † direktifte bulundu.

Şah Sultan hanıma ‡ bu haber ulaşır ulaşmaz, (Hz. Bahauallah'ın üvey kardeşi ve Mirza Yahya taraftarlarından) bu evliliği durdurmak için düşmanca ayaklandı. Şahr Banu'yu Tahran'a kendi evine götürdü ve Başbakanın oğlu Mirza Ali Han Nuri ile zorla evlendirdi. Kurdu Oğlu § kitabında, Hz. Bahauallah bundan bahseder. Kendisine zorla yaptırılan bu evlilik Şahr - Banu'yu ebedi bir keder ve üzüntüye soktu. Hz. Bahauallah'ın sadık ve mümin inanırlarından olan küçük kardeşi Mirza Nizamu'l Mülk, hatıralarında Şahr - Banu'nun evlendikten sonra, Tanrı'nın kendisini bu acıklı durumdan kurtarması için hiç durmadan dua

* Birinci cildin 15.sayfasına bakınız.

† Hz. Bahauallah'ın dört amcası vardı Nur'da Hz. Bab'ın Emrini tebliğ ettiği ilk kimseler bunlardı. Amcalarının ikisi Emri kabul etmediler ve Emre karşı ayaklandılar. Bunlar, Şeyh Azizullah ve Şah Şafî Kuli beydi. Diğer ikisi, Molla Zeynu'l Abidin ve Kerbela-i Zaman sadık inanırlardan oldular. Birincisi, Hz. Bahauallah'a Şeyh Tabarsi kalesine gittiği zaman eşlik etti. Hz. Bahauallah Amul'da falakaya yatırıldığı zaman, kendisini O'nun ayaklarının dibine attı ve onu o kadar dövdüler ki bayıldı. Ayrıntılı bilgi için Nebil Tarihine bakınız.

‡ Birinci cildin 49.sayfasına bakınız.

§ **Kurdu Oğlu**, sayfa 133'e bakınız.

ettiğini yazar. Anlaşılan duaları kabul oldu ki kısa bir zaman sonra vereme tutularak öldü.

Münire hanıma gelince, çocukluğu, genç kızlığı İsfahan'da anne ve babası ve şanlı kuzenlerinin koruması altında geçti. Babası öldükten sonra, ailesi, 'Şehitlerin Sultanı' ve ' Şehitlerin Mahbubu ' dahil olmak üzere onun evlenme çağının geldiğine karar verdiler. ' Şehitlerin Sultanı' ve Şehitlerin Mahbubu'nun en küçük kardeşleri Mirza Kazım ile Münire hanımın düğün hazırlıkları başladı.

Düğün günü muazzam bir ziyafet verildi ve çiftlerin nikahları kıyıldığı zaman eğlence havası doruğa çıkmıştı. Merasimden sonraki üzücü olay ise herkesin neşesini derin bir kedere çevirdi. O güne kadar sağlığı çok iyi olan damada evinin kapısına vardığı zaman tuhaf bir şey oldu.

Sanki anlaşılmaz ir güç ona vurmıştu. Ayağa kalkabilmesi için ona yardım ettiler. Aniden hastalandı ve çok geçmeden öldü.

Bu hazin olaydan sonra Münire hanım her şeyden elini eteğini çekti. Günlerini dua ve murakabeyle geçirmeye başladı. Hz.Abdülbaha ile evlenme koşulları gerçekten heyecan vericiydi. Daha çok Münire Hanımın sözlerinden oluşan bu hikaye böyle yüce bir hayatın sevinç ve heyecanını gösterir.

" Seyyid Mehdi Daci, Cemal-i Mübareğin (Hz. Bahauallah) emirleri üzerine, İran'a geldi ve daha sonra Emri tebliğ etmek için, İsfahan'dan geçti. Onun adına büyük bir ziyafet verildi. Müminler etrafına toplandılar , Arz-ı Akdes'ten gelen haberleri, Mübarek aile ile ilgili ayrıntılı bilgileri ve Akka kalesinde bulunan mahpuslar hakkında sorular sordular. Soru soranlar arasında amcamın karısı ve Şehitlerin Sultanının aile efradından olan Şems os Zohad (Şemsu'd Duha) vardı. Seyyid Mehdi'den şunu sordu, ' Hz. Bahauallah'ın huzurundayken, hiç Hz. Abdülbaha için bir kızdan bahsedildiğini veya böyle bir kızın istendiğini duydun mu? ' Cevap verdi, ' Hayır, fakat bir gün Cemal-i Mübarek selamlıkta 218

İLK ZAMANLARDAKİ BAZI ZİYARETÇİLER

dolaşıyor ve konuşuyordu. Sonra yüzünü bana döndü ve şöyle dedi: -Ağa Seyyid Mehdi! Dün gece çok güzel bir rüya gördüm. Rüyamda, Tahran'dayken, Mirza Hasan'dan Gusnu Azam için istediğimiz o güzel yüzlü kızın yüzü karanlık ve bulanık göründü. Aynı anda ışık yüzlü nur kalpli bir başka kızın yüzü ortaya çıktı. Onu Gusnu Azam için eş seçmişiz.- Cemal-i Mübareğin ağzından bu sözlerin dışında bir şey duymadık.' Yengem eve dönüp beni görünce, Seyyid Mehdi, Hz. Bahau'llah'ın rüyasını anlatırken hiç şüphesiz bu kişinin ben olduğumu anlamış olduğu konusunda yemin etti ve çok geçmeden haklı çıkacağını söyledi. Ağladım ve cevap verdim: ' Olamaz, çünkü ben böyle bir lütfâ layık değilim Yalvarırım, ağzından bu konuyla ilgili bir şey çıkmasın; bundan bahsetme. '“

Münire hanım, akrabalarına, Hz. Bahau'llah'ın ardı ardına verdiği direktiflerle, Arz-ı Akdes'e nasıl gittiğinin öyküsünü anlatmaya devam eder. Hedeflerine doğru ilerlerken, yolda rastladıkları pek çok ahabap , şu aralar kimsenin Akka'ya gitmesine izin verilmediğini, çünkü, ahabapların hapsedilmelerine neden olan bazı acı ve şanssız olayların olduğunu ve hükümet yetkililerinin Bahaileri Akka'ya sokmadıklarını söyleyerek, onların gitmelerini engellemeye çalışıyorlardı. “ Bu haber bizi oldukça tedirgin etti ve ne yapacağımızı şaşırdık. Fakat, Şeyh Salman, bu koşulların bizimle ilgisi olmadığını , bütün ahabaplar zincire vurulup hapse atılsa bile, bizim son derece kolayca ve sakince Arz-ı Akdes'e varacağımızdan emin olmamızı söyledi.”

Bir çok zahmet ve sıkıntıdan sonra yolcular nihayet Akka'ya vardılar.

“ ... Mübarek ailenin fertleri bizi ziyaret etmek ve hoş geldin demek için geldiler. Ben de onlarla beraber döndüm ve ilk kez Kemal-i Mübareğin huzuruna çıktım. Beni saran vecd ve sevinci tarif etmem imkansız. Hz.

Bahaullah'ın ilk sözleri şu oldu: ‘ Görüşme kapılarının bütün ahbaplara kapalı olduğu bir zamanda seni hapishaneye getirdik. Bunun, Tanrı'nın Güç ve Azametini herkese göstermekten başka bir sebebi yok. ‘ Yaklaşık beş ay Ağa Kelim'in evinde kaldım. Birçok defa, Hz. Bahaullah'ı ziyaret ettim ve sonra evime döndüm. Ağa Kelim, Hz. Bahaullah'ı her ziyaret ettikten sonra, sonsuz inayetlerinden bahsediyor ve bana O'ndan maddi hediyeler getiriyordu. Bir gün, yüzünde büyük bir sevinçle döndü. '

Sana bugün muhteşem bir hediye getirdim. o da şu, sana yeni bir isim verildi, Münire (nurlanmış, aydınlanmış)' dedi.”

“ Düşün gecesi yaklaştı. Varaka-i Ulya'nın kendi elleriyle diktiği cennetin bütün ipek ve kadifelerinden daha kıymetli beyaz bir elbise giydim. Saat dokuz sıralarında, Hz. Bahaullah'ın huzuruna çıkmama izin verildi. Varaka-i Ulya ile birlikte Kemal-i Mübareğin sözlerini dinledim. . . Buyurdular: ‘ Hoş geldin! Hoş geldin! Ey Benim kutsal yaprağım ve cariyem. Gusnu Azam'ın eşi olman ve ona hizmet etmen için seni seçtik ve seni kabul ettik. Bu Benim eşsiz inayetimdir. Yerlerin ve göklerin hazineleri bununla mukayese edilemez. Şükretmelisin çünkü bu en büyük inayete erdin... Tanrı daima seni korusun.! ' " (5)

Münire hanım Hz. Abdülbaha ile eşliğini şu sözlerle ifade eder:

“ Dünyanın sevgilisinin, benimle elli yıllık beraberliğindeki sevgisinin, merhametinin ve inayetinin ayrıntılarını yazacak olsam , bunları yazmak için bir elli yıl daha zaman ve imkânım olmalı; gene de dünyanın bütün denizleri mürekkep ve ormanlarındaki yapraklar kağıt olsa konunun hakkını yeterince veremem.”

İLK ZAMANLARDAKİ BAZI ZİYARETÇİLER MİRZA ALİ SEYYAH

Mirza Yahya'nın Hz. Bab'ın emanetine hıyanet etmesi, Emri çok büyük bir krize sokmuş , camianın birlik ve beraberliğini yıkmış ve Hz. Bahauallah ile dostlarına anlatılmaz kederler getirmişti. Mirza Yahya ve onu destekleyenlerin tüm hile, plan ve kötü işleri hakkında tam olarak bilgi sahibi olmayanlar, Hz. Bahauallah'a ve O'nun Emrine ne büyük bir zarar getirdiklerini anlayamazlar. Onların tehlikeli etkinlikleri ve kötü işlerinin etkileri bu kitabın kapsamının dışındadır. Belki de, şu kadarını söylemek yeterlidir ki, dışarıdan gelen düşmanların yaptıklarıyla karşılaştırılacak olursa Mirza Yahya'nın karşı koyması Hz. Bahauallah'a çok daha fazla acı ve keder verdi.

Hız. Bahauallah, yaklaşık bir yıl Rıza beyin evinde kaldı ve daha sonra üç ay kaldığı Emrullah'ın evine taşındı. Bu zaman içinde nazil olan bütün Levihlerinde, Mirza Yahya'nın vefasızlığı, hıyaneti ve Emre verdiği zarardan bahsetmiştir. Bu Levihlerden birisi de, Mirza Ali Seyyah diye tanınan Molla Adıgüzel için nazil olan Seyyah Levhi'dir. Seyyah lakabını ona Hz. Bab vermişti. Kendisi Maraghili olup, mollalık eğitimini de orada gördü. Emrin başlangıç yıllarında Hz. Bab ile tanıştı, O'na iman etti ve O'nun taraftarlarından oldu. Hz. Bab'ın Emrini kabul ettiği andan itibaren, büyük bir bağlılık ve gayretle Rabb'ına hizmet etti. Hz. Bab, Çehrik'te ve Makû kalesinde hapsedildiği zaman, Seyyah haberci olarak büyük bir bağlılıkla hizmet etti. Bu kalelerde pek çok kez O'nun huzuruna müşerref oldu ve O'nun başta gelen dostlarından. Oradan, İran'ın çeşitli yerlerindeki inananlara Hz. Bab'dan mesajlar götürdü ve onların mektuplarını da Hz. Bab'a getirdi. Bir gün de, Hz. Bab'ın bazı el yazısı Levihlerini ve çok güzel bir kalem kutusunu Kuddüs'e hediye götürdü. Hz. Bab için yaptığı unutulmaz hizmetlerden birisi de, Mazenderan'da pek çok kahraman şehit edildiği zaman büyük bir kedere boğulan Hz. Bab adına Tabarsi'de şehit düşenlerin buldukları yeri ziyaret etmesiydi.* Nebil olayı şöyle anlatır:

* Nebil Tarihine bakınız.

“Hz. Bab, kalenin savunmasında adlarını ebedileştirenler için yazdığı methiyeyi bitirdikten hemen sonra, Seyyid Hüseyin Aziz'in kardeşi Seyyid Hasan'ın yerine iki aydan beri Kendisine hizmet etmekte olan Maraghi'li Molla Adıgüzel'i, Aşure gününde çağırıldı. * Onu büyük bir sevgiyle karşıladı ve Seyyah adını ihsan etti. Tabarsi şehitlerinin anısına yazdığı ziyaretnameleri ona verdi ve oraya Kendi adına ziyarete gitmesini buyurdu. Ona şöyle dedi, ‘ Kalk ve bir seyyah kılığında her şeyden arınmış olarak Mazenderan'a git. Kanlarıyla isimlerini Emrime yazan o ölümsüzlerin bedenlerinin bulunduğu yeri Benim adıma ziyaret et. O mübarek Mahalle yaklaştığın zaman ayakkabılarını çıkar , onların anısına başını eğerek, isimlerini anarak ve mezarlarının etrafını dua ederek tavaf et. Ziyaretinin anısı olarak sevgili Kuddüs'ümün ve Hüseyin'imın naaşlarını örten kutsal topraktan Bana bir avuç getir. Nevruzdan önce gelmeğe çalış ki, bayramı benimle birlikte kutlayasın, belki de bu görebileceğim tek bayram olacaktır. ‘

Almış olduğu direktiflere uyarak Seyyah, Mazenderan'a doğru yola çıktı. 1266 yılı Rebiul evvel'in birinci günü (15 Ocak 1850) gideceği yere vardı ve aynı ayın dokuzunda (23 Ocak 1850) Molla Hüseyin'in şehadetinin birinci yıldönümünde, ziyaretini yaparak kendisine verilen görevi yerine getirdi. Oradan da Tahran'a gitti.

Seyyah'ı, Hz. Bahauallah'ın Tahran'daki evinin kapısında karşılayan Ağa Kelim'in şöyle dediğini duydum: ‘Seyyah, ziyaretinden döndükten sonra Hz. Bahauallah'ı ziyaret etmek için geldiği zaman mevsim kış ortasıydı. Şiddetli kış mevsiminin soğuğuna ve karına

* Muharrem ayının onuncu günü. O yıl, 26 Kasım 1849 yılına denk düşen İmam Hüseyin'in şehit edildiği gün.

İLK ZAMANLARDAKİ BAZI ZİYARETÇİLER

rağmen derviş kıyafetli, pejmurde, yalınayak, ve perişan bir görünümdeydi. Ziyaretinin tutuşturduğu alev ile içini ateş sarmıştı. Hz. Bahauallah'ın evinde misafir kalmakta olan, Vahid lâkabiyle tanınan Yahya Darabi'ye, Seyyah'ın Tabarsi'den geldiği haberi verilir verilmez, onun durumundaki bir insanın aldığı ihtişam ve koşulları hiç sayarak koştı ve ziyaretçinin ayaklarına kapandı, dizlerine kadar çamur içindeki bacaklarına elleriyle sarıldı ve içten gelerek öptü. O gün, Hz. Bahauallah'ın Vahid'e gösterdiği sevgiye şaşıtm. Hiç kimseye vermediği lütuflarını ona ihsan etti. Konuşma tarzından, Tabarsi kalesini savunanların isimlerini ebedileştirdikleri gibi, bu Vahid'in de, kısa zamanda onlardan geri kalmayacak derecede sivrileceği inancına vardım .'

Seyyah, birkaç gün o evde oyalandı. Fakat, Vahid gibi, ev sahibinde gizli yatan o gücün ne olduğunu anlayamadı. Gerçi, Hz. Bahauallah ona sonsuz lütuflar bahşetmişti ama ona yağdırılan bu inayetlerin önemini anlayamamıştı. Magusa'ya giderken başından geçenleri şöyle anlattı: ' Hz. Bahauallah, merhametiyle beni kendimden geçirdi. Vahid'e gelince, ne zaman ev sahibinin yanına gitsek, kendi makamını hiç önemsemeden , bana öncelik tanırdı. Mazenderan'dan döndüğüm zaman, ayaklarımı öpecek kadar ileri gitti. O evde bana yapılan bu davranışlara şaşırdım kaldım. Gerçi lütuflarına batırılmışım ama o zaman, Hz. Bahauallah'ın makamını ne anlayabildim ve ne de bir nebze olsun bundan şüpheye düştüm.' " (7)

Hz. Bab şehit edildikten sonra, Seyyah, bir süre Azerbaycan'da dolaştı. Daha sonra Kerbela'ya gitti ve uzun süre orada kaldı. 1868' * de İstanbul'da sorguya çekildiği zaman on iki yıl Kerbela'da

* Kitabın 15nci bölümünde İstanbul'daki sorgulamalar kısmına bakınız.

kaldığını söyledi. Hz. Bab'ın seçkin müritlerinden Şeyh Hasan Zunuzi'nin kızıyla evlendi. Hz. Bab, Şeyh Hasan'a ' Vaad edilen Hüseyin'i * Kerbela'da göreceği müjdesini ve garantisini vermişti. Hz. Bab, Seyyaha da << Tanrı'nın Zahir Edeceği Kimse>>nin huzuruna varacağına dair vaadde bulundu.

Seyyah, 1284 yılının ilk aylarında (1867) Edirne'ye gitti. Orada, Hz. Bahauallah'la müşerref oldu ve bir toplantıda inananlara, Hz. Bab'ın, <<Tanrı'nın Zahir edeceği Kimse>> ile görüşeceği konusundaki vaadinin gerçekleştiğini anlattı. Bunu, Mirza Yahya'ya da yazdı. Seyyah, Hz. Bahauallah'ın en sadık inananlarındandı. Henüz Edirne'ye geleli üç ay † olmuştu ki, Hz. Bahauallah onu, Mişkin Kalem ‡ ve Cemşid Gurci ile beraber önemli bir iş için İstanbul'a gönderdi. Bu görevin içeriği ve o şehirde hapsedilmeleri konusuna ilerde değinilecektir.

Seyyah Levhinde, Hz. Bahauallah, Makamının İzzet perdesini açar, bütün yaradılışın O'nun emriyle var olduğu Kıdem Cemalinin, Kendisi olduğunu anlatır ve her ne kadar insanlar O'nu bu ihtişamlı Zuhuru ile tanımasalar da, hayranlık içerisinde, O'na döneceklerini ve inayet eteğine yapışacaklarını söyler. Emrini inkâr eden Beyanilere seslenerek onlardan fitne ehli, fesat ve Şeytanın dostları diye bahseder. Onlara, uzun yıllardır kendileriyle ilişkisi olduğunu fakat Kendisini tanınamaları için İzzetini onların gözlerinden gizlediğini , fakat onların büyük bir

* Kaim'in (İslamiyette vaad edilmiş kişi) gelişinden sonra Hüseyin'in geri döneceğine Şiilerce inanılmaktadır. Hz. Bahauallah'ın adı, Hüseyin Ali idi. Hz. Bahauallah, 1851 yılı yaz aylarında Şeyh Hasan'la Kerbela'da karşılaştı ve ona Kendi Makamını açıkladı. Daha fazla bilgi için Cilt 1, sayfa 213-4'e bakınız. O andan itibaren, -Hz. Bahauallah, henüz Siyah Çal'da hapsedilmemişti- Şeyh Hasan Hz. Bahauallah'ın <<Allah'ın Zahir edeceği Kimse>> olduğunu anlamıştı.

† Seyyah, İstanbul'da sorguya çekildiği zaman Edirne'de üç ay kaldığını bildirdi.

‡ cilt 1, sayfa 24-26 'e bakınız.

İLK ZAMANLARDAKİ BAZI ZİYARETÇİLER

düşmanlıkla O'na karşı ayağa kalktıklarını hatırlatır. İşte o zaman Cemalinin güzelliğinin perdesini açar ve Yüzünün nurunu bütün yaradılış üzerine saçar. Sınav günlerinin geldiğini , terazinin kurulduğunu, ve bu terazi ile bütün insanların yaptıkları işlerin adaletle tartılacağını beyan eder. Dünyadaki insanlara çağırıda bulunarak, eğer Tanrı'nın sesini duymak istiyorlarsa, O'nun Harikulade nağmelerine kulak vermelerini, eğer Tanrı'nın yüzünü görmek istiyorlarsa, O'nun güzel yüzünü seyretmelerini söyler. Fakat kalplerini her türlü taassuptan arındırmadıkları, bu dünyadan ve içindekilerden kendilerini soyutlamadıkları sürece, bunu yapamayacakları konusunda da onları uyarır. *

İşte bu Levihte Hz. Bahauallah, Akka şehrine sürgün edileceğini ima yoluyla bildirir ve bunu ' Nebil peçesi ' diye belirtir.† Bu şehre varışını mecazi terimlerle şöyle anlatır:

“ Vardığımızda nur sancaklarıyla karşılandık. Bunun üzerine Ruhun sesi haykırdı ve dedi: ' Yakında yeryüzünde yaşayanların hepsi bu sancakların altında toplanacaklar.’ ” (8)

Bu Levihte, inananın iman yolunda yürüdüğü zaman karşılaşacağı sınavların şiddetine ışık tutan bölümler var. Beyan ehline atıfta bulunarak, Hz. Bahauallah insanların en kutsal bazılarında, Tanrı'ya büyük bir bağlılıkla tapan, en sadık kimseler diye bilinen , keskin iç görüşe sahip bazı kimselerden bahsetmekte; buna rağmen O'nun Zuhurunun esintileri bu insanların üzerlerine estiği zaman onların sanki bir perdeyle O'ndan perdelendikleri görülmüştür. Uzun zaman onlarla arkadaşlık etmesine ve İzzetini onların gözlerinin önlerine sermesine rağmen böyle olmuş. Bu görmezliğin nedenini gurura, benlik ve egoya olan bağlılığa atfeder. Onların bağlılık ve hizmet

* Birinci cildin 192-194.sayfalarına bakınız.

† Nebil kelimesinin ebceci hesabına göre sayı değeri 'Akka' kelimesinin sayı değerine eşittir.

eylemlerinin gururlanmalarına neden olduğu ve onları Tanrı'nın inayetlerinden mahrum ettiği için üzüntü duyar.

Özgeden kesilmek konusu birçok Levhilerinde görülür. Denebilir ki, belki de Hz. Bahauallah'ın öğütleri arasında bu dünyadan ve her türlü bencil isteklerden bağlarını koparmak kadar üzerinde önemle durduğu başka pek az husus vardır. Bu önemli konuya daha önceki bölümlerde de değinmiştik. Seyyah Levhinin incelenmesi, Hz. Bahauallah'ın dostları O'na yakınlıklarından dolayı benlik şeytanını içlerinden tamamen atmadıkları sürece Allah'ın Emrinde sadık kalamayacaklarını mutlak bir kesinlikle gösterir. Ne kadar önemsiz de olsa bencilliğin en ufak bir izi onlar için ölümcüldür. O'nun o kutsal Huzurunda ancak sonsuz bir alçak gönüllülük yaşayabiliriz.

Müritleri arasında benliklerini bastıran pek çok kimse vardı. Rablarıyla yüz yüze geldikleri zaman sözleri ve davranışları ile bir hiç olduklarını göstermişlerdir. Onlar bu Devrin ruhani devleri oldular ve imanları sayesinde Allah'ın Emrinin üzerine ebedi ışık saçtılar. Nebil, Bağdat'ta geçen günlerde bu insanlarla ilgili şöyle der:

“Nice geceler on kişiden fazla insan bir kuruşluk hurmayla geçindiler. Evlerindeki ayakkabıların, abaların ve mintanların hangisinin kime ait olduklarını kimse bilmezdi. Pazara kim giderse, ayağındaki ayakkabı da onun demekti. Hz. Bahauallah'ın huzuruna çıkan her kimse üstüne giyindiği aba ve mintan onun demekti. Kendi adlarını unutmuşlardı, kalplerinde Sevgililerinin sevgisinin dışında bir şey yoktu. Tanrım, neydi o günlerdeki sevinç ve o saatlerin mutluluk ve hayranlığı ! “
(9)

Birkaç kişinin böyle bir imtiyaza ermiş olması , özgeden uzaklaşma alemlerine dalması ve Rablarının önünde gönüllerini alçaltmaları, ilerde onların izinden gitmeleri takdir olunan insanlık için bir hayırdır. Bugün , insanların bu dünyada Hz. Bahauallah'ın Huzuruna çıkmaları mümkün değil. O halde , özellikle O'nun şahsı

İLK ZAMANLARDAKİ BAZI ZİYARETÇİLER

ile ilgili sınavlar onları etkilemez. Fakat imanın gerekleri ve Hz. Bahau'llah'a giden yol değişmez. Bugünün inanarı , Hz. Bahau'llah'ın hayretler verici makamını gerçekten takdir edebilmek ve Emrine yaraşır bir kul olabilmek için , tıpkı Hz. Bahau'llah'ın zamanında olduğu gibi, kendisini bütün dünya şeylerine bağlılıktan uzak tutmak, içindeki en ufak ihtiras ve arzuyu , ego ve kendini beğenmişliği yok etmek zorundadır. Eğer bunu yapmazsa, gerçi Hz. Bahau'llah'ın dostlarını sarmış olan aynı tehlikelerle karşılaşmaz ama, Emir konusunda kalbinin derinliklerinde bir ölçüde şüphe duyacaktır ve kafasında büyük çelişkilere oluşabilir. Fikren Hz. Bahau'llah'ı, Tanrı'nın Mazharı olarak kabul edebilir, ve eserlerini de iyi biliyor olabilir ama insana ilahi sıfatlar kazandıran , ona ebedi doyumluluk, sükunet ve mutluluk veren mutlak kaniya sahip olamaz.

İnsanın en büyük marifeti, gerçekte iman sahibi olmasıdır. İman , insana hiç bir dünya aracının dengi olmayan bir güç verebilir. İnanırlar, aşılması güç engelleri aşmışlar, ve Hz. Bahau'llah'ın Emrinde unutulmaz zaferler kazanmışlardır. İnsan , iman sahibi olmak için, her türlü vehim ve safsata izlerini kalbinden silip atmalı. Bu yüce amaca giden yolu inceleyelim ve ruhun karşılaşacağı her türlü çukurları ve engelleri ortaya çıkaralım.

İnsanın içinde , muazzam güçte iki odak noktası vardır. Birisi, aklın, mantığın, düşüncenin merkezi, bilgi ve ilmin deposu olan beyindir. Bu hassa vasıtasıyla insan, rasyonel ruhun eşi olmayan güçlerini gösterebilir. İnsanı hayvandan ayıran da budur. Akıl, Allah'ın insanlara en büyük ihsanıdır. İnsanların serbest iradeleri olduğu için, akılları sayesinde ya imana ve Allah'a inanca, ya da imansızlığa yönlendirilebilirler.

Odak noktasının ikincisi, samimiyet ve sevginin merkezi kalptir. insanın kalbi dünyaya ve kendi benliğine aşık olur. Fakat, o aynı zamanda, Tanrı sıfatlarının görüldüğü yerdir. Hz. Bahau'llah şöyle buyuruyor:

"Ey Vartık Oğlu!

Yüreğin yurdumdur; onu gelip yerleşmem için arıt

...” (10)

İman kıvılcımı insanın yüreğinde görünür. Fakat bu, ancak kalp dünya ve dünya bağlarından arınırsa olur. Hz. Bahauallah **saklı sözler** de şöyle buyuruyor :

" Ey Toprak Oğlu!

Kendi cemal ve iclalimin tecellisine özgülediğim insanoğlu kalbinden başka yerde ve gökte ne var ise hepsini sana verdim. Sen ise Benim yurdumu ve yuvamı Benden başkasına bıraktın. Her ne zaman kutsiyetimin zuhuru kendi yerine gittiyse orada bir yabancı buldu. Yersiz yurtsuz, tekrar cananın civarına döndü. Bununla beraber bu hali sakladım, bu sırrı açığa vurmam, senin utanmanı istemedim. " (11)

Tanrı insanı öyle yaratmış ki varlığında bulunan bu iki odak noktası, yani aklı ve kalbi, birbirini tamamlamalı. İman ile aydınlanan kalp olmadan akıl, Tanrı'nın Emrinin gerçeğini araştırma kapasitesini veya anlama dilini elde edemez. Işıktan yoksun olan göz gibi, ruh dünyasını araştıramaz. Bunun yerine, maddi alanlarda gücünü geliştirir ve Tanrı ve Din gibi kavramları haliyle reddeder. Böylece, insanın iman sahibi olmasına en büyük engeli oluşturur. Bu gibi koşullarda, insanın kalbi dünya aşkı ve kendi benliği ile dolar. Çünkü kalbin özelliği sevmektir. Eğer Tanrı'yı sevmeye izin verilmezse, o zaman kendisini ve dünya mallarını sever. İşte **Saklı sözler** de Hz. Bahauallah'ın sözünü ettiği ' yabancı'nın özelliklerinden biri budur.

" Ey dilden dostum!

Bir parça düşün: Yar ile yabancı'nın bir kalbe sığıldığını hiç işittin mi? imdi yabancıyı kov ki yar yurduna gelsin. " (12)

İman sahibi olmak için, insan yüreğinden 'yabancıyı' atmalı. Bunu başarırsa, iman sahibi olur. Kalbinde iman kıvılcımı bir kez

İLK ZAMANLARDAKİ BAZI ZİYARETÇİLER

parlayınca, alev haline gelmesi için yavaş yavaş yanmaya bırakılmalı, yoksa bu dünyaya bağlılığından dolayı sönebilir. Örneğin, İnsan, Hz. Bahau'llah'ı tanıma noktasına erdiği zaman, kalbi Tanrı'nın bugünkü Dininin nurunun alıcısı olur. Eğer inanan bir kimse başlangıçtan itibaren kendisini Hz. Bahau'llah'ın Zuhurunun okyanusuna batırır, sadece bilgisini arttırmak için değil, fakat ruhun gıdasını almak için her gün O'nun eserlerinden okur, doğruların dostluğunu arar, samimi ve arınmış olarak, O'na hizmet için ayağa kalkarsa, o zaman yavaş yavaş inancında gelişebilir ve ışık saçan hararetle bir kimse olur. Eserlerin daha derinliklerine iner, kalbiyle aklının uyum içinde çalıştığı noktaya varır. Böyle bir kimse, Hz. Bahau'llah'ın öğretileriyle, kendi düşünceleri arasında bir çelişki olmadığını nihayet görür. Hz. Bahau'llah'ın sözlerinde gizli pek çok hikmetlerin yattığını keşfeder ve kendisinin sınırlı aklının limitlerini ve eksiklerini görür.

Fakat, bir inanır Hz. Bahau'llah'a inandıktan sonra , eğer bu yoldan dışarı çıkarsa o zaman O'nun dininin pek çok yönleriyle çelişkiye düşer. O'nun pek çok öğretilerinin ardında yatan hikmetleri aklı kavrayamaz, bazı hükümlerini reddeder ve sonunda imanını tamamen kaybeder. Çok zaman böyle bir kimseye Hz. Bahau'llah'a gerçekten inanmış ve dünya bağlarından kendisini arıtmış kimseler tarafından Emrin gerçek manasını idrak etmesinde yardımcı olunabilir.

Fakat, hiç bir şey yolunda gitmezse, halâ kalbinde imanın bir nebzesi bulunan fakat Emir konusunda tereddütleri olan bir kimse için tek çare, Emrin öğretilerini değerlendirme konusunda hatalı olduğunu kabul etmesi, Hz. Bahau'llah'ın bilgisinin Tanrı'dan gelmiş olduğunu teyid etmesi ve duygu ve düşünceleriyle tamamen O'na boyun eğmesidir. Kendisini böyle sunar, samimiyet ve doğrulukla böyle yapmaya devam ederse, Tanrı'nın inayet kanalları açılır ve kalbi gerçek bilginin ışıklarının alıcısı olur. İster iç güdüsü ile olsun, isterse dua ve tefekkür yoluyla olsun , tüm problemlerinin ve itirazlarının cevabını bir gün bulacaktır. Çelişkinin her zerresi kafasından silinecek, daha önce aklını kurcalayan o öğretilerin altında yatan nedenleri kolayca anlayacak

ve daha önce bilmediği Hz. Bahauallah'ın sözlerinde gizli bulunan pek çok sırlarını görecektir.

Saklı Sözler deki şu ifade, insan kendisini Allah'a teslim etmediği sürece O'nun Zuhurunun bilincine varamayacağını bir örneğidir:

“Ey Toprak Oğlu !

Kör ol ki güzelliğimi göresin; sağır ol ki tatlı ezgimi ve sesimi işitesin; bilmez ol ki bilgimden pay alasın; yoksul ol ki tükenmez zenginlik denizimden içedurasın. Kör ol: Güzelliğimden başkasını görmeğe; sağır ol: Benden başkasının sözünü işitmeğe; Bilmez ol : Bilgimden başka bir bilgiye; ta ki temiz bir yürek , aydın bir göz ve iyi bir kulakla Benim mukaddes katıma gelesin.” (13)

Emrin ileri gelen alimlerinden ve koruyucularından, Mirza Abul Fazıl'ın yaşadığı bir olay, akıl gözüyle Tanrı Kelamını okumanın insanı yanıltacağını bir örneğidir. Ahbapların kendisiyle tanışır tanışmaz ona **İkan Kitabı** nı verdiğini kendisi de söyler. Önce kitabı bilgiçlik havası içinde okumuş ve beğenmemiş. Hatta, eğer **İkan Kitabı** , Hz. Bahauallah'ın iddialarının bir delili ise, kendinin bundan daha iyisini yazabileceği gibi bir söz de etmiş.

O zamanlar, Tahran'ın bir Medresesinin başkanıydı. Ertesi gün, önemli bir hanım medreseye gelmiş ve öğrencilere yaklaşarak, kendisi için çok önemli bir mektup yazmalarını istemiş. * Öğrenciler hanımı, üstün bir yazar, belagat ustası, kompozisyon konusunda üstün bir kimse olduğuna inandıkları , Mirza Abul Fazıl'a göndermişler. Mirza Abul Fazıl yazmak için kalemi eline almış, fakat daha ilk cümlede zorlanmış. Çok uğraşmış ama başaramamış. Bir kaç dakika kâğıdın bir kenarına karalamalar

* Eskiden, okuma ve yazması olmayan kimseler bilgili bir kimseye az bir para karşılığı mektup yazdırırlardı. İyi mektup yazmanın koşulu, iyi bir tertip ve hattatlıktı.

İLK ZAMANLARDAKİ BAZI ZİYARETÇİLER

yapmış ve hatta tırnaklarına çizgiler bile çizmeğe başlamış. Hanım, nihayet bilgin hattatın yazamayacağını anlamış. Sabrı tükenen hanım ayağa kalkmış, alaylı alaylı Abul Fazıl'a, " Basit bir mektup bile yazmayı unuttuğunuz. Karalama yaparak beni bekleteceğiniz yerde, bu işi yapamayacağınızı neden baştan söylemedin? "

Mirza Abul Fazıl, bu olay karşısında utandığını ve birden bire, bir akşam önce **İkan Kitabı** ndan daha iyi bir kitap yazabileceği konusundaki sözlerini hatırladığını anlatır. Kalbi temiz olduğu için bu olayın, o Kutsal kitaba karşı gururlu tavrına bir cevaptan başka bir şey olmadığını anlamıştı.

Mirza Abul Fazıl'ın, Hz. Bahauallah'ın Emrinin doğruluğuna kanâat getirmesi birkaç yıl sürdü. Akıl yoluyla Emri kabul etmişti, ama kalben, yıllarca ikna olmamıştı. Uzun zaman mücadele ettikten sonra, Allah'ın Emrini kabul etmesini sağlayan tek şey, kendisini Allah'a teslim etmek ve Allah vergisi aklını Allah'a sunmak oldu. Bir akşam odasına kapandı, gözlerinden yaşlar akararak içten dua etti ve kalbinin yollarını açması için Tanrıya yalvardı. Gün doğarken, birden bire öyle bir iman sahibi olduğunu gördü ki, kendisini, Hz. Bahauallah'ın yoluna feda edebileceğini hissetti. * Bir zamanlar **İkan Kitabı** 'ndan daha iyi bir kitap yazabileceğini söyleyen bu aynı kişi, iman gözüyle **İkan Kitabı** nı defalarca okudu ve onun sonsuz bir bilgi deryası olduğunu gördü. Her okuyuşunda yeni hikmet incileri buldu ve daha önce rastlamadığı yeni sırlar keşfetti.

İman insana, Allah'a tevekkül etmekle gelir. Benliğin bütün marifetleriyle birlikte teslimiyeti, ruhu bu fani dünyaya bağlılıktan kurtarır, 'yabancı' yı yüreğinden uzaklaştırır ve 'Dostu' mabedine kabul etmesini sağlar. Hz. Bahauallah buyuruyor;

“Ey İnsan Oğlu!

Gönlünü bana karşı alçalt ki sana karşı gönül

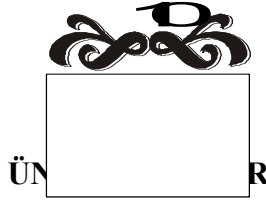
* Mirza Abu'l Fazıl'ın ayrıntılı hayat hikayesi üçüncü ciltte görülecektir.

indireyim..." (14)

" Ey İnsan Oğlu !

*Kendimi seviyorsan kendinden yön çevir;
hoşnutluğumu istiyorsan hoşnutluğuna göz kapa; ta ki
sen Bende ölesin ve Ben sende yaşayayım. "* (15)

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

AĞA NECEF ALİ ZENCANİ

Hız. Bahauallah'ın Edirne'de ikâmetinin ilk yıllarında, sadık inanırlarından Zencan'lı Necef Ali oraya gitti. Necef Ali, Molla Muhammed Ali Hücet'in hayranlarından ve Zencan * çatışmasında onun arkadaşlarındandı. 1851'deki korkunç katliamdan sonra sağ kalanlardan Ağa Necef Ali ile beraber kırk dört kişi Tahran'a gönderildiler. Ağa Necef Ali'nin dışında hepsi öldürüldüler. O ise, orduda görevli bir subayın iyi yürekliliği sayesinde kurtuldu. Daha sonra Bağdat'a gitti ve Hz. Bahauallah onun Irak'ta kalmasına izin verdi. Bağdat'ta yaşamı sırasında, Hz. Bahauallah'ın makamını kabul eden sadık dostlarından biriydi. Hz. Abdülbaha, Samsun'a gelinceye kadar bütün yol boyunca, kervanın dinlenmek için durduğu şehir ve kasabalarda, Hz. Bahauallah'ın çadırını kuran Mirza Muhammed Kuli'ye, (Hz. Bahauallah'ın en küçük kardeşi) Necef Ali'nin yardım ettiğini anlatır. Bir gün bir sorun çıktı. Orada bulunan şehrin Valisi, Hz. Bahauallah'a o kadar büyük bir saygıda bulundu ki çadırı kendi elleriyle kurmak için ısrar etti.

Necef Ali 1283'de (1866 - 7) Edirne'deydi. Bazı Levihleri götürmesi için, Hz. Bahauallah onu İran'a gönderdi. Tahran'a varır varmaz tutuklandı ve hapsedildi. Suçu ise, Hz. Bahauallah'a inananlardan olmasıydı. Getirdiği Levihlerin kimler için olduğunu söyletmek için ona işkence yaptılar. Fakat Ağa Necef Ali, tek bir kimsenin bile adını ifşa etmedi. İdam saati geldiği zaman , yapılan

* Nebil Tarihine bakınız.

işkenceler sonucu vücudunun her yeri ölümcül yaralar içindeydi. Hz. Bahauallah onun şehit edilmesiyle ilgili şöyle buyurmuştur:

" Cenab-ı Necef Ali'yi tutukladılar. O şu sözleri söyleyerek büyük bir sevinç ve istekle şehitlik alanına koştu: ' Biz hem Baha'yı ve hem de hun baha'yı (kanbahası) elimizde tutmuşuzdur.' Bu sözlerle ruhunu teslim etti." 2

Hz. Şevki Efendi de Ağa Necef Ali'nin şehadetini kısa fakat duygulandırıcı şekilde şöyle hikaye eder:

“İşkence görenler arasında, Zencan'daki çarpışmalardan kurtulanlardan ve Kurdun oğlu kitabında ebedileşen, yanındaki altının celladına verilmesini vasiyet eden Necef Ali Zencani'nin başı kesilmeden önce, yüksek sesle şöyle haykırdığı duyulmuş: ' Ya Rabbiyal- Ebha ! ' “
* (3)

SEYYİD EŞREF VE EBA BASİR

Edirne'de Hz. Bahauallah 'ı ziyaret eden , sonra da memleketinde şehitlik kâsesinden içen bir başka tanınmış Zencan'lı da Şerif Eşref adında bir gençti.† Cesaret sahibi ve şehirde oldukça da nüfuzlu bir kimse olan babası Ağa Mir Celil,

* Kelime anlamı "Ey Ebha'nın Rabbi'dir.

† İsfahan'da şehit edilen Ağa Mirza Eşref-i Abadi ile karıştırılmamalı. Hz. Bahauallah, 'Kurdun Oğlu' kitabında onun için şöyle buyururlar(S. 59) **“Onlardan önce Kazım cenapları ile arkadaşları ve daha sonra Eşref hazretleri hep büyük bir şevk ve iştiyak içerisinde şehitlik şerbetini içerek Refik-i Ala'ya koşular.! “**

ÜNLÜ ŞEHİTLER

Zencan olaylarında Hüccet ile beraberdi ve şehit edilmişti. Emri eserlerde ismi Ümmil Eşref diye geçen (Eşrefin annesi) Anber hanım, Emrin ölümsüzleşmiş kadın kahramanlarından biri olarak bilinir.

Seyyid Eşref, Zencan kuşatması sırasında Ali Mardan Han kalesinde * dünyaya geldi. Ne o zalim ve üzüntülü mücadelelerin zorluk ve sıkıntıları ve ne de sevgili kocasının şehitliği Ümmü Eşref'in metanetini kırabilirdi. Tam tersine, imanı çelikleşti ve fiziksel direnci kuvvetlendi. Bütün zorluklara ve imtihanlara rağmen o bebeği ve iki küçük kızını büyük bir sevgi ve dikkatle büyüttü.

Hz. Bahauallah'ın mesajı Zencan'a vardığı zaman, Ümmü Eşref ve çocukları, O'nun Emrini kabul ettiler, Makamını tanıdılar ve büyük bir bağlılıkla O'na döndüler. Seyyid Eşref henüz genç bir delikanlı iken Rabbiyle yüz yüze görüşmek için Edime'ye gitti. ve en büyük emelini gerçekleştirdi. Hz. Bahauallah'ın inayet güneşinin gölgesinde ısındı. Yeni bir ruh ile dolu olarak, taze bir istek ve heyecanla ülkesine döndü. Yüreğinde yanan Hz. Bahauallah'ın sevgi ateşi, Sevgilisinin bulunduğu yere bir ziyaret daha yapması için onu dürttü. Bu sefer , kız kardeşlerinden birini de yanına alarak , Zencan olaylarından kurtulanlardan Hacı İman eşliğinde, Edirne'ye gitti. Hz. Bahauallah, onlara büyük lütuflarda bulundu ve kısa bir süre orada kaldıktan sonra, Hz. Bahauallah onları Zencan'a geri gönderdi.

Hz. Bahauallah'ın Huzurundan ayrılışları, Ümmü Eşref'in kız torunlarından biri tarafından anlatılmıştır. Seyyid Eşref ve kız kardeşi Zencan'dan ayrıldıktan sonra nerede oldukları konusunda bir sürü tahminler yapıldı, özellikle Eşref'in Bahai olmayan amcaları tarafından. Eşref'le kız kardeşinin Bahai olmalarını engelleme telaşı içindeydiler. Bu yüzden de annelerine büyük baskı yaptılar. Kocasının şehit olmasına sebep olan faaliyetlerinin arkasında onun parmağı bulunduğu Ve şimdi de çocuklarının Emre

*Zencan olayları hakkında fazla bilgi için Nebil Tarihine bakınız

girmelerinde en büyük etken olduğu suçlamalarında bulundular. Kafile Zencan'dan ayrıldıktan dört ay sonra, Eşref'in üç amcası da, çocuklarını Hz. Bahaullah'ın yanına gönderdiği için gelip ona hakaret ettiler. Son derece saldırgan davrandılar ve hatta kızının kötü yola düştüğünü bile söylediler. Ümmü Eşref onların bu kötü fikirlerine ve hıyanetlerine dayanamaz oldu. Acı acı ağlayarak odadan dışarı çıktı ve ellerini yalvarı ile yukarı kaldırdı ve Hz. Bahaullah'ın çocuklarını eve göndermesi için dua ederek yalvardı.

Hız. Bahaullah'ın kendisini, kız kardeşini ve Hacı İman'ı huzuruna çağırdığı tarihin, annesinin yalvarı ile dua ettiği günün ertesi günüyle aynı tarihte olduğunu Eşref daha sonra annesinden doğruladı. Hız. Bahaullah, bir gece önce Ümmü Eşref'in çocuklarını geri göndermesi için O'na yalvardığını onlara anlattı. Bu nedenle hemen yola çıkmaları gerekti. O sabah, inayet ve lütuflarını özellikle, Ümmü Eşref'in üzerine yağdırdı. Eşref'in Hz. Bahaullah'a şöyle dediği söylenir: 'Adem, yasak elmayı yediği için Cennetten atıldı. Bu kez bunu bize annemiz yaptı.'

Eşref'in bambaşka bir insan olduğu, yolda kimsenin gözünden kaçmadı. Hacı İman'ın ifadesine göre, Eşref, birlikte yolculuk ettikleri insanları büyük bir etki altında bırakan ruhani bir ışık saçmaktan kendini alamıyordu. Yol boyunca, güzel bir sesle ezbere bildiği Hz. Bahaullah'ın şiir ve Levihlerini okuyordu. Okumaya başladığı zaman, soyunun simgesi olan yeşil sarığını başından çözüp omuzlarına atıyordu. Bu durumlarda, etrafına öyle bir sevgi saçıyor ve sesiyle öyle bir güç ve güzellik veriyordu ki kervancılar görevlerini yapacakları yerde, kervanı yavaşlatıp onun yanı sıra yürüyorlardı. Bir gün Hacı İman, kervancılardan birine, kervanın yavaşlamaması için gidip işine bakmasını söylediğinde kervancı, ' Nasıl gidebilirim, Peygamberin soyundan gelen kişinin büyüleyici sesini duymuyor musun? Kesinlikle o kutsal bir kimse. Böyle nur yüzlü birini daha önce hiç görmemiştim.' diye cevap verdi.

Hız. Bahaullah'ın önerisi üzerine, Eşref'in kız kardeşiyle Hacı İman, evlerine döndükleri zaman evlendiler. Hacı İman, uzun yaşamı sırasında birçok zulümlere hedef oldu. Bir süre Tahran'da

ÜNLÜ ŞEHİTLER

hapiste yattı. Her ikisi de Şehid edilen Mirza Muhammed Varka * ve oğlu Ruhullah ile, Tahran hapisanesinde zincirlerin ve boyun lalelerinin ağırlığını paylaştı. Fakat, Hacı İman'ın hayatı Allah'ın İnayeti ile bağışlandı. Bu olaydan sonra o, büyük bir özveri ile uzun yıllar Emre hizmet ederek yaşadı. 1330 da (1913) de Akka'ya gitti. ve Hz. Abdülbaha ile görüştü. Ömrünün geri kalanını Aşkabat'ta geçirdi ve orada vefat etti.

Eşref'e gelince , Emrini Beyan ehli arasında samimi olanlara öğretmek için Hz. Bahauallah'tan talimat aldı. Sonsuz bir istek ve hevesle bu işe başladı. Şehir dışında bulunan konağının bahçesine bir oda yaptırdı. Burasını, Bahai etkinliklerinin yapıldığı, dualarının ve eserlerinin okunduğu , ahbabların görüştüğü bir merkez yaptı. İlahi gücün kaynağı ile görüştüğü ve ruhani bir deve dönüştüğü için Seyyid Eşref, Hz. Bahauallah'ın sevgisinin ışınlarını onlara yaydı ve pek çok kimsenin Beyan'ın vaad ettiği Zat'ı tanımalarını sağladı.

Eşref Edirne'den gelir gelmez, bir grup Babi onunla görüşmeye geldi. Mirza Yahya onları doğru yoldan saptırmıştı. Aralarından birisi, Mirza Yahya'nın makamını Eşref'ten sordu. O sadece şöyle cevap verdi: ' Hz. Bahauallah kendi İzzetinde muhteşem ve ışık saçan Hakikat Güneşidir. Mirza Yahya ise O'nu perdeleyen kalın bir bulut gibidir. ' bu sözler Zencan müminleri arasındaki riyakâr ve inançsızları Hz. Bahauallah'ın gerçek taraftarlarından ayırdı.

Seyyid Eşref öğreti çalışmalarında , ebediyen ismi onunla birlikte anılacak olan Eba Basir tarafından başarıyla desteklendi. Eba Basir'in esas adı, Ağa Nakd Ali idi . Hacı Muhammed Hüseyin adındaki babası, Zencan olaylarında şehit edilmişti. Ağa Nakd Ali doğuştan kör olduğu halde öyle bir iç görüş ve anlayışa sahipti ki Hz. Bahauallah ona Basir (gören) lakabını vermişti. Zencan'da Hz. Bahauallah'ın en sadık taraftarlarındandı. Ailesinin

* Varka, tanınmış bir şair ve Hz. Bahauallah'ın müritlerindendi. Sonraki ciltlerde onun hayatından bahsedeceğiz, Varka, Hacı İman'ın kızıyla evliydi. Fakat Varka'nın çocukları başka bir hanımdandı.

bazı fertleri onun Hz. Bahauallah'ın Emrini kabul ettiğini ve aktif olarak duyuru yaptığını duyunca evden kovdular. Bu olaydan sonra, Eba Basir, Seyyid Eşref'le birlikte kaldı. Eba Basir, Eşref'in eniştesi Hacı İman'ın kız kardeşiyle evlendikten sonra, bu iki canı birbirine bağlayan bağlar daha da güçlendi ve devamlı o evde kalmaya başladı. Eba Basir kör olmasına rağmen, büyük bir yetenek sahibiydi. Kur'anın pek çok ayetlerini ve hadisleri ezberlemişti ve anlamlarının derinliklerine öylesine vakıftı ki, pek çok medrese öğrencileri ondan feyz alıyorlardı.

Eşref, Eba Basir ve birkaç kişinin daha, Hz. Bahauallah'ın Emrini duyurmalarındaki çalışmaları, o tarihten yirmi yıl önce, binlerce erkek ve kadının Dinleri uğruna cesaretle ve kahramanca savaşıp öldükleri kanlı Zencan çatışmasını halâ tüm canlılığı ile hatırlayan bir düşmanın korku ve husûmetini kabarttı. Bir süreden beri küllenmiş olan nefret ve fanatizm ateşi, yeniden alevlenmeğe başlayarak, canlandırılan ve ihya edilen bir dinin etkin ve sadık üyelerini şiddetle kapladı. Hocalar, Eba Basir ve Eşref'in ölüm fermanlarını onaylanmak üzere Zencan Valisine gönderdiler. Sonuçta, eğer inkâr etmezlerse, öldürülmeleri için emir verildi. Bunun üzerine, ikisi de tutuklandı. Eba Basir, hocaların toplandığı bir kurula getirildi. Dinini inkâr etmesini söylediler. İnkâr edeceği yerde, Hz. Bahauallah'ın Emrini açıkça onlara anlattı ve büyük bir açıklıkla O'nun İlâhi kaynağını kanıtladı. Bu cüretkâr yüzleşme, hiç kuşkusuz onun öldürülmesinden yana olan hocaların öfkelerini artırmaktan başka bir işe yaramadı.

Cellat, Eba Basir'i hükümet konağının önüne götürdü. Öldürülmesini seyretmek için toplanan binlerce erkek ve kadının gözleri önünde dua etmek için eğildiği bir sırada kafasını kesti. İnsanın yüreğini paralayan bu işler olurken, bu arada Eşref'e de zalimce işkence ediliyordu. Fakat gene de, şehrin Cuma İmamı ve aynı zamanda akrabası olan Seyyid Adbül Vasi ve birkaç kişi daha onu bu kaderinden kurtarmaya çalışıyorlardı. Çünkü, üstün sıfatları ve iyi halinden ötürü o, bir çokları için çok değerli idi. İnkâr etmesi için çok çalıştılar. Amaçlarında başarılı olamayınca inkâr etmesini sağlamak için annesini çağırdılar.

ÜNLÜ ŞEHİTLER

Hocalar, Eşref'in öldürülmesi için ortalığı velveleye verdiler. Onu öyle kötü dövdüler ki tırnaklarının altından kan fişkırdı. Onu, Eba Basir'in cesedinin seyircilere sergilendiği meydana getirdiler. Dostunun kafası kesilmiş cesedini görür görmez koştı ve onu kucakladı. O kanlar içindeyken, annesi Ümmü Eşref geldi. Eşref'in ailesinden birinin ifadesine göre öne doğru atılmış, oğlunu kucaklamış, yanaklarından öpmüş, yüzündeki teri ve kanı silmiş, kana bulanmış takkesini hatıra olarak almış ve bu fani dünya için kıymetli imanından vazgeçmemesini tekrarlamış. "Kötü fısıltılara kalbini çevirir ve Hakikât'ten seni ayırmak isteyenlere izin verirsen evlatlıktan seni reddederim." Demiştir. (4)

Gerçi Eşref'in annesi ona Tanrı'nın Emrinde sabit kalmasını öğütledi ama, iki kere Hz. Bahau'llah'ın huzuruna müşerref olan Eşref'in kendisi bir metanetin kulesiydi. İnançında eminlik seviyesine ermişti. Geri dönmeyi düşünemezdi bile.

İnkâr etmesi için arkadaşları ona ısrar ederlerken, daha önce bahsedilen Cuma İmamı Eşref'i kucakladı, kulağına bir şeyler fısıldadı ve sonra yüksek bir platforma çıkarak yüksek sesle kalabalığa seslendi ve Eşref'in dinini inkâr ettiğini ve onun bir Bahai olmadığını yalan yere ilân etti. Yanında duran Eşref, bu ifadeyi duyunca ellerini kaldırdı ve yüksek sesle onun iddiasını yalanladı. Asla inkâr etmediğini ve hiç bir zaman da inkâr etmeyeceğini söyledi. Cellat, öne atılıp insafsızca ölümcül darbesini indirinceye kadar, Hz. Bahau'llah'a olan sevgisinde sabit kaldı. Eba Basir'in cesedini kucağında tutarken başını kesmişlerdi.

Eşref ve annesi için Nebil şöyle yazar:

"Annesinin öğütlerine sadık kalan Eşref, ölümün kadehinden cesurca ve sükûnet ile içti. Gerçi annesi, oğluna yapılan zulme tanık oldu ama ne bir feryat etti ve ne de tek bir göz yaş dökü. . Bu muhteşem annenin gösterdiği cesaret ve metanet, o utanç veren işi yapanları hayrete düşürdü. Oradan ayrılırken, oğlunun cesedine son bir göz atan anne, 'Ali Mardan Han kalesinde kuşatma altındayken senin doğduğun gün ettiğim yemini

hatırlıyorum. Tanrı'nın bana verdiği tek oğlum bu yemini yerine getirdiği için seviniyorum. ' dedi. "(5)

Eşref, Eba Basir ve Zencan'da hayatını Hz. Bahauallah'ın uğruna feda eden Ağa Mirza Muhammed için Hz. Bahauallah'tan bir ziyaretname nazil oldu. Başka Levihlerinde de Eşref ile annesinin makamını yüceltmıştır. Bunlardan birinde Ümmü Eşref ve oğlu için şu yüce sözleri buyurmuştur:

" Eşrefin annesinin ve Za (Zencan) diyarında Tanrı yoluna can veren oğlunun ölümü münasebetiyle onun gösterdiği şehameti hatırlayınız. Hiç şüphe yoktur ki onun oğlu şimdi Güçlü ve Kudretli Tanrı'nın huzurunda doğruluk tahtında oturmaktadır.

Onu insafsızca ölüme mahkum eyleyen küfür erbabı, belki öğütlerine ve göz yaşlarına dayanamaz da dininden döner ve bütün alemlerin Rabbi olan Tanrı'nın gerçekliğini inkâr edenlere uyar diye, annesine haber yollayıp getirttiler.

Bu anne çocuğunu görür görmez ona Tanrı aşıklarının ve Mele-i Alâ sakinlerinin yüreklerini pareleyip, feryat ettiren ve kederden kan ağlatan sözler söyledi. Dilimin söylediğini Tanrı gerçekten bilir. O Kendisi sözlerime şahittir.

Oğluna dönerek dedi: 'oğlum , ciğerparem! Rabbinin yolunda can vermemezlik etme. Bütün yerde ve göklerde olanların Mescuduna imanın sakın sarsılmasın. Oğlum metin ol, Allah'ın, Rabbi'nin yolundan şaşma. Cihan sevgilisinin huzuruna koş.'

Bereketim, rahmetim , övgüm ve nurum bu annenin üzerine olsun. Onun oğlunun - şu anda Haşmet ve İzzet çadırında oturup, yüzünün nuruyla cennet kızlarını semavi odalarında , cennet ehlini cennette ve kudsiyet şehirlerinin sakinlerini şehirlere aydınlatan oğlunun - ziyandan ötürü zararın kefarete ve tazmini Benim

ÜNLÜ ŞEHİTLER

üzerimdedir. Onun yüzüne bakacak bir kimse : ' Bu gerçekten ne güzel bir melek ' demekten kendini alamaz ! ' ' (6)

Kurdun Oğlu kitabında Hz. Bahauallah Eşref ve annesine şöyle değinir:

"Bir de Eba Basir'i ve Zencan'lı Seyyid Eşref'i göz önüne getiriniz. Eşref'in anasını oğluna nasihatte bulunsun diye celbeylemişlerdi. O ise, şehitlik şerbetinin son damlasını içinceye kadar oğlunu sebat ve metanet göstermeğe teşvik etti. " (7)

EŞREF LEVHİ

Seyyid Eşref Edirne'deyken, Hz. Bahauallah onun için Eşref adıyla bilinen Arapça bir Levih yazdı. Bu Levhin bir bölümü Şevki Efendi tarafından İngilizceye çevrilmiştir ve Bahauallah'ın Sesi kitabında mevcuttur. * İçeriğinden anlaşıldığına göre bu Levih, Mirza Yahya'nın Hz. Bahauallah'ın hayatına kastetmesinden bir süre sonra nazil olmuştur. Bu Levihte, Tanrı'nın O'nun Huzuruna gelmesini sağladığı ve İzzetini gördüğü için şükretmesini söyler. Tanrı Levhini beraberinde yurduna götürmesini ve Emrini kucaklayanlarla paylaşmasını buyurur. Sadakâtsizlerin ellerinden çektiklerini inananlara bildirmesini ve Zuhurunun müjdesini onlara iletmesini emreder. İman sahiplerinin ayağa kalkıp, O'nun Dinini desteklemelerini öğütler. Tanrı'ya inananlara yağmur gibi bol bol verici olmalarını tembihler ve Tanrı'ya karşı gelen, delillerini inkâr eden , yüzüne karşı cürette bulunan ve hayatına kastetmek isteyen Mirza Yahya'nın taraftarlarının etkisi altında kalmamaları için onları uyarır.

* Bölüm 52 bakınız.

Eşref Levhinde Beyan ehlini şöyle öğütler :

" ... Beyaniler arasında öyle kalbi körelmişler var ki Tanrı şahit, güneş ne kadar da üzerlerine varsa ne ışığını görmek ve ne ışınlarının sıcaklığını duymak kabiliyetinde görünmüyorlar.

Söyle ey Beyaniler ! Biz sizi bütün milletler arasından Kendi nefsimizi bilip tanımak için seçtik. Biz sizi cennetin sağ tarafına , ölmez ateşin : ' Benden özge güçlü ve bilici Tanrı yoktur! ' diye yüksek sesle terennüm ettiği Noktaya yaklaştırdık. Rahman olan Rabbınızın İrade ufkundan doğup, büyük küçük herşeyi aydınlatmış bulunan bu Güneşten sakın perdelenmeyiniz. Temiz bir bakışla bakınız ki O'nun parlıtısını kendi gözlerinizle görünüz ve kendinizden başkasının görüşüne güvenmeyiniz. Tanrı hiç kimseye kaldıramayacağı yük yüklemez. Bu hakikât eski Elçi ve Peygamberlere gönderilmiş bir hakikât olup hep mukaddes kitaplarda yazılıdır. " (8)

Bu Levihte Hz. Bahaullah , Eşref'in Kadim olanın sesine kulak vermesini söyler. Bugünü Cemal-i Mübareğin, İsm-i Azamın ışınlarını bütün isimler ve sıfatlar üzerine saçtığı gün olarak ilân eder. Yüce İsm'inin gölgesinde oturabilmesi için kendisini iyi amellerle süslemesini ve sevgisinde sabit kalmasını öğütler.

Eşref Levhi , nefsani arzulardan uzak kaldığı zaman duanın ne kadar güçlü olduğu hakkında önemli bir ifade içerir. İhsanın akışı bu günde öylesine büyüktür ki, bir kimse yalvarı ile ellerini yukarı kaldırıp, yerde ve gökte bulunan hazineleri isterse, ellerini indirmeğe fırsat kalmadan isteği yerine gelir, yeter ki bütün yaratılan şeylere bağlılıktan uzak olsun buyururlar. Gerçekten, bu İzzete varmanın anahtarı nefsani arzulardan uzak kalmaktır.

Emri Eserler incelendiğinde, görülür ki insan kendi nefsinde ölüp, mutlak bir kulluğa ulaşmadıkça ve kendini Tanrı'nın isteğinden başka bütün isteklerden arındırmadıkça böyle Yüce bir makama asla çıkamaz.

ÜNLÜ ŞEHİTLER

Duanın en saf şekil, nefisten uzaklaşmaktır. Böyle bir dua, Tanrı'nın inayetlerinin o kişinin üzerine inmesine neden olur. Gene de insanoğlunun bu hayatta pek çok şeylere ihtiyacı vardır. Sıkıntı, acı ve keder sırasında Tanrı'ya dönerler. Gerek Hz. Bab ve gerekse Hz. Bahauallah bu gibi ihtiyaçlar duyulduğu zaman, çeşitli fırsatlar için özel dualar yazmışlardır. İnsanın ihtiyacı olduğu zaman, bu çok doğal bir şey, fakat sonunda duası Rabbinin hoşnutluğuna ulaşmak olmalı. Çünkü bir başka istek saygı değer olsa da, Emre hizmet bile onun kurtuluşu demek değildir. Emre büyük hizmetlerde bulunan bazı kimselerin ruhani hayatları trajedi ile sonuçlanmıştır. Hz. Bahauallah'ın şu sözlerini hatırlayalım:

***" Çok zaman vakidir ki günahkârın biri ölüm döşeğinde imanun özüne nail olur, ölümsüzlük şerbetini içip Yüce illere koşar. Ve yine vakidir ki itaat ve iman dairesinden çıkmamış olan bir kimse ruhunun yükseleceği bir sırada başkalaşarak cehennemin dip bucağına gider "* (9)**

Fakat en uygun dua Tanrı'yı övmek için okunan duadır. Bununla inayet kanalları açılır, Tanrı Kudret ve Takdislerini kişiye bağışlar. Sırf O'nun İsmi anmak ve Sıfatlarını yüceltmek için Tanrı'ya yönelip dua etmek, insanın Yaradanına karşı göstereceği en doğal bir davranıştır. Bu, güneşe dönen bitkiye benzer. Gerçi güneş enerjisini fark gözetmeden verir ama, doğal olarak ağaç dallarını güneşe doğru uzatmaktan kendini alamaz. Çünkü kendine hayat veren güneş ışınlarına kaygısız kalmak, o ağacın ölmüş olduğuna işaretidir. Başka bir benzetme yapacak olursak, bebek beslenmek için ağlar ve annesi onu doyurur. Eğer acıkmamışsa, anne onu zorla doyurmak isterse, o sağlıklı olmaz. Bu iki yönlü ilişki, büyümenin temelidir. Aynı şekilde Tanrı, sonsuz lütuf ve inayetlerini yaratıklarına verir. İnsan kendi isteği ile hayranlık ve şükran ile O'na dönmeli. Eğer böyle yapmazsa mahrum olur ve ruhen açlıktan ölür. Hz. Bahauallah **saklı sözler** de bunu şu kelimelerle destekler:

“Ey Varlık oğlu!

Sev Beni, seveyim seni.! Sen Beni sevmezsen sevgim seni sarmaz. Bunu bil ey kul.” (10)

İnsanda var olan gerçek ruhani hayatın işareti, Tanrı'yı arzulamak, O'nu sevmek ve yüceltmeğe özlem duymaktır. Hz. Bab ve Hz. Bahaullah münacatlarının çoğunda Tanrı'yı övmekle bize yol göstermişlerdir. Bu dualar ruhumuzda sonsuz tevazu ve mutlak fakirlik duyguları uyandırır. Tanrı'nın Gücü ve O'nun İzzeti ise onu ömrü boyunca yönlendiren ve destekleyen yönlendirici bir etken olur.

Bütün arzulardan arınmış olduğu ve yüceltici ve temcid edici nağmelerle Tanrı'ya döndüğü zaman, iman eden kişinin kalbinde oluşan güç, insan havsulasının ötesindedir. Şu kadarını söyleyebiliriz ki Emirdeki pek çok kahramanlar cesaret ve sebatlarını bu kaynaktan almışlardır. Bu arada Tanrı'yı öven Hz. Bahaullah'ın şu münacatını burada yazmak uygun olur :

“ Ey İlahım Allah! Bütün övgüler Sana özgüdür. Seni nasıl anabilirim ki hiç bir dil, ne kadar da hikmetli olsa, Senin adını gereği gibi ululuyamaz. Seni nasıl dile getirebilirim ki gönül kuşu, özleyişi ne kadar da şiddetli olsa, Senin İzzet ve İrfan göklerine yükselemez.

Seni tarif etmek istesem de Sana 'Görücü' desem, görücülüğün en yüce mücessemelerinin Senin emrinle yaratılmış olduklarını teslim etmek zorunda kalırım. Seni temcit etmeğe kalkışarak Sana ' Hikmetli ' desem, Hikmet Kaynağı olanların iradenden doğmuş olduklarını kabul etmeğe mecbur olurum. Seni tanıtmak arzu etsem ve Sana ' Biricik ' desem, Birlik Özlerinin Senin elinden çıkmış eserler olduklarını keşfederim. Seni bildirmek hevesine kapılarak Sana ' Bilici ' desem, hep Bilgi Cevherlerinin Senin maksadına hizmet eden yaratık ve vasıtalarından başka bir şey olmadıklarını itiraf

ÜN LÜ ŞEHİTLER

etmek mecburiyetini duyarım.

Ne mümkün ki faniler Senin sırrını çözsünler, Celal ve Azametini hakkiyle tavsif etsinler. Heyhat ! Onlar Senin hüviyetinin niceliğine ufacak bir imada bile bulunamazlar. Bu yoldaki çabalamalarından elde edebildikleri şey Senin yaratıklarına çizdiğin sınırları hiç bir vakit aşamaz; bu çabaların da mucit ve mudüi gene Senin Emir ve İradendir. En kutlu ermişlerin Seni överken ifadeye muktedir oldukları en ulvi duygular ve en büyük bilginlerin Senin tabiatın hakkında söyleyebildikleri en hikmetli sözler tamamıyla Senin saltanatına boyun eğen , Senin Kalemine tapan ve Senin Kaleminin kımıldanışıyla kımıldanan Merkez'in çevresini dönmekten başka bir şey yapmaz.

Hayır, Ey Tanrım! Bırakma ki Vahi Kalemi ile yaratıklar arasında herhangi bir dolaysız ilgi bulunduğunu andıracak bu gibi bir söz ağzımdan çıksın. Sana mensup olanlar böyle bir ilgi kavramının çok, pek çok üstüindedirler! Senin Vahiy Ağacın hep karşılaştırmalardan ve benzetişlerinden münezzehtir. Senin Nefsinin Mazharını ve Cemalinin Matlaını idrak ettirecek her yol kapalıdır.

Senin şanın, şu ölümlü insanoğlunun tasdik ve isnadına , temcüt ve tesbihine sığmaz! Haşmet ve Celalini güçleri yettiği nispette övmek ödevini kullarına ancak bir inayet olarak verdin. İstedin ki bu sayede iç varlıklarına mukadder makama, yani nefislerini tanımak makamına yükselebilirler.

Senden başkası Senin künhüne akıl erdirememiş, Senin büyüklüğünü hakkiyle sena edememiştir. Sonu gelmeyen sonsuzluğa kadar kul övgüsünün üstüdesin. Senden özge Güçlü, Bilici, Kutlular Kutlusu ve Erişilmez bir Tanrı yoktur. “ (11)

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

BAZI ÖMELER

DAMM SURESİ

Bu Levih (Arapça) Nebil-i Azam'a hitab edilmiş olup, Kendi Zuhurunun büyüklüğü ile ilgili pek çok övgüleriyle birlikte, Nebil'e öneri ve öğütlerini de içermektedir. Anlaşılan bu Levih, Nebil'in Edirne'de Hz. Bahauallah ile görüşmesinden sonra O'nun talimatıyla İran'a döndüğü günlerde nazil olmuş.

Hız. Bahauallah bu Levihte, Nebil'in ülkenin her yerini dolaşması, camiadaki samimi kimselerle görüşmesi ve Hz. Bahauallah'ı tanımlarını engelleyen o keder verici perdeleri yırtıp atması için direktifte bulunur. Daha önce de belirttiğimiz gibi, o devirde Nebil ve onun gibi mübelliğlerin esas görevi Hz. Bahauallah'ın Emrini, Babi camiası üyelerine bildirmektir. Fakat, O'na karşı düşmanlık edenlerle ilişki kurmaması ve hatta onlardan uzaklaşması konusunda onu uyarır. Bu, özellikle Emre sadakât göstermeyen ve Mirza Yahya'nın ardından gidenler için geçerliydi.

Camia içerisinde, Emrin merkezine karşı ayaklananlardan sakınmak için yapılan bu öğüt, Din alanında eşsizdir. Bu, Tanrı Emrini bölmek, hizipleşme getirmek isteyen bencil, mağrur ve riyakârların tehlikeli etkilerinden gerçek inananları korumak için amaçlanmıştır. Geçmiş dinlerde, Dinin bölünmesini engelleyecek tedbirler alınmamıştı. Çok zaman, inananlar Peygamberlerinin sözlerini kendilerine göre tefsir etmişler ve sonuçta, her Dinde pek çok mezhepler meydana gelmiştir. Bunu önlemek için, Hz. Bahauallah, bu Zuhurda sıkı tedbirler aldı. Ahdinin Merkezi tayin ettiği Hz. Abdülbaha'nın dışında, eserlerini açıklama yetkisini hiç

kimseye vermedi, * ve Dini konularda iki kişi kendi görüş açılarının doğruluğu üzerinde tartışmaya girecek olurlarsa, her ikisinin de hatalı olduğunu buyurdu. Bunlar, teşkilatta alınan tedbirlerden olup Misak'ın kurumlarında vardır ve Bahai camiasının birliğini korur.

Hz. Bab, taraftarları ile ' Beklenen Zuhur ' ile ilgili bir ahid (sözleşme) yaptı. Mirza Yahya ile onu destekleyenler bu ahdi bozdular. Hz. Bahauallah'a sadakât ve bağlılık gösterecekleri yerde O'na karşı çıktılar ve var güçleriyle Emri yıkmaya çalıştılar. Hz. Bahauallah, bu zehirli unsurların geçmiş dinlerde olduğu gibi Emir içinde kalmalarına ve Emri kirlitmelerine izin vermedi. Onları camiadan attı ve dostlarının onlarla konuşmalarını yasakladı. †

Hz. Bahauallah, Kendisinden sonra, inananların yüzlerini Hz. Abdülbaha'ya çevirmeleri için onlarla bir ahid yaptı. Bu ahdi bozanlar ve Emrin Merkezine itiraz edenler kendilerini hala Bahai saydılar. Fakat, Hz. Abdülbaha, Hz. Bahauallah'ın koyduğu kurala uyararak bu gibi zararlı unsurları camiadan attı, Emri onların kirli havasından temizledi ve ahbaplara, kendi selâmetleri açısından onlardan uzak durmalarını buyurdu.

Hz. Abdülbaha bir Levhinde (1) buyururlar ki bazı kimseler iman ve yakîn mertebesine ererler ve Allah'ın Emrini tebliğ etmek için ayağa kalkarlar, fakat daha sonra kafaları karışır ve inançları sarsılır. Bunun nedeni O'nun emirlerine uymamış olmaları ve Allahsızlarla arkadaşlık yapmalarıdır. Hz. Bahauallah taraftarlarına kötülerle arkadaşlık yapmaktan sakınmalarını söyler.

Saklı sözler de şöyle buyurur:

“Ey Toprak Oğlu !

Sakın kötülerle ülfet etme. Onlarla düşüp kalkma.

*Hz. Abdülbaha da kendisinden sonra, Hz. Şevki Efendi'yi Emrin Velisi olarak tayin ederek, aynı, tefsir etme hakkını ona tanımıştır.

† Birinci cildin 128 -139, ve 245 -7' ye bakınız.

BAZI ÖNEMLİ LEVİHLER

Kötülerin muaşeretini canın nurunu cehennemine narına çevirir.” (2)

Hz. Abdülbaha bir Levinde şöyle buyurur :

“ Kısaca maksat şudur: Abdülbaha son derece merhametlidir. Fakat hastalık cüzamsa, ben ne yapabilirim ? Cismani hastalıkta nasıl teması ve mikrobun geçmesini önlememiz ve birtakım temizlik kuralları koymamız gerekirse - çünkü bedensel bulaşıcı hastalık beşerin temelini yıkar-; aynı şekilde o mübarek ruhları da ölümcül ruhani hastalıklardan ve nefeslerden korumalıyız; yoksa, salgın hastalık gibi, kuralları bozmak da salgın haline gelir ve her şey mahvolur. " (3)

Hz. Şevki Efendinin zamanında da benzer olaylar oldu. Fakat Emirde bölücülük yaratmak için baş kaldıranlar Emirden atıldılar ve kendilerinden öncekiler gibi yok oldular ve öldüler.

Hz. Bahauallah, Damm Suresinde Nebil'in O'nun özellikleriyle süslenmesini, inananlara, mis kokulu kutsallık meltemleri estirmesini, karşılaşacağı sıkıntı ve eziyetlere teslimiyet ve metanetle katlanmasını öğütler. Şiddetli zulüm karşısında boyun eğmesini ve tevekkül etmesini söyler. Boyun eğmenin ve teslimiyetin Kendi sıfatlarından olduğunu hatırlatır. Yapılan işler arasında Tanrı katında sabır ve metanetle ıstıraplara tahammül eden mazlumun ahlardan daha makbul bir şey olmadığını belirtir. Nebil'in gittiği her yerde Tanrı'nın sevdiklerinin dostluğunu aramasını, halk arasında vakâr ve sükûnetle dolaşmasını, onu dinleyenlerin yetenekleri derecesinde Rabbinin Emrini onlara öğretmesini, yardım ve teyidi için Tanrı'ya güvenmesini buyurur.

Bu Levihte, Hz. Bahauallah ulu Zuhurun tabiatından bahsettiği gibi yoldan çıkmış bir neslin Kendi üzerine yüklediği keder ve sıkıntılardan da bahseder. Hz. Şevki Efendinin aşağıdaki pasajları Damm Suresinden alınmıştır.

"Ey Rabbim Allah! Kühüne akıl ermeyen Hükmünün hayranlık verici belirtilerinden ve benim için takdir buyurduğun türlü bela ve musibetlerden ötürü Sana hamdolsun! Bir zaman Beni Nemrud'un eline teslim ettin; başka bir zaman Beni Firavun'un esasına kovalattın. Onlardan çektiğimi , her şeyi kaplayan Bilgin ve her şeye hükmeden İradenle, Sen , ancak Sen bilirsin. Melelutunda lütfuna nail olmuşların kulaklarına , Kendi İlminle Bana ayan kılıp kendi Kudretinle Bana manasını bildirdiğin görüden bir nebzecek fisildemiş olduğundan dolayı Beni gene tanrısızların zindanına attın. Başka bir defa, Sana küfredenlerin kılıcıyla başımın kesilmesine hükmettin . Ve yine Senin nurlu birliğinin gizli mücevherlerini insanların gözlerine gösterdiğim için , Senin zeval bulmaz Kudret ve Saltanatının acıp alametlerini onlara göstermiş olmak suçu ile çarımha gerildim. Sonraki bir devirde, Kerbela sahrasında , üzerime ne yaman zillet okları yağdırıldı! Halk arasında nasıl yalnızlık duyuyordum ! O diyarda nasıl bir acizlik ve çaresizliğe düşmüştüm ! Reva gördükleri bu zilletlerle iktifa etmeyen cefa ehli, başımı da kesip yer yer gezdirdiler, imansız insan kalabalıkları önünde teşhir ettiler ve nihayet küfür ve isyan makarrına bıraktılar. Daha sonraki bir devirde asıldım, göğsüm düşmanlarımın zulüm ve gadir mermilerine hedef oldu. Üyelerim atılan kurşunlarla süzgeç oldu. Vücudum parçalandı. Ve en sonunda, işte bugün, hain düşmanlarım aleyhime birleştiler. Kin ve şer zehrini Senin kullarının ruhlarına durmadan zerk ediyorlar. Var güçleriyle gayelerine ermek için boyuna dolap çeviriyorlar.... Ey Tanrım Sevgilim! Halim yaman olmakla beraber, Sana şükürler ediyorum. Hoşnutluğun uğrunda başıma gelenlerden ötürü ruhum Sana minnettâr. Benim için yazdığını hoş

250

BAZI ÖNEMLİ LEVİHLER

gönülle kabul ediyorum. Reva görülen eza ve cefalar, ne kadar da acı olsa, büyük bir sevinçle göğüs geriyorum. "

(4)

Nebil, Hz. Bahauallah'ın emirlerini sadâkatle yerine getirdi. İran'ın her yerine gitti ve pek çok insan O'nun Emrini kabul etti.

HAC SURESİ

Hız. Bahauallah bu dönemde, Hz. Bab'ın evini ziyaret sırasında okunacak bir Ziyaretname yazdı. Bu Levhi Nebil'e gönderdi ve Şiraz'a gitmesini buyurdu.

Bu Levhi, ziyaretçilerin Hz. Bab'ın evini ziyaret ettikleri zaman yapmaları gerekenleri anlatır. Bunları Kendi adına Nebil'in yerine getirmesini istedi. Şehrin dışından başlayarak eve ve evin içine kadar devam eden bu uzun vecibeyi Nebil yerine getirdiği zaman, çok büyük bir dikkati üzerine çekti ve yoldan geçenler onun aklını kaçırdığını sandılar.!

Şiraz'da Hz. Bahauallah'ın emirlerini yerine getirdikten sonra, Nebil'e, Hz. Bahauallah'dan, O'nun Bağdat'taki evini ziyaret etmek için bir başka Hac Suresi geldi. O'nun adına, o evde de Hac vecibelerini yerine getirmek için o şehre gitmesi buyuruldu. Halkın meraklı bakışlarına rağmen, büyük bir bağlılık ve zevkle Hz. Bahauallah'ın bu Levihte emrettiklerini yerine getirdi.

Daha sonra ***Akdes Kitabı*** nda bu kutsal vecibeler teyid edildi. İlerde Hz. Bahauallah'ın Dini tamamen yerleştiği ve koşullar köklü biçimde değiştiği zaman bu vecibeler yerine getirilecek. *

BÜLBÜL İLE KARGANIN ÖYKÜSÜ

Mirza Yahya'nın taraftarları İsm-i Azam camiasından kovulduğu sıralarda, Hz. Bahauallah, mecazi terimlerle çok güzel

* Birinci cildin 217-8.sayfalarına bakınız.

Farsça bir Levih yazdı. Bu, Hz. Bahau'llah ile Mirza Yahya'nın arasındaki gerçek ilişkiyi anlatır. Bu Levihte Hz. Bahau'llah, Kendisini cennet bahçesindeki mistik bir Gül'e benzetir. Bülbülün hayran olduğu gül , Mahbubun ölümsüz güzelliği ile birleşmeleri ve gelmeleri için sevgililerine seslenir.

Bülbüle benzer birkaç kuş Gül'e yaklaşırlar, fakat O'nun mis kokusundan ve cazibesinden etkilenmezler. Aralarında çok güzel ve heyecan veren bir konuşma geçer. Kuşlar, başka gülleri de tanıdıklarını, fakat bir başka bahçede yetiştiği için, bu Gül'ün gerçek Gül olmadığını tartışırlar. Gül, sevgi dolu bir lisanla onlara seslenir ve sadece bir Gül olduğunu onlara hatırlatır; bir zamanlar Mısır'da, başka bir zaman, Kudüs ve Galile'de daha sonra da Arabistan'da Kendini açıkladığını sonra Şiraz'da ve şimdi de Güzelliğini Edirne'de gösterdiğini söyler. Sevgilerini Gerçek Dost'a gösterecekleri yerde, çevrelerindekiyle odakladıkları için onlara çıkışır, kötülük timsalleri olduklarını ve bülbülün görünümüne büründüklerini iddia eder.

Sonra Gül onlara bir öykü anlatır: kuşları, bir zamanlar Karganın ötüşünün Bülbülünkünden çok daha ahenkli olduğunu iddia eden Baykuşa * benzetir. Bu iddiaya karşı çıkan bülbül, bazı deliller istemiş ve Cennet Kuşunun tatlı melodisini, Karganın gaklamasından ayırt edebilmesi için her iki kuşun ötüşünü dinleyerek gerçeği araştırması için Baykuşu davet etmiş. Fakat Baykuş daveti kabul etmemiş ve şöyle demiş: ' Bir ara gül bahçesinden bir kuşun tatlı sesi kulağıma geldi ve bunun aslını sorduğum zaman bu sesin Kargaya ait olduğunu söylediler. Tam o sırada bahçeden bir karga uçup gitti ve o zaman öten kuşun hangisi olduğunu anladım' diye cevap vermiş.

' Fakat o Benim sesimdi ', demiş Bülbül Baykuşa, ' bunu ispatlamak için o melodiden daha güzel bir melodi ile olmasa da benzer melodiler mırıldanabilirim.' Baykuş cevap vermiş: ' Senin melodilerini işitmek istemiyorum. Ben Kargayı gördüm ve bu

* İran edebiyatında, baykuş, ölüm ve harabiyetin sembolüdür.

BAZI ÖNEMLİ LEVİHLER

kuşun karga olduğuna dair başkaları da beni desteklediler. Eğer bu semavi melodi Senin idiyse, nasıl olur da insanların gözünden gizli kaldın ve Senin ünün onlara ermedi ? ' , ' Güzelliğimden ötürü düşmanlarım beni hor gördü. Benim yaşamıma son vermeğe karar verdiler. işte bu sebepten Benim ötüşlerim dışarıda karga adına ilân edilmiş. Fakat kalbi temiz ve kulakları kutsanmış olanlar, gerçek Bülbül ile Karga sesini birbirinden ayırt edebilmişlerdir. '*

Baykuşun öyküsü burada biter ve Gül, bülbül kimliğine bürünmüş diğer kuşlarla konuşmasını sürdürür. Onlara, Dostun güle benzer güzelliğinin ortaya koyduğu bir sürü ispat ve delillere rağmen kendi vehimlerini tercih etmekle onların da tıpkı Baykuşa benzediklerini söyler. Gül'ü kendi mis kokusu ve güzelliği ile tanımaları, yoksa kendi koydukları ölçülere göre tanımamaları için çağırıda bulunur. Bu öğütler son haddine geldiği zaman, güzel bir bülbül† tatlı sesiyle bahçeye gelir ve Gül'ün güzelliğine hayran bir şekilde, onun etrafını tavaf etmeğe başlar. Kuşları azarlarcasına, 'dış görünüşünüzle bülbüle benzemekle beraber kargayla dostluğunuzun sonucu onun özelliklerini almış ve onun yollarını öğrenmişsiniz, ' der. Sonra Gül'ü göstererek, ' Bu İlâhi Gül, cennet bülbüllerinin hayran oldukları Gül'dür ve Gül bahçesi onların yurdudur. Burası ölümlü kuşların barınağı değildir. Çıkm

* Bülbül ile karganın hikayesi, açıkça, Hz. Bahauallah ile Mirza Yahya'ya değinmektedir. Hz. Bahauallah'ı amansız düşmanın tecavüzünden korumak için halkın dikkatini başka yere çekmesi ve aynı zamanda O'nun makamını insanlara açıklayıncaya kadar, Bab'i camiasının işlerini idare etmesi için, Hz. Bab, Mirza Yahya'yı Babi camiasının lideri olarak tayin etmişti. Hz. Bahauallah, uzun bir süre Mirza Yahya'nın yapması gereken şeyleri buyurdu. Mirza Yahya'nın sadakâtsizliği, Irak'ta, Seyyid Muhammed İsfahani'nin tesiri altında kaldıktan sonra baş gösterdi.

† Bu, Hz. Bahauallah'ı gerçekten kabul eden sadık sevgilisini simgeler.

buradan ve defolun.' *der.

Hz. Bahauallah bu mecazi dille konuştuktan sonra, Rablarına hizmet etmek için harekete geçmelerini ve imansızların saldırılarından Tanrı Emrini korumalarını taraftarlarına öğütler. Onlara, temiz işler ve övgüye değer karakterle süslenmelerini tembihler ve ancak dürüst bir hayat yaşamakla Emre zafer getireceklerinden ve düşmanların saldırılarından Emri koruyabileceklerinden emin olabileceklerini söyler.

Hz. Bahauallah pek çok Levhinde, ahbabların, doğruluk, dürüstlük, iman, kutsal ve asil davranışlarda bulunmalarını buyurmuştur. Bir Levhinde, sevdiklerinin azizlere yaraşır bir yaşam yaşayarak ayağa kalkıp O'nu desteklemelerini buyurur. Şöyle öğütler:

' Tek bir amelde toprağı gökler ötesine kaldıracak bir iktidar vardır. İyi amel her bağı koparır, tükenmiş ve elden gitmiş kuvveti iade eder...

Temiz yürekli olunuz,Ey Allah'ın kavmi ! Temiz yürekli olunuz; haksever olunuz. Söyle: Ey Tanrı'nun kavmi ! Ebedi hakikat olan Hakk'ın, yeryüzündeki askerlerinin ve yardımcılarının zaferini sağlayacak olan şey, mukaddes kitaplarda ve yazılarda güneş gibi açık ve sarih olarak yazılmıştır. Tanrı'nun Emrine yardım edip Onu zafere ulaştıracak olan askerler Tanrı'nun nazarında makbul olan iyi ameller ve güzel huylardır. Bugünde Emrimizin hizmetine azmedip güzel ahlâk ve dürüst hareket askerlerini yardımına çağırın kimsenin tesir ve nüfuzu alemşümül olur. ' (6)

Eshabı kötü davranışlarıyla Emri lekelemesinler diye, Hz. Bahauallah onların dikkatli olmalarını tembihler. İşleyecekleri herhangi bir günahın, O'na acı bir darbe vuracağını ve Tanrı

* Bu ifade ile, Mirza Yahya taraftarlarına değinilmektedir. Bu kimseler daha sonra, camiadan tart edilmişlerdir.

BAZI ÖNEMLİ LEVİHLER

Emrinin düşmanlarının çıkarına olacağını belirtir.

Hız. Bahauallah'ın eserlerini inceleyecek olursak görürüz ki, Hız. Bahauallah'a yapılan eziyetlerin en büyüğü ve acısı iki taraftan gelmiş olanlardır: Bunlardan birisi, Hız. Bab'ın ahdini bozarak O'na ihanet eden ve Mirza Yahya'nın tarafını tutanlar, diğeri ise, Kendi taraftarları arasında kötü davranışlarıyla insanların gözünde Emrin itibarına zarar verenler ve O'nun keder ve üzüntüsüne neden olanlardır.

Hız. Bahauallah bir Levhinde içini şöyle döker:

“ Üzgünlüğüm mahpusluğumdan ötürü değil. Ne zilletimden müteessirim ve ne de düşmanlarımın elinden çektiğim belalardan. Hayatıma yemin olsun ki, zilletim İzzetimdir. Bu İzzet öyle bir İzzettir ki Tanrı kendi Nefsini onunla süslemiştir. Nolaydı bunu bileydiniz!

Bana reva görülen zillet bütün yaratık dünyasını örten İzzet örtüsünü kaldırmıştır. Gördüğüm zulümlerledir ki Adalet Güneşi görünmüş, nurunu insanlar üzerine dökmüştür.

Üzgünlüğüm, nefislerinin kötü arzularına esir oldukları halde hep övgülerin amacı ve her iyiliğin kaynağı olan Tanrı'nın Emrine mensubiyet iddiasında bulunanlardan ötürüdür.

Bahailer dünyaya ve dünyada olan her şeye ölmeli, dünya sevgisini gönüllerinden çıkarıp atmalıdırlar. Onlara yaraşan budur. Cennet sakinleri onların elbisesinden bile kudsiyet kokusu almalı; insanlar onların yüzlerinde Rahmanın nurunu görmeli; güçlü ve hikmetli Tanrı'nın nişan ve alâmetleri onların vasıtasıyla cihanın dört bir ucuna yayılmalıdır. Nefsani ve dünyevi arzular peşinden koşarak Tanrı Emrinin şerefli ismine leke getirenler el ile tutulur derecede büyük bir hata işlemiş olurlar.” (7)

Ve yine buyuruyorlar:

"Hayatıma yemin olsun! Esaretim Bana zillet değil, İzzet getirir. Beni utandırabilecek bir şey varsa, o da dostlarım içerisinde beni sever gördükleri halde içten iblise uyanların gidişidir. Bunların Melekuttan nasibi yoktur." (8)

NASIR LEVHİ

Nasır Levhi, Kazvin'li Hacı Muhammed adına nazil olmuştur. Oldukça uzun olan bu Levh'in büyük bir bölümü Farsça olup sadece kısa bir kısmı Hz. Şevki Efendi tarafından İngilizceye çevrilmiştir ve ' Bahauallah'ın Sesi ' kitabının 53 ve 75 inci bölümlerinde bulunmaktadır.

Hacı Nasır, Babi Dinine katılmadan önce tanınmış bir tüccardı ve halk arasında da saygı değer bir kimseydi. O günden sonra işkencelere maruz kaldı ve halk tarafından acımasızca karşı kondu. Hz. Bab'ın ilâhi kaynağının mesajını Diri Harflerden biri olan Molla Celil Urumi'den * duydu. Söylendiğine göre, Hacı Nasır Hz. Bab'ın iddialarının doğruluğunu kabul ettiği zaman Molla Celil , bu günde, O'nun Emrini kabul etmenin yeterli olmadığını, düşman ona karşı ayaklandığı zaman, gönüllü olarak canını O'nun yolunda feda etmediği sürece, kendisini Babi olarak kabul edemeyeceğini söylemiş. Eve gitmesini, işkence ve şehadet karşısında sebat edebilecek yeterli iman sahibi olup olmama konusunda kalbini yoklamasını, buna hazırsa Babi olabileceğini, yoksa Babi olamayacağını söylemiş. Hacı Nasır, Molla Celal'in bu sözleri üzerine bütün geceyi dua ve münacatla geçirmiş. Şafak sökerken kendisini öyle bir iman ile dolu ve dünya bağlarından kopmuş hissetmiş ki canını Mahbubunun uğruna feda etmeğe hazırmış. Bir gecede, olaylarla dolu yaşamını ayakta tutacak bir şevk ve nur ile donanmış.

Çok geçmeden eziyetler başladı; ilk saldırı, Kazvin'de kana

* Daha fazla bilgi için Nebil Tarihine bakınız.

BAZI ÖNEMLİ LEVİHLER

susamış bir güruhun saldırılarına hedef oldu. Mallarını yağma ettiler ve geçici olarak memleketini terk etmek zorunda kaldı. Ortalık yatışınca evine döndü. Hz. Bab'ın talimatı üzerine oradan Horasan'a gitti. Bedeşt konferansına katılma şansına sahip oldu. Bazı tarihçilere göre, orada, Hz. Bahaullah için ayrılan evin bahçe kapısında nöbet tuttu. Bedeşt'en sonra Mazenderan'a gitti ve Şeyh Tabarsi * kalesinin savunucularından oldu. Tarihi kayıtlara göre aynı dinden yüzlerce arkadaşı o olayda katledildiler fakat ilâhi güç, Hacı Nasır'ın hayatını bağışladı ve Emirde başka hizmetlerde bulunmasını sağladı.

Kazvin'e dönüp ve yeniden işine başladı fakat çok geçmeden başka bir bela inananları sardı. 1852 de † Nasreddin Şaha yapılan suikast, Babilere karşı zulüm dalgasını başlattı. Hacı Nasır Kazvin'de tutuklandı ve hapse atıldı. Fakat bir süre sonra serbest bırakıldı. İkinci kez Tahran'da hapsedilerek zincire vuruldu ve boynuna boyun lalesi geçirildi. Hapisten çıktıktan sonra bütün mallarının gitmiş olduğunu gördü. Düşmanın rahat vermemesine rağmen Şeyh Kâzım Semender'in ‡ yardımı ve iş birliği ile geçimini sağladı, fakat evini Reşt'e nakletmek zorunda kaldı.

Hayatının en güzel olayı , Akka'da, Hz. Bahaullah'ın Huzuruna müşerref olmaktı. Bu ziyarete Şeyh Kâzım ile beraber gitti. Hz. Bahaullah ona inayetlerini yağdırdı ve lütuflarını ihsan etti. Hayatının geri kalan kısmını Reşt'te geçirdi ve gece gündüzünü Emri yaymak ve duyurmakla geçirdi. Düşmanlar onu bir kez daha hapse attılar. Bu defa, yaşlı olduğu için hapishane hayatının katılığına dayanamadı, uzun , çilekeş ve ıstıraplı yıllardan sonra ruhu Melekut-u Ebha'ya suud etti. 1300 (1888) yılında Reşt hapishanesinde şehitlik mertebesine erdi.

Hacı Nasır'ın ölüm haberi Emrin düşmanlarına ulaşınca, çocuklar dahil, pek çok insan onun cesedine saldırdılar ve

* Ayrıntılı bilgi için Nebil Tarihine bakınız.

† Nebil Tarihine bakınız.

‡ Hz. Bahaullah'ın havarilerinden biri. Cilt III de daha ayrıntılı olarak yazacağız.

taşladılar. Cesedi eve getirilir getirilmez, birkaç vicdansız, zorla içeri girip onu parçalamak istediler. Ellerinden bir şey gelmeyen ailesi ve sevdikleri, vicdansız ve fanatik çapulcuların zalimce gaddarlıklarını seyrederken, yüzlerindeki şaşkınlık ve dehşet ifadesini tarif etmek imkansızdı. Komşular onları durdurup cesedini aşağılayıcı bir tavırla civardaki kullanılmayan bir ocağa atıp üstünü taşla doldurmadan önce, Hacı Nasır'ın burnunu kesmiş ve gözlerini oymuşlardı bile.

Hz. Bahauallah, Hacı Nasır'ın Tanrı Emrindeki sağlamlığı için güzel övgülerde bulunmuş ve onun için bir de ziyaretname yazmış bulunmaktadır. Kurdu Oğlu kitabında onu şu sözlerle anar:

“ Bunlar arasında Hacı Nasır gerçekten teslimiyet semasının ufkundan parlayan bir nur idi. Onu şehit ettikten sonra gözünü oymuşlar, burnunu kesmişler,akla gelebilen türlü eziyeti yapmakta son derece ileri gitmişlerdi. Onun bu haline yabancılar bile inleyip ağlamış, bazıları onun çoluk ve çocuğu için el altından yardım toplamışlardır. “ (9)

Nasır Levhi, Mirza Yahya'nın durumu hakkında Hacı Nasır'ın sorusu üzerine Edirne'de nazil olmuştu. Uzun zamandan beri bu gizemli durumu çözmeğe ve Hz. Bahauallah'ın Makamını anlamaya çalışıyordu. Mirza Yahya'nın Edirne'de isyan haberini duyduğu zaman, Hz. Bahauallah'a bir mektup yazdı ve durumu açığa çıkarmasını rica etti. İşte bu Levihte, Hz. Bahauallah, Mirza Yahya'nın Hz. Bab tarafından Babi camiasının lideri olarak tayin edilmesini aydınlığa çıkarır ve bu tayin olayının gerçek koşullarından, sadece iki kişinin bilgisi olduğunu söyler. Onun hain işlerinden, Hz. Bahauallah'ın hayatına kastetmesinden ve kendisinin utanç verici suçlarını Hz. Bahauallah'a yıkmasından bahseder.

Bu Levhin büyük bir kısmı Beyan ehline hitap etmektedir. Hz. Bahauallah, Hz. Bab'ın Kendisinden sonra gelecek olan Zatın Yüce Makamı ile ilgili sayısız kehanetlerde ve övgülerde bulunduğunu

BAZI ÖNEMLİ LEVİHLER

onlara hatırlatır. Kendi Zuhurunun müjdesini, şüpheye yer bırakmayan bir lisanla onlara bildirir , yüreklerini kötü ve boş kuruntulardan temizlemelerini coşkuyla öğütler, Emrini büyük bir şevkle kucaklamaları için onlara çağrıda bulunur ve pek çoğunun ona karşı tavır almış olmalarından üzüntü duyar.

Bahaullah'ın Sesi kitabındaki Nasır Levhinden alınan şu bölüm Beyan ehline hitap etmektedir:

" Gözlerinizi körletmiş olan kalın perdeleri isimle yırtınız, Tanrı birliğine inancınızdan doğan kuvvetle, taklit putlarını kırınız. Sonra, Rahmanın kutlu rıza cennetine giriniz. Ruhlarınızı Tanrı'ya yabancı her şeyden temizleyiniz; O'nun büyük ve zorlu Zuhurunun çerçevesi içerisinde , O'nun Yüce ve Yanılmaz İktidarının gölgesi altında , ebedi istirahatın helâvetini tadınız. Bencil arzularınızın kalın perdesine bürünmeyiniz; çünkü, sun'umun kemali bütün insanlara tezahür etsin diye yaradılışı her birinizde ikmal ettim. Binaenaleyh, herkes kendisi Celal sahibi Tanrı'nın Cemalini takdir edecek durumdadır. Bu kabiliyet onda olmasaydı, kusurlarından nasıl mesul tutulabilirdi ? Bir kimse mahşer günü Tanrı huzurunda dururken: ' Niçin Cemalimi inkâr edip Nefsinden yön çevirdin ? ' sorusuna maruz kalır da o kimse : ' Herkes, doğru yoldan sapıp hiç bir kimse Hakk'a yönelmek istemediği için ben de onlara uyararak Cemal-i Ezeliyi tanımakta kusur ettim ' cevabını verirse böyle bir müdafaa şüphesiz reddedilir; çünkü, hiç bir kimsenin imanı başkalarının imanı ile şartlanmış değildir." (10)

Bu Levihte Hz. Bahaullah, Allah'ın lütuflarının herkese saçıldığını ve kalbi temiz olanların bunu alabileceğini teyit etmektedir. Tohumu örnek olarak gösterir. Verimli toprağa ekilecek olursa, iyi ağaçlar yetiştirir. Çorak toprakta ise gelişmez. Nasır'ın bugün Tanrı'nın lütfunu almasını ister ve dünyanın bütün

insanları kendilerini O'nun İzzetinden mahrum etmek isteseler de, Tanrı'nın bağışlarının saçılması konusunda hiç bir etkisi olmayacağını bildirir. Kendisi için " Ruhani Genç " diye değinen Hz. Bahauallah, Nasır Levhinde insanın ruhunu etkileyen şu ayetleri izhar eder ve O'nu tanımış olanların makamlarını över :

"Ey Nasır! Ey kulum! Hakk'a yemin olsun ki bu Gün ruhani Gulam (genç) berrak ölümsüzlük kadehini insanların boyundan yukarı kaldırmış, kimin gözü O'na ilişir ve sunulmadan O'nun kar beyaz elinden kim alır içer diye durup bakınıyor. Şimdiye kadar Ezeliyet Sultanının bu tatlı tatlı akan eşsiz suyundan içenlerin sayısı pek az. Bu gibiler, cennetin en yüksek köşklerinde oturmakta olup meknet tahtları üzerine iyice yerleşmişlerdir. Tanrı'ya and olsun ! Ne O'nun İzzetinin Aynaları, ne O'nun İsmi'nin Mazharları, ne de olmuş ve olacak başka bir yaratık bunların erdiği mertebeye eremez. Arif olan anlasın.

Ey Nasır ! Bu gün derin bilgi ve keskin fikir sahiplerinin bile hakkıyla takdir edemeyeceği üstün bir gündür; nerede kaldı ki gaflet uykusunda uyuyanlar ve bu günün ışığından perdelenenler. Gözlerini görmekten alıkoyan kalın perdeyi yırtarsan , başı bulunmayan başlangıçtan sonu bulunmayan sona kadar eşi ve eşiti görülmemiş bir inayete şahit olursun. Fakat Tanrı Tercümanı nasıl bir ifade kullanmalı ki perdelenmişler O'nun nurunu görebilsinler? Allah'ın en yüce melekutunda oturan iyi kullar mukaddeslik şarabını Ebha isimle içeceklerdir. Başkalarının ondan nasibi yoktur. " (11)

Kur'an'da bir ayet var ve şöyle der: " Biz onlara , çok geçmeden , alâmetlerimizi dünyada ve kendi içlerinde göstereceğiz. " (12) Bu,Tanrı Mazharının bütün yaradılış üzerindeki etkisine değinir. O'nun gelişi ile dünyaya bir ölçüde ruhani güç salar. İnsanların

BAZI ÖNEMLİ LEVİHLER

kalplerinde fazlının işaretlerini de gösterir. Hz. Bahauallah bu 'işaretlerin' her ikisinin de bugün açıklandığını Nasır Levhinde teyid eder. Gücünün ve gelişinin işaretlerinin bütün dünyayı kapladığını ve bütün yaradılışın yeni bir yetenek ile süslendiğini beyan eder. Bunlar insanların kalplerine bile tesir etmişler ama onların gözleri bunlara kör.

Hz. Bahauallah bu sözleri Nasır'a söylediği zaman, beşer dünyasında O'nun nüfuzunun kanıtları bugünkü kadar açık değildi. Tarafsız herhangi bir gözlemci, O'nun Zuhuru ile serbest bırakılan bu enerjilerin dünya camiasını etkileyen yeniden canlanma sürecini harekete getirdiğine tanık olur. Bir yandan O'nun Zuhuru ile doğan zorlayıcı güç, O'na inanan, O'nun öğretilerini uygulayan ve Emrini kabullenen ve Dünya Nizamının şampiyon kurucuları olan milyonlarca insanın kalbini aydınlatmıştır. Diğer yandan da O'nun Emrinin nurundan henüz nasibini almamış beşeriyetin geri kalanı, Hz. Bahauallah'ın her bir öğretilerinden oluşan ve desteklenen çağın ruhunun derinden etkisi altında kalmışlardır. Bu insanlar, O'nun karşı konmaz gücünün girdabına kendilerini kaptırmışlardır. Çaresiz ve şaşkın bir halde , asırlardan beri tek sığınakları olan eski ve modası geçmiş nizama yapışamayacaklarını anlamışlardır. Yeniyile bağdaşabilsin diye eskiyi canlandırabilmenin yollarını bulmak için her gayreti göstermekteler. Fakat zaman geçtikçe, bu atılımların boş olduğunu idrak ediyorlar. Bazıları , zamanın geçerli kurumlarını asrın yeni ruhuna adapte etmeğe çalışıyorlar, fakat verdikleri her ödünle, amaçları yavaş yavaş zayıflıyor. Diğerleri umutlarını yitirmiş , hayal kırıklığına uğramışlar, pasifleşmişler ve hatta, camiadan bile el etek çekmişler.

Bahai camiasının büyümesinin bir simgesi olan bütünleşme ve birleşme süreci her geçen gün daha da hız kazanıyor ve bu gücü doğrudan doğruya Hz. Bahauallah'ın Zuhurundan alıyor. Bir sonraki Tanrı Zuhuru * gelinceye kadar, evrende hiç bir kuvvet Dinin bu ilerlemesini durduramaz ve Tanrı'nın ulvi kurumlarının kurulması

* Birinci cildin 283-5.sayfalarına bakınız.

için seçtiği yolun yönünü değiştiremez. Tam tersine, tarihte de gördüğümüz gibi, ister yapıcı ve ister yıkıcı olsun, her olay Hz. Bahauallah'ın Dininin ilerlemesine sebep olmuştur ve gelecekte de böyle olmaya devam edecektir. İnananların fedakarca çalışmaları ve inanmayanların saldırı ve zulümleri, el birliği ile bütün beşeri kaplayacak noktaya gelinceye kadar, Emrin ilerlemesine katkıda bulunacaktır.

İnsanların Hz. Bahauallah'ın dinine kaygısız kalmaları ya da karşı koymalarının sebep olduğu çözülme süreci eski nizami insafsızca aşağı çekmektedir. Hz. Bahauallah'ın salıverdiği çağın ruhu, insanları zorlayan evrenselliğe ve beşer birliğine iten bir kuvvete benzetilebilir. İnsanlar bilerek veya bilmeyerek bu güçlere karşı koyarlarsa, camialarında gerginlik yaratırlar. Med cezir dalgaları gibi hız kazandıkça, Hz. Bahauallah tarafından serbest bırakılan güçlerin büyüklüğü her gün biraz daha artacak ve neticede zamanı gelince, bu gerginlikler kopma noktasına gelecektir.

Son yüz yılda, bu dünyada meydana gelen her savaş ve tatsız olaya, Hz. Bahauallah'ın gelişinden itibaren dünyayı etkisi altında bırakan evrensellik ve birlik güçlerine insanların karşı koymaları sebep olmuştur. İrkçı, dinci milliyetçi ve diğer taassuplar Hz. Bahauallah'ın öğretilerine taban tabana zıttır. Davranışları taassuba, nefrete, bencillığe, aç gözlülüğe ve hepsinin üstünde beşer birliği prensibine karşı olan her millet dünyada huzursuzluk, gerginlik ve kan dökülmesine neden olur . Bunlar er veya geç kendi çukurlarını kazarlar.

Daha önce adı geçen Kur'an ayetinde ve Nasır Levhinde değinilen Hz. Bahauallah'ın Zuhurunun bu dünyada görülen bu ' işaret ' ine kısaca göz attıktan sonra aynı ayette kişinin içindeki Tanrı işareti diye bahsedilen diğer ' işaret ' i de inceleyelim. Hz. Bahauallah'ın Emrini Rızvan bahçesinde açıklamasından itibaren O'nun Zuhuru her insanı yeni bir yetenek ile süslemiş ve her kişiye yeni bir ruh üflemiştir, * şu sözleri de bunu teyit etmektedir:

* Birinci cildin 281-2. Sayfalarına bakınız.

BAZI ÖNEMLİ LEVİHLER

“Biz karşı konulmaz ve her şeyi yenici saltanatımızla her ruhunun ruhunu aldık, ve sonra , insanlara karşı olan inayetimizin bir eseri olmak üzere, yeni bir yaradılış meydana getirdik. Fazıl ve kerem sahibi Kadim Benim.” (13)

Hız. Bab gelecek için şöyle buyurmuştur:

" Gelecek olan Zuhurun potansiyalini içinde tutan bir yıllık tohum, Beyanın tüm güçlerinin toplamının üzerinde bir kudrete sahiptir. " (14)

Bugün insanlar her yerde, ırk, renk veya milliyet gözetmeden, Tanrı bilgisine varma yeteneğine sahiptirler ve ruhani sıfatlar edinebilirler; ister Doğudan ister Batıdan gelsinler, öğrenebileceklerini ve eşit şekilde sanat kültür ve ilimde ehil kimseler olabileceklerini kanıtlamışlardır. Geçmişte, dünyadaki insanların çoğunluğunun geri olduğu , köleliğin yaygın olduğu ve büyük kütelerin bir kaç kişinin hükmü altında olduğu bir zamanda, bu mümkün değildi. Fakat, Hz. Bahauallah'ın evrensel Mesajı ve insanların içine saldırdığı yeni hayat güçleri, yeni bir görüşe, bağımsızca düşünme ve bir amaç için hareket etme iradesine sahip yeni bir ırk doğurmuştur.

İnsan, Hz. Bahauallah'ı tanımama gafletine düştüğü için edindiği bu yeni yetenek onu hakikât yoluna kılavuzlayacağı yerde, kafasında muazzam bir kargaşa ve çelişki yaratmıştır. Bu noktayı takdir etmek için, Hz. Bahauallah'ın Zuhurundan kısa bir süre önceki zamana bir göz atmamız gerekmektedir. O zamanlar, bütün dünyadaki insanlar hayatlarından oldukça memnundular. İnsanlar arasında bu derece çekişme ve mücadele yoktu. Çoğunluk, geleneksel dini inançlarını kabullendiği ve bu günkü kadar dinsiz ve ateistler olmadığı gibi, bu kadar mezhepler de yoktu. Fakat, Hz. Bahauallah'ın gelişiyiyle durum radikal bir şekilde değişti.

Bunu örneklemek için, aydınlık ve karanlık benzetmesini ele

alalım . Eğer bir grup insan karartılmış bir odada yaşasaydı, göremedikleri şeyler üzerinde tartışma nedenleri olmazdı. Fakat oda aydınlatılacak olsa, herkes kendi hesabına görebilirdi. O zaman aralarındaki şeylerin şekil ve düzenleri ile ilgili farklılıklar doğabilirdi.

Hz. Bahaullah'ın dini doğmadan önce, insanlık karanlık bir dönemdeydi. Halk, adet olduğu için dinlerine bağlıydılar ve nadiren tartışma konularına bağımsızca katılırlardı. Genelde hükümdarlar ve din adamları yuları ellerinde tutar ve halkı istedikleri yöne çekerlerdi. Fakat, Hakikât Güneşi doğduğu zaman, insanların fikirleri aydınlandı. Yeni bir görüş sahibi oldular ve kendi başlarına düşünmeğe başladılar. İnsanlar inançlarının geçerlilik ve doğruluğunu sorgulamaya başladılar ve kısa zamanda büyük farklılıklar doğdu. Dinler bölündü, birçok mezhepler doğdu ve zamanla bunların sayıları arttı. Pek çok kimse dinlerini tamamen terk ettiler. Dinsizlik ve ateistlik mertebesi kabardı. Milyonlarca insan hak istediler. Dünyanın çeşitli yerlerinde ihtilller oldu. Yeni doktrinler ve ideolojiler gelişti. Sanat ve ilim birdenbire görülmemiş teknolojik ilerleme yolunda yeni bir ağ açtı., bütün dünyada harika bir haberleşme sistemi kuruldu.*

Son yüz elli yıl içindeki bütün bu gelişmeler, bir tesadüf eseri değildir. Bu, her ruha yeni bir yeteneğin nüfuz etmesinden ötürüdür. Hz. Bahaullah bir Levhinde buyururlar:

" Muktedir Amirin emrine uyarak nurlu Kalemimizin yardımıyla her insan cesedine yeni bir ruh fledik, her kelimeye taze bir kudret zerk ettik. Bütün yaratıklar bu cihanşümul canlanışın eserlerini ilân ediyor. " (15)

Daha önce bahsedilen iki "işaret " e ek olarak Hz. Bahaullah, Tanrı'nın Kendisine gönderdiği bu ayetler bolluğunun O'nun Zuhurunun doğruluğunu tesis eden bir başka " işaret"i daha

* Birinci cildin 223.sayfasına bakınız.

BAZI ÖNEMLİ LEVİHLER

içermekte olduğunu buyurmuş. Bu bollukla ilgili Hz. Bahauallah Nasır'a şöyle bildiriyor:

" İlähi inayet bulutlarından sağanak gibi yağan ayetler öyle ki, bir saat içerisinde bin ayete denk ayet nazil olmuştur. " (16)

Daha önce de anlattığımız gibi, Hz. Bahauallah Tanrı'nın ayetlerini söylerken, orada bulunan pek çok müridi O'nun muazzam Güç ve İzzetinin * gözle görülür delillerine hayran kalmışlardı.

Nasır Levhinde Hz. Bahauallah bu konuya değinerek, eğer insanoğlu ruhen zayıf olmasaydı, Vahiy sırasında orada bulunanların hepsine izin verir ve Tanrı Kelamını İzhar Edenin Azametini görürlerdi, diye buyurmuşlar.

Hz. Bahauallah, gerçek inanırların makamlarının yüceliğini bu Levihte açığa çıkarır ve inkâr edenlerin ne kadar sefil olduklarını anlatır. Bugün , her insanın içinde fiziksel dünyada bulunabilecek tüm güçlerin ve sıfatların potansiyel olarak var olduğunu buyururlar. Semaların, dağın, vadinin, ağacın,meyvenin, nehirin ve denizin bir benzeri her ruhta bulunabilir. Bunlar İnananlarda ulvi sıfatlar , inkâr edenlerde ise şeytani araçlar olarak görülürler. Örneğin, inananlarda idrak semaları, vahdet ağaçları , ikan yaprakları , Tanrı aşkının meyveleri, ilim denizleri, ve hikmet nehirleri olarak kendini gösterirler. İnkâr edenlerde ise insan, imansızlık semasını, nefret dünyasını, isyan ağaçlarını, gurur dallarını, nefsanîyet ve kötülük yapraklarını bulur.

Fakat, inananlar da iki çeşittirler. Bazıları bu inayetten habersizdirler. Yakışık almayan davranışlarından ötürü kendilerini O'nun lütfundan mahrum etmişler ve O'nun muazzam İzzetinden bir perdeyle ayrı kalmışlardır. Tanrı'nın merhameti sayesinde iç görüşe sahip diğerleri ise, gerek iç ve gerekse dış gözleri ile O'nun

* Zuhurun şekli, Kelam'ın kudreti ve Kutsal yazıların çokluğu konusunda daha fazla bilgi için cilt 1, bölüm üç'e bakınız.

Gücünün işaretlerine ve İşlerinin mucizelerine kendi içlerinde tanık olma kudretindeler. İnsan bu haldeyken Tanrı'dan başka her şeyden bağımsızdır ve her şeyin üstünde sonsuz güçlere sahiptir. O'nun Ruhü , gerçekten bu evrende yaratılmış olan her şeyi kapsar. Bu güçlerin kendisinde var olduğunun bilincinde olan bir kimsenin, bütün güçler ona karşı birleşseler de, Allah'ın Emrine hizmet etmek için ayağa kalkacak olursa, beşer üstünde yerini kuracağını, Hz. Bahaullah buyuruyorlar.

Emir tarihi bu ulu makama erişen kadın ve erkeklerin kahramanlık ve cesaretleriyle doludur. Molla Hüseyin, Kuddüs, Tahire, Vahid, Hüccet, Bedi bu ölümsüz pek çok isimlerden sadece birkaçı. Bu insanlar, Tanrı'nın alemlerinde öyle ululuk ve nüfuz sahibi olmuşlar ki onların sözleri yaratıcılık kazanmıştır. Düşmanın saldırıları ile yüz yüze geldikleri zaman, insan üstü bir kuvvet ve kudret göstermişlerdir.

Hz. Bab'a ilk iman eden Molla Hüseyin, Beyan gecesinde, kendisinde oluşan büyük değişikliği şöyle anlatır:

" Böyle birdenbire ve kudretle bana açıklanan bu Zuhur, yıldırımla vurulmuşçasına bir an için hassalarımı uyuşturdu. O'nun göz kamaştıran ihtişamı karşısında gözlerim kör oldu, ezici gücü altında ezildim. Heyecan, sevinç, huşu ve hayret ruhumun derinliklerini alt üst etti. Beni değiştiren o sevinç ve güç, bütün duyguları bastırdı. Daha önce ne kadar zayıf ve küçük, ne kadar kederli ve utangaçtım! Elim ayağım öylesine titriyordu ki , ne yazabiliyor ne de konuşabiliyordum . Ancak, O'nun zuhurunu öğrenmek beni elektriklendirdi. Bütün dünya, dünyadaki insanlar ve hükümdarları da bana karşı ayaklansa, tek başıma , korkmadan onların saldırılarına dayanabilecek güç ve cesarete sahip olduğumu hissettim. Evren bir avuç toprak gibiydi, Sanki Cebrailin sesiyle insanlara, ' Uyanın ey ahali! şafak söktü. Kalkın, O'nun Emri açıklandı. Lütuf kapıları açıldı, içeri girin ey dünya ehli! Size vaad olunan Kimse geldi.' diye seslendim. " (17) 266

BAZI ÖNEMLİ LEVİHLER

O unutulmaz geceden sonra Molla Hüseyin'e insan üstü bir cesaret ve metanet geldi. Tanrı'nın yeni doğan bu Emriyle ilgili hizmet yaşamındaki her olay, bunu ortaya koydu. Bu, Hz. Bab ve Hz. Bahau'llah'ın diğer müritleri için de geçerlidir.

Örneğin, Vahid'in * hayatındaki şu olay, Allah'tan Kaynaklanan gücün bir örneğidir. 1850 yılında Yezd'in ileri gelenlerinden Nevvab-ı Radavi'nin kışkırtmaları üzerine pek çok kimse Vahid'e hücum ettiler. Nebil-i Azam olayı şöyle anlatır:

“Bu arada Nevvab, halkın büyük çoğunluğunun katıldığı genel bir ayaklanma başlatmayı başardı. Onlar Vahid'in evine saldırmaya hazırlanırken, o, birkaç gün, Şeyh Tabarsi kalesi savunmasına katılan ve vakarla tahammül göstermesi geniş çapta dikkati çeken Seyyid Hal Dar lâkabıyla tanınan Seyyid AbdülAzim Hoyi'yi çağırttı. Ona, atına binerek bütün halka Sahibül Zamanın geldiğini sokaklarda , çarşı ve pazarda ilan etmesini söyledi. Şöyle ilave etti, ' Benim onlara karşı herhangi bir cihad yapma niyetimin olmadığını bilmelerini istiyorum. Fakat, şunu da bilsinler ki makamıma ve soyuma karşı gelerek evimi kuşatma altına almakta ısrar ederlerse ve bana karşı saldırılarında devam ederlerse, sırf kendimi savunmak için ordularına karşı direneceğim ve onları püskürteceğim. Benim önerilerimi reddetmeği seçer ve Nevvab'ın fısıltılarına kulak verirlerse onların kuvvetlerini aşağılayıcı bir şekilde kovmak ve umutlarını kırmak için yedi dostuma emir vereceğim. '

Seyyid Hal Dar atına atladı dört seçkin arkadaşıyla birlikte kendisine verilen görevi yüksek sesle ilân ederek çarşının içinden geçti. Kendine emanet edilen mesajla yetinmeyerek kendine has tavrıyla yapılan duyuruyu daha da yüceltmek için, bir iki kelime de ekledi. ' Bizim

* Nebil Tarihine bakınız.

isteğimizi hakir görmekten sakının! Benim şu yükselen sesim sizin kalelerinizin duvarlarını sarsmaya yeter ve kolumun kuvveti kapılarının direncini kırmaya yeter,' diye kükredi.

Onun bu gür sesi bir borazan gibi çınladı ve işitenlerin yüreklerinde dehşet uyandırdı. Korku içinde kalan halk hep bir ağızdan kılıçlarını bırakacaklarını ve bundan böyle soyuna olan saygılarından ötürü artık Vahid'i rahatsız etmeyeceklerini söylediler. " (18)

Bu olaydan kısa bir süre sonra, başka bir olayda ona saldırmak niyetiyle evini ve Tanrı'nın Yeni Dinini kabul etmiş olan dostlarını kuşattılar. Nebil olayı şöyle anlatır:

" Düşman, Muhammed Abdullah adında bir inanırı öldürmek niyetiyle evine kadar izledi. Evinin etrafında toplanan halkın velvelesi , Menşad'ın aydın ulemasından olduğu halde makamından vazgeçerek kendisini onun kapıcılığına adayan Molla Muhammed Rıza Menşadi ve onun seçeceği altı kişiyle birlikte kalabalığı dağıtmak için Vahid'i emir vermek zorunda bıraktı. Onlara şöyle dedi:

' Herkes yedi defa yüksek sesle Allah-u Ekber * desin ve yedincisinde hep birden ve aynı anda saldırganların üzerine yürüsünler.'

Hız. Bahauallah'ın Raza'r Ruh † diye adlandırdığı Molla Muhammed Rıza, derhal ayağa kalktı ve arkadaşlarıyla beraber, aldığı talimatı gerçekleştirmek için harekete geçti. Gerçi kendisine katılanlar zayıf bedenli ve kılıç kullanmakta deneyimsiz idiler ama, muhaliflerini dehşete düşüren imanla alevlenmişlerdi. O gün düşmanlarının en güçlü yedisi öldürüldü. Cemaziyel Sani ayının yirmi yedinci günü (10 Mayıs, 1850) idi. Düşmanı

* 'Tanrı Uludur.'

† Birinci cilde bakınız.

BAZI ÖNEMLİ LEVİHLER

püskürttükten sonra Vahid'in evine geldiğimiz zaman, Muhammed Abdullah'ı yaralanmış olarak yerde yatar gördük, diye anlattı Molla Muhammed Rıza . " (19)

Babilerin kısa fakat olaylarla dolu tarihleri boyunca, düşmana * karşı kendilerini savunmak için kaba kuvvete baş vurmuş olmaları ilginçtir. Kendilerini savunmak için yaptıkları bu çarpışmalarda, çok zaman etraflarını saran çok sayıda düşmana karşı ancak birkaç kişiyi gönderdiler ve her seferinde de düşmanı küçük düşürücü yenilgiye uğrattılar.

Hz. Bahauallah'ın Irak'ta buldukları zaman düşmanları O'nu öldürmek ve Tanrı Emrini ortadan kaldırmak için planlar yaparlarken, ülkedeki bazı din adamları da Babilere karşı cihad yapmayı tasarlıyorlardı.

Bir gün, Hz. Bahauallah evinin kabul salonunda bir aşağı bir yukarı giderken bir kaç ahabap da huzurunda bulunuyordu. Onların arasında bu din adamlarıyla dost olan ve fitne çıkaran iki kişi de vardı. Bunlar Emre dost görünüyorlardı. Hz. Bahauallah'ın inanırlarla konuşurken şöyle buyurduğu söylenmektedir:

“ Ulema bize karşı cihad yapmak için Ncef ve Kerbela'dan asker çağırmış.” Sonra o iki münafiğa dönerek buyurmuşlar:

“ Güçlüler güçlüsü Tanrı'ya yemin olsun! Onları kökünden söküp Kazimeyn'e † kadar kovalamak için iki kişi göndermem yeterli. “ (20)

* Babiler arasında geçerli olan bu uygulamayı, Hz. Bahauallah eshabına yasaklamıştır. Gerçi, zulüm karşısında Hz. Bahauallah dostlarının kaba kuvvete baş vurmamalarını buyurmuşsa da, bu onların bir kenarda durup, şahsen hücumu uğradıkları zaman savunmasınlar demek değildi. Fazla bilgi için birinci cilde bakınız.

† Kazimiyye, Bağdat'a yakın bir yer.

Bu birkaç örnek, Allah'a olan gerçek imanın inananlarda hasıl edeceği gücü gösterir. Hz. Bab ve Hz. Bahauallah'ın müritlerinde canlanan bu kudret, Hz. İsa'nın buyurdıkları ile aynı:

" ... zira doğrusu derim: Sizde bir hardal tanesi kadar iman olursa, siz bu dağa : Buradan şuraya geç, dersiniz ve geçer ve size hiç bir şey imkânsız olmaz. " (21)

Hz. Bahauallah bir Levhinde (22) şöyle vaadde bulunuyor : eğer iman eden kimse, Rabbının sevgisinde sabit kalırsa ve kendisini bu dünyanın bağlarından uzak tutarsa, Tanrı onu bütün yaratılan şeylerin hakikâtlerine etki etmeğe öylesine muktedir kılar ki Allah'ın gücüyle istediği herşeyi yapabilir. Bir kimse bu olgunluk mertebesine erdiği zaman, Allah'ın hatırının dışında tek bir söz etmez. O'ndan başkasına gitmez, O'nun güzelliğinden başkasını görmez. Bütün insanlar ona karşı ayaklansalar da, böyle bir kimse, hiç kimseden korkmaz.

HALİL LEVHİ

Daha önce de belirtildiği gibi, bir yandan Hz. Bahauallah'ın Kendini açıklaması, diğer yandan Mirza Yahya'nın karşı koyması, İran'daki bazı ahbapların kafalarını karıştırdı. Bu durumun açıklanması ve aydınlığa kavuşması için, Hz. Bahauallah'a mektup yazanlar arasında Hz. Bahauallah'ın, Halil * diye hitap ettiği, Kazvin'li, Hacı Muhammed İbrahim de vardı. Bu inanır, Mirza Muhammed Ali † (O zamanlar henüz yirmi yaşından küçük olan Hz. Bahauallah'ın oğludur) tarafından kaleme alınmış olan ve bunların babasında olduğu gibi Tanrı ayetleri olduğu ve Allah'ın katından nazil olduğu iddiasında bulunduğu bazı Arapça yazıları

*Kelime anlamı, 'dost'tur. İslamiyette İbrahim'e verilen lâkaptır.

† Sonradan Hz. Abdülba'nın baş düşmanı ve Hz. Bahauallah'ın Misakinin baş bozucusu oldu.

BAZI ÖNEMLİ LEVİHLER

aldığı zaman, kafası büsbütün karıştı. Bu eserlerde kendisinin Tanrı Kelamının sözcüsü olduğunu ve en yüce zuhuru kendisinin getirdiğini, ve bütün yaradılışın onun sözüyle var olduğunu söyler.

Mirza Muhammed Ali, yazılarını Edirne'den Kazvin'e gizlice gönderdi. Özellikle üç kişi onun yazılarının etkisi altında kaldı. Bunlar, Mirza Abdullah, Hacı Hasan ve kardeşi Ağa Ali * idi. Sonuç olarak, Kazvin'de büyük bir ihtilaf baş gösterdi. Genç iddiacı Mirza Muhammed Ali'nin Babası ile eş makama sahip olduğunu kabul eden birkaç destekçisi ile Kazvin'in diğer inanırları arasında görüş ayrılığı oldu. Camiada ateşli tartışmalar baş gösterdi. Şeyh Kazım Semender, Mirza Muhammed Ali'nin yazılarının bir dizi Arapça cümlelerden oluştuğunu ve Tanrı'nın Kelamı ile hiç bir ilgisi olmadığını şiddetle ifade etti. Özellikle bu çelişkiden dolayı Halil, Hz. Bahauallah'a bir mektup göndererek, Kendisinin ve oğullarının makamlarını açıklamasını rica etti. Büyük olasılıkla bu, Hz. Bahauallah'ın Rıza Beyin evine taşındığı sıralardaydı, çünkü Halil'in sorularından Ruh Levhinde† bahsedilmektedir.

Hız. Bahauallah, Mirza Muhammed Ali'yi, ahmakça iddialarından ötürü şiddetle azarladı ve kendi eliyle cezalandırdı. Halil'e cevap olarak bir Levih nazil oldu. Orada, Kendi Makamını ve oğullarının mevkiilerini açıkladı. Halil'in aklını kurcalayan şüpheler çözümlendi. İmanı güçlü biri oldu ve onun adına başka Levihler de nazil oldu.‡

Hız. Bahauallah, oğulları Kendisine iman ettikleri, Allah'ın Emirlerine itaat ettikleri ve Emirden ayrılmadıkları ve ayrılık yaratmadıkları sürece, onların Ağacın yaprakları ve dalları ve kutsal ailesinin fertleri olarak kalacaklarını beyan etti. Onlarla Tanrı'nın inayeti açıklanacak ve nuru yayılacaktı. Muhammed Ali

* Hız. Bahauallah özellikle bu iki kardeşi İran'dan geri çağırırdı. O'nun Huzuruna vardıkları zaman hatalarını anladılar.

† Kitabın 8. bölümünde Ruh Levhinden bahsedilmiştir.

‡ Bu Levihlerden bazı alıntılar, 'Bahauallah'ın Sesi' kitabının 33, 38, 77, 127. bölümlerinde bulunmaktadır.

bu standartlara uymadı. Saçma iddiaları dışında, Hz. Bahauallah hayattayken, Emre başka zararları dokundu ve Hz. Bahauallah'ın suudundan sonra da O'nun ahdini bozdu ve Hz. Abdülbaha'ya karşı geldi.*

Hz. Bahauallah, Halil Levhinde Hz. Abdülbaha'dan, Onu diğerlerinden kesinlikle ayıran ifadelerle bahseder. Oğulları arasında 'Tanrı kudretinin işaretlerinin Onun ağzından akacağı,' ve ' Tanrı'nın Kendi Emri için özellikle seçtiği kimse,' diye bahseder. (24) Fakat O, Hz. Bahauallah'ın sağlığında herhangi bir şey yazmağa o kadar isteksizdi ki bir keresinde inananlar bundan şikayetçi oldular.† Onlara, ' Yüceler Yücesi Kalemin cızırtıları her yerden duyulurken, başkalarının yazmaları yakışık almaz ' diye cevap verdi.

İsmullah, Seyyid Mehdi Dahaci'ye hitap ettiği bir Levihte, (25) , Hz. Bahauallah İlâhi Zuhurda oğlunu Kendisine ortak koşan bazı inanırlara çatmaktadır. Hz. Bahauallah bu Levhinde, ismen Muhammed Ali'ye hitap ederek onun kullarından sadece bir tanesi olduğunu, suudundan sonra onun bir hiç olacağını belirtti.(26)

Hz. Bahauallah, Tanrı Mazharının beşerin tümünün üzerinde olduğunu ve hiç bir kimse ile ortak olamayacağını açık bir lisanla teyid eder. Tanrı'nın Mazharlarına yanılmazlık sıfatını ihsan ettiğini eserlerinde beyan eder . Ancak bir Peygambere bahşedilen ve başka hiç bir kişiye verilmeyen bir imtiyaz olan en Büyük Yanılmazlık olarak buna değinir. Bu, Hz. Bahauallah'ın Hz. Abdülbaha'ya tanıdığı yanılmazlık ile karıştırılmamalı.

SİRAC LEVHİ

Hz. Bahauallah'a mektup yazıp Mirza Yahya'nın makamı ile ilgili bazı sorular soran bir başka kişi de İsfahanlı Ali Muhammed

* Muhammed Ali'nin yaşamı ve karşı gelmesi ile ilgili ayrıntılı bilgi 'God Passes By' ve Hz. Bahauallah'ın Zuhuru cilt 1'de bulunmaktadır.

† Hz. Bahauallah, zaman zaman Hz. Abdülbaha'nın bazı konularda yazmasını buyurmuşlardır.

BAZI ÖNEMLİ LEVİHLER

Sirac idi. Emrin başlarında Babilîği kabul etmiş ve o şehirde Hz. Bab ile müşerref olmuştu. İsfahan valisi Menuçehr Hanın ısrarları üzerine Hz. Bab'ın ikinci zevce olarak aldığı Fatime, * Ali Muhammed Sirac'ın kız kardeşiydi. Ali Muhammed Sirac Mirza Yahya'nın tarafına geçti. Her ne kadar Hz. Bahauallah bu Levhinde Tanrı'nın Emri ile ilgili ne varsa hepsini açıkladıysa da, o muhalefetine devam etti. Kardeşi Molla Recep Ali Kahir ile birlikte, Mirza Yahya'nın kötü etkinliklerini desteklemeğe devam etti.

Sirac için nazil olan oldukça uzun † Levihte bu dönemde nazil olan diğer Levhlerde olduğu gibi, Mirza Yahya ve yandaşlarının kötü tanıtımları tekzip edilir. (delillerle çürütür). Hz. Bahauallah, etkileyici ve nazik bir lisanla bu Levhi yazmasının nedeninin Tanrı Emrini öğretmek olduğunu ifade eder, ola ki birkaç kişi O'na inanır ve O'nun Emrinin zaferi için ayağa kalkar. Buyururlar ki, Kendisi güneş kadar ayan olduğu ve Zuhurundan yayılanlar dünyayı kapladığı halde, Cemali Mübareğin Kendi Misyonunun hakikâtini ispat için deliller getirmek zorunda kalmasından daha büyük bir haksızlığın yer yüzünde olamayacağını beyan eder. Allah'ın Emrinin her türlü kanıtın üstünde olduğunu ve kendi ölçüleri dışında başka hiç bir ölçüyle yargılanmaması gerektiğini teyit eder. Buna rağmen, birkaç kişinin hatırı için Emrinde mevcut hakikâtleri göstermeğe razı olmuştur.

Sirac'ın ortaya attığı temel soru, Hz. Bab'ın Mirza Yahya'ya verdiği yüce sıfatlar ve makamı ile ilgiliydi. Böyle bir kimsenin Bahauallah tarafından şeytanın timsali ve inkârın odak noktası olarak itham edilmesinin sebeplerini öğrenmek istedi.

Hız. Bahauallah'ın açıklaması derin ve basitti ve esasen Hz. Bab'ın eserlerine dayanmaktaydı. Tercümelerin yokluğunda bunları anlatmak kolay değil. Bundan başka , bunları anlamak için

* Birinci cildin 254.sayfasına bakınız.

† Bu Levh'in kısa bir bölümü Hz. Şevki Efendi tarafından İngilizceye tercüme edilmiş ve 'Bahauallah'ın Sesi 'kitabının 50 ve 97inci bölümlerinde bulunmaktadır.

İslam ve Babi terminolojisine aşına olmak gerekir. Hz. Bahauallah'ın basit açıklaması şöyle ki, insan Allah'ın Emrinin gölgesi altında bulunduğu sürece erdemleri ve nitelikleri övgüye değer, ancak, kendisini bu inayetten alıkoyarsa ve Emre itiraz ederse, faziletleri kötülüğe ve ışığı karanlığa döner.

Hz. Bahauallah, Levihlerinin pek çoğunda bu konu üzerinde durur. Örneğin, Edirne'de nazil olan Şeyh Salman * Levhinde, Allah'ın Emrine gerçekten bağlı bir inanırın ilahi faziletleri göstereceğini beyan eder. Allah'a olan bağlılığından dolayı, Hakikât Güneşi ışığını onun üzerine saçar ve sonuçta, bu faziletler gün ışığına çıkar. Bu durumda kaldığı süre, onun Tanrı'dan kaynaklanan övgüye değer vasıfları bellidir ve inkâr edilemez.

Aynı kişi daha sonra Allah'ın Emrini reddedecek, olursa tüm vasıfları tekrar kaynağına döner. ve başarıları boşa gider. O artık, ilâhi sıfatlardan kesilmiş olarak aynı kimse sayılamaz. Giyindiği elbiseler bile görünüşte eskisinin aynısı da olsa , aslında onun farklı olduğunu, Hz. Bahauallah buyuruyorlar. İnsan, gerçek bir inanır olduğu sürece, en kaba basma da giyinse Allah'ın nazarında, onun elbiseleri cennetin ipeklileri gibi parlaktır.

İnkâr ettikten sonra ise cehennem ateşinde yakılmaya layıktır. †

Hz. Bahauallah mumu buna örnek gösterir. Mum yandıği sürece etrafı ışığını saçar. Fakat rüzgâr estiği zaman onun ışığı söner.

Emre büyük hizmetlerde bulunan ve adları tarihe geçen pek çok kimse var. Ancak, imtihan rüzgârları estiği zaman, benlik ve egolarına hakim olamadılar. Bu insanlar, sadece imanlarını değil, iyilik ve faziletlerini de kaybettiler. İzzet tepelerinden alçaklığın derinliklerine düştüler.

Daha önce sözü edilen* Cemal Burujirdi bunun canlı bir

* Bölüm 13'e bakınız.

† Hz. Bahauallah, cennet ve cehennem bir mekân değil makam olduğunu buyururlar. Tanrı'ya yakınlık cennette olmak ve ondan uzaklaşmaksa cehennem ateşidir.

BAZI ÖNEMLİ LEVİHLER

örneğidir. Hz. Bahau'llah'ın sağlığında o, Emrin önde gelen mübelliğlerindendi. Gittiği her yerde bilgisinden yararlanmak için ahbaplar etrafında toplanırlardı.

Gerçi, Cemal liderlik peşinde koşan şöret düşkünü riyakâr bir insandı, ama ahbapların çoğu bunun farkında değildi. Onu Tanrı adamı olarak görüyor ve ona büyük bir saygı ile davranıyorlardı.

İslam camiasında halk bilginlere saygı gösterirdi. Hz. Bahau'llah da ilim ve irfanlarını kendileri için bir gurur vesilesi yapmayan ve kibirlenmeyen gerçek ilim sahiplerine saygı gösterilmesini buyurmuşlardır. Emirde gerçek ilim sahibi Tanrı Emrinin gerçekleriyle karşılaştırıldığı zaman, kendi ilminin bir hiç olduğunu samimiyetle kabul etme yüceliğine eren kimsedir. Alçak gönüllülük ve fedakarlığın bir örneği olur. Bunun en güzel örneği, daha önce kısaca değinilen[†] Mirza Abu'l Fazıl'dır. Mirza Abu'l Fazıl , Emri kabul etmeden önce kendi bilgi ve başarılarından bahsedirdi. Emri kabul ettikten sonra öyle alçak gönüllü oldu ki Bahai yaşamı boyunca kendisini hiç kimseden üstün görmedi ve kendisini göstermek için hiç bir zaman, ne ben kelimesini kullandı ve ne de başarılarından bahsetti. Onun büyüklüğü sadece ben kelimesini kullanmadığı için değil, fakat kendi inancına göre " ben " kullanmaya layık olmadığını düşünmesindendi.

Şüphesiz Hz. Bahau'llah'ın *Akdes Kitabı* nda buyurduğu şu sözler bu gibi kişilere atıfta bulunmaktadır:

“Ne mutlu size, ey Bahada ilim sahipleri. Rabb’a yemin olsun! Sizler Güçlüler Güçlüsü Okyanusun dalgaları, İzzet semasının yıldızları, yer ve gök arasında dalgalanan zafer sancaklarıdır. Sizler insanlar arasında sebat ve istikamet örnekleri ve dünyada yaşayan tüm varlıklar için İlâhi Kelimenin

* Kitabın 5. bölümünde adı geçen ile ilgili ayrıntılı bilgi mevcuttur.

† Kitabın 2. bölümünde Benlik Perdesi başlığı altında adı geçen ile ilgili ayrıntılı bilgi mevcuttur.

pınarlarıdır. Ne mutlu size dönene , vay olsun size karşı gelene. " (27)

Emrin başlangıcında Cemal gibi ilim ve makam bakımından kendilerini diğerlerinden üstün gören ve insanların en seçkini olmak iddiasında bulunanlar, çekişme ve mücadelenin kaynağı olduklarını her zaman ispat etmişlerdir. Hz. Bahauallah bu gibi insanların güç ve yetkisini geri almış ve Emirde en derin bilgi sahibi kişiler de sayılsalar, onların beyanlarını yetkisiz yorumlar olarak bir tarafa itmiştir. Bütün işlerin Kendi rehberliğindeki Emrin seçilen yüce makamına - Yüce Adalet Evi - havale edilmesini emretmiştir.

Cemal Burujirdi, kırk yıl kadar Emrin en ileri gelen mübelliğlerindendi. Bu zaman içinde, asıl rengini müminlerin gözlerinden saklamayı başardı. Daha önce de bahsettiğimiz gibi, iç gözü olan bazı kimseler onun usta bir riyakâr ve aldatıcı olduğunu fark etmişlerdi. Bunlardan birisi, Hz. Bahauallah'ın huzuruna müşerref olmak için Edirne'ye giden ve orada Cemal ile tanışan Muhammed Ali Salmani idi. Salmani hatıratında hikayeyi şöyle anlatır:

“Bir gün, Hz. Bahauallah'ın evinin selamlığına su götürdüğüm zaman Ağa Cemal Burujirdi'nin geldiğini öğrendim. Kabul odasına gittim ve onu sırtında aba ve başında bir sarıkla * köşede oturur gördüm. Ellerini öylesine kavuşturmuştu ki isteyen rahatlıkla elini öpebilirdi.†

* Müslüman hocalar başlarına sarık sararlardı; sarığının büyüklüğüne göre hocanın itibarı da büyüdü. Cemal Bahailiği kabul ettiği zaman bile başından sarığını çıkarmadı ve hocavari tavırlarından vazgeçmedi.

† Müslümanlar hocalara karşı büyük saygı duyarlar . Hocalar ellerini öpülmek için uzatırlardı. Hz. Bahauallah el öpmeyi yasaklamıştır.

BAZI ÖNEMLİ LEVİHLER

Hız. Bahauallah'ın huzuruna henüz çıkmamıştı. Acayip görünüşlü bir hocaydı.

Kendimi işgüzar ve kurnaz sayardım. İçeri girdim, usulen, ‘ Allah'u Ebha ‘ dedim ve onu önemsemeden odanın öteki ucuna oturdum. Sonra yere uzandım, bir süre sonra kalktım ve tekrar oturdum. Bunları, onun gururunu kırmak için yaptım, çünkü, Cemal-i Mübareğin kabul salonunda üstünlük havaları ve kabarmış egosu ile oturmuş kendini beğenmiş biriydi. Ona böyle saygısızca davrandıktan sonra, bir süre ona baktım ve ‘ nasılsın? ‘ dedim. Belirli belirsiz başını salladı. Onu orada bıraktım ve öğleden sonra Hız. Bahauallah'ın onu huzuruna çağırdığı haberi bana ulaşıncaya kadar işime devam ettim. İçeri girdim ve beni izlemesini söyledim. Evin iç bölümüne götürdüm; yukarıya, Hız. Bahauallah'ın odasına çıktık. Gusn-u Attar, * Cemal-i Mübareğin huzurunda ayakta duruyordu.

Odanın girişinde ayakta durdum. Cemal bütün vücudunu titirmiş gibi yaparak yere kapandı; rol yapmaktan başka bir şey değildi. Cemal-i Mübarek oturuyordu. Gusn-u Attar Cemal'i yerden kaldırmak için öne atıldı. Fakat Hız. Bahauallah, ‘ Bırak kendi haline, kendisi kalkar ‘ diyerek onu engelledi. Bir süre sonra doğruldu ; önce oturdu sonra ayağa kalktı. Hız. Bahauallah , sonra onun Huzurundan çıkardı ve hiç bir şey söylemedi. Cemal birkaç gün kaldı ve Hız. Bahauallah onu İran'a geri gönderdi. Baştan beri bu adam bir sahtekârdı. Amacı lider olmaktan başka bir şey değildi...” (28)

Liderlik için bu doymak bilmez ihtiras sonunda onu mahvetti, çünkü Hız. Bahauallah'ın dini böyle sağlıklı unsurların Emrin

* Hız. Abdülbaha'nın küçük kardeşi Mirza Mehdi, Akka'da suud etti. Hız. Bahauallah onun ölümünü Kendisi için bir kurban olarak gördü. Bir sonraki ciltte ondan bahsedeceğiz.

bünyesinde kalmasına izin vermez. Boş ve bencil insanları kendiliğinden iter. Tıpkı bir derya gibi: gelgit olduğu zaman cesetleri kıyıya vurur ve kendisini pislikten temizler. Hz. Abdülbaha'nın zamanının ilk yıllarında Mirza Muhammed Ali'nin isyanı açığa çıkmadan önce Cemal Tahran'da liderlik hevesiyle camia içerisinde huzursuzluk çıkardı. Gerçi Mirza Muhammed Ali ile birleşmişti ama gene de bir süre Hz. Abdülbaha'ya sadık görüldü. Bu dönemde pek çok kişinin aklını karıştırdı ve kendisine bir makam yaratma çabalarıyla Eyadilerle * açık açık mücadelede bulundu. Mirza Muhammed Ali'nin isyanı açığa çıktığı zaman Cemal onun yardımcılarında biri oldu. Misakın gücüyle Emirden atıldı. Hz. Abdülbaha Cemal'in camia içerisinde bir zehir olduğunu ve tard edilmesiyle Emrin onun pislüğünden temizlendiğini buyurdu. Cemal'in düşüşü çıkışı kadar dramatikti. Hz. Bahauallah'ın Emrinin merkezi Hz. Abdülbaha'ya karşı geldiği zaman ruhen bir ölü oldu ve çok geçmeden mahvoldu. Son günleri pişmanlık ve yoksulluk içinde geçti. Onun konuşmalarını büyük bir hevesle dinlemek için bir zamanlar etrafında toplanan kalabalık dağılmıştı, çünkü, iman ruhu onun bedeninden ayrılmıştı. Hatta Ahd-i Misaka bağlı oğlu Lütfullah bile onunla ilişkisini kesti. Daha sonra adını Mevhibet diye değiştiren Mirza Lütfullah olağanüstü yetenekte bir ressamdı. Emrin arşivinde muhafaza edilen pek çok Levihleri süsleme işiyle Emre eşsiz hizmette bulundu. Bu muhteşem renkli resimle süsleme (tezhib) onun sanat dehasının bir örneği olduğu kadar Tanrı Emrine bağlılığının da kanıtı olarak kendini gösterir.

Sırac'a hitaben yazdığı Levihte Hz. Bahauallah Edirne'de Mirza Yahya'nın taraftarlarının nasıl altın basit bir madene dönüştürülemezse yüce makama çıkan bir ruh da (Mirza Yahya) bunu asla kaybetmez diye iddia ettiklerini söylemiş. Buna cevap

* Hz. Abdülbaha'nın vasiyetnamesinde açıklandığı gibi, Emrin Elleri'nin görevi, esas itibariyle Emri korumak ve yaymaktır. Bugün hayatta olanlar, Emrin Velisi, Hz. Şevki Efendi tarafından tayin edilmişlerdir.

BAZI ÖNEMLİ LEVİHLER

olarak Hz. Bahauallah şöyle buyurmuş.:

" Tanrı'ya ortak koşanların bu ülkenin hakkında uyandırdığı şüpheleri göz önüne getir. 'Bakır hiç altın olur mu ? ' diyorlar Söyle: Rabbıma yemin olsun ki evet olur. Fakat onun sırrı bizim bilgimizde saklı. Onu dilediğimize ifşa ederiz. Her kim kudretimizden şüpheye düşüyorsa bu sırrı kendisine bildirip doğruluğuna inandırılması için Tanrısı Rab'dan istesin. Bakırın altına çevrilebilmesi altının da bakıra çevrilebileceğini gösterir. Bunu ancak gerçekten anlayışlı kimseler anlar. Her bir madene bir başka madenin yoğunluğu , biçimi ve maddesi verilebilir. Bu bilgi Gizli Kitaplarda Bizimledir." (29)

Simya ilmi konusu asırlardan beri insanın aklını kurcalamıştır. Hz. Bahauallah'ın sağlığında bu güncel bir konuydu ve birkaç inanır da bu olayın içindeydi. Hz. Bahauallah, onların şimdilik bunlarla uğraşmamalarını buyurdu. Fakat simyacıların rüyası olan adi madenlerin altına dönüştürülmesinin mümkün olduğunu teyid etti. Bunun gerçekleşeceğine de söz verdi ve bunun keşfinin beşerin olgunluk çağına erişmesinin bir işareti olacağını buyurdu. Bunun keşfinden sonra insanlar eğer Tanrı'nın Emrinin gölgesine girmezlerse dünyayı büyük bir felaketin beklediğini haber verdi. (30) Bugün, fizikçiler, özel nükleer proses ile birtakım elementleri diğer elementlere çevirebiliyorlar.

Hz. Bahauallah , Sirac Levhinde uzun uzun Mirza Yahya'nın yaptığı kötülükler üzerinde durur ve kendisini Yusuf'a benzetir. Kardeşlerinin ellerinden çektiklerini anlatır, onların tövbe edip Tanrı'ya yönelmelerini sevgiyle öğütler.

Kelâmının izharı ile ilgili olarak Hz. Bahauallah, Sirac'a, yoğun ve bol bol nazil olan Tanrı Kelâmını yazmağa kâtiplerin yetişemediklerini bildirir. Bu bakımdan bunların çoğu yazılmamıştır. (31) Eserlerinin büyük bir kısmı her ne kadar

Kendi emirleriyle Bağdat'ta * nehre atıldysalar da yüz bin ayetin Edirne'de nazil olduğunu teyit ederler. Bugüne kadar bunların hiç birisi kopya edilmemiş. Bu Levihleri derlemek için birkaç kişi izin istemiş ancak buna izin vermediğini Kendileri ifade eder. Bunları derlemek için ilerde Tanrı'nın yüce kimseleri halk edeceğini ve bunları en iyi şekilde derleyeceklerine dair söz vermiştir. Kelâmın nazil olmasının Tanrı Mazharının fonksiyonu olduğunu, yayılmasının da insanlara bırakıldığını ifade eder. Kur'an'ı örnek verir. Kur'an Hz. Muhammed'den sonra, İncil de Hz. İsa'dan sonra derlenmiştir.

Hız. Bahauallah'ın taraftarları bugün bu sözlerin yerine geldiğine tanık oluyorlar. Hız. Bahauallah'ın eserlerinin birkaç cildi bugüne kadar orijinal Farsça ve Arapça lisanlarında ve başka birkaç lisanında derlenmiştir. Bu işlem artık hız kazanmakta ve zamanla sayıları daha da artacak. Bunun dışında , Emrin yüce kuruluşu Umumi Adalet Evi,† ilk kuruluşundan bu yana Kutsal yazıları toplamayı kendine görev kılmıştır. Bu görev, öneminin büyüklüğünden ötürü Hız. Bahauallah'ın Zuhurunun açıklanmasında önemli rol oynamaktadır.

* Birinci cilde bakınız.

† Yüce Adalet Evi ilk defa 21 Nisan, 1963 de Hız. Bahauallah'ın Emrini açıklamasının yüzüncü yılında bütün dünya Milli Mahfilleri tarafından seçildi.

EMİR LAR

DÖKÜLEN YILDIZLAR

1866 yılının Kasım ayında Hz. Bahauallah Rıza Beyin evinde otururken, harikulade bir meteorik sağanak meydana geldi. Binlerce yıldız, atmosferde kayarken gökyüzüne ışık saçtılar. 1866 nın ' yıldız dökülmesi ' diye isimlendirilen bu olay, doğuda ve batıda milyonlarca insan tarafından izlendi ve pek çok kimse için bu olay dehşet vericiydi. *

İncil'e göre, † İsa'nın, Pederin ihtişamında gelmesinin işaretlerinden birisi de, yıldızların dökülmesiydi. Hz. Bahauallah, 'Kurdun Oğlu ' kitabındaki bir Levihte bunu şöyle anlatır:

***" Ey Vechimin nurlarına teveccüh eyleyen kimse !
Evham, yerin sakinlerini sardı ve onları Yakın Ufkuna
ve o Ufkun parlayışlarına , görünüşlerine ve ışıklarına
yönelmekten alıkoydu. Zan , onları Kayyumdan uzak
tuttu. Onlar, nefsanî arzularından mülhem olarak söz
söyler oldukları halde bunun hiç de farkında olmazlar.
Onlardan bazıları dediler : .. ‘ Yıldızlar düştü mü ? ’
Söyle: ' Evet, Kayyum Sır diyarında (Edirne'de) iken.
İbret alınız, ey göz sahipleri ', ' Bütün alâmetler kudret
elini azamet ve iktidar koynundan çıkardığımız zaman
zahir oldu.' “ (1)***

Gerçi, bu yıldızların dökülmesinin muhteşem görüntüsü geçmişte vaad olunanın kelime anlamıyla tezahürü idi, ama onun

* Kitabın arkasındaki ek 1'e bakınız.

† Mata incili 24:29'a bakınız.

gerçek önemi, İncil'in sözlerinin tefsir edildiği Hz. Bahauallah ve Hz. Abdülbaha'nın eserlerinde görülebilir. Yıldızların dökülmesindeki maksat, Hz. bahauallah'ın Zuhurunu inkâr eden din liderlerinin, insanlar üzerindeki etkisinin kaybolduğu anlamına geldiğini, Hz. Bahauallah bize açıklar. Hıristiyan papazlarına hitaben yazdığı bir Levihte Hz. Bahauallah şöyle buyuruyor:

“Ey papaz ehli' Sizler Benim bilgi semamın yıldızlarıdır. Benim arzum sizlerin yeryüzüne düşmeniz değil. Fakat Benim adaletim der: ' Oğul, (İsa) böyle emretti ' O'nun kusursuz, gerçeği söyleyen, güvenilir ağzından her ne çıktıysa o asla değiştirilemez.” (2)

Ve yine:

“Benim Emrimin hakikâtini gösteren ve Benim adıma Tanrı'yı anmak için deliller gösteren ilim semasının yıldızları döküldü. İhtişamım ile onlara geldiğim zaman Bana arka çevirdiler. Onlar gerçekten dökülenlerdendirler.” (3)

Yazılı tarih bize her Dinde liderlerin bulunmuş olduğunu gösterir. Bunlar, geçmiş Zuhurlarda Din işlerinin idaresinde başlıca rol oynadılar . Beşer camiası oluşumunda en etkin eleman oldular, ve camia içerisinde güçlü bir nüfuzları vardı. Hz. Bahauallah'ın Zuhuruna kadar hiç eksilmeyen büyük yetki sahibiydiler, Yüce Kaleminin bir kıvılcığı zamanın başından beri sahip oldukları kudretten onları sıyrıp attı. Bir Levhinde şöyle buyurur:

“İnsanlar arasında iki sınıftan güç kaldırıldı : Krallar ve Din adamları.” (4)

Bu ve benzer ifadeler Hz. Bahauallah'ın yaratıcı gücü, Dini

EMİRDE İMTAHANLAR

kurumların çöküşünü ve camia üzerinde artık anlamlı bir etkilerinin kalmadığının bilincine varan liderlerin düşüşünü harekete getirmiştir.*

Bu Zuhurda Hz. Bahauallah ruhban sınıfını kaldırmış, Dinin yönetimini ' Adalet Evleri † diye adlandırdığı kurumlara bırakmıştır.

İBAD SURESİ

İbad Suresi, (Kullar Suresi), Edirne'de, Seyyid Mehdi Dahaci adına, Arapça olarak nazil olmuştur. Hz. Bahauallah, daha önceki bir bölümde bahsi geçen Seyyid Mehdi'ye, İsmullah'ul Mehdi (Allah'ın İsmi, Kılavuzlanan kişi) adını verdi. O, Hz. Bahauallah'ın sağlığında Emir alanında tanınmış mübelliğlerdendi, fakat, İsmullah diye isimlendirilen Cemal Burujirdi gibi o da, mağrur ve hırslı biriydi ve sonunda, Hz. Bahauallah'ın ahdini bozarak Abdülbaha'ya karşı geldi.

Seyyid Mehdi, Yezd bölgesinde Dahac'dan gelmekteydi. Bağdat, Edirne ve Akka'da Hz. Bahauallah'ın huzuruna müşerref oldu ve O'nun sonsuz inayetlerine mazhar oldu. O da Cemal gibi, İran'ın her yerini gezdi ve inanırlar ona büyük saygı gösterdiler. Fakat, basiret sahibi kimseler onun riyakâr, bencil ve dünya nimetlerine derinden bağlı bir kimse olduğunu anladılar. Cemal Burujirdi'de olduğu gibi hakkındaki intibalarını yazan tanınmış kimselerden birisi de, Hacı Mirza Haydar Ali idi. Onun öyküleri incelendiği zaman, bu iki adamın ortak yönünün liderlik için doymak bilmeyen istekleri olduğu görülür. Seyyid Mehdi, her zaman, Bahai toplantılarına üstünlük havalarıyla girerdi.

* Daha fazla bilgi için ' The Promised Day is Come' kitabına bakınız.

†Hz. Bahauallah, Yüce Umumi Adalet Evi'nin dışında, her şehir ve kasabada, Mahalli Adalet Evlerinin kurulmasını emir buyurmuşlardır. Bugün, bu kurumlar, Mahalli Ruhani Mahfiller adı altında çalışmaktadırlar.

İnananların arkasından yürümesini görmeğe bayılırdı. Geceleri, ellerinde fenerlerle * ahbaplar önden yürürlerdi . Bu , o zamanlar harika bir manzara oluştururdu; çünkü , normalde bir kişiye bir hizmetkâr veya bir dostu elinde fenerle eşlik ederdi. Fakat onun durumunda bu hizmeti yapmak için ahbaplar birbirleriyle yarışarlardı, ve Mirza Haydar Ali bir akşam en azından on dört kişiden fazla insanın ellerinde fenerle toplantıya kadar ona eşlik ettiklerini gördüğünü söyler!

Bu gibi insanlar her zaman kaybederler. Hz. Bahauallah'ın Dini, bencil ve kendisini yücelten insanları hiçbir zaman barındırmaz. Onun simgesi hizmettir, istediği standart, saf niyet ve samimiyettir. O halde, Seyyid Mehdi ile, Cemal Burujirdi'nin imtihan yelleri esmeğe başladığında tepe taklak düştüğünü görmek şaşkıncı değildir. Her ikisi de, Hz. Abdülbaha'nın ahdini bozdular ve İran'da Emrin tartışılmaz liderleri olma hevesiyle, Mirza Muhammed Ali † ile el ele verdiler ve Tanrı Misakının Merkezine ‡ karşı geldiler. İran'da bu duyulduğu zaman, inanırlar onları kendi hallerine bıraktılar ve çok geçmeden izzetleri zillete dönüştü. Önceleri camia arasında oldukça velvele ve şamata yaptılar, pek çok kimsenin beynini bulandırdılar, fakat Misakın gücü onları aşağılık uçurumunun dibine itti ve Emri onların pisliğinden temizledi.

Hz. Bahauallah, sağlığında, Seyyid Mehdinin hatalarını ve günahlarını gizledi. Levihlerinde ona lütuflarını yağdırdı. Ona samimi, temiz yürekli olmasını ve dünya bağlarından azad olmasını öğütledi. Onun için nazil olan Levihler arasında bunu vurgulamadığı hiç bir Levih yok. Bağdat'tan İstanbul'a gitmek üzere ayrıldığı zaman , Hz. Bahauallah Seyyid Mehdi'ye, O'nun

* O zamanlarda aydınlatma sistemi olmadığı için halk geceleri fener taşarlardı. Önemli kişilerin hizmetçileri önden giderek feneri taşarlardı.

† cilt 1, sayfa 265'e bakınız.

‡ Abdülbaha

EMİRDE İMTAHANLAR

evine* taşınmasını ve eve göz kulak olmasını istedi.

Bu evde otururken, Seyyid Mehdi'nin imanının zayıflığını ve dünya mallarına bağlılığını ortaya koyan küçük bir olay oldu. Eve hırsız girmiş ve ona ait bazı eşyaları götürmüştü. Çalınan bu birkaç şey onu o kadar kederlendirmiş ki, Hz. Bahauallah'a şikayet etmiş. Buna cevap olarak, Hz. Bahauallah'tan bir Levihi nazil olmuş. Bu Levihte, Hz. Bahauallah onun dünyanın mallarına bağlanmamasını öğütler ve Allah'ın yolunda Hz. Bahauallah'ın tahammül gösterdiği eziyetlerle karşılaşılacak olursa, onun üzüntüsünün bir hiç olduğunu hatırlatır.

İbad Suresi, Hz. Bahauallah'ın Edirne'ye ilk gittiği zamanlar, Seyyid Mehdi'nin Bağdat'taki En Yüce Beyt'in bekçiliğini yaptığı sıralarda nazil oldu. Bu Levihte, onun basit bir hayat yaşaması, dünya kirlerinden kalbini temizlemesi, kendi nefesine ve bütün yaratılan şeylere bağlılığını koparması konusu üzerinde ısrarla durur. Hz. Bahauallah Kendi Varlığını yüceltir ve İzzetini pek çok gizlilik perdesinin arkasında gizlerken, yıllar boyunca Allah'ın Kelâmını bol bol İzhar ettiğini buyurur. Fakat, tayin olunan saat gelince, yüce Makamının perdesini açmış ve Cemalinin nurunun ancak en küçük zerresini bütün yaratılış üzerine saçmıştır. Bu akışın neticesi olarak, Meleketun tüm sakinleri †ve Tanrı'nın seçkin kimseleri huşu içinde kalmış ve hayretlere düşmüşlerdir.

Bu Levhin önemli bir kısmında Bağdat'tan Edirne'ye yolculuk sırasındaki olaylar anlatılır. Ayrıca, Hz. Bahauallah ile Irak'taki inananlar arasında bir haberleşme kanalı oluşturur, çünkü bu Levihte genelde inananlara ve özel olarak bir kaç kişiye hitap eder. Onlara davranışlarında istikamet, Kendisine karşı sevgilerinde sebat ve aralarında birlik sahibi olmalarını öğütler. Gerçi, Seyyid Mehdi'nin Bahai hayatı utançla sonuçlandı ve ruhen mahvoldu, fakat onun iman ve hizmet timsali, Hacı Seyyid Ali Ekber Dahaci adında bir yeğeni vardı. Hz. Bahauallah onu çok severdi. Bu

* Bağdat'taki bu ev ' En Büyük Ev ' diye bilinir cilt 1'e bakınız.

† Allah'ın Meleketunda kutsal ruhların bulunduğu yer.

inanırla ilgili olarak Hacı Muhammed Tahir Malmiri henüz yayınlanmamış 'Yezd Eyaletinin Emri Tarihi ' adlı kitabında şöyle der:

"Merhum Hacı Seyyid Ali Ekber Dahaci, ilk inananlardandı. Onun gibi mümtaz ve dindar bir insan az bulunurdu. İsmullah Seyyid Mehdi'nin yeğeni idi. Dış görünüşüyle çok yakışıklıydı. Tatlı ve ahenkli bir sesi vardı. Denilebilir ki Allah'ın Kelâmını makamla okuduğu zaman Ebha Melekutunun sakinleri bile onun sesiyle mest olurlardı. Onun kadar güzel münacat okuyanı hiç duymadım. Birkaç kez Cemal-i Mübareğin huzuruna müşerref oldu. O'nun sonsuz lütuf ve ihsanına mazhar oldu. O'nunla olan ilişkisi aşık ile maşuk gibiydi. Onun adına pek çok Levih nazil oldu. Bunların en tanınmış İhtirak Levhidir. * ... Hacı Seyyid Ali Ekber Hz. Bahauallah'ı son defa Arz-ı Akdes'de ziyaret ettikten sonra Tahran'da vefat etti. Ölümünden sonra, Hz. Bahauallah Hacı Seyyid Ali Ekber'e çok bağlı olduğunu ve isminin huzurunda anılmasını arzu ettiğini belirtti. Bundan böyle amcası Seyyid Mehdi İsmullah'ın Seyyid Ali Ekber olarak çağırılmasını buyurdular. " (5)

Seyyid Mehdi ve Cemal Burujirdi ile aynı durumda sayılabilecek başka biri de, Muhammed Cevad Kazvini'dir; gerçi bu üçüncü kişi, ilk ikisinin bilgisine sahip değildi. Hz. Bahauallah ona İsmullah'ul Cevad, (Verici Allah'ın adıyla) ismini verdi. O da Ahdi bozanlardan oldu ve Hz. Abdülbaha'nın şahsına karşı büyük eziyetlerde bulundu. Cevad genç bir delikanlıyken, Bağdat'ta Hz. Bahauallah'ın huzuruna müşerref oldu. 1867 yılında Nebil-i Azam ile birlikte Edirne'ye gitti ve Hz. Bahauallah ile birlikte Akka'ya

* Bu Levih aynı zamanda başlangıç cümlesi olan ' Kad - İhtiraka'l Muhlisun ' diye de bilinir.İngilizce konuşan ahabplarca, 'Ateş Levhi ' diye tanınır. Bir sonraki ciltte buna değineceğiz.

EMİRDE İMTAHANLAR

gitmesine izin verilenlerdendi.

Hız. Bahauallah'ın döneminde Cevad O'nun yakınlığına nail oldu. Bütün kusurlarına rağmen Hız. Bahauallah ona inayetlerini saçtı ve kusurlarını örttü. Hız. Bahauallah'ın suudundan sonra, Cevad ihtiras ve heveslerine kapılarak, Hız. Bahauallah'ın Ahdini bozan en büyük Nakız, Mirza Muhammed Ali ile birlik oldu. Hız. Abdülbaha'ya büyük acı ve keder verdi. Birçok yalan, dolan ve iftiralarla dolu zehirleyici yazılarıyla şiddetle Hız. Abdülbaha'ya saldırıda bulundu. Böylece, Hız. Bahauallah'ın merhametiyle yücelttiği mesleği trajedi ile sona erdi. Plan ve heveslerinin hayal kırıklığına uğraması uzun sürmedi. Cemal ve Seyyid Mehdi gibi, o da sönüp gitti.

ALTINLA İMTİHAN

Kazvin'li Cevad'ın düşmesinden bahsederken, olağanüstü Bahai hayatı olan abisi Hacı Muhammed Bakır'ın hikayesini aktarmak ilginç olacaktır.; o da gözden düşenlerdendi, fakat yaşamının sonuna doğru kendini kurtardı. Hacı Muhammed Bakır, Bağdat'ta Hız. Bahauallah ile müşerref oldu. Hız. Bahauallah'tan zenginlik istedi. Hız. Bahauallah onun yalvarılarını kabul etti ve Allah'ın onun istediğini yerine getireceğini söyledi. Kısa zamanda çok zengin oldu ama Allah'ın Emrini unuttu.

Mirza Haydar Ali'nin Edirne'de Hız. Bahauallah ile ilk görüşmesiyle ilgili notlarında, Hacı Muhammed Bakır için anlattığı şu öyküyü görürüz. Hız. Bahauallah'ın Huzuruna çıktığı zaman, kalbinde duyduğu heyecan , hayranlık ve hayreti kelimelerle anlatamayacağını açıkladıktan sonra, Hacı Mirza Haydar Ali şöyle yazar:

“Dünya Güneşinin * doğduğu ilk günler olduğu için, Hız. Bahauallah, gezdiğim Tahran, Kazvin, Zencan ve Tebriz'deki ahbabların durumları hakkında bir bilgi

* Hız. Bahauallah

vermemi istedi. Ahbabların imanlarını ve Emre olan sevgilerini sordu. Cevap vermedim.* Huzurundan ayrılmamıza izin verdikten sonra (Hacı Mirza Haydar Ali ve iki arkadaşı) kalmamız için hazırlanan yere gittik. Ahbabların durumunu anlatacağım birini kaldığımız yere gönderdi. Hacı Muhammed Bakır dahil, her biri için bildiklerimi anlattım. O zamanlar, Hacı Muhammed Bakır, tanınmış bir tüccar, ahbablar arasında imanında güvenilirlikte ve gayrette önde gelen , büyük bir bağlılık ve özveri ile Emre hizmet eden biriydi.

Haberci gitti. Birkaç dakika sonra , elinde Hacı için nazil olmuş yüce bir Levih ile döndü (Hz. Bahauallah adına) şöyle dedi: ' Bu zat Bağdat'ta Hz. Bahauallah'ın Huzuruna müşerref oldu. Orada Hz. Bahauallah'a bir mektup yazıp zenginlik ve refah için yalvardı. Cevap olarak bu yüce ve muhteşem Levih nazil olmuştu. Hz. Bahauallah onun arzusunu yerine getireceğini, refah ve zenginlik kapılarının her taraftan ona açılacağını yazdı. Fakat zenginliğin onu engellememesi ve Emre karşı lakayt kalmaması için onu uyardı.

Şimdi sen, Hz. Bahauallah'ın Huzuruna müşerref olmak için buradasın. İlerde korkunun bu adamı (Hacı Muhammed Bakır) Allah'ı ve O'nun Emrini inkâr edecek kadar sardığına tanık olacaksın. Çok geçmeden , büyük zarara uğrayacak. Bunun ardından, Hz. Bahauallah'a mektup yazarak pişmanlık duyacak. Tanrı onun zararlarını kâra çevirecek. İşinde gene çok başarılı olacak ve İstanbul ve Tebriz'in en ileri gelen taciri olarak yükselecek. Fakat bu sefer, evvelkinden daha da gururlu,

* Hz. Bahauallah'ın Huzurunda bulunan inanırların O'nun sorularına cevap vermemeleri olağan üstü değildi. Birincisi, öylesine o atmosfere girerlerdi ki tek kelime söylemeğe güçleri olmazdı. İkincisi, O'nun huzurunda cevap vermek saygısızlık sayılırdı.

EMİRDE İMTAHANLAR

vurdumduymaz ve yoksun olacak... O zaman tüm varlığını kaybedecek , ticaret yapamayacak, işlerini takip etmeğe gücü olmayacak. İşte o zaman pişman olup geri dönecek. Fakir bir hayat yaşamakla yetinecek. Hayatının geri kalanını Allah'ın Emrine hizmet etmekle geçirecek. Sonu iyi olacak ve Tanrı'nın teyidine mazhar olacak. Sonra bana dedi: ' Bütün bunları unutma çünkü bunlar yerine gelecek ve sen de buna tanık olacaksın. '

Hacının küçük kardeşinin tutuklanıp hapse atıldığı haberi geldiği zaman biz Edirne'deydik. Hacı Muhammed Bakır kardeşinin serbest bırakılması için bin tümen * ödemiş ve acele olarak Tebriz'den İstanbul'a doğru yola çıkmış. Gelir gelmez İran sefiri merhum Muşiru' Devleyi ziyarete gitmiş. O'nun huzurunda Emri inkâr etmiş. Hz. Bahauallah bunların imtihanların başlangıcı olduğunu ve İstanbul'dan geçenlerin onunla irtibat kurmamasını buyurdu.

Sonra, Edirne'den İstanbul'a geldim ve on dört ay İstanbul'da kaldım. Hacının çok miktarda pamuk aldığını duydum. Fiyatların birden düşmesi ile sadece her şeyini kaybetmekle kalmadı, alacaklılara da paralarını ödeyemedi.... Bunun üzerine Hz. Bahauallah'a yalvaran ve pişmanlık duyduğunu belirten bir mektup yazdı. Adına, kutsal ve takdis eden bir Levih nazil oldu. Bu Levihte, Hz. Bahauallah, onun çok büyük kâr yapacağı müjdesini verdi. Mısır'a gittiğim zaman pamuk fiyatlarının çok yükseldiğini ve Hacının zenginliğinin on kat arttığını duydum.” (6)

Hacı Muhammed Bakır, bu sefer çok zengin ve nüfuzlu oldu. İstanbul tüccarlarının önde gelenlerinden ve büyük bir ün kazandı. Fakat zenginliği gene Allah ile arasında bir engel oldu. Gene, Emirden uzaklaştı. Hz. Bahauallah ile ilişkisini tamamen

* O zamanlar bu çok büyük bir paraydı.

kesti. Birkaç yıl sonra, Hz. Bahauallah Hacı Abu'l Hasan Emin'in onunla temasa geçmesini ve nasıl olduğunu öğrenmesini istedi. Hacı Emin onu görmek üzere İstanbul'a gitti. Onu tamamen umursamaz, Hz. Bahauallah'ı ve Emri unutmuş olduğunu gördü. Dünya ve dünyanın cazibesine öylesine kapılmıştı ki bir ara konuşma esnasında bürosundaki kasayı göstererek Hacı Muhammed Bakır şöyle dedi: ' Benim Allah'ım işte şu kutunun içinde! '

Hacı Emin , * Hz. Bahauallah'a bunu söylediği zaman, O'nun çok üzüldüğünü gördü. Bir aşağı bir yukarı adımlarken birden durdu, elini uzattı, avucu açık, ' Biz bu elimizle ona zenginlik verdik. ' diye buyurdu. Sonra, ani bir hareketle geriye döndü, elini yumdu ve , 'Şimdi, aynı elle geri alırız.'

Çok geçmeden, Hacı Muhammed Bakır her şeyini kaybetti. Tekrar tövbe etti ve Hz. Bahauallah'a yazdı. Bu sefer onun için nazil olan Levihte Hz. Bahauallah , belki O'na döner ve sevgisinde sebat eder diye Tanrı'nın onun zenginliğini geri aldığını açıkça belirtti. Hacı Bakır'ın İstanbul'dan gitmesini ve Kutsal yazıları kopya etmesini emir buyurdu.

Bu olaydan sonra Hacı Muhammed Bakır yaşamının geri kalanını fakirlik içinde geçirdi. İmanı güçlendi ve zamanını Emre hizmet etmek için adadı. Bu olaydan sonra onunla karşılaşan Hacı Mirza Haydar Ali şöyle anlatır:

“ Tebriz’de Hacı Muhammed Bakır'a rastladım. Bana şöyle dedi, ‘ Hz. Bahauallah'dan Levih nazil olduktan sonra , sanki duvardaki çivilerin, odadaki perdelerin ve diğer her şeyin işitmek için kulakları vardı ve Hz. Bahauallah'ın emirlerini yerine getiriyorlardı. Kazanmış olduğum her şeyi kaybettim. İçinde oturduğum ev karımın ve üstümdeki elbiseleri ise bana çocuklarım dikti. ' “ (7)

* Bahauallah'ın Eminlerindendi. cilt III' de ayrıntılı olarak yazılacaktır.

EMİRDE İMTAHANLAR

Allah'ın kudretiyle Hz. Bahau'llah'dan zenginlik isteyen Sadece Hacı Muhammed Bakır değildi. Başkaları da vardı. Bazıları hayatta başarılı olduktan sonra tamamen Emirden uzak kaldılar. Maddi şeylere cezbolmak insanın tabiatında var. Fakat dünya serveti kendisini inhisarı altına alır ve ruhuna hakim olursa o zaman , Tanrı'nın lütfundan mahrum olur ve ruhen ölür. Zenginlik ve maddiyata bağlılık insan ruhu için en büyük imtihanlardandır. Hz. Bahau'llah *Saklı sözler* de şöyle buyuruyor:

***"Ey varlık Oğlu!
Kendini dünyaya verme; Biz altını ateşle ve insanları
altınla deneriz. " (8)***

Daha önce de belirttiğimiz * gibi, zenginlik, Allah ile kul arasında bir engel olmadığı sürece Hz. Bahau'llah zenginliğe karşı değildir. Aksine, zenginliği onun Emri tanınmasına ve sadakâtle hizmet etmesine engel olmamışsa o zenginlik makamını yüceltir. Tanrısal ve ruhani olmak için insanın fakir olması görüşü yanlıştır. Allah'a yakın olmanın ölçüsü dünya mallarına bağlı olmamaktır. Gerçi zenginlerin bu ulu mertebeye ermesi daha zordur, ama fakir bir insan da bu dünya bağlarından kendini kurtarmak için çok zaman kendi içinde pek çok savaşlar verir.

Hz. Abdülbaha bir Levhinde (9) beşer camiasında hem zenginlerin ve hem de fakirlerin bulunmasının yaradılış düzeninin temel ilkelerinden biri olduğunu açıklar.† Eğer herkes eşit olsaydı bu dünyanın dengesi bozulur ve insanlığın ilerlemesi dururdu.

Tabiat da Hz. Abdülbaha'nın açıklamasını teyid eder ve beşer cemiyetinde eşitliği sağlama arayışı içindeki ideolojilerin yanlı olduğunu ve pratik olmadığını gösterir. Bütün insanların eşit hak ve imtiyazlara sahip olması, Hz. Bahau'llah'ın temel öğretisidir.

* Birinci cilde bakınız.

† Bahai öğretileri beşer camiasının pek çok seviyelerden oluşmasını onaylamakla beraber, aşırı fakirlikle aşırı zenginliğin de ortadan kalkmasını savunması önemli bir noktadır.

Fakat, insanların yetenek, zeka, başarı açısından eşit olmadığı da bellidir. O halde, cemiyet kendi bünyesi içinde çeşitli fonksiyonlarla birbirine bağlı , her sınıf ve mevkideki kimseleri kabul etmelidir.

Hz. Abdülbaha, yukarda adı geçen Levihte , Allah'ın yolunda fakir düşülürse Allah'ın katında bunun çok değerli olduğunu belirtir. Allah'ın Emri uğruna zulüm gören ve varını yoğunu kaybedenleri örnek olarak gösterir. Fakirlikte sabırlı, zenginlikte bol verici olmalarını inananlara öğütleyen Hz. Bahauallah ve Hz. Abdülbaha'nın pek çok Levihleri var. Hz. Bahauallah **Saklı Sözler** de buyuruyor:

" Ey Cariyemin Oğlu !

Yoksulluğa üzülme, zenginliğe güvenme; zenginlik yoksulluğu ve yoksulluk zenginliği kovalar. Fakat, Tanrı özgesinden fakirlik büyük bir nimettir, onu değersiz görme; çünkü sonunda Tanrı'da zenginlik yüz gösterir. O zaman; ' sizler fakirlersiniz ' sözündeki sırrı öğrenip , ' Zengin ancak Tanrı'dır ' kutlu sözünün , gerçek tan gibi aşıkların gönül ufkundan doğduğunu ve istişna tahtına yerleştiğini görürsünüz. “ (10)

Hz. Abdülbaha, dostlarıyla yaptığı bir konuşma sırasında, sabırlı olan ve tahammül gösteren bir fakirin şükreden bir zenginden daha iyi olduğunu ifade eder. Fakat şükreden bir fakir, sabreden birinden daha çok övgüye değer. Hepsinden değerlisi, başkaları için harcayan zengindir.

İnsanın hayatta geçimini sağlamak için bir iş, ticaret veya zanaatla uğraşmak zorunluluğu Hz. Bahauallah'ın öğretilerindedir. **Saklı Sözler** de Hz. Bahauallah şöyle buyuruyor:

"Ey Kullarım !

Sizler Benim bahçemin ağaçlarısınız. Göz görmedik güzel ve nefis meyveler veriniz ki hem siz kendiniz istifade edesiniz, hem başkaları. Bunun için herkesin bir

EMİRDE İMTAHANLAR

iş gücle meşgul olması gerektir. Ey anlayış erleri ! Zengin olmanın yolu budur. Tanrı'nın bağışı sizi onunla zengin eder. Meyvesiz ağaç ateşe atılmaya layıktır."

"Ey Kullarım !

İnsanın en iyisi çalışıp kazanarak gerek kendi ve gerek Tanrı rızası için yakınlarının ihtiyacına harcayandır." (12)

Hayatını kazanan bir kimse için en önemli vasıf kanaâtkar olmak ve Tanrı'nın onun için emrettiğine boyun eğmektir. * '*Her iyiliğin kaynağı Tanrı'ya güvenmek, emirlerine uymak ve O'nun kutsal istek ve hoşnutluğundan mutluluk duymaktır.*' (13)

* Fakirlik ve zenginlik konusunu açığa çıkarmak çok önemlidir. Hz. Bahauallah, aşırı zenginlik ve aşırı fakirliğin ortadan kalkmasını savunur.

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

SEL

Derinlik ve bilgi zenginliği açısından Hz. Bahauallah'ın en önemli eserlerinden biri olan Selman Levhi * Edirne'de Şeyh Selman adına nazil oldu. Bu Levhin bir bölümüne daha önce de değinmiştik. † Birinci ciltte yaşam öyküsünü anlattığımız Şeyh Selman, ‡ Hz. Bahauallah'ın sadık kullarındandı ve hayatını O'nun için yolculuk etmeğe adadı. İnan'daki inanırlara, Hz. Bahauallah'ın yazılarını götürdü, onların mektuplarını ve haberlerini geri getirdi. Bu hizmeti öyle bir itina ile yaptı ki, Hz. Bahauallah'ın Levihlerinden hiç biri düşmanlarının eline geçmedi. Bir keresinde, İnan'ın bir Şehrinde yetkililer tarafından aranacağını anlayınca, Emri ve ilgili inanırları korumak için birkaç levhi yuttu.

Selman temiz kalpli ve çok sade bir insandı. Ahabplar her zaman onun arkadaşlığından zevk alırlardı. Fakat, bazı yüksek mevki sahibi inanırlar, onun basit ve açık sözlü oluŐundan utanırlar ve onunla görüŐmekten ekinirlerdi. Mirza Haydar Ali, Behcet'uŐ Şutur adlı kitabında bundan Şöyle bahseder :

"Bir süre Şiraz'da bulunduğum bir sırada, bu nl Selman ile birkaç kez görüŐtüm... Onunla konuŐmaktan

* Bahai World yıllığında, Hz. Şevki Efendi'nin hazırladığı 'Bahauallah's Best Known Works' adlı yazısında bu Levih, Levhi Selman I olarak tanımlanmıŐtır. Esas itibariyle Farsça olarak yazılmış olup bazı bölümleri Şevki Efendi tarafından İngilizceye evrilmiŐtir. Bunlar Bahauallah'ın Sesi Kitabının 21, 148 ve 154'nc bölümlerinde vardır.

† Bu kitabın 11inci bölümünde Sırac Levhine bakınız.

‡ Birinci cildin 107-111. sayfalarına bakınız.

büyük bir zevk duydum. Gerçekten, o, parlayan bir lâmba gibiydi. Dış görünüşü ile cahil ve basit biriydi fakat, içten, zor problemleri çözebilen, karmaşık soruları basit bir lisanla açıklayabilen hikmet ve ilmin özüyüdü. Selman kendi nefisini düşünmeyen, hiç bir şekilde egosu olmayan biriydi. İnsanlara dalkavukluk etmek veya kandırmak elinden gelmezdi. İşte bu yüzden temiz kalpli ahbablar gerçekten onu çok severdi. Fakat çok bilmiş, ukalâ ve sosyal geleneklere bağlı olanlar pek onunla konuşmazlardı. Ahbap topluluğunda onların prestijini bozmasından korkarlardı. Toplantılarda, önemli kimselere saygı göstermesini ve onlar hakkında kötü söz söylememesini Cemal-i Mübareğın Selman'a söylediğı doğru olup genel olarak bu herkesçe bilinmektedir . Selman şöyle cevap verdi: ' Bence, Kıdem Cemali'nin ve Hz. Abdülbaha'nın dışında hiç kimse büyük değildir. Büyük denen şey, Azametli kimseden başkası değildir. ' Bu söz, Hz. Bahauallah'ın pek hoşuna gitti.' (1)

Hz. Bahauallah Selman Levhinde , ona emin adımlar, soyutluk kanatları , Tanrı sevgisinin ateşiyile yanan bir yürekle ülkeyi baştan başa dolaşmasını buyurur. Öyle ki kötü kuvvetlerin onun görevini engellemeye gücü yetmesin.

Mirza Yahya'nın, alenen Hz. Bahauallah'a karşı ayaklandığđ sıralarda nazil olan bu Levih, Mirza Yahya'nın sadakâtsizliğini, hıyanetini, allahsızlığını ve Hz. Bahauallah'ı öldürme planları dahil, utanç verici etkinlikleriyle ilgili pek çok şeyi içerir. Dokunaklı bir lisanla Selman'a kalbini açar ve büyük bir şefkat, dikkat ve itina ile yetiştirdiğđ bu insanın kendisine verdiğđ acı ve sıkıntılarını, kalbinin ıstırabını anlatır. Mirza Yahya'nın gece gündüz devamlı Kendisini ziyaret ettiğini, huşu ile Huzurunda durduğunu ve büyük bir kudret ve azametle nazil olan Tanrı Kelamını dinlediğini hatırlar. Fakat, Emir gelişmeğe başlayınca, Mirza Yahya'nın ünü kendi başını döndürdü. Onun bütün varlığđ liderlik aşkıyla öylesine doldu ki Rabb'ını, terk etti ve O'na karşı geldi. Hz. Bahauallah bu Levihte,

SELMAN LEVHI

Şeyh Selman'a üzüntü ve kederle dolu olduğunu ve Kalem-i Alâ'nın insanlara Tanrı'nın ilmini ihsan etmekten ve bazı gizli şeyleri ifşa etmekten engellendiğini anlatır.

Selman Levhinin büyük bir bölümü, Mevlevinin * şiirlerinden birinin bir mısraı ile ilgili sorunun cevabıdır. Hz. Bahau'llah'ın derin açıklamalarını anlayabilmek için, İslam felsefesini ve mistik terimleri iyi bilmek lazımdır. Yoksa, Levhin bu bölümünü anlamak çok zordur. Dahası, Hz. Bahau'llah, mistiklerin ve geçmişteki hikmet sahibi kimselerin eserlerini pek açıklamak istemediğini belirtir. Çünkü, O'nun Zuhuru ile hakikât güneşinin doğduğunu ve ilim okyanuslarının kabardığını beyan eder. O halde, geçmişteki sözler ve öğretiler üzerinde durmaya gerek yoktur. Arifler ve ilim sahiplerinin bilginin kaynağı olarak O'na dönmeleri ve O'ndan feyz almaları gerekmektedir.

Hz. Bahau'llah, Tanrı kullarını ziyaret etmesi ve O'nun tarafından onlara öğüt vermesi için Selman'a çağrıda bulunur. O'nun Cemalini tanıyabilmeleri, yolunda yürüyebilmeleri ve ayetleri üzerinde tefekkür edebilmeleri ve Tanrı'nın dünyaları bir tek bu dünya ile sınırlı kalmış olsaydı Hz. Bab, Kendini düşmanlarının eline düşmeğe izin vermeyeceğini ve Kendi hayatını Allah'ın yoluna feda etmeyeceğini bilmeleri için insanların kalplerini arıtmaları gerektiğini söyler. Bir başka Levihte, (2) , Hz. Bahau'llah buyuruyor ki eğer bu fani dünyanın bir değeri olsaydı, Kendisi en yüce tahtlara otururdu ve tüm hazinelere sahip olurdu. Bu dünyanın yaratıcısının sevgisini ona vermemesi, bu dünyadan çok daha muhteşem dünyaların olduğunu bir kanıttır. İşte, ruh bedenden ayrıldıktan sonra bu dünyalara gider. †

Zuhurun etkisi ile bu dünyaya boş veren, sonsuz sadakâtle tamamen O'na dönen ve O'nun yolunda hayatını feda etmenin her şeyden daha kolay olduğunu düşünen bazı kimselerin, ayağa

* Mesnevi'nin yazarı, Celaleddin-i Rumi.

† Ölümünden sonraki yaşamı anlatan bir çok Levih vardır. Bunlardan bazıları gelecek ciltlerde karşınıza çıkacaktır.

kalkacakları konusunda Hz. Bahauallah Selman Levhinde vaadde bulunmaktadır. Buyururlar ki, Allah bu insanları Kendisi için seçmiş ve yüce alemlerde yaşayanlar onların huzuruna varmanın özlemini çekmektedirler.

Emir tarihi Hz. Bahauallah'ın Emrine büyük bir revnak katan bu gibi insanların hayat hikayelerini gururla anlatır. Bugün, Tanrı Emrinin ağacı esasen iki faktör sonucu büyümüş ve gelişmiştir. Birincisi, tıpkı güneş ışınları gibi, Hz. Bahauallah'ın Zuhuru hayat veren enerjisinden bir nebze vermiş; ötekisi ise, beslenmesi ve sulanması için şehitlerin gönüllü olarak hayatlarını feda etmiş olmalarıdır. Bu Levihte, Hz. Bahauallah, inanırlara yüce bir makam ihsan eder. Böyle bir makam, bu dünyadaki insanlara iğne deliği kadar küçük bir delikten gösterilecek olsa, sevinçlerinden ölürlür. Bu bakımdan, gerçek inanırın makamı bu dünyada gizli bırakılmıştır. Akka'da nazil olan bir başka Levihte Hz. Bahauallah buna benzer beyanlarda bulunmuşlardır.

" Ne mutlu o ruha ki insanların zan ve şüphelerinden münezze olarak bedenden ayrılır. Böyle bir ruh Rabb'in iradesine göre hareket edip en yüksek cennete girer... Böyle bir ruha arşın ve yerin Rabbi Allah'ın alemlerinde kendisine mukadder olan makam anlatılacak olsa , muhakkak o yaklaşılmaz, yüce, mukaddes ve nurlu makamın iştiyakiyle derhal tutuşup yanar ..." (3)

Hz. Bahauallah, Selman Levhinde, Kur'an'da, bugüne kadar dikkati çekmeyen bir sırrı açıklar. Şu meşhur ibareye değinir: Tanrı'dan başka Tanrı yoktur. Her Müslümanın imanına şahadet eden bu sözler islamiyetin temelidir.

Daha önce de yazdığımız gibi * Tanrı Sözü insan idrakinin dışında bir çok anlamlar taşır. Tanrı Kelâmının içinde, ancak O'nun Mazharının ve yol gösterdiği kimselerin anlayacağı manalar

* Birinci cildin 3. Bölümüne bakınız.

SELMAN LEVHİ

gizlidir. " La İlah-i illallah " (yoktur Tanrı'dan başka bir Tanrı) ibaresinin Arapça'sında olumlu olumsuzdan sonra gelmektedir. Bu ibare nazil olduğundan bu yana onun yaratıcı etkisi sonucu olarak, olumsuzluğu temsil eden Tanrı'nın Emrini bozanlar, geçmişte müminlere tahakküm etmişlerdir. Ahdi bozanların sadık Müslümanlara ve onların aşikâr üstünlüklerine yaptıkları eziyetler, Hz. Muhammed'in Kelâmının yerine gelmesidir. Tanrı, Kendi hikmetiyle riyakâr ve isyankârların, dürüst ve candan kişilere hükmetmelerini takdir buyurmuştur.

Bahailer, Hz. Muhammed'in yasal halefi ve O'nun Kelâmının açıklayıcısı İmam Ali'nin hakkını gasp edenlerin , Peygamberin sarih isteği hilafına hareket etmiş olduklarına inanırlar. Bu kimseler, Hz. Muhammed'in halefi ile ilgili emrini çiğnediler, İslamiyette bölücülüğün baş nedeni oldular, imamlarını öldürttüler ve onlara inananlara eziyet ettiler. Bunlar, inkâr harfleriydi. Hz. Muhammed'in devrinin sonuna kadar da inanan taraftarlarına hükmettiler. *

Her dinin kurucusunun ölümünden hemen sonra taraftarları arasında farklılıklar doğduğunu tarih kaydeder. Bu farklılıklar, zaman geçtikçe, daha da çok artan hizipleşmelere ve bölünmelere yol açtı. Fakat bu süreç yanlış anlaşılacak, geçmişteki büyük Dünya Dinlerinin Kurucularının Kendi taraftarlarını birleştirecek veya imansızların Tanrı Dinini yoldan çıkarmalarını durduracak çareleri bulmağa muktedir olmadıkları zehabını uyandırmamalıdır.

Dinlerin mezheplere bölünmesi, Kurucularının öğretilerinden dolayı değil, fakat, taraftarlarının olgun olmamasından ileri gelmektedir. Çocuklar dışarıda oynarken elbiselerini temiz kalmasından nasıl sorumlu tutulmazlarsa, beşer de geçmiş dinlerde, Tanrı'nın Emrini birliksizlik ve dirliksizlikten korumak için yeterince olgunluğa erişmemiştir.

Geçmiş dinlerin en yenisi olan İslamiyette bile, inanırların herhangi bir bölünme yaratmadan kesinlikle O'nun emrine itaat

* Bu olaylar ile ilgili detaylı bilgi için birinci cildin 128-9. Sayfalarına bakınız.

etmeği öneren, Hz. Bahauallah'ın getirdiği Ahd-i Misaka benzer bir Misakı, insanlar Hz. Muhammed'den alacak kadar olgun değillerdi . Aksine, yukarıda bahsettiğimiz Kur'an ibaresinden de anladığımız gibi, Hz. Muhammed ölümünden sonra onların aralarında birliğin devam etmeyeceğini biliyordu. Yazılı olarak değiştirilemez bir Ahd-i Misak bırakmış olsaydı bile o günün İslam halkı şartları yerine getirme olgunluk ve kabiliyetine sahip değillerdi. Bu, İslamiyetin veya aynı şekilde bölünen geçmiş diğer dinlerin bir zaafi olarak kabul edilmemelidir. Henüz olgunluk çağına ermemiş beşeriyetin görevini ihmal etmesi ve sorumsuz davranması çok tabii idi. Fakat, Tanrı'nın sabır ve adaleti ile geçmiş dinlerin taraftarları yarattıkları mezheplere rağmen ruhani gıdalarını aldılar.

Örneğin, İncil'de Petros'un liderliği tanınıyordu. Fakat anlaşmazlıklar çıktı ve Hz. İsa'nın taraftarları bölündü. Gene de , her mezhep, İsa'nın inayetlerinden bir miktar aldı. Hıristiyanlık ağacı birkaç dala ayrıldığı halde, tomurcuklandı. Hz. İsa'nın dönemi kapanıp İslamiyet gelinceye kadar, her biri yeşil kaldı, serpilip gelişti. Aynı şekilde, İslamiyetin iki büyük kolu da dinin bir parçası olarak kaldı. Hz. Peygamberin arzusunu yerine getirmeyenler bile, İslam ağacından kesilip atılmadılar; İslamiyetin devri Hz.Bab'ın gelişi ile son buluncaya kadar, ruhani gıdalarını ondan aldılar.

Hz. Bahauallah'ın devri yeni bir gün getirdi. Zuhurunun gücüyle beşere olgunluk takdir edildi ve Hz. Bahauallah ona sorumluluk yükledi. Taraftarlarıyla reddedilmez bir Misak kurdu. Ahd-i Misakın merkezi olarak da Hz. Abdülbaha'yı atadı ve inanırının O'na itaat etmesini emretti ve bu Zuhurda ayrılıklara ve bölünmelere yer olmadığını açıkladı Tanrı'nın Emri tektir ve bölünmez. Çocukluk ve ergenlik çağlarını geride bırakmış olan insanlık artık onun birliğini devam ettirmekte, dünya çapındaki yapısını kurmakta ve taze kurumlarını inanmayanlardan korumakta rol oynamaktadır.

Selman Levhinde, ' La İlah-i illallah ' ibaresine değinen Hz. Bahauallah var kelimesinin önündeki yok kelimesini kaldırdığını

SELMAN LEVHİ

yüce ve güçlü bir lisanla buyuruyor. İslam Peygamberinin, Dininin her şeyi kaplayan köşe taşı olarak kabul ettiği bu ibare Hz. Bahauallah'ın Emrinde ' O Tanrı'dır ' olumlu ibaresiyle sembolik olarak yer değiştirmiş bulunmaktadır. Anlamı şöyle: Tanrı'nın Emrini İzhar eden Kimse, yetki dizginini elinde tutar. Geçmişteki dinlerin aksine, hiç kimsenin bunu O'nun elinden almaya gücü yoktur. Hz. Bahauallah'ın Misakını bozan ve karşı gelenlerin Emrine bölücülük getirmeğe ve muhteşem hedefine ulaşmasını durdurmaya ve etkilemeğe asla güçleri yetmez.

Hız. Bahauallah'ın Kelâmının yaratıcı gücü ne çarpıcı ! Kaleminin bir hareketiyle asırlardan beri Dinler arasında ayrılık yaratan ve Tanrı'nın gerçek inanılarını inananmayanların hükmü altında tutan düzeni değiştirdi. Hz. Bahauallah'ın suudundan sonra Hz. Abdülbaha'ya karşı gelen kardeşi Mirza Muhammed Ali'den başkası değildi. Hz. Bahauallah'ın bu oğlu, babasının bıraktığı vasiyetnameye rağmen ve Emrin ileri gelen mübelliğlerinden bazılara ile birlikte, Hz. Bahauallah'ın, Hz. Abdülbaha'ya verdiği Yüce Makamı hiçe saymaya çalıştı. Sonunda, Hz. Bahauallah'ın Misakı, Mirza Muhammed Ali'yi aşağılık uçurumuna itti ve orada yok oldu. Aynı gücün etkisiyle, Hz. Şevki Efendi hayattayken Misakı bozanlar da aynı akıbete uğradılar.

Hız. Abdülbaha'ya karşı gelenlerin ve Misakı bozanların aptal veya mantıksız kimseler olmadığı noktası önemlidir. Tam tersine, çoğunluğu zeki ve yetenekli kimselerdi; bazıları yüksek bilgi sahibi ve camia içerisinde son derece saygın kimselerdi. Cemal Burucirdi, keskin zekaya sahip ileri gelen müctehitlerdendi. Dahaclı Seyyid Mehdi, alim ve güçlü bir konuşmacıydı. Onlar gibi , bir zamanlar Hz. Bahauallah'ın sadık taraftarlarından , Emre büyük hizmetleri dokunmuş birkaç kişi daha vardı, fakat sonunda egoları onları mahvetti. Misakı bozmak ölümcül bir ruhani hastalıktır. Geçmiş dinlerde de bu vardı, fakat daha önce de anlattığımız gibi, hizipleşme ve bölünmelerle sonuçlandı. Bu bulaşıcı bir hastalıktır ve eğer kontrol altına alınmazsa dini temelinden yok eder. İşte bu sebepten, Hz. Bahauallah ve Hz. Abdülbaha Nakızlarla ilişkide bulunmamaları için inanırları uyarılmışlardır. Dinler tarihinde

tamamen yeni olan bu çok önemli Emir sayesinde ki, başlangıçtan bu yana gururlu ve kibirli insanların ihanetine uğramış olan ve bencil taraftarların acımasız saldırısına uğrayan bu Emir, son derece ciddi krizlerden başarıyla sıyrılmış, vahdeti bozulmamış ve dayanışması daha da güçlenmiştir.

Yaşadığımız devrin karışıklığını ve cemiyetimizi rahatsız eden isyan ruhunu göz önüne alacak olursak, Hz. Bahauallah'ın Misakının gücü ve ' bu günün arkasından gece gelmeyecek, ' sözündeki yaratıcı etkisinin teminatı olmasaydı, Hz. Bahauallah'ın Dini, belki de yüzlerce mezhebe ayırdı.

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

MİRZA YA [] ZLEŞME

Hız. Bahauallah'ın Selman Levhinde ' Yokluk Harfleri ' diye bahsettiklerinin başında, kudret ve iktidar sillesinin vurduğu Mirza Yahya gelir.

Hız. Bahauallah, Rıza beyin evinde kaldığı bir yıl içinde ve ardından tekrar Emrullah'ın evine döndüğü zaman zarfında, Huzurundan tard etmiş olduğu Mirza Yahya'yı ve Seyyid Muhammedi hiç görmedi. Mirza Yahya, ailesiyle beraber artık başka bir evde kalıyordu. Seyyid Muhammed ise şehirde Müslümanların arasında yaşıyordu. Hız. Bahauallah, Emrullah'ın evinde üç ay kaldıktan sonra, aynı mahallede bulunan İzzet Ağanın evine taşındı. Edirne'den ayrılıncaya kadar da orada kaldı.

O eve taşındıktan hemen sonra, Mirza Yahya'nın feleğini şaşırtan bir olay oldu ve bu olay onu gerek Edirne'deki ilgili makamların ve gerekse kendini destekleyenlerin gözünden düşürdü. Bu olay, 1284 Cemazi'ul Evvel ayında meydana geldi. (1867 Eylül) Mirza Yahya'nın yaptığı kötülük ve iftiralara yıllarca tahammül eden Hız. Bahauallah'ın örnek sabrını , halkın önüne çıkmayışını gören ve sadakâtsiz kardeşiyle hiçbir zaman yüzleşmeyi düşünmediğini zanneden Seyyid Muhammed İsfahani, kendisine daha sağlam bir zemin hazırlamak için Mirza Yahya ile beraber Hız. Bahauallah ile yüzleşmeğe hazır olduklarını, ancak O'nun bu meydan okumaya cevap vermeyeceğinden emin olduğunu Edirne'deki birkaç İranlı Müslüman'a anlattı.

Mubahile diye bilinen bu çeşit yüzleşme İslamiyette vardır. Örneğin, Medine'de, Neyran'da Hıristiyan elçiler, Hız. Muhammed'e meydan okuma konusundan bahsederlerken, bu mubahile şeklinde bir yüzleşmeydi. Bu, gerçek ile yanlış arasında bir mücadele idi; iki taraf bir araya gelir, her biri diğeri için Allah yok etsin diye dua eder ve Allah'ın gazaba gelip inaçsız sillesini vurması isterdi. Bu koşullarda, Hakikât Gücünün kötülük güçlerini

yok etmesi beklenirdi.

Bu meseleyi sonuçlandırmak için aracı kişi, Hz. Bab hacca gittiği zaman ona eşlik eden ve daha sonra da Hz. Bahauallah ile birlikte İstanbul'a * gelen, Şirazlı kervancı Mir Muhammed Mukarri idi. Cahil olmasına rağmen, Mirza Muhammed idrak, hikmet ve cesaret sahibiydi. O bir Babi idi. Emirde ortaya çıkan farklılıklardan şaşkına döndüğünden , gerçeği araştırmak için Edirne'ye özellikle gitmişti. O şehirde Hz. Bahauallah'ın dostları ve Mirza Yahya'yı destekleyenler arasında serbestçe dolaşırdı.

Oraya vardıkdan az sonra, Seyyid Muhammed'in Hz. Bahauallah ile yüzleşme propagandalarını duydu. Mir Muhammed, Mirza Yahya'yı Hz. Bahauallah'la halkın önünde mubahile yapmaya teşvik etmesi için Seyyid Muhammed'i teşvik etti. Hz. Bahauallah'ı bu meydan okumaya bizzat davet edeceğine dair söz verdi. Hz. Şevki Efendi bu olayı şöyle anlatır:

" Mirza Yahya'nın iddialarına ve kendisini korkakça gizlemesine kızan Mir Muhammed adında Şirazlı bir Babi, gerçek ile yalan arasında açıkça bir ayırım yapılabilmesi maksadıyla, Mirza Yahya'yı Hz. Bahauallah ile karşılaşmaya razı etmesi için Seyyid Muhammed'i zorladı. Ünlü ağabeyinin bu karşılaşmayı asla kabul etmeyeceği gibi aptalca bir vehme kapılan Mirza Yahya, görüşme yeri olarak Selimiye camiini seçti. Hz. Bahauallah bunu duyunca, derhal adı geçen Mir Muhammed'i yanına alıp öğle sığağında şehrin uzak bir yerinde olan camiye gitmek üzere yaya olarak yola çıktı. Sokak ve çarşılardan geçerken, O'nu gören ve duyanları hayrete düşüren bir ses ve tavır ile ayetler okuyordu.

Bir Levhinde, Bizzat buyurduğu gibi, o unutulmaz günde ağzından çıkan bazı sözler şunlardı:

'Ey Muhammed! Ruh olan Zat, işte gerçekten evinden çıktı, Allah'ın seçkinlerinin ruhları ve O'nun habercilerinin hakikâtları , O'nunla birlikte gidiyor. İşte

* Kitabın 19. Bölümüne bakınız.

MİRZA YAHYA İLE YÜZLEŞME

bak, yücelik illeri sakinleri başımın üzerinde ve Peygamberlerin bütün şahadetleri avucumun içinde. Söyle: Dünyanın tüm uleması, tüm hikmet sahipleri, tüm padişah ve hükümdarları bir araya toplansalar, Ben, doğru söylüyorum, onların karşısına çıkar ve Sultan, Kadir ve Hikmetli Tanrının ayetlerini ilân ederdim. Ben kimseden korkmayanım, gökte ve yerde olan herkes Bana karşı kıyam etse de ... İşte bu bütün dünyaların görmesi için Allah'ın aklaştırdığı elim. İşte bu asam; eğer onu yere atsaydık; gerçekten tüm yaratılmış şeyleri yutardı.' * Hz. Bahau'llah'ın gelişini haber vermek için önden giden Mir Muhammed, az sonra geri dönerek, O'nun yetkisine meydan okuyan kişinin , beklenmeyen nedenlerden dolayı bu görüşmeyi bir iki gün sonraya bırakmak istediğini bildirdi. Hz. Bahau'llah evine döndüğünde, indirdiği bir Levihte olan biteni izah etti ve ertelenen toplantı için bir tarih tespit etti. Levhi Kendi mührü ile mühürleyerek Nebil'e verdi ve yeni müminlerden Molla Muhammed Tebrizi'ye teslim etmesini onun da sık sık dükkanına gelen Seyyid Muhammed'e iletmesini söyledi. Levhin tesliminden önce, Seyyid Muhammed'den, Mirza Yahya buluşma yerine gelmediği takdirde, iddialarının yalan olduğunu yazılı olarak kabul edeceğine dair mühürlü bir taahütname istemesine karar verildi. Seyyid Muhammed istenen taahütnameyi ertesi gün getireceğine dair söz verdi. Fakat Nebil, üç gün arka arkaya dükkanda beklediği halde, ne Seyyid Muhammed göründü, ne de istenen yazıyı gönderdi. Nebil, yirmi üç yıl sonra tarihinde bu olayı kaydederken, Hz. Bahau'llah'ın mağlup bir hasma karşı üstünlüğünün elle tutulur ve tekzip edilmez delili olan bu

* Mubahile Levhi'nin bir bölümünde Molla Sadık Horasani'ye hitap edilmiştir. Cilt I'e ve Memorials of The Faithful'a bak.

teslim edilmemiş Levhin, 'Gusnu Azam'ın (En Yüce Dal) kaleme aldığı ve Kıdem Cemali'nin mührüyle süslediği ilk günkü tazeliği ile hala kendi elinde olduğunu belirtmiştir. " (1)

Hz. Bahauallah Mir Muhammed ile beraber camiye gittikleri zaman, Mirza Ağa Can bir iş için şehre gittiğinden evde olmadığını anlatır. (2) Haberi duyar duymaz eve döndüğünü, yolda gelirken, caddenin iki yanında büyük bir kalabalık gördüğünü ve Hz. Bahauallah'ın Selimiye camiine gittiğini söylediklerini ifade eder. Mirza Ağa Can derhal camiye gitmiş. Orada Hz. Bahauallah'ı Azametli bir ses tonuyla seri bir şekilde Allah'ın Kelâmını söyler bulmuş. Hz. Bahauallah, Mir Muhammed ve onu takip eden Mirza Ağa Can'ın dışında dostlarından hiç birinin yanına gelmesine izin vermemiş. Camide bulunan halk, gördükleri karşısında hayrete düşmüşler. Hz. Bahauallah'ın sözleri o kadar güçlüymüş ki, bunları duyan bir İranlı şaşkına dönmüş, bütün vücudunu bir titreme almış ve gözlerinden yaşlar akıyormuş. Hz. Bahauallah bir ara Mir Muhammed'e, Yahya'nın Rabb'ı ile yüzleşmesi için bütün günahları ve suçlarıyla gelmesi için gidip onu çağırmasını emretmiş.(3)

Hz. Bahauallah güneş batıncaya kadar camide beklemiş. Mirza Yahya ile Seyyid Muhammed evlerinden çıkmamışlar ve camiye gitmemek için Mir Muhammed'e bir takım mazeretler göstermişler.

O sırada Edirne'de bulunan Hacı Mirza Haydar Ali, o günkü olayı kayda geçmiştir. Onun hatıralarının bir bölümünün tercümesi şöyle:

" Bu görüşme Cuma günü, Selimiye camiinde çok sayıda Müslüman cemaâtinin Cuma namazında toplanacağı zaman yapılacaktı. .. Şirazlı bir Babi olan Mir Muhammed Mukarri, Ezel'in Misakı bozmuş olduğunu tasavvur edemiyordu. Bu nedenle, Cemal-i Mübareğin kendisini aydınlatması için yalvardı. Hz. Bahauallah, eğer 306

MİRZA YAHYA İLE YÜZLEŞME

Ezel yüzleşmek için görüşme yerine gelirse, o zaman Ezel'in iddialarının doğru olduğunu kabul edeceğini söyledi. Mir Muhammed bu beyanı doğru ile yalanı ayırt etmek için bir ölçü olarak kabul etti ve bu görüşmeyi gerçekleştirmeye çalıştı.

Bu yüzleşmenin yapılacağı tarih ve haberi şehirdeki Müslümanlara, Hıristiyanlara ve Musevilere yayıldı. Hepsi, Musa'nın mucizelerini ve Firavun ile yüzleşmesinin hikâyesini duymuştu. Şimdi, Hz. Şeyh Efendi ile (Halk Hz. Bahau'llah'a olan saygılarından ötürü O'na böyle hitap ederlerdi.) O'nu inkâr eden Mirza Ali'nin yüzleşmelerini bekliyorlardı. (Tanınma korkusu ile Ezel kendisine bu ismi vermişti) Cuma günü sabahtan öğleye kadar bu dinlere bağlı insanlar Emrullah'ın evinden camiinin girişine kadar alanı doldurmuşlardı . O kadar çok kalabalık vardı ki kımıldamak mümkün değildi.

* İzzet Güneşi, Hz. Bahau'llah evinden çıktı... ve kalabalığın arasından geçerken halk O'na tarif edilmez bir saygı gösterdi, O'nu selamladılar, önünde eğildiler ve geçmesi için yol açtılar. Pek çoğu ayağına kapanıp öptüler. Haşmet ve Kadir-i Mutlak'ın Cemali karşılık olarak ellerini kaldırarak halkı selamladı (bu bir Osmanlı

* Hacı Mirza Haydar Ali'nin Hz. Bahau'llah'ı görmek için halkın sokakları doldurduğu ifadesinin Hz. Şevki Efendinin anlaşma yapılır yapılmaz Hz. Bahau'llah camiye doğru yola çıktı ifadesine ters düşüğü zannedilmemeli. Unutmayalım ki uzun bir zamandan beri Seyyid Muhammed bazı Müslümanlara Mirza Yahya'nın Mubahile için hazır olduğunu söyleyip duruyordu. Hz. Bahau'llah'ın bu propagandadan haberi vardı. Mirza Yahya, Selimiye camiini kararlaştırdığı zaman haber kısa zamanda etrafa yayıldı. Anlaşılan, bu yüzleşme için baş rolü oynayan Mir Muhammed, Hz. Bahau'llah'ın evine cuma günü gitti ve bu anlaşmadan O'nu haberdar etti; bunun üzerine Hz. Bahau'llah onunla beraber camiye doğru yola çıktı. (A.T.)

usulüydü) ve iyi dileklerde bulundu. Camiye gidinceye kadar bu böyle sürdü. Camiye vardığı zaman, vaaz vermekte olan hoca birden konuşmasını kesti ya da söyleyeceklerini unuttu. Hz. Bahauallah içeri girdi, oturdu ve hocaya vaazına devam etmesini buyurdu. Namaz ve vaaz bitti . Fakat Ezel görünmedi. Duyduğumuza göre sözde hasta olduğunu söylemiş ve mazeret beyan etmiş.

Osmanlı İmparatorluğunun her şehrinde Mesnevinin yazarı Mevlâna'nın * derviş taraftarları vardı . Her Cuma günü tekkelerinde efendilerinin etrafında dönerek ve ilâhiler okuyarak dini törenlerini yaparlardı. Tekkenin içerisindeki odalarda bazıları müzik aletleri çalar ve çok hoş melodiler söylerlerdi. Hz. Bahauallah camiden ayrılmak üzereyken buyurdular, ‘ Mevlevilere ziyaret borcumuz var. En iyisi tekkelerine gidelim. ‘ Gitmek için ayağa kalkarken, Edirne'nin Valisi ve diğer ekâbir ve ulema da Huzurunda bulunmaktan istifade ile O'na refakat ettiler. Vali, Şeyhülislam, ulema, ve diğer ileri gelen kimseler tevazu ve saygılarının bir işareti olarak Hz. Bahauallah'ın dört beş adım gerisinden yürüyor ve ağzından su gibi akan Tanrı kelâmını dinliyorlardı.† Bazen, Hz. Bahauallah, nezaket ve lütfundan ötürü durup, Vali ve diğer itibarlı kimselere önden yürümeleri için işaret ediyor, Fakat onlar bunu kabul etmiyorlardı. Böylece, Tanrı'dan doğan vakar ve İzzetle Hz. Bahauallah tekkeye vardı. Vardıkları zaman Mevlevi Şeyh ortada durmuş, dervişler de etrafında dönerek terennüm

* Celaleddin-i Rumi

†Önemli bir kimse yürürken ondan daha aşağı rütbedeki kimselerin onun önüne geçmesi veya yanında yürümesi saygısızlık sayılırdı. Ancak geceleri fener taşımak için önden giderlerdi. Ona olan saygılarını göstermek için daima birkaç adım arkasından yürürlerdi. İşte, şarklı inanırlar Hz. Bahauallah, Hz. Abdülbaha ve Hz. Şevki Efendi ile yürürlerken daima böyle hareket ederlerdi.

MİRZA YAHYA İLE YÜZLEŞME

ediyorlardı. Gözleri Hz. Bahauallah'a takılır takılmaz birden bire hepsi birden durdular, önünde eğilip saygılarını sundular ve tam bir sessizlik içinde kaldılar. Hz. Bahauallah oturdu ve kendisi ile beraber gelenlere de oturmalarını söyledi. Sonra, Şeyhin ayini tamamlamasına izin verdi.

Şeyh efendi * camiye girdiği zaman hocanın dilinin tutulduğu ve vaazı bitiremediği, Tekkeye gittiği zaman da dervişlerin ve şeyhlerin konuştukları kelimeleri unutup, ayini yarıda kestikleri haberi Edirne'nin her yerinde çalkalandı. Ertesi akşam, bazı inanırlar O'nun Huzuruna çıktılar ve bunların arasında ben de vardım... Hz. Bahauallah şöyle buyurdu : ' Kalabalık camiye girdiğimiz zaman hoca vaazının sözlerini unuttu. Tekkeye vardığımızda dervişler ansızın öyle bir şaşkınlık ve hayret içinde kaldılar ki sesleri kesildi ve sustular. Fakat insanlar hurafa içinde büyüdükleri için akılsızlık edip bu gibi olayları tabiat üstü işler gibi görür ve mucize † kabul ederler. '“ (4)

Daha sonra Hacı Mirza Haydar Ali, Hz. Bahauallah'ın bu sözlerinden ne kadar çok etkilendiğini anlatır. Bu sözlerde Tanrı'nın yoluyla insanların yolu arasındaki farkı büyük bir açıklıkla gördü. Tanınmış kimseler, Din büyükleri ve seçkin kişilerle yaptığı görüşmeleri anımsar. İstisnasız, hepsi, en küçük başarılarını ilân etmeğe , şan ve şereflerini yüceltecek her fırsatı kullanmağa hevesliydi. Fakat, Tanrı Mazharları ile bu öyle değildi. Bu olayda Hz. Bahauallah kendisine mucizeler atfeden insanların iddialarını reddederek, İzzetinin , insanların övgü ve davranışlarına bağlı olmadığını herkese göstermişti. O beşer dünyasının çok üstünde ve onun hakimiydi.

* Hz. Bahauallah

† Hz. Bahauallah, kelimesi kelimesine böyle söylememekle beraber O'nun sözlerini ifade etmektedir. (A.T.)

Mübahilenin ayrıntılı haberi ve Mirza Yahya'nın Hz. Bahauallah'ın Huzuruna gelmekten kaçınmış olduğu, Ağa Mirza Hadi Şirazi adlı biri tarafından İran'daki inanırlara bildirildi. Bu olayın tam bir hikâyesini yazdı ve Hz. Bahauallah'ın bu olayla ilgili yazdığı Levihleri ekledi. Onun bu yazısı, inanırlar arasında geniş çapta dağıtıldı. Hz. Bahauallah'ın 'Dalâletin kaynağı' diye damgaladığı kimseye karşı üstünlüğünü halkın nazarında pekiştiren bu olay , Hz. Bab taraftarlarının çoğunun gözünden perdeyi kaldırdı ve onların Hz. Bahauallah'ın Emrini kucaklamalarını sağladı. Hz. Şevki Efendiye göre Mirza Yahya'nın bu yükselme ve alçalmasının Aziz Paul tarafından aşağıdaki şekilde sarahaten verilmiş olması , İncil okuyanların ilgisini çekebilir

“Hiç bir suretle kimse sizi aldatmasın; çünkü önce bir düşünüş gelmedikçe Tanrı denilen veya tapılan her şeye karşı gelen ve kendini O'ndan üstün tutan; ve Allah'ın Mabedine Allah gibi yerleşip kendini Allah olarak gösteren, harabiyet oğlu olan günahkâr açığa çıkmadıkça o gün gelmeyecek...

Ve o zaman Rab İsa'nın ağzından çıkan ruh ile mahvedeceği ve gelişinin şaşaaası ile yok edeceği o habis açığa çıkacak.” (5)

Mirza Yahya'nın hazin düşüşünü Hz. Bahauallah tarafından misli görülmemiş Vahiilerin akışı izledi ve bu, hemen ardından Krallara ve Dünya Hükümdarlarına gönderdiği mesajların ilân edilmesiyle sonuçlandı.

Hz. Şevki Efendi vukufle kaleme alınmış yazılarında Hz. Bahauallah'ın Zuhurunun önemli hamlesini şu sözlerle tarif eder:

"En büyük Adaletin Pınarbaşı Olan'ın talebi ve kudretiyle, İsm-i Azam topluluğundan kovulmuş olan "En 310

MİRZA YAHYA İLE YÜZLEŞME

Büyük Put" * (Sanem-i Azam) mahçup, menfur ve perişan kaldı. Bu kirden temizlenmiş, bu müthiş berbat varlıktan kurtulmuş olan Tanrı'nın nevzad Emri artık ileri hamle yapabilir ve kendini kıvrandıran kargaşaya rağmen, yeni mücadelelere girmeye, daha yükseklere ulaşmağa ve daha büyük zaferler kazanmağa iktidarı olduğunu gösterebilirdi.

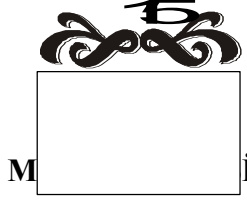
Gerçi, destekleyenleri arasında geçici olarak bir gedik açılmış, İzzetine gölge düşmüş ve tarihi ebediyen lekelenmişti. Fakat, adı silinmeyecek, ruhu bozulmayacak ve bu sözde hizipleşme, bünyesini bölmeyecekti. Yukarıda bahsi geçen Hz. Bab'ın Misakı'nın bozulmaz gerçeği, tartışılmaz kehanetleri ve çeşitli uyarıları, bütünlüğünün teminatı, bozulmazlığının ispatı ve nüfuzunun güveni olarak o Emre bekçilik ediyordu.

Hüzünlerle yıpranan, canına kastetme girişiminin etkilerinin hala acısını çeken, yakında belki yeniden sürüleceğini bilen, ama Emrine indirilen darbeden ve onu kuşatan tehlikelerden yılmayan Hz. Bahauallah, daha bu şiddetli imtihanı arkada bırakmadan önce, emsalsiz bir kudretle, Kendine tevdi edilmiş olan Elçiliği Doğuda ve Batıda en yüksek dünyasal yönetim makamlarını elde tutanlara ilâna kıyam etti. Bu ilân vasıtasıyla Zuhurunun güneşi en yüksek noktastan ihtişamla parlayacak ve Emrin ilâhi kudretinin bereketini zahir edecekti.

Başlayan bu olağan üstü faaliyet döneminin yankılanmaları, Hz. Bahauallah'ın Elçiliğinin ilk yıllarından daha parlak oldu. O günleri yaşayan biri şöyle anlatır: ' İlâhi ayetler, gece gündüz demeden, yazmaya yetişemeyecek sayıda, yağmur gibi iniyordu. Mirza Ağa Can kendisine dikte edildiği şekilde yazar, En Büyük Dal, (Gusnu Azam) ise, devamlı olarak suretlerini çıkarırdı. Kaybedecek bir an bile yoktu ' Nebil de buna şahadet

* Mirza Yahya

eder: ' Birkaç kâtip gece gündüz çalıştıkları halde, işe yetişemiyorlardı. Aralarında bulunan Mirza Bakır Şirazi tek başına günde en az iki bin ayeti temize çekiyordu. Böyle altı yedi ay çalıştı. Her ay, birkaç cilt dolusu yazıyı temize çekip İran'a gönderiyordu. Güzel yazısı ile yazılmış yirmi cilt kadar yazıyı arkasından hatıra olarak Mirza Ağa Can'a bıraktı.' Hz. Bahauallah, nazil ettiği bu ayetler hakkında buyurmuştur: ' **İlahi İna yet bulutlarından yağanlar öyleydi ki, bir saat içinde bin ayete eşit yazı nazil olmuştur.'** ' **Bu günde, ihsan olunan inayetin büyüklüğü ile, eğer bunları yazmaya yetişebilecek bir Vahiy kâtibi bulunsaydı, tek bir gün ve gece içinde Semavat-ı İlâhiye'den Farsça Beyan'a eşit miktarda Vahiy inerd.** ' Bir başka vesile ile şöyle buyurmuştur: ' **Tanrıya yemin olsun! Bugüne kadar Peygamberlere vahyedilmiş olanlara eşit miktarda bu günlerde inmiştir.** ' Yazılarının bolluğu hakkında der ki: ' **Bu şehirde (Edirne) şimdiye kadar nazil olanları kâtipler temize çekmekten aciz kalıyorlar. Bunun için, büyük kısmı temize çekilmemiştir.** ' " (6)

Mirza Yahya'nın itibardan düşmesinin hemen arkasından, Hz. Bahau'llah'ın eşi görülmedik şekilde Vahiyyelerinin sel gibi akışı, Müluk Suresi (Krallar suresi) ile zirveye ulaştı. Hz. Bahau'llah'ın bu son derece önemli Levhi, özellikle Dünya Krallarına kolektif bir şekilde hitap eder. Arapça olarak nazil olan bu Levhi, Yazarının iddialarını ve Makamını sarih terimlerle güç ve kudret lisanıyla ilân eder. * Samimi ve tarafsız bir gözlemci için sadece açılış paragrafı bile, Tanrı'nın yeryüzündeki Temsilcisinin yetki ve haşmetinin portresini çizmeğe yeter ve Dünya Krallarına varlıklarından vazgeçip Emrine yapışmaları için çağırıda bulunur :

" Ey arzın kralları! Kızıl tepeden kutsal toprağa fıskıran bu Yüce , bu meyveli ağaçtan seslenen Tanrı Sesine kulak ver : ' Yüceler Yücesi, güçlüler Güçlüsü ve hikmetliler Hikmetlisi Tanrı'dan başka Tanrı yoktur.' ... Ey Krallar, Tanrı'dan korkun ve bu En Yüce İnanayetten kendinizi mahrum etmeyin. Sizde olanları bir yana atın, Yüce, Ulu Tanrı'nın ipine yapışın. Kalplerinizi Tanrı'ya çevirin ve nefsinize galebe çalın ve yok olmuş kimselerden olmayın. " (1)

Hz. Bahau'llah Makamını yavaş yavaş ve kademe kademe açtı.

* Emrin Velisi Şevki Efendi, bu Levhin bazı kısımlarını İngilizceye çevirmiştir. Bunları 'Bahau'llah'ın Sesi ' Kitabının 65, 66, 113, 114, 116, 118' inci kısımlarında ve The Promised Day is Come kitabında bulabilirsiniz.

Emrini 1863'de Rızvan Bahçesinde açıkladı. * Tanrı Gününün geldiğini ilân etmesinin başlangıç merhalesi olarak kabul edilen o tarihi günde sadece birkaç kişiye Makamının Üstün İzzetini anlattı. İstanbul'a gideceği gün O'na son saygılarını sunmak için toplanan Babilerden pek çoğu bu beyandan habersizdiler ve aylar sonra öğrendiler. Mirza Asadullah Kaşani sözlü tarihinde bundan bahseder. Bu zat, Hz. Bahauallah'ı Bağdat'ta korumayı kendisine görev edinen ve Hz. Bahauallah'ın bütün tembihlerine ve kısa boyuna rağmen abasının altında bir hançer taşır ve halk arasında O'nun arkasından dolaşan sadık bir hizmetkârdı. Hz. Bahauallah'ın Bağdat'tan ayrılışını ve geride kalan inanırların durumlarını şöyle anlatır:

"Her ne kadar Hz. Bahauallah Kendisi ahablara arkasından gitmemelerini emretmişse de gözümden uzaklaşmasını istemediğim için üç saat arkasından koştum.

Hz. Bahauallah beni gördü ve atından inerek beni bekledi. Sevgi ve şefkat dolu o güzel sesiyle Bağdat'a dönmemi ve ahablarla birlikte tembellik etmeden, gayretle işimize devam etmemizi buyurdu

' Kederlenme, Sevdiğim dostlarımı Bağdat'ta bırakıyorum. Onlara mutlaka sıhhat ve afiyetimizin müjdelerini göndereceğim. Tanrı için yaptığınız hizmetlerde sebat edin. O her istediğini yapar. Sizlere izin verildiği derecede sükûnet içinde yaşayın '†

Onların karanlıkta kaybolmalarını yüreklerimiz ezik izledik, çünkü düşmanları güçlü ve zalimdi. Onları nereye götürdüklerini bilmiyorduk. Bilinmeyen bir hedefe ! Acı acı göz yaşları dökerek yüzümüzü Bağdat'a çevirdik ve O'nun Emirleri doğrultusunda yaşamaya karar verdik.

* Birinci cildin 16. Bölümüne bakınız.

† Hz. Bahauallah aynen bu kelimeleri kullanmamakla beraber, bu anlamda söylemişlerdir.

MÜLUK SURESİ

O zaman, o büyük olaydan, yani, Kendisini açıklamasından haberdar edilmemiştik. Sevdiğimiz, saydığımız Bahauallah'ımızın, << Tanrı'nın İzhâr edeceği >> beklenen Zat olduğunu bilmiyorduk. Fakat, gene de içimizde kabaran acı ve kederimizi büyük ve gizemli bir feyizle kaplayan ve o tarif edilmez coşkuyu hissettik. " (2)

Mirza Asadullah, bir ahbabın bir süre sonra Edirne'den bir Levih getirdiğini ve Bağdat'taki inanırların bu Levihten Hz. Bahauallah'ın sağlığının iyi olduğunu, Rızvan Bahçesindeki beyanını ve Edirne'de Emrini alenen açıkladığını öğrendiklerini anlatır.

Hz. Bahauallah'ın Makamını açıklamasının ikinci basamağı, Edirne'de nazil olan sayısız Levihlerle ve ileri gelen mübelliğler tarafından Babi camiasının fertlerine ilân etmesi idi.

Şimdi de son basamak o günlerde büyük kudret sahibi Krallar ve tebalarının beyinlerine hükmeden Din adamları vasıtasıyla bu Azametli açıklamayı bütün dünyaya duyurmaktı.

Asırlar önce, Hz. Muhammed komşu ülkelerin Hükümdarlarına elçiler göndererek misyonunu onlara bildirmiş ve getirdiği Dini kucaklamaları için onları davet etmişti. İslam tarihçilerinin kayıtlarına göre Hz. Muhammed'in çağrıda buldukları, İran Şahı, Habeşistan'ın Negus'u, Bizans imparatoru, Şam valisi ve Yemen imamıydı.*

Kayyum-ul Esmada, Krallar topluluğuna ve oğullarına hitap eden ve Mesajını Dünya Milletlerine ulaştırmaları için davet eden Hz. Bab Kendi zamanında sadece iki Krala Levih gönderdi. İran'ın Şahı Muhammed Şaha ve Osmanlı Padişahı Abdül Mecid'e.

Görevi, beşer ırkını tek evrensel bir Dinde birleştirmek olan Tanrı'nın Yüce Mazharı Hz. Bahauallah, Dünya Krallarına kolektif olarak sur'unu çaldı, Mesajını ilân etti, Emrini kucaklamaları için

* Bu Kralların isimleri sırasıyla şöyle: Husrev Perviz, Adcami Abcur, Heraklius, Makavkis, el Haris İbn Ebi Şimr ve Havza ibn Ali idi.

onları davet etti, öğütlerini tutmalarını ve öğütlerine uymayacak olurlarsa olacaklardan onları uyardı.

Müluk Suresi ve onu takip eden Kralların şahıslarına yazdığı Levihlerin incelenmesi, Hz. Bahauallah'ın boyun eğmez ruhunun, cesaretinin, Zuhurunun bünyesinde mevcut Hakikâti açıklamasındaki ödün vermez tavrının hayret verici yönlerini gün ışığına çıkarır. Yüzyıl önce, Dünya Hükümdarlarına , özellikle İran'ın Nasreddin Şahı ve Osmanlıların Sultanı Abdülaziz gibi despotlarına hitap eden bir kimse, diplomasi sanatında öyle usta olmalı ve kelimelerini öyle seçmeliydi ki sanki onlar kapısında hakir bir kul gibi görünsün. Kralların debdebe ve haşmetleri öylesine korkutucu idi ki cesur ve yürekli bir kimse bile onlara yaklaşımdan çekinir ve ağız açamazdı, hele düşünceleri o Krallarinkine uygun değılse. Bundan yüz yıl önce aklı başında hiç bir kimse, yetkiyle ve emredercesine çınlayan bir sesle Hükümdarlara hitap etmeye teşebbüs edemezdi, kaldı ki despot Hükümdarın elinde tutsak olan bir kimse böyle bir cesarete bulunsun.

Tanrı'nın yeryüzündeki Elçisinden başka kim, Hz. Bahauallah'ın Akka'da *Akdes kitabı* nda hitap ettiği gibi Krallara böyle bir güç ve yetki ile hitap edebilir ?

" Ey padişahlar maşeri ! Padişahlar Padişahu geldi. Padişahlık müheymin ve kayyum olan Tanrı'nındır. Allah'tan başkasına tapmayınız ve aydın bir yürekle yüzlerinizi bütün İsimlerin Sultanı olan Mevlanızın yüzüne çeviriniz. Bilirseniz, bu Emir bütün elinizdekinin denk gelmeyeceğı bir Emirdir...

Ey Bu Cihanın Padişahları ! Sizler kullarsınız. Padişahlar Padişahu en şaşaalı şevket ve ihtişam ile teşrif etti ve işte sizleri müheymin ve kayyum olan Nefsine çağırıyor. Gururunuz Zuhurun Maşırıkına yakın gelmekten sizleri alıkoymasın. Veya dünya sizlerle Göklerin Yaradıcısı arasında bir perde olmasın. Kalkınız, tek bir kelimesiyle sizleri yaratıp, olmuş ve

MÜLUK SURESİ

olacak her şey arasında kendi kudretine bir timsal itihaz eyleyen Alemlerin Maksuduna hizmet ediniz." (3)

MÜLUK SURESİNİN BAZI ÖNEMLİ NOKTALARI

Kralların sorumlulukları :

Hz. Bahauallah Müluk Suresinde Hz. Bab'ın Mesajına kulak asmadıkları için onları kınar. Onlara şöyle seslenir:

*" Ey kul ! * onlara Ali'nin (Bab) hikâyesini anlat. Onlara Hakikât ile geldiğini, Haşmetli ve Değerli kitabını getirdiği, elinde Tanrı'nın delil ve bürhanları, kutsal ve kutsayan alâmetlerle geldiği zamanı anlat. Siz Ey Krallar! Tanrı'nın Günlerinde Tanrı'yı anmaktan ve ihtişamlı semanın ufkundan doğup parlayan ışıklarıyla yönlendirilmekten yoksun kaldınız. O'nun Emrini tetkik etmek sizler için güneşin aydınlattığı her şeyden daha iyiydi, eğer bileydiniz. İran'ın hocaları - o zalimleri - O'nun aleyhinde hüküm verinceye ve haksızca O'nu katledinceye kadar lakayt kaldınız. O'nun ruhu Tanrı'ya yükseldi. Allah'a yakın olan cennet sakinleri ve melekleri bu zulüm karşısında gözyaşı döktüler. Dikkat edin siz de daha önce olduğu gibi kaygısız olmayın. Yaratıcınız olan Tanrı'ya dönün ve düşüncesizlerden olmayın..."* (4)

Bu sözler Hz. Bahauallah'ın, çoğu Hz. Bab'ın mesajından haberdar gözükmeyen Krallardan, O'nun iddialarını araştırmalarını ve Emrini kucaklamalarını beklediği hakkında bize yeni bir iç görüş vermektedir. Çoğunun O'nun gelişinden habersiz olabileceği veya iddialarına aşına olamayacağı düşüncesine katılmamaktadır.

* Hz.Bahauallah

Aksine, cehaletlerinden ötürü onlara çıkışmakta ve O'nun sözlerinden haberleri olsun veya olmasın Tanrı'nın ayetlerini onlara açıklamaktadır. Onları Emrine davet ederken, okuyucularının anlayışına uysun diye üslûp ve ifade tarzını değiştirmemiştir. Şöyle yazar: 'Ali'nin onlara hakikât ile geldiği zamanı... onlara anlat ey kul...' Ali'nin kim olduğunu Kralların bilmiş olmaları gerekirdi. Tanrı sözünü tutmak , O'nu anlamak ve O'nunla kendisini eğitmek insanoğlunun görevidir. Madem ki Hz. Bahauallah'ın müritleri bunu başardılar, kökenleri ve bilgileri ne olursa olsun bütün insanlar - ki bu Kralları da içine alır - bu devir için Tanrı'nın Kelâmını içeren Hz. Bahauallah'ın sözlerini anlamaya muktedirlerdir.

Hız. Bahauallah, Kendisinin Zuhurunu tanımadıkları için de onları kınar, ve şu sözlerle azarlar;

“ Cemalim perdenin arkasından sıyrılıp çıktı, yerde ve gökte bulunan her şeyin üzerine ışıklarını saçtı; Gerçi siz onun için yaratıldınız ama O'na dönmediniz Ey Krallar Ehli. O halde Benim sözlerime uyun ve kalbinizle O'na kulak verin, arka dönenlerden olmayın.” (5)

Hız. Bahauallah başka bir yerde, gerek Kendisi ve gerekse taraftarlarına eziyet eden düşmanlarını Kralların engellemediği başaramadığını hatırlatarak onları azarlar:

“ Ey Hükümdarlar! Yirmi yıl oluyor ki her gün yeni bir belânın acı şerbetini tatmaktayız. Bizden önce gelenlerin hiç biri Bizim katlandığımızı katlanmamıştır. Nolaydı görüp anlayaydınız. Aleyhimize kalkanlar Bizi öldürdüler, kanımızı döktüler, malımızı yağma ettiler, şerefimizi lekelediler. Siz başımıza gelen belâların çoğuna vakıf olduğunuz halde ses çıkarmadınız, mütecevizin elini durdurmadınız. Adalet fikrinizin bütün insanlık nazarında tamamiyle sabit olması için zalimin zulmüne mani olmak ve tebalarınıza adilâne
318

MÜLUK SURESİ

muamelede bulunmak ödevinde değil misiniz?

Allah halkın idare dizginini elinize, adalette hüküm sürüp biçarelerin hukukunu korumak ve haksızlık yapanları cezalandırmak şartıyla, teslim etmiştir. Tanrı'nın Kitabında size tayin ettiği ödevi ihmal ederseniz isimleriniz O'nun katında haksızlar arasında söylenir. Hatanız cidden fahiş olacaktır. Kendi kuruntularınıza uyup Yüceler Yücesi, Güçlüler Güçlüsü, Yanaşılmaz ve Mücbir olan Tanrı'nun Emirlerini arkanıza mı atıyorsunuz ? Sizdekileri atınız ve Tanrı'nın size tutunuz dediğine sarılız. O'nun inayetini isteyiniz; O'nun inayetini isteyen O'nun doğru yolunda yürür " (6)

Ve gene :

" Zalimin zulmüne mani olmaz ve mazlumun hakkını korumazsanız insanlar arasında övünmeğe ne hakkınız olur ? Haklı olarak övünebileceğiniz ne var ? Yiyip içtiğiniz mi ? Hazinelerinizi doldurduğunuz servet mi ? Yoksa bezendiğiniz ziynetlerin türlülüğü ve değerliliği mi ? Hakiki şeref ve iftihar bu gibi fani şeylere tasarruftan ibaret olsaydı üzerinde yürüdüğünüz şu toprağın size kurulması gerekirdi; çünkü bu şeyleri Hakk'ın izniyle size veren odur. Malik olduğunuz her şey Tanrı'nın takdirine göre hep onun bağındadır. Siz bu serveti Tanrı'nın bir inyeti eseri olarak onun sinesinde çıkarıyorsunuz. İmdi halinizi bir temaşa ediniz, övündüğünüz şeye bakınız. Nolaydı görür göz ve anlar kalbiniz olaydı.

Hayır! Bütün yaratıklar ülkesini Avucunda tutan Zata yemin olsun ki : sizin hakiki ve ebedi izzetiniz ancak Tanrı emirlerine sımsıkı yapışmakta, yasalarını can ve gönülden tutmakta, o yasaların tatbiksiz kalmamasına dikkat etmekte ve şaşmadan doğru yola gidedurmaktadır. " (7)

Krallara genel öğütler :

Müluk Suresinin bazı önemli yönleri, Hz. Bahauallah'ın Krallara öğütleridir. Her tacı olanın sahip olması gereken sıfatları onlara özetler. Öğütlerinin bazıları şöyle :

" Ey Dünyanın Padişahları! Tanrı korkusunu bir yana atmayınız; Tanrı'nın koyduğu sınırları aşmaktan sakınınız. Kitabında verdiği emirleri tutunuz ; o emirlerin çizgisinden dışarı çıkmayınız. Uyanık olunuz, kimseye zerre kadar olsun haksızlık etmeyiniz. Adalet yoluna gidiniz, adalet yolu doğru yoldur.

Aranızdaki ihtilafları çözüp silahları azaltınız ki masraflarınızın yükü hafiflesin ve içiniz rahat etsin. Sizi birbirinizden ayıran nifak hastalığını tedavi ediniz; o zaman şehirlerinizin ve ülkelerinizin güvenliğini sağlayacak küçük bir kuvvet müstesna olmak üzere, artık büyük silahlı kuvvetler bulundurmamak ihtiyacında olmadığınızı göreceksiniz. Tanrı'dan korkunuz, itidal haddini aşıp mütecavizlerden olmayınız.

Her sene masraflarınızı bir kat daha arttırmakta olduğunuzu ve bunun yükünü tebalarınıza yüklemekte bulunduğunuzu öğrendik. Cidden söylüyorum: bu onların götüremeyeceği kadar ağır bir yük ve büyük bir zulümdür. İnsanlar arasında adalet timsali olunuz. İnsaf ile düşünürseniz size ve makamınıza yaraşan bu olduğunu görürsünüz.

Size baş vurup gölgenize giren her hangi bir kimseye haksız muamele yapmaktan çekininiz. Tanrı korkusu ile yürüyün; takva üzere yaşayınız. Şevketinize, ordularınıza, hazinelerinize dayanmayınız. Sizi yaratmış olan Tanrı'ya tevekkül edip O'na güveniniz; bütün işlerinizde O'nun yardımını dileyiniz. O dilediğine yerin ve göklerin askerleriyle yardım eder.

MÜLUK SURESİ

Biliniz ki fakirler aranızda Tanrı emanetidir. Emanete hıyanet etmeyiniz, onlara haksız muamele yapmayınız, hainler yolunda yürümemeğe dikkat ediniz. Adalet terazisinin kurulup herkese hakkının verildiği ve zengin olsun fakir olsun bütün insanların eylemlerinin tartıldığı günde emanetin hesabı sizden muhakkak sorulacaktır. " (8)

İnkâr etmenin sonuçları :

Hz. Bahauallah Dünya Hükümdarlarına yol gösterdikten sonra şiddetli bir uyarı yayınladı:

“Bu Levihte açık ve eşsiz bir ifade ile size verdiğimiz öğütlere kulak asmayacak olursanız, Tanrının ceza kılıçları her yönden üzerinize çekilecek ve hakkınızda O'nun adaletli hükmü verilecektir. O gün O'na karşı durmaya kudret bulamayacaksınız , kendi aczinizi göreceksiniz. Kendinize ve elinizin altındakilere acıyınız. " (9)

Hz. Bahauallah'ın Krallara çağrıları ve davetleri sağır kulaklara söylendi. Neticede, beşeriyet devamlı savaşın ve her yerde bozulan düzenin korkunç sıkıntılarını yaşadı. Dünya öyle bir kaos ve kargaşa içine düştü ki gerek politik ve gerekse dinsel olsun, hiç bir liderin onu kaderinden ve düşüşünden kurtaracak gücü yok. Hz. Bahauallah'ın daha önce ima ettiği beşer üzerine çöken bu sıkıntılar ve felâketler gün be gün artmakta ve ilerleyen zamanla eski nizamın parçalanma işlemi hız kazanmakta.

Beşeriyetin kötü hali vahim olmakla beraber, genelde insanlığın liderlerinin ve akıllı kişilerin, sıkıntılarını ve dünyadaki çelişki ve düzensizliğin sebebini keşfetmemiş olmaları çok daha vahim. Sadece Hz. Bahauallah'ın Makamını tanıyan, O'nun Emrini kabul edenler bu felaketlerin Hz. Bahauallah'ın çağrısının, genelde insanlar ve özellikle Dünya Kralları ve liderleri tarafından,

reddedilmesinin doğrudan sonucu olduğunu biliyorlar. Onlar kesinlikle inanıyorlar ki Tanrı Emrinin gölgesi altına girmeden ve girinceye kadar insanlık için bugün sığınacak yer yok.

Hz. Bahaullah çağrısını reddetmenin sonuçlarından insanları sadece Müluk Suresinde değil, fakat daha sonra nazil olan sayısız Levihlerde de uyardı. Tanrı'ya arka çeviren ve Yüce Mazharını inkâr eden, inanmayan beşeri etkileyecek belâ ve imtihanları açıkça anlattı. Hz. Bahaullah'ın yazılarından alınan bu parça bencillik ve umursamazlığa dalmış dünyayı bekleyen manzarayı anlatmaktadır :

" Dünyayı ve halkının mahvolacağı zaman gelmiş bulunmaktadır. ", " En büyük ihtilalin görüneceği saat yaklaşmakta ", " Vaad edilen gün geldi. O günkü azap verici imtihanların başınızın üstünden ve ayaklarınızın altından kabarcacağı zaman geldi " , "Ellerinizin yaptığınızın tadına bakın " , " Yakında O'nun kötek darbeleri sizi dövecek ve cehennem tozu gibi örtecek."

" Vaad edilen saat gelince birdenbire beşerin azalarını sarsan o şey görünecek. ", "Onun (medeniyet) alevleri şehirleri yutacak. O zaman Azamet Dili haykırarak, Saltanat Tanrı'nındır, O dur Güçlü ve Övülen." (10)

Hz. Bahaullah'ın buyurdıkları gibi, bugün ve çok yakın bir gelecek, felâketlerle dolu ve karanlık ise de uzak geleceğin insanların bugün hayal edemeyeceği kadar muhteşem olacağına dair bizi temin etmiştir.

Buyuruyorlar :

" Bir zaman sonra yeryüzünün tüm hükümetleri değişecek. Zulüm dünyayı saracak. Umumi ihtilalden sonra görünmeyen alemlerin ufkundan Adalet Güneşi doğacak." (11)

ve yine :

MÜLÜK SURESİ

" Bugün bütün dünya doğum sancıları içerisinde. En güzel meyvelerini vereceği gün yaklaşıyor. Bu meyvelerden en ulu ağaçlar, en güzel çiçekler ve en semavi takdisler fişkıracak. " (12)

Mülük Suresinde Kralları Mesajından haberdar ettikten ve eğer kulak asmazlarsa bunun çok kötü sonuçları hakkında onları uyardıktan sonra Azamet Dili* Hz. Bahauallah'a şu sözlerle sesleniyor:

" Ey kul ! Sana indirdiklerimizi halka bildir ve onları uyar. Kimseden korkup çekinme, sarsılma. Tanrı'nın Kendi Emrini yükseltip yerde ve gökte bulunanların nazarında yücelteceği gün yaklaşmaktadır. Daima Rabbına güven, gözlerini O'na dik, O'nun doğruluğunu inkâr edenlerden yüz çevir. Efendin Tanrı, senin için yeter bir yardımcı olsun. Sana yönelecek hiç bir hükümdar bulunmasa da Biz dünyada senin zaferini sağlayıp Emrimizi yükseltmeğe ant içmişizdir. " (13)

Hıristiyanlara :

Hıristiyan Kralları bekleyen, meydan okuyan çağrı Mülük Suresinde:

"Ey Hıristiyan alemleri hükümdarları! Tanrı ruhu İsa'nın ' Ben gidiyorum ve yine geleceğim, ' dediğini işitmediniz mi ? Öyle ise gök bulutları içerisinde tekrar gelince cemaliyle müşerref ve likası ile müftehir olmak için neden O'na yaklaşmadınız ? Başka bir yerde de : ' Hakikât Ruhunu gelince sizi bütün hakikâtlere irşad

* Tanrı'nın Sesi Hz. Bahauallah'a sesleniyor.

edecektir.' buyurmuştur. Bununla beraber, O hakikâti getirince O'na yönelmekten kaçınarak kuruntu ve eğlencelerinize devam ettiniz. O'nu karşılamaya gelmediğiniz gibi Tanrı ayetlerini ağzından işitip, güçlü, nurlu ve Hikmetli Olan'ın türlü hikmetlerinden feyiz almak için O'nun mülâkatına da rağbet göstermediniz. Bu taksiriniz sebebiyle Tanrı Nefesinin üzerinize esmesine mani oldunuz, canlarınızı O'nun hoş kokularından mahrum bıraktınız. Hava ve heves vadisinde dolaşa duruyorsunuz. Siz ve malik olduğunuz her şey fani olacaktır. Elbette Tanrı'ya dönecek ve bütün yaratıkları bir araya toplayacak Olan'ın önünde bütün ettiklerinizin hesabını vereceksiniz..." (14)

Osmanlı Padişahına :

Müluk Suresinde tek başına hitap edilen tek Hükümdar, Sultan Abdülaziz'dir. Onun fermanıyla Hz. Bahauallah (en uzak hapisane) diye adlandırdığı Edirne'ye ve oradan da (en büyük hapisane) dediği Akka'ya sürgün edildi. Hitabının büyük bir kısmı İngilizceye çevrilmiştir. * Açılış paragrafı başlı başına Hz. Bahauallah'ın Azametini sergiler. İlâhi yetki ile söylenen sözleri Padişahın bir kuldân başka bir şey olmadığını gösterir.

"Dinle ey Sultan, (Sultan Abdülaziz) daima Doğruyu Söyleyen'in sözünü dinle. Tanrı'nın sana Kendi keremiyle verdiği nimetlerin en küçük bir kısmında bile gözü olmayan ve şaşmadan Doğru Yola giden Kimsenin sözüne kulak ver. Seni belki iyiler zümresine katılırsın diye Rabbin Tanrı'ya çağırın ve seni hakiki saadete kılavuzlayan Odur." (15)

Padişah işlerini güven duyulmayan, Tanrı'dan korkmaz

* Bahauallah'ın Sesi kitabı, 114. Bölüme bakınız.

MÜLUK SURESİ

Vezirlerine bıraktığı için, Hz. Bahauallah ona sitem eder. Padişahın sarayında mevcut bozuklukla , istibdat rejimi birleşince, Hz. Bahauallah ve taraftarlarının dayanılmaz ıstıraplarına sebep oldu. Sadrazam Ali Paşa ve Dış İşleri Veziri Fuat Paşa, diğer adamlarıyla birlikte o ülkede istibdat ve zulmün kaynağı olmuşlardı. Tevekkeli değil, beşer için yargıcı ve yol gösterici Hz. Bahauallah, Hitabının büyük bir bölümünü Padişaha ayırmıştır. Ona şöyle ihtar etmektedir:

"Ey Sultan! ihtiraslarının esiri olup ellerine teslim edileni arkalarına atan ve emanete hıyanette bulunan Vezirleri sakın çevrene toplama. Tanrı sana karşı iyi davranmış olduğu gibi sen de başkalarına karşı iyi davran; halkın menfaatlerini bu gibi Vezirlerin eline bırakma. Tanrı korkusunu yabana atma, takva üzere yaşa. Çevrene ancak kendilerinden diyanet ve insaf kokusu aldığıın Vezirleri topla. Bunlarla istişare edip ileri sürülen fikir ve mütalaalardan sence en iyi olanı seç ve cömert davrananlardan ol...

Sakın idare dizginini başka ellere bırakma, itimadına layık olmayan Vezirlere güvenme, gaflet içerisinde yaşayanlardan olma. Yürekleri senden ayrı olanlardan çekin, onlara güvenme, işlerini ve dindaşlarının işlerini onlara emanet etme. Sakın kurtların Tanrı sürüsüne çoban olmalarına meydan verme, Tanrı sevgililerinin mukadderatını şerirlerin eline teslim etme. Tanrı buyruklarını bozanlardan samimi iman ve vefa umma. Kötülük ve fesatlıklarından emin olmak ister isen bu gibileri yanından uzaklaştırıp kendini sıkı korumaya al. Onları bırak, nurlular nurlusu ve iyiler iyisi Rabbin Tanrı'ya bak." (16)

Hz. Bahauallah bu levihte Padişaha Hitabında son derece düşündürücü bir ifadede bulunur. Şöyle der:

"Şunu iyi bilesin ki: Tanrı'ya inanmayanın özü ve sözü doğru olamaz. Hakikât, şüphe götürmez hakikât budur. Tanrı'ya hıyanet eden kendi Padişahına da hıyanet eder. Böyle bir kimseyi hiç kimse kötülükten alıkoymaz, hiç bir şey onu doğru dürüst yürümeğe meylettirmez." (17)

Bu ifadeyi takdir etmek için Tanrı'ya inanmayan bir çok insanın normal koşullarda doğru ve dürüst olabileceğini hatırlayalım. Fakat insanın dürüstlük ve doğruluğunun gerçek ölçüsü dürtü anında ki davranışıdır. Şiddetli imtihanlar ve felaketler başına geldiği zaman, onu doğru tutan tek şey Tanrı'ya olan inancıdır. Eğer Tanrı'ya inancı yoksa bu dürtüyü frenleyen hiç bir engel yoktur.

Hız. Bahauallah büyük bir merhamet ve şefkatle öğütlerini sunmaya devam eder. Öğütlerinden alınan bu bir kaç bölüm Hz. Bahauallah'ın şefkat ve otoritesini bol bol sergiler.

"Sözümü dinleyip öğütlerimi tutacak olursan Tanrı seni el yetişmez ve dokunmaz derecede yüksek bir makama çıkarır. Ey Sultan! Tanrı buyruklarına candan sarıl, zalimlerin gittikleri yola gitme. İdare dizginini eline al ve sımsıkı tut. Kamu işlerini bizzat kendin incele. Hiç bir şey gözünden kaçmasın; bütün iyilikler bundadır..."

Güvenin hazinelerine olmasın. Bütün güvenin Rabbin Allah'ın fazlına olsun. Her işinde O'na tevekkül et, O'nun iradesine boyun eğ. Yardımcın O olsun. Kendini O'nun hazineleriyle zenginleştirmeğe çalış, çünkü yerin ve göklerin bütün hazineleri O'ndadır Dilediğine verir, dilediğinden alır. Malik ve Mahmud O'dur. Herkes O'nun kapısında fakir, herkes Saltanatın belirtisi karşısında aciz, herkes O'nun lütf ve keremine muhtaç..."

İtidal haddini aşma, hizmetinde bulunanlara adaletle

MÜLUK SURESİ

muamele eyle. Onlara ihtiyaçları nispetinde ver; ihşanını servet biriktirip süslenmelerine, evlerini donatıp faydasız şeyler elde etmelerine ve bu suretle müsrifler sırasına girmelerine imkan verecek derecede geniş tutma. Onlara şaşmaz bir adalet dairesinde öyle muamele et ki ne bir kimse ihtiyaç içerisinde kıvransın ve ne lüks denecek bir hayat yaşasın. Adaletin kendisi budur.

Faziletsiz alçakların faziletli yükseklere idare edip tahakküm göstermelerine meydan verme, değerlilerin değersizler elinde kalmasına izin verme; çünkü Biz şehre (İstanbul) geldiğimizde gözümüze çarpan bu idi; Biz buna şahidiz. Filvaki, şehirliler arasında debdebeli bir hayat süren bir takım aşırı zenginler ve bunların yanı başında zaruret ve sefalet içerisinde sürünen bir halk kitlesi gördük. Bu Senin saltanatına yakışmaz, şanına yakışmaz...

Tanrı'nın şaşmaz terazisini gözlerinin önüne koy ve O'nun Huzurunda duruyormuşsun gibi amellerini her gün ve her lahzada O Terazide tart. Tanrı heybetiyle kimsenin ayakta durmaya mecal bulamayacağı ve gafillerin titreyeceği Günde sorguya çekilmezden önce kendini sorguya çek.

Her hükümdara güneş gibi cömert olmak yaraşır. Güneşin inayetleri kendi zatında bulunmayıp ancak Güçlü ve Kudretli Tanrı'nın takdir buyurduğu lütufları saçarak bütün varlıkları büyütür ve her şeye hakkını verir. Sen de öyle ol. Hükümdar, Bilici ve Takdir Buyurucu Yüce Vartığın İzin ve İradesi ile, kendi feyizlerini her toprağa yağdıran bulut gibi olmalıdır. Sen de öyle ol...

Sen yeryüzünde Tanrı'nın gölgesisin. Böyle yüce ve ihtişamlı bir makama yaraşır şekilde hareket etmeğe çalış. Sana indirdiğimiz ve öğrettiğimiz şeylere uymamazlık edersen, o büyük ve paha biçilmez şerefe

nakise getirmiş olursun. O halde dönüp candan Tanrı'ya yapış, gönlünü dünyadan ve dünyanın boş şeylerinden arıt, herhangi yabancı bir sevginin orada yer almasına müsaade etme...

Ey Padişah! sana tevcih ettiğimiz sözleri dikkatle dinle. Zalimi zulmünden men et, dindarların arasındaki haksızlık işleyenleri bertaraf ettle. " (18)

Padişahın Vezirlerine :

Hz. Bahaullah, Müluk Suresinde Padişahın Vezirlerine de hitap eder ve davranışlarından dolayı onları şöyle kınar :

" Söyle : Ey Devletin Vezirleri ! Size yaraşan şey, Tanrı buyruklarını tutup kendi kanun ve nizamlarınızı bırakmak ve bu suretle doğru yola kılavuzlanmaktır. Bileydiniz, bu sizin için malik olduğunuz her şeyden hayırlıdır. Tanrı'nın buyruğu hilafına hareket ederseniz bütün amelleriniz batıl olur. Bu boş ve fani hayatta işlerinizin neticelerini yakında göreceksiniz ve cezasını çekeceksiniz. Hakikât, şüphesiz hakikât budur...

Söyle : Ne! Kendi uydurduklarınıza yapışıp Tanrı'nın hükümlerini bir yana mı atıyorsunuz ? Böyle yapmakla kendinize ve başkalarına haksızlık etmiş oluyorsunuz. N'olaydı bunun böyle olduğunu görüp anlayabileydiniz ! Söyle : Eğer usul ve kaideleriniz adalete dayanıyorsa, o halde niçin fasit meyillerinize uygun gelenlere sarılıp arzularınıza uygun düşmeyenleri reddediyorsunuz ? Bu takdirde hangi hakla insanlar arasında adaleti icra etmek iddiasında bulunuyorsunuz ? Usul ve kaideleriniz, sizin emrinizle yanınıza gelmiş bir Kimseyi reddedip O'na her gün bir eza ve cefada bulunmanızı mı emrediyor ? O size bir an itaatsizlikte bulundu mu ? Bütün Irak ahalisi ve her basiret sahibi şu sözlerimin doğruluğuna şahadet eder . " (19)

MÜLUK SURESİ

Hz. Bahauallah, görevinin amacının, Vezirlerin hazinelerine ve dünya mallarına el koymak olmadığı konusunda onları temin eder. Tanrı'dan başka her şeyden uzak olduğunu teyit eder ve dünyanın bütün hazinelerinin Kendisinin ve sevdiklerinin gözünde bir avuç topraktan başka bir şey olmadığını, çünkü Tanrı emrinin güzelliklerinin dışında her şeyin yok olacağını buyurur. Vezirleri gelecekleri konusunda uyarır:

" Biliniz ki dünya ve dünya nimet ve ziyneti fanidir. Alemin Sultanı, zayıfların Yardımcısı, Nurlular Nurlusu ve Güçlüler Güçlüsü olan Tanrı'nın melekutundan başka hiç bir şeyde beka yoktur. Ömrünüzün günleri sona erecek, meşgul olduğunuz ve övündüğünüz her şey fena bulacak, meleklerden bir zümre sizi, bütün yaratıkların yüreğini hoplatacak ve her zalimin tüylerini ürpertecek bir noktaya çağıracaktır. Siz bu batıl hayatınızda işlediğiniz şeylerden dolayı sorguya çekileceksiniz, amellerinizin cezasını göreceksiniz. O gün size muhakkak gelecek, o saati kimse geciktiremeyecektir. Doğruyu Söyleyenin ve herşeyi Bilenin dili buna şahadet etmiştir. " (20)

İstanbul Halkına :

Hz. Bahauallah İstanbul halkına da yol gösterir ve öğüt verir. Tanrı'dan korkmalarını, O'nun çağrısına kulak vermelerini, kendilerini gururdan arıtmalarını ve bu dünya bağlarından kopmalarını öğütler . Öğütlerinin bazıları şöyle:

" Ey şehrin (İstanbul) halkı! Allahtan korkunuz, insanlar arasında nifak tohumu ekmeyiniz. İblisin yollarında yürümeyiniz. Hayatınızın şu kalan birkaç gününde biricik Gerçek Tanrı'nın yollarında yürüyünüz. Sizden öncekilerin günleri geçtiği gibi sizin

de günleriniz geçecektir. Atalarınız toprağa döndüğü gibi siz de toprağa döneceksiniz...

Bu Kulun Allah rızası için size verdiği öğütlere kulak veriniz. O'nun sizden beklediği bir mükafat yoktur. O, Hakk'a mütevekkil, O'nun iradesine mutidir.

Ey Kavim! Günlerinizin çoğu gitti, azı kaldı. Sonunuz hızla yaklaşıyor. Kendi aklınızla düşünüp sınırsız sarıldığınız şeyleri bir yana atınız da artık Allah'ın Hükümlerine yapışınız. Böyle yaparsanız belki Tanrı'nın sizin için istediği şeye erer, Doğru Yolun yolcularından olursunuz...

O'nun sizinle olan Misakını unutmayınız, O'nun Cemalinden perdelenmeyiniz. Tanrı'nın Huzurunda böbürlenip sevdiklerini hor görmeyiniz. Tanrı'ya ve ayetlerine inanıp yürekleriyle Tanrı'nın birliğine tanıklık eden, dilleriyle O'nun tekliğini ilân edip O'ndan izinsiz ağız açmayan müminlerin önünde boyun eğip saygı gösteriniz. Daldığınız uykudan belki uyanırsınız diye size bu haklı öğütleri veriyor ve sakındırıyoruz.

Yüklenmek istemediğiniz yükü başkalarına yüklemeyiniz, kendiniz için istemediğiniz şeyi başkalarına istemeyiniz. Tutmak isterseniz, işte Benim size en iyi öğüdüm. " (21)

İstanbul halkına hitap ederken Hz. Bahauallah Kendi mevkiini onlara açıklar :

" Benim Tanrı'dan başka kimseden korkmadığımı biliniz. Ben yalnız O'na güvenirim, yalnız O'na sarılırım. Benim için istediğinden başka bir şey istemem. Bilerseniz, bu gerçekten Benim gönlümün isteğidir. Ben ruhumu ve cismimi alemlerin Rabbi olan Tanrı'nın yoluna koydum. Tanrı'yı tanımuş olan Tanrı'dan özgesini tanımaz ve Tanrı'dan korkan , bütün dünyanın orduları bir araya da gelse Tanrı'dan özge hiç bir

MÜLUK SURESİ

kimseden korkmaz. O'nun fermanı olmadıkça ağız açmam ve her gücün üstünde olan Gücüne bel bağlayarak O'nun doğru yolundan başka bir yola gitmem. O doğruların muhakkak ödülünü verecektir...

Günlerimizi hatırlayıp belalarımızın hikayesini anlatacak, hiç bir delil ve beyyineye müstenit olmaksızın Bize karşı haksız muamele de bulunmuş olanlardan hakkımızın ihkakını isteyecek bir milleti Tanrı'nun ayaklandıracağı gün yaklaşmaktadır. " (22)

Çoğunluğu Sünni olan İstanbul halkına Hz. Bahau'llah'ın öğütleri arasında imam Hüseyin'in Yüce Makamı ve Sıfatlarını parlak sözlerle övmesi, fedakârlığını tarif etmesi ve Kendisinin de aynı şekilde canını Allah'ın yoluna feda etmek için dua etmesi ilginç bir noktadır.

Din adamlarına ve filozoflara :

İstanbul'un Dini liderleri O'nun Huzuruna gelmemeleri ve Emrini araştırmada aksilik ve ihmalleri yüzünden Müluk Suresinde itham edilirler. Hz. Bahau'llah onları " isimlere" taptıkları ve liderlik peşinde koştukları için azarlar. Kendisini Rab'ları olarak tanımak istemedikleri için kederlenir ve onları ruhen ölü sayar.

Hz. Bahau'llah, İstanbul'un ' bilginlerine' ve 'Dünya Filozoflarına' hitap eder. Hikmet ve Bilginin özünün Tanrı korkusu ve O'nun Mazharlarını tanımak olduğu için onları bilgilerinden ötürü gururlanmamaları için uyarır. Onları Kendisinden feyiz almaktaki başarısızlıklarından ötürü ayıplar ve Tanrı'nın kanununa karşı gelmemeleri ve insanların gidişat ve alışkanlıklarına önem vermemeleri için onlara öğüt verir.

Fransız Elçisine :

İstanbul'daki Fransız Elçisi hiç bir araştırma yapmadan İran Elçisi ile birlik olup Kendisine karşı harekete geçtiği için, Hz.

Bahauallah onu kınar. Fransız Elçisinin, Hz. İsa'nın İncil'deki öğütlerini hiçe saydığını, aksi halde, İran Elçisi ile birlik olmazdı diye buyurur. Yakında onun izzetinin son bulacağını ve yaptıklarının hesabını Rab'larının Huzurunda vereceğini söyler. O ve onun gibilere adalet yolunda gitmelerini ve içlerindeki şeytanın dürtülerine uymamalarını öğütler.

İran Elçisine:

Müluk Suresinin büyük bir bölümü İstanbul'daki İran Elçisi * Muşiru Devlet, Hacı Mirza Hüseyin Han'a hitap eder. Onun Hz. Bahauallah'a karşı etkinliklerinden daha önce bahsetmiştik. †

Kendisi Kazvinli olup, İran'ın en yetenekli devlet adamlarından biriydi. İran Elçisi olarak 1270 - 85 (1853- 68) yılları arasında on beş yıl İstanbul'da görevde kaldı. 1288 (1871)' de Dış İşleri Bakanı olarak atandı. Daha sonra görevinden atıldı. Şahın hoşnutluğunu kaybedince Meşhed'de imam Rıza'nın ‡ türbesinin bekçiliğine atandı ve 57 yaşındayken 1298 (1881) de aniden öldü. Şahın emriyle kendisine sunulan zehirli kahveden zehirlendiği sanılmaktadır.

Hz. Bahauallah, Müluk Suresinde şu meydan okuyan sözlerle hitap eder:

"Ey Şahın şehirdeki (İstanbul) Sefiri! Tanrı Emrinin mukadderatı Benim elimde mi saniyorsun ? Benim mahpusluğum zilletim, ölümüm ve hatta yokluğum O'nun mecrasını değiştirir mi saniyorsun ? Ne boş sanı! Ne vahi hayal! Sen cidden boş kuruntularıyla oyalananlardansın.

* Müluk Suresinin bu kısmının tamamı İngilizceye çevrilmiş ve 'Bahauallah'ın Sesi' kitabının 113. bölümünde mevcuttur.

† Bölüm 3'e bakınız.

‡ Meşhed

MÜLUK SURESİ

Ondan özge Tanrı yoktur. O Kendi Emrini açıklayıp bürhanını yükseltmeğe, İrade buyurduğunu tahakkuk ettirip, ne senin ellerinin , ne Hak'tan yüz çevirenlerin ellerinin yetişemeyeceği bir yüksekliğe çıkarmaya muktedirdir.

Tanrı'yı Kendi İradesini yerine getirmekten alıkoyacağını, Hükümünü icradan men eleyeceğini, Saltanatını sürmeğe engel olacağını mı sanyyorsun ? Yerde veya gökte bulunan her hangi bir şeyin O'nun Emrine mukavemet edeceğine mi inanıyorsun ? Hakk'a yemin olsun ki, hayır ! Yaratık aleminde hiç bir şey O'nu maksadına ermekten alıkoyamaz. İmdi zannı bırak; çünkü, zan hiç bir zaman Hakk'ın yerini tutamaz. Ettiğine cidden nedamet getirip seni yaratan, seni büyüten, seni dindaşların arasından seçip Sefir yapan ulu varlığa dön...

Eğer bu Emir Tanrı katından ise, hiç bir kimsenin O'na karşı durmasına imkân yoktur; değil ise aranızdaki din uluları, nefislerinin kötü arzularına esir olanlar ve Tanrı'ya karşı baş kaldırmış olanlar onu baltalamaya muhakkak kafi gelir. " (23)

İran'da, inanırların üzerine çöken zulüm ve sıkıntılar ve özellikle Hz. Bab'ın kurşuna dizilmesinden ötürü ülkesinin temsilcisi olarak Elçiyi şiddetle kınar. Şöyle buyurur:

" ... Her yıl, her ay sizin yüzünüzden nice kimseler öldürüldü. Feleğin şahit olmadığı ve hiç bir tarihçinin kaydetmediği nice haksızlıklar işlediniz! Siz ey zulüm mürtekipleri ! Gadrinizle nice masum çocuklar öksüz ve nice babalar evlatsız kaldı! Nice kız kardeş erkek kardeşin yasını tuttu! Nice kadınlar hayatta biricik destekleri olan kocaları için inleyip ağladı! Nihayet zulmünüzü, gözünü Yüceler Yücesi ve Büyükler Büyüğü olan Tanrı'nun Yüzünden bir an bile ayırmamış olan

*Kimseyi * öldürecek derecede ileri götürdünüz. N'olaydı O'nu insanlar arasında mutad olan tarzda öldüreydiniz! O'nu göz görmedik bir şekilde öldürdünüz. Gökler O'na acı acı ağladı; Tanrı Mukarrepleri O'nun musibetlerine inim inim inledi. O Peygamberinizin soyundan değil miydi ? O aranızda seyyidliği ile tanınmamış mıydı ? Hiç bir insanoğlunun reva görmediği cefayı siz O'na nasıl reva gördünüz ? Tanrı'ya and içerim ki felek sizin eşinizi görmemiştir. Peygamber evladından birini öldürüyor ve sonra da keyif ve neşeyle izzet makamında oturuyorsunuz. " (24)*

Hz. Bahau'llah şöyle devam eder :

" Dalâletinizde devam ede ede nihayet Bizim aleyhimize de kalktınız. Biz ki sizin düşmanlığınızı davet edecek hiç bir harekette bulunmamıştık. Sizi yaratıp şekillendiren ve kuvvetlendirip O'na teslim olanlara (Müslimlere) katan Tanrı'dan korkunuz yok mu ? Daha ne zamana kadar yoldan çıkmışlıkta inat göstereceksiniz ? Hiç durup düşünmeyecek misiniz ? Ne vakit uyanacaksınız ? Ne zamana kadar bu haktan tegafül ? ...

Her gün yeni bir haksızlık işliyorsunuz. Şimdi de Bana, işlerinize hiç bir müdahalede bulunmadığım halde, eskiden yapmış olduğunuz muamelenin aynını yapıyorsunuz. Hiç bir vakit size karşı gelmedim; kanunlarınıza karşı baş kaldırmadım. Buna rağmen, işte nihayet Beni bu uzak illere attırarak hapsedtirdiniz ! Fakat şunu kesin biliniz ki senin ve sana benzer insafsızların irtikap ettiğiniz işler Tanrı'nın Emrini veya O'nun yollarını hiç bir suretle değiştirmemiş ve değiştirmeyecektir.

* Hz. Bab

MÜLUK SURESİ

Ey İnan halkı! ihtarımı dinleyiniz. Beni öldürürseniz, Tanrı ölümümle açık kalacak yeri doldurmak için mutlaka başka birini ayaklandıracaktır; çünkü, O'nun yöntemi öteden beri böyledir ve siz O'nun yönteminde hiç bir değişiklik bulamazsınız. Hakk'ın yandırdığı ışığı söndürmeğe mi uğraşıyorsunuz ? Tanrı sizin arzularınızdan hoşnut değildir. O kâfirlerin hoşuna gitmese de , Kendi nurunu tamamlayacaktır. " (25)

Tanrı Emrine yaptığı haksızlıklardan Sefiri kınayan Hz. Bahau'llah ona şöyle seslenir:

" Bütün yaptıklarınıza rağmen, Hak şahittir ki, gerek senden ve gerek başkalarından Tanrı birliğine inanmış hiç bir kimsenin görmediği zararı gördüğümüz halde, ne sana ve ne de başkalarına karşı hiç bir fenalık fikri beslemiyoruz. Benim Emrim Tanrı'dan başkasının elinde değildir. Güvenim ancak O'nadır. Şimdi büyük bir gururla komşularına böbürlenen kimselerin devri geçeceği gibi yakında sizin de günleriniz geçip gidecektir. Çok geçmeden Tanrı'nın Huzuruna çıkarılarak yaptıklarınızın hesabını verecek ve ellerinizin işlediği çirkin işlerden dolayı lâayık olduğunuz cezayı çekeceksiniz. Şerirlerin meskeni ne sefil bir mesken !

Tanrı'ya yemin olsun ki, yaptığına müdrük olan, kendin için acı göz yaşları döker, koşup Tanrı'ya sığınır ve Tanrı seni affedinceye kadar bütün ömrünce ağlayıp inlerdin; çünkü, O gerçekten Cömertler Cömerdi ve İyiler İyisidir...

Ey bedhahlarım ! Kendiniz için hangi yolu seçip yürüdüğünüzü bilmiyorum: Biz sizleri Allah'a çağırdığımız, sizlere O'nun Gününü hatırlattığımız, sizlere O'nun Likasını müjdelediğimiz, sizleri O'nun

Katına çektiğimiz ve sizlere O'nun şaşılacak derecede güzel Hikmetlerini indirdiğimiz halde bakınız sizler bizi nasıl reddediyor, imansızlar gibi yalancı dillerinizin söyledikleri ile Bizi nasıl mahkûm ediyor, Bize karşı nasıl fesatlar kuruyorsunuz ! ... " (26)

Müluk Suresinin bu bölümünde Hz. Bahauallah, amansız düşmanı ve İstanbul'a sürgün edilmesinde büyük rol oynayan İran'ın Bağdat Başkonsolosu Mirza Buzurg Han'a * atıfta bulunarak, Kalemnin onu anmaktan ikrah ettiğini yazar. Bu kibirli ve küstah adamı şu sözlerle itham eder:

" On bir yıl o ilde † kaldıktan sonra hükümetiniz tarafından oraya, adını Kalemimizin yazmak istemediği bir temsilci geldi. Ayyaş, şehvetperes, şerir bir adam. Bu müfsid Irak'tı da bozdu. Hakikât sever bir kimse isen tahkikat yapar, Bağdat ahalisinin buna tanık olduğunu görürsün. Hemcinslerinin malını gasp eden, Tanrı'nun bütün emirlerini terk edip yasaklarını işleyen bu şahıstır. Sonunda nefsinin havasına uyararak aleyhimize kalktı ve zalimlerin gittiği yola gitti. Sana yazdığı bir raporda bir çok ithamlarda bulundu ve sen de hiç bir delil ve ispat sormaya lüzum görmeksizin ona inandın. Ne ondan izahat istedin ve ne hakikâtin ortaya çıkmasına yardımcı olacak ve sana kanâat telkin edecek herhangi bir tahkikata giriştin . Nazarında hakikâtin tecelli eylemesini ve işin içyüzünden haberdar olmağı istersen gerek o tarihte Irak'ta bulunan Konsoloslardan ve gerek şehrin (Bağdat) Valisi ile Belediye Reisinden bu adamın nasıl biri olduğunu sorarsın. " (27)

Nihayet, Sefire Hitabının son kısımları, Hz. Bahauallah'ın

* Ayrıntılı bilgi için birinci cilde bakınız.

† Irak

MÜLUK SURESİ

şefkatini gösterir. Onu Tanrı'nın ve dostlarının önünde paklığa, adalete, alçak gönüllülüğe davet eder :

" Bu sözlere seni muhatap tutmaktan maksat içimizi dökerek derdimizi hafifletmek veya herhangi bir kimse nezdinde şefaatinin dilemek değildir. Alemlerin Rabbına yemin olsun ki hayır ! Keyfiyeti bütün açıklığı ile gözlerinin önüne koyduk ki belki yaptıklarını idrak eder, Bize verdiğin zararı başkalarına da vermekten geri durur, tövbe edip seni ve herşeyi yaratmış olan Tanrı'ya döner ve ileride basiretle hareket edersin. Bu, senin için malik olduğun her şeyden ve günleri sayılı Sefirliğinden daha iyidir.

Sakin haksızlığa göz kapama. Var kuvvetinle adalete sarıl; Tanrı'nın Emrini değiştirme; Tanrı Kitabını hareketlerinin mihveri yapan kimselerden ol. Ne şartlar altında olursa olsun, kötü arzularına uyma. Günlerine bidayet bulunmayan keremli Rabbin Tanrı'nın şeriatına yapış. Muhakkak toprağa döneceksin; şimdi zevk aldığın bütün şeyler gibi sen de hiç olacaksın. Bunu söyleyen Hakikât ve İzzet Dilidir.

Tanrı'nın geçmişte yaptığı bir ihtarını hatırlıyor musun ? Hatırla ki mütenebbih olasın. Daima doğruyu söyleyen Yüce Varlık bak ne buyuruyor : ‘ Sizi topraktan yarattık, toprağa döndüreceğiz ve tekrar topraktan çıkaracağız. ‘ Tanrı'nın yeryüzünde yaşayan büyük küçük herkes için takdiri budur. Binaenaleyh, topraktan yaratılmış, toprağa dönecek ve tekrar topraktan çıkarılacak olan bir kimseye, Tanrı ve O'nun dostları önünde kibirlenmek, onları hor görmek, onlara karşı böhürlenmek yakışmaz. Bilakis, sana ve senin gibilere yakışan şey; Tanrı birliği Mazharlarına boyun eğmek , insanları meşgul edip Aziz ve Mecid Tanrı'nın yolundan saptırıcı ne var ise hepsini bırakan imanlılara saygı göstermektir. Sana ve bütün güvenleriyle

Rablarına güvenenlere yarayacak şeyi, işte bu suretle bildiriyoruz." (28)

DAHA UZAK BİR YERE SÜRGÜN HAREKETLERİ

Daha önce Hz. Bahauallah'ın iki kez sürgün edilmesinde Osmanlı Hükümetini çabalarıyla harekete getirmeği başaran bu İran Sefiri Muşirud Devle Akka'ya sürgün edilmesinin gerçekleşmesinde de önemli rol oynadı.

En büyük ayrılığın başlamasından hemen sonra Hz. Bahauallah'ın taraftarları Mirza Yahya ve taraftarlarıyla ilgilerini kestikleri zaman, İsfahanlı Seyyid Muhammed Hz. Bahauallah'a karşı yalan tanıtımlarını yoğunlaştırdı. İstanbul'a gidip bir kaç kere İran Sefiri ile görüştü. Bu görüşmelerde Hz. Bahauallah'ı şikayet etti ve Elçinin kafasını o kadar çok yalan ve iftiralarla doldurdu ki, Hz. Bahauallah'ın dürüstlüğü ve asaletiyle daha önce etkilenmiş olan bazı yetkililer hayal kırıklığına uğradılar. İftira ve abartılı beyanlarıyla Elçinin korku ve şüphelerini uyandırmayı başaran Seyyid Muhammed Bab-ı Ali'deki üst düzey memurlarla da irtibat kurdu ve Mirza Yahya'yı övdü, Hz. Bahauallah'ın etkinliklerinin ise yıkıcı ve Osmanlı Devletini devirmek olduğunu söyledi.

Bu utanç verici tanıtımlarda Seyyid Muhammed'e Osmanlı Ordusunda topçu alayından emekli Key Külah lakabıyla tanınan Ağa Can'ın * büyük yardımları oldu. Hz. Bahauallah ve dostlarına Edirne ve Akka'da birçok zorluklar çıkaran bu adam, aslen Azerbaycan'ın Selmas ilinden idi. Önceleri İran Ordusundaydı, daha sonra Osmanlılara iltica eden bu adam, Osmanlı Ordusuna alındı ve albaylığa kadar yükseldi. Birkaç yıl sonra, 1283' de (1866) emekli oldu. İstanbul'da Seyyid Muhammed ile tanıştı ve onun şeytani ruhunun etkisinde kaldı. Bu öyle güçlü bir etkiydi ki Ağa Can onun sadık bir müttefiki oldu ve sonuna kadar da

* Hz. Bahauallah'ın sekreteri Mirza Ağa Can ile karıştırılmasın.

MÜLUK SURESİ

efendisinin izinden gitti.

İstanbul'da tutuklanıp 1 Nisan 1868' de yetkililer tarafından sorguya çekildiği zaman, Mirza Yahya ile hiç görüşmediğini, ancak Seyyid Muhammed aracılığı ile haberleştiğini itiraf etti. Ne Mirza Yahya'nın yazılarından bir şey anladığını ve ne de onun bir mucizesini gördüğünü söyledi. Onun izinden gitmesindeki amacının Osmanlı Hükümetine hizmet etmek olduğunu söyledi. Bunu kanıtlamak için Ağa Can son derece garip bir beyanda bulundu. İddiasına göre Nasreddin Şah'ın haremî dahil pek çok İranlı Mirza Yahya taraftarıymış ! Osmanlı Hükümeti Mirza Yahya'nın görüşünü benimseyecek olursa, İran halkı kendi devletini bırakıp Osmanlıların idaresine girecekleri inancını ifade etti. Yetkilileri bu konuda ikna etmek için yazılı bir dilekçe hazırladığını fakat henüz bunu işleme koyamadığını belirtti.

Bu sorgulama sırasında, Ağa Can Seyyid Muhammed ile olan ilgisini açıkladı. 1867 de Seyyid Muhammed ile Dış İşleri Bakanlığına gittiğini, orada yüksek rütbeli bir memurla görüştüğünü itiraf etti. İfadesine göre, ziyaretinin amacı, maaş * alması gereken kişinin Hz. Bahauallah değil de Mirza Yahya olduğu konusunda hükümeti ikna etmek imiş. Ağa Can, iki kere Bab-ı Aliye gittiğini ve maaşla ilgili Mirza Yahya'nın Sadrazama gönderdiği dilekçeyi verdiğini söyledi. Bu arada, önemle belirtmek gerekir ki Mirza Yahya'nın maaşla ilgili yalan haberleri Hz. Bahauallah'a ulaştığı zaman, Hz. Bahauallah bunu artık almayı reddetti. İstanbul'da tutuklanan ve 7 Nisan 1868 de sorguya çekilen Bakır Kahveci'nin ifadesine göre, 1867 Ağustosundan itibaren Hz. Bahauallah bu yardımı reddetmişti. O günden itibaren de Hz. Bahauallah Kendisinin ve O'na bağımlı kimselerin en gerekli ihtiyaçlarını sağlamak için şahsi eşyalarının bir kısmını satmak zorunda kalmıştı.

Seyyid Muhammed ve Ağa Can'a gelince, bu iki kötü insan, Hz. Bahauallah'ı yetkililerin gözünden düşürmek ve Mirza Yahya'yı muazzam meziyetlerle bezenmiş bir Allah adamı gibi göstermek

* Kitabın 3. bölümüne bakınız.

için ellerinden geleni yaptılar. Hükümet yetkililerinden bir kaçı, bu propagandalarla saptırılmışlardı. Bunların arasında İsmet Efendi ve Hacı Muhammed Nuri vardı. Hile ve riya ustası Seyyid Muhammed onlara, Mirza Yahya başa geçtiği zaman , büyük iyiliklerde bulunacağı vaadinde bulunarak kendi tarafına çekti. Hilelerinden birisi olarak, Mirza Yahya ile beraber bir daire içerisine bir iki kelime yazdılar ve Ebcet hesabına göre İstanbul'un fethinin 1286 da (1869) yapılacağını iddia ettiler. Hz. Bahauallah Edirne Valisine yazdığı bir mektupta, bu dairenin kargaşa çıkarmak için düzenlendiğini söyledi. Bazı insanlar arasında bu, elden ele dolaştı ve birer sureti de Edirne ve İstanbul'daki yetkililerin eline geçti. Mirza Yahya hükümet çevrelerinde kendini destekleyen Türklere bu mücadeleden kendisinin muzaffer çıkacağını ve yardımları için onları bol bol ödüllendireceğini söyledi. Ağa Can'a, Seyful Hak (Allah'ın kılıcı) lakabını verdi ve onun Irak'ı zaptedeceğini vaadetti. Diğer taraftan kötü fikirli Seyyid Muhammed'e resmi makamlarda geniş çapta kullanılan Kuddüs (kutsal kişi) sıfatını yakıştırmaması, bir çok kişi arasında istihza konusu oldu.

Bir taraftan bu propaganda sürerken, Seyyid Muhammed yetkililerin kafasında korku yaratmaya başladı. Sözde Hz. Bahauallah, taraftarlarının - çoğu Edirne'yi ziyarete gelmişti - ve Bulgar liderlerinin yardımıyla İstanbul'a saldırı için hazırlanıyordu. Bu yalan raporlar Başbakan ve Dış İşleri Bakanını alârma geçirdi ve neticede Hz. Bahauallah'ın Akka kalesine hapsedilmesine yol açan yeni bir politika uygulamaya itti.

İSTANBUL'DA SORGULAMALAR

Seyyid Muhammed'in İran Sefirinin kafasına soktuğu korkuyu yatıştırmak ve şüphelerini ortadan kaldırmak için Hz. Bahauallah iki sadık müridi Mişkin Kalem * ile Seyyah Ali'yi † Edirne'den

* Birinci cildin 24-26. Sayfalarına bakınız.

† Birinci cildin 214-17. Sayfalarına bakınız.

MÜLUK SURESİ

İstanbul'a gönderdi. Üçüncü kişi olan Cemşid Gurci de onlara yardım etmek ve hizmet etmek için gönderildi. Mişkin Kalem ve Seyyah, Elçi ile birkaç görüşme yaptılar, ancak Seyyid Muhammed ile Ağa Can'ın iftira ve yalanları onun kafasına iyice yerleşmişti. Çevirdikleri dolaplar çok geçmeden Hz. Bahau'llah'ın elçilerinin mahpusluğu ile sonuçlandı. Mişkin Kalem, Seyyah ve Cemşid Gurci göz altına alındılar.

Birkaç ay önce Harf-i Beka lakabıyla tanınan, Bağdatlı sadık inanır Mirza Hüseyin Cevahiri * Hz. Bahau'llah'a üç güzel Arap atı göndermişti. Ve şimdi, dostları ve Kendisi çok zor günler yaşadıkları için bu atları satmaktan başka çareleri yoktu. Bunun üzerine Hz. Bahau'llah Üstad Muhammed Ali Salmani, Derviş Sıtkı Ali ve Muhammed Bakır Kahveci adında üç adamına bu atları İstanbul'a götürmelerini ve Abdullah Gaffar'ın † yardımıyla satmalarını buyurdu. Mişkin Kalem ve Seyyah'ın hapsedilmesinden habersiz, bu üç kişi daha önce ötekilerin kaldığı Kehribarcı Hanına indiler. Hana varır varmaz daha önce hana yerleştirilen askerler onları tutukladılar ve hapse atıldılar Abdullah Gaffar da göz altına alınmıştı. Bu yedi Bahainin dışında, Ağa Can'ı da tutuklamışlardı. Bir komisyon tarafından sorguya çekildiler. Soruşturmanın sonucu, daha sonra Bab'ı Aliye bildirildi.

1868 Nisanında başlayıp birkaç hafta süren bu soruşturmalarda, Ağa Can, Mirza Yahya ile ilgisinin olmadığını anlatmak için çok uğraştı. Kendi etkinliklerinin Osmanlı Hükümetinin büyük politik güç kazanmasına yönelik olduğunu iddia etti. Fakat, savcılar onun bu dolambaçlı iddialarına inanmadılar. Daha sonra Akka'da ömür boyu hapse mahkum edildi. Bahai tutuklularının her biri aynı genel sisteme göre sorguya çekildiler . Her birine aynı sorular soruldu. Başlıca sorulardan birisi, Hz. Bahau'llah'ın iddiaları üzerineydi. Bahai tutuklular ifadelerinde çok tedbirliyidiler çünkü, Hz. Bahau'llah'ın düşmanlarının eline koz verecek bir şey söylemek istemiyorlardı. İnsan bu sorgulamaları (29) okuyunca onların

* Birinci cildin 217. Sayfasına bakınız.

† Kitabın 19. bölümüne bakınız.

hikmetine hayran olur. Bazıları eğitimsiz olmalarına rağmen, Emri tanımları ve onun korunmasındaki gerekliliğini idrak etmeleri çok derindi.

Bunlardan biri Kahveci Muhammed Bakır idi. Gece gündüz, Hz. Bahauallah'ın ev işleriyle uğraşırđı. Başlıca görevi, ziyaretçilere çay yapmaktı. Fakat, doğru ve hikmetli konuşurdu. Hz. Bahauallah'ın iddiaları ve O'nun Mehdilik iddia edip etmediği konusunda soru sorulduğu zaman, Hz. Bahauallah'ın böyle bir iddiada bulunduğunu hiç duymadığını ifade etti. Savcı bunu kimin iddia ettiğini merak etti. Muhammed Bakır, bunu Hz. Bab'ın iddia ettiğini ve O'nun Zuhurunu ve şehit edişini anlattı.

Bu arada şunu önemle belirtmek gerek ki, Hz. Bahauallah Emri Osmanlılara tebliğ etmemelerini taraftarlarına tembih etmişti. Bu tembihin pek çok hikmetli sebepleri arasında, Emrin korunması bulunmasıydı. Sorgulanma sırasında tutukluların aklına, önce bu öğütler geliyordu.

Hz. Bahauallah'ın sevgisi ile kalbi dolup taşan bir başka kulu da Derviş Sıdk Ali idi. Hz. Bahauallah'ı ve O'nun Zuhurunu anlattı. Hz. Bahauallah'ın Mehdilik iddiasında bulunup bulunmadığı sorulduğu zaman, böyle bir iddiada bulunduğunu hiç duymadığını söyledi. Savcı bu soruya ilâve olarak, Hz. Bahauallah'ın başka iddialarda bulunup bulunmadığını sordu. Derviş, Hz. Bahauallah'ın taraftarlarına namaz kılmalarını ve oruç tutmalarını, Allah'ın Emrine itaat etmelerini ve birbirlerini sevmelerini öğütlediğini söyledi. Kendi inançları sorulduğu zaman kendisinin Hz. Bahauallah'ın hizmetkârı olmaktan ve Efendisinin sözlerine inanmaktan başka bir şey yapmadığını teyit etti. Hz. Bahauallah Tanrı'nın elçisi olduğunu iddia edecek olursa, onun tavrının ne olacağı soruldu. Derviş, O'na inanacağını söyledi.

Hz. Bahauallah'ın iddiaları hakkında Üstad Muhammed Ali'ye de benzer sorular soruldu. O da aynı şekilde cevap verdi. Üstad Muhammed Ali, Hz. Bahauallah'ın Mehdilik iddiasında bulunduğunu reddettiği zaman, böyle bir iddiada bulunacak olsaydı, reaksiyonunun ne olabileceğini söylemesi konusunda ısrar edildi. O da ancak böyle bir şey olacak olursa karar veririm diye

MÜLUK SURESİ

cevap verdi.

Yetkililerin öğrenmek istedikleri önemli hususlardan birisi de, Hz. Bahauallah'ın Edirne'deki etkinliklerinin mahiyeti idi. O günlerde acayip birçok dedikodular dolaşıyordu. Hepsisi de Mirza Yahya ve Seyyid Muhammed'den kaynaklanıyordu. Daha önce de belirtildiği gibi, genelde, Hz. Bahauallah Edirne halkı ile görüşme yapmıyor ve onları Emre karıştırmıyordu. Buna rağmen şehrin ileri gelenleri, bir önceki Vali ve özellikle görev başındaki Vali O'na meftun ve O'nun hayranlarından idiler. Hurşid paşa defalarca O'nu ziyaret etmiş ve tevazu ile O'nun ayaklarının dibinde oturmuştu. Valinin uzun yalvarmaları ve ısrarları sonunda bir ramazan günü Hz. Bahauallah Valinin evine iftara gittiği zaman Vali özlemine çektiği mutluluğa erdi.

Bu sorgulamalar sırasında Hz. Bahauallah'ın taraftarları, O'nun şehir halkıyla görüşmediğini, yalnız Huzurunda toplanan kendi dostlarıyla görüştüğünü söylediler. Bahai tutuklulardan birisi sorulduğunda, bu gibi toplantıların mahiyetini anlattı. Bir araya geldiklerini, Tanrı Kelâmını okuduklarını, Hz. Bahauallah'ın öğütlerini dinlediklerini, bu öğütlerin Tanrı'nın öğretilerini uygulamaları, dostlarıyla birlik ve barış içinde yaşamak olduğunu anlattılar.

Önemli sorulardan birisi de Hz. Bahauallah ile Mirza Yahya arasındaki ilişkiydi. Mirza Yahya'nın kim olduğunu, bilgisinin ve dostlarının kapsamını öğrenmek istediler. Bahai tutuklularından hepsi de onunla görüşmediklerini ve bu bakımdan onun hakkında fazla bilgileri olmadığını beyan ettiler. Fakat çoğu da Mirza Yahya'nın bilgisinin, Hz. Bahauallah'ın bilgisi yanında denizde bir damla gibi olduğunu söylediler. Bu tartışmalı konuya cevap vermelerindeki hikmeti bir kez daha görebiliriz. Mirza Yahya'nın etkinliklerinden bahsetmediler. Sadece Hz. Bahauallah'ın bir ışık, ve ışıkla karanlığın bir arada olamayacağını ortaya koydular. Derviş Sıtkı Ali'ye Hz. Bahauallah'ın kaç kardeşinin Edirne'de bulunduğu sorulduğu zaman cevabı sadece iki tane: Mirza Musa ve Mirza Muhammed Kuli oldu. O halde Mirza Yahya'nın kim olduğu sorulduğu zaman, onun artık kardeşi olmadığı, O'ndan

koptuğu cevabını verdi.*

MISIR VE IRAK'TA ZULÜMLER

Türk makamları Hz. Bahauallah'ın taraftarlarına taziyik ve zulmetmeğe başladıkları sırada, İran Sefiri Hacı Mirza Hüseyin Han Mısır ve Irak konsolosları Mirza Hasan ve Han Hoyi ve Mirza Buzurg Han'a Osmanlıların Babilerin üzerlerinden korumalarını kaldırdıklarını bildirdi. Bu haberden cesaret alan bu iki adam bu ülkelerdeki inananlara karşı bir zulüm hareketi başlattı. Mirza Hasan Han'ın kışkırtmalarıyla Kahire'deki yetkililer Hacı Mirza Haydar Ali ile birlikte † altı inanını daha tutukladılar ve Sudan'a mahpus olarak gönderdiler. Orada yıllarca dayanılmaz sıkıntılar çektiler.

Daha önce adı geçen Mirza Buzurg Han, şeytani İslam hocası Şeyh Abdul Hüseyin İraki'nin ‡ yardımıyla ortalığı karıştırdı ve Hz. Bahauallah'ın o ülkedeki korumasız camiasına karşı bir dizi zulüm dalgası getirdi. Şeyh Abdullah Hz. Bahauallah Bağdat'a gittiği gündün beri O'nun amansız düşmanı idi.

Bu iki adamın kışkırtmalarıyla ayaklanan halk, Hz. Bahauallah'ın taraftarlarından Ağa Abdur Resul Kumi 'yi Bağdat'ta bıçaklayarak öldürdü. O çok mümin bir kimseydi. Hz. Bahauallah ona Konağının Sakası (Sucu) § olma şerefini verdi. Böylece, beş yıl örnek sadakât ve imanla hizmet etti. Daha önce bu görevi Hz. Bahauallah'ın katibi Mirza Ağa Can yapıyordu. Emrin başlangıç yıllarında, Ağa Abdur Resul ve kardeşi Hüseyin, memleketleri olan Kum'da Hz. Bab'ın Emrini kabul etmişlerdi. Babi oldukları

* Bu yedi Bahainin akibeti için kitabın 19. bölümüne bakınız.

† Ek III'e bakınız.

‡ Şeyh Abdul Hüseyin-i Tahrani ile aynı kişi. Birinci cildin 145-50. sayfalarına bakınız.

§ Evlerde akar su olmadığı için sakalar deriden tulumlarla evlere su taşırlardı.

MÜLUK SURESİ

için Tahran'a getirilip hapsedilmişlerdi. Zindanın koşulları o kadar zordu ki, iki yıl sonra Ağa Hüseyin öldü, fakat Abdur Resul yedi yıl yattığı hapishanenin büyük zorluklarına tahammül etti. Serbest bırakıldığı zaman Bağdat'a gitti. Orada Hz. Bahaullah'ın Huzuruna müşerref oldu ve içi iman ruhu ile doldu.

Bir gün Hz. Bahaullah'ın Edirne'de sürgünlüğünün sonuna doğru Abdur Resul Hz. Bahaullah'ın evine su taşırken iki adam ona yaklaştı ve öldürücü bir şekilde onu hançerledi. Ağa Abdur Resul eve kadar süründü ve orada can verdi. Daha sonra bir grup halk onun İslam mezarlığına gömülmesini engellemek için toplandı. Sonunda yetkililer araya girerek onların emriyle oraya gömüldü. Hz. Bahaullah Levihlerinin bazılarında Abdur Resul'den bahsetmiş çektiklerini kaleme almış ve büyük bir şefkat ve sevgiyle onu anmıştır. Şehit olduktan sonra onun için bir ziyaretname nazil oldu ve rahmetini onun ruhu üzerine yağdırdı.

Abdur Resul'un şehid edilmesi , Irak'ta topluluğun diğer üyelerine karşı gaddarlığın başlaması için bir işareti oldu. Mirza Buzurg Han, Şeyh Abdul Hüseyin'in önerilerine uyararak bütün inanırları Bağdat ve civarından sürgün etmeğe karar verdi. İlk hareketi, Kerbela'daki üç inanırı tutuklatıp zincire vurarak Bağdat'a getirmek oldu. Bunlar daha önce adı geçen Şeyh Hasan Zunuzi, Kazvinli Molla Muhammed Hasan ve Askar Sahip idi. Bu inanırlar İran'a gönderilip Kirmanşah'taki yetkililere teslim edilecekti. Yolculuğun zorlukları, zincirlerin ve boyun lalelerinin ağırlığı Molla Muhammed Hasan'ın Bağdat'ta ölümüne neden oldu. Şeyh Hasan ise Kirmanşah'ta öldü. Fakat bu işkence dolu yolculuktan sağ çıkan Askar Sahip Tahran'daki zindana atıldı. Ancak orada karşılaştığı eziyet ve işkenceler o kadar şiddetliydi ki bir hafta sonra onun da ruhu Mevlasının mekânına uçtu ve ruhlar aleminde iki kader arkadaşıyla buluştu.

Bu hazin olaylardan sonra Başkonsolos Bağdat'taki camiaya karşı planlarına devam etti. Onları Musul'a sürgün etmesi için Bağdat Valisini razı edinceye kadar uğraştı. Nihayet, yetmiş kadar kadın, erkek ve çocuk halkın alaylı nazarları arasında Bağdat'tan sürgün edildiler. Vali, sürgün grubunu halkın saldırılarından

korumak için elinden geleni yaptı. Onları Musul yolunda korumak için yanlarına asker kattı.

Bu göçmenler, Musul'da şiddetli zorluklarla karşılaştılar. Oraya vardıkları zaman, bir kısım halk damlara çıkıp onları taşladılar. Dükkan sahipleri onlara yiyecek satmayı reddetti ve kimse onlara barınacak bir yer vermedi. Musul'a yerleşmeleri uzun zaman aldı. Uzun mahrumiyet ve zorluklardan sonra birçoğu bir iş buldular ve kazandıkları az bir miktarı aralarında paylaştılar. Yirmi yıl kadar Musul'da kaldılar. Bu yıllarda, Akka'ya giden ve oradan İran'a dönen Bahai ziyaretçiler, çokça Musul üzerinden giderler ve muhacirlere mutluluk ve ruhani destek verirlerdi. Yaşam zorluklarını bir nebze hafifletmek için, Hz. Bahauallah'ın gönderdiği elbise ve diğer bazı eşyaları götürürlerdi.

Cömertçe bağışta bulunanlar arasında ' şehitlerin Sultanı ' ve ' şehitlerin Sevgilisi' diye bilinen Hz. Bahauallah'ın iki ünlü müridi de vardı.* Parasal yardımlar, camianın rahat nefes almalarında önemli rol oynadı. Ziyaretçiler Hz. Bahauallah'dan ilâhi sevgi ve inayetin taşıyıcıları oldular. Onlar için nazil olan birçok Levih ve ziyaretçilerin ziyaretleri sayesinde Musul'daki inanırlar Hz. Bahauallah'a sadık kaldılar ve Emrinde sebat ettiler.

Camiaya eşsiz ve değerli hizmetlerde bulunan biri Molla Zeynul Abidin idi. Hz. Bahauallah ona Zeynul Mukarrabin † soy adını verdi (Yakın gelenlerin ziyneti) Musul'a sürgün edilenlerdendi. On sekiz yıl camiaya çobanlık etti. Onun denetiminde bir ' yardım fonu ' açıldı. Böyle bir fon ilk kez Bahai camiasında kuruldu. Bilgisi, eğitimi, Emre vakıf oluşu, zekası ve dengeli kişiliği, nüktedanlığı onu inanırlara sevdirdi ve camianın odak noktası yaptı. Hz. Bahauallah ona Levihlerinde ahbabları bir araya toplamasını, onları sevgi ve birliğe davet etmesini, Emirde derinleşmeleri için cesaret vermesini ve ilâhi sıfatlar kazanmalarına yardım etmesini buyurmuştu. O, zamanının çoğunu

*Ayrıntılı yaşam öyküleri bir sonraki ciltte anlatılacak.

† Hayatı hakkında daha geniş bilgi için birinci cildin 24.

MÜLUK SURESİ

Hız. Bahauallah'ın eserlerinin bir nüshasını çıkarmak ve onları ahbablar için temin etmekle geçirdi. Özellikle bazı ahbablara veya hepsine hitap eden Levhlerden birkaç nüsha yazmak zorunda kalırdı ve her birine birer nüsha verirdi.

Mirza Haydar Ali, bir seyahatinde Musul'a gitti. Onun tarih kitabından alınan şu bir kaç satır oradaki camianın durumunu anlatır :

" ... Zeynul Mukarrebin ve Musul'da bulunan, Ağa Mirza Muhammed Vekil dahil diğer Allah'ın sevdiklerinin yanına gittim. Mirza Muhammed Vekil yaşlı olmasına rağmen, yoksulluktan ayakkabı tamirciliği yapmak zorunda kalmıştı. Musul'daki ahbablar ile birlikte Zeynul Mukarrebin'in kişiliği insana Akka'da, Hız. Bahauallah'ın Huzurunda geçirdiği günleri hatırlatıyor. Bu ahbablar tam bir birlik ve uyum içinde yaşıyorlardı. Gayret ve hizmetlerinde birbirleriyle yarışıyorlardı. Önce Cemal-i Mübareğin hoşnutluğundan ve sonra O'nun huzuruna gitmekten başka bir emelleri yoktu." (30)

Zeynul Mukarrebin, 1885'de Hız. Bahauallah'ın bir Levhinde camianın durumunu tehlikeye atmayacaksa Akka'ya gitmesini tavsiye edinceye kadar, camianın yükünü büyük bir gayret ve sadakâtle omuzlarında taşıdı. Bu çağrıya 1303 (1886)' da cevap verdi ve büyük bir sevinçle Mahbubunun yanına gitti. Yaşamının geri kalan yıllarını o kutsal yerde geçirdi.

Zeynul Mukarrebin'in ayrıldığı sıralarda Hız. Bahauallah Musul'aki ahbablara İran veya Irak'ın başka yerlerine gitmelerini önerdi; özellikle Arz-ı Akdes'e yerleşmemeleri için şart koydu. Dikkatli olmaları ve küçük gruplar halinde çıkmaları gerekiyordu. Böylece Bahailer Musul'dan ayrıldılar ve orası artık bir Bahai merkezi olmaktan çıktı.

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

İKİ Rİ

Müluk Suresi Krallara, Hükümdarlara ve Dini Liderlere de ayrı ayrı Levihler yazdı. Bunlardan ikisi Edirne'de nazil oldu : Sultan Levhi (Nasreddin Şah'a) ve Napolyon III 'e yazılan birinci Levih.

SULTAN LEVHİNİN KONUSU

Nasreddin Şah, Hz. Bab'ın Emrinin başlangıcından itibaren bu işin içine yakından karışmış bulunan tek Hükümdardı. Hz. Bab'ın müritleri, O'nun Emrini yaymaya başladıktan hemen sonra, Şah Dinin doğuşundan haberdar edilmiş ve O'nun hızla gelişmesine tanık olmuştu. Veliat olarak, O'nunla yüz yüze gelme ve çınlayan bir ses tonuyla Azerbaycan'ın üst düzeydeki kimselerine ve hocalarına şu haşmetli sözleri beyanda bulunuşunu duyma şerefine erdi : ' Vaad edilen Zat Benim, Benim, Benim ! Bin yıldan beri yalvararak beklediğiniz, zikriyle ayağa kalkmış olduğunuz, gelmesine tanık olmanın özlemini çektiğiniz, Zuhurunun gelmesini çabuklaştırması için Allah'a yalvardığınız Zat, Benim. Gerçek söylüyorum, gerek Doğuda ve gerekse Batıdaki insanların Benim sözüme itaat etmeleri ve Benim şahsıma sadakât yemini etmeleri emredilmiştir.'(1)

Babilerin etkin heves ve gayretlerini gördükten , ordusunun maruz kaldığı yenilgiyi korku ve dehşetle izledikten sonra *

* Hz. Bab'ın zamanında, inanırlar düşmanlarına karşı kendilerini savunurlardı. Bu, Babilerin zaferiyle sonuçlanan bir çok kanlı olaylara sebep oldu. Hz. Bahauallah ise, Allah yolunda kendilerine saldırıldığı zaman kuvvete baş vurmamalarını buyurmuşlardır. Ayrıntılı bilgi için birinci cildin 282- 283. Sayfalarına bakınız.

Vezirlerinin yardımları ve Din Adamlarının onlar karşısında kışkırtmalarıyla, yeni doğan bu camiayı İran topraklarından silip yok etmek için ayağa kalktı.

Hz. Bab'ın kurşuna dizilmesi, binlerce taraftarının şehit edilmesi, Hz. Bahauallah'ın hapsedilmesi, Irak'a sürgünü, camiaya yapılan eza ve cefa , hepsi onun hükümdarlığı sırasında oldu.

Bu nedenle Hz. Bahauallah bir Levhinde Nasreddin şahı şu sözlerle itham eder:

" Onların arasından (Yeryüzü Kralları) İran Şahı, Emrin Direği olan o Zat'ı (Bab) havada sallandırdı ve zalimce öldürttü. Buna, bütün yaradılış, Cennet sakinleri, Melekut ehli ağladılar. Bundan başka , bazı akrabalarımızı öldürttü, mallarımızı gasp etti ve ailemizi düşmanlarımızın elinde tutsak kıldı. Defalarca Beni hapse attı. Allah'a yemin olsun, hapisanede başıma gelenleri ancak Hesap Sorucu, Kadir ve Kudretli Tanrı'dan başka kimse bilmez. Daha sonra Beni ve ailemi ülkemden sürdü. Bunun üzerine, herkesçe bilinen keder içerisinde Irak'a vardık. Osmanlı Padişahu Bize karşı çıkıp tahtının payitahtına Bizi çağırincaya kadar orada kaldık. Oraya gittiğimizde başımıza yağanlar İran Kralını sevindirdi. Daha sonra bu hapisaneye girdik. Burada, sevdiklerimizin elleri abamızın eteğinden çektilirdi. İşte bize böyle davrandı ! (2)

Bu beyanların ışığı altında, Hz. Bahauallah'ın Nasreddin Şah'a hitap ettiği Levih ayrı bir önem taşır. Zira taraftarlarına eziyet ettiği Hz. Bahauallah'a aşına olduğu gibi, dini bilgisinden dolayı Hz. Bahauallah'ın muhakeme ve terminolojisini de anlayabiliyordu. Fakat, Şahın bunu okumak için bazı Din Adamlarının yardımını istemek zorunda kalması için, Hz. Bahauallah'ın bu Levhi yazarken bazı yerlerde son derece zor Arapça kelime ve cümlecikler seçtiği anlaşılmaktadır, Şah da aynen böyle yaptı. Levhi ulemaya

İKİ KRALA ÇAĞRI

gönderdi ve buna bir cevap yazmalarını istedi ama onlar bu görevi yerine getirmediler.

Sultan Levhi, hiç bir hükümdara yazılmadığı kadar uzun bir Levhi'dir. Bu Levhi, kısmen Arapça ve kısmen Farsça olup güzellik ve belâgatle yazılmıştır. Küçük bir bölümü Hz. Şevki Efendi * tarafından İngilizceye çevrilmiştir. Bu Levhi Edirne'de nazil olmasına rağmen, Akka'dan gönderildi. Bu Levhi, şehitliği üstlenen on yedi yaşındaki Bedi Tahran'a götürdü ve bizzat kendisi Şahın eline verdi. ' Şehitlerin gururu' olan bu gencin hayatını ve özverisini bir sonraki ciltte yazacağız.

Hız. Bahaullah bu Levhinde, Şahı halkına şefkat gözleriyle bakmaya ve onlara adaletle hükmetmeğe davet eder. Bu dünyanın izzet ve haşmetinin de zilletinin de gelip geçici olduğunu bildirir. Bir hükümdarın ve bir de dilencinin mezarı açılacak olursa bunların kemiklerini birbirinden ayırmanın mümkün olmadığına işaret ederek, geçici tabiatını sergiler. O halde zengin ile fakir, hükümdar ile tebası arasında fark yoktur. İnsanlar arasındaki farkın, doğruluk ve takva işlerinde olduğunu öğretir.

Bir çok yerde Hz. Bahaullah Şaha, dikkatini bu fani hayata vermemesini, kendinden önce bir çok tanınmış hükümdarların gelip gittiğini ve bugün kimsenin onları hatırlamadıklarını hatırlatır: Onların saraylarının yıkılmış, hazinelerinin dağılmış, şan ve şöhretlerinin kaybolmuş olduklarını hatırlatır. Sayısız ilim adamları, alimler ve asilzadeler gelip gitmişler, arkalarında hiç bir iz bırakmamışlar. Güçleri ve nüfuzları yok olmuş ve isimleri unutulmuştur.

Hız. Bahaullah, Şahın adil olması için onu bir çok kez ikaz eder ve düşmanları ile kendi arasında seçim yapması için ona çağırıda bulunur. Şöyle buyurur.

"Ey Şah! Bu Gence insaf gözü ile bak; başına gelenlerden ötürü dürüst olarak karar ver. Tanrı seni

* The Promised Day is Come S. 40-43, 46, ve 75'den alınmıştır.

gerçekten insanlar arasında gölgesi ve yeryüzünde yaşayanlara Kendi kudretinin işareti kılmış. Hiç bir delil ve her hangi bir aydınlatıcı Kitap olmadan Bizi suçlayanlarla Bizim aramızda karar ver. Senin etrafında toplananlar kendi çıkarları için seni severler. Bu Genç ise seni sen olduğun için sever, seni İzzet Tahtına yakınlaştırmaktan ve seni adaletin sağ kolu yapmaktan başka bir isteği yoktur. Şu sözlerime Tanrı tanır. " (3)

Babilere yapılan zulümler :

Bu levihte 'kendi çıkarları için,' Şaha hizmet eden memurlarla ilgili bir başka bölüm de var. Hz. Bahauallah, bu insanların faaliyetlerini kınar ve milletin refahı için çalışacakları yerde onların başlıca hizmetlerinin bir kaç Babi'yi Şaha ihbar etmek ve sonra onları öldürterek mallarına el koymak olduğunu söyler.

Emir tarihi bunu açıkça kanıtıyor. İran'da, yetkililer halk arasındaki şöhret ve itibarlarını Hz. Bab ve Hz. Bahauallah'ın taraftarlarına yıllarca zulmetmekle elde ettiler. Düşmanını yok etmenin en iyi yolu o kimseyi Babi olmakla suçlamaktır. Bu kimselere yapılan saldırı anında yerine getirilir ve çok zaman da ölümle sonuçlanırdı. Kurban suçsuzluğunu ispat edinceye kadar ölüm dahil, en şiddetli eziyetlerle karşı karşıya kalırdı.

Hacı Mirza Haydar Ali, İsfahan'da bir Seyyid'in bu hususa örnek olan komik bir hikayesini yazmış bulunmaktadır. İsfahan'da Emrin başlangıcında, ilâhiyat öğrencisi bir Seyyid'le karşılaşmış, arkadaş olmuşlar ve Hacı ona Babilikten bahsetmiş. Çok geçmeden arkadaşı Emri kabul etmiş ve bir iki ahbapla tanıştırılmış. Okuması için ona Hz. Bab'ın birkaç eserini vermişler. Hacı, inanılır bir kaynaktan onun samimi olmadığını, bir muhbir olduğunu, asıl amacının kimlerin Babi olduklarını tespit edip düşmanlara bilgi aktarmak olduğunu duymuş. Hacı, ilerde tehlikenin görüldüğünü ve ahbapların zulüm ve şehitliğe hedef olacaklarını anlamış. Aklına bir fikir gelmiş. Bu onun yaratıcılığı dışında uyanıklığını da gösterir. Seyyid'den kurtulmanın en iyi

İKİ KRALA ÇAĞRI

yolun onun Babi olduğunu ihbar etmek olduğuna karar vermiş. Böyle bir suçlama onun şehirden atılması için yeterliydi. Şöyle yazar:

" Seyyid'in Bidabad okulunda kaldığını biliyordum... Okula gidip Seyyid'in Babi olduğunu ve yanında Bazı Babi kitaplarının bulunduğunu müdüre bildirdim. Aynı zamanda benim telkinimle birisi Seyyid'in gözünü korkuttu ve dikkatli olmasını söyledi. Seyyid öyle korkmuştu ki tüm kitaplarını ve eşyalarını bırakıp şehirden kaçtı ve bir daha da geri gelmedi. " (4)

Babi damgası yemenin tehlikelerini gösteren bir başka öykü de Nebil-i Ekber * diye bilinen Molla Muhammed Ka'inin öyküsüdür. Yeğeni, Şeyh Muhammed Ali Ka'ininin kaydettiği sözlü ifadesinden alınmıştır. Olay, Hz. Bahauallah Siyah Çal hapishanesindeyken ve Babileri yok etmek için hükümet tarafından büyük bir kampanya başlatıldığı sırada geçer. Çok alim ve bilgili ulemadan olan Nebil-i Ekber, o sıralarda Babi değildi. Babilere yapılan zulüm ayyuka çıktığı sırada, Tahran'a gelmişti. Irak'ta, Kerbela ve Necef'e gidiyordu. Tahran'da, Şeyh Abdul Hüseyin'in yönetimindeki bir ilahiyat okulunda kalıyordu. Tahran'da geçirdiği günleri şöyle anlatır:

"Şeyh Abdul Hüseyin'in (okul müdürü) ilahi felsefe ve metafizik † konularında bilgisi yoktu. Fakat bu konulara ilgi duyduğu için benim ve diğer bilgin filozofların görüşlerini almak için akşamları beni yemeğe davet ederdi.

İşte bu sırada, Babilerden birisi, Şahın hayatına suikast

* Nebil-i Ekber hakkında fazla bilgi için birinci cildin 90-94. sayfalarına bakınız.

† Nebil-i Ekber, gençliğinde ilahi felsefe ve metafizik konularını hatmetmişti. Daha sonraki yıllarda Irak'a gitti ve müctehid oldu ve büyük bir ün kazandı.

yaptı. * Sonuçta Şahın gazap ateşi yayıldı ve Babileri yok etme fermanını çıkardı. Bu emri yürütmek için Tahran'da iki subay görevlendirildi. Bunlar Kumandan Aziz Han Serdar ve Baş komiser Mahmut Han idi. Her gün bir takım insanlar tutuklanıp idam ediliyordu. Durum o kadar şiddetliydi ki yanlışlıkla Babi diye tutuklanan bir kimse de aynı akıbete uğruyordu ve bundan da hiç bir kaçış yolu yoktu.

Benim felsefeyle uğraşmama karşı çıkan ve filozoflardan nefret eden bazı öğrenciler, beni kötülemek için Mahmut Han'a gitmişler ve beni Babilikle suçlamışlar. Geceyi Sangilac'da bir dost olan iyi niyetli bir doktorun evinde geçiriyordum. Sabahleyin erkenden bir kaç asker geldi ve Baş komiser Mahmut Han'ın evine götürdü. Fakat Abdul Hüseyin'e birkaç satır yazıp durumumdan onu haberdar etmeği başardım.

Baş komiserin evinde yukarı kata çıkarıldım. Orada aynı sebepten tutuklanan yaşlı bir adamla karşılaştım. Beni görünce çok üzüldü. Benim için üzüntüsünü ifade etti ve yaşlı gözlerle benim kurtulmam için Allah'a yalvardı.

O sırada, evin başka bir bölümünde acayip bir gürültü koptu. İnsanların feryatlarını ve inlemelerini duyduk. Bazı tutukluların Baş komiser tarafından işkence edildiğini, dövüldüğünü anladık. Daha sonra Baş komiser yukarıya bizim odamızın karşısındaki odaya girdi. Bir kaç dakika sonra, iznini almadan ona doğru yürüdüm ve selam verdim. Selamıma cevap vermedi; bana kızdı ve görmezlikten geldi. 'Beni buraya çağırmanızın sebebi ne?' diye sordum. 'Şahın emirlerini yerine getirmek için,' dedi. 'Suçum ne?' dedim. 'Bir Babi olmaktan daha büyük bir suç olabilir mi? Dinin ve devletin düşmanı.' Yalvarmağa başladım, 'Beni Babi diye tanıtan düşmanım.

*God Passes By kitabına bakınız.

İKİ KRALA ÇAĞRI

Bana zarar vermekten başka bir amacı yok.' Sözlerimin onun üzerinde hiç bir etki yapmadığını gördüm. Bunun üzerine konuyu daha fazla uzatmadım ve kaderime razı oldum.

Bütün bu olayların ortasında, Şeyh Abdul Hüseyin'in kâtibi geldi ve ona bir mektup verdi. Mektubu okuduktan sonra rahatladı ve sevindi. Benden özür dilemeğe başladı. 'Şeyh seni görmek istiyor. Hemen git,' dedi. Gitmek için ayağa kalktığım zaman, o da kalktı ve beni kapıya kadar geçirdi. Tekrar tekrar özür diledi.

Okula gittim. Şeyh ve diğerleri beni bekliyorlardı! Gelişime çok sevindi. Benim tutuklanmamı merak ederek olaya neyin sebep olduğunu bilmek istedi. 'Yalan yere suçlamada bulunan ve sebepsiz yere beni kötüleyen kendini beğenmiş öğrencilerine sor, ' dedim. Şeyh Abdul Hüseyin bunu duyunca çok kızdı, şiddetle öğrencilerine seslenerek onları azarladı ve suçlunun cezalandırılarak okuldan atılacağına yemin etti.

Hiç bir dayanağı olmayan bu olay, benim ulema ve ilâhiyat öğrencileri arasında Babi olarak tanınmam ile sonuçlandı. Sonunda benim Babi olduğum, tutuklandığım ve Şeyh Abdullah Hüseyin aracılığı ile serbest bırakıldığım sonucuna vardılar. Babi diye o kadar meşhur olmuştum ki sokakta ve çarşıda halk beni parmakla gösteriyordu. Bazı ilâhiyat fakültesi öğrencileri yolda beni görünce kaçıyorlar, cübbeleri benimkine değmesin diye uzaktan geçiyorlardı.*

Babi olarak tanındıktan sonra, bir akşam aynı okulda kalan Ka'inli Seyyid Yakup adında biri beni ziyarete geldi. Daha sonra onun Babi olduğunu gizleyen biri olduğunu anladım. Şakayla bana, ' Bu şehirde Babi olarak tanındığımı biliyor musun ? Ulema ve öğrenciler

* Din adamlarının yasalarına göre Müslümanlar bir Babiye dokunacak olursa kirlenecekleri şekilde eğitilmişlerdi.

seni Babi diye çağırıyorlar ve seni onlardan biri sayıyorlar, ' dedi. Cevap verdim, ' Bu söylentilerin aslı yok. İsim dışında bu camia hakkında hiç bir bilgim yok. Eserlerinden tek bir satır bile okumadım ve onlardan hiç kimseyle de tanışmadım,' dedim. ' Ne olursa olsun, sen artık bir Babi diye biliniyorsun. Bab'ın Eserlerini okusan da okumasan da senin hakkında halkın fikri değişmez. Ben bu Eserlerin bazısını okudum ama hiç bir şey anlamadım. Seni taassuptan uzak güvenilir, idrak ve zevk sahibi bir kimse olarak gördüğüm için okuman için onları sana getirdim. Buluşlarını ve vardığın sonuçları bana anlatırsan sana minnettar olurum, ' dedi. Sonra, cebinden bazı kağıtlar çıkarıp bana verdi ve gitti.

Laf olsun diye kağıtlara şöyle bir göz attım. Kafam feylozofların sözleriyle dolu olduğu ve onların termolojisine alışkın olduğum için bu yazılar beni hiç etkilemedi. Onları zayıf, herhangi bir gerçek ve hikmetten yoksun buldum. O nedenle onları kitaplarımın altına sakladım.

Seyyid Yakup, görüşlerimi almak için ertesi akşam geldi. Ona, 'Yazılara şöyle bir göz attım, ancak, dikkate değer bir şey bulamadım. Bu zavallı insanlar (Babiler) boş yere kendilerini tehlikeli durumlara sokuyorlar ve hatta bu yolda canlarını feda ediyorlar. Avam takımını hoş görmek lazım çünkü onlar doğru ile yanlış ayırt edemezler. Ancak, bazı bilginler neden bu yola gidiyor ve basit halkın yoldan çıkmalarına sebep oluyorlar? Hz. Bab'ın iddialarının yanlış olduğu çok açık ve meydanda. Babilerin hataya düştüklerini kanıtlamaya gerek yok.' Seyyid Yakup bu sözleri duyunca çok rahatsız oldu. Bir süre sustu ve yüzüme bakmadı...

Gitmek için ayağa kalkarken şu şiiri okudu:

Bilgi ve zeka çok zaman

Döner kocaman bir hırsıza

Soyar gelip geçen yolcuyu.

İKİ KRALA ÇAĞRI

Sonra bana dönerek şöyle dedi :

'Bakışlarını bu Eserlerin iç manasına ve gerçeğine çevir ki hiç bir gözün görmediğini göresin , hiç bir kulağın duymadığını duyasın ve hiç bir yüreğin hissetmediğini hissedesin.' Hayal kırıklığına uğramış görünen Seyyid Yakup odayı terk etti. Bir süre Seyyidin durumu ve düşünceleri üzerinde düşündüm. Onun hayal kırıklığı beni rahatsız etti. Onun Babi olduğundan ve beni yoldan çıkarmaya çalıştığından kuşku duydum...

Hz. Bab'ın iddialarının hatalarını Seyyide göstermek ve onun yanlış yolda yürümesini engellemek için Hz. Bab'ın Eserlerini ortaya çıkardım ve Eserlerinde iddialarının geçersizliğini göstermek için onları dikkatle okumaya başladım. Gerçi benim bu yazıları okumamdaki maksat buydu ama gene de içimi bir korku ve titreme kaplamış ve rahatsız olmuştum. Kendimi Sırat köprüsü üzerinde, ölümle kurtuluşun yol ağzındaymışım gibi hissettim. Fakat bu kez onları okudukça, her satırın önümde yeni bir ilim kapısı açtığını ve gözümün önünde yeni bir dünyanın açıldığını hayretle gördüm. O gece uyuyamadım. Bu yazıları tekrar tekrar okudukça hayretim her an biraz daha arttı. Kendimi o dalgalı deryaya daldırdım ve dalgıç gibi çok değerli cevherler elde ettim. Nokta-yi Ulâ'nın * Hakikâtinin Gerçeği, gökte güneşin en zirvede olduğu kadar açıktı. Yeni bir kalbe, yeni bir göze, yeni bir ruha ve yeni bir güce sahip olduğumu gördüm. Daha önce benim için bir gurur kaynağı olan tüm bilgim ve felsefem sanki bana bir hiçmiş gibi geldi..

Ertesi akşam Seyyid Yakup geldi. Öykümü duyduğu zaman büyük bir mutluluk ve sevinçle doldu. Ayaklarıma kapandı. Bu haber karşısında donup kalmıştı. Yanaklarından aşağı göz yaşları aktı ve kahkahası odayı

* Hz. Bab

çınılattı. Daha sonra bana başka eserler getirmeğe başladı... " (5)

Bahaullah'ın Makamı :

Tekrar Sultan Levhine dönelim. Burada lâtif ve güçlü bir lisanla Hz. Bahaullah'ın Zuhurunu tasvir eden bir bölüm var:

“Ey Sultan! Ben kullardan biri gibiydim ve yatağında uyuyordum. Sübhanın nesimleri üzerime esti ve Bana bütün olmuş şeylerin ilmini öğretti. Bu Benim katımdan değildir, her şeye Gücü Yeten Bilicinin katındandır. Ve Bana yer ile gök arasında nida eylememi emir buyurdu; bu yüzden Benim başıma ariflere acı göz yaşları döktüren işler geldi. Ben halk arasında mütedavil ilimleri okumadım, herhangi bir mektebe de girmedim. Gerçek söyleyip söylemediğim için de yetişip büyüdüğüm şehirden sorar anlarsınız. Bu , Aziz ve Hamid olan Rabbinin meşiyet rüzgârlarıyla harekete gelen bir yapraktır. Şiddetli rüzgârlar esedururken O'nun kımıldamamasına imkân var mı? Hayır, İsimlerin ve Sıfatların Padişahu Olan'a yemin olsun ki yok. O şiddetli rüzgârlar O'nu dilediği gibi hareket ettirir. Ademin Kıdem yanında varlığı mı olur ? O'nun mübrem fermanı geldi ve Beni bütün insanlar arasında Kendi zikriyle söyletti. Ben O'nun fermanı karşısında bir ölüden başka bir şey değildim; Rahman ve Rahim olan Rabbinin Eli Beni başka bir hale koydu. Alçak ve yüksek bütün insanların ona karşı geldiği şey için bir kimse kendisinden bunları söyleyebilir mi ? Hayır, Kalem'e ebedi sırları öğretene yemin olsun, Güçlüler Güçlüsü Tanrı'nun güçlendirdiği kimsenin dışında... ” (6)

Bu sözler Hz. Bahaullah'ın Ululuğuna tanıklık eder. Çünkü, 358

İKİ KRALA ÇAĞRI

Zuhurunu ancak Tanrı'ya atfeder, ilminin sonradan edinilmediğini, O'nun kendi fitratından olduğunu, Tanrı'nın emrine boyun eğdiğini anlatır ve her hareketinin Tanrı'dan olduğunu belirtir. İç görüş sahibi her tarafsız gözlemci, yukarıdaki alıntıdan Hz. Bahau'llah'ın Hakikâtini hemen keşfedebilir. Çünkü, aklı başında ve kendi güdüsüyle hareket eden hiç bir kimse böyle müthiş bir iddiada bulunamaz, Krallara bildirmez, sonuçta eza ve cefa görmez ve sonuna kadar iddiasını sürdürmez. Ancak Hz. Bahau'llah gibi Tanrı Mazharı konuşabilir.

Bir önceki pasajda “ *Ben kullardan biri gibiydim ve yatağında uyuyordum. Sübhanın nesimleri üzerime esti ve Bana bütün olmuş şeylerin ilmini öğretti...!* “ bölümü ile ilgili Hz. Abdülbaha'nın değindiği ilginç bir nokta var. Onu şöyle açıklamaktadır :

“Bu tecelli makamıdır. Duygularla değil zihinle algılanan bir Gerçektir. Bu geçmiş, gelecek ve halin dışında ve bunlardan arınmıştır. Bu bir tabir ve temsildir, kelime anlamıyla alınmamalıdır. İnsanın bilip anladığı cinsten bir hal değildir. Uyku ve uyanıklık bir halden bir hale geçiştir. Uyku sükûn halidir, uyanıklık ise hareket hali; Uyku sükût halidir, uyanıklık ise konuşma hali; Uyku esrar halidir, uyanıklık ise aşikâr hali

Meselâ, Farsça ve Arapça'da ‘Toprak uyuyordu, bahar gelince uyandı ‘veya ‘Toprak ölmüştü, bahar gelince dirildi ‘ denir. Bu bir temsili tabirdir, benzetmedir, manâ aleminde bir tevildir. Hasılı , mukaddes Tanrı Mazharları daima aynı nurani hakikâttirler,

Onların zatında herhangi bir başkalaşma veya değişme husule gelmez; olsa olsa, zuhurdan önce susar ve durur olmaları bakımından uykuda, ve zuhurdan sonra konuşur ve parlak olmaları bakımından uyanıktırlar denebilir. “ (7)

Hız. Abdülbaha'nın açıklamasına daha önce de değindik. * Tanrı Mazharları her zaman Mazhardırlar ve Peygamberlik çağrısını almadan çok önce tüm ilâhi sıfatlar onda mevcuttur. Hız. Bahauallah bir Levhinde, Tanrı Zuhurunun kıpırtılarından bize bir nebze verir. Her ne kadar biz gerçeği ve olacakları asla tam olarak anlayamayacak olsak ta gene de öykü huşu verici. Hız. Bahauallah †çocukluğunda Molla Muhammed Bakir Meclisinin ‡ anlattığı Kureyze § kabilesinin katliam sonucu dökülen kanlarının öyküsünü okumuş. Bu hikayeyi okuduktan sonra derin bir üzüntü ve kederle dolduğunu anlatır. O zaman Tanrı'nın sınırsız Rahmet ve merhamet okyanusunun önünde kabardığını görmüş. Sonra dünyadaki tüm insanlara aralarında birlik ve barışı sağlayacak şeyleri vermesi için Allah'a yalvarmış. Sonra bir gün seherde, nasıl birden bire davranışlarını, düşüncelerini ve sözlerini etkileyen bir halin kendisini kavradığını tarif eder. Yükseliş ve ululuk haberlerini veren bir değişim ve bu on iki gün sürmüş. Bundan sonra sözlerinin okyanusunun kabarmaya başladığını, itimat Güneşinin parladığını ve kendisini insanlara açıklayıncaya kadar bu durumun devam edeceğini teyit eder. Aynı Levihte, bu Zuhurda bir yandan Dinde keder ve ayrılığa sebep olacak herşeyi kaldırdığını, diğer yandan beşer ırkına birlik getirecek öğretileri emrettiğini itiraf eder.

Sultan Levhinde, Şah eğer bugün İlâhi Zuhurun kaynağını kabul edecek olursa, Hız. Bahauallah onu bekleyen yüce makamın müjdesini verir. Ona şu sözlerle hitap eder:

"Ey Sultan! Kalem-i Alâ'nın cızırtısını ve

* Birinci cildin 214.sayfasına bakınız.

† Hız. Bahauallah'ın zamanında çocukların okumayı öğrendiği ilk kitaplardan biri Kur'an'dır. Bunu, İslamiyetle ilgili diğer kitap ve şiirler takip eder.

‡ Hikâye İslam tarihinde meşhurdur.

§ Tanınmış bir alim. İslam hadisleri ve diğer vakaları içeren Biharul Enver adlı bir seri kitabın yazarı. Şiiler bu seriyi Şii dini bilgiler ansiklopedisi olarak kabul eder.

İKİ KRALA ÇAĞRI

Sidretülmünteha dalları üzerinde İsimlerin mucidi ve yer ile göğün yaratıcısı olan Tanrı'ya temcidler okuyan Ölümsüzlük Kumrusunun ötüşünü dinleyecek olsan, öyle bir makama erişirsin ki, orada Mabud Hazretlerinin tecellisinden başka bir şey görmez ve saltanatı sahip olduğun şeylerin en hakiri bulursun; o zaman padişahlığı dileyene bırakır, Vechin nurları ile parlayan Ufka yönelirsin. Evet, o zaman, saltanat yükünü ancak ve ancak Yüceler Yücesi Rabbinin nusreti hatırı için taşımak istersin. Bu takdirde, göklerdeki Mele-i Alâ sana sitayiş neşideleri okur.

Ne güzel Makamdır bu Yüceler Yücesi Makam! N'olaydı Tanrı'nın İsmi ile maruf bir saltanat vasıtası ile bu makama yükselebilsen ! " (9)

Ulemaya meydan okuma :

Bu Levihte, Hz. Bahaullah Şaha, geçmişte hiç bir Tanrı mazharından sadır olmayan çok önemli bir öneride bulunuyor:

“ Dilerim ki Majesteleri, dünyayı süsleyen iradesi ile bu Kulun Majesteleri Şahın huzurunda zamanın uleması ile yüz yüze gelmesini ve delil ve bürhanlar getirmesini irade buyursun! Ben Kul hazırım ve Majesteleri Şahın huzurunda olayın hakikâtinin açıklanması ve açığa çıkması için inşallah böyle bir topluluk toplanabilir. İşte o zaman emir sizindir ve saltanat tahtının yanında durmaya Ben hazırım. O zaman Benim lehime veya aleyhime karar ver. " (10)

Hz. Bahullah bu meydan okuyan beyanı ile Emrinin Hakikâtinin dünya insanları arasında tesis etme görevinden geri kalmadı. Bu Levihte ahir günde ulemanın habasetini haber veren bazı İslâm hadislerinden alıntılar yapar ve **Saklı Sözler** de nazil ettiği aşağıdaki bölümlerin dış görünüşleriyle bilgi ve takva sahibi

olarak tanındıkları halde içten kendi hava ve heveslerine bağlı kimselere hitap ettiğini beyan eder :

“ Ey bilir geçinen bilmezler ! Niçin dışta çobanlık davasında bulunuyor ve içte koyunlarıma kurt oluyorsunuz ? Sizler, parlaklığı ile şehir ve diyarlarımın kervanlarını yoldan saptırıp ölüme sürükleyen yalancı tan yıldızına benzersiniz...”

Ve yine buyuruyor:

“Ey dışı süslü ve içi kirlî ! Siz son derece temiz ve güzel görüldüğünüz halde hakiki uzman eline düşünce bir damlası bile kabul olunmayan acı ve tuzlu bir suya benzersiniz. Evet, güneş hem toprağa , hem aynaya vurur, fakat ikisinin arasında dağlar kadar fark var.”

Ve yine buyuruyor:

“ Ey heves özü ! Nice seherler Yersizîn maşrıkundan senin yerine geldim. Seni rahat yatağında Benden başkası ile meşgul buldum. Ruhani bir şimşek gibi İzzetimin ihtişamlı bulutuna dönerek yakınumdaki gizli yerlerde bulunan mukaddes askerlerime bir şey açmadım.”

Ve yine buyuruyor:

“Ey dünya kulu ! Seherleri İnanetimin tatlı rüzgârları sana uğradı. Seni gaflet döşeğinde uyur buldu. Haline ağlayarak geri döndü. “ (11)

Hikmet ve Kelâm Kılıcı :

İKİ KRALA ÇAĞRI

Sultan Levhinde, Hz. Bahauallah Şahın kafasından inanırların faaliyetleri hakkındaki şüphe ve korkuları silmeğe çalışır. Babi dini doğduğu günden beri İran Hükümeti yetkililerinin Babi camiasının nüfuzundan korktuklarını unutmayalım. Hz. Bab'ın taraftarlarının kendilerini düşmanlarının saldırılarına karşı koruma tarzları, onlara muazzam cesaret ve özverlilik ünü kazandırmıştı. Aynı zamanda halk, onların dinlerini yaymalarındaki azimlerinden endişe duymaktaydı. Sorumsuz birkaç Babinin 1850'de Şaha yaptıkları suikastten beri, hükümet Babileri şiddetten yana kimseler olarak suçluyordu. Hz. Bahauallah, Irak'a geldiğinden beri, camianın üyelerine kavga ve mücadeleden vazgeçmelerini, kılıçlarını bir yana atmalarını, insanların kalp şehirlerini hikmet ve söz kılıcı ile fethetmeleri konusunda öğütlerde bulunduğunu Şaha iknâ edici sözlerle teyit eder. İnanırlara yazdığı bir Levihte, Hz. Bahauallah, Tanrı yolunda öldürmektense ölmenin daha iyi olduğunu öğütleyen alıntıları alır. Kutsal Kitaplarda sözü edilen ' zafer ' kelimesini insanların yanlış anladıklarını belirtir. Zafer, savaşarak kazanılmaz.; iyi davranışlar ve lekesiz yaşam ile başarıdır.

Bu arada şunu belirtmek çok önemli. Düşmanın saldırılarına karşı kendilerini koruyan Babiler, Hz. Bab'ın Emrinin doğduğu ve Mesajının propagandasının yapıldığı özel koşullardan dolayı öyle davranmak zorundaydılar. Bunu takdir edebilmek için, o günlerde İran'da Şii camiasına hakim koşulları ve Hz. Bab'ın Zuhurunun tabiatını bilmek lazım.

Hz. Bab'dan önce gelen Tanrı Mazharlarının Tanrı'nın ilk Zuhuru Ademle * başlayıp, Nebilerin sonu Hz. Muhammed ile son bulan bir nübüvvet devresi içinde Zuhur ettiklerini hatırlayalım. Hepsi de Tanrı Gününün geleceğini bize müjdelediler, ve ' Allah'ın İzzeti 'nin insanlara Kendisini göstereceğine dair hayallerini anlattılar.

* Bahai inancına göre Ademin Tevrat'taki öyküsü mecazidir. Yazılı kaynaklara göre O ilk peygamberdir. (Hz. Abdülbaha'nın Mufâvezat kitabına bakınız)

Hız. Bab'ın kendisini açıklamasının esas amacı, Hız. Bahauallah'ın Zuhurunu müjdelemek ve halkı O'nun gelişine hazırlamak, Nebilik Devresini kapatmak ve semavi Kitaplarda * vaad edildiği gibi 'Tanrı izzeti 'nin açıklandığı zaman tahakkuk eden yeni bir devreyi açmaktı. Nebilik Devrinin zincirindeki son din olan İslamiyet, her dinden çok Hız. Bab'ın zuhuru ile ilgilidir.

Hız. Bab İslâm halkı arasından çıktı. Şiiler ve Sünniler, her ikisi de Kaim veya Mehdi'yi bekledikleri için O'nun Mesajını sabırsızlıkla bekliyorlardı. Bu beklentiler, Hız. Muhammed'in ve imamların kehanetlerine dayanıyordu, özellikle imamlar Kaim'in †gelmesi ile ilgili binlerce hadis yazmışlardır. İslam camiasına Vaad olunan Zat gerçektir ve açıkça haber verilmişti. Hız. Bab'ın içlerinden çıktığı Şiiler, toplantılarında Kaim'in İzzetini övüyorlar, O'nun bir an önce gelmesi için dua ediyorlar ve isminin anıldığı her zaman, saygıyla ayağa kalkıyorlardı . Hız. Bab'ın İslamiyetle özel bir ilişkisinin olması, sadece bir Müslüman olarak doğmuş olması, Kendisinin Seyyid olması ve Hız. Muhammed'in soyundan gelmiş olması gerçeğine dayanmaz, fakat Hız. Muhammed'in Devrini sona erdirmek ve kanunlarını kaldırmak gibi özel bir misyonla gelmiştir. Bu fonksiyon öyle müthişti ki sırf düşüncesi bile İran'daki insanların kalplerine ve ruhlarına dehşet vermişti. Hatta O'nun Zuhurunun kudretini tam olarak kavramayan bazı Babiler, Hız. Bab'ın Emrini açıklamasından dört yıl kadar sonra seçkin bir müridler gurubundan Bedeşt konferansında Kur'anın kanunlarının yürürlükten kaldırıldığını duydukları zaman inançlarını yitirdiler. İslamiyetin on iki asırlık kanunlarını değiştirmek kolay bir iş değildi. İnsanlar, asırlarca bunu uygulamışlar, yaşamlarını ve davranışlarını onun hükümlerine göre düzenlemişlerdi. Bir kalemle bunların üzerine bir çizgi çekmek için sadece ilâhi güce değil, ilâhi hikmet ve rahmete de gerek vardı.

* Bu Kitabın 1. bölümünün 'Hevdec (Tahtirevan) Levhi' ne bakınız.

† Birinci cildin 197-98. Sayfalarına bakınız.

İKİ KRALA ÇAĞRI

Tanrı Mazharları eski kanunları birden bire veya olgunlaşmadan değıştirmezler, ve taraftarları hazır oluncaya kadar ve bunları uygulama gücüne sahip olmadan yeni kanunları yürürlüğe koymazlar. Hz. Bahau'llah şöyle açıklamaktadır:

" Şunu iyi bilin ki, her Zuhurda, İlahi Zuhur ışıkları insanlara ruhani kapasiteleriyle doğru orantılı verilmiştir. Güneş göz önüne alın. Ufukta görüldüğü anda ışıkları ne kadar zayıftır. Tepeye çıktıkça ısı ve kuvveti nasıl yavaş yavaş artar. Bu arada bütün yaradılışın ışığının artan yoğunluğuna adapte olmalarını sağlar. Batış noktasına gelinceye kadar nasıl ağır ağır alçalır. Eğer kendisinde saklı enerjiyi birden bire salıvermiş olsaydı... hiç şüphesiz bütün yaradılış alemine zarar verirdi... Aynı şekilde eğer Hakikât Güneş başlangıçta birdenbire Allah'ın takdir ettiği kudretin tamamını açıklayacak olsaydı insan anlayışının dünyası tükenip yok olurdu; çünkü insan kalbi, ne onun ağırlığını taşıyabilir ve ne de ışığını yansıtabilirdi. Mahvolmuş ve fazla yüklenilmiş bir halde yok olurlardı." (12)

Allah'ın inayetiyle, O'nun Mazharları yeni yasaları ve emirleri kademeli olarak getirirler ve onların asırlar boyu geleneklerine bağlı olduklarını bildikleri için, taraftarlarını bir dünyadan bir başka dünyaya adım adım yönlendirirler. Örneğin, Hz. Muhammed geldiği zaman, Araplar aşırı miktarda sarhoşluk verici içkiler içerlerdi. Fakat Hz. Muhammed, içkiyi birden bire yasaklamadı. Önceleri sadece yarar ve zararlarını işaret etti, fakat bu gibi içkilerin zararının yararından daha çok olduğunu belirtti. Daha sonra, Elçiliği sırasında içkili kişilerin namaza katılmalarını yasakladı. Taraftarları biraz daha olgunluğa erdiği zaman içkiyi yasakladı ve terk etmelerini emretti. * Hz. Bab ve Hz. Bahau'llah

* Kur'an 2/ 29, 4/ 43 ve 7/ 93-4 numaralı ayetlere bakınız.

da, Elçilikleri sırasında aynı şekilde taraftarları bu kuralları almaya hazır oldukları zaman, Dini Hükümleri açıkladılar. Hz. Bab , Elçiliğinin ortalarına doğru şeriatının çoğunu koydu. Hz. Bahauallah'da şeriatının kitabı olan **Akdes Kitabı**'nı Elçiliğinin ortalarına doğru açıkladı. O zaman bile bu kitabın bir nüshasını ahbaplara ancak yıllar sonra verdi.

Hz. Bab'ın Zuhurunun bir başka yönü de, Zuhur devrinin süresinin çok kısa olması ve Hz. Bahauallah'ın Zuhurunun hemen O'nu takip etmesiydi. Bunun sonucu olarak, kısa bir zaman dilimi içinde, sadece Emrinin gelişmesi için önemli olan Hüküm ve Öğretilerini açıkladı. Kendi Zuhurunun evrensel bir Zuhura basamak olduğunu bildiği için olgunlaşmamış olan ve daha sonra Hz. Bahauallah'ın taraftarları onları anlama yeteneğine sahip olduğunda O'nun tarafından verilecek Hükümlere değinmekten özellikle kaçındı.

İslamiyette uygulanan ve o günün koşullarının gereği, Hz. Bab'ın değiştirmedığı emirlerden birisi silahlanmak ve Dini uğruna kendisini savunmaktı. İşte bu sebepten, Babililer savunma niteliğinde olan bir çok savaşlarda yer aldılar. Ferdi olarak veya toplu bir halde nadiren saldırı cinsinden bir savaşa bulaştılar. Mazenderan, Zencan ve Neyriz olayları bunun açık örnekleridir. *

Birçok vesile ile Hz. Bahauallah, Babilere, Dinleri uğruna bu modası geçmiş mücadelelerinden vazgeçmelerini öğütlemişti. Fakat yeni bir Günün doğduğunu ve kılıçlarını iyilik için kınına koymalarını anlayıncaya kadar birkaç yıl geçti. Nihayet, Hz. Bahauallah elzem olmadıkça kişilerin silah taşımalarını **Akdes Kitabı** 'nda yasakladı.

Hz. Bahauallah'ın çektikleri :

Hz. Bahauallah Sultan Levhinde, Allah'ın yolunda çektiği sıkıntılar üzerinde durur:

* Nebil tarihine bakınız.

İKİ KRALA ÇAĞRI

" Ey Şah ! gözün görmediği ve kulağın işitmediği şeyleri Ben Allah'ın yolunda gördüm... Benim üzerime yağan ve yağacak olan sıkıntılar ne kadar çok ! Arkamdan yılan sürünerek gelirken, Ben Cemalimi Güçlü ve Merhametli Tanrı'ya çevirdim. Yatağım ıslanıncaya kadar gözümden yaşlar aktı. Ancak Ben kendim için üzülmiyorum. Allah'a yemin olsun ! Rabbına olan aşkımdan ötürü başım mızrağı arzular. Kalbimin şöyle hitap etmeden geçtiği tek bir ağaç yok : ' Keşke Benim adıma kesilseydin ve bedenim Allah'ın yolunda senin üzerinde çarmıha gerileydi! '... Allah'a yemin olsun ! yorgunluktan bitkin düşsem, açlıktan ölsem ve kayalar yatağım olsa, dostlarım tarlaların canavarı olsa, şikâyet etmem, fakat Ebedi Sultan ve milletlerin Yaratıcısı Allah'ın Gücü vasıtasıyla sebat ve azimle sabredenler gibi ben de sabrederim. Ve her koşulda Allah'a hamd ederim. O'nun inayetiyle - senalar olsun O'na - bu hapislik yüzü hürmetine insanların boyunlarını zincir ve boyun lalelerinden kurtarması ve onları samimi bir yüzle Güçlü ve Bol verici Tanrı'nın Cemaline çevirmesi için dua ederiz. O her zaman Kendisini çağırana cevap vermeğe hazır ve Kendisi ile konuşmak isteyen herkese yakındır." (13)

Allah'ın bütün Peygamberlerinin ve Habercilerinin kendi halklarının ellerinden çıktıkları halde, kimsenin böyle bir davranışın sebepleri üzerinde eğilmediğini de Şaha hatırlatır. Hz. Muhammed'den bahseder ve şiddetle O'na karşı gelen, inkâr eden bazı düşmanlarını adlarıyla sayar. Hz. İsa'nın da öyküsünü ve din adamlarının O'nun için verdikleri zalimce hükmü anlatır.

Hz. Bahauallah, Sultan Levhinde, Allah'ın yolunda katlandığı zulümlerden bahseder. Siyah Çal'daki hapisliğini anlatır, o karanlık ve iğrenç yer altı zindanında çıktıklarını sayar, Allah'ın Kudretiyle o hapishaneden kurtulduğunu, suçsuzluğu kanıtlandıktan sonra Şah tarafından Irak'a sürgün edildiğini

hatırlatır. Daha sonra Şaha Irak'taki durumu anlatır: Şii hocaların karşı gelmelerini, hilelerini ve hunharca saldırılarını, bunun üzerine bazı dostlarının korunmaları için Irak Valiliğine başvurmalarını önerdiğini, İstanbul'a gelişini tarif eder ve Akka'ya sürgün edileceği kehanetinde bulunur. Bu şehri şöyle tarif eder:

" Söylenenlere göre dünyanın en ücra şehri, görünüş itibariyle en kötü, iklimi ve suyu çok pis olan bir yer. Sanki bir baykuş yuvası . " (14)

Hz. Bahauallah, Sultan Levhinin bir bölümünde, insanların akın akın Emre girecekleri zamandaki Emrin zaferini büyük bir açıklık ve güçle kesin bir dille anlatır.

Buyururlar ki geçmiş dinlerde Allah, Emrinin yükselmesini musibetler ve ıstıraplar üzerine kurmuştur. Bu gün de bu felaketlerin bir kalkan gibi Kendi Emrini koruması için dua eder. Allah'ın yolunda çekilen belalar ve imtihanlarla ilgili şu beyanda bulunur:

" O'nun Hakikât olan Nefsine yemin olsun ! O'nun yolunda başa gelen belalardan ötürü sızlanmam ve sevgisi uğrunda uğradığım musibetlerden dolayı üzülmem. Tanrı belayı bu yeşil otlak için sabahın çiy damlaları ve yer ile göğü aydınlatan bu kandil için fitil yapmıştır. " (15)

BİR ŞEHİDİN ÖYKÜSÜ

Bu Dinde inanırlarla ilgili olarak Hz. Bahauallah buyururlar ki, onlar dinlerini Allah'ın gerçek dini olarak kabul ederler ve bu sebepten hayatlarını O'nun uğruna ve O'nun yoluna feda ederler. Bu davranışın, inançlarının gerçekliğinin başlı başına bir kanıt olduğunu teyit eder. Çünkü, insan, mecnun olmadığı sürece normal olarak hayatından vazgeçmez. Mamafih, Hz. Bahauallah, Allah'ın yolunda hayatlarını feda eden sayısız üstün sıfat ve mümtaz davranış sahibi kimselere, delilik suçlamalarının yöneltilmesini

İKİ KRALA ÇAĞRI

reddeder. Yirmi yıldan beri Şahın emriyle camiaya yapılan işkencelerden bazılarını anlatır. Onlara yapılan saldırılar o kadar vahşiydi ki onların kanlarıyla sulanmayan hiç bir yer yoktu! Nice çocuklar babasız kalmış, nice babalar çocuklarını kaybetmişti. Nice anneler korku ve tehdit altında öldürülen çocuklarının yasını tutmaya bile cesaret edememişlerdi ! Gene de bu insanların kalplerinde yanan ilâhi sevgi ateşinin son derece parlak olduğuna, parça parça edilseler bile Rablarına olan sevgiden vazgeçmediklerine O şahadet eder.

Bahai tarihi, İran'ın her yerinde şehit edilen binlerce insanın yaşam öyküsünü anlatır. Onların imanlarını, dünya bağlarından uzaklıklarını, kahramanlıklarını ve nefsanî fedakarlıklarını geniş olarak anlatır. Şehit ailelerinin içinde buldukları koşulların canlı portresini çizer ve her yönden gelen acı musibetleri yazar. İran'ın çeşitli yerlerinde yer alan şehitlik hikayeleri ayrıntılı olarak yazılmış ve neşredilmiştir. İnsan bunları okuduğu zaman içini büyük bir hüzün kaplar. Örneğin, Yezd şehri şehitlerinin ve ailelerinin çektikleri o kadar dokunaklıdır ki insanın kederlenmeden ve içi sızlamadan birkaç sayfa okuması mümkün değildir.

Yezd'de, Hz. Bahau'llah'ın en sadık müminlerinden biri olan Hacı Mirza Halabi Saz'ın (tenekeci) şehadeti bu tarih kitabında yer alan bir öyküdür. Olay 1903 yılı yaz mevsiminde Yezd'de en acı ayaklanmalardan birinde birkaç gün içinde birçok Bahainin vahşice katledildikleri bir zamanda meydana geldi.

" Dini bir bayram olan Hz. Muhammed'in doğum yıldönümünde (17 Rebiül Evvel) bir grup insan, Hacı Mirzanın evinin dışında toplandılar. Uzun bir süre kapıyı taşladılar ve bütün camları kırdılar. O kadar vahşice davrandılar ki, Hacı Mirza evinin damına çıktı* ve onlardan bir açıklama istedi. Bazıları Hacı Mirzayı görünce utanıldılar; utançla başlarını önlere eğip gittiler.

* Yezd'deki evlerin çatıları düz olup oraya merdivenle çıkılabiliirdi.

Daha genç olan bazıları şiddet hareketlerine devam etiler, fakat sonunda Hacı Mirzanın konuşmasıyla yatıştılar ve onlar da oradan ayrıldılar... Fakat gün battıktan sonra tekrar geldiler ve üç saat kadar evin avlusuna taş atmaya devam ettiler.

Hacı Mirza, her zaman olduğu gibi, sabahın erken saatinde Meşrik-ül Ezkâr'da * dua için ahbapların toplandığı Mirza Mahmud Afnan'ın † evine gitmek üzere evden çıktı. Güneş doğmadan önce dualar bitinceye kadar orada kaldı. Herkes gitmek üzereyken. Hacı Mirza onları tekrar göremeyeceği ‡ düşüncesiyle hepsiyle helâlleşme isteğini belirtti. Her birini tek tek kucakladı ve onlara hoşça kalın dedi. Hacı Mirza Mahmud onun bir süre eve gitmemesini, gün boyunca neler olacağını bekleyip görmesini öğütledi. O 'Allah ne derse öyle olur ' deyip eve gitti.

Hacı Mirza sabahleyin evde birtakım işlerle uğraşırken dışarıda , güçlü kuvvetli Hasan Mıhrizi adında birinin başkanlığında birtakım insanlar belirdi. Kapıyı tekme vurarak açtı ve kalabalık içeri daldı. O sırada Hacı Mirza, bir cam parçası kesmekte , karısı ve üç çocuğu da yanında oturmaktaydılar. Elinde zincir, kalabalığın önünde yürüyen Hasan Mıhrizi, Hacı Mirzayı kolundan tuttuğu gibi şiddetle evden dışarıya sürükledi ve

* Kelime anlamı ' Tanrının anıldığı fecir yeri' Bahai mabedi. Gerçi Yezd'de mabed yoktu ama, ahbaplar birinin evinde toplanır, buna Meşrik-ül Ezkâr denirdi. Hz. Bahaullah güneş doğmadan önce yapılan bu duaların faziletlerini özellikle belirtmişlerdir; o saatlerde edilen dualar özel bir güce sahiptir.

† Meşhur Vekilud Devle, Hacı Muhammed Taki'nin oğlu ve Hz. Bab'ın kuzeni.

‡ Bir kaç gün sürmekle beraber, Yezd olayları birçok insanın şehit olmasına tanık oldu. Bu furyanın içine her Bahai aile sürüklendi ve hiç kimse emniyette değildi.

İKİ KRALA ÇAĞRI

canavarca onu zincirle dövdü. * Kalabalık ileri atıldı ve herkes kurbana vurmağa başladı. Kimi sopayla, kimi taşla , kimi zincirle ve kimisi de büyük bir hırsla elleriyle ona saldırdılar. Onu öylesine dövdüler ki, kanlar içinde yere düştü.

Hacı Mirzanın karısı büyük bir keder içinde kalabalığı yarıp kendisini kocasının yaralı vücudunun üzerine attı. † Fakat kalabalık onu da sopalar ve zincirlerle dövdüler ve çok kötü yaraladılar. Sevdiğinin vücudunun üzerinden almak için çok çalıştılar ama o bir süre kocasının üstüne kapanıp kaldı. Kalabalığın yakınında duran çocuklar çığlık çığığa, korkudan ölmüşlerdi. Allah bilir çocuklar ne çekmişlerdi. En büyük oğlu, İnaletullah on bir yaşında, büyük kızı Rızvan dokuz yaşında ve en küçük kızı Tuba da altı yaşındaydı. Bir süre sonra mütecavizler karıyla kocayı birbirinden ayırmayı başardılar. Hacı Mirzanın her yeri ezilmiş ve tepeden tırnağa kan içinde olmasına rağmen, iki yüz kişilik kalabalığın eşliğinde Cuma İmamının ‡ evine doğru sürükleyerek götürdüler.

* O günlerde, zorba insanlar silah olarak yanlarında çelikten yapılmış zincir taşırlandı. Bir kaç zincir vuruşu, ciddi sonuçlar doğururdu. (A.T.)

† Eskiden kadınlar pek halkın içine çıkmazlardı Kapalı bir yaşamları vardı. Dışarı çıktıkları zaman çarşaf giyerlerdi. Dini kurallara göre bir erkeğin karısı veya yakın akrabası olmadıkça kadının yüzünü görmesi haramdı nerede kaldı ki onun vücuduna dokunmak. Mirza Hacı'nın karısının çarşafı içinde kalabalığı yarması keder ve çaresizliğini gösteriyordu.

‡ Camide insanlara namaz kıldıran, şehrin dini ileri gelenlerindendir. Bahai olarak suçlanan bir kimse müctehidin huzuruna getirilir, orada serbest kalmak istiyorsa, dinini inkâr etmesi istenirdi. Dinini inkâr etmeyenler için, Müctehid ölüm fermanı imzalamaya hakkına sahipti. Fakat Yezd olaylarında saldırganlar kurbanlarını bu işleme tabi tutulmadan öldürdüler.

Henüz birkaç adım sürüklenmişti ki karısı kendisini tekrar kocasının üzerine attı, fakat kalabalık onu oradan çekti. Tekrar ona kenetlenmeği başardı. Bu sefer kadını kendinden geçinceye kadar dövüp sokağa attılar. Sonra Hacı Mirzayı alıp götürdüler. Bu arada eve giren birtakım insanlar ellerine geçen herşeyi talan ettiler.

Aziz şehidin çocuklarına gelince yere düşüp baygın yatan annelerinin yanında durmuş ağlayıp sızlanıyorlardı. Sonra birkaç kadın gelip başındaki baş örtüsünü aldılar. * Vücudu sopalar ve zincirlerle öyle kötü dövülmüştü ve o kadar çok tekmelenmişti ki ince elbisesi yırtılmış ve yarı çıplak yerde yatıyordu. Nihayet hayat kadını diye tanınan Rubabe isminde bir kadın, gerçekten yüce bir davranışta bulundu. Hacı Mirzanın evine yakın olan evine gitti, bir çarşaf getirdi, yaralı kadının üzerine örttü ve onu kendine getirmek için çok uğraştı ama boşunaydı. Bu arada çocuklar hiç durmadan hıçkırarak ağlıyorlardı; üzüntüleri sınırsızdı. Rubabe onları teselli etmek için elinden geleni yaptı. Annelerini sırtına alıp kendi evine götürdü. † Otlar kaynattı. Biraz çocuklara ve biraz da annelerine verdi. Kadın iki saat sonra kendine geldi. Çocuklar ağlamaktan helak olmuşlardı. Hacı Mirzanın karısı kendisine gelir gelmez kocasını sordu. Onun hükümet konağına

* Hacınnın karısını aşağılamak için böyle yaptılar. çünkü kadının saçını göstermesi çok ayıp sayılırdı.

† Bu olayda Rubabe kurbana yardım etmekle büyük bir cesaret gösterdi. Normal koşullarda hiç kimse bir Bahaiye yardım etmeğe cesaret edemezdi. Çünkü kendisi de Bahai olmakla suçlanırdı. Bu olayda hayat kadını olduğu için Rubabe de camia dışı sayıldığından, halktan tepki görmekten korkmadı.

İKİ KRALA ÇAĞRI

götürüldüğünü, Prensin * kendisine son derece iyi davrandığını söylediler... Bunu duyunca ağlamaya başladı. Rubabe, 'Şükürler olsun Hacı kurtuldu. Sen çocukların önünde ağlama. Onlar çok ızdırap çektiler,' diyerek onu teselli etti... Hacı Mirzanın karısına ayağa kalkabilmesi için yardım etti ve çocuklarla birlikte onu, evlerine götürdü. Ev tamamen soyulmuştu. Mobilyalar, halılar, elbiseler ve hatta odaların kapılarına kadar alınmıştı. Değerli hiç bir şey kalmamıştı. Evin sokak kapısı kırılıp yere atıldığı için kapıyı kapatamadılar. Her yeri yara bere içinde kalan anne ve kahrolan çocuklar eve sığındılar. Öğleye kadar durmadan ağladılar. Öğleynin kadının biri † Hacı Mirza Mahmud Afnan'dan iyi haberler getirdi. Hacı Mirzanın yardım görmeden hükümet konağına yürüdüğünü ve iyi olduğunu söylediler.

Hacı Mirzanın güvenli bir yerde olduğunu ve akşama eve döneceğinden emin olmalarını söyledi. Bu haber onları biraz olsun rahatlattı. Rubabe, kendisine saldırılmasından korkmasına rağmen çocuklara ve annelerine yiyecek bir şeyler getirdi. Bu arada evin kapısı olmadığı için alınacak başka bir şey var mı diye kadınlar

* Zillus Sultan Prens Mesud'un oğlu, Celalu'd Devle, Prens Mahmud Mirza, Bahailere yapılan bu katliamı durdurmak istedi fakat başarılı olamadı. Üç gün boyunca kontrolü kaybetti ve bu arada pek çok insan öldü. Yıllar sonra, Hz. Abdülbaha Londra'dayken o da oradaydı. Oraya özellikle Hz. Abdülbaha'nın huzuruna müşerref olmak için gitmişti. Ayaklarına kapanarak af diledi. (A.T.)

† 1903'de Yezd'de vuku bulan katliam sırasında Bahai kadınları haber götürüp getirmede kuryelik yaptılar. Peçe taktıkları için, halkın onların kimliklerini tespit etmeleri mümkün değildi. (A.T.)

ve çocuklar * sık sık eve girip çıkıyorlardı.

Anne ile çocuklar bir odanın köşesine sığınmış, karanlığın basmasını ve Hacı Mirzanın gelmesini bekliyorlardı... Rubabe'nin yardımıyla, Hacı Mirza dönecek olursa, yemesi için sade bir çorba pişirdiler. Fakat o gelmedi.

Hacı Mirzaya gelince, kalabalık onu Cuma İmamının evine götürüyordu. Musalla'nın† girişine geldikleri zaman Resul Muayyidi'nin oğlu Hasan adında biri öne doğru atıldı ve Bahai Dinine karşı lânet okuması için Hacı Mirzaya seslendi. Hacı Mirza sadece onu süzdü ve cevap vermedi. Hasan isteğini tekrarladı. Hacı ona, 'Sen ne bir dini ne de normal kanun yargıcı değilsin. Sen karışma. Beni doğru dürüst bir yetkilinin karşısına çıkarırlarsa o zaman soruları cevaplarım. ' dedi. Bunu duyan Hasan, en yakın bir kasap dükkanına giderek bir satır aldı ve güçlü bir darbeyele Hacı Mirzanın kafa tasını yarı. İkinci bir vuruşla kolunu koparttı. Bu arada iki üç görevli olay yerine geldi ve yaralıyı kaledeki hükümet konağına götürdü. Hacı Mirza öyle bir ruhani güce sahipti ki derin yaralarına rağmen, kaleye kadar yürümeyi başardı. Ancak koridora geldiği zaman yere düştü, fakat birkaç dakika sonra tekrar kendine geldi... Kalabalık kaleye kadar yürüdü ve sonra dağıldı. Hacı Mirza cebinden Amerikan yapımı saatini çıkardı. Arkasında Hz. Abdülbaha'nın resmi vardı. Onu karısı ve çocuklarına gönderilmek üzere Ağa Molla Muhammed Ali‡ adında birine verdi... Bu

* Evdeki hanımların hareme çekilmeleri veya peçelerini örtmeleri için önceden haber vermeden bir erkeğin bir eve girmesi iffete aykırı idi, fakat kadınlar için bu geçerli değildi.

† Yezd'de bir cami (A.T)

‡ Cuma İmamının emriyle göz altına alınan ahabaplardan biriydi. Hacı Mirza oraya geldiği ve öldürüldüğü zaman bu adamlar oradaydı.

İKİ KRALA ÇAĞRI

arada cellat kendi önlüğünü onun başına bağlamıştı. Fakat kafasından kan fışkırıyordu ve gittikçe gücünü yitiriyordu... Sonunda öldü. Böylece o yüce şahadet mertebesine erdi. Cellat önlüğünü başından alıp yüzüne örttü...

Karanlık basınca Vali, Hacı Mirza Mahmud Afnan'ı çağırttı ve güneş battıktan iki saat sonra cesedi kaldırması için birini göndermesini ve gömmesini söyledi. Bunun üzerine... Buk'atu'l Hadra'nın * bekçisi kaleye çağırıldı. Bekçi Hacı Mirzanın cesedini Buk'atu'l Hadra'ya kadar sırtında taşıdı ve oraya gömdü. Hacı Mirza şehit olduğu zaman otuz sekiz yaşındaydı.

Hacı Mirzanın ailesinin o gece onun öldürüldüğünden haberi yoktu. Sabaha kadar heyecanla ve sağ olarak dönmesi ümidiyle uyumadılar. Çocuklar gergindi ve durmadan babalarını soruyorlardı. Anneleri onun yakında döneceğini söyleyerek, elinden geldiği kadar onları teselli etmeğe çalışıyordu. Fakat saatler geçti ve güneş battıktan dört saat sonra gece bekçileri şehirde görevlerine başladılar. Böylece, Hacı Mirzanın gelme ümitleri boşa gitti. Çocuklar uyuyamadılar. Aldığı pek çok yara ve kırıklardan acılar içinde kıvranan anne, son derece kederliydi ve o da uyuyamadı. Şafak sökünceye kadar bekledi. Kocasını dönmeyince perişan haline rağmen kocasını sormak için Hacı Mirza Mahmud Afnan'ın evine gitti. Hacı Mirza Mahmud Afnan onu görür görmez kederini gizleyemedi ve ağlamaya başladı. Hacı Mirzanın karısı kocasının şehit olduğunu işte böyle öğrendi. O anda

* Yezd'deki Afnan ailesi Kaleye yakın bir yerde özel bir mezar yaptırdılar. Burası daha sonra Bahai mezarlığı olarak teberru edildi. Hz. Bahauallah buraya Buk'atu'l Hadra (Yeşil Alan) olarak isimlendirdi. Afnan'lardan bir kaç, Bahai şehitleri ve tanınmış Bahailer buraya gömülmüşlerdir. Mezarlık artık kullanılmamaktadır.

ne halde olduğunu ve nasıl acı çektiğini ancak Tanrı bilir! Hiç durmadan ağladı ve kırılmış, yıkılmış bir halde eve döndü. Öte yandan, çocuklar annelerinin babalarını geri getirmesini bekliyordu. Fakat onun yalnız ve keder içinde döndüğünü görünce ne olduğunu anladılar. Kalpleri parçalayan ağlamaları ve feryatları her yönden duyulabiliyordu. Kendimizi onların yerine koyarsak onların yüreklerinin ıstırabını hissedebiliriz. Ev tamamen boş, baba öldürülmüş, anne yaralı ve halk onlara karşı ayaklanmıştı.

İki gün sonra, kadının biri Hacı Mirzanın karısının umumi sarnıçlara * zehir attığı haberini kötü maksatla yaydı. Bu büyük suçlama bazı kadınların onu öldürmeleri için yeterli bir nedendi. Evin bir köşesinde çocuklarıyla oturmuş kocası için ağlarken ve dua ederken altmış yetmiş kadar kadın eve girdiler. Onu yere yatırıp öldürmek amacıyla dövmeğe başladılar. Çocuklar, zalim, kana susamış kalabalık tarafından oraya buraya itilmiş, evin içinde muazzam bir kargaşa gidiyordu. Derhal olaydan haberdar edilen Kethuda † ve adamları olay yerine koşular, kalabalığı yarıp Hacı Mirzanın karısının yanına yaklaştıkları zaman baktılar ki kadın yarım saatten beri orada baygın yatıyor ve saldırganlar onu dövmeğe devam ediyorlardı... Kethuda ve adamları onları dışarı attıkları zaman, bu canavar kadınlar onun artık ölmüş olduğuna kanaat getirmişlerdi.

Hacı Mirzanın karısı üstü başı yırtılmış olarak yerde yatıyordu, vücudu kan ve toz toprak içindeydi. Elbisesinin yırtılan parçaları her yere saçılmıştı. Utanç içinde kalan Kethuda, çıplak vücuduna bakmaya utandığından oradan

* Şehrin her mahallesinde halka içme suyu temin etmek için umumi sarnıçlar ve soğutma kuleleri vardı. Halk buradan su testilerini doldurup eve götürürlerdi.

† Bölgenin Baş komiseri.

İKİ KRALA ÇAĞRI

ayrıldı. Uzun süre kaba muamele gören çocuklar, annelerinin dövülen vücudunun yanında duruyorlardı. Hasta büyük annelerinden başka onlara bakacak kimse yoktu.

Fakat Allah o gün kudret ve ululuğunu gösterdi. Şefkat ve merhameti onların üzerine indi. Annelerinin cansız vücudu bir saat sonra kımıldamaya başladı Çok geçmeden kendine geldi. Rubabe bazı giyim eşyaları getirdi ve ona giydirdi.

Hacı Mirzanın karısının sağ olduğunu duyan bir grup kadın gidip onun hayatına son vermeğe kararlıydılar. Kımıldamayacak bir halde olmasına rağmen Kedduda onu evden dışarıya taşıdı. Kaledeki hükümet konağına getirtti. Bir müctehid olan Şeyh Muhammed Cafer Sebzivari, onu koruması altına aldı. Bibi Begüm isminde bir kadını çağirttı ve bu bedbaht kadını evine almasını ve olay yatışınca kadar ona bakmasını istedi.

Hacı Mirzanın karısı yirmi gün kadar Bibi Begüm'ün evinde kaldı. Bu arada, zulüm ve haksızlığa uğramış, ana babalarını kaybetmiş bu masum küçük çocuklar yaşlı ve hasta büyük anneleri ile yıkılmış, yağma edilmiş evde oturuyorlardı. Devamlı korku ve beklenti içinde ancak yaşıyorlardı. Kalpleri annelerinin dönmesi beklentisi içindeyken öldürölme düşüncesiyle hayatlarından endişe ediyorlardı. O kadar çok üzüntü çektiler ki yirmi gün içinde vücutları bir iskelet halini almış, benizleri ise ölü benzine dönmüştü. Oradan geçen insanlar evlerini taşıyor, sövüp küfrediyorlardı * Her küfür ve lânet narasını duyduklarında çocuklar onların kendilerini

* Pek çok şehirde, özellikle Yezd şehrinde Emrin düşmanları inananların evlerinin önünde toplanıp onlara hakaret ediyor ve Emrin Kurucularının isimlerini lânetliyorlardı. Yıllarca bu fanatik ve vahşice patlamalar, özellikle 1903 yılında bu evde oturanların kalplerinde dehşet yarattı.

öldürmek için geldiklerini düşünerek korkudan titriyorlardı. Büyük annelerinin zayıf vücuduna doğru koşuyor ve onun kucağına atılıyorlardı. Keder ve sıkıntının verdiği acıyla en büyük oğlan İnaletullah hastalandı ve odanın bir köşesinde yattı kaldı. Öteki çocuklar da çektikleri ıstıraptan neredeyse ölümün eşiğine geldiler. Büyük annelerine sık sık şöyle soruyorlardı : ' Biz insanlara ne yaptık ki bizi öldürmek istiyorlar ? ' Çocukların çektikleri sıkıntıyı hiç bir kalem yazmaya tahammül edemez...

Nihayet, yirmi gün sonra, olay biraz yatışınca, anne büyük bir korku ve dehşet içerisinde döndü. “ (16)

Yezd Şehidinin Tarihinin yazarı, Hacı Muhammed Tahir Malmiri, Hacı Mirzanın şehitlik hikayesini karışının şu sözleriyle noktalar. Eve dönüp çocuklarını ölü gibi bulduğu zaman kalbinin sızısını şöyle anlatır :

" Allah şahidimdir ki, eve döndüğümde, çocuklarımı gördüğüm zaman tanıyamadım. ‘çocuklarım nerede ? ‘ diye sordum; annem bana, ‘ Bunlar senin çocukların ! ‘ dedi. Gerçekten benim çocuklarım olduklarına kanaat getirince üzüntü ve keder içine gömüldüm. Çektiğim acılar bu üzüntünün yanında hiç kaldı. Bunca yıldan sonra olayı anlatırken bile vücudumu korku ve titreme kaplıyor dedi.” (17)

Aynı yazar, " Yezd Eyaletinde Emrin Tarihi “ adlı henüz yayınlanmamış kitabında anneleri göz altında bulunduğu sırada Hacı Mirzanın çocuklarının çektikleri hakkında başka bilgiler de verir:

“ Zeynel Arab, Hacı Mirzanın komşusuydu. Evinin çatısı Hacı Mirzanın ki ile bitişikti. Bir akşam, Yezd’de
378

İKİ KRALA ÇAĞRI

çıkan kargaşa sırasında, Mir Çakmakta * bazı zorbalara Zeynel'e Hacı Mirzanın komşusu olduğu için onun da Bahai olduğundan kuşkulandıklarını söylemişler. Aslında, Zeynel Bahailikten çok uzak olmasından başka kötü bir insan olup Yezd'de olay çıkaranların başında geliyordu. Böyle bir suçlama ona yöneltildiği zaman o kadar çok kızdı ki, Hacı Mirzanın karısını ve üç çocuğunu öldürmeğe karar verdi. Derhal evine giderek silahını aldı, beline fişekliği taktı ve kendi evinin damına çıktı. Oradan Hacı Mirzanın evinin damına geçti. Küfürler savurmaya başladı. Silahını doldurdu, aşağıya inip kaba bir lisanla Hacı Mirzanın çocuklarını öldüreceğini bağıarak söyledi. O sırada çocuklar büyük annelerinin yanında bir köşede oturuyorlardı. Zeynel'in çirkin cüssesi, küfürler savurarak elinde silahla damda görünmesi masum çocukları dehşet içinde bıraktı. Çocuklar, ağladılar, çığlık attılar ve yalvardılar.

Zeynel, evin avlusuna inen merdivenlerdeyken gürültüyü duyan diğer komşuları, Ağa Rıza'nın oğlu Ağa Hüseyin bir faciayı önlemek için tam zamanında yetişti. Zeynel'e doğru koştu ve onu durdurmaya çalıştı. ' Bu çocukları neden öldürmek istiyorsun ? ' diye sordu. ' Hacı Mirzanın komşusu olduğum için bir grup insan Mir Çakmak'ta beni bugün Bahai olmakla suçladı. İşte bunun için bu ailenin kökünü kazımaya karar verdim. Kimse beni bundan vazgeçiremez ' diye cevap verdi.

Ağa Hüseyin onu sakinleştirmek için öğütte bulundu ve çocukların bu işte masum olduklarını anlatmaya başladı. ' Bahai olan babaları öldürüldü, annelerinin akıbetinin ne olduğunu kimse bilmiyor. Bu çocuklar yetim kaldı; gözlerinin önünde babaları saldırıya uğradı ve sonra öldü, anneleri de o kadar çok dövüldü ki ölüp

* Yezdin meşhur meydanı. Camileri ve minareleri ile meşhur. O günlerde dini merasimlerin yapıldığı bir yer.

ölmediğini henüz kimse bilmiyor. Şimdi çocuklar harap edilmiş bir evde oturuyorlar; yeterli yiyecekleri yok. Zavallı hallerine bak. İskelete dönmüşler. Vicdanın böyle bir şeyi yapmaya nasıl razı olabilir? Hz. Muhammed, - komşunuz kafir de olsa ona saygı gösterin- diye buyurmuş. Sen bir Müslümansın Bu çocuklara nasıl böyle bir şey yaparsın ?' dedi.

Ağa Hüseyin'in bu sözleri Zeynel'in üzerinde hiç bir etki yapmadı. Ağa Hüseyin bu cinayeti ertelemesi, eve gidip bir sigara yakması ve bir bardak çay içip sakinleşmesi için onu ikna etti... ve en sonunda Zeynel'i evine götürmeği başardı. İyilikle ve uzun bir öğütten sonra Zeynel'in fikrini değiştirebildi.

Çocuklara gelince, onların o gece çektiklerini ve korkularını ancak Allah bilir ! Birisi bana şöyle dedi: ‘ Bütün gece karanlıkta oturduk ve resmen korkudan titriyorduk. Gözlerimiz merdivenlere dikilmiş, her an Zeynel'in aşağıya inmesini bekliyorduk. En küçük bir ses duyduğumuzda onun geldiği düşüncesi ile korkudan ölüyorduk. O geceki dehşet ve korkuyu asla unutamayız. ‘ ” (18)

HZ. BHAULLAH'IN NAPOLYON III'E YAZDIĞI BİRİNCİ LEVİH

Bu Levih Hz. Bahaullah'a, Edirne'de nazil oldu ve İmparatorun bakanlarından birisi aracılığı ile İmparatora gönderildi. Hz. Şevki Efendi bununla ilgili şöyle yazar:

“Hz. Bahaullah birinci Levhinde İmparatorun niyetinin samimiyetini denemek istedikten ve özellikle sakin ve tahrik etmeyen bir tonla çektiği sıkıntıları anlattıktan sonra şöyle hitap etti: “ *Zamanın Kralının nazikâne söylediği iki ifade bu mazlumun kulağına geldi* 380

İKİ KRALA ÇAĞRI

. *Bu sözler gerçekten başka hiç bir hükümdardan duymadığımız ifadenin şahıydı. Birincisi, Rus Hükümetinin neden kendilerine karşı Kırım Harbinin açıldığı sorusuna verilen cevaptı. Sen şöyle cevap verdin: - Suçsuz ve günahsızların Karadeniz'deki çığıtları beni gün doğarken uyandırdı. Bunun için sana karşı silahlandım.- Gerçi bu saldırıya uğrayanlar daha büyük bir hatadan sıkıntı çektiler ve daha büyük bir tehlikedeydiler. Ancak, bu insanların başına gelen dertler sadece bir gün sürdü. Bu kulların katlandığı sıkıntılar ise yirmi beş yıl sürdü ve her an bizlere büyük keder getirdi. Bütün dünyaya açıklanan bir diğer muazzam kuvvetli beyan da şuydu : - Zulüm görenlerin intikamını almak ve acizlere yardım etme sorumluluğu Bizimdir. - İmparatorun adalet ve hakkaniyeti pek çok insana ümit vermiştir. Haksızlığa uğrayan bu gibi kimselerin durumlarını araştırmak ve güçsüzleri korumak zamanın hükümdarına düşerdi. Gerçek söylüyorum, yeryüzünde bizim gibi zulüm gören veya oradan oraya sürülen çaresiz insanlar ne geçmişte ve ne şimdi görülmüştür. ' " (19)*

Hız. Şevki Efendi bir başka yerde de şöyle buyurur:

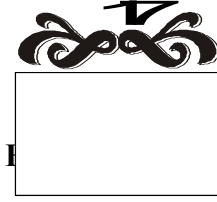
" Hz. Bahau'llah'ın daha önce bir Fransız Elçisi ile İmparatora gönderdiği Mesajın nasıl karşılandığı ' *Kurdun Oğlu* ' kitabında yazılanlardan anlaşılabilir : ' *O birinciye cevap vermedi. (Birinci Levih) Sicn-i Azam'a varduktan sonra onun elçisinden bize bir mektup ulaştı. Birinci kısmı Farsça idi. Kalanı kendi el yazısı ileydi. Saygılıydı ve şöyle yazıyordu: -İsteğiniz üzere mektubunuzu verdim. Şu ana kadar hiç bir cevap alamadım. Biz gereken önerilerimizi İstanbul'daki Elçimize ve o bölgedeki Konsolosluğumuza bildirdik. Arzu ettiğiniz bir şey olursa lütfen bildirin ve onu yapacağız. - Sözlerinden anlaşıldığına göre bu Kul'un*

niyeti sanki onlardan maddi bir şey umuyormuş şeklinde yorumlanmış. ‘ ’ (20)

Söylendiğine göre, İmparator Hz. Bahauallah'ın Levhini okuduktan sonra bir yana fırlatmış ve “ Eğer bu adam Allah’sa, ben iki kat Allah’ım ! “ demiş.

Hz. Bahauallah Akka’ya vardıktan hemen sonra, Napolyon’a meydan okuyan bir mektup göndermiştir. Bu Levih hakkında bir sonraki ciltte yazacağız.

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

Bedi Kitabı, Hz. Bahauallah'ın Emrini savunması ve Kendi Misyonunun doğruluğunu ve geçerliliğini göstermek için yazılmış bir savunmadır. Esasen Farsça olup, pek çok Arapça pasajları da içermektedir.

Bu Kitap, Hz. Bahauallah'ın, Hz. Bab'ın yetki sahibi olduğunu ve O'nun Mesajının doğruluğunu ispat ettiği *İkan kitabı* 'na benzetilebilir. Bu iki kitabın benzemeyen yönü şudur ki, *İkan kitabı* Hz. Bab'ın ünlü dayısına * hitap etmektedir. Bu kitabı okuduktan sonra o, Emrin ışığı ile aydınlandı ve Tanrı'nın Emrinin doğruluğunu anladı. Bedi Kitabı ise hain ve iki yüzlü, sözüm ona Babi olan Mirza Mehdi Gilani'ye hitap etmektedir. Onun, Hz. Bahauallah'ın dostlarından birine yazdığı bir mektupta yapmış olduğu bir kaç zehirleyici noktaya cevap olarak nazil olmuştur. Emrin başlangıcında Mirza Mehdi, Tahran'da Babi camiasına katılmıştı ve Tütüncü Ağa Muhammed Ali'nin yakın arkadaşıydı. Fakat Mirza Mehdi, Babiler arasında kötü bir hayat yaşamasıyla tanınırdı. Yaptığı işler Tanrı'nın öğretilerine ters düşüyordu.

Mirza Haydar Ali, Edirne'ye gitmek için hazırlanırken, Mirza Mehdi de ona katılmaya karar verdi. O zaman her ikisi de Tahran'daydılar. Haydar Ali önceleri razı oldu, fakat Mirza Mehdi'nin uygunsuz davranışlarını görünce onunla beraber yolculuk etmek istemedi. Birbirlerinden ayrıldılar ve Mirza Mehdi kendi başına Edirne yerine İstanbul'a gitti. İstanbul'daki İran Elçisi Hacı Mirza Hüseyin Han, Mirza Mehdi'den çok etkilendi, onu başkentte İran camiasının hakimi olarak seçti. İşte bu sırada, Hz. Bahauallah ve dostları aleyhine ortalığı

* Birinci cildin 10. Bölümüne bakınız.

karıştırmaya İstanbul'a gelen Seyyid Muhammed İsfahani ile tanıştı.

Bu dostluğun sonunda Mirza Mehdi'nin yaşamında yeni bir sayfa açıldı. Kendisi de ahlâksız ve gururlu, ortalığı karıştıran bir kimse olarak Seyyid Muhammed'de bir çekicilik ve benzerlik keşfetti. Çok geçmeden, bu onun sadık taraftarı ve maşası olmasıyla sonuçlandı. Yeni keşfettiği öğretmenin önderliğinde dalaverenin yeni derslerini öğrendi ve Seyyid Muhammed'in etkinliklerini biçimlendiren o yanlış tanıtımlar ve yalanları öğrendi. Hz. Bahauallah'a karşı düşmanlık ve muhalefet için ayaklandı.

Seyyid Muhammed'in kışkırtmalarıyla Mirza Mehdi Edirne'de Hz. Bahauallah'ın dostlarından eski arkadaşı Tütüncü Ağa Muhammed Ali'ye bir mektup yazdı. Hz. Bahauallah'a karşı iftiralarla dolu bu zehirli mektubun Seyyid Muhammed'in yardımıyla yazıldığı ve belki de onun dikte ettirdiği aşikârdı. Yazdıklarının çoğu Hz. Bahauallah'ın <<Tanrı'nın İzhar Ettiği Kimse>> olduğu iddialarını yalanlamaya yönelikti. İtirazları tamamen yalan olmakla kalmıyor, terbiyesizce de bir lisan kullanıyor ve Hz. Bahauallah'a karşı saygısızca davranıyordu.

Bu mektupta hitap edilen Ağa Muhammed Ali, Hz. Bahauallah'ın sadık dostuydu.* Onun Bağdat'tan İstanbul'a ve Edirne'ye kadar Hz. Bahauallah'a eşlik ettiğini daha önce söylemiştik. Daha sonra Akka'ya gidenler arasındaydı. Bu sürgünler sırasında bütün zorluklara ve mahrumiyete rağmen hayatın tadını çıkararak biriydi. Hz. Abdülbaha onun için şöyle der:

“.... Maddi olanakları azdı, fakat mutlu ve kanaatkardı. Mükemmel bir mizacı vardı. Ahbab olsun olmasın herkesle iyi geçinirdi. Edirne'de de Hz. Bahauallah'ın himayesinde günleri neş'eli geçirdi. Yaptığı her iş ne kadar uyduruk olursa olsun şaşılacak kadar çok gelir getirirdi...”

* Birinci cildin 291. Sayfasına bakınız.

BEDİ KİTABI

Günlerini büyük bir saadet içinde geçirirdi. Akka'da küçük bir işle meşguldü. Bu iş kendisini sabahtan öğleye kadar oyalardı. Öğleden sonra semaverini heybeden yapıma koyu renkli bir torbaya sarar, bir bahçeye veya meraya, ya da kırlara gider ve orada çayını içerdi. Bazen, Mezrai'nin çiftliğinde veya Rızvan bahçesinde görülürdü; ya da Mübarek evde, Hz. Bahauallah'ın Huzuruna giderdi.

Muhammed Ali, yoluna çıkan her nimeti dikkate alırdı. ' Bu gün çayım ne güzel olmuş. Bu ne hoş koku, bu ne renk ! Bu mera ne kadar güzel, çiçekler ne kadar parlak! Her şeyin, hatta, havanın ve suyun bile kendine has hoş bir kokusu var' derdi. Ona göre günler anlatılmaz bir letâfetle geçirdi. Hükümdarlar bile bu yaşlı adam kadar mutlu değillerdi. İnsanlar onun için, ' Dünyadan tamamen kopmuş, sevinç içinde yaşıyordu,' diyorlardı. Anlaşıldığına göre yemekleri de en iyisinden olup, evi Akka'nın en iyi yerindeydi. Aman Tanrım ! o burada bir mahpustu ama konfor, barış ve neşe içinde yaşıyordu. “ (1)

Ağa Muhammed Ali, nüktedan biriydi ve Hz. Bahauallah'ın hoşlandığı bir dosttu. Hz. Bahauallah bir gün vefat eden bir ahababın anma toplantısına katıldı. Muhammed Ali de oradaydı. Hz. Bahauallah'ın inayet ve merhametini ölen kişinin ruhuna nasıl yağdırdığı dikkatini çekti. Aynı şeyin kendisine yapılmasının özlemine çekerek şöyle dediğini duymuşlar, “ Benim de ölü olduğumu kabul buyuracak olur ve benim için anma törenine sizi davet etme şerefini bana verirseniz büyük onur duyarım.” Bunun üzerine çok zengin bir ziyafet verdi ve Hz. Bahauallah ile birlikte Akka'daki ahabapları da ağırladı.

Ağa Muhammed Ali, Mirza Mehdi'nin nahos mektubunu okur okumaz, Hz. Bahauallah'a götürdü. Bedi Kitabı, Mirza Mehdi'nin suçlamalarını çürütmek için yazılmıştır. Bu Kitap, Hz. Bahauallah'a üç günde nazil oldu. Bu kitabı her gün aşağı yukarı

iki saat dikte ettirdi ve Ağa Muhammed Ali not etti. Daha önce de belirttiğimiz gibi, * her ne kadar Hz. Bahauallah'ın eserleri kâatibi Mirza Ağa Can tarafından yazılmış gibi görünüyorsa da her kelimesi Hz. Bahauallah'ın kendisi tarafından dikte ettirilmiştir. Bedi Kitabı da bunun gibiydi. Gerçi Ağa Muhammed Ali'nin ifadesi ile yazılmıştı ama gerçekte başından sonuna kadar Hz. Bahauallah tarafından nazil olmuştur.

Hız. Bahauallah'ın Emrinin savunması olarak yazılan bu kitab yaklaşık *İkan Kitabı* 'ın iki misli olup, Hz. Bahauallah'ın eserleri arasında önemli bir yer alır. Okuyucuya Hz. Bab'ın << Tanrı'nın Zahir Edeceği Kimse >> hakkında kehanetlerine hayret verici bir iç görüş getirir ve Hz. Bab'ın en büyük amacının ve gönlünde yatan Hz. Bahauallah'ın Zuhurunun tahakkuk ettiğini açıkça gösterir. Kitab, Babi camiası üzerinde ve özellikle şaşırılmış ve tereddütte kalan insanlar üzerinde büyük bir etki yarattı. Birçok şüphe ve şaşkınlıklarını çözümlendi ve Hz. Bahauallah'ın “ Beklenen Zuhur “ olduğunu, ve Yüce Makamını tanımlarını sağladı. Hz. Bab'ın Eserlerine vakıf olan bir kimse için bu kitap, Hz. Bab ve Hz. Bahauallah'ın zuhurlarında mevcut pek çok sırların bir anahtarı sayılabilir. Bu eser, Hz. Bahauallah'ın en çok meydan okuyan, kudret ve açıklıkla yazılan eserlerindedir. Emir tarihinin bazı yönlerini anlattığı gibi Hz. Bahauallah'ın bazı öğretilerini de anlatır. Başta gelen özelliklerinden birisi, Mirza Mehdi'nin itiraz ve suçlamalarını Hz. Bahauallah'ın inandırıcı delillerle çürütmesidir. Öyle ki, O'nun inkâr edilmez muhakeme gücü okuyucuya tamamen hakim olur.

Hiç şüphe yok ki, Bedi Kitabı, Hz. Bahauallah'ın Emrini zayıflatmak için sahte ve yalan raporlar düzenleyerek büyük çaba harcayan, Hz. Bab'ın ahdini bozanların vehimlerini sarstı. Mirza Mehdi'nin ortaya attığı tartışmalar zayıf ve sağlıksızdı. Seyyid Muhammed'den kaynaklanan pek çok yalan beyanlar, gerçek dışı ifadeler ve yalanlarla doluydu.

Bedi Kitabı şu şekilde nazil olmuştur: Hz. Bahauallah, önce

* Birinci cildin 37-39. Sayfalarına bakınız.

BEDİ KİTABI

Mirza Mehdi'nin mektubundan birkaç cümle almış ve bunun üzerinde sayfalar dolusu açıklama yapmıştır. Mektupta mevcut bütün noktalar ve suçlamalar tamamen cevaplanıncaya kadar böyle devam etmiştir. Bu cevapların dikkate şayan yönü Hz. Bahau'llah'ın beyanlarının zorlayıcı kuvvetidir. Sözleri o kadar güçlüydü ki Mirza Mehdi, bir şahinin güçlü pençelerinin içinde küçük bir kuş gibi kaldı ve tamamen bir hiç mertebesine indirildi. Hz. Bahau'llah'ın tartışmasının kudreti, açıklamalarının açıklığı, sözlerinin derinliği, ancak Hz. Bab'ın eserlerine nüfuz eden, herşeyi kapsayan bilgisiyle eşleştirilir. Hz. Bahau'llah konusunu desteklemek için bol miktarda bunlardan alıntılar yapmıştır. Kendilerinin * de teyit ettikleri gibi, Beyan dahil, Hz. Bab'ın bütün eserlerini okumamış olmasına rağmen böyle olmuştur! Bu O'nun ilâhi bilgisinin bir kanıtıdır.

Hız. Bahau'llah, Bedi Kitabında Mirza Mehdi'nin ve ustası Seyyid Muhammed'in yaptıklarını kınamak için bazen çok ağır bir lisan kullanır. Mirza Mehdi'den, 'şerir kişi', 'entrikacı', 'kâfir', 'küstah', 'lâin', 'imansız ruh', 'aksi', 'Tanrı'yla mücadele eden', 'kaleminden çıkan Melekutta Bab'ın ve O'nunla birlikte Tanrı'nın seçkinlerinin ağlamasına sebep olan', diye bahis edilmektedir. Hz. Bahau'llah, defalarca ona yazmaması için çağrıda bulunur ve Tanrı'nın gazabıyla onu yere çalacağını ikaz eder. Gerçekten de çok geçmeden Mirza Mehdi öldü. Hz. Bahau'llah Fuad Levhinde † buna değinir. Tanrı'nın intikam gazabı onun ruhuna çöktüğü zaman ruhunun çektiği ıstırap anlatır. Bedi Kitabında Seyyid Muhammed'in 'Tanrı'ya ortak koşan', 'kötülük yapanların başı', 'entrikacılık ve dinsizlik timsali' ve 'melun' olarak damgalandığı pek çok bölümler var. Hz. Bahau'llah'ın bu adamlara böyle güçlü bir lisanla hitap etmesi O'nun Hakim ve Amir olarak insanlığın üzerinde yüce otoritesinin bir işaretidir. Tanrı Mazharının kudreti üzerinde biraz duralım. O ve yalnız O Tanrı sıfatlarını insanlara açıklayabilir. Tanrı sıfatlarından birisi de O'nun gazabıdır. Bu

* *Kurdun Oğlu Kitabı* 'nın 129-31. Sayfalarına bakınız.

† Bu Levih 1869'da Akka'da nazil oldu.

sıfatını kullanarak Tanrı Kendine karşı çıkanları ihraç eder.

Hz. Bahauallah'ın eserlerinin incelenmesinden Allah'ın merhamet ve affediciliğinin bütün yaradılışı kapsadığı açığa çıkar. Bu sıfatlarla Allah insanlar üzerine himayesini ihsan etmiştir. O'nun merhamet ve ihsanı olmasaydı, hiç kimse O'nun adaletinin işleymesinden kurtulamazdı. Sevecen ve affedici Allah insanın günahlarına ve eksiklerine göz yumar, onu merhamet okyanuslarına daldırır ve hak etmediği halde ona ebedi hayat bağışlar. Fakat , bir kimse O'nun ahidini bozarsa ve bilinçli olarak O'nun İzhar Ettiği Kimseye karşı gelirse, o zaman O'nun gazabı uyanır ve o kimsenin ruhu Tanrı'nın nimetlerinden mahrum kalır. Seyyid Muhammed ile Mirza Mehdi bu sınıfa girerler. Hz. Bahauallah, onları reddetmekle , ruhlarının gerçek durumunu açıklamaktan başka bir şey yapmamış oluyor. Fakat üzerinde durulması gereken önemli bir nokta, hiç kimsenin bir başkasının ruhunu suçlamaya görüş ya da yetkisi yoktur. Bu tamamen Tanrı Mazharının ve O'nun yanılmazlık ve yetki ihsan ettiği kimsenin işidir.

AHDİ BOZANLARIN SUÇLANMALARI

Bedi Kitabı, isyancıların merkezi olan Mirza Yahya'yı suçlamalarla da doludur. O'nun Hz. Bab'ın tayin edilmiş halefi olma iddialarını Hz. Bahauallah çürütür ve iddialarını desteklemek için, Hz. Bab'ın Eserlerinden sayısız bölümler sunar. Hz. Bab'ın taraftarlarına vaad ettiği tek şeyin << Tanrı'nın Zahir Edeceği Kimse>> nin geleceğini haber vermesi olduğunu çok açık bir şekilde ortaya koyar. Madem ki Mirza Yahya Babi Devrinin "Aynalarından" biriydi* (Hz. Bab'ın taraftarlarını etkilemek için bu sıfatı kullanırdı) Hz. Bahauallah " Aynaların" durumunu açıklar. "Aynaların" kendilerine özgü ışığı olmadığına, yansıtacakları ışığın ancak ışığın kaynağı olan <<Allah'ın Zahir Edeceği Kimse>>ye yüzlerini çevirmelerine

* Hz. Bab " Ayna" lâkabını bir kaç inanırına bahşetmiştir.

BEDİ KİTABI

bağlı olduğuna dair Hz. Bab'ın eserlerinin çoğundan alıntılar alır.
Hz. Bab şöyle buyuruyorlar :

"<Zikri Celil olsun > * O güneşe benzer Güneşin karşısına istenildiği kadar ayna konsa, bunlardan her biri kendi kabiliyetinin derecesine göre güneşin ışığını aksettirir; eğer güneşin karşısına hiç bir ayna konmaz ise güneş yine doğup batmakta devam eder ve onun ışığından mahrum kalan aynaların kendileri olur. Ben bu halka öğüt vermekte kusur etmedim. Rabları olan Tanrı'ya yönelmeleri için gereken tedbirleri ittihaz ettim ve kendilerini yaratmış olan Tanrı'ya inanmaları için lâzım olan vasıtaları esirgemedim. Eğer O'na , Zuhur Gününde , bütün yeryüzü sakinleri iman ederlerse o zaman Benim iç varlığım sevinç duyar; çünkü, onlar böyle yapmakla varlıklarının zirvesine yükselmiş, sevgililerinin talâtına kavuşmuş ve maksatlarını bu maddi alemde ne kadar anlamak mümkün ise o kadar anlamış olurlar , aksi takdirde içim sızlar. Ben herşeyi bu maksadın husulü için yetiştirdim ; şu halde, herhangi bir kimse nasıl olur da perdelenir ? Ben şimdiye kadar Tanrı'yı çağırdım ve bundan sonra da çağıracağım. O , gerçekten yakındır, çağıranlara cevap vericidir"

Hatta, Hz. Bab, Hacı Seyyid Cevad Kerbelai'ye hitap ettiği bir eserinde " Aynaların" bu dünyaya olan bağlılıklarından kopmadıklarından ve kendisine kirli kalple döndüklerinden yakınır. Bunlar O'nun sözleri

" Ey cömertliğimin Aynası! † Sana bütün Aynalardan şikâyetle bulunuyorum. Hep onlar Bana kendi renkleriyle bakıyorlar. " (3)

* Allah'ın Zahir Edeceği Kimse.

† Hacı Seyyid Cevad Kerbela'i

Ve yine :

" Siz Ey Güneşe Benzer Aynalar! Gözünüz daima Gerçeklik Güneşine bakar olsun ; çünkü, sizin varlığınız O'na bağlıdır; n'olaydı bu hakikâti göreydiniz ! Sizler deniz suları içerisinde hareket eyleyen balıklar gibisiniz; bununla beraber, suya karşı perdeleniyor ve birbirinize varlıklarınızın neye bağlı olduğunu soruyorsunuz. " (4)

Hız. Bahauallah, Bedi Kitabında Mirza Yahya'yı Babi camiasının putu olarak damgalar, başarılarının aldatmaca ve yalan alanında olduğunu buyurur, basitlik ve cehaletinin seviyesini açıklar, sözlerinin yalanın özünü içerdiğini ve içlerinde bir gerçek payı varsa, bunun da Hız. Bahauallah'dan alındığını açıklar, Seyyid Muhammed'in yardımıyla Hız. Bahauallah'ın bazı yazılarını kendi adı altında inanırlara dağıttığı gerçeğini söyler, Allah'ın Emrine karşı alenen ayaklanıncaya kadar Mirza Yahya'yı Huzurundan kovmadığını açıklar, kötü niyetli ve iftira dolu mektuplarından ötürü onu reddeder ve birkaç uzun paragrafta duygusal ve dramatik bir lisanla Mirza Yahya'nın parmakları arasındaki kalemin böyle hain ve alçak bir sahipten kendisini kurtarması için Allah'a yalvarmalarını anlatır.

<<ALLAH'IN ZAHİR EDECEĞİ KİMSE>> İLE İLGİLİ Hız.
BAB'IN YAZILARI

Bedi Kitabının büyük bir bölümü Mirza Yahya ile Seyyid Muhammed'in isyanlarının koşullarını anlatır. Fakat Kitabın esas bölümü Beyanın Vaad ettiği Kimse, << Allah'ın Zahir Edeceği Kimse >> olan Hız. Bahauallah'a hasredilmiştir. Hız. Bahauallah, Hız. Bab'ın Eserlerinden çeşitli paragraflar alır. Hız. Bab, bu yazılarında << Allah'ın Zahir Edeceği Kimse>>nin Makamını, İzzetini , Yüce Azametini ve Yetkisini över. Hız. Bahauallah'ın hepsini Bedi Kitabına naklettiği Hız. Bab'ın Yazılarından sadece bir kaç pasajı buraya almakla yetiniyoruz. Şunu belirtmek gerekir

BEDİ KİTABI

ki Hz. Bab'ın eserleri Hz. Bahau'llah hakkında benzer beyanlarla dolu :

" Ben O'nun * vasfında şu mücevher kelimeleri yazdım: ' O'na Benim herhangi bir işaretimle işaret edilmez ve ne de Beyanda yazılı bir şeyle anlatılabilir ...' ' O Kendisinden özgesinin tanıtmasıyla tanınmaktan veya yaratıklarının nitelenmesiyle nitelenmekten çok, pek çok alidir. Ben O'na ve alâmetlerine ilk iman eden kulum. Ben O'nun irfan-ı cennetindeki bahçelerin turfanda meyvelerinin hoş kokularını aldım. Evet, İzzetine yemin olsun, O Hakikâtin kendisidir. Ondan başka Tanrı yoktur. Herkes O'nun emriyle kaimdir.' "

(5)

Bedi Kitabının incelenmesi, Hz. Bab'ın Kendisini açıklamasındaki maksadın taraftarlarını Hz. Bahau'llah'ın gelişine hazırlamaktan başka bir şey olmadığını açıkça ortaya koyar. Hz. Bab'ın eserlerinde, O'nun << Allah'ın Zahir Edeceği Kimse>> hakkında taraftarlarıyla yapmış olduğu kesin ahid ile ilgili pek çok bölümler var. Bunların birinde şöyle buyurur :

" Süphansın Sen, ey İlahım Allah! Ben bu kitap ile , Senin İzhar buyuracağın Kimsenin Risaleti ahdini, Kendi Risaletimin ahdini almazdan önce bütün yaratıklardan aldım. Senin şehadetin ve Senin alâmetlerine inananların şehadeti Benim için yeter şehadettir. Sen gerçekten Bana yetersin. Ben Sana tevekkül ettim; Sen her şeyin hesabını görensın." (6)

Babi Dininin Ana Kitabı Beyan ve O'nun << Allah'ın Zahir Edeceği Kimse>> ile ilgili daha pek çok alıntılar da var. Hz. Bab buyuruyorlar:

* Allah'ın Zahir Edeceği Kimse

" Beyanın tamamı Cennetin yapraklarından sadece bir yapraktır." (7)

Ve yine:

"Beyan Kitabının tamamı başından sonuna kadar O'nun * bütün sıfatlarının bir ambarı ve O'nun * ateşinin ve ışığının hazinesidir." (8)

Hız. Bab, taraftarlarına Beyan dahil, bu dünyada hiç bir şeyin onlarla Hız. Bahauallah arasında bir engel teşkil etmesine izin vermemelerini tembihler. Şöyle buyurur:

"Beyan ve içinde nazil olanlar seni varlığın özünden, görünen ve görünmeyenin Rabbından alıkoymasın." (9)

Bir başka pasajda şöyle teyit eder :

" Tanrı'dan, Zuhurunu müteakip perdelenmeyiniz; çünkü Beyanda kurulan sistem, Benim elimdeki yüzüğe benzer; Ben ise, <zikri Celil olsun > <<Tanrı'nın Zahir Edeceği Kimse>>nin elindeki yüzük gibiyim. O, onu dilediği gibi çevirir. O gerçekten müheymin ve mütealidir." (10)

Hız. Bab, Allah'ın nazarında, Hız. Bahauallah'ın eserlerinden tek bir satırın, geçmiş bütün Peygamberlerin İzhâr ettiklerinden çok daha değerli olduğunu beyan eder. Bir başka vesile ile de şöyle buyurur:

" <<Tanrı'nın Zahir Edeceği Kimse>>nin ayetlerinden bir tek ayet okuyacak olursan, senin için bütün bir Beyanı yazmaktan daha iyidir; çünkü, o gün o bir tek ayet seni kurtarır, Beyan'ın tamamı ise seni kurtaramaz." (11)

* Hız. Bahauallah

BEDİ KİTABI

O, Bahauallah, istediği kimseye Peygamberlik Makamı ihsan edebilir sözüyle O'nun Makamının Yüceliğine tanıklık eder. Bunlar Hz. Bab'ın sözleri.:

" O bütün yeryüzündekileri Nebi yapar ise muhakkak ki her bir kimse Tanrı katında Nebi olur...<<Tanrı'nın Zahir Edeceği Kimse>>nin zuhuru günü yeryüzünde olan herkes O'nun yanında eşittir. Eğer O bir kimseyi Nebi tayin ederse, o kimse başlangıcı olmayan bir başlangıçtan sonu olmayan bir sona kadar Nebidir; çünkü, bunu yapan Tanrı'nın Kendisidir. Eğer O bir kimseyi Veli tayin eder ise, o kimse bütün alemlerde Velidir; çünkü bunu yapan Tanrı'nın Kendisidir; zira Tanrı'nın İradesi ancak O'nun İradesi ile tahakkuk eder ve Tanrı'nın İsteddiği ancak O'nun İsteği ile tezahür eder. O gerçekten, Kahredicidir, Kudret Sahibidir, Yüceler Yücesidir." (12)

Hz. Bab buyururlar ki << Allah'ın Zahir Edeceği kimse>>yi Kendisinin koyduğu standartlar dışında hiç kimse tanıyamaz. Şöyle teyit eder:

" O'nu O'nun gözü ile görünüz, çünkü, her kim O'nu O'nun gözüyle görürse O'nu tanır. Aksi halde O sizden perdelenir. Tanrı'yı ve O'nun Huzurunu ararsanız O'nu arayın ve O'na bakın." (13)

Bir Yazısında Hz. Bab buyururlar ki <<Allah'ın Zahir Edeceği Kimse>> geldiği zaman Allah'ın Zuhurunun Sinasında oturanlar O'nun İzzetinin karşısında hayret ve hayranlık içerisinde kalacaklar. Taraftarları arasındaki alimlere << Allah'ın Zahir Edeceği Kimse >> Zuhur ettiği zaman kalemlerini mektup veya kitap yazmaktan alıkoymalarını şiddetle önerir. Onların tereddüt etmeden veya geç kalmadan kabul etmelerini emreder

ve onları uyarır:

" O'nu O'nun ayetleriyle tanıyınız. O'nu tanımakta ne kadar ihmal ederseniz, ateşte o kadar acı bir şekilde perdelenirsiniz. " (14)

Hz. Bab'ın Hz. Bahauallah'a bu ve bunun gibi pek çok sitayişleri Bedi Kitabına geçmiştir. Bu yazıların bir kısmını bir önceki ciltte alıntı yapılmış ve bir bölümün tamamını buna hasretmişik*.

Bedi Kitabında Hz. Bahauallah Emrinin doğruluğunu gözler önüne serer, Kendi Zuhurunu över, Risaletini ilân eder ve Rızvan Bahçesindeki beyanını bir kez daha teyit eder- yani bin yıldan önce† Allah'ın bir başka Peygamber göndermeyeceğini söyler-. Kaleminden Allah'ın ayetlerinin akışını tarif eder. Ve Allah'ın ayetlerinin bugünkü günde nasıl bir hızla nazil olduğuna şahit olsun diye Mirza Mehdi'yi Huzuruna davet eder. Bağdat ve Edirne'de sürgün hayatında yer alan pek çok olağan üstü olayları anlatır, bazı dostlarının sadakât ve özverilerini tarif eder, Mirza Yahya'nın elinden çektiklerini ve bunun ' En büyük ayrılık' la sonuçlandığı konusu üzerinde durur ve onun işlediği keder verici bazı suçları anlatır, örneğin, bazı ileri gelen Babilerin öldürülmesi için emir vermesi gibi. En büyük suçu da iğrenç bir şekilde Hz. Bab'ın şerefini ihlal etmesidir ‡

HATİCE BEGÜM

Bedi Kitabında, Hz. Bahauallah, Hz. Bab'ın annesi § Fatime

* Birinci cildin 18.bölümüne bakınız.<< Tanrının Zahir Edeceği Kimse>>

† Birinci cildin 282-3. Sayfalarına bakınız.

‡ Birinci cildin 253-4. Sayfalarına bakınız.

§ Onun üstün hayatının özeti için birinci cildin 158-9. Sayfalarına bakınız.

BEDİ KİTABI

Begüm ile hanımı Hatice Begüm'un faziletlerini ve yüce makamlarını över. Her ikisini de Hayrunnisa (Hanımlar içinde en faziletli) olarak belirtir ve sevdiklerine onlara saygı göstermelerini ve onları onurlandırmalarını emreder.

Hatice Begüm asil bir aileden geliyordu. Hz. Bab'ın annesinin baba tarafından kuzeniydi. Hz. Bab Emrini açıklamazdan iki yıl önce evlendiler. Hatice Begüm , kalbinin temizliğinden sevgili Eşinin Makamını tanıdı ve Risaletinin daha ilk günlerinden O'nun Emrinin doğruluğunu kabul etti. Hz. Bab'ın şahsında fişkıran o değıştirici gücün görgü tanığı idi. Bu güç O'nun ilk müritlerinin ve Babi Dininin kahramanlarının yaşamlarını ve tavırlarını değıştirdi. Hatice Begüm hakkında Nebil-i Azam tarih kitabında şöyle yazar :

" Hz. Bab'ın annesinin tersine, eşi, O'nun Zuhur şafağının söktüğü ilk andan itibaren , Risaletinin ihtişamını ve eşsizliğini fark etti ve ta başından beri O'nun Kudretinin yoğunluğunu hissetti. Kendi neslinin kadınları arasında, Tahire hariç, hiç kimse içten gelen bir sadakatte ve imanının hararetinde onun eline su dökemezlerdi. Hz. Bab ilerde çekeceğı sıkıntılarının sırrını ona açıkladı, ve O'nun gününde olacak olan olayların önemini onun gözlerinin önüne serdi. Bu sırrı annesine söylememesini, sabırlı olmasını ve Allah' a tevekkül etmesini söyledi. Ona Kendisine nazil olan ve kendi eliyle yazdığı bir münacatı armağan etti.

Bunu okuduğı zaman sıkıntılarının yok olacağı, üzüntüsünün hafifleyeceği konusunda onu temin etti. ' Şaşkınlık içinde olduğun zamanlar yatmadan önce bu duayı oku. Ben Kendim sana göreneeğim ve üzüntülerini kaldıracığım, ' diye ona talimat verdi. O'nun öğütlerine sadık kalarak , her ne zaman dua ederek yüzünü O'na çevirdiyse, O'nun şaşmaz yol

göstericiliği yolunu aydınlattı ve sorunlarını çözdü. "
(15)

Hz. Bahaullah Bağdat'a gittiği ilk günden itibaren, Hatice Begüm O'na iman etti ve O'nun en sadık taraftarlarından biri oldu.

Hacı Mirza Habibullah Afnan * tarih kitabında Hz. Bab'ın eşi için şöyle yazar :

" ... Cemal-i Mübarek Bağdat'a vardıktan sonra Kendi imzası olan 152 †(Baha kelimesini ifade eder) ile İran'ın çeşitli yerlerine pek çok Levih gönderdi. Bu Levihler, güvenilir kişiler tarafından sahiplerine teslim ediliyorlardı. Bunların arasında Hz. Bab'ın eşi Yüce Yaprakın ‡ adına nazil olmuş bir Levih de vardı. O Güne kadar Afnan § ailesinden hiç kimse Emri kabul etmemişti. Bu nedenle, Hz. Bab'ın eşinin dertleşeceği yakın bir arkadaşı yoktu . Bu bakımdan yazarın babası Cenab-ı Afnan ve o sıralar on üç yaşındaki yeğeni Ağa Mirza Ağa ** (kız kardeşinin oğlu) ile Emir hakkında

* Hz. Bahaullah'ın sadık taraftarı idi. Bir süre Hz. Bab'ın Şiraz'daki evinin bekçiliğini yaptı.

† Baha kelimesini oluşturan, B, H, A, harflerinin sayısal değeri sırasıyla, 2, 5, ve 1 dir. Hz. Bahaullah bazı Levihlerini bu şekilde imzalardı.

‡ Hz. Bahaullah bazı Levihlerinde Hatice Begüm'e Yüce Yaprak diye hitap ederdi.

§ Hz. Bab'ın dayılarının soyuna ve eşinin iki erkek kardeşi ile kız kardeşleri Afnan diye tanınırlar (Dallar)

** Ağa Mirza Ağa Afnan ailesinin ileri gelenlerindendi. Hz. Bab'ın dayısı Hacı Seyid Muhammed'i Bağdat'a gitmesi ve Hz. Bahaullah ile görüşmesi için teşvik eden oydu. Hz. Bahaullah , Hz. Bab'ın Şiraz'daki evinin bekçiliğini yapma görevini ona vermişti. Sonraki ciltlerde ondan gene bahsedilecektir.

BEDİ KİTABI

Konuşuyordu. O'nun kalbinin temizliği Ağa Mirza Ağa'yı Tanrı Emrine cezbetti, gerçeği gördü ve öyle bir aşk ile doldu ki, Emri yaymaktan kendini alamadı. Bunun için de büyük bir cesaret ve azimle ileri atıldı. Önce babasını tebliğ etmeği başardı... Sonra kendi annesini, yani Hz. Bab'ın eşinin kardeşini." (16)

Hız. Bahauallah Münire hanımı * Akka'ya çağırıldığı zaman Şeyh Salman'ın da onunla beraber gelmesi için talimat verdi. Kafile, Şiraz yoluyla İsfahan'dan Buşir'e doğru yola çıktı. Münire hanımın Şiraz'da Hz. Bab'ın dayısı Hacı Mirza Seyyid Muhammed'in evinde kısa bir süre kalması için program yapıldı. 1288 yılı Zil Kade ayında (Ocak, Şubat 1872) oraya varıldı ve Hz. Bab'ın eşi ile birkaç kez görüşme imkanı oldu. Aşağıda, Münire Hanımın Hatice Begüm ile yaptığı bir konuşma onun hatıralarından alınmıştır :

" Hz. Bab'ın eşine, Hz. Bab ile beraberliği sırasında ki, Huzuruna erişti ve izdivacı ile ilgili hatıralarından anlatmasını istedim. ' Bütün ayrıntılarını hatırlamıyorum fakat hatırladığım kadarıyla anlatayım' dedi.

'Biz üç kız kardeşlik †. Bir gece rüyamda Fatime'nin (Hz. Muhammedin kızı ve İslam dünyasının en kutsal kadını) evimize görücü ‡ geldiğini gördüm. Kardeşlerim ve ben büyük bir sevinçle onu karşıladık. Bana doğru yürüdü ve alnımdan öptü. Rüyamda beni seçtiğini anladım. Sabah uyandığım zaman çok mutlu ve sevinçliydim. Fakat, rüyamı başkalarıyla paylaşmaya

* Münire hanım, Hz. Abdülbaha 'ın eşi oldu.

† Üvey olan kız kardeşlerinden biri ,Tahran'da şehit edilen Hz.Bab'ın dayısı Hacı Mirza Seyyid Ali ile evlendi.

‡ Eskiden erkek tarafından kız kardeşlerin, annelerin veya yakın akrabaların görücü gitmesi usulüdü. Söz kesildikten sonra kıza bildirilir ve sonra da düğün yapılırdı.

utandım. Aynı gün, öğleden sonra Hz. Bab'ın annesi bize geldi. Kız kardeşlerimle ben onu karşıladık. Aynen rüyamda gördüğüm gibi bana doğru geldi ve beni alınımdan öptü. Sonra ayrıldı. Ablam bana, - Bab'ın annesi seni oğluna istemeğe gelmiş-dedi. - Bu benim için büyük bir mutluluk - diye cevap verdim. Rüyamı anlattım ve bunun gerçekleşmesinden dolayı içimdeki sevinci ifade ettim.

Bir kaç gün sonra ... nişan hediyesi * gönderdiler ve Hz. Bab, dayısı ile beraber ticaret için Buşir'e gitti. Gerçi Hz. Bab'ın annesi ile ben kuzendik ama gene de rüyamda gördüklerimden sonra onunla her karşılaştığımızda ona büyük bir saygı ve nezaket gösterdim . Hz. Bab'ın yolculuğunun ne kadar sürdüğünü hatırlamıyorum.

O Buşir'deyken, bir gece rüyamda kendimi O'nun Huzurunda oturur gördüm. Sanki düğün gecemizdi. Hz. Bab yeşil bir aba giymişti. Abasının kenarında Kur'an'dan ayetler yazılıydı ve O'ndan nur saçılıyordu. O'nu öyle görünce büyük bir sevinç ve mutluluk içimi kapladı ve uyandım. Bu rüyadan sonra Hz. Bab'ın önemli bir zat olduğuna içimde kanaat getirdim. O'na karşı kalbimde bir sevgi doğdu fakat duygularımı kimseye söylemedim. Nihayet Buşir'den geri geldi ve dayısı düğün hazırlıklarına başladı.

Düğünden sonra aklıma hiç dünyevi şeyler gelmedi. Kalbim tamamen Hz. Bab'a cezbolmuştu. Sözlerinden, davranışlarından, alicenaplık ve vakarından O'nun mümtaz bir kimse olduğunu anladım. Fakat O'nun vaad edilen Kaim olabileceği hiç aklıma gelmemişti.

* Nişan, ailevi bir olaydır. Nişanlı bir erkeğin düğün gününe kadar kızla görüşmesi ayıp sayılırdı. Hatta, düğün gününe kadar nişanlısının yüzünü bile görmesi uygun değildi. Tabii, yakın akrabalar birbirlerini daha evvel görmüşler.

BEDİ KİTABI

Zamanını dua etmek ve ayetler okumakla geçiriyordu... Tacirlerin gelenekleri üzere , akşamları işle ilgili evrak ve muhasebe defterini isterdi. Fakat baktım ki bunlar işle ilgili kağıtlar değildi. Bazen O'na bu kağıtların ne olduklarını sorardım. Bir keresinde bana, -Bu bütün dünya insanların muhasebe defteri- dedi. Aniden bir ziyaretçi gelecek olsa, hemen o kağıtların üzerini bir mendille örterdi. Dayıları ve teyzeleri gibi çok yakın akrabaları O'nun Yüce kişiliğinin bilincindeydiler . 5 Cemaziül evvel 1260 (22 Mayıs 1844) tarihinde, tarihi ehemmiyeti olan geceye kadar akrabaları O'na büyük saygı gösterir önünde eğilirlerdi. O akşam, Cenab-ı Babül Bab, Molla Hüseyini Buşrui , * Hz. Bab'ın Huzuruna müşerref oldu ve O'nun Emrinin doğruluğunu kabul etti. O akşam, gerçekten unutulmaz bir akşamdı. Hz. Bab, çok sevdiği bir misafirin geldiğini belirtti. Sanki ateş üzerinde oturuyordu. Çok heyecanlı idi. O'nun o mübarek kelâmını duymaya çok hevesliydim fakat O gidip yatmamı istedi. Gerçi bütün gece uyanıktım ama O'na itaatsizlik etmemek için yataкта kaldım. Cenab-ı Babül Bab ile konuşurken, sabaha kadar sesini duyabiliyordum. Tanrı ayetlerini okuyor ve deliller getiriyordu. Daha sonra baktım ki her gün yabancı bir misafir geliyor. ve Hz. Bab benzer konuşmalar yapıyordu.

O günlerdeki zulüm ve işkenceleri size anlatmaya kalksam onlar hakkında konuşmaya ne ben dayanabilirim ne de siz dinlemeye dayanabilirsiniz...

Bir gece, gece yarısı uyandım... Baktım ki baş komiser Abdul Hamid adamlarıyla beraber damdan eve girmişler ve hiç bir sebep göstermeden Hz. Bab'ı götürdüler. † Bir daha da O'nun yanına gidemedim..'

* Babi döneminde Hz. Bab'a inanan ilk kişi.

† Nebil tarihine bakınız.

(17)

Münire hanım , Hz. Bab'ın hanımının bizim biraz daha kalmamızı ne kadar çok istediğini hatıralarında yazıyordu. Fakat Müslüman hacıları Mekke'ye götürmekte olan kervanla Akka'ya gitmemiz için Hz. Bahauallah Şeyh Salman'a talimat vermişti ve zaman kısalıyordu.

Biz, Hz. Bab'ın hanımına ' Allahaismarladık ' dedikten sonra, bize şöyle dedi . 'İki dileğimi bana lütfetmeleri için Cemal-i Mübarekten rica edin. Birincisi, o mübarek ailenin yüce yapraklarından * birisi evlilik bağı ile Hz. Bab'ın ailesinden biriyle birleşsin ki bu iki kutsal ağaç haricen bir araya gelsin. İkincisi, O'nun Huzuruna gidebilmem için bana izin ihsan etsin.' Hz. Bahauallah'ın Huzuruna vardığım zaman bu mesajı O'na ilettim; her iki arzusunu da derhal kabul etti. " (18)

Bu evlilik için Hz. Bab'ın hanımının aklından geçirdiği kişi, erkek kardeşi, büyük Afnan Hacı Mirza Seyyid Hasan'ın oğlu Hacı Seyyid Ali Afnan idi. Hz. Bahauallah, Hz. Bab'ın hanımının arzusunu yerine getirdi ve Hacı Seyyid Ali Hz. Bahauallah'ın kızı Furuhiye hanımla evlendi. †

İkinci arzusuna gelince, koşullar Hz. Bab'ın hanımının Hz.

* Hz. Bahauallah'ın ailesinin hanım üyeleri; burada, Hz. Bahauallah'ın kızlarından biri kastedilmektedir.

† Hz. Abdülbaha'nın zamanında her ikisi de Nakız oldular. Fakat Hz. Bab'ın hanımının arzusu Mirza Hadi Afnan ile Hz. Abdülbaha'nın kızı Ziyaiye hanımın evlenmesi ile yerine geldi. Bunlar Hz. Şevki Efendinin ebeveynidir.

BEDİ KİTABI

Bahau'llah'ın Huzuruna gelmesini engelledi . * Bu onun için elem verici bir darbeydi ve teselli edilemedi. Söylendiğine göre o kadar çok ağlamış ki artık sağlığını ciddi bir şekilde yitirmiş. Birkaç ay sonra, 29 Zil Ka'de 1299'da (11 Kasım 1882) kederinden suud etmiş. İlginçtir ki Hz. Bab'ın zamanından beri ona hizmet eden hizmetçisi Fıddi' de aynı akşam vefat etmiş.

Hz. Bab'ın hanımının suudu Hz. Bahau'llah'ı çok üzdü. Onun için özel bir ziyaretname nazil oldu. Daha sonra mezar taşına yazılmak üzere bir ayet yazdı. O hanım hayattayken de Hz. Bahau'llah'dan onun için birçok Levihler nazil oldu.

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

* Hacı Seyyid Ali bu evliliği kendi başına ayarlayamayacağını bildiği için ve Hz. Bab'ın hanımının da Hz. Bahau'llah'ın Huzuruna ne kadar çok gitmek istediğini bildiği için, Hatice Begüm'e bu evliliği sağlayacak olursa Akka'ya kadar onunla beraber gideceğine söz verdi fakat sözünde durmadı.

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

GUSN SURESİ

Edirne'de nazil olan önemli bir Levih Gusn Suresidir (Dal Suresi) . Bu Levih Arapça nazil olmuştur ve Horasanlı Mirza Rıza Mustavfi'ye hitap eder. Bu inanır isim sahibi bir kimseydi-Devlet Müsteşarı-. Horasan'ın hükümet çevrelerinde önemli bir mevki vardı ve orada çok nüfuzlu bir kimseydi. Kendisine Emri Meşhed'de tebliği eden hocası Molla Hüseyin'den * başkası değildi.

Mirza Ali Rıza çok sadık bir inanır oldu. Rütbesine ve mevkiine rağmen ahbablara karşılaştıkları her güçlükte yardım etmekten asla çekinmedi ; her zaman aralarında bulunan fakir ve düşkünlere yardım etti. Molla Hüseyin ve arkadaşları büyük önem taşıyan bir göreve gitmek üzere Meşhed'den Mazenderan'a yola çıkmadan önce onlara at ve para temin etmekle sorumlu esas kişi oydu.† Emirde tanınmış mübelliglerden Molla Sadık Horasani'nin yardımıyla küçük kardeşi Mutaminu's Saltana, Mirza Muhammed Rıza'yı tebliğ etti ve o da çok sadık bir inanır oldu. Mirza Ali Rıza emekli olunca bu kardeşi onun yerine geçti. Bir Levhinde, Hz. Bahauallah Mutaminu's Saltana'nın bir resmini göstererek onun Kendisine çarpıcı bir benzerliği olduğunu söylemesi çok ilginçtir.

Dal Suresinin ana teması, Hz. Abdülbaha'nın makamının perdesini açmaktı. Burada Hz. Abdülbaha'dan ' Tanrı'nın Emini' , ' Bu Kutsal ve Muhteşem Varlık, ' ' Bu Kutsallık Dalı ' Tanrı Ahkâmının Uzvu', ' Bu Yüce, Bu Mukaddes, Bu Ulu, Bu Yüksek Eser,' ' En Yüce Lütuf ', ' En Mükemmel İhsan' diye bahsedilmektedir. (1) Hz. Bahauallah , Hz. Abdülbaha için şu önemli beyanda da bulunur :

* Hz. Bab'a inana ilk kişi

† Nebil tarihine bakınız.

“Ne mutlu o kimseye ki O'nun (Abdülbaha) himayesini aramış ve gölgesi altına girmiş... Dahın gölgesinden kendilerini mahrum edenler hatalar çölünde kaybolurlar... ve mutlaka telef olanlardan olurlar.”*(2)

Daha sonra Akka'da, Serkar Ağa'nın[†] makamını açıklayan bu yüce sıfatlar, Hz. Bahauallah'ın Ahdinin Merkezi ve ayetlerinin açıklayıcısı olarak müjdelendi - bu tayin **Akdes Kitabı**'nda ve **Kitab-ı Ahdi** 'de (Ahdimin Kitabı) ilân edilmiştir-. Hz. Abdülbaha'nın övülmesi ve yüceltilmesi, Hz. Bahauallah'ın dostlarının hiç birini şaşırtmadı. Hatta, Emrin düşmanları bile Hz. Abdülbaha'nın büyüklüğünü , karakterinin yüceliğini itiraf ettiler. Örneğin, Hz. Bahauallah tarafından ' kötülüğü önceden duyan' diye damgalanan ve kötü işlerinden dolayı **Akdes Kitabı** 'ında bahsedilen Mirza Ahmed Kirmani bir gün minberden verdiği vaazda demiş ki, Hz. Bahauallah'ın iddialarının hakikâtini ortaya koyacak bir delil varsa o da Abbas Efendi[‡] gibi bir oğul yetiştirmiş olmasındır.

Hz. Abdülbaha çocukluğundan itibaren, iman ve faziletin üstün sıfatlarını göstermişti. Tahran'dayken, kısa bir süre gittiği okuldan başka hiç bir okula gitmedi. Dokuz yaşında bir ocuk iken, babasının[§] Makamını tanımakla kalmadı, ilim sahibi ve alimlerin çok üstünde bir anlayış ve bilgi sahibi olduğunu da gösterdi. Bağdat'ta, henüz bluğ çağındayken, dost bir ulema toplantısına katıldı. Onlar, her zaman, Abdülbaha'nın arkadaşlığından mutlu olurlardı ve konuştuğu zaman onu

* Bu levih şevki Efendi tarafından ingilizceye çevrilmiş olup The Word Order of Bahauallah kitabında mevcuttur. Ayrıca birinci cildin 136. Sayfasına da bakınız.

[†] Hz. Abdülbaha

[‡] Hz. Abdülbaha

[§] Kitabın 1. Bölümüne bakınız(Hevdec Levhi).

GUSN SURESİ(DALSURESİ)

dinlerlerdi. Konuşma sırasında birisi, Hacı Mirza Kerim Han'ın Farsça bir kelimeyi Arapça olarak kullandığından söz etti. Bütün ulema onun bir hata yaptığı fikrinde birleştiler. Fakat, Hz. Abdülbaha, gerçi Hacı Mirza Kerim Han, Hz. Bab'ın Emrine düşmandı ama bu konuda hata yapmadı diye buyurdular. Adı geçen kelime Farsça'da kullanılmakla beraber aslında Arapça bir kelimeydi. Hz. Abdülbaha, lugata bakmalarını söyleyinceye kadar görüşlerinde ısrar ettiler. Baktılar ki kelime gerçekten Arapça'ymış.

Bağdat'ta , Irak'ın ileri gelenlerinden Ali Şevket Paşa , Allah ile insan arasındaki ilişki ve yaradılışın maksadına ışık tutan bir İslam hadisinin anlamını açıklamasını Hz. Bahau'llah'dan rica eder. Bu hadiste, Allah şöyle seslenir : “ Ben gizli bir hazineydim. İstedim ki bilineyim. Bunun için Beni tanımaları için varlıkları yarattım. “

Hz. Bahau'llah, o zamanlar henüz genç bir delikanlı olan Hz. Abdülbaha'ya bu hadisi açıklaması için direktif verdi. Hz. Abdülbaha son derece derin ve uzun bir açıklama yazdı. Bu, Paşayı şaşırttı ve gözlerinin önüne ilim ve anlayışın ufkunu açtı. Böylece , Hz. Abdülbaha'nın hararetli hayranlarından oldu. Hz. Abdülbaha'nın bu açıklamasından derinden etkilenen sadece Şevket Paşa olmadı, genelde, bu aydınlatıcı açıklamayı okuyan herkes derinden duygulandı ve Onun olağanüstü bilgi ve hikmetinin bilincine vardı. Daha önce de bahsettiğimiz gibi Hz. Bahau'llah'ın misyonunun gerçekliği konusunda delil isteyen birine Hacı Cevad Kerbelai, O'nun Emrinin doğruluğunun yanılmaz bir delilinin , oğlu Abdülbaha'nın ergenlik yaşında bu konuya büyük bir açıklık getiren açıklaması olduğunu söyledi.

Tanınmış kimselerden, Hz. Abdülbaha'ya hayranlık duyan ve O'nun büyüklüğünü takdir edenlerden biri de Edirne Valisi Hurşid Paşaydı. Hz. Şevki Efendi şöyle yazar:

" Onun Bağdat'ta temas ettiği bilgili doktorlarla tartışma ve söyleşileri genelde, Ona ve bilgisine büyük bir hayranlık uyandırdı. Daha sonraları, önce Edirne'de ve sonra, Akka'da çevresi genişledikçe, bu hayranlık

arttı. Edirne Valisi, marifet sahibi Hurşid Paşanın şehrin seçkin ilâhiyatçılarından bir kısmının huzurunda genç Misafirin, o topluluğun fikrini karıştıran meselenin karmaşıklığını kısa ve hayret verici bir şekilde çözmesi, Valinin duygulanarak alenen parlak övgülerde bulunmasına neden oldu. Bu başarı Paşayı o kadar derinden etkiledi ki o günden sonra bu gibi toplantılarda bu gencin bulunmamasına gönlü razı olamıyordu. " (3)

Hz. Abdülbaha çocuk yaştan itibaren bir çok sorumlulukları omuzlarında taşıdı. Babası Süleymaniye dağlarına çekildiği zaman, o, on yaşındaydı. Hz. Bahauallah'ın yokluğunda henüz körpe bir yaşta ve babasından ayrı kalmanın üzüntüsü içinde ailenin işlerini takip etme yükünü üstüne aldı. Daha sonra Nebil'e , henüz çocukluk çağında olmasına rağmen kendisini büyümüş hissettiğini anlattı. Hz. Bahauallah'ın kırk yıl süren Peygamberlik döneminde, babasının çektiği sıkıntı ve mahrumiyetlerden hissesine düşeni aldı ve bundan başka kendi döneminde de öyle oldu.

Hz. Abdülbaha'nın, kendi sağlığı ile ilgili yapmış olduğu beyanlardan, Onun yaşamının bir yönü açığa çıkar. Örneğin 1913'de Paris'te hastalandığı zaman, bu konuda dostlarıyla konuştu. Hayatının fiziksel kanunlarla değil, İlâhi takdirle ayakta kaldığını teyit etti. Paris'te hastalanmasının bir hikmeti olduğunu söyledi. Bu hastalık olmasaydı, Paris'te bir aydan fazla kalmayacaktı. Fakat tam dört ay kaldı. Paris'te yaptığı işlere bir göz atacak olursak, bunun önemli bir yönünün orada kaldığı sürece, Doğudan gelen bazı yüksek devlet adamları ve nüfuzlu kimselerin Onun huzuruna vardıklarını, ruhunun parlaklığını hissettiklerini, konuşmalarının kudreti ve karakterinin cazibesi karşısında küçüldüklerini görürüz. Aralarında bir zamanlar İsfahan valisi olan, Nasreddin Şah'ın en büyük oğlu Zillu's Sultan, mağrur Prens Mesud Mirza da vardı. Onun Valiliği sırasında iki meşhur kardeş, " Şehitlerin Sultanı" ve "Şehitlerin Sevgilisi" şehid edilmişti.

GUSN SURESİ(DALSURESİ)

Hastalığından bahsederken, Hz. Abdülbaha, Paris'teki dostlarına yaşamının tabiat kanunlarıyla yönetilmediğini söylemişti. Bu rahatsızlık fiziksel sebepten değil, fakat Allah'ın İradesindendi. Yedi yaşındayken vereme yakalandığı ve durumunun ümitsiz görüldüğü zamanı anlatmıştı. Fakat bu hastalığın arkasında Allah'ın Eli vardı. Daha sonra bunun hikmeti anlaşıldı. Hasta olmamış olsaydı Hz. Bahauallah'ın Mazenderan'daki babasının evine gönderilecekti. Fakat hastalığından dolayı, Hz. Bahauallah'ın mahpusluğuna kadar mecburen Tahran'da kaldı. O'nun Zuhurunun doğuşuna tanık oldu ve birlikte Bağdat'a gittiler. Sonra, birden bire, doktorların tedavi edilmez kararlarına rağmen mükemmel sağlığına kavuştu.

Hz. Bahauallah ile Hz. Abdülbaha arasındaki ilişki yaşamlarının en çarpıcı yönlerindedir. Hz. Abdülbaha Babasının Makamını öyle iyi kavramıştı ki, yaşamı boyunca O'na sonsuz tevazu ve saygı göstermişti. Hiç bir zaman baba oğul aile ilişkisinin işlerine karışmasına izin vermedi. Bu Dinde, başka hiç bir kimse Hz. Abdülbaha gibi Rabbinin Gerçek Makamını tanıma yetenek ve görüşüne sahip olmamıştır. İşte bu sebepten, Hz. Bahauallah'ın yanında en derin özveri gösterebilmiş ve O'nunla kıyaslanacak olursa, Kendisini tamamen bir hiç olarak kabul etmiştir.

Bir örneğe bakalım: Hz. Abdülbaha, Akka'nın dışında Behçi Kasrına Babasının Huzuruna gittiği zaman çok zaman eşek sırtında giderdi. Fakat daha uzaktan kasrı görür görmez alçak gönüllüğün bir işareti olarak eşekten inerdi. O Hz. Bahauallah'ın gerçek bir hizmetkârıydı ve bir hizmetkâr Efendisinin Huzurunda ata binmezdi. Hz. Abdülbaha, Hz. Bahauallah'a sadece tevazu göstermedi, bir örnek olarak Hz. Bahauallah'ın dostlarına ve müritlerine Babasının eşliğinde oldukları zaman nefisinden vazgeçme ve hizmet etme dersini öğretti. Ziyaretçiler geldiği zaman o muhteşem an için Rablarının Huzuruna çıkmaya onları hazırlayan Hz. Abdülbaha idi. Hatta onların kıyafetlerini bile düzenlerdi ve O'nun Huzurunda bencillikten uzak olmalarına yardım ederdi.

Öte yandan, Hz. Bahauallah her zaman Hz. Abdülbaha'ya özel, sevgi ve şefkatini yağdırdı. Hz. Abdülbaha'nın kişiliğini övdü ve yüceltti. Ona yüce sıfatlar ihsan etti. Hz. Bahauallah'ın, Hz. Abdülbaha'ya olan sevgisi sınırsızdı. Örneğin, Hz. Abdülbaha Behçi Kasrına ziyarete gideceği zaman, Hz. Bahauallah oğlunu görmek için büyük bir sevinç ve özlem izhar ederdi. Çok zaman diğer oğullarını ve ailenin erkek fertlerini Serkar Ağayı uzaktan karşılamaları, onu beklemeleri ve Kasra kadar eşlik etmeleri için onları yollardı; hatta bazen, Hz. Bahauallah Kendisi balkonda durur, Onun gelmesini beklerdi. Hz. Abdülbaha yürürken Onun azametini işaret eder, Onun yüzünün güzelliğini ve karakterinin güçlülüğünü överdi. Fakat Hz. Bahauallah Serkar Ağaya karşı duyduğu bu büyük sevgiyi, ruhani sıfatlara sahip olmayan Hz. Abdülbaha'nın diğer kardeşleri ve ailenin fertlerinin kıskançlıktan canları sıkılmasın diye maalesef gizlemek zorunda kalırdı.

Hz. Abdülbaha'nın yaşamı, Onun faziletleri ve mükemmelliği ile sivrilir. Herkesin bildiği bu görüş üzerinde durmaya gerek yok. Gerek Doğudan ve gerekse Batıdan pek çok yazar Onun karakterinin asaletini parlak sözlerle övmüşler ve ilâhi sıfatlarını teyit etmişlerdir. Hz. Bahauallah'ın Zuhurunun alıcısı olan O, ruhunu öyle doldurmuştu ki, O'nun kusursuz bir aynası oldu. Babasının Dininin Nurunu bütün dünya üzerine yansıttı ve kusursuz bir Bahainin muhteşem niteliklerini gözler önüne serdi.

Bu devirde Hz. Bahauallah'ın insanlara sadece Kendi Zuhurunu ihsan etmeyip, Dininde eşsiz bir makam işgal eden Hz. Abdülbaha'nın şahsında paha biçilmez bir hediye vermiş olması Allah'ın eşsiz lütuflarından biridir. Gerçi O Allah'ın Mazharlarıyla aynı mertebede değildi ama, Hz. Bahauallah'ın verdiği yetkiyle sözleri Hz. Bahauallah ve Hz. Bab ile aynı geçerliliğe sahiptir.

Hz. Bahauallah'ın suudundan sonra, inananlar arasında Hz. Abdülbaha'nın makamı ile ilgili bazı görüş farklılıkları ortaya çıktı. Bazıları Onun Hz. Bahauallah ile aynı kimliğe sahip olduğunu kabul ettiler- bu Dinin yapısındaki temel hakikâtlere

GUSN SURESİ(DALSURESİ)

ters düşer-. Hz. Abdülbaha birçok Levihlerinde kendi pozisyonunu açıklar. Gerçi O, Hz. Bahauallah'ın Ahdinin Merkezi ve O'nun ayetlerinin açıklayıcısı idi ama, gene de Hz. Bahauallah'ın eşiğinde mütevazi bir kul olduğunu açıklar. Hz. Abdülbaha bir Levhinde şöyle buyurur:

" Bu benim muhkem ve sarsılmaz kanaatim, benim gizli olmayan ve açık inancım-ve Ebha melekutunun sakinlerinin tamamen paylaştıkları bir kanaat ve inanç : Cemal-i Mübarek Hakikât Güneşidir. Işığî Hakikât Işığîdir. Hz. Bab'da keza Hakikât Güneşi ve ışığı Hakikât Işığîdir... Benim makamım hizmet makamıdır - tam, saf ve gerçek , muhkem olarak kurulmuş, baki, açık, açıkça söylenmiş ve hiç bir tefsir kabul etmez bir hizmet-... Ben Allah'ın Kelâmının açıklayıcısıyım; Benim tefsirim böyle ." (4)

Daha önce bahsi geçen Hacı Mirza Haydar Ali, Hz. Abdülbaha'ya bir mektup yazdı ve Dal'in yüce makamı ile ilgili Dal Suresinde ve diğer Surelerde ve Mesnevi'nin bazı kıtalarında Hz. Bahauallah'ın sözlerinin önemini açıklamasını rica etti. Buna cevap olarak Hz. Abdülbaha bir Levih yazdı. Bu Levihte son derece belâgatli bir şekilde kendisinin hizmet makamını belirtti ve Allah'ın kendisini hizmet okyanusuna daldırması için yalvardı. Sonra şu beyanda bulundu :

" *Akdes kitabı* 'nın ve *Kitab-ı Ahd* 'in açık metnine göre ben Tanrı Kelâmının belirlenmiş açıklayıcısıyım... Benim açıklamalarımın her kim sapsa kendi vehminin kurbanıdır... Bu ayetlerin hakiki anlamı, * gerçek önemi ve gizli sırları, Ebha Cemalinin kutsal Eşiğine benim kendi hizmetimdir, kendimi silmemdir ve

* Sureyi Gusn ve Mesnevi, Hz. Abdülbaha'nın makamını yüceltir

O'nun Huzurunda kendi hiçliğimdir. Bu benim muhteşem tacım, en değerli ziyetimidir. Yer ve gök melekutunda ben bununla gururlanırım. İyiler arasında ben bununla iftihar ederim. " (5)

Hz. Abdülbaha'nın makamı hakkında Hz. Şevki Efendi şöyle buyurur:

" ... Kendi küresinde hareket ediyorsa da ve Bahai Zuhurunun Sahibi ve Habercisinden kökten farklı bir makamı varsa da Hz. Bahauallah'ın Ahdi ile Kendisine tayin edilen makamın özelliği ile Emrin Üç Merkezi Kişileri diye adlandırılanı oluştururlar. Bu Kişiler dünya ruhaniyet tarihinde ulaşılmaz bir yeredirler. O, Onlarla birlikte Allah'ın yeni doğan Dininin mukadderatı üzerinde, Kendisinden sonra o Dine hizmet eden hiç bir kimsenin veya kuruluşun ulaşamayacağı ve bin yıldan önce de ulaşmayı ümit edemeyeceği bir seviyeden bir kale gibi yükselir." (6)

"O, en başta, Hz. Bahauallah'ın Ahdi Misakının eşsiz ve herşeyi kapsayan Merkezi ve Mihveri, En Yüce Eseri, Işığının Lekesiz Aynası, Öğretilerinin Kusursuz Örneği, Kelâmının Yanılmaz Açıklayıcısı, Her Bahai İdealinin Timsali, Her Faziletin Yeniden Doğması, Kâdim Kökten Fışkıran En Yüce Dal, Tanrı Kanunlarının Uzvu, ' Etrafında Bütün İsimlerin Döndüğü Kişi ', Beşer Birliğinin Zembereği, En Büyük Barışın Sancağı, Bu En Kutsal Dinin Merkezi Küresinin Ayı olarak her zaman için kabul edilmeli. İma edilen biçim ve lâkaplar, en gerçek , en yüksek ve en adil ifadelerini sihirli isim Abdülbaha'da bulurlar. O , bütün bu ünvanların ötesinde 'Allah'ın Sırrı'dır - Hz. Bahauallah bizzat Kendisi onu belirtmek için bu ifadeyi kullanmış-. Bu Ona hiç bir zaman Peygamberlik makamını vermese

410

GUSN SURESİ(DALSURESİ)

de Hz. Abdülbaha'nın şahsında insan tabiatının mukayese edilmez özellikleri ve insan üstü bilgi ve kusursuzluğun nasıl karışıp birleştiğini gösterir." (7)

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

Hz. BAHALLAH'IN EDİRNE'DEN AYRILIŞI

Hz. Bahauallah'a en sıkı mahpusluğu uygulamak isteyen düşmanlarının etkinlikleri 1868 yılının başında hız kazandı. Hz. Bahauallah'ın Risaletinin en muhteşem ancak en çalkantılı günleri sona eriyordu - yaklaşık beş yıllık bir dönem-. Dinamizmi, imtihanları, meydan okuyan olayları, kötülük yapan imansızları ve bu imansızlara karşı ayakta duran kahramanları ile dolu bir dönem olmuştu ; hepsinin üstünde, Tanrı Zuhurunun kudretle akışına ve Mesajının Dünya Hükümdarlarına toplu olarak ilân edildiğine tanık olan bir dönemdi.

Bu dönemde Hz. Bahauallah'tan nazil olan Levihler sayıca o kadar çoktu ki sırf hacmi bile tarafsız bir gözlemciyi şaşırtmaya yeterdi. Edirne'de nazil olan en çok tanınan Levihlerini bütün ayrıntılarıyla yazacak olsak bu kitabın bir kaç cilt olması gerekir. Bu koşullar altında, yapabileceğimiz tek şey en çok bilinen birkaç Levhi sıralamak olur: Surey-i Beyan, Münacat- hay-i Siyam (Oruç duaları), Levh-i Tuka, Levh-i Rızvan, Levh-i Nokta, Surey-i Ahzan, Rıdvanu'l İkrar.

Bu kadar çok önemli Levihlerin nazil olması, ve Hz. Bahauallah'ın Emrini Hükümdarlara ilân etmesi, Emri o kadar yüceltmmişti ki, 1868 yaz mevsiminde İstanbul'daki yetkililer O'nun artan prestij ve kudretinden endişe duymaya başlamışlardı. Seyyid Muhammed ve yandaşı Ağa Can'ın abartılı raporları ve iftiraları , İran Sefiri Muşirud Devle'nin Bab-ı Ali'ye verdiği layihalar, böyle dinamik bir Dinin sahibini büyük şehirden çok uzak bir hapisaneye göndermek için Osmanlı Hükümetini harekete geçirdi.

Edirne Valisi Hurşid Paşa dahil , önde gelen bazı şahsiyetlerin Hz. Bahauallah'ın hayranlarından oldukları, sık sık

O'nu ziyaret etmekte olmaları ve bir Hükümdara yapılan saygıyı göstermeleri haberi, İstanbul'daki yetkilileri telaşa düşürdü. Yabancı devletlerin konsoloslarının O'nun cazibesine kapıldıklarını ve sık sık O'nun büyüklüğünden bahsettiklerini biliyorlardı. Bir çok ziyaretçinin Edirne'ye girip çıkmaları durumu daha da kötüleştirdi. Osmanlı Hükümetinin Dış İşleri Bakanı Fuad Paşa, Edirne'yi dolaşarak incelemelerde bulundu ve camianın durumu ve faaliyetleri hakkında abartılı bir rapor yazdı. Bundan başka , bazı yetkililerin eline Hz. Bahauallah'ın Eserleri geçmişti ve O'nun muazzam iddialarından haberleri olmuştu. Bütün bunlar Hz. Bahauallah ve dostlarının kaderlerini tayin edecek kararı vermek için önemli faktörlerdi.

Hz. Bahauallah'ın son sürgünlüğünden başlıca sorumlu kimseler, Sadrazam Ali Paşa, Dış İşleri Bakanı Fuad Paşa ve İran Sefiri Hacı Mirza Hüseyin Han (Muşirud Devle) idi. Bu üçü , Hz. Bahauallah'ın Akka'ya sürgün edilmesinde başarılı oluncaya ve O'nun hapisane şehri surları içersinde hayat boyu kalmasını temin edinceye kadar birlikte uğraştılar. Hz. Bahauallah, Ali Paşa ile Fuad paşaya yaptıklarından ötürü Allah'ın sillesini vuracağını haber verdi; bir sonraki ciltte onların akıbetlerine değineceğiz.

Muşirud Devle'ye gelince, bir zamanlar Hz. Bahauallah, Hacı Mirza Hasan Safa aracılığı ile* ona sert bir mesaj göndererek , Elçinin O'na karşı gelmesindeki amaç eğer O'nu yok etmeks, ülkedeki bir Mahpusa istediğini yapmaktan hiçbir şeyin kendisini alıkoyamayacağını buyurmuştu. Ama eğer Allah'ın Emrini söndürmek için çalışıyorsa, bilmeliydi ki Allah'ın yeryüzünde yaktığı bu ateşi hiç bir kuvvet söndüremeyecek, bu Emrin alevleri çok yakında bütün dünyayı saracaktır.

Fakat, Muşiru'd Devle, Hz. Bahauallah'ın Akka'da hapsedilmesi için elinden geleni yaptı. Hz. Bahauallah Akka'ya sürgün edildikten bir yıl sonra, Elçinin Hükümetine yazdığı mektubun çevirisi şöyle:

* Kitabın 3. Bölümüne bakınız.

HZ.BAHAULLAH'IN EDİRNE'DEN AYRILIŞI

" Ben telgrafla ve yazılı talimat verdim. O'nun (Hz. Bahauallah'ın) hanımları ve çocukları dışında bir kimseyle görüşmesini veya hiç bir koşul altında hapsedildiği evin dışına çıkmasını yasakladım. Şam'daki Başkonsolos Abbas Kuli Hanı üç gün önce gönderdim... Doğru Akka'ya gitmesi ... onların hapislikleriyle ilgili gerekli sıkı tedbirleri almaları için Valiyle görüşmesi hususunda talimat verdim ... Şam'a dönmeden önce Bab-ı Alinin emirlerine hiç bir şekilde karşı gelinmemesi için bir temsilci tayin etmesini söyledim. Kendisinin de üç ayda bir Akka'ya gitmesi ve onları bizzat izlemesi ve Elçiliğe rapor etmesi konusunda direktif verdim. " (1)

Fakat, aradan yıllar geçince, Muşiru'd Devle, Hz. Bahauallah'a düşmanları tarafından yapılan suçlamaların asılsız olduğunu anladı. O'nda ilâhî sıfatların var olduğunu gördü ve O'nun dürüstlüğünden ve niyetinin yüceliğinden etkilendi. İstanbul'daki görevinden ayrıldıktan sonra İran'da Hükümet çevrelerinde, Hz. Bahauallah'ın dürüstlüğünden ve azaletinden bahsetti. İran'ın dışında milletine şeref getiren tek kişinin Hz. Bahauallah olduğunu herkese anlattığı söylenir. İddia edildiği gibi, Hz. Bahauallah'ın taraftarlarının ülkenin çıkarlarına karşı olmadıkları hakkında Nasreddin Şaha teminatta bulundu.

Hz. Bahauallah, **Kurdun Oğlu** kitabında onu şöyle över :

"Allah taksiratını affetsin, merhum-i mağfur Mirza Hüseyin Han, Müşir'ul Devle, Ben Mazlumunu tanıdı. Bu zat, Ben Mazlumun İstanbul'a nasıl geldiğimi ve orada neler yapıp söylediğimi devlet otoriteleri nezdinde tafsilatıyla anlatmış olsa gerektir... Makamının yükselmesini Tanrı'dan temenni ettiğim merhum-i mağfur hazretlerinin bu jesti Bana olan dostluğundan değil, bilakis, göz önünde bulundurduğu maslahatın bir icabı, metbuu bulunduğu Hükümete

yapmayı tasarladığı gizli bir hizmet arzusundan mülhem idi. Ben şahadet ederim ki bu zat Hükümetine sadık bir memur idi; şöyle ki hıyanet denilen şey onun faaliyetlerinde her hangi bir rol oynamamıştır. Ben Mazlumun Sicn-i Azam'a (Akka) naklinde de o amil olmuştur. Bununla beraber , o vazifesine sadık bir memur olmak haysiyetiyle takdire layıktır. .. " (2)

Daha önce de bahsettiğimiz Şeyh Kazım Semender tarihinde şöyle yazar:

" Bir gün, Şeyh Salman adında biri, inanırlardan Hz. Bahauallah'a pek çok mektup ve bazı eşya taşıyor diye , İran Konsolosu tarafından Halep'de tutuklanıp hapse atılmıştı. O zamanlar, Hacı Mirza Hüseyin Han Kazvini Elçiydi. Tesadüfen, o sıralarda Halep'ten geçiyormuş ve üç yüz kadar mektubu dikkatle okumuş. Bakmış ki bunların hiç biri siyaset veya dünya ile ilgili konulardan bahsetmiyor. Hepsinde yalvarılar ve ruhani meseleler var. Bunun üzerine, bütün mektupların ve eşyaların sahibine geri verilmesini emretmiş. Sonra, Şeyh Salman'ı makamına çağırmış, Hz. Bahauallah'a selamlarını iletmesini söylemiş . Bu kul, yani ben yazar, 1291'de (1874 - 5) , bir gün Cemal-i Mübareğin Huzurundayken, İran'ın en ileri geleni olan Hacı Mirza Hüseyin'in tutum ve davranışları hakkından bana soru sordu. Konuşmaları arasında Hacı Mirza Hüseyin Hanın İran'daki bütün otoritelerden daha basiretli olduğunu ve sonunda Kendisine karşı hatasını düzelttiğini ifade etti. "

(3)

Hacı Mirza Hüseyin Handan söz etmişken , Hz. Bahauallah bir Levhinde buyurmuşlar ki o tutumunu değiştirdiği ve bir Bahai ile de akrabalığı olduğu için belki de Allah, lütfu sayesinde, yaptıklarını affedebilir . Bir ahbab olan Kazvinli Mirza

HZ.BAHAULLAH'IN EDİRNE'DEN AYRILIŞI

Muhammed Ali Kedhuda, Müşir'ud Devle'nin akrabası idi ve Hz. Bahauallah'a bağlı bir inanırdı. Şeyh Kazım Semender'in onu, 'ruhani sıfatlar ve insani fazilet sahibi, bilgili ve inancında samimi, bu sıfatlarını gerek dostlarıyla olan ilişkilerinde ve gerek iş çevresinde gösteren kişi' diye tarif eder.

Allah, bir kimseyi bir inanıra akrabalığı olduğu için affedebilir beyanı, Hz. Bahauallah'ın yazılarında açıktır. Levihlerinden birinde (5) buyururlar ki, bu Zuhurda Allah'ın özel inayetlerinden biri de her ne kadar bu dünyada O'nun Emrini kabul etmeseler de, bir inanırla akrabalıkları varsa, öteki dünyada O'nun affi ve merhameti o kimseyi saracaktır, ancak o şartla ki, Hz. Bahauallah'ın Dinine kötülük yapmamış ve yaşamları içinde O'nun sevdiklerine zarar vermemiş olsunlar.

Bu inayet, özellikle Emri kabul etmeyen ebeveynler için doğrudur. Hz. Bahauallah bir Levhinde (6) buyururlar ki, Allah, bu Zuhurda ebeveynleri Emrin ışığından nasiplerini almamış olan inanırlara özel bir lütuf bahşetmiştir. Öbür dünyada Allah'ın inayet ve merhametiyle ebeveynlerin ruhlarını aydınlatacağını teyit eder. Bir Levhinde, Hz. Abdülbaha (7) inananların, Bahai olmayan ölmüş ebeveynleri için içten gelecek dua etmelerini buyururlar. Gözleri yaşlı, onların affedilmeleri için Allah'a yalvarsınlar ve onların adına hayır işleri yapsınlar ki Allah, Kendi İnyetiyle onların ruhlarının öteki dünyada ilerlemesini sağlasın.

İstanbul'da yetkililer Hz. Bahauallah'a karşı kampanyalarında aktif olarak meşgul iken, Edirne Valisi Hurşid Paşa, onların bu tutumunu değiştirmek için gücünün yettiği kadar uğraştı, fakat bütün çabaları boşa gitti. Sadrazam Ali Paşa, en sonunda Sultan Abdülaziz'den, 5 Rebiul ahir 1285 (26 Temmuz 1868) tarihli bir ferman çıkartmayı başardı. Bu ferman, Hz. Bahauallah'ın Akka kalesine sürgün edilmesini ve o hapishane şehrinin duvarları arasında ömür boyu hapsedilmesini emrediyordu. Aynı fermanla adı geçen beş kişi de O'nunla birlikte sürgün edilecekti. Bunlar: Hz. Bahauallah'ın iki mümin kardeşi, Aka Kelim ve Mirza Muhammed Kuli, Sadık hizmetkârı Derviş Sıtkı Ali, Bahai

Dininin düşmanı Seyyid Muhammed İsfahani ve yandaşı Ağa Can bey idi. Mirza Yahya, Hz. Bahauallah'ın dört taraftarıyla birlikte ömür boyu Magosa'da kalmaya mahkum edildi. Bunlar: Mişkin Kalem lâkabıyla tanınan Mirza Hüseyin, Ali Seyyah, Muhammed Bakir Kahveci ve Abdul Gaffar idi.

Fermanda, mahpusların Akka kalesi içerisinde bir eve yerleştirilmeleri, çok iyi korunmaları, hiç kimse ile görüştürülmemeleri ile ilgili sıkı emirler vardı.

Hurşid Paşa fermandan haberdar edildiği ve Hz. Bahauallah'ın derhal sürgün edileceğini öğrendiği zaman, Padişahın fermanın içeriğini Hz. Bahauallah'a bildiremeyeceğini anlamıştı. O kadar utandı ki daireden ayrıldı ve görevi kâtibine bıraktı.

Hz. Bahauallah'ın kâtibi Mirza Ağa Can, Hz. Bahauallah'ın Edirne'den ayrılmasına yol açan olayları şöyle tarif eder: (8) Bir gece geç vakit, Hz. Bahauallah, Cemal Burucirdi'ye ve İran'dan ziyarete gelen iki ahbaba derhal şehirden ayrılıp İran'a gitmelerini buyurdu. O zaman hiç kimse bu davranışın hikmetini anlamadı. Fakat ertesi gün, bir kaç Hükümet memuru Cemal'in nerelerde olabileceğini sordukları ve onların birkaç saat önce şehirden ayrıldıkları söylendiği zaman, bunun hikmeti anlaşıldı. (Bu ara şunu belirtmek gerekir ki Cemal Burujirdi, Edirne'ye gelmeden önce, İran'da Emre yararlı bir hizmette bulunmuştu. Daha sonra, Hz. Bahauallah tarafından ona ve Emrin Eli olarak seçilen ve Hacı Ahund * diye bilinen Ali Ekber Şahmirzade'ye , imamzade Masum'un türbesinde saklı bulunan Hz. Bab'ın naaşını 1284'de (1867-8) daha emin bir yere nakletmeleri için talimat verildi. Allah'ın Kutsal Dağı Kermil dağının bağrında ebedi istirahatgâhına götürülünceye kadar bu ve daha sonraki nakiller Emir tarihinin ilginç hikayelerini oluşturur.) †

Mirza Ağa Can'ın ifadesine göre, Cemal'in Edirne'den

* Hayatı özet olarak bir sonraki ciltte anlatılacaktır.

† Şevki Efendi God Passes By kitabında S. 273-6' da bunu özet olarak yazmaktadır

HZ.BAHAULLAH'IN EDİRNE'DEN AYRILIŞI

ayrıldığıının ertesi günü, sabah erkenden camia fertleri toplatılıp, Hükümet konağına getirildiler . Hz. Bahauallah'ın evinin etrafını askerler sararken ve kapısına nöbetçiler dikilirken, onlar da nezarete kaldılar. Bab-ı Ali'yi temsil eden bir subay geldi ve Hz. Bahauallah ve ailesinin Gelibolu'ya * hareket etmeleri gerektiğini Hz. Abdülbaha'ya bildirdi. Mirza Ağa Can'ın anlattığı gibi, subay, sadece Hz. Bahauallah'a Edirne'ye gelişinde refakat eden oniki kişinin onunla beraber Gelibolu'ya gideceklerini bildirmiş. Fakat diğer inanırlar bu öneriden son derece huzursuz oldular. Hepsi de Rablarına eşlik etmek istediler. Şehirde ticaretle uğraşan birkaç kişi iş yerlerini bıraktılar, satabildiklerini çok ucuza verdiler ve eşyalarının çoğunu geride bıraktılar.

Hz.. Bahauallah ile beraber Bağdat'tan gelen dostlarından Ağa Rıza Gennad † (şekerci) diye tanınan Ağa Rıza Şirazi bu olaya Edirne halkının tepkisini şöyle anlatır:

" Halk heyecan içindeydi . Herkes şaşkın ve kederliydi... Bazıları üzüntülerini anlattılar, bazıları da bizi teselli ediyor ve bizim için ağlıyorlardı... Eşyalarımızın çoğu yarı fiyatına haraç mezat satıldı. " (9)

Hz. Bahauallah'a yıllarca aşçılık yapan bir başka inanır, Hüseyin Aşçı, Hz. Bahauallah'ın Gelibolu'ya gitmesine yol açan olayları şöyle anlatır:

" Hz. Bahauallah'ın Suriye'ye sürgün emri İstanbul'da yazılmıştı. Hurşid Paşa olayların akışını değiştirme çabalarında başarısız olunca, Hz. Bahauallah'ın Huzuruna gelmeğe utandı ve onun için de bir başka şehre gittiğini

* Sürgün edilen kimseler Gelibolu'ya gelinceye kadar, fermanla belirtilen gidecekleri yer gizli tutuldu.

† Birinci cildin 292-3. Sayfaları ve Memorials of the Faithful'a bakınız.

haber verdi. Hükümet işlerini bir memurun eline bırakarak Edirne'den ayrıldı. Fakat bir başka şehre gitmedi; sadece Edirne'nin dışına bir sayfeye yerine gitti. Bir gün öğleden sonra mutfak işim bittikten sonra çarşıya çıktım. Ağa Rıza Şirazi ve Mirza Mahmud Kaşani'yi dükkanlarında ziyaret ettim. Henüz orada birkaç dakika kalmıştım ki, iki asker geldi ve onları Hükümet Konağına çağırdı. Ben dükkandan çıkacak oldum ama askerler beni tuttu ve diğerleriyle beraber beni götürdüler. Baktım ki çarşıda dükkanı olan herkesi oraya götürmüşler. Hepimizi tek tek saydılar ve herkesin özelliklerini kaydettiler. Benim Hz. Bahauallah'ın evinde aşçı olduğumu anlayınca bir asker çağırdılar ve beni Hz. Bahauallah'ın evine götürmesini söylediler.

Eve yaklaştığım zaman, birtakım askerlerin iş başında olduklarını ve kapının dışında nöbetçi durduğunu gördüm. Gördüklerim beni ürküttü. Gerçi beni getiren asker durumu anlattı ama eve girmek isterken engellendim. İçeri girebilmem için ancak görevli subayın izin yazabileceği söylendi. O da selamıkta Hz. Abdülbaha ile görüşüyordu. Sonunda, içeri girmeme izin verildi ve doğru Hz. Bahauallah'ın Huzuruna götürüldüm. Şehirdeki durumu sordu, fakat o kadar korkmuştum* ki zorla konuşuyordum. Korkudan ağzım kurumuştu. Odadan dışarı çıkıp içmek için su istedim. Biraz kendime geldim ve tekrar Hz. Bahauallah'ın yanına gittim. Bana baktı, gülümsedi ve sakayla, 'Kaşi korktu mu?'† dedi.

O'na herşeyi anlattım. Bunun üzerine beni Ağa

* Hüseyin Aşçı genç bir adamdı. Hz. Bahauallah'ın hizmetinde çalışmakla eziyetlerden korunmuş oldu.

† Kaşan'ın yerlisine Kaşi veya Kaşani denirdi. İranlılar yufka yürekli ve utangaç oldukları için Kaşilerle alay ederlerdi. Bu elbette tamamen bir hikaye.

HZ.BAHAULLAH'IN EDİRNE'DEN AYRILIŞI

Kelim'in evine gönderdi ve onun derhal gelmesini söyledi... Ağa Kelim'le birlikte, Hz. Bahauallah'ın evinin kapısına geldim. Askerler beni içeri bıraktılar ama, Ağa Kelim'e izin vermediler. Ağa Kelim, Hz. Bahauallah'a haber gönderdi şehirde serbestçe dolaşabildiği için yapabileceği bir şey olup olmadığını sordu. Mesajı O'na verdiğim zaman, bana, ' Ağa Kelim'in içeri gelmesini söyle. Biz kimseden yardım istemiyoruz. Bizim işimiz başkalarının değil Tanrı'nın elinde, ' diye buyurdu. * Gidip bunu Hz. Abdülbaha'ya anlattım. Subaya Ağa Kelim'i içeri almasını söyledi. ve onu da içeri aldı. Vali Hürşid Paşanın gelemeyeceğini ve İstanbul'dan gelen emre göre iki gün içinde Hz. Bahauallah'ın Suriye'ye gitmesini bildiren temsilcinin kendisi olduğunu söyleyen bu subaydı...

Hz. Bahauallah yetkililere, yolculuğa hazırlanmak için iki günün yeterli olmadığını, kâhyasının çarşıdaki bazı esnafa borcu olduğunu söyledi. Yetkililerin , İstanbul'da tutuklu bulunan adamlarını serbest bırakmalarını ve çarşıda veresiye aldığı kimselere borcunu ödeyebilmesi için üç adet atı satmalarına izin vermelerini istedi. O zaman gidebileceğini söyledi. Subaylar her gün selamlığa gelip Hz. Abdülbaha ile görüştüler. Askerler evi sarmışlar ve gece gündüz nöbet tutuyorlardı. Bu durum sekiz gün sürdü....

Yabancı Devletlerin bir kaç Konsolosu, Hz. Bahauallah'la görüşmek için geldiler. Askerler onların içeri girmelerini engellemediler. Hepsi ayrı ayrı Hz. Bahauallah'a sonsuz saygı ve tevazu gösterdiler ve kendi Devletlerinin korumasını teklif ettiler. Fakat, Hz. Bahauallah, hiç bir Hükümetten yardım istemediğini açık açık anlattı. Tek sığınağı Allah idi... Konsoloslar birkaç

* Hz. Bahauallah'ın kelimesi kelimesine aynı sözleri olmasa da bu anlamı taşımaktadır.

defa geldiler. Bütün ısrarlarına rağmen, Hz. Bahauallah onların tekliflerini kabul etmedi, Allah'a tevekkül ettiğini ve her zaman O'na döndüğünü teyit etti.

Hz. Bahauallah yakın zamanda ziyaret için gelen ahabplara uzak durmalarını ve sürgünler camiasının bir parçası olmamalarını öğütledi. Onları teselli etti ve Kendi akıbetinin meçhul olduğunu söyledi... Uzak durmalarını öğütlediği kimseler arasında, Hz. Bahauallah'ı ziyaret etmek için Edirne'ye gelen Hacı Cafer Tebrizi ve Kerbela-i Taki adında iki kardeş de vardı. Bunlar cesur, boylu poslu, heyecan dolu , hevesli kimselerdi. Hz. Bahauallah'ın Kendisiyle gitmemeleri gerektiği konusunda öğüdünü duyduktan sonra Hacı Cafer Rabbından uzak durmaktansa ölmeği tercih ettiğine karar verdi. Eline bir ustura alarak subay ve asker dolu selamlığa gitti. Sokağa bakan camdan kafasını dışarı çıkardı ve boğazını kesti. Odada, yakınında duran Ağa Muhammed Ali Tambaku Furuş, Hacı Cafer'den korkunç bir çılgılık duydu. Onu pencereden içeri çekti ve boğazının kesilmiş olduğunu gördü. * Derhal Hz. Abdülbaha'yı çağırdılar. Herkes bu manzara karşısında dehşete düşmüştü. O sırada akşam yemeğinde kaç kişinin olduğunu saymak için selamlığa geldim. Varakay-ı Ulya kaç kişi olduğunu öğrenmek için mutfakta beni bekliyordu. Fakat Hacı Cafer'in kanlar içinde oraya buraya sendelediğini görünce bu manzara karşısında donup kaldım. Askerler Hacı Cafer'e yarasına bakmak için bir doktorun gelmekte olduğunu söylüyorlardı, fakat o, konuşamamasına rağmen işaret diliyle doktor yarasını dikse bile boğazını tekrar keseceğini anlatıyordu.

* Bu olaya birinci cildin 96-7. sayfalarında kısaca değinmiştik. Daha sonra gelen doktor onun şah damarının kesilmemiş olduğunu gördü.

HZ.BAHAULLAH'IN EDİRNE'DEN AYRILIŞI

Ben mutfağa dönmeyince, Varakay-ı Ulya benim derhal geri dönmemi söylemesi için Mirza Mustafa'nın * dul karısını yolladı. Fakat Hacı Cafer'i o korkunç halde görünce düşüp bayıldı. Daha sonra bu gecikmenin sebebini öğrenmek için mutfaktan bir Hıristiyan hizmetçiyi gönderdiler. O da bayıldı ve Mirza Mustafa'nın karısının yanına yığılıp kaldı !

Bu arada, Hacı Cafer'in üstündekileri değiştirmek için, Hz. Abdülbaha kendi giysilerinden getirmem için beni hareme gönderdi. Yolumun üstünde bu iki kadının bilinçsiz bir halde yerde yattıklarını gördüm; yüzlerine su serptim ve kendilerine gelinceye kadar masaj yaptım. Üçümüz birden mutfağa girdik. Kutsal aile bizi korkmuş ve titrer bir halde görünce ve özellikle Hz. Abdülbaha'nın giysilerini istediğim zaman ne olduğunu sordular. Serkar Ağanın kalabalıkta çok terlediğini ve elbise değiştirmek istediğini söyledim ! Fakat, Varakay-i Ulya bana inanmadı. ' Doğruyu söyle, ne oldu ? Neden hepiniz o kadar korkunuz ? ' diye sordu. Ben hala gerçeği ondan saklamaya çalıştım fakat saklayacak olursam evde herkesin üzülmesine neden olacağımı işaret ederek beni gerçeği söylemeye iyilikle zorladı... Ben de hikâyeyi anlattım . Hz. Bahauallah yemeğini bitirinceye kadar, haberin gizli kalmasını önerdim. Varakay-i Ulya benim fikrimi saçma bularak kabul etmedi. Böyle bir şey ilk kez olmadı diyerek beni payladı; bugüne kadar binlerce hayranı O'nun yolunda kanlarını dökmüşlerdi.

Hacı Cafer'e gelince, Hz. Abdülbaha, doktor geldiği zaman ona yardımcı olacak olursa onun Hz. Bahauallah'a katılmasına izin verileceğine söz verdi. Muhammed adında ihtisas sahibi doktor gelinceye kadar yarasının üzerini bir pamukla bastırdılar. Fakat Hacı Cafer

* İran'da şehit edilmişti.

boğazının dikilmesini istemiyordu. Durmadan, ' Mahbubumdan ayrı kalamam, bu hayatın benim için bir değeri yok... ' diye feryat ediyordu. Nihayet, Kıdem Cemali onun yatağının yanına geldi... Elleriyile Hacı Cafer'in başına ve yüzüne dokundu ve yaraları iyileşir iyileşmez onu gideceği sürgün yerine çağıracağına söz verdi. Tamamen iyileşinceye kadar * Edirne'de kalmasını istedi. Hz. Bahauallah gidince doktor yarayı dikmeğe başladı fakat iplik durmadan koptu. Ameliyat bir kaç kez tekrarlanmak zorunda kaldı. Bu işlem süresince Hacı Cafer kıyıdamadan durdu. Acıya öyle bir güçle dayandı ki yüzünü bir kere bile buruşturmadı!

Hz. Bahauallah'ın Gelibolu'ya doğru yola çıkmasına gelince, yetkililer O'nun İstanbul'daki tutukluların serbest bırakılma isteğini olumlu karşıladılar... Ve atların değerine karşılık bir miktar para gönderdiler. Bunun üzerine yolculuk için hazırlıklar başladı ve şehirde keder sancağı çekildi. Bir çok insanın ruhu Sevgililerinden ayrılmanın ateşi ile yandı ve yürekleri O'ndan ayrı kalmaktan ötürü haykırdı... Bütün eşyaları çok ucuz bir fiyata satıldı. Sonra, bizler için elli araba getirdiler. Müslüman, Hıristiyan ve Yahudilerden oluşan birçok insan hıçkırıklar ve keder içinde arabaların etrafını sardılar... Feryat ve figan sahneleri birkaç yıl önce Hz. Bahauallah'ın Bağdat'tan ayrıldığı zamandan çok daha yürek yakıcıydı. Hz. Bahauallah herkesi teselli edici sözler söyledi ve onlarla vedalaştı. Gelibolu'da eşyalarımızı bir kervansaraya bıraktık ve kendimiz bir evde kaldık. Hazreti Bahauallah ile ailesi ve kadınlar yukarı katta geri kalanlarımız ise aşağı katta kaldık." (10)

* Hacı Cafer ve kardeşi, Hz. Bahauallah Akka'ya doğru yola çıktuktan hemen sonra yola çıkabildiler. " Memorials of the Faithful " kitabına bakınız.

HZ.BAHAULLAH'IN EDİRNE'DEN AYRILIŞI

İstanbul'daki hapisneden Gelibolu'ya gelenler, Mişkin Kalem, Ali Seyyah, Abdul Gaffar ve Muhammed Bakır Kahveci idiler. Hepsi de Mirza Yahya ile Kıbrıs'a gitme cezasına çarptırılmışlardı. Padişahın fermanında adı geçen Derviş Sıtkı Ali ise Hz. Bahauallah ile Akka'ya gidecekti. Üstad Muhammed Ali Salmani ve Cemşid Gürci adındaki iki mahpus İran sınırına gönderildiler. Anlaşılan bu iki kişi Mir Muhammed Mukarri'nin * zamanında müdahalesi ile hapisten çıkarılmışlardı. Bu ikisinin serbest bırakılmadıklarını duyunca, Bab-ı Aliye gitti ve onların derhal hapisten çıkarılmalarını şiddetle istedi.

Salmani ve Cemşid Gürci tutuklu olarak sınır şehirlerinden birine götürüldüler ve İran'a gönderilmek üzere Kürt makamlarına teslim edildiler. Mahpusların dürüst oldukları ve herhangi bir suçları olmadığı görülünce serbest bırakıldılar. Bu iki kişi Akka hapisanesine varmayı ve Rablarına kavuşmayı başardılar.

Hz. Şevki Efendi, Hz. Bahauallah'ın Edirne'den ayrılışını kısaca şöyle anlatır:

“ Hicri Rebiül Sani 1285 (12 Ağustos 1868) günü Hz. Bahauallah ve ailesi, Vilayet İdaresinin tayin ettiği Hasan Efendi adında bir Türk yüzbaşısının ve diğer askerlerin refakâtinde, arabalarla Gelibolu'ya doğru yola çıktılar. Dört gün süren bu yolculuk sırasında Uzunköprü'de ve Reis Levhinin nazil olduğu Keşan'da mola verildi. Bir tanışım ifadesi şöyledir: ‘ Hz. Bahauallah'ın ikâmet ettiği mahallenin sakinleri ve komşuları O'nunla veda etmek için toplanmışlardı. Derin bir hüznün ve keder içinde birbirlerinin peşinden O'nun ellerini ve eteğini öpmeğe gelerek, gidişinden duydukları üzüntüyü ifade ettiler. O gün acayip bir gündü. Sanki şehir, surlar ve kapılar O'ndan ayrılmanın acısıyla inliyordu.’ Bir başkası da şöyle yazar: ‘O gün

* Kitabın 14. Bölümüne bakınız.

Efendimizin kapısında hayret verecek bir Müslüman ve Hıristiyan kalabalığı toplandı. Ayrılış zamanı unutulmaz bir andı. Oradakilerin çoğu, hele Hıristiyanlar ağlıyor ve feryat ediyorlardı.' Hz. Bahauallah Reis Suresinde buyuruyor: '**Söyle: Bu Genç bu diyardan ayrıldı ve her ağacın ve her taşın altına bir emanet bıraktı. Allah yakında bu emanetleri Hakk'ın kudreti ile meydana çıkaracaktır.**'

İstanbul'dan getirilmiş olan dostlardan bazıları onları Gelibolu'da beklemekte idiler. Hz. Bahauallah Gelibolu'ya varışında, görevini bitirip veda eden Hasan Efendiye şu beyanda bulundu : 'Padişaha söyle ki toprakları elinden çıkacak ve işleri karma karışık olacaktır'. O sahneyi kaydeden Ağa Rıza yazıyor: ' Bu Kelimeler Benden değil, onları söyleyen Allah'tır diye buyurdu. O anda aşağıda bulunan bizlerin işittiği ayetleri söylemekteydi. Bu ayetleri öyle bir kuvvet ve şiddetle söylüyordu ki, sanki evin temelleri sarsılıyordu.'

Gelibolu'da üç gece kaldıkları halde, halâ Hz. Bahauallah'ın nereye gönderileceğinden hiç kimsenin haberi yoktu. Bazıları, O'nunla kardeşlerinin aynı yere, diğerlerinin de dağıtılarak başka yerlere sürüleceklerine inanıyorlardı. Bazılarının fikrine göre, arkadaşları İran'a gönderileceklerdi. Aceleyle öldürüleceklerine inananlar da vardı. Hükümetin ilk fermanı, Hz. Bahauallah'ın Ağa Kelim, Mirza Muhammed Kuli ve bir uşakla beraber Akka'ya sürülmesi, diğerlerinin ise, İstanbul'a gitmeleri şeklindeydi. Fakat, tarif edilemeyecek üzüntülü sahnelere sebep olan bu emir, Hz. Bahauallah'ın ısrarı ve sürgünlerin refakatine memur edilen binbaşı Ömer Efendi'nin aracılığı ile, geri alındı. Nihayet, sayıları yetmiş civarında olan sürgünlerin topluca Akka'ya gönderilmelerine karar verildi. Ayrıca, aralarında Seyyid Muhammed ve Ağa Can'ın bulunduğu Mirza 426

HZ.BAHAULLAH'IN EDİRNE'DEN AYRILIŞI

Yahya taraftarlarından birkaçının sürgünlere katılmaları ve Hz. Bahauallah'ın dostlarından dört kişinin Ezelilerle beraber Kıbrıs'a gitmeleri ferman olundu.

Hz. Bahauallah Gelibolu'dan ayrıldığı sırada Kendini bekleyen tehlike ve imtihanların ağırlığı karşısında arkadaşlarını şöyle uyardı: ‘ ***Bu yolculuk bundan öncekilerin hiç birine benzemeyecek. Başımıza geleceklere tahammül edecek kuvvette olmayan en iyisi istediği yere gitsin ve imtihanlardan kurtulsun, zira bundan böyle, ayrılmak imkansız olacaktır.***’ Dostları, tek fikir halinde kulaklarını bu uyarıya tıkadılar.

Hicri 2, Cemaziyül evvel 1286 (21 Ağustos 1868) günü kafilе, İskenderiye'ye doğru , Avusturya bandıralı bir buharlı gemiye bindirildi. Vapur Midilli'ye uğradı ve iki gün İzmir'de demirledi. Burada, İsmullah'ul Münip lâkaplı Cenab-ı Münir ağır hastalandı ve büyük üzüntüsüne rağmen, bırakıldığı hastanede bir süre sonra vefat etti. İskenderiye'de * aynı firmanın bir başka gemisine nakledildiler, Port Said ve Yafa'ya uğradıktan sonra Hayfa'ya indiler ve bir kaç saat sonra, bir yelkenli ile Akka'ya hareket ederek 12 Cemaziyül evvel 1286 (31 Ağustos 1868) günü ikinci vakti karaya çıktılar. Hz. Bahauallah'ın Kendisini Hayfa'ya götüreceк gemiye ayağını bastığı anda, Mirza Yahya ile gitmeğe mahkum edilen dört kişiden biri olan ve ‘ feragatı, sevgisi ve Allah'a güveninden’ dolayı Hz. Bahauallah tarafından büyük övgüye mazhar olan Abdul Gaffar, ‘Ya Bahaul Ebha! ’ nidası ile kendini denize attı. Kurtarılan ve büyük zorluklarla kendine getirilen bu zatı, inatçı yetkililer zorla Mirza Yahya'nın kafilesine kattılar ve hükmedildiği yere gönderdiler. “ † (11)

*Birinci cildin 208. Sayfasına bakınız.

† Birinci cildin 291-2. Sayfalarına bakınız.

REİS SURESİ

Reis Suresi, Hz. Bahauallah'ın Zebih (kurban) ve Enis (dost) lâkabını verdiği Hacı Muhammed İsmail Kaşani adına nazil olmuştur. Arapça * olarak yazılmış ve Osmanlı Sadrazamı Ali Paşaya hitap etmektedir. Üvey kardeşi Hacı Mirza Ahmed'in † aksine, Zebih sadık bir inanır ve takva sahibiydi. Hz. Bahauallah'ın evi askerler tarafından sarıldığı bir zamanda Edirne'ye vardı. Bu bakımdan, Hz. Bahauallah ile görüşemedi ve onun Gelibolu'ya gitmesi emredildi. Zebih, Hz. Bahauallah'a bir mektup yazdı ve bunun üzerine onun adına bir Levih nazil oldu. Bu Levih nazil olduktan sonra Hz. Bahauallah'ın izniyle Gelibolu'da çarşı hamamında O'nunla görüşme şerefine nail oldu.

Şeyh Kazım Samandari, hatıralarında onun hayatını ve etkinliklerini kısaca şöyle yazar:

" ... Kaşanlı Hacı Muhammed İsmail Zebih, merhum Hacı Mirza Cani'nin kardeşiydi. Hz. Bab Tahran'a giderken yolda bu iki kardeşin evinde kalarak onları şereflendirdi.†.... Emrin ilk günlerinde Hacı Mirza Cani § şehit edilinceye kadar, bu iki kardeş Allah'ın emrinin ilerlemesi için el ele verip çalıştılar. Hz. Bahauallah'ın Kendisini açıklamasından ve büyük bir araştırma ve çabadan sonra Zebih, Hz. Bahauallah'ın hararetili inananlarından oldu. O günden sonra Emri tebliğ etmek ve Eserlerin nüshalarını yazmakla meşgul oldu. Edirne'ye gitti fakat Edirne'de zorlukların ve baskıların olduğu , Hz. Bahauallah ve ahbabların evlerinin etrafının askerlerle sarıldığı ve kimsenin kabul

* Akka'da Ali Paşa için nazil olan Farsça Reis Levhi ile karıştırılması.

† Kitabın 6. Bölümüne bakınız.

‡ Kitabın 5. Bölümüne bakınız.

§ Nebil Tarihine bakınız.

HZ.BAHAULLAH'IN EDİRNE'DEN AYRILIŞI

edilmediği bir zamana rast geldi. Zebih ve onunla beraber gelenler Gelibolu'ya doğru yola çıktılar. Reis Suresi o zamanlar nazil oldu.

Bu yolculuktan döndükten sonra, vaktini Emri tebliğ etmekle ve Tanrı'nın hoş kokularını büyük bir şevk ve sadakâtle yaymaya harcadı. Tahran'da öyle büyük bir etki yarattı ki Nayib-i Saltani* (Saltanatın varisi) onu tutuklayıp hapse attı. Sorgulama sırasında Zebih açık açık Emri tebliğ etti. Yetkililer Şaha gönderilmek üzere bir resmini çektiler. Resmin kopyalarını bazı ahablardan bulmak mümkün. Son zamanlarda Kazvin yoluyla Tebriz'e gitti ve orada ebedi alemlere suud etti.... " † (12)

Hz. Bahauallah bir Levhinde (13) Allah Zebih'i ayağa kalkıp hizmet etsin diye yarattı buyurlar. Hz. Bahauallah, Zebih'in oğlu Gullam Ali'ye hitap ettiği bir Levihte Zebih'in kendisini Allah yolunda şehit etmek istediğini ve Tanrı'nın nazarında onun şehitlik makamına erdiğini ve Yüceler Yücesinin Kaleminin onu Zebih (kurban) adıyla şereflendirdiğini teyit eder.

Reis Suresinin nazil olması, Hz. Bahauallah Edirne'den ayrıldıktan kısa bir süre sonra Keşan kasabasında başladı ve Gelibolu yolu üzerinde Gavur Kuyu'da tamamlandı.

Bu Surenin birinci bölümü, Hz. Bahauallah'ın Reis diye adlandırdığı Ali paşaya hitap eder. Bu Leviht, kudret ve güç dilinin Ali Paşayı azarladığı ve meydan okuduğu bir Levihtir. Hz. Bahauallah, Levhin açılış bölümünde dünyanın her tarafından ve semadan seslenerek beşeri Kendisine çağırın Tanrı'nın sesine Ali paşanın kulak vermesini emreder. Yeryüzündeki hiç bir gücün bu mesajı ilân etmekten Kendisini alıkoyamayacağını ve ne Ali Paşanın ve ne de işbirlikçilerinin karşı koymalarının amacını gerçekleştirmesine engel olamayacağını sert bir lisanla

* Nasreddin Şahın oğlu Prens Kamran Mirza. Bir süre Tahran Valiliği yaptı.

† Bu olay, 1297-8 (1880-1) yıllarında oldu.

açıkça beyan eder. Ali Paşanın İran Elçisi ile el ele vererek Allah'ın peygamberi Hz. Muhammed'in Yüceler Yücesi cennette kederlenmesine sebep olan şeyler yapmasını kınar. Zuhurunun büyüklüğünü, Zuhur Sahibinin Yüce Makamını açıklar. Buyururlar ki insanların zayıflığından ötürü gizli tuttuğu İzzetinin perdesini eğer açacak olsaydı bütün yaratılanlar kendilerini O'nun yoluna feda ederlerdi

Bu Levihte Hz. Bahauallah Ali Paşayı, geçmiş dinlerin Peygamberlerini inkâr edenlerle ve Onlara karşı gelenlerle bir tutar. Hz. Muhammed zamanındaki İran İmparatorunun kibir ve gururunu, Firavunun Musa'ya karşı saldırılarını ve Nemrud'un İbrahim'e karşı işlediği kötü işleri hatırlatır. Hz. Bahauallah direkt olarak Ali Paşaya hitap ederek, Allah'ın elleriyle yaktığı bu ateşi söndürme çabalarının bir sonuç vermeyeceğini; aksine alevlenmesine yardımcı olacaklarını buyurur. Çok geçmeden bunun bütün dünyayı saracağını ve Zuhurunun bütün beşerin ruhlarını hareketlendireceği konusunda kehanette bulunur.

Reis Suresi, Hz. Bahauallah ve dostlarının Akka'ya sürgün edilmelerinin öncesinde görünüşte eziyetlere ve yakışık almayan davranışlara maruz kaldıkları bir zamanda nazil oldu, fakat Kudret Kaleminden inen bu şeametli uyarılar o günün Osmanlı Hükümetinin başı ve Hz. Bahauallah'a karşı zalimce adaletsizliklerinin ana faili olan kişiye yazılmıştı.

"Yakında Sır ili (Edirne) ve civarı değişikliğe uğrayacak, Padişahın elinden çıkacak, sarsıntılar vukua gelecek, feryatlar yükselecek, her tarafta fesat zuhura gelecek ve şaşkınlık yayılacak; bütün bunlar zulüm askerlerinin bu esirlere edip eyledikleri sebebiyledir. İşler başka bir şekil alacak ve durum vehamet peyda eyleyecektir; öyle ki tepeler üzerindeki kum yığınları inleyecek, dağlardaki ağaçlar ağlayacak, her bir şeyden kan akacak ve sen insanları büyük bir

Hz.BAHAULLAH'IN EDİRNE'DEN AYRILIŞI
İstirap içerisinde kıvrınır göreceksin. * " 14

Bir ara, Hz. Bahaullah Reis Suresinde, Ali Paşayı bir yana bırakır ve Zebih'e şefkat ve takdir sözleriyle hitap eder. Askerler kapıda nöbet tutarlarken , O Kendisini sonsuz bir sevinç ve mutluluk içerisinde bulur, çünkü Kendi nazarında, Allah'ın yolunda şehit olmaktan daha iyi bir şey olamazdı. Kendisinin ve sevdiklerinin evlerini kuşatma altına alan askerleri gönderen Hükümet yetkililerinin hazin davranışlarını anlatır ve kuşatmanın ilk akşamı inananların ve ailesinin yiyeceksiz bırakıldıklarını belirtir ve Edirne'den ayrılacağı gün Edirne halkının kederli sahnelerini şu sözlerle anlatır:

" Halk evin etrafına koşmuştu; Müslüman ve Hristiyan bizim için ağladı ve zalimlerin bu davranışı yüzünden yer ile gök arasında ağıt sesi yükseldi. Biz, Oğul cemaatını (Hristiyanlar) başkalarından fazla ağlar bulduk; bunda düşünmek için işaretler vardır. "
(15)

Rabbına olan sevgisinden dolayı, kendi canına kıymak isteyen Hacı Cafer Tebrizi'nin intihara teşebbüsünü anlatır. ' Geçmiş asırlarda böyle bir şeyin duyulmadığını ' teyit eder. ***'Tanrı bunu , Kendi Kudretini İzhar etmek için , bu Zuhura tahsis buyurmuştur.'*** (16) Buna benzer bir olay Bağdat'ta

* Sultan Abdülaziz, Ali paşa ve Fuat Paşa'nın düşüşlerini haber veren Hz. Bahaullah'ın bu ve bunun gibi Akka'da nazil olan kehanetleri hayret verici bir şekilde yerine gelmiş bulunmaktadır. Rus orduları Edirne, Sırbistan, Makedonya ve Romanya'yı işgal ederek onların bağımsızlıklarını ilân etti; Kıbrıs ve Mısır işgal edildi; Doğu Trakya Bulgarlara verildi ve bağımsız oldu. Kısaca Osmanlı İmparatorluğu parçalandı. Sonraki ciltlerde bu olaylara daha ayrıntılı gireceğiz.

meydana gelmişti. Zavarili Seyyid İsmail boğazını * kesmek suretiyle canına kıyacak kadar yüreğinde sevgi okyanusu kabarmıştı. Bu kimselerin kontrol edilmez bir dürtü ile canlarına kıyacak bir şekilde O'nun sevgisine cebzolunduklarını beyan eder ve bu davranışlarıyla Emirlerine karşı gelmelerine rağmen O'nun af okyanusuna batırıldıklarını ve Allah'ın alemlerinde yüce bir makama erdiklerini teyit eder.

Hz. Bahauallah, Reis Suresinde, ahbaplara yapılan bu eziyet ve verilen ıstırapların Allah'ın Emrinin lambasının yağlı olacağını ve onun revnak ve izzetine katkıda bulunacağını teyit etmiştir. Bu Emrin çok büyük olduğunu, yeryüzündeki ve gökteki bütün ordular bir araya gelse de , Krallar ve Hükümdarlar O'na karşı ayaklansalar da hiç bir şeyin O'nun yükselişine ve kurulmasına engel olamayacağını beyan eder . Şöyle buyurur:

" Allah çok yakında Kendi dostlarına yardım elini uzatacak bir Hükümdarı gönderecektir. O her şey muhittir. O Tanrı dostlarının sevgisini gönüllere koyacaktır. Bu aziz ve himaye eden Allah'ın değişmez emridir." (17)

Bu Zuhur o kadar büyük ki Hz. Bahauallah Reis Suresinde şöyle buyurur:

" Bugün , Tanrı elçisi Hz. Muhammed sağ olsaydı : ' Ey gönderilmişlerin Maksudu! Seni tanıdım ' diye nida ederdi. Bugün İbrahim sağ olsaydı Senin Rabbünün önünde boyun eğip toprağa yüz sürerek : ' Kalbime üminan geldi, ey göklerde ve yerlerde olanların İlahı ! Ben tanıklık ederim ki Bana Kendi Emrinin melekutunu ve iktidarının ceberutunu gösterdin.' derdi. Eğer bu günü Kelim idrak etseydi: ' Hamd olsun Sana ki bana Kendi Cemalinin ışığını

* Birinci cildin 100-1. Sayfalarına bakınız.

Hz.BAHAULLAH'IN EDİRNE'DEN AYRILIŞI
gösterdin ve beni Senin Likana eren seçkinler arasına kattın' derdi. " (18)

Tanrı Mazharının eşsiz yönlerinden birisi olarak, insanların aksine, durum ne kadar acil ve zorunlu olursa olsun O'nun düşünce ve etkinliklerinin zamanın o anki konusuna yönlendirilmesi gerekmez. Diğer problemleri bir yana atıp hiçbir zaman tek bir konunun içine girmezler.* Çünkü O sınırlılık dünyasında yaşamaz. Gerçi dünyada yaşar ama Allah'ın Ruhü ile canlıdır. İslamiyette buyurulduğu gibi, ' Hiç bir şey O'nu başka bir şeyle meşgul etmez ' .

Tanrı Mazharının bu özelliği, Kendisinin, ailesinin ve dostlarının hayatını tehdit eden felaket ve dertlerinin arasında Reis Suresini indirirken, Hz. Bahauallah'ın şahsında açıkça görülmektedir. Zebih'in sorduğu bir soruya cevap olarak, rasyonel ruhun tabiatını tarif eder ve hangi koşullarda değişik nitelikler kazanacağını açıklar. Ruhun iki yönde gelişebileceğini anlatır. Tanrı'ya doğru hareket ederse, ruhani sıfatlar kazanacağını, bedenden ayrıldıktan sonra Allah'ın İlahi faziletlerle donanmış alemlerinde oturacağını, yok eğer ona arka çevirecek olursa şeytani olacağını ve ruhani sıfatlardan mahrum kalacağını söyler. Hz. Bahauallah bu konu üzerinde uzun uzun durur; O'nun açıklamalarının ayrıntılı incelemesi bu kitabın konusu dışındadır. †

Hz. Bahauallah Reis Suresinin önemini Akka'da nazil olan bir Levihte şöyle ifade eder:

" İnsan kalbi o kadar körleşmiştir ki, ne şehrin yıkılışı, ne dağın parçalanışı ve ne de yerin çatlaması

* Konu ile ilgili daha fazla bilgi için birinci cildin 267-8. Sayfalarına bakınız.

† Ruh ve ruhun ebediliği Hz. Bahauallah ve Hz. Abdülbaha tarafından bir çok Levihte açıklanmıştır.Bu bir sonraki ciltte tartışılacak.

onun uyuşukluğunu gideremiyor. Semavi kitaplarda verilen haberler geldi çattı! O kitaplarda yazılı alametler görüldü! Nida yükseldikçe yükseldi. Bununla beraber, Hakk'ın hidayetinde mazhar olanlar müstesna olmak üzere, herkes gaflet sarhoşu !

Bakınız, dünya her gün nasıl yeni yeni felaketlerle karşılaşılıyor. Belası her gün bir kat daha katmerleşiyor. Reis Suresinin nazil olduğu tarihten bu güne kadar dünya bir gün olsun rahat yüzü görmedi, insanların hayatı bir gün asude geçmedi. Dünya bazen mücadele ve münazaalarla çalkandı, bazen savaş ihtilaçları içerisinde kıvrandı ve müzmin hastalıklara maruz kaldı. Hastalık, ümitsizlik merhalesine yaklaşıyor. Durum böyle iken , Hakiki Doktor tedaviden men ediliyor, şarlatanlara rağbet gösteriliyor, istedikleri gibi harekette serbest bırakılıyor... Fitne ve fesat tozu gönülleri tozlandırmış, gözleri kör etmiştir. Çok geçmeden Allah'ın bu gününde ellerinin işlemiş olduğu işlerin neticelerini göreceklerdir . İşte her şeyden Haberdar olan Kimse, kudretine nihayet olmayan Varlığın emriyle sizi bu suretle ikaz ediyor." (20)

Bir asrı aşkın bir zaman önce, Hz. Bahauallah'ın bu uyarıları ve hemen ardından buna benzer ikazların bulunduğu Müluk Suresinde Dünya Krallarına ve Hükümdarlarına açık açık çağrılar eski nizamı bozan ve yeryüzünün her yerinde beşer camiasının temellerini sarsan muazzam bir tufan sürecini harekete getirmiştir. İnsanlar çaresiz ve acı içinde nereye döneceğini ve felâketin gelişini nasıl durduracağını bilemeden onun mahvedici pençesine sıkışıp kalmış. Buna rağmen, insanlığın geçmişle mukayese edilmeyecek bilgi ve maddi başarılarının bulunduğu bir zamanda yaşamaktayız.

Bu felaketler zincirinin sebebi Bahailerce açık ve basittir. Bu gün insanların bu kötü hali tohumlarını güneşin ışınlarından

HZ.BAHAULLAH'IN EDİRNE'DEN AYRILIŞI

uzak, verimli fakat karanlık bir çukura eken bahçivana benzer. İnsanlar sırtlarını Hakikât Güneşine çevirmişler. O'nu tanımadıkça ve O'na dönmedikçe, yeryüzünde barış ve selamet ve kalbinde huzur bulamaz.

Kırk yıl kadar önce, Hz. Şevki Efendi İkinci Dünya savaşının ortalarında, insan ırkını etkileyen dünyayı saran felaketlerin son derece aydınlatıcı bir analizini yaptı, kaynağını anlattı ve sonuçlarının ne olacağını söyledi. Bu muhteşem eserde, bir yandan eski nizamın kaçınılmaz dağılışını ve getireceği acıları, diğer taraftan,uzak gelecekte Hz. Bahauallah'ın dininin Altın Asrının getireceği eşi görülmemiş mutluluk ve bütün insan ırkının vahdetinin muhteşem manzarasını anlatır.

Yaklaşık seksen yıl, insan ırkının Hz. Bab'a , Hz. Bahauallah'a ve Hz. Abdülbaha'ya çektirdiği sayısız zulüm ve ıstırapları Hz. Şevki Efendi şöyle yazar:

" ... Eyvahlar olsun, binlerce kez eyvahlar olsun ki böyle mukayese edilmez büyüklükte, böyle son derece değerli, böyle fevkalade kudretli, böyle aşikâr biçimde masum bir Zuhur, öylesine kör, öylesine yoldan çıkmış, öylesine kötü davranan bir neslin elinden böylesine sapık, böylesine şerefsiz muamele görsün! Hz. Bahauallah, Kendisi, şöyle tanıklık eder, '***Ey kullarım ! Tek Gerçek Tanrı şahidimdir ! Bu en büyük , bu dipsiz ve kabaran okyanus hayret edilecek kadar size yakın. Bakınız, O size, sizin can damarınızdan daha yakın ! Eğer isterseniz, bir göz açıp kapayıncaya kadar bu tükenmez inayetten, bu Tanrı vergisi lütuftan, bu bozulmaz hediyeden, bu eşsiz kudret ve anlatılmaz izzetli ihсандan payınızı alırsınız.***'

Yaklaşık yüz yıllık bir inkilâptan sonra uluslararası manzaraya ve Bahai tarihinin ilk başlangıcına baktığı zaman gözün gördüğü şey nedir ? Mücadele eden sistemlerin, ırkların ve milletlerin acılarıyla şiddetle sarsılmış bir dünya, biriken hatalarının ağına takılmış,

Kaderinin tek Hakimi olan O'ndan her gün biraz daha uzaklaşmakta, Kurtarıcısı olan O'nu ihmal ve O'na eziyet etmekle hızlanan intihar edercesine bir katliama battıkça batmakta. Halâ yasaklanmış olan fakat kozasından dışarı çıkan, bir asırlık bilinmezlikten meydana çıkan, Tanrı'nın gazabının müthiş delilleriyle yüz yüze gelen ve darbe yemiş bir medeniyetin harabelerinin üstüne çıkmayı hedefleyen bir Din. Ruhen yoksul, ahlâk bakımından iflas etmiş, politik olarak çökmüş, cemiyet olarak şiddetle sarsılmış, ekonomik açıdan felç olmuş, kıvranan, kanayan, ve Tanrı'nın intikam sopası altında parçalanan bir Dünya. Çağrısına cevap verilmeyen, iddiaları reddedilen, öğütleri bir yana atılan, taraftarları silinip süpürülen, amaç ve hedefleri yerilen, yeryüzü krallarına yapılan davetleri nazar-ı itibara alınmayan, Müjdecisi şehitlik kadehinden içen, Emir Sahibinin başına duyulmadık eziyetler gelen, Emrin Örneği yaşam boyu keder ve talihsizliklerin ağırlığı altında çöken bir Din. Yolunu şaşırılmış bir dünya. Bu dünyada din alevleri hızla sönmekte, aşikâr milliyetçilik ve ırkçılık Allah'ın Kendi hak ve imtiyazlarını gaspetmiş, alevlenen maddiyatçılık - dinsizliğin direkt yavrusu - zafer kafasını kaldırmış ve çirkin yönlerini dışarı çıkarmış... Taassup ve ahlâksızlık virüsü zaten ciddi bir şekilde düzensiz olan cemiyetin can damarını kemiriyor...

Gerçekten , öyle bir dünyada yaşıyoruz ki doğru olarak değer biçecek olursak çifte bir olaya tanık olmuşuz gibi sayılır. Bir asırlık bir Zuhurun işaretlerine rağmen inatla bu Semavi Dinin getirdiklerine kendini ayarlamayı reddeden, eskimiş ve Allahsız bir düzenin ölüm sancılarının işaretini vermekte. İkincisi ise, İlâhi ve kurtarıcı Nizamın doğum sancılarını haber vermektedir. Bu düzen, kaçınılmaz bir şekilde bir öncekinin yerini alacak. Onun idari yapısında eşsiz ve dünyayı kapsayan henüz cenin halindeki medeniyet farkına varılmadan olgunlaşıyor. Birinin defteri

Hz.BAHAULLAH'IN EDİRNE'DEN AYRILIŞI

dürülmekte , zulüm, kan ve yıkıntı içinde ezilmekte. Diğeri ise bugüne kadar görülmemiş adalet, vahdet, barış ve kültür ufuklarını açıyor. Birincisi gücünü harcamış, yalanlarını ve kısırlığını göstermiş, bir daha ele geçmemek üzere imkanlarını yitirmiş ve ölüme doğru hızla gidiyor. Canlı ve yenilmez olan ikincisi, zincirlerini koparıyor ve tortularından temizlenmiş, yorgun ve bitkin beşeriyetin, mukadderatını gerçekleştirmek için tek sığınağı olma ününün hakkını veriyor.

Hz. Bahau'llah ' *Yakında mevcut düzen dürülüp kalkacak ve yerine yenisi serilecek,* ' buyurmuş. Ve gene, ' *Yemin ederim ki dünyayı ve içindekileri dürüp kaldıracığımız ve yerine Yeni Düzeni sereceğimiz zaman yaklaşıyor...* '

' *Bütün dünya doğum halinde. En soylu meyvelerini vereceği, en yüce ağaçların fışkıracağı, en büyüleyici tomurcukların açacağı ve en semavi inayetlerin geleceği gün yaklaşıyor.* ' ' Bütün milletler ve insanlar bir millet olacaklar... Din ve mezhep zıddiyetleri, ırklar ve insanlar arasındaki düşmanlıklar, milletler arasındaki farklılıklar ortadan kalkacak. Bütün insanlar bir dinden olacaklar, tek bir iman sahibi olacaklar, bir ırk içinde yoğrulacaklar, ve tek bir halk olacaklar. Hepsi ortak bir ülke olan yeryüzünde birlikte yaşayacaklar ' diye Hz. Abdülbaha buyurmuşlar." (21)

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

EKLER

EK I

1866 Y ILDIZ DÜŞMELERİ*

14 KASIM 1866 günü sabahının erken saatlerinde muhteşem meteorların sağanak gibi dökülüŖü Avrupa'nın her yerinden izlendi. Profesyonel astronomlar ve sade vatandaşların aynı şekilde heyecan veren görüşleri olağan üstü bir olaydı. AŖağıdaki kayıtlar günün gazetelerinin pek çok rapor ve mektuplarından seçilmiş alıntılardır.

The Times

Cumartesi, 17 Kasım 1866

Oxford'da Radcliffe Rasathanesinden papaz Robert Main geçen salı günkü akŖamı meteorolojik olayın bir raporunu vermekte :

“ Bu büyük gösteri yaklaşık 13. saatte başladı (gece yarısından sonra saat 1 de) ve 13 saat 24. dakikada en yoğun zirveye erdi . Bundan sonra yavaş yavaş hızını kaybetti. Gerçi gözlem 18. saate kadar devam etti. ancak 15. saatten sonra fazla bir meteor görülmedi. O gece hepsi birlikte 3000 den fazla görüldü, bunlardan 2000'i 13. ve 14. saatlerde, yani sabah 1 ile 2 arasında düŖtüler. Meteorların genel görünüşüne gelince, çoğu beyazımsı ve sarımsak renkteydi. Gerçi bazıları kırmızımsak ve portakal renkteydi ve bir meteorun da mavimsi renkte olduğu görüldü. En parlak olanları genelde arkalarında bir iz bıraktılar ve bu iz meteor kaybolduktan sonra bir kaç saniye görülebilmşti.”

* 12 nci Bölüme bakınız.

The Times

Perşembe, 15 Kasım, 1866.

Sayın Baylar:

Vukuu bulacağı bildirilen kayan yıldızların gösterisi sabahın erken saatlerinde burada muhteşem bir düzeyde gözlendi ve gökyüzü birkaç yerde burada olduğu kadar berraktı. Aldığım notlar belki sayısız okurlarınızın bazıları için ilginç olabilir.

Gece yarısından yarım saat önce 66 tanesi görüldü.

Gece yarısı ile 12:30 ' a kadar 200 tanesi görüldü.

12:30'dan 12:50'ye kadar 201 tane görüldü.

12:50 ' den 12:58'e kadar 190 tane görüldü.

12:58 den 1:2 ye kadar 4 dakikada 201 tane görüldü.

1:2 den 1:5 e kadar 3 dakika içerisinde 206 tane görüldü

1:5 den 1:10 a kadar 5 dakika içerisinde 214 tane görüldü.

1:10dan 1:11 e kadar bir dakika içerisinde 100 tane görüldü

1:11 den 1: 13 e kadar 2 dakika içerisinde 206 tane görüldü

Şimdi düşmeler o kadar sıklaştık ki artık çabuk çabuk saymak mümkün değil.

Saygılarımla
sadık hizmetkarınız,
M.Cowes , Wight adası, 14 Kasım

EK I 1866 YILDIZ DÜŞMELERİ

The Times

Perşembe, 15 Kasım 1866

Sayın bay:

Ben ve arkadaşımın dün akşam yaptığımız olayların gözlemi Warwickshire'in en yüksek yeri olan Corley'e yakın yerden yapıldı... Meteorların yönü, bir kaçı hariç Doğudan Batıya doğruydu. Üç sınıfa ayrılabilirler. Aralarında bir kaç tane çok büyükleri bulunan ve arkalarında mavi (bazen yeşil) değişik genişlikte ışık bırakanların dışında çoğunlukla bilinen kayan yıldızlardı. Yok olma esnasında kafa kısmının yoğun parlaklığı dışında olağan üstü bir şey yoktu. Diğer kategori birkaç dakika aralıklarla meydana geldi ve bakır renginde ateş toplarına benziyordu . Bunlar arkalarından ne bir iz bıraktılar ve ne de kayboluncaya kadar parlaklıklarında bir fark görüldü. En ilginçleri de çok görülenlerden değildi. İzledikleri yol düzenli bir eğri olmayıp, kısa fakat belirtiliydi ve iki üç dakika kadar görünümde kaldılar.

En büyük meteorlardan bazıları patlar gibi göründüler sonra tekrar göründüler ve geride iki parça ışık bıraktılar ve bu parlak bir çizgi ile birleşti.

Saat 1 ile 3 arasında semanın ihtişamını mübalağasız anlatmak mümkün değil.

Saygılarımla,
W.W. TYLER

Coventry, 14 Kasım

The Times

Perşembe, 15 Kasım 1866

Sayın Bay:

Kehanette bulunulan meteorlar yağmuru dün akşam

iyi hava koşulları altında burada izlendi... Gece yarısından sonra saat 1'de Greenwich saatine göre bin yüz yirmi meteor sayıldı, sayı yavaş yavaş artmak üzere. Saat 1 den 1saat 7 dakika ve 5 saniyeye kadar beş bin on dörtten fazlası sayıldı ve bu arada hızlı akışlarından dolayı pek çoğunu da sayamadığımızı biliyoruz. Daha sonra saymamızı mümkün kılmayan ani bir artış gösterdi, fakat yüz yirmiden sonra azalmalar görüldü. En çok düşmeler saat 1:10 da yer aldı ve bu zaman içinde bütün gökyüzü muhteşem demesek de çok güzeldi ... Göğün karşı köşelerinde meteorlar değişik açılarda kavisler çizerken, ayrılan noktanın yakınında hareketsiz birkaç saniye göründüler ancak o anda yanılmış da olabilirler çünkü o yönde yıldızlar kümesi bilgileri dahilinde olmayabilir...

Saygılarımla,

J. R. HİND

Mr. Bishop'un rasathanesi, Twickenham, kasım, 14

The Times

Cumartesi, 17 Kasım 1866

Sayın Bay:

Dün akşam, 14 Kasım'da 'düşen yıldızlar' olağan üstü gösterisini izledim. Sanırım anladığım kadarıyla yılın bu gecesi bu meteorların görünüşü için muhteşem. Bunların görünüşlerinin tutanağı okurlarınız için ilginç olabilir. Son birkaç haftadan beri İspanya'nın bu kısmında gökte tek bir bulut görülmedi. Neticede, dün akşamki gösteri İngiltere'de çok az görülen koşullar altında görüldü. Saragossa'nın dar sokaklarında heyecanla konuşan bir grup insanları izlerken dikkatimi önce saat on ikide düşen yıldızlar çekti. ' Mira Usted es como si fue en el tiempo del sito ' (' Bak , tıpkı kuşatma sırasında olduğu gibi ') benim, ne oluyor soruma cevap olarak ve yukarı baktığım zaman gerçekten şehir sanki gülle yağmuru altında gibiydi. On tanesi bir arada , değişik noktalarda parlak bir

442

EK I 1866 YILDIZ DÜŞMELERİ

ışık aleviyle patlıyor ve arkasında uzun izler bırakıyordu ve bazıları meteorun patlamasından sonra izler bırakıyordu. Açık bir yere koştum ve gördüğüm manzaraya belki de pek çok bilimsel rasathaneler şahit olmamıştır. Meteorlar kuzey ve kuzey batıya doğru daha çok gibiydi ve özellikle bir grup Büyük Ayı dan fazla uzakta değildi. Gidiş yönleri daha çok değişik açılardan ve eğimlerden sağdan sola doğruydu; fakat odama gelip pencereden izledikten sonra sanki değişik bir görünüş aldım, aynı noktadan birbirini izleyen meteorlar sanki dikine iniyorlardı. Bu arada sağdan sola projecte eden ışılandırılmış izler arada bir, birbirlerini dar açıda kesiyorlardı fakat bir kez bile aksi yönden gelenlerin birbirlerini kestiğini görmedim. Yani meteorların aksi yönden projekte ettiklerini görmedim. Yıldızların bir veya daha fazla sabit çizgilerden projekte edildikleri benim için açıktı. Yaklaşık dikey yönden gelen düşenler diğerlerinden çok daha parlak görünüyorlardı; hepsi ardından açık mavi renkte belli bir iz veya iz parıltıları bıraktılar ve sonunda parlak beyaz ya da sarı alev halinde patladılar; bazı hallerde, alev kenarlarında hafif renkli ve yeşilimsi bir görünüm kazandılar. Diğerlerinde pembe , kırmızimsı ve mavi renkler belirdi. Sayıları ve parlaklıkları konusunda bir fikir verilebilir. Yatağa gittiğim zaman gerçi göğün görünüm alanı yattığım yerden sınırlı idi, meteorların devamlı uçtuklarını gördüm ve duvarda asılı aynadaki ışığın yansımaları patlamaların aksini devamlı gösteriyordu. İzlediğim kısa sürede pek çok meteorlar düştü. Sayılarında gözle görülür bir azalma olmadığına göre şüphesiz o gece sayıları on binleri bulmuştur.

Saygılarımla,

J.C. ROBINSON

Saragossa, Kasım 15

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

EK II

EDİRNE ZİYARETİ

Martha L. Root 'un bir makalesinden

Hz. Bahaullah ve ailesinin 12 Aralık 1863 cumartesi günü Edirne'ye vardığını ve 12 Ağustos 1868 çarşamba gününe kadar orada kaldığını biliyoruz; oraya geldiği zaman Kendileri kırk altı ve Abdülbaha diye bilinen oğlu Abbas Efendi on dokuz , kızı Behiye Hanım ise on yedi yaşındaydı. Onların İstanbul'dan gelişleriyle aynı mesafeyi altı saatte alan bugünkü Doğu Ekspresi ile konforlu yolculuk ne kadar farklı! Anlaşılan bu yolculuk aceleye ve zora gelmişti; hazırlıklı olmadıkları ve üstleri çok ince olduğu için onların Edirne'ye yolculukları oniki gün sürdü ve hava çok soğuk olduğu için çok zorluk çektiler . Yıllar sonra, Behiye Hanım o korkunç sürgün yolculuklarından önce kendisinin güçlü ve sağlıklı olduğunu söyledi.

Edirne'de ilk kaldıkları yer Arap Hanı Kervansarayı idi. Bildiğimiz tek şey İzzet Ağanın evinin yakınında bir yerd. Daha sonra Muradiye mahallesinde Mevlevi Tekkesine yakın bir evde bir hafta kaldılar ve oraya yakın kışlık bir eve geçtiler Hz. Bahaullah iki kere Emrullah Ağanın evinde oturdu . Ağa Rıza'nın ifadesine göre ev Sultan Selim camiinin kuzeyinde üç katlı bir evmiş. Oturduğu bir diğer ev Rıza beyin eviydi . Sonra Emrullah Ağanın evine döndü fakat son on bir ayını İzzet Ağanın evinde geçirdi . Bildiğimiz kadarıyla bazı günler Muradiye camiine gidirmiş ve sık sık da Selimiye camiine gider ve orada düşünürlerle görüşür ve konuşmuş...

Kanadalı bir Bahai ressam olan Bayan Marion E. Jack ve Amerikalı bir Bahai gazeteci ve dergi yazarı 17 Ekim 1933 yılında "İzi bulunmayan 'Dost'un izlerini " bulmak için Edirne'ye geldiler. Arzuları Bahai dünyasına Edirne'nin portresini çizmektir. Bayan Jack fırçasıyla ve yazar da kalemiyle ' araştırmak, bulmak ve başarmak ' peşindeydiler...

Ay ışığı ile aydınlanan o güzel yolun her iki yanında kavak, çınar ve söğüt ağaçları mistik gölgeleriyle sıralanmıştı. O güzel Meriç köprüsünden geçerken bu 'Arz-ı Sır'da şehrin ışıkları bize

hoş geldin der gibiydi...

Türklerin Edirne dedikleri bu şehrin nüfusu Balkan savaşıdan ve Birinci Dünya savaşıdan önce iki yüz bin kişiydi. Şu anda nüfusu kırk bin. İstanbul - Paris Doğu ekspresinin tam üstünde. Aynı zamanda Orta Asya ile Avrupa'nın ana karayolu üzerinde . Şunu da unutmayalım ki Edirne, 1360 yılında Büyük Osmanlı imparatorluğunun Başkentiydi ve İslamın ışığı Avrupa'ya oradan yayıldı . Caminin mimarisi olağanüstü güzel. Edirne'nin tipik Türk oluşu da ayrıyeten ilginç. Oldukça batılaşmış İstanbul'dan çok daha ilginç...

Birinci gün sabahleyin yağmur yağdı. Taş döşeli sokaklardan aşağı doğru su küçük bir sel gibi akıyordu. Penceremizden baktığımızda Edirne halkının bu şiddetle akan dereciklerin üzerinden atlamaya çalıştıklarını fakat ayaklarının çukurlara gömülmesine engel olamadıklarını seyrettik. Gerçi öğleden sonra hava birden bire açıldı, sular çekildi ve sokak taşları temiz ve beyaz ortaya çıktı. Güneş ihtişamla kendini gösterdi, cömertçe ısını verdi. Biz Mustafa adlı iyi kalpli bir Türkün kullandığı bir faytona bindik.

Ana cadde olan Hükümet Caddesinden geçtik. Çarşısı, dükkanların dışına asılı parlak renkli halılarıyla güzel bir görünüm sergiliyordu fakat hepsinden daha ilginç olanı dünyanın hiç bir yerinde görülmemiş güzellikte camilerin önünden geçtik. Muradiye Mahallesiine açılan geniş bir yola gelinceye kadar çok dar ve kaldırım taşı döşeli sokaklardan geçtik. Mustafa ile arabasını yokuşun aşağısında bırakarak her iki tarafında küçük dükkanlar sıralanmış ve bir de bir atın döndürdüğü zeytinyağı çıkaran bir değirmenin yanından dik yokuşu çıktık. Muradiye Camii tepeyi bir taç gibi süslemekte. Tam geri dönerken ince ve zarif minarenin balkonunda bir müezzin görüldü. Elini kulağına bir boru gibi tutarak ezan okudu.

Tarihi camiye geldiğimiz zaman hemen içeri girmedik çünkü bir hacı ve bazı kimseler namaz kılıyorlardı. Bu muhteşem asil mimarinin etrafını dolaşıp baktık, fakat en çok Hz. Bahaullah nerede oturmuş olabilir diye ufku gözden geçirdik. Hz.

EK II EDİRNE ZİYARETİ

Bahaullah'ın zamanında Muradiye bölgesi Edirne'nin en gözde sayfiye yeri idi. Hatta Padişahın bile orada yazlık bir yeri vardı. Bu tepenin yamacında hava çok temiz ve saftı ve üzümleri dünyaca meşhurdur. Bulgaristan'a, oradan orta Avrupa ve batı Avrupa'ya uzanan ve İstanbul'a giden yol sanki geniş beyaz bir kurdela gibi ovada gözden kayboluncaya kadar uzanıyordu.

Geçen asırda içinde dervişlerin barındığı Mevlevi Tekkesini bulduk. Tam caminin önünde, en azından Hz. Bahaullah'ın evlerinden birinin çok yakında olduğunu biliyorduk. Bayan Jack Mevlevi Tekkesini ve Tekkenin önündeki çeşmeden kadınların omuzlarına koydukları bir sopanın iki ucuna asılı ağır kovaları taşımalarının resmini çizmek için kalemini ve kağıdını çıkardı. Hz. Bahaullah o kuyudayken zamanındaki kadınların ne biçim Hayat Suyundan taşıma imkânları vardı !

Camiye girdim. Artık camide gözleri sükunet dolu yaşlı bir bekçiden başka kimse kalmamıştı. İçi çok güzeldi, yüksek kubbeli, ulu, mavi fayansları , beş yüz yıllık olmasına rağmen, Doğunun zarif Çin mavi yeşilinden, harika renkli Batının zengin koyu Sevres mavisine kadar değişik tonlarda. Tevekkeli değil, Polonyalı meşhur bir çini desinatörü bu çinileri incelemek için şu anda burada ve pek çok insan Amerika'dan özellikle bu fayans işlerini görmek için geliyorlar. Bu caminin dekorasyonu Türklerin davet ettikleri bir İranlı tarafından yapılmıştı.

Duvarlar Kur'an ayetleriyle süslenmiş. Bütün renkler yumuşak ve ahenk içinde, böyle parlak, eski tonlar nadiren modern kiliselerimizde görülmekte, fakat hislerimin derinliklerine öyle dalmıştım ki dışarıdakiler sanki hiç görmediğim şeylerdi. O'nun dua etmiş olduğu yer ve eskiden Tanrı'nın Musa'ya Yanan Çalıda olduğu gibi O'nunla konuştuğu yer burasıydı.! Sürgün gittiği bütün yerlerde Hz. Bahaullah'ın sanki yeryüzünde İlâhi semboller olan camilere yakın yerde oturmuş olmasından etkilendim. Bu dünyevi yapıtlarda duaları sırasında kuşkusuz Tanrı bu ölü dünyayı nasıl canlandıracağını açıklamıştır. Edirne'de Hz. Bahaullah ne muazzam eserler yazmış! Bildiğimiz kadarı ile on dört tane var ve bunlardan

Hükümdarlara yazılan Levihler, Oruç Duaları, Napolyon III' e yazdığı Levih ve batı dillerimize çevrilen Şaha yazılan büyük Levih.

Yazar, başını bu unutulmaz caminin halısının üzerine koyduğu zaman Hz. Bahauallah'ın bizim Batı dünyamızla karşılaşmak için ne kadar uzaklara geldiğini yüreği hoplayarak hissetti! Dış dünyada, Edirne Batı dünyamıza yaklaştığı en yakın yerdi, fakat bütün bu düşünceler O'nun canlı Huzurunda sessiz sevgi ile eğildiği zaman şuur altında kaldı . O orada o camide idi! Dinleyen biri O'nun öğretilerinin, Allah'ın Kelâmının bu dünyayı cennet yapacak Gücü taşıdığını yeniden işitti.! Bu, anlatılamayacak, ancak hissedilecek ulvi bir andı.

Yazar, daha sonra, gözlerini ibadetinden açtığı zaman , dizlerinin üzerinden kalkmadan önce bir kez daha gözlerini camide gezdirdi. Duvarlardaki Kur'an ayetlerini gördüğü zaman Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada için nazil olan ve 1919'da bize gönderilen bu Levihleri ne yapalım diye Hz. Abdülbaha'dan sorulduğu zamanı düşündü. Onları Şikago'da mabede koymalarını, ama mahzenlere değil, duvarlara asmalarını söylemişti. Batıdaki yeni Bahai mabedimiz ve belki de dünyanın başka yerlerindeki Meşrek-ül Ezkârlar daha sonra, Yirminci Yüzyılda yaratılan yeni büyük mimari ve ruhani yapıtların yeni idealleri olarak meşhur olacaktır. Bahai mimarisi Bahai dostlarımızın temel özelliklerini yansıtacak - evrensellik , ruhani dayanışma, ruhani halislik, güzellik, mutluluk, samimiyet ve ışıkk- . Şikago'daki yeni yapıt, dünyadaki hiç bir yapıtta olmayan bütün bu iç sıfatları betonda , bronzda ve mermerde parlak bir şekilde yansıtmakta. Yeni mimarimizle bizim de ilerideki asırlar için inşa ettiğimizin ne kadar az bilincindeyiz ve bizim Louis Burgeois'mız bundan beş yüz yıl sonra şimdi Batıda olduğundan çok daha fazla tanınacak ve övülecek. Bazen Sinan'ın meşhur camisini ve bundan önceki Dünya Peygamberinin devrinde yaşayan diğer İslam mimarlarının eserlerini görmek iyi bir şey; içinde yaşadığımız bu muazzam ruhani asrın idrakini içimizde uyandırır.

EK II EDİRNE ZİYARETİ

Günler geçtikçe Muradiye mahallesine sık sık gitmeye başladık. Arabacımız Mustafa resimlerin taslağını görmek için etrafımızı alan komşulara Edirne’de en çok sevdiğimiz yerin burası olduğunu söyledi. Yaklaşık iki hafta sonra Hz. Bahauallah'ın oturduğu iki evin arsasını bulduk. Bu yerleri nasıl bulduğumuz bir roman kadar ilginç fakat bunun hepsini anlatmak için yerimiz sınırlı.

Efendi tipte bir Türk olan Muhammed Hilmi bey adında yaşlı bir adam, Hz. Bahauallah'ın komşusu olduğunu, çocukken Hz. Bahauallah'ın evinin tam karşısındaki evde oturduklarını söyledi ve kendi evinin eski yerini gösterdi. İki ' Bahai Bey' in bulunduğunu söyledi.- birisi büyük İranlı, Muradiye camiinin girişine bitişik Konakta oturan ve çok seyrek dışarı çıkan, diğeri ise her yere giden ve çocuklara büyük dostluk gösteren Abbas efendi idi- Fakat büyük Bahai Bey de çocuklara karşı çok iyiydi,onlara pilav dağıttırırdı dedi. Bu adam da Hz. Bahauallah'ın kaldığı evin ne kadar muazzam bir yer olduğunu söyledi ve yerini gösterdi; on sekiz odası ve bir de hamamı varmış. Arsadan görüldüğü gibi çok büyük bir konakmış. Elli yıl önce Rus savaşında yıkılmış, yirmi beş yıl önce giriş kapısına yakın ucuz bir ev yapılmış, fakat onun da büyük bir kısmı Balkan savaşında yıkılmış Hz. Bahauallah'ın evinin duvarının arkasında bir arsanın olduğunu ve oradan küçük bir dere geçtiğini Muhammed Hilmi bey bize gösterdi. Bahailer dereye kadar bütün o yerlere sahipmişler. Burada, ahırlar dahil bir kaç bina ve büyük , uzun bir bahçe varmış. Bu İranlıların çok güzel Arap atları ve iki tane de merkepleri olduğunu söyledi. Bu bahçe duvarlarının arasında diğerlerinden oldukça büyük bir ev varmış. Bu evin konumu arsanın aşağısına doğruymuş. Başka kimseler de Hz. Bahauallah'ın kısa süre burada da oturduğunu söylediler. Bu ev , gene Muradiye mahallesinde, karşı tepenin yamacındaki Padişahın sarayına bakarmış. Şimdi sadece Hz. Bahauallah'ın evinin arsası mevcut, bütün evler savaşlarda yıkılmışlar. Eski bir tarihçinin ifadesine göre Mevlevi Tekkesine yakın olduğu için, sanırım, Hz. Bahauallah buraya geldiğinin ilk haftası bu aşağıdaki

evde oturmuş. Mevlevi Tekkesinden ve Muradiye camiinden çoğu taş merdiven olan dik bir yokuştan buraya inilebilir ya da bahçenin içinden geçerek gidilebilir.

Muhammed Hilmi bey, bu yerlerde elliden fazla İranlının oturduğunu ve pek çok ziyaretçinin geldiğini anlattı; onlar da orada ağırlanıyorlardı. Bu güler yüzlü adam, Hz. Bahauallah'ın ailesinden birinin Mevlevi Çerleri Dervişlerinin başkanına Farsça ders verdiğini anlattı.*

Ziyaretimizin sonunda bizim iyi yürekli Edirneli dostumuz Muhammed Hilmi bey , yavaşça bize, onların sürgün olduklarını belki de biliyorsunuz çünkü dinlerini değiştirmişler dedi, fakat samimi olarak kalbinin derinliklerinden gelen bir sevgiyle, ' Çok, çok iyi insanlardır, kimseye bir zararları dokunmadı ve herkese iyilik ettiler !' dedi

Sonra, gülümseyerek bize Allahısmarladık dedi ve bastonuna dayanarak yokuş aşağı evine doğru gitti. Üç Balkan savaşı ve Edirne'yi soyan bir de dünya savaşı gören bu cesur , dürüst adam, bize , ' Biz Türkleri nasıl buldunuz ? Türklerin başka ülkelerden insanları yemediklerini gördünüz mü !' dedi. Çocukluk evi Hz. Bahauallah'ın evinin yanında olan aziz Türk kardeşimiz, seni ne kadar sevimli bulduğumuzu ve Edirne halkını ne kadar merhametli insanlar olduklarını sana bir ifade edebilsek ! Senden ve diğerlerinden halkınızın Hz. Bahauallah'a iyi

* Dervişler Mevlevi Tekkesinde artık ibadetlerini yapmıyorlar fakat bir zamanlar derviş olan bir adam Hz. Bahauallah'ın bu aşağı evde ve daha sonra giriş kapısına yakın yerde oturduğunu bize anlattı. Bahailerin Mevlevi Tekkesinin mutfağını, yemek odasını ve tuvaletini kullandıklarını söyledi ve bize bu odaları gösterdi- ve belki de yerleşinceye kadar öyle yapmışlardır-. O zamanlar dervişler büyük ve gelişen bir guruptu, tam caminin yanında dört binaları vardı. Daha önceki fotoğraflarından anlaşıldığı gibi hepsinin başında uzun kavukları vardı.

EK II EDİRNE ZİYARETİ

davrandıklarınızı öğrenmek bize tarihi şehrinizi ebediyen sevdirdi.

Emrullah Beyin evi Hz. Bahaullah'ın Edirne'de oturduğu üçüncü evdi; burası en kolay bulundu ve halkın pek çoğu tarafından onaylandı. Bu büyük ev muhteşem Selimiye caminin cümle kapısına çok yakındı... Kamu hizmetindeki bir adam da bize burayı gösterdi ve bizimle beraber bir iki sokak daha yürüdü ve Rıza bey ile İzzet Ağanın evlerinin yerlerini ve İzzet Ağanın evine yakın Arap hanı kervansarayının buldukları yerleri gösterdi. Harabelerden gördüğümüz kadarı ile her üçü de muazzam büyük konaklardı ve her üç mal sahibinin Edirne'de zamanın tanınmış kişileri olduklarını duyduk.

Tek bir blok gibi olan Emrullah beyin evi - ev arsının tamamını kaplıyormuş - bir harabe yığını; arsa taşlar, dikenli çiçekler ve otlarla kaplıydı. Eski duvarın bir kısmı ve Türklerin mutfak dedikleri kocaman eski ocak yeri halâ durmakta.

Hız. Bahaullah'ı gören seksen beş yaşında Mustafa bey adında bir adam olduğunu duyduk. Onu gördüğü zaman Emrullah Beyin evinin yanında oturan bir komşusuymuş ve Bahai Beye (Bahaullah'a) yoğurt getirirmiş ve Hız. Bahaullah da eve götürmesi için ona pilav verirmiş. Hız. Bahaullah'dan bahsederken gözleri parladı ve O'nun ne kadar asil bir kimse olduğunu göstermeğe çalıştı.; bu iyi, samimi yaşlı adam, bir Türk, ayağa kalktı ve Bahai Beyin nasıl vakar ve kudretle yürüdüğünü ve O'nu selamlayanlara nasıl eğildiğini, herkesin O'nu sevdiğini ve saygı gösterdiğini anlatmaya çalıştı.

Hız. Bahaullah'ın fakirler için bir mutfağı olduğu bize söylendi.

Hız. Bahaullah'ın büyük bir bağı olduğunu bu yaşlı adam da bize söyledi. Tarifinden sanıyoruz bu ortasında çardak olan bahçe gibi bir yerd. Hız. Bahaullah'ın oraya sık sık gittiğini, bazen yalnız gidip gününü orada geçirdiğini, bazen dostlarıyla gittiğini ve bir aşağı, bir yukarı gezindiklerini söyledi. Bu adamın bize anlattıklarına göre gece etrafındakilerle birlikte döndüğü zaman , Hız. Bahaullah'ın yirmi kadar hizmetkârı (inananları)

O'nu selamlamak için hepsi birlikte evin dışında ayakta dururlardı ve O her zaman onların bu selamlarını sevgi ile karşılık verirdi.

Bu iyi dostu aldık ve bağın olduğu yere gittik. Mesafeleri ölçtü ve giriş kapısının nerede olduğunu gösterdi. Arazi üç şehir bloku kadar yer tutuyordu; arazi eğimli bir yerdeydi ve Selimiye camiinden yedi dakikalık mesafedeydi. Bu bağ, Muradiye camiinin eteği ile Selimiye camii arasında; her iki yerden de kolayca oraya yürünebilir. Mustafa bey bize şöyle dedi : ' Allah bilir Baha beyin elinden ne kadar üzüm yedik ! Her seferinde bir sürü üzüm yedik ! ' Duyduğum kadariyle Edirne'nin o zamanki üzümleri çok meşhurlmuş; daha sonra savaş sıralarında bütün bağlar harap olmuşlar. Hz. Bahaullah'ın sürgün yaşadığı her yerde bir bahçesinin olması beni çok etkiledi.

Bir gün, Marion Jack ve ben Emrullah Beyin evinin bulunduğu boş araziye gittiğimiz zaman elinde bastonu ile o yerin tarihçesinin hepsini bilen ve bizim bilmemizi isteyen kesin bir edayla Mustafa bey geldi. Bir kısmının kadınlar için , diğer kısımlarının erkekler için olduğunu gösterdi ve arka tarafta yemek pişirilen büyük ocağa işaret etti. Yolun karşısında biraz aşağı doğru ortası üç kat olan iki katlı evi işaret etti ve Hz. Bahaullah'a inananların bazılarının o evde oturduklarını ve yemeklerin çoğunlukla orada piştiğini söyledi. Yemeğin genelde orada hazırlandığını ve Emrullah beyin evindeki mutfak ocağından Hz. Bahaullah'a getirildiğini söyledi fakat bazen yemek Emrullah beyin mutfağında pişiriliyor ve İranlı ahbabların yemek yedikleri yeşil eve taşınyormuş. Hz. Bahaullah'ın zamanında yeşil boyalı olan bu evin restore edilip şimdi pembe boyandığını söyledi. Hz. Bahaullah'ın o evde hiç kalmadığını çok açık bir şekilde anlattı. (Biz bir fotoğraf çektiğimiz ve resmin eskizini çizdiğimiz sırada güzel bir Türk kıızı pembe evden dışarı çıktı.; dostları evinde yemek yiyen Büyük İnsan hakkında sorular sordu!)

En azından, Hz. Bahaullah'ın uzun zaman Emrullah beyin evinde yaşamış olduğunu öğrendik; yaşlı adam Hz. Bahaullah'ın

EK II EDİRNE ZİYARETİ

yaklaşık beş yıl Edirne’de yaşadığını söyledi. Barış Prensi Edirne’de yaşadığı ve sokaklarında gezdiği zaman üç büyük Türk ailesinin şeref üyesiydi, o sabık büyük şehrin muhteşem konaklarında yaşadı ve O’nu tanıyanlar tarafından sevildi ve sayıldı. Edirne’de ' Ben Hz. Bahauallah'ı gördüm ' diyen bir adamın pilav ve üzüm aldığını ve Hz. Bahauallah'ın fakirleri sevdiğini ve onlar için bir mutfağı olduğunu söylemesi anlamlı değil mi !

Saniyorum Suph-i Ezel, Hz. Bahauallah'ın yemeğine Emrullah'ın bu evinde veya bitişik binada zehir koydu. Çünkü orada kalışının son zamanlarında orada oturuyordu ve sonra Edirne’de sürgün kaldığı son on bir ay İzzet Ağanın evinde kalmak üzere bu evden ayrıldı...

Eski taş duvarlar ve hamamlar ve ocaklardan görüldüğü kadarı ile ne kadar muhteşem konaklar olduğunu söylemekten başka Rıza Beyin ve İzzet Ağanın evlerinin yıkıntıları hakkında söylenecek fazla bir şey yok. Elbette, buralardan Selimiye camiinin görkemli manzarasını görmek mümkün. İzzet Ağanın evinde büyük bir kütüphane olduğu ve Bahailerin incelemede buldukları söylendi. - Belki de Hz. Bahauallah burada yazdı ya da düşünürler ve arayıcılarla görüştüğünü demek istiyorlardı-. Üç ocağın olduğu oda burasıydı. Hz. Bahauallah'ın Edirne'nin bu üç büyük kişinin evinde oturmuş olması onlar tarafından ne kadar çok sevildiğinin ve sayıldığına bir kanıttır. Umarım, bizden sonra gelecek olanlar bu iki ev hakkında daha çok bilgi edinebilir.

Arap Hanı Kervansarayına gelince, yaklaşık üç hafta aradık; eski kervansaraylara girdiğimiz zaman, bunların zamanın ne kadar lüks otelleri olduklarını gördük, fakat daha sonra bize, Arap Hanı kervansarayının modern bir yer olmadığını, orta sınıf ve fakir Arapların kaldığı yer olduğunu söylediler. Belki de Hz. Bahauallah ve taraftarlarını İstanbul’dan Rumeli’ye getiren Türk askerleri onları buraya yerleştirmişlerdi. İki tane Arap Hanı kervansarayı varmış , bazılarının dediklerine göre Arap Han ya da sadece Arap Kervansarayı deniyormuş. Büyük fikir ayrılıkları

vardı fakat şimdi her iki arsaya da okul yaptırılmış. İzzet Ağa'nın evine yakın olan Arap Hanı kervansarayının fotoğrafını çektik ve Selimiye camiine yakın olanın da skeçini çizdik.

Hız. Bahauallah'ın sık sık gittiği Sultan Selim camii Türkiye'nin en güzel camii olarak kabul edilmekte . Büyük Türk mimarı Sinan tarafından yapılmıştır. Elbette, geniş kemerleri ilâhi konuları tartışmak ve oturmak için ideal olurdu ve iç kısmı güzelliklerle dolu. Türkçe bir kitaba yazmak için Bayan Jack ve benim cami hakkındaki intibalarımızı yazmamızı istediler ve biz de yazdık.

...Abbas Efendiyi gören ve Muradiye'deki evi tanıyan biriyle tanıştığımız ve Emrullah Beyin evini ve bağ yerini gösteren Hız. Bahauallah'ı gören komşusuyla tanışmaktan mutluyduk.

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

EK III

İSFAHANLI HACI MİRZA HAYDAR ALİ

Hacı Mirza Haydar Ali Hz. Bahauallah'ın önde gelen eshabından ve İran'da geniş çapta dolaşan güvenilir mübelliğlerinin başında gelir. Hz. Bahauallah'ın Ahdinin her zaman için en güçlü savunucularından olarak kabul edilir, Hz. Abdülbaha'nın zamanında Tanrı Emrini savundu, Nakızların saldırılarından korumaya yardım etti ve ahbapları Misak'ın Merkezinin etrafına topladı.

Hacı Mirza Haydar Ali İsfahan'da bir Şeyhi ailesinden gelmektedir . Gençliğini Kirman'da Hz. Babın Dininin en büyük düşmanı Mirza Kerim Hanın* hizmetinde geçirdi. Çok geçmeden, hizmet ettiği adamın ruhani sıfatlardan yoksun olduğunu öğrendi. Düş kırıklığına uğramış olarak memleketi İsfahan'a döndü. Hz.Bab'ın şehit edilmesinden birkaç yıl sonra Hz. Bab'ın taraftarlarından birisi ona Emri o şehirde tanıttı. Eserleri inceledikten sonra ve özellikle inanırların işkence ve şehitlikle yüz yüze geldikleri zaman gösterdikleri sebat sayesinde Allah'ın bu yeni doğan Emrini kabul etti.

Emri kabul ettikten hemen sonra Hacı Mirza Haydar Ali Zeynul Mukarrebın gibi diğer inanırlarla tanıştırıldı.† Fakat ahbaplarla görüşmek büyük dikkat gerektiriyordu, aksi halde, hayatları tehlikeye girerdi. Hacı Mirza Haydar Ali kendisi bir Babi ahbabın evine gecenin sessizliğinde nasıl gittiklerinin hikayesini anlatır. Kimsenin evden çıktığını görmediğinden emin olmak için pencereden aşağı iner ve yine aynı yoldan eve girerdi. Arkadaşının evinde bir odanın içindeki bir deliğe lambayı koyarlar, sonra da Hz. Bab'ın Yazılarını bu deliğe tutarak Allah'ın ayetlerini okur ve onlardan ruhani gıda alırlardı.

Kısa zamanda Hacı Mirza Haydar Ali Emirde derinleşti ve Hz. Bab'ın Eserlerine vakıf oldu. Her şeyin dışında bir şey hayalini

*Birinci cildin eklemeler IV kısmına bakınız.(sayfa 333)

† Birinci cildin 24-5.sayfalarına bakınız.

avucu içine aldı ve mutluluk getirdi, o da 'Menyuzhurullah'ın (Tanrı'nın Zahir Edeceği Kimse) geleceği müjdesiydi. Kendisini açıkladığı zaman O'nu tanımak ve O'nun Huzuruna müşerref olmak Hacı Mirza Haydar Ali'nin en büyük arzusu ve yaşamının tek amacıydı. Kalbinin temizliğinden, Hz. Bab'ın tayin etmiş olmasına rağmen, Mirza Yahya'nın gerekli ruhani sıfatlara sahip olmadığını idrak etmişti.

Hacı Mirza Haydar Ali İran'ın her yerini dolaştı., ahbabları ziyaret etti ve onlarla 'Menyuzhurullah'ın gelişi hakkında konuştu. Bu ziyaretler sırasında düşmanlardan eziyet gördü ve bazen Mirza Yahya taraftarlarının karşı koymalarıyla karşılaştı.

İlk günlerden itibaren Hacı Mirza Haydar Ali Hz. Bahauallah'a cezbolmuştu, özellikle *İkan Kitabı* 'nı okuduktan sonra. Yeni bir görüş edindi ve inancında daha da derinleşti. Hz. Bahauallah'ı İlahi Zuhurun kaynağı olarak gördü ve O Emrini açıkladıktan sonra O'nun Emrinin savunucusu oldu. Edirne'ye gitti ve Huzuruna müşerref oldu ve sonuç olarak yeni bir yaradılış sahibi ve asrın ruhani devi oldu. Edirne ve İstanbul'daki bazı deneyimlerinden daha önce söz etmiştik.

Osmanlı İmparatorluğunun Başkenti İstanbul'da on dört yıl Hz. Bahauallah ve dostları arasında haberleşmeyi sağladıktan sonra Hz. Bahauallah Emrini tebliğ etmek için onu Mısır'a gönderdi. Öğretilerinde son derece tedbirli ve dikkatli olması ve fanatiklerin düşmanlığını uyandırmaması öğütlendi. Hz. Bahauallah ona yazdığı bir Levihte kendisine eziyet edileceği konusunda kehanette bulundu, Allah'ın yolunda ona eziyet edildiği zaman şükredici ve sevinçli olmasını öğütledi, Emrinde bir kaya gibi sağlam yerinden oynamaz olmasını tavsiye etti ve korunacağından ve sonunda selâmete ereceğinden emin olmasını teyit etti. Hz. Bahauallah gerek şahsen ve gerekse yazılı olarak Hacı Mirza Haydar Ali'nin Rabbının Cemalini tekrar göreceğine ve Huzuruna müşerref olacağına söz verdi. Bu kehanetli sözler yerine geldi. Hacı Mirza Haydar Ali Mısır ve Sudan'da yaşamı sırasında çok sıkıntılı günler geçirdi ve bu eziyetler yaklaşık on yıl devam etti.

Mısır'da yaşayan birçok İranlı'ya Emri tebliğ etmeği başardı

EK III İSFAHANLI HACI MİRZA HAYDAR ALİ

fakat çok geçmeden etkinlikleri o camia arasında yayıldı. Başkonsolos ve Emrin baş düşmanlarından Mirza Hasan Han Hoyi kendisini hakikat arayıcısı diye göstererek Hacı Mirza Haydar Ali'yi evine davet etti. Emir hakkında Hacının açık açık konuştuğu birkaç toplantıdan sonra Konsolos onu diğer iki ahbab ile birlikte konsoloslukta tutukladı. Ayaklarına tomruk ve boyunlarına zincir vuruldu. Daha sonra, bu yeni dinin taraftarları oldukları için yedi İranlı ve bir inanır olmadığı halde Hacı Mirza Haydar Ali ile arkadaş olduğu için bir de Mısırlı tutuklandı.

Bu arada Konsolos, tutukluları Mısır yetkililerine yeni bir dinin yayıcıları ve devletin güvenliğine karşı çalışan zararlı unsurlar olarak tanıttı. Sudan'da süresiz olarak hapsedilmeleri için bir emir çıkartmayı başardı. Sudan'a bu yolculuklarında ve oradaki mahbusiyetlerinde çektikleri zahmetleri ayrıntılı olarak Hacı Mirza Haydar Ali yazmış olup bu Emir tarihinde insanın kalbini üzüntüye boğan hikayelerden biridir.

Mahkumlar elleri ve ayakları zincirli olarak, konsoloslukta çok zahmet çektiler. Günlük yiyecekleri bir dilim ekmek ve küçük bir bardak sudan ibaretti. Onları halkın gözünde aşağılamak için Konsolos elinden geleni yaptı. Mirza Haydar Ali şöyle yazar :

" Konsolosun evinde geçirdiğimiz kırk beş gün sırasında orada çalışanlar ve hizmetkârlarının elinden cehennem azabı çektik, fakat ruhumuz tarif edilmeyecek kadar sevinçliydi. " (1)

Nihayet, Mısır yetkililerine teslim edildiler ve devlet hapisanesine gönderildiler. Sonra, bir başka hapisaneye nakledildiler ve birbirlerine zincirle bağlanıp karanlık bir hücreye atıldılar. Bu kilitli hücreye ne en ufak bir ışık sızıyordu ve ne de bir lamba vardı. Zincirin ucu kapıda bir delikten geçirilmişti ve bir gardiyan ucunu tutuyordu.

Mirza Haydar Ali bunun bir sevinç fırsatı olduğunu düşündü. Arkadaşlarına Nakus Levhini sesli okumalarını öğretti. Bunu yüksek sesle, hep bir ağızdan okuyan mahpusların sesi bütün

binada çınılıyordu. İnsanın ruhunu etkileyen ayetleri duyan gardiyanlar onların etkisi altında kaldılar ve çok geçmeden mahkumların bir canı değil fakat Tanrı insanları olduklarını anladılar. Hücreyi açtılar, zincirleri çözdüler ve ışık sağladılar. Kapıyı ancak bir subay gelecek olursa kapadılar. Mahpuslar burada yaklaşık elli gün kaldılar. Bu arada vücutları kötü beslenmeden sonra biraz kendine geldi ve ruhları son derece neşeliydi. Hacı şöyle yazmaktadır:

" Çok mutluyduk çünkü bu dünyadan bağımsızdık ve O'nun yoluna canımızı vermeğe hazırдық." (2)

Ancak yaşamlarının en çetin eziyetleriyle karşılaştıkları bir başka hapisaneye nakledildiler. Bir gün yetkililer demircileri ve marangozları hapisaneye çağırıldılar ve onların Sudan yolculukları için devamlı zincirlenmelerini istediler. Dört mahkumun sağ ayağı kocaman demir bir bileziğe sokuldu diğer dördünün de sol ayakları. Sonra ikişer ikişer iki metrelik zincirlerle halkaları birleştirdiler . Hacı Mirza Haydar Ali şöyle devam eder:

" Demir bilezikler ve onları birleştiren zincirler o kadar ıstıraplı bir işlemdi ki kendimizi kontrol edemedik. Bağırдық, çağırдық ve de güldük. Gardiyanlar, subaylar, demirciler , marangozlar ve orada bulunan herkes halimize ağladılar. Kendilerini Allah'ın kullarına eziyete zorlayan işlerine ve mesleklerine lânet okudular" (3)

Sıra marangozlara geldi. mahpusların ellerine tomruk vuracaklardı. Bir metre uzunluğunda ve kalın bir kalas parçasına çiftlerin sağ ve sol ellerinin gireceği şekilde yuvalar açıldı. Sonra başka bir tahta parçası yuvaları kapatmak için üzerine çakıldı. Hacı Mirza Haydar Ali şöyle anlatır:

“Tomruk vurmak zincir vurmaktan ve ayaklarımıza bilezik geçirmekten daha zorlu oldu. Çünkü yürürken

EK III İSFAHANLI HACI MİRZA HAYDAR ALİ

ellerimizle zinciri tutmakla yükü hafifletebilirdik. Fakat tomruk her çifti o kadar kıvıldamaz hale getirmişti ki hareketlerimiz son derece sınırlanmış ve zorlaşmıştı. Zincirlerin ve tomruğun yerleştirilme işinin tamamlanması uzun sürdü. İşlem öğleden iki saat önce başladı ve gün batıncaya kadar devam etti." (4)

Bunun hemen ardından mahpuslar bir gemiye götürüldüler ve geminin ambarına kondular.

İran Konsolosu tutukluları Mısır yetkililerine o kadar kötü tanıtmıştı ki hükümet paniğe kapıldı. Bu insanların son derece vahşi caniler oldukları ve amaçlarının İslam dinini silip süpürmek , Kralı öldürüp hükümeti ortadan kaldırmak olduğuna inandırılmışlardı. İşte bunun için mahkumların zincir altında tutulmaları ve her an kontrol edilmeleri emredilmişti. Kâh gemiyle, kâh çölü bazen yürüyerek ve bazen develerle geçmek beş ay sürdü.

Mahkumlar Hartum hapisanesine yarıncaya kadar Hacı Mirza Haydar Ali ve dostları bu korkunç işkence aletlerinin ağırlığını taşımak zorunda kaldılar. Hortum'da tomruklar kaldırıldı ve daha hafif zincir vuruldu. Tarif edilmez acı ve zorluk çektiler. Bu şekilde ikişer ikişer bağlı oldukları için beraber oturabildiler, yatabildiler ve kilometrelerce yol yürümek zorunda kaldılar. Bu zaman zarfında yolculuğun şiddeti, zincir ve boyun lalelerinin acısı, açlığın etkisi, kötü beslenme, muazzam kötü davranış , vahşi insanlar, caniler, suçlularla ilişkide olmanın verdiği acı ve onlara yapılan diğer anlatılmaz eziyetler onları bedenlen o kadar zayıflattı ki birkaç kez ölümün eşğine geldiler.

Fakat Hacı Mirza Haydar Ali'nin ruhani kudreti sayesinde mahpuslar memnun ve mutluydular. Onun parlak şahsiyetinin tesiriyle yetkililer onun karakterinden etkilenmiş ve büyüklüğünü anlamışlardı.

Tesadüf, mahkumlar Sudan'a doğru yol alırlarken Sudan valisi Cafer Paşa da Hartum'a doğru gidiyordu. Hacı Mirza Haydar Ali ile Asvan'da karşılaştı ve onun ruhaniyetinden ve büyüklüğünden

o kadar etkilendi ki subayların mahpuslara karşı daha müsamahalı olmalarını söyledi. Hacı Mirza Haydar Ali şöyle yazar:

" Cafer Paşa rahatımızın daha iyi olmasını temin edeceği konusunda bize teminat verdi ve gardiyanlara kendi yetkileri dahilinde mümkün olduğu kadar bize iyi davranmalarını söyledi. Paşa bizden ayrıldı ve biz orada üç gün daha kaldık. Yolculuğa çıktığımız gün başka askerlere teslim edildik. Onlar binmemiz için bize develer getirdiler. Fakat birbirimize bağlı olduğumuz için deveye binmemiz çok zordu... Her çiftin bağlı ayakları ve ellerini eğerin üzerine yerleştirdiler, biri devenin bir tarafında ötekisi öbür tarafında asılı kaldı ve sarkan vücutlarını çarşafarla deveye bağladılar. Bu pozisyonda durmak son derece zordu. Bir insan bundan daha kötü bir işkence şekli düşünemezdi. Fakat gerçek şu ki bunun başka bir yolu yoktu. Bu yolculuk beş altı saat sürdü. Bu süre içinde beş altı kez durdular. Bizi çözdüler ve dinlenmek için deveden indirdiler. Gardiyanlar üzüntülerini bildirip özür dilediler. Daha önce hırsızları ve canileri aynı şekilde zincirlerle Sudan'a götürdüklerini fakat onların yürümek zorunda bırakıldıklarını söylediler. Bizim için ise Cafer Paşa deveye binmemiz için emir vermiş ve askerler daha iyi bir yol düşünememişler. Gerçi biz büyük bir acı işkence içindeydik ama birbirimizin sarkışını görünce gülmekten katıldık ve Nil nehrine canlı olarak vardık..."

(5)

Bu ve bunun gibi pek çok acı deneyimlerden sonra, mahpuslar Sudan'da Berber'e vardılar ve bir hapishaneye götürüldüler. Hapishane hırsız ve canilerle o kadar dolmuştu ki hapishane sakinlerinin saldırlarından ya da ısırın akrepler yüzünden oturmak mümkün değildi. Yolculuklarının son kısmı için bir gemiye bininceye kadar kırk beş gün o bölgede kaldılar. Bu da otuz altı gün sürdü. Bu arada çok büyük zahmetler çektiler. Nihayet

EK III İSFAHANLI HACI MİRZA HAYDAR ALİ

Hartum'a vardılar ve bir hapishaneye yerleştirildiler. Bu hapishane Berber'dekinden çok daha kalabalıktı. Daha sonra yukarıda adı geçen Cafer Paşanın emriyle hapishane yetkilileri o korkunç zincirleri ve tomrukları çıkardılar ve yerine daha hafif zincirler taktılar. Onlar için özel olarak inşa edilen sazlardan ve tahtadan yapılmış küçük bir kulübede yatmalarına izin verildi.

Mağpuslar dokuz ay kadar Hartum hapishanesinde kaldılar fakat çok geçmeden insanlar Hacı Mirza Haydar Ali'de semavi sıfatları ve ruhani vergileri anladılar . Hartum Şeyhül İslamına bir mektup yazarak Hz. Bab'ın ve Hz. Bahaullah'ın misyonunu açıkladı, Onların çektiklerini anlattı, Hz. Bahaullah'ın İzzet ve Azametini, O'nun ululuğunu ve yüceliğini methetti, Hz. Abdülbaha'nın sıfatlarını parlak kelimelerle övdü, kendisinin ve arkadaşlarının mağpusiyetlerinin koşullarını anlattı, mağpusların serbest bırakılmaları için Şeyhül İslamın aracılığını istedi. Şeyhül İslam mektubu Cafer Paşaya gösterdi. Cafer Paşa bu hikayeden çok etkilendi. Hapishaneye gitti ve mağpusların zincirlerinin çözülmesini , mısır ekmeği yerine buğday ekmeği verilmesini ve hakları olmayan et ve diğer ihtiyaç maddelerinin sağlanmasını emretti. Gündüz hapishaneden çıkıp akşam dönmelerine izin verdi. Mısır yetkililerinden katı kurallarını gevşetmelerini ve mağpusların serbestçe Hartum'da dolaşmaları için izinlerini istedi. Mağpuslardan ikisi oymacılıkla meşgul oldu, birisi de tıp uyguladı. Vali, Hacı Mirza Haydar Ali'nin de hükümette yazıcı olması istedi. Çok geçmeden Hartum halkından bir çoğu Hacı Ali'nin olağanüstü karakterini ve niteliklerini fark ettiler. Hatta bazıları onun mucizeler yarattığını söylediler. Pek çok memur akşamları onu hapishanede görmek için akın akın gittiler. Bütün kazancını onları ağırlamak için harcadı. Hapsedildiği oda birçok bilgi ve hikmet sahibinin ilgi merkezi oldu, ayağının dibine oturup onun arkadaşlığından mutluluk duydular.

Cafer Paşanın görev dönemi sona erdi ve yeni bir Vali geldi. Cafer Paşanın Mısır Hükümetinden hükümlülerin hapisten çıkıp serbestçe şehirde dolaşma isteği bu yeni Valinin zamanında kabul edildi. Bu sırada Hacı Mirza Haydar Ali'nin itibarı o kadar

yüksekti ki yeni Vali kendi mesleğini etkileyecek kişisel zorlukları olduğu zaman akıl danışmak ve aydınlanmak için ona yönelirdi. Hacı Mirza Haydar Ali'ye hayran olan bir başka Vali de İsmail Paşa idi. İlk hapis edildiği günden beri onu tanıyordu ve Hacı'nın zekasını ve ruhani verilerini kendinden önce gelen Valilerden daha çok takdir ediyordu. Sık sık Hacıyı arkadaşlık yapmak için arar ve onu evinde ziyaret ederdi.

Hartum'a geldiği ilk günden itibaren Hacı Mirza Haydar Ali Hz. Bahauallah'a yazdı. Kendisi Mısır'da mahpusken Hz. Bahauallah'ın Akka'ya sürgün edildiğinden haberi olmadığı için Hacı Mirza Haydar Ali bir süre mektuplarını Edirne'ye göndermeğe devam etti. Bu mektuplar Hz. Bahauallah'ın eline hiç bir zaman geçmedi. Hz. Bahauallah Akka'ya varır varmaz ahabaplarla irtibat kurdu. Hacı Mirza Haydar Ali ve diğer mahpusları bulması , onları lütuf ve teyitlerinden temin etmesi için Sudan'a özel bir haberci gönderdi. Haberci derviş kıyafetinde yürüyerek Hartum'a giden Hacı Casim Bağdadi idi ve Hacı henüz mahkumken fakat dolaşma serbestliği olduğu zaman onunla görüşmeyi başardı. Hz. Bahauallah'ın özel habercisi mahpuslara ve özellikle Hacıya tarif edilmez bir sevinç ve itimat getirdi. Kırk gün, Hacı Hz. Bahauallah'ın gittiği yerleri, mahpusluğunu ve başına gelen herşeyi Hacı Casim'den dinledi. Daha sonra Hz. Bahauallah'dan Hacı Mirza Haydar Ali'ye bir Levih geldi ve bu onu Hz. Bahauallah'ın habercisinden çok daha fazla sevindirdi.

Bu birinci Levihten sonra her yıl dört, beş Levih mahpuslar için nazil oluyor ve Sudan'a gönderiliyordu. Hz. Bahauallah'ın başka Levihleri ve yazılarının da birer kopyası yazılıp İskenderiye'ye gönderiliyordu. Birkaç yıl sonra Hz. Bahauallah ahabaplarla Hartum'da görüşmek üzere bir haberci daha yolladı.

Sudan'dan azad edilmesi hakkında Hacı Mirza Haydar Ali şöyle yazar:

" Arz-ı Sırda (Edirne'de) Hz. Bahauallah'ın Huzurundan ayrılırken, Hz. Bahauallah O'nun Huzuruna gene varacağıma dair bana söz vermişti. Aynı şekilde, 462

EK III İSFAHANLI HACI MİRZA HAYDAR ALİ

inayetleriyle İstanbul'a, Mısır'a ve Sudan'a gönderdikleri o mübarek ve kutsanmış Levihlerinde çok açık bir biçimde Huzuruna gideceğim müjdesini vermişti. O bakımdan kurtulacağımdan emindim. " (6)

Hacı Mirza Haydar Ali'nin Sudan'dan kurtulması İsmail Paşadan sonra Sudan'ın İngiliz Valisi olan ve Gordon Paşa olarak bilinen general Gordon'un tavsiyeleri ve etkisiyle gerçekleşti. Gordon Paşa geldiği zaman Hacı kendi yardımıyla ve denetiminde yapılan güzel bir hediye ile karşıladı. Bu üzerinde altın İngilizce harflerle bir övgü ibaresi yazılı büyük bir aynaydı (yaklaşık iki buçuğa bir buçuk metre boyutunda). General bundan çok memnun kaldı ve bir benzerini İngiltere'deki kız kardeşi için de yapması için sipariş verdi. Hacı işi tamamladı ve aynayı bir gün Gordon Paşaya getirdi. Hacı hikayeyi şöyle anlatır

" Bu parça için Gordon Paşa bana teşekkür ettikten sonra, ' Bu o kadar güzel ki bu hediyenin karşılığını yeterince ödeyemem. Sen kendin fiyatı tespit et.' dedi. Hürriyetimiz için bir şey söylemenin tam fırsatıydı. Bunun üzerine , serbest bırakılmaktan ve Sudan'dan dışarı çıkmaktan başka bir şey istemediğimi söyledim. ' Mısır Hidivi'ne hitaben bir dilekçe yaz ve durumunun incelenmeden burada tutuklu bulunduğunu ve sana atfedilen suçlardan suçlu olmaktan çok uzak olduğunu ve insanın vicdanıyla ilgili şeylerin Kralların yetkileri dahilinde olmadığını, bunların Padişahlar Padişahı Tanrı'yı ilgilendirdiğini söyle, sonra seni serbest bırakması için ona yalvar ki vatanına dönüp şükredesin.' dedi." (7)

Mısırlı dahil, Hacının altı arkadaşı Sudan'da kalmaya karar verdiler. Sadece Hacı Mirza Haydar Ali ve Mirza Hüseyin Şirazi

bu müracaatta bulundu.* Mektubun içeriği Hidiv'e telgrafla gönderildi. Gordon Paşa bu mahpusluğun ve sürgünün kanun dışı olduğunu söyledi ve mahpusların serbest bırakılmalarını istedi. Çok geçmeden serbest bırakılmaları için emir geldi, fakat Mısır'a girmelerine izin verilmedi.

Hacı Mirza Haydar Ali ile Mirza Hüseyin Mekke ve Beyrut yolu ile Akka'ya doğru yola çıktılar. Bu 1877 yılındaydı. Hartum'dan ayrılmalarını Hacı şöyle yazar :

" Hartum'dan ayrılacağımız gün şehrin ileri gelenleri ve yetkilileri ve büyük bir halk kitlesi bizi uğurlamak için gemiye geldiler. Hepsinin yüzünde sevgi ve sadakat görünüyordu. Bir kaç Müslümanla Hıristiyan Berber'e kadar bize refakat ettiler. Böylece bizim o şehre tevazu içinde ve aşağılanmış olarak girişimiz büyük bir ihtişam, şan ve şerefe döndü... Zalim Konsolos Mirza Hasan Han ise süratle Tanrı tarafından cezalandırıldı. Henüz Sudan'a varmamıştık ki Mısır'da yaşamakta olan İranlılar onu zalimliğinden ve adaletsizliğinden ötürü Şaha şikayet etmişlerdi... Şaşılacak şey, iddiaların araştırılması için emir verilmişti. Sonuç olarak habaseti ve kötü karakteri ortaya çıkmıştı. Zorla elde ettiği herşeyi ödemek zorunda bırakıldı. .. Zincirler ve boyun laleleri altında Tahran'a götürüldü ve orada yaptıklarının cezasını çekti. " (8)

Bütün bu eziyetlerden sonra en büyük ödül Hacı Mirza Haydar Ali'nin Akka'da Rabbının Huzuruna çıkarılması oldu. Hz. Bahauallah'ın Huzuruna oturduğu zaman o unutulmaz anda gösterdiği sevinç ve memnuniyet tarif edilemez. Bazı hatıralarını

* Hartumi olarak bilinen bu kişiye Hz. Bahauallah Kendi Huzuruna nail olacağını vaad etmişti. Ancak Mirza Hüseyin'in Hartum'da ve daha sonra Hindistan'daki amelleri bir Bahaiye yaraşır işler değildi. Hz. Bahauallah'ın suudundan sonra Nakız oldu.

EK III İSFAHANLI HACI MİRZA HAYDAR ALİ

sonraki ciltlerde yazmayı ümit ediyoruz. Üç ay Akka'da kaldıktan sonra Hz. Bahauallah'ın buyruğu ile Irak üzerinden İran'a gitti. Hz. Bahauallah'ın Huzurunda bulunmanın sonucu O'nun aşkıyla yanan bir alev gibi oldu , dosta düşmana eşit olarak bu sevgiyi yansıttı. Birkaç yıl İran'ı baştan başa dolaştı, ahbabları imanlarında güçlendirdi ve onlara Emrin ihtişamını ve onun Sahibinin haşmetini bir ölçüde anlattı. Bir kere daha Akka'ya gitti ve Hz. Bahauallah'ın Huzurunun güneşi altında dinlendi. Akka'ya ikinci ziyaretinde, daha öncekiler gibi, Hz. Bahauallah'ın İzzetine o kadar meftun olmuştu ki tamamen kendisini unutmuştu ve dünyadan ve içinde yaşayanlardan bihaber olarak sanki ruhlar aleminde yaşıyordu. Fakat bu ziyaret kısa ömürlü oldu ve yaklaşık iki ay sürdü. Hz. Bahauallah onu tekrar İran'a gönderdi. Orada sonsuz bir sadakat ve hevesle inananların imanlarını canlandırdı ve Emri kabul etmeğe hazır kimselere tebliğ yaptı.

Hacı Mirza Haydar Ali'nin olağan üstü bir yönü, Hz. Abdülbaha'nın makamının bilincinde olmasıydı. Edirne'de ilk gördüğü zaman Hz. Abdülbaha'nın, Hz. Bahauallah tarafından insan idrakinin ötesinde tabiat üstü güçler ve ilâhi sıfatlarla donatılmış olduğunu anladı. Hz. Bahauallah'ın suudundan sonra Vasiyetnamesine göre inananların pek çoğu gibi Hz. Abdülbaha'nın arkasından gitti. Hz. Bahauallah'a gösterdiği aynı bağlılık ve özveriyle Hz. Abdülbaha'ya döndü. Ahdin Merkezine olan şiddetli sevgisi ve sadakati Hz. Bahauallah'ın suudundan sonra yaşamının önde gelen yönüydü. Bu sıfatlarla Emrin kahramanlık döneminin en çalkantılı zamanında ışık saçtı. Hz. Abdülbaha'nın döneminin hemen hemen tamamı boyunca Hz. Bahauallah'ın Misak'ına yaptığı uzun hizmetler tamamen Allah'ın Emrine vakfedilmiş bir yaşamın meyveleri ve ihtişamı olarak sayılabilir. Bu dönemde yaptığı hizmetleri saymak bu kitabın çerçevesi dışında kalır. Misak'ı büyük bir iman ve güçle savunduğunu, Nakızlarla ve özellikle Emri bölmek için ayağa kalkan Cemal Burujirdi ve Seyyid Mehdi Dahaji gibi liderlerle karşılaştığı zaman karakteristik bir coşkuyla Allah'ın Emrinin yüceliğini ve Misak'ın yenilmezliğini gösterdiğini söylemek yeter. Nakızların

kötülük planlarını ortaya koydu , onların riyakârlıklarına işaret etti ve davranışlarının sonuçları konusunda onları uyardı ve Misak'ın Merkezine dönerek ruhlarının en sonunda sönmekten kurtarmaları için onları zorladı. Bütün İran'da ve komşu ülkelerde Mirza Yahya'nın baş kaldırması dolayısıyla Hz. Bahau'llah'ın Emri şiddetli bir krize girdiği zaman, binlerce inanıra Misak'da sabit kalmaları için yardım etti ve onlara ilham verdi.

Hz. Bahau'llah'ın Huzuruna müşerref olmanın yanı sıra yaşamının taçlandırıcı izzeti son yıllarını Arz-ı Akdes'de büyük bir bağlılık ve aşkla Hz. Abdülbaha'nın sevgi dolu himayesi altında yaşama imtiyazına sahip olmasıydı. Yıllarca Hz. Abdülbaha'nın güvenilir dostu ve ziyaretçilere ve orada oturan ahabplara gerçek bir öğüt verici oldu . 1920 de Hayfa'da öldü ve Kermil dağında gömüldü.

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

BİBLİOGRAFİ

ABDÜLBAHA, *Memorials of the Faithful*. Farsça aslından tercüme edilmiş ve Marzieh Gail tarafından notlar konmuştur. Wilmette, Illinois: Bahai yayınevi, 1971.

Mufavazat. Hz. Abdülbaha'nın Farsça konuşmalarının Laura Clifford Barney tarafından derlenmesi. Londra:Kegan Paul, Trench, Trubner & Ltd., 1908. Cicago: Bahai yayın cemiyeti,1918: Londra Bahai yayın vakfı,1961. Wilmette, Illinois: Bahai yayın vakfı, 1964

ABUL FAZIL, Mirza. *Kitabul Feraid*. Kahire, tarihi belirsiz. 1899'da yazılmış.

BABNeticetul Beyan. (Beyan'ın verimleri) Hz. Bab'ın eserlerinin derlenmesi.Tahran, Bahai yayın vakfı,105 (1948)

Bahai.Revelation.Bahai eserlerinden seçmeler.Londra:Bahai Yayın vakfı, 1955

Bahai World, cilt 5. 1932-4. New York: Bahai yayın vakfı,1936. cilt 8, 1938-40. Wilmette, Illinois: Bahai yayın heyeti, 1942. cilt 15,1968-73. Hayfa, İsrail: Umumi Adalet evi,1976.

BAHAULLAH. *-Asar-ı Kalem-i Ala*. Bahauallah'ın eserlerinden derlemeler. Tahran: Bahai yayın vakfı. Cilt 1, 120 Bedi (1963); cilt 4, 125 Bedi (1968)

- *Kurdun Oğlu*. Şevki Efendinin İngilizceye tercümesi. Wimette, Illinois, 1953.Türkçe tercümesi Mecdi İnan, 1976

- *Gleanings from the Writings of Bahauallah*. Şevki Efendi tarafından tercüme edilmiş. Wilmette, Illinois: Bahai yayın vakfı, 1935. İkinci baskı 1952 Londra, 1949 Türkçe tercümesi, Mecdi İnan, 1974

- *Saklı Sözler*. İngilizceye tercümesi Şevki Efendi ve bazı İngiliz ahabplar. İlk baskısı Londra, 1932. sonraki baskılar, 1949 ve 1954.

- *İktidarât*. Hz. Bahauallah'ın eserlerinden derlemeler.1310 (1892-3)

- *İkan Kitabı*. Şevki Efendi tarafından İngilizceye çevrilmiş Wilmette, IllinoisBahai yayın vakfı1931, ikinci baskı 1950.

Londra: Bahai yayın vakfı 1961. Türkçe'ye çeviren Mecdi İnan.

- *Mecmuayı Elvah*. Kahire, 1920.

- *Bahai münacaatları*. Şevki Efendinin derlediği ve tercüme ettikleri. New York, Bahai yayın heyeti, 1938. Yeni baskı Wilmette, Illinois 1957.

- *The Proclamation of Bahauallah* (dünya hükümdarlarına çağrı.) Hayfa, Bahai dünya merkezi, 1967.

BEYDAİ NİMETULLAH. *Teskereyi şüarey-i Karni Evvel-i Baha*. 4 cilt. Tahran: Bahai yayın vakfı, 123 bedi, (1966)

BLOMFIELD, LADY (Sitare hanım) *The Chosen Highway*. Londra: Bahai yayın evi 1940. Wilmette Illinois, Bahai yayın vakfı, 1967.

E.G.BROWN. *A travellers's narrative*. cilt II Cambridge Üniv. 1891.

Covenant of Bahauallah. Londra, Bahai yayın vakfı, 1963. Bahai eserlerinden derlemeler.

FAZİL MAZENDERANİ, ASADULLAH, Mirza. *Emr ve halk*. Tahran: cilt 3, 128 bedi (1971)

- *Erarul Asar*. Bahai terimler lügatı 5 cilt, 124 bedi (1967-72)

FEYZİ, MUHAMMED ALİ. *Hazreti Bahauallah*. Tahran. Bahai yayın vakfı, 125 (1968)

- *L'aliy-i Draşan*, Tahran: Bahai yayın vakfı, 123 (1966)

- *Hanedan-ı Afnan*. Afnan ailesinin biyografisi. Tahran: Bahai Yayın vakfı 127 bedi, (1970)

HAYDAR ALİ, HACI MİRZA. *Behçetu-ş Şutur*. Bombay 1913.

İŞRAK HAVARİ, ABDUL HAMİD. *Rahik-i Mahtum*. Şevki Efendi'nin bir mektubuna açıklama 2 cilt. Tahran, Bahai yayın vakfı, 103 bedi (1946)

Maidey-i Asemani. Bahai eserlerinden derlemeler.

Abdul Hamid İşrak Havari tarafından derlenmiştir. 9 cilt ve bir de içindekiler için cilt. Tahran: Bahai yayın vakfı 129 bedi (1972)

MİSBAH, MİRZA AZİZULLAH *Bezmi Hakayiki*. Divan-ı Misbah'da yayınlanmıştır. Tahran Bahai yayın vakfı, 122

bedi(1965)

MU'EEYED, Dr.HABİB. *Hatrat-ı habib* . TAHRAN 1961.

MUHAMMED TAHİR MALMİRİ,HACI. *Tarih-i Şuhedayı Yezd*. Kahire:1342 (1926)

NEBİL-İ AZAM. (Muhammed-i Zerendi) *Nebil Tarihi*. Türkçesi, Minu Draşan.

SEMENDER, ŞEYH KAZIM. *Tarih-i Semender*. Tahran: 131 bedi (1974)

ŞEVKİ EFENDİ. *The Advent of Divine Justice*. ilk 1939 da basıldı Wilmette, İllinois. Gözden geçirilmiş nüshası 1963 de basıldı.

-*God Passes By*. Wilmette İllinois: Bahai yayın vakfi, 1944. Türkçe tercümesi Suna Bozkır tarafından yapılmıştır. 1995

- *The Promised Day is come*. İlk baskısı 1941. Wilmette, Illinois: Bahai yayın vakfi gözden geçirilmiş nüshası 1961.

-*The World Order of Bahauallah* İlk 1938 de basıldı. Wilmette, İllinois: Bahai yayın vakfi. Gözden geçirilmiş baskısı 1955

SÜLEYMAN, AZİZULLAH.*Mesabih-i Hidayet*. Bazı ilk Bahailerin biyografileri. Tahran: Bahai yayın vakfi, cilt 1 ve 2, 121 bedi (1964) cilt 6, 125 bedi (1968)

Akdes Kitabı'nın Yasa ve Kurallarının Özet ve Derlemesi. Hayfa, İsrail. Umumi Adalet evi 1973.

YUSUF ALİ, ABDULLAH *Kur'an* ' ın tercümesi (İngilizceye) Türkçesi Ömer Rıza Doğrul'un tercümesinden alınmıştır.

ZARKANİ, MİRZA MAHMUD-İ. *Kitab-ı bedayitul asar*. Hz. Abdülbaha'nın Avrupa ve Amerika seyahatlerinin günlüğü. Sekreteri tarafından yazılmıştır. Bombay: cilt 1, 1914 cilt 2, 1921.

Bahai Eserleri
Basım ve Dağıtım A.Ş.

ALINTILAR

Bölüm I : Hz. Bahaullah İstanbul'da

1. Mika, vii 12
2. Amos, iv.13
3. Bahaullah, 'Ma'idiy-i-Asamani', cilt VII, sayfa 192
4. Bahaullah, 'Kurdun Oğlu', sayfa 109
5. Browne, 'A Traveller's Narrative', Sayfa 92 (Türkçe çevirisi Bahaullah ve Yeni Devir'den alınmıştır)
6. Bahaullah, 'Ma'idiy-i-Asamani', cilt IV, sayfa 369
7. Bahaullah, 'Bahaullah'ın Sesi', bölüm 66
8. Henüz basılmamış.
9. Hacı Mirza Haydar Ali, 'Bihjatu's-Şudur', sayfa 70-71
10. Aynı eser, sayfa 69-71
11. Hacı Muhammed Tahir Malmiri, henüz basılmamış anıları
12. Hacı Mirza Haydar Ali, 'Bihjatu's Şudur', sayfa 161
13. 'A Traveller's Narrative', sayfa 39-40
14. 'Bedi Kitabı'nda Hz. Bahaullah'ın alıntısı, sayfa 176
15. Bahaullah, 'Majmu'iy-i Elvah', sayfa 272-4
16. 'Kur'an', Ankebut suresi, 23
17. 'Kur'an', Bakara suresi, 240
18. 'Kur'an', sure 2, ayet 46
19. 'Kur'an', sure 13, ayet 2
20. 'İncil', Vahiy, xxii 3 ve 4
21. Aynı eser., xxi. 3 ve 4
22. 'Eş'iyâ', xxxv. 2
23. Aynı eser, xxxv. 4
24. Aynı eser, xl. 5
25. Aynı eser, lx, 2
26. Bahaullah, 'İkan Kitabı' sayfa 47
27. 'Bahai World', cilt XIV, sayfa 632
28. 'Kur'an', Kasas suresi, 5.
29. 'Matta İncili', v.5

30. 'Kur'an', Hud suresi, 8
31. Hacı Muhammed Tahir Malmiri, basılmamış hatıralarından
32. 'Esrar'l- Asar'da Fazıl Mazenderani'nin alıntısı, cilt III, sayfa 242
33. Bahauallah, 'İkan Kitabı', sayfa 48
34. 'Esrar'l-Asar'da Fazıl Mazenderani'nin alıntısı, cilt III, sayfa 243
35. Basılmamış bir Levihten
36. Bahauallah, 'Ma'idiy-i-Asi', cilt VII, sayfa 31-2
37. Mirza Ebul Fazıl, 'Feraid', sayfa 220-1

Bölüm 2 – Mesnevi'yi Mübarek

1. Bahauallah, 'İktidarât', sayfa 90-91
2. Bahauallah, 'Saklı Sözler', sayı 11, Arapça
3. Aynı eser, sayı 11, Farsça
4. Bahauallah, 'Ma'idiy-i- Asamani', cilt VII, sayfa 200
5. Bahauallah, 'İktidarât', sayfa 272
6. 'The Proclamation of Bahauallah' kitabında alıntılanmıştır. Sayfa 95.
7. Bahauallah, 'Ma'idiy-i Asamani', cilt VIII, sayfa 29
8. Aynı eser, cilt IV, Sayfa 26
9. Bahauallah, 'Saklı Sözler', sayı 4, Arapça
10. Bahauallah, 'Prayers and Meditations', 181
11. 'Akdes Kitabı'nın Yasa ve Kurallarının Özet ve Derlemesi', sayfa 9
12. Mirza Azizullah Misbah, sayfa 337
13. Bahauallah, 'Bahauallah'ın Sesi', bölüm 96
14. Bahauallah, 'Mecmu'iy-i-Elvah', sayfa 173-4
15. 'The Chosen Highway', sayfa 165 den alıntı.
16. 'The World Order of Bahauallah', sayfa 139 da Hz. Şevki Efendi tarafından söylenmiş.
17. Hacı Mirza Haydar Ali, 'Bihjatu's Şudur', sayfa 189-90
18. Bahauallah, 'Kurdun Oğlu', sayfa 60-61
19. Mirza Azizullah Misbah, 'Divan-ı Misbah', sayfa 365.

EK III İSFAHANLI HACI MİRZA HAYDAR ALİ

20. Aynı eser, sayfa 343
21. Dr. Habib Mua'ayyad, 'Habib', cilt II, sayfa 310
22. 'Yežd Şehitlerinin Tarihi', yazarın babası Hacı Muhammed Tahir Malmiri; bu Habib Taherzadeh tarafından tercüme edilmiş ve yayınlanmıştır.
23. Aynı yazarın neşredilmemiş 'Yežd Şehitleri Tarihi' ile karıştırılmamalı.
24. Hacı Mirza Haydar Ali, 'Bihjatu's Şudur', sayfa 168-9
25. Bahauallah, 'Ma'idiy-iAsamani', cilt I, sayfa 68
26. 'Nebil Tarihi'nden alıntı.

Bölüm 3: Edirne'ye Sürgün

1. Bahauallah, 'Bahauallah'ın Sesi', bölüm 65
2. Şevki Efendi, 'Bahai Dininin Birinci Yüzyılı,(God Passes By)' sayfa 165-67
3. Abdülbaha, 'Memorials of the Faithful', sayfa 149.
4. Muhammed Ali Faizi, 'Hazreti Bahauallah', sayfa 196.
5. Şevki Efendi, 'Bahai Dininin Birinci Yüzyılı,(God Passes By)' sayfa 67
6. Aynı eser
7. Aynı eser, sayfa 167—8
8. Fadil Mazenderani, 'Esrarul-Asar', cilt I, sayfa 77

Bölüm 4: Eshab Suresi

1. Şevki Efendi, 'Bahai Dininin Birinci Yüzyılı, (God Passes Bay)' sayfa 157
2. Hacı Mirza Haydar Ali, 'Bihjatu's- Şudur', sayfa 23 ff.
3. Aynı eser
4. Aynı eser, sayfa 51
5. Şeyh Kazım Samandar, 'Tarih-i Samandar', sayfa 228.
6. Şevki Efendi, 'The World Order of Bahauallah', sayfa 104, 109
7. Aynı eser, sayfa 112-3

8. Mirza Azizullah Misbah, 'Divan-ı Misbah', sayfa 345
9. Aynı eser,
10. Şevki Efendi, 'The World Order of Bahauallah', sayfa 181.
11. Bahauallah, 'Bahauallah'ın Sesi', bölüm 29
12. Bahauallah, 'Ma'idiy-i Asemani', cilt IV, sayfa 155
- 13 Bahauallah, 'İktidarât', sayfa 85.
14. Bahauallah, 'Saklı Sözler', numara 1, Arapça.
15. Eshab Suresinden, Şevki Efendi tarafından tercüme edilmiştir, 'The World Order of Bahauallah', sayfa 108-9
16. Bahauallah, 'Bahauallah'ın Sesi', bölüm 98
17. Bahauallah, 'Ma'idiy-i Asemani', cilt IV, sayfa 18.
18. Bahauallah, 'Bahauallah'ın Sesi', bölüm 43
19. Aynı eser , bölüm v
20. Şevki Efendi, 'The World Order of Bahauallah', sayfa 195-9
21. Bahauallah, 'Ma'idiy-i Asemani', cilt IV, sayfa 47
22. Bahauallah, 'Bahauallah'ın Sesi', bölüm 128
23. Bahauallah, Şevki tarafından 'The Advent of Divine Justice'e alıntı,sayfa 67
24. Bahauallah, 'Bahauallah'ın Sesi', bölüm 128
25. Aynı eser, bölüm 158
26. Bahauallah, 'Ma'idiy-i Asemani', cilt IV,sayfa 123-4
27. Bahauallah, 'Saklı Sözler', sayı 31, Arapça.
28. Bahauallah, 'Kurdun Oğlu', sayfa 25
29. Aynı eser, sayfa 107.
30. Bahauallah, 'The Bahai Revelation', sayfa 138.
31. Bahauallah, 'Saklı Sözler', 46 ve 47 inci sayılar, Arapça.
32. Bahauallah, 'Ma'idiy-i-Asamani', cilt I sayfa 69.
33. Bahauallah, 'Bahauallah'ın sesi', bölüm 163
34. Fadil Mazendera'ninin 'Esrarül-Asar'da alıntısı, cilt IV, sayfa 19.
35. Hacı Muhammed Tahir Malmiri, yayınlanmamış hatıraları.
36. Aynı eser.
37. Aynı eser.
38. Aynı eser.

EK III İSFAHANLI HACI MİRZA HAYDAR ALİ

Bölüm 5 : Ahmed Levhi (Arapça)

1. Hacı Muhammed Tahir Malmiri, yayınlanmamış 'Yezd Bölgesinde Emrin Tarihi'

2.' Aşkabat Bahai camiasının raporu', İşrak Haveri tarafından Muhadirat'ta yazılmıştır, sayfa 653.

3. Aynı eser.

4. yayınlanmamış ' Yezd Bölgesinde Emrin Tarihi'nden alıntı.

5. 'Muhadirat'ta yayınlanmış bir hikaye, sayfa 653.

6. yayınlanmamış 'Yezd Bölgesinde Emrin Tarihi'nden alıntı.

7. Hacı Mirza Haydar Ali, 'Behçetu's Şuttur', sayfa 254.

8. Bahauallah, 'Bahauallah'ın Sesi', bölüm 142

9. Bahauallah, 'İktidarât', sayfa 294-5.

10 .Bahauallah, 'Ahmed Levhi' bir çok Bahai münacat kitaplarında var.

11. Bahauallah, 'Bahauallah'ın Sesi', bölüm lii.

12. 'Kur'an' Sure 2, ayet 23

13.Bahauallah, 'Ahmed Levhi' Bahai dua kitaplarında var.

14. 'Kur'an' sure vii, ayet 33.

15. Bahauallah, 'Ahmed Levhi'. Bahai dua kitaplarından.

16. Bahauallah, 'Ma'idiyi-i-Asemani'.

17. Bahauallah, Fazil Mazenderani'nin 'Emr Ve Halk' cilt III.sayfa 87'de ki alıntısı.

18. Bahauallah, 'Bahauallah'ın Sesi', bölüm 152

19. Bahauallah, 'Ahmed Levhi' Bahai dua kitaplarından

20. Muhammed Ali Faizi tarafından alıntılanmış, 'L'aliy-i-Deraşan', sayfa 191.

Bölüm 6: Ahmed Levhi (Farsça)

1. Bahauallah, Fadil Mazenderani tarafından 'Esraru'l-Asar'da alıntılanmıştır.

2. Bahauallah, 'Bahauallah'ın Sesi', bölüm 153

3. Aynı eser, bölüm 152

4. Nebil-i Azam, 'Penc Kenz', yayınlanmamış. Buradaki

alıntıda sözler Hz. Bahauallah'ın sözlerinin kelime kelime aynısı değildir.

5. Bahauallah, Şevki Efendi'nin 'The Advent of Divine Justice'de alıntısı sayfa 26.

6. Nebil-i Azam, 'Penc Kez'

7. Bahauallah, 'Bahauallah'ın Sesi', bölüm 153

8. Bu Levhin bir kısmı Şevki Efendi tarafından 'Bahauallah'ın Sesi' kitabının 73 83 ve 124 bölümlerinde tercüme edilmiştir.

9. Bahauallah, 'Bahauallah'ın Sesi', bölüm 83

10. Aynı eser,

11. Bab, Bahauallah'ın 'Kurdun Oğlu' kitabındaki alıntısı, sayfa 141.

12. Bahauallah, 'Bahauallah'ın Sesi', bölüm 153

13. Aynı eser,

14. Bahauallah, 'Ma'idiy-i-Asemani', cilt IV, sayfa 370.

15. Şevki Efendi, 'Bahai Dininin Birinci yüzyılı,(God Passes By)' sayfa 430-1.

16. Bahauallah, 'Bahauallah'ın Sesi', bölüm 152

17. Aynı kitap, bölüm 153

Bölüm 7: Kötü Güçler Hız Kazanıyor.

1. Şevki Efendi, 'Bahai Dininin Birinci Yüzyılı,(God Passes By)' sayfa 171-2.

2. Bahauallah'ın 'İkan Kitab'ında alıntısı

3. Ni'matu'llah-i Beyda'i tarafından 'Tezkerey-i-Şu'ary-i Karn-i-Evvel-i Bahai' cilt II, sayfa 186'da alıntısı.

4.İşrak Havari tarafından 'Rahik-i Mahdum'da alıntısı, cilt II,sayfa 120

5. Aynı eser,

6. Şevki Efendi, 'Bahai Dininin Birinci Yüzyılı (God Passes By)' sayfa 173.

7. Aynı eser,

8. Hacı Mirza Haydar Ali, 'Bihjatu's-Şudur', sayfa 76.

9. Şevki Efendi, 'Bahai Dininin Birinci Yüzyılı,(God Passes

By)' sayfa 173-4

10. Aynı eser, sayfa 143.

11. Hüseyin Aşçı, yayınlanmamış anıları.

Bölüm 8: Beyanın Vaad ettiği: bazı Levihler

1. Nebil-i Azam, 'Nebil Tarihi', sayfa 143

2. Aynı eser, sayfa 145.

3. Aynı eser, sayfa 133-5

4. Aynı eser sayfa 143

5. Şeyh Kazım Samandar, 'Tarih-i Samandar', sayfa 362-6

6. Şevki Efendi tarafından 'Advent of the Divine Justice'de alıntı, sayfa 67.

7. Bab, Bahaullah'ın 'Ma'idiy-i-Asemani ' cilt VII, sayfa 213'den alıntı.

8. Bab, 'Neticetu'l Beyan', sayfa 12

9. 'Yuhanna incili', xii.49.

10. 'Matta incili', xvi.27

11. Bahaullah, 'Proclamation of Bahaullah'dan alıntılanmıştır, sayfa 93.

12. Aynı eser, sayfa 27

13. Bahaullah, 'Prayers and Meditations', clxxxiii.

14. Bahaullah, 'Ma'idiy-i-Asemani', cilt VII, sayfa 142-3.

15. Bahaullah, 'Akdes Kitabı'nın Yasa ve Kurallarının Özet ve Derlemesi 'nden alıntı. Sayfa 8

16. Bahaullah, 'Bahaullah'ın Sesi', bölüm 147

17. Bahaullah, 'Ma'idiy-i-Asemani', cilt IX, sayfa 128

18. Mirza Azizullah Misbah, 'Divan-i Misbah', sayfa 366.

19. Abdülbaha, 'Ma'idiy-i-Asemani', cilt IX, sayfa 128.

20. Bahaullah, 'Bahaullah'ın Sesi', Bölüm 128 .

21. Aynı eser, bölüm 136.

Bölüm 9: İlk Ziyaretçilerden Bazıları

1. 'Kur'an', İhlas suresi 112.

2. Hacı Mirza Haydar Ali, 'Behçetu'ş-Şutur', sayfa 72.
3. Aynı eser, sayfa 80.
4. Nebil-i Azam, 'Nebil Tarihi', Amerikan baskısı sayfa 208-9
5. 'The Bahai World', cilt VIII, sayfa 261-2
6. Aynı eser
7. Nebil-i Azam, 'Nebil Tarihi', Amerikan baskısı, sayfa 431-3
8. Bahauallah, 'Bahai Dininin I. Yüzyılı (God Passes By)' Şevki Efendi'nin alıntısı, sayfa 191.
9. Nebil-i Azam, 'Bahai Dininin I. Yüzyılı (God Passes By)' Şevki Efendi tarafından alıntı, sayfa 143.
10. Bahauallah, 'Saklı Sözler', numara 59, Arapça.
11. Aynı eser, numara 27, Farsça.
12. Aynı eser, numara 26, Farsça.
13. Aynı eser, numara 11, Farsça.
14. Aynı eser, numara 42, Arapça.
15. Aynı eser, numara 7, Arapça.

Bölüm 10: Meşhur Şehitler

1. Abdülbaha, Fadil Mazenderani tarafından 'Esraru'l-Asar', cilt V. sayfa 219'da alıntı.
2. Bahauallah, 'Kurdun Oğlu', sayfa 60.
3. Şevki Efendi, 'Bahai Dininin I. Yüzyılı (God Passes By)' sayfa 185.
4. Nebil-i Azam, 'Nebil Tarihi', sayfa 562, Amerikan baskısı
5. Aynı eser,
6. Bahauallah, 'Bahauallah'ın Sesi', bölüm 69.
7. Bahauallah, 'Kurdun Oğlu', sayfa 60-1.
8. Bahauallah, 'Bahauallah'ın Sesi', bölüm, 52.
9. Bahauallah, 'İkan Kitabı',
10. Bahauallah, 'Saklı Sözler', numara 5, Arapça.
11. Bahauallah, 'Bahauallah'ın Sesi', bölüm, 1.

Bölüm 11. : Bazı Önemli Levihler

1. Abdülbaha , ‘Ma’idiy-i Asemani’, cilt II, sayfa 35
2. Bahauallah, ‘Saklı Sözler’, numara 57, Farsça.
3. Abdülbaha, ‘The Covenant of Bahauallah’, sayfa 144’de alıntılanmıştır.
4. Bahauallah, ‘Bahauallah’ın Sesi’, bölüm 39.
5. Bahauallah, ‘Asar-i Kalem-i Ala’, sayfa 368-72.
6. Bahauallah, ‘Bahauallah’ın Sesi’, bölüm 131
7. Aynı eser, bölüm 46.
8. Aynı eser, bölüm 60
9. Bahauallah, ‘Kurdun Oğlu’, sayfa 59.
10. Bahauallah, ‘Bahauallah’ın Sesi’, bölüm 75
11. Aynı eser, bölüm 53.
12. ‘Kur’an’, xli , 53.
13. Bahauallah, ‘Bahauallah’ın Sesi’, bölüm, 14..
14. Bab, ‘Bahai Dininin I. Yüzyılı (God Passes By)’ Hz. Şevki tarafından alıntı, sayfa 32.
15. Bahauallah, ‘Bahauallah’ın Sesi’, bölüm 43.
16. Bahauallah, ‘Bahai Dininin I. Yüzyılı (God Passes By)’ Şevki Efendi tarafından alıntı, sayfa 178-9.
17. Nebil-i Azam tarafından ‘Nebil Tarihi’nde alıntılanmıştır. Amerikan baskısı, sayfa 65
18. Aynı eser, Amerikan baskısı, sayfa 471-2
19. Aynı eser, Amerikan baskısı sayfa 473.
20. Muhammed Ali Faizi tarafından ‘L’aliy-i Derahşan’, sayfa 458.
21. ‘Matta incili’, xvii. 20
22. Bahauallah, ‘Ma’idiy-i Asemani’, cilt IV, sayfa 175-6.
23. Aynı eser, cilt I. Sayfa 65.
24. Şevki Efendi tarafından, ‘Bahai Dininin I. Yüzyılı (God Passes By)’ sayfa 252 de alıntılanmıştır.
25. Bahauallah, ‘Ma’idiy-i-Asemani’, cilt VIII, sayfa 40.
26. Şevki Efendi tarafından ‘Bahai Dininin I. Yüzyılı (God Passes By)’, sayfa 261’de alıntılanmıştır.
27. Bahauallah, ‘Akdes Kitabı’nın Yasa ve Kurallarının Özet

Derlemesi'nde alıntılanmıştır, sayfa 20.

28. Üstad Muhammed Ali Salmani, yayınlanmamış anıları, İşrak Havari tarafından 'Razik-i Mahdum'da alıntılanmış, cilt I., sayfa 315-6

29. Bahauallah, 'Bahauallah'ın Sesi', bölüm xcvi.

30. Bahauallah, 'Ma'idiy-i Asemani', cilt I. Sayfa 41.

31. Bahauallah, Şevki Efendi tarafından 'Bahai Dininin I. Yüzyılı (God Passes By)' da alıntılanmış, sayfa 178-9.

Bölüm 12: Emirde imtihanlar

1. Bahauallah, 'Kurdun Oğlu', sayfa 103-4.

2. Bahauallah, Şevki Efendi tarafından 'The Promised Day is Come' sayfa 105'de alıntılanmıştır.

3. Aynı eser,

4. Aynı eser, sayfa 72

5. Hacı Muhammed Tahir Malmiri, yayınlanmamış 'Yezd Eyaletinde Emrin Tarihi'

6. Hacı Mirza Haydar Ali, 'Behçetu's Şutur', sayfa 74 ff.

7. Aynı eser, sayfa 75-6

8. Bahauallah, 'Saklı Sözler', numara 55, Arapça.

9. Abdülbaha, 'Ma'idiy-i Asemani', cilt II, sayfa 86.

10. Bahauallah, 'Saklı Sözler', numara 51, Farsça.

11. Abdülbaha, Mirza Mahmud Zerkani tarafından 'Kitab-ı Bedayı'ul-Asar', cilt I. Sayfa 185.

12. Bahauallah, 'Saklı Sözler', numara 80 ve 82, Farsça.

13. Bahauallah, 'Words of Wisdom ', The Bahai Revelation, sayfa 138.

Bölüm 13: Selman Levhi

1. Hacı Mirza Haydar Ali, 'Behçetu's Şutur', sayfa 346.

2. Bahauallah, el yazması Levihlerin derlemesinden

3. Bahauallah, 'Bahauallah'ın Sesi', bölüm 81.

EK III İSFAHANLI HACI MİRZA HAYDAR ALİ

4. Bahauallah, Şevki Efendinin ‘Bahai Dininin I. Yüzyılı (God Passes By)’ sayfa 255-6 da alıntısı.

Bölüm 14: Mirza Yahya ile yüzleşme

1. Şevki Efendi, ‘Bahai Dininin I. Yüzyılı (God Passes By)’ sayfa 174-5

2. ‘Ma’idiy-i Asemani’, cilt VII sayfa 240.

3. Aynı eser, sayfa 241.

4. Hacı Mirza Haydar Ali, ‘Behçetu’ş Şutur’, sayfa 77-9

5. II Selanıklilere, VV.3,4,8 Şevki Efendi tarafından İsfendiyar-i Meczub’a 17 Kasım 1935 tarihli bir mektupta belirtilmiştir.

6. Şevki Efendi, ‘Bahai Dininin I. Yüzyılı (God Passes By)’ , sayfa 177-8

Bölüm 15: Müluk Suresi

1. Bahauallah, Şevki Efendi tarafından ‘The Promised Day is Come’ kitabında alıntılanmıştır.

Sayfa 20.

2. Lady Blomfield tarafından, ‘The Chosen High way’ sayfa 123’de alıntılanmıştır.

3. Bahauallah, ‘Bahauallah’ın Sesi’ bölüm 105.

4. Bahauallah, Şevki Efendi tarafından ‘The Promised Day is Come’ sayfa 20-21’de alıntılanmıştır.

5. Aynı eser, sayfa 21.

6. Bahauallah, ‘Bahauallah’ın Sesi’ bölüm 166.

7. Aynı eser, bölüm 118.

8. Aynı eser.

9. Aynı eser.

10. Bahauallah, Şevki Efendi tarafından ‘The Promised Day is Come’, sayfa 1’de alıntılanmıştır.

11. Aynı eser.

13. Bahauallah, 'Bahauallah'm Sesi', bölüm 116
14. Aynı eser.
15. Aynı eser, bölüm 114
16. Aynı eser.
17. Aynı eser.
18. Aynı eser.
19. Aynı eser, bölüm 65.
20. Aynı eser.
21. Aynı eser. bölüm 66.
22. Aynı eser.
23. Aynı eser, bölüm 113.
24. Aynı eser.
25. Aynı eser.
26. Aynı eser.
27. Aynı eser.
28. Aynı eser.
29. yayınlanmamış bir kaynaktan
30. Hacı Mirza Haydar Ali, 'Behçetu's-Şutur', sayfa 164

Bölüm 16 İki Hükümdara Çağrı

1. Bab, Şevki Efendi tarafından, 'Bahai Dininin I. Yüzyılı (God Passes By)' sayfa 22.
2. Bahauallah, Şevki Efendi tarafından 'The Promised Day is Come' sayfa 70'de alıntılanmıştır.
3. Aynı eser, sayfa 41.
4. Hacı Mirza Haydar Ali, 'Behçetu's-Şutur', sayfa 21-3
5. Azizullah Süleymani tarafından 'Mesabih-i Hidayet', cilt I., sayfa 436-43'de alıntılanmıştır.
6. Bahauallah, Şevki Efendi Tarafından 'The Promised Day is Come', sayfa 40-1 de alıntılanmıştır.
(aynı alıntı 'Kurdun Oğlu' sayfa 12'de de bulunmaktadır.)
7. Abdülbaha, 'Mufavazat', sayfa 62-3.
8. Bahauallah, Fadil Mazenderani'nin 'Esraru'l-Asar', cilt II, sayfa 17-18

EK III İSFAHANLI HACI MİRZA HAYDAR ALİ

9. Bahauallah, Şevki Efendi tarafından 'The Promised Day is Come', sayfa 41-2'de alıntı.
10. Aynı eser, sayfa 46.
11. Bahauallah, 'Kurdun Oğlu', sayfa 16.
12. Bahauallah, Şevki Efendi tarafından 'The Dispensation of Bahauallah' dan alıntılanmış, 'The World Order of Bahauallah', sayfa 117.
13. Bahauallah, Şevki Efendi tarafından 'The Promised Day is Come' Kitabında alıntılanmıştır. sayfa 42-3.
14. Bahauallah, 'Şevki Efendi Bahai Dininin I. Yüz Yılı (God Passes By)' alıntılanmıştır. Sayfa 193-4
15. Bahauallah, 'Kurdun Oğlu', sayfa 17.
16. Hacı Muhammed Tahir Malmiri, 'Yezd Şehitlerinin tarihi', sayfa 95,ff.
17. Aynı eser, sayfa 110.
18. Hacı Muhammed Tahir Malmiri, yayınlanmamış 'Yezd Eyaletinde Emir Tarihi.'
19. Şevki Efendi, 'The Promised Day is Come', sayfa 51-2.
20. Aynı eser, sayfa 51.

Bölüm 17: Bedi Kitabı

1. Abdülbaha, 'Memorials of the Faithful', (Müminlerin Anıları) sayfa 24-25.
2. Bab, Bahauallah'ın 'Kurdun Oğlu' Kitabındaki alıntısı, sayfa 123.
3. Aynı eser, sayfa 126..
4. Aynı eser.
5. Aynı eser, sayfa 111..
6. Aynı eser, sayfa 126.
7. Bab, Şevki Efendi tarafından 'Bahai Dininin I. Yüzyılı (God Passes By)' kitabı sayfa 31-2,
8. Aynı eser, sayfa 30.
9. Bab, Bahauallah Bedi Kitabında buyurmuşlar ve 'Kurdun Oğlu' kitabı sayfa 134.

10. Aynı eser, sayfa 121-2.
11. Aynı eser, sayfa 120-1
12. Aynı eser, sayfa 122.
13. Aynı eser, sayfa 120.
14. Aynı eser, sayfa 125.
15. Nebil-i Azam, 'Nebil Tarihi', Amerikan baskısı, sayfa 191-2..
16. Muhammed Ali Faizi, 'Hanedan-ı Afnan', sayfa 169-70.
17. Aynı eser. Sayfa 161
18. Aynı eser, sayfa 165-6.

Bölüm 18: Gusn Suresi

1. Bahauallah, Şevki Efendi 'The Dispensation of Bahauallah'da alıntılanmış, 'The World Order of Bahauallah', sayfa 135.
2. Aynı eser.
3. Şevki Efendi, 'Bahai Dininin I. Yüz Yılı (God Passses By)', sayfa 251.
4. Abdülbaha, Şevki Efendi tarafından 'The Dispensation of Bahauallah'da alıntılanmıştır. Sayfa 133.
5. Aynı eser, sayfa 138.
6. Aynı eser, sayfa 131-2.
7. Aynı eser, sayfa 134.

Bölüm 19: Bahauallah'ın Edirne'den çıkışı

1. Şevki Efendi'nin 'Bahai Dininin I. Yüz Yılı (God Passses By)', sayfa 193-4.
2. Bahauallah, 'Kurdun Oğlu' sayfa 56-7.
3. Şeyh Kazım Samandar, 'Tarih-i Samandar', sayfa 199.
4. Aynı eser, sayfa 268.
5. Bahauallah, 'Ma'idiy-i-Asemani', cilt IV, sayfa 173.
6. Bahauallah, 'İktidarət', sayfa 225.
7. Abdülbaha, 'Ma'idiy-i Asemani', cilt II, sayfa 12.
8. Muhammed Ali Faizi tarafından 'Hazreti Bahauallah', sayfa 484

EK III İSFAHANLI HACI MİRZA HAYDAR ALİ

195-6 da alıntılanmış.

10. Hüseyin Aşçı, yayınlanmamış anılarından.

11. Şevki Efendi, 'Bahai Dininin I. Yüzyılı (God Passes By)',

12. Şeyh Kazım Samandari, 'Tarih-i Samandar', sayfa 222-3

13. Fadil Mazenderani, 'Esraru'l-Asar', cilt. I. Sayfa 131.

14. Bahauallah, Şevki Efendi tarafından 'The Promised Day is Come', sayfa 62'de alıntılanmıştır.

15. Bahauallah, Şevki Efendi tarafından 'Bahai Dininin I. Yüzyılı (God Passes By)' sayfa 186-7'de alıntılanmıştır.

16. Aynı eser, sayfa 187

17. Bahauallah, Şevki Efendi Tarafından 'The Promised Day is Come'da alıntılanmıştır.

18. Bahauallah, Şevki Efendi tarafından, 'The Dispensation of Bahauallah'da alıntılanmıştır.

19. 'Kur'an', 55, ayet 27.

20. Bahauallah, 'Bahauallahın Sesi', bölüm 16

21. Şevki Efendi, 'The Promised Day is Come', sayfa 14-25, 16, 121.